Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Stowe, Harriet Beecher.; af Harriet Beecher Stowe ; oversat fra Originalen af L. Moltke.
Titel | Title:	Onkel Toms Hytte
Alternativ titel | Alternative title:	Uncle Tom's cabin.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	Ny gjennemset Udgave.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Chr. Mackeprang, 1893
Fysiske størrelse | Physical extent:	498 s., [24] bl. med tav.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58, - 166.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 08564 5

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Onkel Toms Hytte

Ehr. Mackeprangs Forlag.

Onkel Toms Hytte

af

Harriet Beecher Stowe.

Oversat fra Originalen af

L. Maltke.

Ny gjennemset Udgave.

Med 24 Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Chr. Mackeprangs Forlag.

Centraltrykkeriet.

1893.

BIBLIOTHECA REGIA · HAFNIENSIS ·

Forord.

Da „Onkel Toms Hytte“ nu snart for en Menneskealder siden udkom i dansk Oversættelse, vakte denne Bog almindelig Opmærksomhed paa Grund af de grufulde Skildringer af Negerslavernes Kaar i den nye Verden, og navnlig var det da Ungdommen, som med den største Interesse, i Aanden ledsagede den stakkels kristne Onkel Tom paa hans Vandring fra hans, efter Forholdene ret hyggelige Hytte og ret lykkelige Tilværelse, til det grusomme og umenneskelige Slaveri i de sydligere Stater. Men kun faa af dens Læsere tænkte vel den Gang, at de ved at subskribere paa de smaa Hefter, som Tid efter anden udkom, ydede deres Skærv til en stor kulturhistorisk Begivenhed, det store almenmenneskelige Fremskridt, Slaveriets Ophævelse. Det var nemlig Hensigten med denne Bog, at gøre alle Jordens civiliserede Folk opmærksomme paa de frygtelige Livsvilkaar under hvilke Millioner af menneskelige Væsener sukkede, at rejse en kraftig Agitation mod at behandle Mennesker som livløse Ting, og paa den Maade hjælpe til at Slaveriet i Amerika ophævedes.

Naar dette Maal nu, da Slaveriet den 13. Maj 1888 ogsaa ophævedes i Brasilien, virkelig er naaet, saa være det langt fra at vi ville betragte dette Resultat, som en Følge eller et Resultat af denne Bog; men have end andre og større Begivenheder været de vigtigste Aarsager til at Maalet blev naaet, saa er det dog sikkert, at „Onkel Toms Hytte“, ved at være oversat paa de fleste europæiske Sprog, har gjort stort Gavn og virket betydeligt med til at aabne tusinder af Menneskers Øjne for hvad Slaveriet i Virkeligheden var, og hvilket kvalfuldt Liv disse ulykkelige Slaver i Virkeligheden førte.

Men er end alle vore sorte Medbrødre i Amerika nu frie Mænd, saa at en ny Udgave af denne Bog skulde synes overflødig, saa er dette dog langt fra Tilfældet i Afrika og netop det Spørgsmaal, som for 40 Aar siden begejstrede saa mange ædle Mænd og Kvinder for Amerikas ulykkelige Negerslaver, dette samme Spørgsmaal staar netop atter i vore Dage paa Dagsordenen med Hensyn til Slaverne i Afrika.

De berømte Afrikarejsende Livingstone og Stanley og fremfor alle andre Dr. Emin Pascha have allerede gentagne Gange meddelt deres Erfaringer med Hensyn til Slavejagten og Slavehandelen, og den store Slavehandler Tippo Tibs Portræt har allerede været gengivet i en stor Mængde illustrerede Blade og Tidsskrifter og endelig er det kun faa Aar siden at en Mand, som i en lang Aarrække havde været Vidne til hvorledes Slaverne i Afrika behandledes, foretog en Rundrejse til alle de større europæiske Landes Hovedstæder for at anraabe om Hjælp for de ulykkelige Slaver og fordre Slaveriet og Slavehandelens fuldstændige Ophør. Denne Mand var en fransk Præst, den berømte Kardinal Laviergerie hvis begejstrede Foredrag og sandfærdige Skildringer af de virkelige Forhold vandt alle retsindige Menneskers fulde Sympati.

Det Maal der nu skal naas, er altsaa Slaveriets og Slavehandelens Ophævelse i Afrika og hertil skal da ogsaa nærværende Skildriug yde sit ringe Bidrag ved en sandfærdig Fremstilling af Slavernes Vilkaar i Amerika for 50 Aar siden.

Gid da denne sandfærdige Skildring af Slaveriet og Slavehandelen paa sin anden Vandring herhjemme maa begejstre og opmuntre ret mange for dens ædle Maal, begejstre dem for det gode, det sande og ædle og opmuntre dem til efter ringe Evne at hjælpe med til Slaveriets fuldstændige Ophævelse paa hele Jordkloden.

Første Kapitel.

Hvori Læseren gøres bekendt med en menneskekærlig Mand.

Sildigt paa Eftermiddagen en kold Dag i Februar sadde to Gentlemen ene ved deres Vin i en vel meubleret Spisestue i Staden P— i Kentucky. Der var ingen Tjenestefolk til Stede, og de to Gentlemen, hvis Stole stode tæt ved hinanden, syntes at forhandle en Sag med megen Alvor=

Af Høflighed have vi hidtil sagt: to Gentlemen; men ved en nærmere kritisk Undersøgelse syntes den ene, strengt taget, ikke at kunne henføres til denne Art. Det var en lav, undersætsig Mand med grove, almindelige Træk og det pralende. fordringsfulde Væsen, der betegner en simpel Mand, som søger at puffe sig i Vejret. Han var altfor pyntet med en broget Vest af mange forskellige Farver og et blaat Halstørklæde med gule Pletter, der var bundet i en fejende Sløjfe, som fuldkomment stemmende med Mandens hele Ydre. Hans store, plumpe Hænder vare tæt besatte med Ringe, og han bar en svær Guld Urkede med en Bunke Signeter af vældige Dimensioner og forskellige Farver, hvormed han i Samtalens Hede plejede at dingle og klingre med øjensynlig Tilfredshed. Hans Yttringer trodsede frit og utvungent Murrays Grammatik og prydedes i passende Mellemrum med forskellige profane Udtryk, som ikke engang Ønsket om at være nøjagtig i vor Beskrivelse skal formaa os til at gengive.

Den anden, Mr. Shelby, saa ud som en Gentleman, og Husets Indretning og Husvæsenets hele Præg tydede paa Velstand, ja endog Overflod. Som allerede bemærket, vare disse Tvende fordybede i en alvorlig Samtale.

„Paa den Maade kunde jeg ønske at ordne Sagen", sagde Mr. Shelby.

„Nej, saaledes kan jeg ikke slutte Handelen, nej jeg kan virkelig ikke Mr. Shelby, sagde den anden, holdende et Glas Vin op mellem sit Øje og Lyset.

„Men De maa vide, Haley, at Tom er en ganske ualmindelig Karl; han er upaatvivleligt den Sum værd — paalidelig, ærlig, dygtig, bestyrer hele min Gaard som et Urværk."

„De mener ærlig af en Neger at være," sagde Haley, skænkende sig et Glas Brændevin.

„Nej, jeg anser virkelig Tom for et godt, paalideligt, fornuftigt, gudsfrygtigt Menneske. Han blev gudsfrygtig ved en Markprædiken for fire Aar siden, og jeg tror i Sandhed, at han er det. Siden den Tid har jeg betroet ham Alt, hvad jeg har — Penge, Hus, Heste — og ladet ham gaa og komme som han vil omkring her i Egnen, og jeg har altid fundet ham ærlig og redelig i enhver Henseende."

„Visse Folk ville ikke tro, at der kan gives gudsfrygtige Negere, Shelby," sagde Haley med en oprigtig Svingning med Haanden; „men jeg gør det. Blandt det sidste Kobbel, jeg i Aar førte til Orleans, havde jeg saaledes een Karl — ja det var virkeligt ligesaa godt som en Prædiken at høre den Skabning bede, og han var saa from og saa stille. Jeg tjente ogsaa en Løn Sum paa ham; for jeg havde købt ham billigt af en Mand, der var nødt til at sælge Rub og Stub, og jeg fik seks hundrede Dollars for ham. Ja, jeg anser Gudsfrygt for en meget nyttig Ting hos en Neger, naar Artiklen bare er ægte."

„Nu vel, Tom besidder den ægte Artikel, ifald noget Menneske besidder den," svarede den anden. „Endnu sidste Efteraar lod jeg ham gaa alene til Cincinnati for at besørge mine Forretninger for mig og bringe fem hundrede Dollars hjem. „Tom", sagde jeg til ham, „jeg stoler paa Dig, fordi jeg tror Du er en Kristen — jeg ved, Du vil ikke bedrage mig." Tom kom ogsaa, som jeg nok vidste, ganske rigtigt tilbage. Nogle simple Folk skulle have sagt til ham: „Tom, hvorfor søgte Du ikke at finde Vejen til Canada?" — „Ah, Herren stolede paa mig, og jeg kunde ikke." Saaledes har man fortalt mig. Det gør mig ondt at skille mig ved Tom, maa jeg tilstaa. De burde tage ham for det hele, jeg skylder Dem, Haley, og det vilde De ogsaa, naar De havde nogen Samvittighed."

„Aa, jeg har netop faaet saa megen Samvittighed, som en Forretningsmand kan have Raad til at holde, ser De — saadan en lille Smule til at sværge ved," sagde Handelsmanden skæmtende, „og jeg vil ogsaa nok gøre, hvad rimeligt kan være for at tjene en Ven; men dette hersens, ser De, falder mig lidt vel stift — lidt vel stift."

Handelsmanden sukkede tankefuld og skænkede sig noget mere Brændevin.

„Nu vel da Haley, hvorledes vil De da slutte Handelen?" spurgte Mr. Shelby efter en ubehagelig Pause.

„Har De ikke en Dreng eller en Tøs, som De kunde lade følge med i Købet med Tom?"

„Hm — ingen, som jeg ret vel kunde undvære; sandt at sige, er det kun den haarde Nødvendighed, der overhovedet bringer mig til at sælge. Jeg skiller mig kun nødigt ved nogen af mine Folk; det er en Sandhed."

Her gik Døren op og en lille Quadron*) Dreng mellem fire og fem Aar gammel traadte ind i Stuen. Der var noget paafaldende smukt og indtagende i hans Ydre. Hans sorte Haar, der var saa fint som Flokfilke, hang i glinsende Krøller omkring hans runde, smilehullede Ansigt, medens et Par store, sorte Øjne, fulde af Ild og Blidhed, saa ud under de rige, lange Øjenhaar, idet han tittede nysgerrig ind i Værelset. En broget Bluse af rødt og gult Tartan, der var omhyggeligt syet og sad godt paa ham, fremhævede fordelagtigt hans mørke og yppige Skønhed, og et vist komisk Udtryk af Sikkerhed, blandet med Undselighed, viste, at han endnu ikke var bleven vænnet af med at blive kælet for af sin Herre.

„Holloj, Jim Crow!" sagde Mr. Shelby og kastede fløjtende en Klase Druer hen til ham; „Tag det op!"

Barnet sprang med hele sin spæde Kraft hen efter Byttet, medens dets Herre lo.

„Kom herhen, Jim Crow," sagde han.

Drengen gik hen til ham, og Herren klappede det krøllede Hoved og kildrede ham under Hagen.

„Naa, Jim, vis nu denne Gentleman, hvorledes Du kan danse og synge."

Drengen begyndte med en fyldig, klar Stemme paa en af de blandt Negerne saa almindelige, vilde og groteske Sange og

---

*) Et Barn af en Hvid og en Mulatinde. D. A.

ledsagede sin Sang med mange komiske Bevægelser med Hænderne, Fødderne og hele Kroppen, alt sammen fuldkomment i Takt med Musiken.

„Bravo!“ sagde Haley og kastede Fjerdeparten af en Appelsin hen til ham.

„Naa, Jim, gaa nu ligesom gamle Onkel Cudjo. naar han har Gigten,“ sagde hans Herre.

Øjeblikkeligt antoge Drengens bøjelige Lemmer et vanskabt og forvredet Udseende, idet han krummede Ryggen og med sin Herres Stok i Haanden humpede omkring i Værelset med sit Barneansigt lagt i ynkelige Folder og spyttende til Højre og Venstre for at efterligne en gammel Mand.

Begge Herrerne skoggerlo.

„Naa, Jim,“ sagde hans Herre, „vis os nu, hvorledes gamle Forstander Robbins anfører Salmesangen.“ Drengen gav sit runde Ansigt en betydelig Længde og begyndte med uforstyrrelig Gravitet at istemme en Salmemelodi gennem Næsen.

„Hurra! Bravo! Hvilken herlig Fyr!“ sagde Haley; „der kan blive noget af den Knægt, forsikrer jeg Dem. Ved De hvad,“ vedblev han og slog pludseligt Mr. Shelby paa Skulderen, „lad den Knægt gaa med i Købet, saa slutter jeg Handelen. Det vil De dog ikke finde ubilligt forlangt!“

I dette Øjeblik blev Døren skudt sagte op, og et ungt Quadron-Fuentimmer paa omtrent fem og tyve Aar kom ind i Stuen.

Man behøvede kun at kaste et Blik fra Barnet hen paa hende for i hende at genkende dettes Moder. Det var det samme sorte, rige, dunkle Øje med dets lange Øjenhaar, de samme silkebløde, sorte Lokker. Det brune i hendes Hudfarve veg paa Kinden for en øjensynlig Rødme, som forstærkedes, da hun saa den fremmede Mands Blik fæste sig paa hende med fræk og uforstilt Beundring. Hendes Kjole sad saa pynteligt som muligt paa hende og fremhævede fordelagtigt hendes fint formede Skikkelse — en nydeligt dannet Haand og en sirlig Fod og Ankel vare Enkeltheder, som ikke undgik Handelsmandens hurtige Øje, der var veløvet i med eet Blik at opfatte Ejendommeligheder ved en smuk kvindelig Vare.

„Naa, Eliza?“ sagde hendes Herre, da hun blev staaende og saa tøvende paa ham.

„Jeg saa efter Harry, Sir,“ og Drengen løb hen til

hende og viste hende sit Bytte, som han havde gemt i Skørtet af sin Bluse.

„Naa, saa tag ham med da," sagde Mr. Shelby. hvorpaa hun trak sig hastigt tilbage med Barnet paa Armen.

„Ved Jupiter," sagde Handelsmanden, vendende sig fuld af Beundring om imod ham, „det kalder jeg en Vare! De kunde gøre Deres Lykke i Orleans med den Tøs, naar det skulde være. Jeg har mangen en god Gang set Tøse, der ikke vare en Smule smukkere, blive betalte med over tusinde Dollars."

„Jeg har ingen Lyst til at gøre min Lykke med hende," sagde Mr. Shelby kort, og for at give Samtalen en anden Vending trak han nu Proppen op af en ny Flaske Vin og spurgte den anden, hvad hvad han syntes om den.

„Ypperligt, Sir, prima Qvalitet!" sagde Handelsmanden, hvorpaa han, idet han slog Shelby fortroligt paa Skulderen, tilføjede:

„Naa, skulle vi slaa en Handel af om Tøsen? — Hvad skal jeg byde Dem for hende? — Hvad vil De have?"

„Mr. Haley, hun er ikke at faa tilkøbs," sagde Shelby. „Min Kone vil ikke skille sig ved hende for ligesaa meget Guld, som hun vejer."

„Ja, ja, saaledes snakke Fruentimmerne altid, fordi de ikke forstaa sig paa at regne; men vis dem bare, hvor mange Ure, Strudsfjer og Smykker der kan købes for hvad et Menneske vejer i Guld, saa faar Piben en anden Lyd, mener jeg!"

„Jeg siger Dem, Haley, der kan ikke være Tale herom; jeg siger nej og jeg mener nej," sagde Shelby bestemt.

„Saa lad mig da i det mindste faa Drengen," sagde Handelsmanden; „De maa dog tilstaa, at jeg byder ganske anstændigt for ham."

„Men hvad i al Verden vil De med det Barn?" spurgte Shelby.

„Aa, jeg har en Ven, som befatter sig med denne Forretningsgren — køber gerne smukke Drenge for at opdrætte dem til Markedet. Rene Modeartikler — sælges som Opvartere o. s. v. til rige Folk, der kunne betale smukke Folk. Det tager sig saa godt ud i et stort Hus, naar en rigtig smuk Dreng aabner Døren og varter op. De indbringe en god Sum, og denne lille Djævel er saadan en snurrig, musikalsk Fyr; det er netop en Vare for mig."

Jeg vilde helst lade være at sælge ham," sagde Mr.

Shelby tankefuld; „Tingen er, Sir, at jeg er en menneskekærlig Mand og tager ugerne Drengen fra Moderen, Sir.“

„Ja saa! Gud! Ja — noget af denne hersens Natur. Jeg forstaar det fuldkomment. Det kan undertiden være uhyre ubehageligt at have med Fruentimmer at bestille. Jeg hader nu altid denne Skrigen og Skraalen. Det er uhyre ubehageligt, men saaledes som jeg bærer mig ad med mine Forretninger, undgaar jeg det i Almindelighed, Sir. Naar De nu sendte Pigen bort paa en Uges Tid, eller saa, saa gik Tingen af i al Stilhed, og det hele var forbi, før hun kom hjem. Deres Kone kunde jo forære hende et Par Ørenringe, eller en ny Kjole, eller saadant noget Lapperi for at trøste hende.“

„Det tvivler jeg dog paa, at det vilde.“

„Ak Gud velsigne Dem, jo! Disse Kreaturer ere ikke som hvide Folk, ser De; de forvinde Alt, naar man bare bærer sig rigtigt ad. Folk sige nu,“ sagde Haley, antagende en oprigtig og fortrolig Tone, „at dette Slags Handel forhærder Følelserne; men det har jeg aldrig fundet. Tingen er, jeg har aldrig kunnet gaa saaledes tilværks, som nogle have for Skik. Jeg har set dem, der kunde rive et Barn ud af Armene paa Moderen og stille det op paa Auctionsbordet, medens hun skreg som vanvittig hele Tiden; — meget slet Politik — beskadiger Varerne — gør dem undertiden ganske utjenstdygtige. Jeg saa engang en rigtig smuk Pige i Orleans, som blev rent ødelagt ved en saadan Behandlingsmaade. Manden, der bød paa hende, vilde ikke have hendes Barn, og hun var just en af det ægte Slags, naar hendes Blod kom i Kog. Jeg forsikrer Dem, hun trykkede Barnet i sine Arme og snakkede og tog paa Vej, saa det var ganske forskrækkeligt. Jeg kommer ordentligt til at gyse, naar jeg tænker derpaa; og da de bare Barnet bort og spærrede hende inde, gik hun fra Forstanden og døde otte Dage efter. Et rent Tab af tusinde Dollars, Sir, ene og alene paa Grund af en forkert Fremgangsmaade — deri stikker Hemmeligheden. Det er altid bedst at vise sig menneskekærlig, Sir; det har min Erfaring lært mig.“ Og Handelsmanden lagde sig tilbage i sin Lænestol med Armene overkors og en Mine af dydig Bestemthed, saa at han aabenbart ansaa sig for en anden Wilberforce.

Sagen syntes at interessere den værdige Gentleman stærkt; thi medens Mr. Shelby tankefuld skrællede en Appelsin, brød Haley paa ny løs med sømmelig Beskedenhed, men ligesom om han af Sandhedens Magt dreves til at sige et Par Ord endnu.

„Det klæder ikke en Mand godt at rose sig selv; men jeg siger det, fordi det er sandt. Jeg tror, at jeg anses for at bringe de smukkeste Kobler Negere, der bringes paa Markedet — i det mindste har man sagt mig det; og jeg har ligesaa godt gjort det hundrede Gange som een Gang — Alle sammen i god Stand — fede og anselige, og jeg mister saa faa som nogen Mand i Faget. Og jeg tilskriver min Behandlingsmaade det Alt sammen, Sir; og Menneskekærlighed, Sir, tør jeg nok sige er min Behandlingsmaades Grundpille."

Mr. Shelby vidste ikke, hvad han skulde sige, og sagde derfor: „Ja saa!"

„Man har gjort Nar ad mig for mine Anskuelser, Sir, og jeg har maattet høre ilde for dem. De ere ikke yndede og ikke almindelige; men jeg har holdt fast paa dem, Sir, jeg har holdt fast paa dem og har haft god Fordel af dem; ja Sir, de have betalt deres Fragt, kan jeg sige, og Handelsmanden lo over sit Indfald.

Der var noget saa ejendommeligt og betegnende ved disse Eksempler paa Menneskekærlighed, at Mr. Shelby ikke kunde bare sig for at le med. Maaske ler Du ogsaa, kære Læser; men Du ved, at Menneskekærligheden nutildags viser sig i en Mængde sælsomme Skikkelser, og der er ingen Ende paa alle de snurrige Ting, som menneskekærlige Folk kunne sige og gøre.

Mr. Shelbys Latter opmuntrede Handelsmanden til at blive ved.

„Det er underligt nok, men jeg har aldrig kunnet banke dette ind i Hovedet paa Folk. Der var nu Tom Loker, min gamle Compagnon nede i Natchez; det var en snild Fyr, den Tom, kun en ren Satan mod Negerne — det var af Grundsætning. ser De; thi en mere godhjertet Fyr kunde der ikke gaa i et Par Sko; det var hans System, Sir. Jeg plejede at gøre Tom Forestillinger. „Men. Tom," plejede jeg at sige, „naar Tøsene give sig til at græde og tage paa Vej, hvad kan det saa hjælpe at dunke dem i Hovedet og puffe og støde til dem? Det er latterligt," sagde jeg, „og gør intet Gavn. Jeg ser ikke, at der er noget ondt i, at de græde," sagde jeg, „det er Natur," sagde jeg, „og kan Naturen ikke skaffe sig Luft paa den ene Maade, skaffer den sig nok Luft paa den anden. Og desuden, Tom," sagde jeg, „saa fordærver det kun Tøsene; de blive sygelige og gaa fra Foret, og undertiden blive de stygge —

iſær Mulattøſene — og Fanden bliver rent løs med dem. Hvorfor," ſagde jeg, „kan Du ikke lokke lidt for dem og tale en Smule venligt til dem? Du kan være vis paa, Tom, at en lille Kende Menneſkekærlighed en Gang imellem udretter langt mere, end al Din Skælden og Smælden, og den betaler ſig bedre," ſagde jeg, „ſtol Du kun paa det." Men Tom kunde ikke komme efter det, og han fordærvede ſaa mange for mig, at jeg maatte bryde med ham, ſkøndt han var en godmodig Fyr og ſaa ærlig en Forretningsmand, ſom nogen kunde være."

Og De finder Deres Fremgangsmaade bedre, end Tom's?" ſpurgte Mr. Shelby.

„Ja, Sir, det tør jeg vel nok ſige. Ser De, naar jeg paa nogen Maade kan det, tager jeg mig lidt i Agt med de ubehagelige Dele, ſaaſom at ſælge Børn og deslige — faar Tøſene af Vejen — ude af Øje, ude af Sind, ved De nok — og naar det først er gjort og ikke kan gøres om igen, vænne de ſig ganſke naturligt til det. Det er ikke, ſer De, ſom om det vare hvide Folk, der blive opdragne til at beholde deres Koner og Børn og alt ſaadant noget. Negere, ſer De, ſom ere opdrættede, ſom det ſig hør og bør, have ſlet intet Slags Forventninger, og derfor gaa alle disſe Ting lettere med dem."

„Saa er jeg bange for, at mine ikke ere blevne rigtigt oplærte," ſagde Mr. Shelby.

„Nej, det ere de ſagtens ikke. I Godtfolk her i Kentucky fordærve Eders Negere. I mene dem det godt, men det er dog ikke nogen rigtig Godhed. Naar en Neger, ſer De, ſkal ſtødes og tumles omkring i Verden og ſælges til Tom og Dick og Gud ved hvem, ſaa er det ingen Godhed mod ham at lære ham Indbildninger og Forventninger og opføde ham altfor godt; for desto haardere falder Modgangen ham ſiden. Jeg er fuldkomment vis paa, at Deres Negere f. Ex. vilde være ganſke forknytte paa et Sted, hvor Plantagenegere vilde ſynge og ſkraale ſom om de vare beſatte. Enhver, ved De nok, Mr. Shelby, ſynes bedſt om ſin Maade, og jeg tror, at jeg behandler Negerne ſaa godt, ſom det nogenſinde er Umagen værd at behandle dem."

„Det er en god Ting at være tilfreds," ſagde Mr. Shelby med et let Skuldertræk og viſſe ſynlige Følelſer af en ubehagelig Natur.

„Naa," ſagde Haley, efterat de begge i nogen Tid ſtiltiende havde knækket deres Nødder, „hvad ſiger De ſaa?"

„Jeg vil overveje Sagen nærmere og tale med min Kone," svarede Mr. Shelby. „Men vil De, at Sagen skal gaa af paa den stille Maade, som De taler om, Haley, gør De bedst i ikke at lade Deres Ærinde blive bekendt her i Egnen. Det kommer ud blandt mine Folk, og det vil ikke gaa saa særdeles roligt af at faa nogen af dem bort, naar de vide det, kan jeg sige Dem."

„O, stum som en Fisk, naturligvis! Men jeg maa sige Dem, at jeg har Pokkers travlt og gerne saasnart som muligt vil vide, hvad jeg har at rette mig efter," sagde han, idet han stod op og trak sin Overfrakke paa.

„Naa, saa kom igen i Aften imellem Seks og Syv, saa skal De faa mit Svar," svarede Mr. Shelby, og Handelsmanden forlod nu bukkende Værelset.

„Jeg kunde havt stor Lyst til at sparke denne Karl med sin uforskammede Selvtillid ned ad Trapperne," sagde Mr. Shelby til sig selv, da han saa, at Døren var bleven rigtig lukket, „men han ved, hvilken Fordel han har over mig. Havde nogen nogensinde sagt mig, at jeg vilde solgt Tom Syd efter til en af disse nederdrægtige Handelsmænd, vilde jeg have sagt: „Er Din Tjener en Hund, at han skulde gøre dette?" Og nu maa det dog ske, saavidt jeg kan se. Og saa Elizas Barn! Jeg ved, at jeg faar Bryderi med min Kone derom og for den Sags Skyld ogsaa angaaende Tom. Det kommer der af at være i Gæld — desværre! Karlen ser sin Fordel og vil forfølge den."

Slaverisystemet viser sig maaske i sin mildeste Skikkelse i Staten Kentucky. Da Markarbejdet der er af en rolig og jævn Natur, der ikke udkræver sine regelmæssigt tilbagevendende Tidsrum af Hastværk og Tvang, som Bedriften i de sydligere Egne gøre nødvendige, er Negerens Dont her baade sundere og mere ligeligt fordelt, medens Herren, nøjet med en mere gradvis Erhvervelsesmaade, ikke har de Fristelser til Haardhjertethed, som stedse overvælde den skrøbelige Menneskenatur, naar Udsigten til pludselig og hurtig Vinding lægges i Vægtskaalen uden en tungere Modvægt, end den hjælpeløses og ubeskyttedes Tarv.

Den, som besøger visse Plantager her og bemærker nogle af Herrernes godmodige Overbærenhed og nogle af Slavernes kærlige Troskab, kunde let fristes til at drømme sig det ofte fortalte poetske Sagn om en patriarkalsk Institution o. s. v.; men over denne Skueplads ruger en vældig Skygge — Lovens

Skygge. Saa længe Loven kun betragter alle disse menneskelige Væsener med bankende Hjerter og levende Følelser som ligesaa mange Ting, der tilhøre en Herre; saa længe den bedste Ejermands Uheld, Uforsigtighed eller Død naar det skal være kan nøde dem til at ombytte et Liv, hvori de nyde velvillig Beskyttelse og Overbærenhed, med haabløs Elendighed og Anstrengelse — saa længe er det umuligt at gøre noget smukt eller ønskeligt selv af den bedst ordnede Bestyrelse af Slaveriet.

Mr. Shelby var hvad man i Almindelighed kalder et godt Menneske, godmodig og velvillig og tilbøjelig til at vise sig overbærende mod sine Omgivelser, og der havde aldrig manglet noget, som kunde bidrage til Negernes fysiske Velvære paa hans Plantage. Han havde imidlertid indladt sig i vidtløftige Spekulationer og det temmeligt letsindigt, paadraget sig besværlige Pengeforpligtelser, og betydelige, af ham udstedte Veksler vare komne i Haleys Hænder, og denne lille Oplysning er Nøglen til den foran meddelte Samtale.

Nu havde det truffet sig saaledes, at Eliza ved at nærme sig Døren havde hørt nok af Samtalen til at vide, at en Handelsmand bød hendes Herre paa nogen, og hun var gerne bleven staaende ved Døren for at høre mere, da hun var kommen udenfor; men da hendes Frue netop dengang havde kaldt paa hende, havde hun maattet skynde sig bort.

Men bestandig syntes hun, at hun hørte Handelsmanden gøre et Bud paa hendes Dreng; mon hun tog fejl? Hendes Hjerte svulmede og bankede, og hun trykkede ham uvilkaarligt saa tæt til sig, at den lille Fyr saa hende forbauset op i Ansigtet.

„Eliza, Pige, hvad fejler Dig i Dag?“ sagde hendes Frue, da Eliza havde væltet Vandfadet, revet Broderrammen om og tilsidst i Tanker rakte sin Frue en lang Natkjole, istedetfor den Silkekjole, som hun havde befalet hende at hente i Garderoben.

Eliza foer sammen. „O, Missis!“ sagde hun og slog Øjnene op; derpaa brast hun i Taarer, satte sig paa en Stol og begyndte at hulke.

„Men Eliza, Barn, hvad fejler Dig?“ spurgte hendes Frue.

„O Missis, Missis,“ sagde Eliza, „der har været en Handelsmand inde i Dagligstuen og talt med Herren! Jeg hørte ham.“

„Naa Du taabelige Barn, om saa var?“

„O, Missis, tror De, at Herren vil sælge min Harry?“

Og den stakkels Skabning kastede sig ned i en Lænestol og hulkede krampagtigt.

„Sælge ham! Nej! Du lille Nar. Du ved jo, at Din Herre aldrig handler med disse sydlige Handelsmænd og aldrig skiller sig ved nogen af sine Folk, saa længe de opføre sig godt. Hvem tror Du vel, Du enfoldige Barn, vilde købe din Harry? Tror Du, at hele Verden er ligesaa forgabet i ham, som Du, Du lille Gaas? Kom, vær ved godt Mod og hægt min Kjole. Saa, sæt nu mit Baghaar op i den smukke Fletning, Du lærte forleden Dag, og gaa ikke mere og lyt ved Dørene."

„Ja, men Missis, De vilde aldrig give Deres Samtykke — til — til —"

„Snak, Barn! Det vilde jeg ganske vist ikke. Hvorfor taler Du saaledes? Jeg vilde ligesaa gerne se et af mine egne Børn solgt. Men Du bliver virkeligt ogsaa altfor stolt af denne lille Fyr, Eliza. En Mand kan ikke stikke Næsen iudenfor Døren, uden at Du tror, at han er kommen for at købe ham.

Atter beroliget ved sin Frues tillidsfulde Tone, fortsatte Eliza behændigt og flinkt hendes Toilette og lo under Arbejdet over sin egen Frygt.

Mrs. Shelby var en baade i intellektuel og moralsk Henseende højt staaende Kvinde. Med sin medfødte Højsindethed og Ædelmodighed, som man ofte kan bemærke som en Ejendommelighed hos Kentuckys Kvinder, forenede hun ophøjede moralske og religiøse Begreber og Grundsætninger, der med stor Kraft og Dygtighed gennemførtes til praktiske Resultater. Hendes Mand, der ikke gjorde Krav paa at tillægges nogen særdeles Religiøsitet, ærede og agtede ikke desto mindre Konsekventsen i hendes og var maaske ikke fri for en vis Frygt for hendes Anskuelser. Saa meget var vist, at han indrømmede hende uindskrænket Raaderum for alle hendes kærlige Bestræbelser for hendes Undergivnes Velvære, Oplysning og Forbedring, om han end ikke selv tog nogen afgjort Del i dem. Om han end, strengt taget, ikke selv troede paa Virksomheden af Helgenes overflødige gode Gerninger, syntes han dog virkeligt paa en eller anden Maade at staa i den Formening, at hans Kone besad tilstrækkelig Fromhed og Kærlighed for To — at nære en dunkel Forhaabning om at slippe ind i Himlen ved Hjælp af hendes Overflod af Egenskaber, hvorpaa han ikke gjorde nogen særlig Fordring.

Den tungeste Byrde paa hans Sind bestod efter hans

Samtale med Handelsmanden i den tydelige Nødvendighed af at aabenbare sin Kone den paatænkte Foranstaltning og imødegaa de Indvendinger og den Modstand, som han havde al Grund til at vente sig.

Mrs. Shelby, der var ganske uvidende om sin Mands Forlegenheder og kun kendte hans almindelige Godmodighed, havde ment det fuldkomment ærligt med den Vantro, hun havde sat imod Elizas Mistanke. Ja, hun skænkede ikke Spørgsmaalet nogen videre Eftertanke, og da hun var beskæftiget med Forberedelserne til et Aftenbesøg, gik det hende ganske og aldeles af Minde.

Andet Kapitel.

Moderen.

Eliza var fra sin Barndom af sin Frue bleven opdragen som en forkælet Yndling.

Den, som har rejst i det sydlige, maa ofte have lagt Mærke til det ejendommelige Præg af Forfinelse, den Blidhed i Stemme og Væsen, der i mange Tilfælde synes at være en Særegenhed hos Quadron-Fruentimmerne og Mulatinderne. Disse medfødte Ynder forenes hos Quadronen ofte med en højst blændende Skønhed og næsten altid med et indtagende og behageligt Ydre. Eliza er, saaledes som vi have beskrevet hende, ikke et Billede af Indbildningskraften, men tegnet efter Hukommelsen, saaledes som vi for nogle Aar siden saa hende i Kentucky. Sikker under sin Frues beskyttende Varetægt, havde Eliza naaet den voksne Alder uden de Fristelser, der gøre Skønhed til en saa fordærvelig Arvelod for en Slavinde. Hun var bleven gift med en talentfuld ung Mulat, der var Slave paa en Nabo-plantage og bar Navnet George Harris.

Denne unge Mand var af sin Herre bleven lejet ud til Arbejde i en Sækkelærredsfabrik, hvor hans Behændighed og Sindrighed havde bragt ham til at blive anset for Stedets første Arbejder. Han havde opfundet en Maskine til at rense Hampen, der, i Betragtning af Opfinderens Opdragelse og Samfunds-

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

stilling, røbede fuldkommen saa meget mekanisk Geni som Whitney's Bomuldsrensemaskine. *)

Han besad et smukt Ydre og et behageligt Væsen og var almindeligt yndet i Fabriken; men ikke desto mindre var denne unge Mand i Lovens Øjne ikke et Menneske, men en Ting, idet alle hine overordnede Egenskaber vare underkastede en lav, indskrænket, tyrannisk Herres Forgodtbefindende. Da denne samme Gentleman havde hørt tale om George's Opfindelse, tog han over til Fabrikken for at se, hvad hans intelligente Stykke Løsøre da egentligt havde udrettet. Han modtoges med megen Begejstring, af Fabrikherren, der lykønskede ham til Besiddelsen af en saa værdifuld Slave.

Han blev ført omkring i Fabrikken og vist Maskinen af George, der i den ypperligste Stemning talte saa flydende, holdt sig saa rank og saa' saa smuk og saa mandig ud, at hans Herre begyndte at spore en ubehagelig Fornemmelse af at være hans Undermand. Hvor turde hans Slave give sig af med at drage omkring i Landet, opfinde Maskiner og holde Hovedet i Vejret blandt Gentlemen? Det skulde han snart sætte en Pind for. Han vilde tage ham hjem og sætte ham til at hakke og grave og „se, om han saa vilde spankulere saa strunk omkring." Fabrikejeren og Arbejderne bleve derfor højst forbausede, da han forlangte George's Arbejdsløn og tilkendegav, at han agtede at tage ham hjem med.

„Men, Mr. Harris," indvendte Fabrikanten, „er det ikke temmeligt pludseligt?"

„Og om saa var? Hører Manden ikke mig til?"

„Vi ville gerne betale en højere Godtgørelse for ham, Sir."

„Det er ikke det, hvorpaa det kommer an, Sir. Jeg behøver ikke at leje nogen af mine Folk ud, naar jeg ikke har Lyst dertil."

„Men, Sir, han synes at være fortrinligt skikket til denne Haandtering."

„Det er rimeligt nok; han har aldrig været synderligt skikket til noget af det, jeg har sat ham til."

„Men tænk dog blot paa, at han har opfundet denne Maskine," tog en af Arbejderne temmelig uheldigt tilorde.

„Ja vist! — En Maskine til at spare Arbejde er det jo?

---

*) En saadan Maskine var virkeligt en Opfindelse af en ung farvet Mand i Kentucky. Forf. A.

Saadan en vilde han nok opfinde; lad en Neger kun om det. De ere Alle Arbejde sparende Maskiner, hver eneste en af dem. Nej, han skal marschere!"

George var bleven staaende som lynslagen ved at høre sin Dom blive saaledes pludseligt affagt af en Magt, som han vidste var uimodstaaelig. Han lagde Armene over Kors og pressede Læberne tæt sammen, men en hel Vulkan brændte i hans Bryst og sendte Strømme af Ild gennem hans Aarer. Han trak sit Vejr tungt, og hans store, sorte Øjne lynede som brændende Kul, og han havde nær givet sig Luft i et eller andet farligt Udbrud, naar den godmodige Fabrikejer ikke havde berørt hans Arm og sagt med dæmpet Stemme:

„Find Dig i Din Skæbne, George, og følg med ham for Øjeblikket. Men vi skulle nok se at komme Dig til Hjælp."

Tyrannen lagde Mærke til denne Hvisken og gættede dens Indhold, skøndt han ikke kunne høre, hvad der blev sagt, og han bestyrkede sig ved sig selv i sin Beslutning at bevare den Magt, han besad over sit Offer.

George kom hjem og blev sat til det mest underordnede Arbejde paa Plantagen. Han havde formaaet at undertrykke ethvert uærbødigt Ord: men det lynende Øje, den mørke og rynkede Pande vare Dele af et naturligt Sprog, som ikke lod sig undertrykke — utvivlsomme Tegn, der viste altfor tydeligt, at Mennesket ikke kunde blive til en Ting.

I de lykkelige Dage, da George havde været beskæftiget i Fabrikken, havde han set og giftet sig med sin Kone. I hint Tidsrum havde han, som var meget betroet og yndet af sin Arbejdsherre, haft fuld Frihed til at gaa og komme som han lystede. Giftermaalet blev fuldkomment billiget af Mrs. Shelby, der med en Smule kvindelig Lyst til at stifte Ægteskaber fandt Behag i at forene sin smukke Yndling med en af hendes egen Klasse, som i enhver Henseende syntes at passe for hende, og saaledes bleve de viede i hendes Frues store Sal, og hendes Frue pyntede selv Brudens smukke Haar med Orangeblomster og bedækkede det med Brudesløret, som sandeligt næppe kunde have hvilet paa et smukkere Hoved, og der var ingen Mangel paa hvide Hansker og Kage og Vin, eller paa beundrende Gæster, som lovpriste Brudens Skønhed og hendes Frues Godhed og Gavmildhed. I et Par Aar saa Eliza hyppigt sin Mand, og der var Intet, som forstyrrede deres Lykke, undtagen Tabet af to spæde Børn, som hun elskede lidenskabeligt og over hvilke

hun sørgede med en saa heftig Sorg, at den fremkaldte blide Forestillinger fra hendes Frue, som med moderlig Omhu søgte at lede hendes af Naturen heftige Følelser indenfor Fornuftens og Religionens Grænser.

Men efter den lille Harrys Fødsel var hun efterhaanden bleven rolig og sindig, og alle de blødende Baand, alle de bankende Nerver, som atter slyngede sig sammen med hint spæde Liv, syntes at blive sunde og kraftige, og Eliza var en lykkelig Kone lige til den Tid, da hendes Mand blev saa plumpt revet bort fra sin velvillige Arbejdsherre og bragt under sin lovlige Ejermands jærnhaarde Herredømme.

Fabrikanten havde efter Løfte besøgt Mr. Harris et Par Uger, efterat George var bleven ført bort, da, som han haabede, Heden havde lagt sig, og forsøgt ethvert muligt Overtalelsesmiddel for at formaa ham til at lade ham tiltræde sin forrige Beskæftigelse.

„De behøver ikke at ulejlige Dem med at tale mere derom," havde han sagt i en tvær Tone; „jeg skal nok selv passe mine Sager, Sir."

„Det var heller ikke min Hensigt at blande mig i dem, Sir. Jeg troede kun, at De vilde finde det fordelagtigt at leje os Deres Slave paa de foreslaaede Betingelser."

„O, jeg forstaar det meget godt. Jeg saa nok Deres Blinken og Hvisken den Dag, da jeg tog ham bort fra Fabrikken, men saaledes narrer De mig ikke. Det er et frit Land, Sir; Karlen hører mig til, og jeg kan gøre med ham, hvad jeg vil; forstaar De det?"

Og saaledes faldt Georges sidste Haab; han havde nu ikke Udsigt til andet, end et Liv fuldt af Slid og Slæb, der gjordes endnu bittrere ved enhver lille martrende Plage og Forhaanelse, som tyrannisk Sindrighed kunde opfinde.

En meget menneskekærlig Jurist har en Gang sagt, at den værste Brug, man kan gøre af en Mand, er at hænge ham. Nej, der kan endnu gøres en anden Brug af en Mand, og den er værre.

Tredie Kapitel.

Ægtemanden og Faderen.

Mrs. Shelby var tagen ud i sit Besøg, og Eliza stod i Verandaen og saa lidt forknyt efter den forsvindende Vogn, da i det samme en Haand blev lagt paa hendes Skulder. Hun vendte sig om, og et glad Smil opklarede hendes smukke Øjne.

„George, er det Dig? Hvor Du gjorde mig forskrækket! Naa, jeg er saa glad over, at Du er kommen! Missis er tagen ud og bliver borte hele Eftermiddagen; følg derfor med ind i mit lille-Kammer, saa kunne vi have Tiden for os selv.“

Med disse Ord trak hun ham ind i et pynteligt lille Værelse, der vendte ud mod Verandaen og hvor hun plejede at sidde med sit Sytøj, ikke længere fra sin Frue, end at denne kunde kalde paa hende.

„Hvor jeg er glad! — Hvorfor smiler Du ikke? — Og se paa Harry — hvor han vokser.“ Drengen stod og betragtede forlegent sin Fader gennem sine Lokker og holdt sig fast i Moderens Skørt. „Er han ikke smuk?“ sagde Eliza, idet hun strøg hans lange Lokker til Side og kyssede ham.

„Jeg vilde ønske, at han aldrig var bleven født,“ sagde George bittert. „Jeg vilde ønske, at jeg selv aldrig var bleven født!“

Forbauset og forskrækket, satte Eliza sig ned, lagde sit Hoved paa sin Mands Skulder og brast i Taarer.

„Nej, Eliza, det er for galt, at jeg bringer Dig i denne Stemning, min stakkels Pige!“ sagde han kærligt; „det er for galt. O hvor jeg ønsker, at Du aldrig havde set mig; da var Du maaske bleven lykkelig!“

„George, George, hvor kan Du tale saaledes? Hvilken skrækkelig Ting er der sket, eller er i Begreb med at ske? Vi have sandeligt været meget lykkelige lige til den sidste Tid.“

„Det have vi, min Ven,“ sagde George. Derpaa tog han sit Barn op paa sit Knæ, saa vist paa dets herlige sorte Øjne og for med Haanden gennem dets lange Lokker.

„Dit udtrykte Billede, Eliza, og Du er den smukkeste Kvinde, jeg nogen Sinde har set, og den bedste, jeg nogen Sinde kunde ønske mig at se; men o, dog ønsker jeg, at jeg aldrig havde set Dig, eller Du mig!“

„O George, hvor kan Du —"

„Jo, Eliza, det er alt sammen Elendighed, Elendighed, Elendighed! Mit Liv er saa bittert som Galde, ja Livet brændes ud af mig. Jeg er en stakkels elendig, fortabt Træl; jeg trækker kun Dig ned til mig; det er det hele. Hvad nytter det, at vi søge at gøre noget, søge at lære noget, søge at være noget? Hvad nytter det at leve? Gid jeg var død!"

„Nej, kære George, dette er i Sandhed syndigt! Jeg ved, hvor nær det gaar Dig, at Du har mistet Din Plads i Fabrikken, og at Du har en streng Herre, men vær taalmodig, maaske kan noget —"

„Taalmodig!" afbrød han hende. „Har jeg ikke været taalmodig? Sagde jeg et Ord, da han kom og tog mig bort uden nogensomhelst Grund fra det Sted, hvor enhver var god imod mig? Jeg betalte ham ærligt og redeligt hver Cent, jeg fortjente, og de sagde Alle, at jeg arbejdede godt."

„Ja, det er skrækkeligt," sagde Eliza, „men han er dog Din Herre, ved Du."

„Min Herre! Og hvo har gjort ham til min Herre? Det er det, jeg tænker paa — hvad Ret har han til mig? Jeg er ligesaa vel et Menneske som han. Jeg er et bedre Menneske, end han. Jeg forstaar mig bedre paa Plantagens Drift, end han; jeg kan bestyre den bedre, end han; jeg kan læse bedre, end han kan; jeg skriver en bedre Haand — og jeg har selv lært mig det alt sammen og skylder ham ingen Tak derfor, ja, jeg har lært det trods ham, og hvad Ret har han nu til at gøre mig til et Trældyr? Til at tage mig fra Ting, jeg kan gøre og gør bedre, end han kan, og sætte mig til et Arbejde, som enhver Hest kan udrette? Han søger at gøre det; han siger, han vil kun ydmyge mig, og han sætter mig netop med Forsæt til den strengeste, laveste og smudsigste Gerning!"

„O George, George, Du forskrækker mig! Jeg har jo aldrig hørt Dig tale saaledes; jeg er bange for, at Du gør noget skrækkeligt. Jeg undrer mig ikke over Dine Følelser, men o, vær forsigtig — for min Skyld — for Harrys!"

„Jeg har været forsigtig og jeg har været taalmodig, men det er blevet værre og værre; Kød og Blod kunde ikke udholde det længere; han benytter enhver Lejlighed til at forhaane og pine mig. Jeg troede at kunne passe mit Arbejde i Fred og Ro og faa nogen Tid tilovers udenfor Arbejdstiden til at læse og lære; men jo mere han ser jeg kan bestille, desto mere læsser

han paa mig. Han siger, at skønt jeg ikke siger noget, ser han dog nok, at jeg har faaet Djævelen i Kroppen, og han vil drive ham ud, og en af disse Dage vil det bryde løs paa en Maade, som han ikke vil synes om, eller ogsaa skulde jeg tage meget fejl!"

„O Gud, hvad skulle vi gøre?" siger Eliza sørgmodig.

„Endnu i Gaar," sagde George, „medens jeg læssede Sten paa en Vogn, stod den unge Massa Tom ved Siden af og smældede med sin Pisk saa tæt ved Hesten, at Dyret blev bange. Jeg bad ham saa venligt, jeg kunde, om at holde op, men saa blev han først rigtigt ved. Jeg bad ham nok en Gang, og saa vendte han sig om mod mig og begyndte at slaa mig. Jeg greb hans Haand, og saa skraalede og sparkede han og løb hen til sin Fader og fortalte ham, at jeg vilde slaas med ham. Han kom til, fuld af Raseri, og sagde, at han skulde lære mig, hvem der var min Herre; og han bandt mig ved et Træ og skar Kviste af til den unge Massa og sagde ham, at han kunde piske mig, til han blev træt — og det gjorde han! Men husker jeg ham ikke paa det en Gang!" og den unge Mands Pande formørkedes og hans Øjne brændte med et Udtryk, der bragte hans unge Kone til at skælve. „Hvo gjorde denne Mand til min Herre? Det er det, jeg gerne vilde vide!" sagde han.

„Ja," sagde Eliza sørgmodig, „jeg har stedse troet, at jeg burde adlyde min Herre og min Frue, ellers kunde jeg ikke være en Kristen."

„Der er nogen Fornuft i det for Dit vedkommende; de have opdraget Dig som deres Barn, født Dig, klædt Dig, kælet for Dig og undervist Dig, saa at Du har faaet en god Opdragelse, og derfor have de ogsaa et vist Krav paa Dig. Men jeg er bleven skubbet og sparket og har i det højeste faaet Lov til at skøtte mig selv; og hvad skylder jeg? Jeg har betalt mit Underhold over hundrede Gange. Jeg vil ikke taale det! Nej, jeg vil ikke!" sagde han og knyttede Haanden med et truende Blik.

Eliza skælvede og taug. Hun havde aldrig før set sin Mand i en saadan Stemning, og hendes blide Moralsystem syntes at bøje sig som et Rør for Bølgeslaget af saadanne Lidenskaber.

„Du husker den stakkels lille Carlo, som Du forærede mig," tilføjede George; „det Dyr har været omtrent den eneste Trøst, jeg har haft. Det har sovet hos mig om Natten og fulgt med

mig om Dagen og ſet paa mig, ſom om det forſtod, hvorledes jeg var tilmode. Nu vel, netop ſom jeg forleden Dag ſtod og forede Carlo med nogle faa gamle Levninger, ſom jeg havde ſamlet op ved Køkkendøren, kom Maſſa og ſagde, at jeg forede den paa hans Bekoſtning, og at han ikke havde Raad til, at enhver Neger holdt Hund, og befalede mig at binde den en Sten om Halſen og kaſte den nd i Dammen."

„O George, Du gjorde det dog vel ikke."

„Gjorde det? Nej, jeg ikke, men han gjorde det. Maſſa og Tom kaſtede Sten efter det arme, druknende Dyr. Den Stakkel, den ſaa ſaa bedrøvet paa mig, ſom om den undrede ſig over, at jeg ikke reddede den. Jeg maatte lade mig piſke, fordi jeg ikke vilde gøre det ſelv. Det bryder jeg mig ikke om. Maſſa ſkal faa at ſe, at jeg ikke er af dem, ſom Piſken tæmmer. Min Dag kommer nok, hvis han ikke paſſer paa."

„Hvad vil Du gøre? O George, gør ikke noget ſyndigt; naar Du kun ſtoler paa Gud og ſøger at handle rigtigt, vil han befri Dig."

„Jeg er ingen Kriſten ſom Du, Eliza; mit Hjerte er fuldt af Bitterhed; jeg kan ikke ſtole paa Gud. Hvorfor lader han Tingene være ſaaledes?"

„O George, vi maa have Tro. Misſis ſiger, at om og alle Ting gaa os imod, ſkulle vi dog tro, at Gud gør det for det allerbedſte."

„Det er let nok at ſige for Folk, ſom ſidde paa deres Sofaer og køre i deres Kareter; men lad dem være, hvor jeg er, ſaa faar Piben, tænker jeg, en anden Lyd. Gid jeg kunde være god, men mit Hjerte brænder og kan ikke lade ſig forſone. Du kunde det heller ikke i mit Sted — Du kan det ikke nu, naar jeg ſiger Dig Alt, hvad jeg har at ſige; Du ved endnu ikke det hele."

„Hvad kan det være?"

„Nu vel, i den ſidſte Tid har Maſſa tidt nok ſagt, at han var en Nar, at han lod mig gifte mig udenfor Plantagen; at han hader Mr. Shelby og hele hans Slæng, fordi de ere ſtolte og ſe ham over Hovedet, og at jeg har faaet Nykker af Dig, og han ſiger, at han ikke mere vil lade mig komme her, og at jeg ſkal tage mig en Kone og boſætte mig paa hans Plantage. I Førſtningen gik han kun og knurrede og brummede om alt dette; men i Gaar ſagde han til mig, at jeg ſkulde tage

Mina til Kone og bosætte mig i en Hytte med hende, eller ogsaa vilde han sælge mig længere Syd paa."

„Men Du blev jo viet til mig af Præsten ligesaa godt, som om Du havde været en fri Mand!" sagde Eliza med barnlig Enfold.

„Ved Du ikke, at en Slave ikke kan være gift? Der er ingen Lov her i Landet derfor; jeg kan ikke beholde Dig som min Kone, ifald han vil skille os ad. Det er derfor jeg ønsker, at jeg aldrig havde set Dig, derfor jeg ønsker, at jeg aldrig var bleven født; det vilde have været bedre for os begge, bedre for det stakkels Barn, at det aldrig var blevet født. Alt dette kan ogsaa vederfares det!"

„O, men Herren er saa god!"

„Ja, men hvem ved? Han kan dø — og saa kan Drengen blive solgt, ingen ved til hvem. Hvad Glæde er der i, at han er smuk og rask og lystig? Jeg siger Dig, Eliza, at et Sværd vil gennembore Din Sjæl for enhver god og sund Egenskab, Din Søn har eller faar; den vil gøre ham for kostbar, til at Du kan beholde ham!"

Disse Ord ramte tungt Elizas Hjerte; Synet af Handelsmanden traadte frem for hendes Øine, og som om nogen havde givet hende et dræbende Slag, blev hun bleg og gispede efter Vejret. Hun saa ængstelig ud i Verandaen, hvorhen Drengen, ked af den alvorlige Samtale, havde begivet sig og hvor han red triumferende op og ned paa Mr. Shelbys Spasereстok. Hun vilde have meddelt sin Mand sin Frygt, men overvandt sig.

„Nej, nej, han har nok at bære, den Stakkel!" tænkte hun. „Nej, jeg vil ikke sige ham det; desuden er det ikke sandt; Missis bedrager os aldrig."

„Og nu, Eliza," sagde Manden sørgmodig, „fat Mod og lev vel; thi jeg gaar."

„Gaar, George! Gaar, hvorhen?"

„Til Canada," sagde han, idet han rettede sig, „og naar jeg er der, køber jeg Dig; det er alt det Haab, vi have tilbage. Du har en god Herre, som ikke vil nægte at sælge Dig. Jeg vil købe Dig og Drengen; — saa sandt hjælpe mig Gud, jeg vil det!"

„O hvor skrækkeligt! Ifald Du blev greben?"

„Jeg lader mig ikke gribe, Eliza; før vil jeg dø! Jeg vil være fri, eller dø!"

„Du vil dog vel ikke dræbe Dig?

„Det behøves ikke. De ville nok tage Livet af mig; de skulle aldrig faa mig levende Syd paa!“

„O George, for min Skyld, vær forsigtig! Gør ikke noget syndigt; læg ikke Haand paa Dig selv eller andre! Du bliver fristet altfor stærkt — altfor stærkt; men gør det ikke — gaa maa Du — men gør det med Forsigtighed og Klogskab; bed Gud hjælpe Dig.“

„Nu vel da, Eliza, saa hør min Plan. Massa satte sig det i Hovedet at sende mig her forbi med et Brev til Mr. Symmes, der boer en Mil herfra. Jeg tror han ventede, at jeg skulde gaa herhen og fortælle Dig, hvad jeg har sagt Dig. Det vilde fornøje ham, ifald han kunde tro, at det vilde ærgre „Shelbys Folk,“ som han kalder dem. Men jeg gaar ganske rolig hjem, ser Du, som om Alting var overstaaet. Jeg har gjort nogle Forberedelser, og der er dem, som ville hjælpe mig, og om en Uges Tid er jeg en smuk Dag blandt de savnede. Bed for mig, Eliza; maaske vil den gode Gud høre Dig.“

„O, bed selv, George, og gaa med Tillid til ham; da vil Du ikke gøre noget, der er syndigt.“

„Nu da, Farvel,“ sagde George, holdende Eliza i Hænderne og seende hende ind i Øjnene, uden at røre sig. De bleve staaende og taug; derpaa hørtes der Afskedsord og Hulken og bitter Graad — en saadan Afsked, som de tage, hvis Haab om atter at mødes er ligt et Spindelvæv — og Manden og Hustruen vare skilte fra hinanden.

Fjerde Kapitel.

En Aften i Onkel Tom's Hytte.

Onkel Tom's Hytte var et Bjelkehus, der laa tæt ved „Huset,“ som Negeren plejer par excelence at kalde sin Herres Bolig. Foran den laa en lille pyntelig Haveplet, hvor Jordbær, Hindbær og en Mængde andre Frugter og Køkkenurter hver Sommer trivedes under en omhyggelig Pasning. Hele Forsiden af Hytten bedækkedes af en stor, højrød Bignonia og en indenlandsk, mangeblomstret Rose, der havde slynget sig saaledes

sammen, at de næppe lode et Spor tilbage af de raa Bjælker. Her fandt ligeledes om Sommeren forskellige brogede Sommervækster, saasom Fløjelsblomster, Solsikker og Lupiner, en overbærende Krog, hvori de udfoldede deres Pragt og vare en Fryd og en Stolthed for Tante Chloes Hjerte.

Lader os træde ind i denne Bolig. Aftensmaaltidet i Herrens Hus er fortæret, og Tante Chloe, der som Overkokkepige har forestaaet dets Tilberedelse, har overladt den Forretning at vaske op og sætte tilside til det underordnede Køkkenpersonale og begivet sig til sine egne hyggelige Enemærker for „at gøre sin gamle Mands Aftensmad i Stand," og derfor er det, uden Tvivl, at man nu ser hende ved Ilden, hvor hun med spændt Opmærksomhed iagttager visse brasende Ingredientser i eu Stegepande, eller med stor Gravitet løfter Laaget af en Kasserolle, hvorfra der uddamper visse utvivlsomme Kendetegn paa „noget godt." Rundt, sort og glinsende er hendes Ansigt, saa glinsende, at man skulde tro, at hun havde smurt det over med Æggehvide, ligesom en af hendes egne Thekringler. Hele hendes buttede Aasyn straaler af Glæde og Tilfredshed under hendes dygtigt stivede, ternede Turban, men indeholder dog, naar vi skulle være ærlige, lidt af det Anstrøg og Selvbevidsthed, som sømmer sig for den første Kokkepige i hele Egnen, hvilket Tante Chloe almindeligen anses for og indrømmes at være.

Og Kokkepige var hun visseligen med Liv og Sjæl. Der var ikke en Kylling, eller And i hele Hønsegaarden, uden at den jo blev alvorlig, naar den saa hende nærme sig, og aabenbart syntes at tænke paa sine sidste Øjeblikke, og vist er det, at hun stedse pønsede paa at spække, farcere og stege i en Grad, saa at det maatte indjage enhver eftertænksom levende Fugl Skræk. Hendes Majskage var i alle sine Afarter af Flødelapper, Pandekager, Vafler og andre Sorter, der ere altfor talrige til at opregnes, et ophøjet Mysterium for alle mindre øvede Madkonstnere, og hendes fede Sider kunde ryste af berettiget Stolthed og Lystighed, naar hun fortalte om de frugtesløse Anstrengelser, som en eller anden af hendes Standsfæller havde gjort for at naa hendes ophøjede Standpunkt.

Naar der var Selskab i „Huset" og der skulde tilberedes Middags- eller Aftensgilder i „behørig Stil," vaktes hele hendes Sjæls Kræfter, og intet Syn var hende mere velkomment, end

en stor, i Verandaen opstablet Bunke Rejsekufferter; thi da forudsaa hun nye Anstrengelser og nye Triumfer.

For Øjeblikket ser Tante Chloe ned i Kasserollen, ved hvilken kære Beskæftigelse vi ville forlade hende, indtil vi ere færdige med vor Skildring af Hytten.

I den ene Krog af den stod en Seng, der var pynteligt tildækket med et snehvidt Klæde, og udenfor den laa et Stykke Tæppetøj af betydelig Størrelse. Paa dette Stykke Tæppetøj indtog Tante Chloe sin Plads, da hun jo afgjort hørte til Samfundets højere Klasser, og det og Sengen, udenfor hvilken det laa, ja hele den Krog behandledes med særlig Ærbødighed og holdtes saavidt muligt i Hævd mod Smaafolks maroderende Indfald og Vanhelligelser. Denne Krog var egentligt Husets Gallaværelse. I den anden Krog stod en Seng af langt beskednere Fordringer og aabenbart bestemt til Brug. Væggen over Arnestedet var prydet med nogle saare glimrende Billeder af den hellige Skrift og et Portrait af General Washington, der var tegnet og koloreret paa en Maade, der sikkert vilde have forbauset denne Helt, ifald han tilfældigvis havde faaet Magen til det at se.

Paa en uhøvlet Bænk vare et Par uldhaarede Drenge med tindrende sorte Øjne og tykke glinsende Kinder ivrigt beskæftigede med at holde Øje med et spædts Barns første Øvelser i at gaa, der, som det gerne er Tilfældet, bestode i, at det rejste sig op, balancerede et Øjeblik og derpaa tumlede omkuld igen, og ethvert saadant Nederlag modtoges med stormende Bifald som noget afgjort morsomt.

Et Bord, der var noget gigtsvagt i sine Lemmer, var stillet hen foran Ilden og bedækket med en Dug, hvorpaa der stod Skaaler og Tallerkener af et højst glimrende Mønster, samt andre Symptomer paa et nærforestaaende Maaltid. Ved dette Bord sad Onkel Tom, Mr. Shelbys bedste Mand, hvem vi, da han skal være Helten i vor Fortælling, maa daguerreotypere for vore Læsere. Det var en stor, bredskuldret, kraftigt bygget Mand med en glinsende kulsort Hudfarve og et Ansigt, hvis ægte afrikanske Træk udmærkede sig ved et Udtryk af Alvor og rolig Forstandighed i Forbindelse med en høj Grad af Godmodighed og Venlighed. Hele hans Ydre havde noget værdigt og Agtelse vækkende, men som dog var forenet med en tillidsfuld og beskeden Enfold.

Han havde i dette Øjeblik meget travlt med en Tavle, der

laa foran ham og hvorpaa han langsomt og omhyggeligt søgte at efterskrive nogle Bogstaver, ved hvilken Beskæftigelse han understøttedes af den unge Master George, en rask, livlig Dreng paa tretten Aar, som syntes fuldkomment at føle sin Værdighed som Lærer.

»Ikke den Vej, Onkel Tom, ikke den Vej,“ sagde han hastigt, idet Onkel Tom møjsommeligt trak Halen af sit g op til den forkerte Side; „det bliver til et q, ser Du.“

„Nej Gud, gør det det?“ sagde Onkel Tom, idet han med en ærbødig, beundrende Mine saa til, da hans unge Lærer rask kradsede utallige g'er og q'er hen paa Tavlen til hans Opbyggelse, hvorpaa han atter tog Griflen mellem sine store, plumpe Fingre og begyndte taalmodigt igen.

„Hvor let de hvide Folk dog gøre alle saadanne Ting!“ sagde Tante Chloe, idet hun standsede i at smøre en Rist med et Stykke Flæsk, som hun holdt paa en Gaffel, og betragtede den unge Master George med Stolthed. „Hvor han kan skrive nu, og læse med! Og saa kommer han og læser sine Lektier for os — det er uhyre morsomt!“

„Men, Tante Chloe, jeg begynder at blive uhyre sulten,“ sagde George. „Er Kagen i den trebenede Gryde ikke snart færdig?“

„Jo snart færdig, Massa George,“ sagde Tante Chloe, idet hun tog Laaget af og tittede ned i Gryden, „bliver dejligt brun — rigtigt nydeligt brun. Ah, lad mig om det! Forleden Dag lod Missis Sally prøve paa at bage en Kage, bare for at hun skulde lære det, sagde hun. Aa, gaa væk, Missis,“ sagde jeg, „det skærer mig ordentligt i Hjertet at se god Mad fordærves paa den Maade!“ Kagen løftede sig kun paa den ene Side — slet ingen Façon; ikke mere, end min Sko — gaa væk!“

Og med dette Slutningsudbrud af Foragt for Sallys Uerfarenhed, snappede Tante Chloe Laaget af Grydeu og fremviste en nydeligt bagt Tærte, som ingen Conditor i Byen havde behøvet at skamme sig ved. Da dette aabenbart var Midtpunktet i Beværtningen, begyndte Tante Chloe nu for Alvor at tumle sig i Aftensmads Departementet.

„Hejda, Mose og Pete! Væk med jer, I Morianer! Gaa væk, Polly, min Unge — Mo'er skal nok give sin lille Tos noget. Naa, Master George, tag nu de Bøger bort og sæt Dem ved Siden af min gamle Mand, saa skal jeg tage Medister-

pølserne frem og straks paa Minuten give Dem Deres første Portion Vafler."

„De vilde have mig til at spise Aftensmad inde i Huset," sagde George, „men jeg vidste nok, hvad der var bedre, Tante Chloe."

„Det gjorde De" sagde Tante Chloe og læssede de glohede Vafler paa hans Tallerken, „De vidste nok, at gamle Tante gemte det bedste til Dem. Jo, De er klog nok! Gaa væk!" Og dermed gav Tante Chloe George et Puf med sin Finger, som skulde være umaadeligt spøgefuldt, og gav sig derpaa atter med stor Travlhed i Lag med sit Vaffeljærn.

„Nu op med Tærten!" sagde Master George, da Virksomheden i Vaffeljærn Departementet havde lagt sig noget, og med disse Ord svang den unge Fyr en stor Kniv over den omtalte Genstand.

„Gud velsigne Dem, Massa George!" sagde Tante Chloe og greb ham i Armen, „De vil dog vel aldrig skære den i Stykker med den store, tunge Kniv? Knuser den jo rent — fordærver hele den dejlige Løftning. Nej, se, her er en gammel, tynd Kniv, som jeg har slebet ene og alene dertil. Se en Gang! Falder fra hinanden saa let som en Fjer! Spis nu væk — De kan ikke faa noget bedre.

„Tom Lincon siger dog," bemærkede George med Munden ganske fuld, „at deres Jinny laver bedre Mad, end Du."

„Disse Lincons er der da ikke stort ved!" sagde Tante Chloe. „Jeg mener ved Siden af vore Folk. Det kan være pæne Folk nok paa deres simple Maade; men hvad det angaar at bringe noget galant i Stand, saa have de ikke en Gang begyndt at faa Begreb derom. At sætte Massa Lincon ved Siden af Massa Shelby! Gode Gud! Og Missis Lincon — kan hun komme saaledes fejende ind i en Sal som min Missis — saadant rigtigt med Anstand, ved De? O, gaa væk! Tal ikke til mig om disse Lincons!" Og Tante Chloe slog med Nakken som en Person, der haaber, at den kender noget til Verden.

„Jeg synes dog, at jeg har hørt Dig sige." sagde George, „at Jinny laver ganske god Mad?"

„Det har jeg ogsaa sagt," sagde Tante Chloe. „God, simpel, daglig Mad, den kan Jinny lave; bager et godt Brød; koger sine Kartofler ret godt; hendes Majskager ere ikke ekstra; nej, ekstra ere Jinnys Majskager ikke, men de kunne gaa an. Men, Gud, naar vi komme højere op, hvad kan hun saa? Ja,

hun bager Postejer, det er rigtignok sandt, men hvorledes er Kruſten? Kan hun lave den ægte Mørdejg, der ſmelter i Munden og ligger paa Tungen ſom en Vind? Jeg gik derover, da Miſs Mary ſkulde giftes, og Jinny viſte mig Bryllups-postejerne. Jinny og jeg ere gode Venner, ved De. Jeg ſagde ingenting, men gaa væk, Maſſa George! Jeg vilde ikke faa Blund i mine Øjne i en hel Uge, ifald mine Postejer ikke vare bedre; nej, der var ingen Stads ved dem."

„Da tror jeg dog, at Jinny ſyntes, at de vare dejlige," ſagde George.

„Syntes! Ja, det gjorde hun rigtignok. Hun viſte dem nok ſaa uſkyldigt frem, men, ſer De, Jinny ved ingen Beſked. Gud, Familien er jo ingenting! Man kan ikke forlange, at hun ſkal vide noget. Det er ikke hendes Skyld. Ah, Maſſa George, De kender ikke Halvdelen af de Privilegier, De har paa Grund af Deres Familie og Deres Opdragelſe." Her ſukkede Tante Chloe og rullede med Øjnene af Bevægelſe.

„Da tror jeg dog nok, Tante Chloe, at jeg kender alle mine Poſtej- og Buddingprivilegier," ſagde George. „Spørg Tom Lincon, om jeg ikke galer ad ham hver Gang jeg møder ham."

Tante Chloe lagde ſig bagover i ſin Lænestol og opſlog en Skoggerlatter over denne Vigtighed af den unge Maſſa, ſaa at Taarerne trillede ned ad hendes ſorte, glinſende Kinder, hvilken Idræt hun afvekslede med ſpøgende at puffe og ſtøde til Maſſa George og ſige til ham, at han ſkulde gaa væk og at han var en Strik, ſamt at han let kunde tage Livet af hende med det allerførſte, og imellem enhver af diſſe blodtørſtige Spaadomme braſt hun paa ny i en længere og længere Latter, indtil George virkeligt begyndte at tro, at han var en højſt farligt vittig lille Fyr, og at han maatte være meget forſigtig, naar han vilde gøre Løjer.

„Og det ſagde De til Tom? O Gud, hvad dog de unge Mennesker kunne finde paa! Og De galede ad Tom? O Gud, Maſſa George, De kunde jo faa en Sten til at le!"

„Ja," ſagde George, „jeg ſagde til ham: „Tom, Du ſkulde ſe nogle af Tante Chloes Poſtejer, de ere af det rigtige Slags," ſagde jeg."

„Det var Skade, at Tom ikke kunde det," ſagde Tante Chloe, paa hvis kærlige Hjerte Tanken om Tom's ſørgelige Til-ſtand ſyntes at gøre et dybt Indtryk. „De ſkulde engang bede

ham komme herover og spise til Middag, Massa George," tilføjede hun; „det vilde være smukt af Dem; De ved nok, Massa George, at De ikke maa være stolt af Deres Privilegier, for alle vore Privilegier ere os givne; det maa vi altid huske paa," sagde Tante Chloe og saa ganske alvorlig ud.

„Ja, jeg har ogsaa tænkt paa at bede Tom herover en Dag i næste Uge," sagde George, „og vil Du gøre Dit bedste, Tante Chloe, saa skulle vi faa ham til at gøre store Øjne. Vi skulle faa ham til at spise, saa at han ikke forvinder det i fjorten Dage."

„Ja, ja, ganske vist," sagde Tante Chloe henrylt, „det skal De faa at se. Gud, naar jeg bare tænker paa nogle af vore Middagsgilder! Kan De huske den store Kyllingepostej, jeg lavede, da vi gjorde Selskab for General Knox? Jeg og Missis vare nær komne op at skændes om Dejgen til den. Jeg kan ikke begribe, hvad der sommetider gaar ad de fornemme Damer, men sommetider, naar et Menneske har det allersværeste Ansvar paa sig og baade Hovedet og Hænderne fulde, saa vælge de netop den Tid til at hænge over En og blande sig i det, man har for. Nu, Missis vilde have, at jeg snart skulde gøre det saaledes og snart saaledes, men tilsidst saa blev jeg noget spids og saa sagde jeg: „Hør Missis," sagde jeg, „se engang paa Deres egne smukke, hvide Hænder med deres lange Fingre, der ere fulde af Ringe og som ligne mine hvide Liljer, naar Duggen ligger paa dem, og se saa ogsaa paa mine store, sorte, tykke Hænder. Troer De nu ikke, at det har været Vor Herres Mening, at jeg skulde lave Postejdejg og De blive inde i Salen? Gud jeg var saa spids, Massa George!"

„Men hvad sagde Moder?" spurgte George.

„Sagde? Jh, Vandet kom hende næsten i Øjnene — disse store, smukke Øjne! og saa sagde hun: „Ja, Tante Chloe", sagde hun, „jeg troer næsten Du har Ret," og dermed gik hun ind i Salen. Egentligt burde hun have givet mig et Nakkedrag, fordi jeg var saa spids; men saaledes er det nu engang; jeg kan ikke komme ud af det med de fornemme Damer i Køkkenet."

„Ja, Du skilte Dig godt ved den Middag; det husker jeg, at Alle sagde," sagde George.

„Gjorde jeg ikke? Og stod jeg ikke bagved Spisestuedøren den Dag? Og saa jeg ikke Generalen række sin Tallerken tre-

Gange frem efter mere af den samme Postej? Og sagde hun ikke: „De maa have en sjelden Kokkepige Mrs. Shelby.“ Gud, jeg var nær ved at briste!“

„Og Generalen, han forstaar sig paa Mad,“ sagde Tante Cloe og rettede sig med en stolt Mine. „Meget pæn Mand, den General! Hører til en af de allerførste Familier i Gammelvirginien! Han forstaar sig paa Tingen ligesaa godt som jeg, gør Generalen. Enhver Postej har sine Ejendommeligheder, Massa George, men det er ikke enhver, som ved, hvori de bestaa, eller burde bestaa. Men Generalen, han ved det; det kunde jeg godt mærke af det, han sagde. Ja, han ved, hvori Ejendommelighederne bestaa!“

Imidlertid var Master George kommen til det Punkt, hvortil endog en Dreng under usædvanlige Forhold kan komme, idet han nemlig ikke kunde spise een eneste Bid mere, hvorfor han nu fik Tid til at betragte den Bunke uldne Hoveder og tindrende Øjne, som hungrige iagttoge deres Bevægelser fra det nydsatte Hjørne.

„Hejda Du Mose og Pete,“ sagde han, idet han brød rundelige Mundfulde af og kastede dem hen til dem, „I have nok Lyst til at faa noget, hvad? Hør, Tante Cloe, bag nogle Vafler til dem.“

Og George og Tom flyttede sig hen til en hyggelig Plads i Skorstenskrogen, hvorpaa Tante Chloe, efterat have bagt en god Portion Vafler, tog sit lille Barn paa Skødet og begyndte afvekslende at fylde dets og sin egen Mund og dele ud til Mose og Pete, der syntes helst at ville spise deres Andel medens de baltrede sig paa Gulvet under Bordet og kildrede hinanden og af og til nappede Barnet i Tæerne.

„Ville I holde Fred?“ sagde Moderen og sparkede nu og da paa maa og faa ind under Bordet, naar Bevægelsen blev altfor støjende. „Kunne I ikke være artige, naar der kommer hvide Folk og besøger Jer? Hold nu op, siger jeg. Tag Jer i Agt, eller jeg skal flytte Jer et Knaphul længere ned, naar Massa George er gaaet!“

Det er vanskeligt at sige, hvilken Mening der skjulte sig i denne frygtelige Trusel, men vist er det, at dens gyselige Dunkelhed kun syntes at gøre saare lidet Indtryk paa de unge Syndere, til hvem den henvendtes.

„Ak Gud,“ sagde Onkel Tom, „de ere saa fulde af Skælmstykker, at de ikke kunne holde Tankerne samlede.

Nu kom Drengene ud nede fra Bordet med Hænder og

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Ansigter vel indsmurte med Sirup og begyndte ivrigt at kysse Barnet.

„Pak Jer!“ sagde Moderen og stødte deres uldne Hoveder bort. „I blive jo Alle hængende fast ved hinanden og komme aldrig mere løs, naar I blive ved paa den Maade. Ud til Brønden med Jer og vask Jer!“ sagde hun og understøttede sine Formaninger med et Dask, som klang meget vældigt, men syntes kun at banke saa meget mere Latter ud af de unge Krabater, idet de tumlede hovedkulds over hinanden ud af Døren og skrege i vilden Sky af Lystighed.

„Har de nogensinde set Mage til uartige Unger?“ sagde Tante Chloe ikke uden et vist Velbehag, idet hun tog et gammelt, til saadanne Nødstilfælde opbevaret Haandklæde frem og hældte lidt Vand ud paa det af den sprukne Thepotte, hvorpaa hun begyndte at gnide Sirupen af den lille Piges Ansigt og Hænder, og efter at have poleret hende, til hun glinsede, satte hun hende paa Tom's Skød og gav sig til at gøre ryddeligt efter Aftensmaaltidet. Den lille Pige benyttede Tiden til at trække Tom i Næsen, kradse ham i Ansigtet og begrave sine buttede Hænder i hans uldne Haar, hvilken sidste Operation især syntes at yde hende Fornøjelse.

„Er det ikke en sød lille Tøs?“ sagde Tom, idet han holdt hende ud fra sig for at overskue hende fra øverst til nederst; derpaa rejste han sig op, satte hende paa sin brede Skulder og begyndte at springe og danse omkring med hende, medens Master George slog efter hende med sit Lommetørklæde. Mose og Pete, der nu vare komne ind igen, brølede efter hende som Bjørne, saa at Tante Chloe erklærede, „at de reve Hovedet af hende med deres Støj,“ men da denne kirurgiske Operation, ifølge hendes Yttringer, gentoges dagligen i Hytten, dæmpede Erklæringen ikke i mindste Maade Overgivenheden, førend de Alle som een havde brølet og tumlet og danset sig i en Tilstand af Rolighed

„Naa, nu haaber jeg da, at I ere færdige,“ sagde Tante Chloe, der imidlertid havde travlt med at trække en plump Kasse af en Feltseng frem, „og Du, Mose, og Du, Pete, kryb nu derned, for vi skulle til at holde vor Aftenbøn.“

„O Moder, det have vi ingen Lyst til. Vi ville saa gerne sidde oppe ved Bønnen, Aftenbønnen er saa morsom. Vi holde saa meget af den.“

„Aa, Tante Chloe, skyd den bort og lad dem blive oppe,“

sagde Massa George myndigt, idet han stødte til den klodsede Maskine.

Efter saaledes at have frelst Skinnet, syntes Tante Chloe at være glad ved at skyde Tingesten bort og sagde, idet hun gjorde det: „Naa, de kunne maaske have godt deraf.“

Hele Huset konstituerede sig nu som Komite for at tage Forberedelserne til Aftenbønnen under Overvejelse.

„Hvad vi skulle gøre for Stole, ved jeg sandeligt ikke,“ sagde Tante Chloe; men da Aftenbønnen fra Arilds Tid var bleven holdt i Onkel Tom's Hytte, uden at der havde været flere Stole, var der dog Grund til at haabe, at man ogsaa denne Gang vilde finde paa Raad.

„Forrige Uge sang gamle Onkel Peter begge Benene af den ældste Stol“, yttrede Mose.

„Hold Din Mund! Jeg er vis paa, at Du selv har brækket dem af; det er et af Dine Skælmstykker,“ sagde Tante Chloe.

„Ja, den kan nok staa, naar den bare klemmes haardt ind mod Væggen,“ sagde Mose.

„Saa maa Onkel Peter ikke sidde paa den; for han glider altid, naar han begynder at synge. Forleden Aften gled han næsten helt hen over Gulvet,“ sagde Pete.

„Gode Gud, saa lad ham sidde paa den,“ sagde Mose, „og saa begynder han: „Hver Helgen og Synder, hør, hvad jeg siger,“ og saa gaar det,“ — og Mose efterlignede nøjagtigt den gamle Mands snøvlende Tone og lod sig glide ned paa Gulvet for at forklare den formentlige Katastrofe.

„Vil Du være artig?“ sagde Tante Chloe; „Skammer Du Dig ikke?“

Men Massa George istemmede Synderens Latter og erklærede bestemt, at Mose var en Pokkers Fyr, hvorfor den moderlige Formaning heller ikke syntes at gøre nogen Virkning.

„Nu vel, gamle Mand,“ sagde Tante Chloe, „saa kommer Du til at trille Fadene herind.“

„Moders Fade ere ligesom den Enkes, som Massa George læste om i den gode Bog; de svigte aldrig,“ sagde Mose affides til Pete.

„Da faldt dog et af dem i Staver forrige Uge,“ sagde Pete, „saa at de alle sammen plumpede ned paa Gulvet ligesom de sang allerbedst; mon det ikke kan kaldes at svigte?“

Under denne hemmelige Samtale mellem Mose og Pete

vare to tomme Fade blevne trillede ind i Hytten, og efterat de vare blevne støttede med Stene paa begge Sider, for at de ikke skulde rulle, blev der lagt Brædder ovenpaa dem, hvilken Foranstaltning i Forbindelse med, at nogle Spande og Baljer bleve vendte om med Bunden i Vejret og de skrøbelige Stole stillede op, fuldstændiggjorde Forberedelserne.

„Massa George læser saa dejligt; han bliver nok og læser for os," sagde Tante Chloe; „det bliver saa meget desto hyggeligere."

George samtykkede meget beredvilligt; thi en Dreng er jo altid rede til enhver Ting, der giver ham Skin af Vigtighed.

Stuen opfyldtes snart af en broget Forsamling, fra den graahaarede Patriark paa de Firs til det unge Menneske paa femten Aar, og der opstod nu en lille uskyldig Pasiar om forskellige Emner, saasom om: hvor gamle Tante Sally havde faaet sit nye røde Hovedklæde fra, og „at Missis vilde forære Lizzy den plettede Muselins Kjole, naar hun havde faaet sin nye Stads færdig," og at Massa Shelby tænkte paa at købe en ny Fuksplag, der vilde blive en Forøgelse af Stedets Herligheder. Nogle af de andægtige tilhørte Familier i Nabolaget, og havde faaet Tilladelse til at indfinde sig; og de medbragte forskellige udvalgte Brudstykker af Oplysninger om, hvad der sagdes og gjordes i Huset og paa Stedet, hvilke udveksledes ligesaa livligt, som den samme Skillemynt i højere Krese.

Efter nogen Tids Forløb begyndte Sangen til samtlige Tilstedeværendes øjensynlige Glæde. Ikke engang de med Næseintonationen forbundne Ulemper kunde forebygge Virkningen af de af Naturen smukke Stemmer i Melodier, der paa engang vare vilde og kække. Ordene vare undertiden de velbekendte, almindelige Salmer, der bleve sungne i Kirkerne der i Egnen, og undertiden af en vildere, mere ubestemt Karakter, saaledes som de høres i de store gudelige Forsamlinger under aaben Himmel.

Koret til en af disse Sange, hvilket lød saaledes:

„Dø paa den blodige Val,
Dø paa den blodige Val,
Herlighed i min Sjæl."

blev sunget med megen Kraft og Salvelse. I en anden Yndlingssang bleve følgende Ord ofte gentagne:

„O jeg gaar til Herlighed; vil ej Du følge med?
Ser Du ej Englene vinke og kalde mig bort?
Ser Du ej den gyldne Stad og den evigt varende Morgen?

Der var andre, hvori „Jordans Bredder“ og „Kanaans Marker“ og det „Nye Jerusalem“ ideligt fremkom; thi Negerens lidenskabelige og fantasirige Sjæl knytter sig stedse til Sange og Udtryk af en levende og malerisk Natur; og under Sangen lo nogle, medens andre græd, og atter andre klappede i Hænderne eller vekslede glade Haandtryk med hinanden, som om de lykkeligt og vel vare komne over paa den anden Side af Floden.

Derpaa fulgte forskellige Formaninger, og Beretninger blandedes ind i Sangen. En gammel graahaaret Mand, der forlængst var fritagen for at arbejde, men holdtes højt i Ære som et Slags Krønnike om Fortiden, stod op, støttede sig til sin Stok og sagde:

„Godt Børn! Godt, jeg er mægtigt glad ved endnu engang at høre Eder men jeg er færdig, Børn; det kommer mig for, som om jeg havde min lille Bylt bunden sammen og min Hat paa og bare ventede paa, at Vognen skulde komme og køre mig hjem; sommetider om Natten synes jeg, at jeg kan høre Hjulene rulle, og jeg passer da hele Tiden paa; men I, holde I Eder ogsaa færdige; thi jeg siger Eder Alle, Børn,“ sagde han og stødte sin Stok stærkt mod Gulvet. „den Herlighed er en mægtig Ting! Den er en mægtig Ting, Børn — I kende ikke noget til den — den er vidunderlig.“ Og den gamle Skabning satte sig med strømmende Taarer, ligesom ganske overvældet, medens hele Kredsen istemmede:

„O Kanaan, herlige Kanaan,
Til Kanaans Land skal jeg vandre.

Massa George havde efter Anmodning oplæst de sidste Kapitler af en Betragtning og var ofte bleven afbrudt af Udraab som: „Det maa man sige!“ „Hør blot!“ „Tænk bare!“ „Skal alt det virkeligt ske!“

George, der var en opvakt Dreng og af sin Moder havde faaet en god Undervisning i Religionen, fremsatte, da han mærkede, at han var en Genstand for almindelig Beundring, fra Tid til anden med roesværdig Alvor og Anstand Bemærkninger af sine egne, hvorfor han beundredes af de unge og velsignedes af de gamle, og alle vare enige om, at „en Præst ikke kunde have gjort det bedre.“ og „at det virkeligt var forbausende.“

Onkel Tom var et Slags Patriark i religiøse Sager der i Egnen. Da han af Naturen var begavet med en Organisation, hvori det sædelige var det fremherskende, og besad en større

aandelig Rigdom og Dannelse, end sine jævnlige, saa disse med dyb Ærefrygt op til ham, som til et Slags Præst iblandt dem, og den simple, hjertelige, oprigtige Stil i hans Foredrag kunde endog have opbygget Personer med en bedre Opdragelse. Men det var især i Bønnen, at han udmærkede sig. Intet kunde overgaa den rørende Enfold, den barnlige Alvor i hans med Skriftens Sprog berigede Bøn, der syntes at være trængt saa aldeles ind i hans Væsen, at den ligesom var bleven en Del af ham selv og at falde, ham selv unavidende, fra hans Læber! han bad, for at bruge en gudfrygtig gammel Negers Ord, „lige op." Og en saadan Virkning gjorde hans Bøn stedse paa hans Tilhøreres andægtige Følelser, at der ofte syntes at være Fare for, at den vilde gaa ganske tabt i den Overflodighed af Svar, som brøde ud rundt omkring ham.

Medens dette Optrin foregik i Slavens Hytte, foregik der et ganske andet i Herrens Sale.

Handelsmanden og Mr. Shelby sadde sammen i den tidligere omtalte Spisestue ved et Bord, der var fuldt af Dokumenter og Skrivematerialier.

Mr. Shelby var beskæftiget med at tælle nogle Bundter Banknoter, som han, efter at have talt dem, skød over til Handelsmanden, der ligeledes talte dem.

„Alt i Orden," sagde Handelsmanden, „og nu til Underskriften af disse herrens."

Mr. Shelby trak hastigt Kobekontrakterne hen til sig og underskrev dem som en Mand, der skynder sig med en ubehagelig Forretning, og skød dem derpaa fra sig tilligemed Pengene. Haley tog derpaa et Stykke Pergament op af en forslidt Brevtaske, saa et Øjeblik paa det og rakte det derpaa til Mr. Shelby, der tog det med en Bevægelse af undertrykt Ivrighed.

„Saa, nu er den Ting afgjort," sagde Handelsmanden og stod op.

„Det er afgjort," sagde Mr. Shelby i en grublende Tone og gentog, idet han trak Vejret dybt, „det er afgjort."

„Det lader ikke til, at De er synderligt fornøjet dermed, synes jeg," sagde Handelsmanden.

„Haley," sagde Mr. Shelby, „jeg haaber De vil erindre,

at De gav mig Deres Æresord paa ikke at ville sælge Tom, uden at De vidste, i hvilke Hænder han kom."

„Det er jo netop det, De nu selv har gjort," bemærkede Handelsmanden.

„Omstændighederne, ved De altfor vel, nødsagede mig dertil," sagde Mr. Shelby i en stolt Tone.

„Nu vel, de kunne ogsaa nødsage mig dertil," svarede Handelsmanden. „Imidlertid skal jeg gøre mit bedste for at skaffe Tom en god Plads, og hvad det angaar, at jeg skulde behandle ham ilde, saa behøver De ikke at være den mindste Smule bange derfor. Er der noget, hvorfor jeg takker Herren, saa er det, fordi jeg ikke er grusom."

Paa Grund af de Forklaringer, som Handelsmanden tidlige havde givet om sine menneskekærlige Grundsætninger, følte Mr. Shelby sig just ikke videre beroliget ved disse Forsikkringer; men da de vare den bedste Trøst, Tilfældet tilstedede, lod han stiltiende Handelsmanden gaa og gav sig til i Ensomhed at røge en Cigar.

Femte Kapitel.

Der viser en levende Bareartikels Følelser ved at skifte Ejermand.

Mr. og Mrs. Shelby havde begivet sig til deres Sovekammer for at gaa tilsengs. Han sad i en stor Lænestol og gennemsaa nogle Breve, der vare komne med Eftermiddagsposten, og hun stod foran sit Spejl og børstede de forviklede Fletninger og Krøller ud, hvori Eliza havde sat hendes Haar op: thi da hun havde lagt Mærke til hendes blege Kinder og matte Øjne, havde hun fritaget hende for at gøre Opvartning den Aften og befalet hende at lægge sig. Denne Beskæftigelse erindrede hende paa en ganske naturlig Maade om den Samtale, hun om Formiddagen havde haft med Pigen, og hun sagde derfor, idet hun vendte sig om mod sin Mand, i en ligegyldig Tone:

„Det er sandt, Arthur, hvem var den raa Karl, som Du i Dag trak ind til Middagsbordet?"

„Han hedder Haley," svarede Shelby, idet han vendte sig

noget urolig i sin Lænestol og holdt Øjnene fæstede paa et Brev.

„Haley? Hvad er han og hvad bestiller han her, om jeg tør spørge?"

„Aa, det er en Mand, som jeg havde nogle Forretninger med, da jeg sidste Gang var i Natchez," sagde Mr. Shelby.

„Og derfor lader han nu, som om han ganske var hjemme her, og sætter sig til vort Bord?"

„Jeg indbød ham jo; jeg havde en Mellemregning med ham," sagde Mr. Shelby.

„Er det en Slavehandler?" spurgte Mrs. Shelby, som lagde Mærke til en vis Forlegenhed i sin Mands Væsen.

„Men, min Ven, hvad har bragt Dig paa den Tanke?" spurgte Shelby og saa i Vejret.

„Intet; det var kun Eliza, som efter Bordet kom herind i den største Bevægelse og græd, og tog paa Vej og sagde, at Du havde talt med en Handelsmand, og at hun havde hørt ham gøre et Bud paa hendes Dreng — den tossede lille Gaas!"

„Gjorde hun det?" sagde Mr. Shelby, idet han atter kastede Øjnene paa sit Papir, som han nogle Øjeblikke syntes at fordybe sig i, uden at lægge Mærke til, at han holdt det nederste af det øverst.

„Det kan ligesaa gerne," sagde han ved sig selv, „komme for Dagen nu, som siden."

„Jeg svarede Eliza", sagde Mrs. Shelby, medens hun vedblev at børste sit Haar, „at hun var en lille Nar med sin Bekymring, og at Du aldrig havde noget at bestille med det Slags Mennesker; jeg ved jo, at Du aldrig har tænkt paa at sælge nogle af vore Folk, og mindst til saadan en Karl."

„Ja, -Emilie," svarede hendes Mand, „saaledes har jeg ogsaa stedse tænkt og talt; men Tingen er, at mine Sager staa saaledes, at jeg ikke kan undgaa at gøre det. Jeg maa sælge nogle af mine Folk."

„Til det Menneske? Umuligt! Det kan ikke være Dit Alvor, Shelby."

„Det gør mig ondt at maatte svare jo," sagde Mr. Shelby. „Jeg har samtykket i at sælge Tom."

„Hvad, vor Tom? Den gode, trofaste Skabning, der har været Din tro Tjener fra Dreng af! O Shelby! Og Du havde ovenikøbet lovet ham hans Frihed — Du og jeg have

jo hundrede Gange talt til ham derom. Nu kan jeg tro, hvad det skal være; nu kan jeg ogsaa tro, at Du kunde sælge lille Harry, den stakkels Elizas eneste Barn!" sagde Mrs. Shelby i en Tone, der baade var sørgmodig og harmfuld.

„Ja, siden Du maa vide det alt sammen, saa forholder det sig saaledes. Jeg har samtykket i at sælge baade Tom og Harry, og jeg ved ikke, hvorfor jeg skal betragtes som et Uhyre, fordi jeg gør, hvad alle andre gøre hver eneste Dag."

„Men hvorfor netop vælge disse fremfor alle de øvrige?" sagde Mrs. Shelby. „Hvorfor netop sælge dem, naar Du overhovedet maa sælge?"

„Fordi jeg faar det meste for dem, derfor er det. Forøvrigt kan jeg ogsaa vælge en anden, hvis Du vil det. Karlen gjorde mig et højt Bud paa Eliza, ifald Du maatte synes bedre om det," sagde Mr. Shelby.

„Den Usling!" udbrød Mrs. Shelby heftigt.

„Ja, jeg laante heller ikke et Øjeblik Øre dertil; af Hensyn til Dine Følelser vilde jeg ikke; roes mig derfor lidt."

„Kære Ven," sagde Mrs. Shelby, fattende sig, „tilgiv mig. Jeg har været for hastig. Jeg blev overrasket og var ganske uforberedt paa alt dette; men Du vil dog vel tillade mig at lægge et godt Ord ind for disse stakkels-Skabninger. Tom er et trofast Menneske med et ædelt Hjerte, om han ogsaa er fort. Jeg tror sikkert, Shelby, at han vilde lade sit Liv for Dig, ifald han blev sat paa den Prøve."

„Det tror jeg selv — jeg er vis paa det — men hvortil nytter alt dette? Jeg kan ikke hjælpe mig paa anden Maade."

„Hvorfor ikke bringe et Pengeoffer? Jeg vil gerne bære min Del deraf. O Shelby, jeg har stræbt saa troligt, som nogen kristen Kvinde kunde det, at opfylde min Pligt mod disse stakkels enfoldige, afhængige Skabninger. I en Række af Aar har jeg sørget for dem, undervist dem, vaaget over dem og kendt alle deres smaa Sorger og Glæder, og hvorledes skal jeg nu kunde vise mig iblandt dem, naar vi for en Smule usel Fordels Skyld sælge en trofast, fortræffelig, tillidsfuld Slave som stakkels Tom og med et rive ham bort fra alt, hvad vi have lært ham at elske og paaskønne? Jeg har lært dem Familiepligterne, Forældrenes og Børnenes, Mandens og Hustruens, og hvorledes skal jeg da kunde bære denne uforbeholdne Tilstaaelse om, at vi ikke ænse noget Baand, nogen Pligt, noget

Forhold, hvor helligt det ogsaa er, naar det kommer an paa Penge? Jeg har talt med Eliza om hendes Dreng, om, at det var hendes Pligt som kristen Moder at vaage over ham, bede for ham og opdrage ham kristeligt; men hvad skal jeg nu sige, naar Du river ham bort og sælger ham med Legeme og Sjæl til en gudsforgaaen, samvittighedsløs Mand, alene for at spare nogle Penge? Jeg har sagt hende, at en Sjæl er mere værd, end alle Penge i Verden; men hvorledes kan hun tro mig, naar hun ser os handle lige herimod og sælge hendes Barn? Sælge det, maaske til dets sikkre Fordærvelse paa Legeme og Sjæl!"

„Det smerter mig, at Du tager Dig det saa nær, Emilie, det smerter mig i Sandhed," sagde Mr. Shelby, „og jeg ærer ogsaa Dine Følelser, om jeg end ikke deler dem i deres fulde Omfang, men jeg erklærer Dig nu højtideligt, det er til ingen Nytte — jeg kan ikke hjælpe mig anderledes. Jeg vilde ikke have sagt Dig dette, Emilie; men rent ud sagt, der er intet Valg mellem at sælge disse to og at sælge alt. Enten maa de gaa, eller alt maa gaa. Haley er kommen i Besiddelse af en Panteobligation, til hvis Indfrielse alt vil gaa med, naar jeg ikke straks stiller ham tilfreds. Jeg har raget og skrabet sammen og laant og saa godt som tigget; men Købesummen for disse to var nødvendig til at fuldstændiggøre Betalingen, og jeg har maattet give Slip paa dem. Haley syntes godt om Barnet og samtykkede i at afgøre Sagen paa den Maade og ikke anderledes. Jeg var i hans Magt og maatte gøre det. Naar Du tager Dig det saa nær at se dem solgte, vilde det da være bedre at sælge dem Alle?"

Mrs. Shelby stod som lynslagen. Omsider vendte hun sig om mod sit Natbord, skjulte sit Ansigt i sine Hænder og sukkede dybt.

„Dette er Guds Forbandelse over Slaveriet! En bitter, bitter, højst fordømmelig Ting! En Forbandelse for Herren og en Forbandelse for Slaven! Jeg var en Taabe, at jeg troede at kunne bringe noget godt ud af et saa fordærveligt Onde. Det er Synd at eje en Slave i Kraft af Love som vore, det har jeg altid følt; jeg erkendte det allerede som en ung Pige; jeg blev endnu mere overbevist derom efter min Konfirmation; men jeg troede at kunne forgylde det; jeg troede, at jeg ved Kærlighed, Omhu og Undervisning kunde gøre mine Slavers Kaar bedre, end om de vare frie — Taabe, som jeg var!"

„Men Kone, Du er jo nær ved at blive en sand Abolitionist.“*)

„Abolitionist’ Vidste de alt, hvad jeg ved om Slaveriet, saa kunde de tale! Vi behøve ikke deres Oplysninger; Du ved, at jeg aldrig har anset Slaveriet for at være retfærdigt, aldrig har haft Lyst til at eje Slaver.“

„Deri er Du dog af en anden Mening, end mange kloge og gudsfrygtige Mænd,“ sagde Mr. Shelby. „Husker Du Mr. B.’s Tale forleden Søndag?“

„Jeg bryder mig ikke om at høre saadanne Taler; jeg ønsker ikke at høre Mr. B. oftere. De Herrer kunne maaske ikke raade Bod paa Ondet, kunne maaske ikke læge det mere, end vi men at forsvare det! Det er stedse gaaet over min simple Menneskeforstand. Og jeg tror heller ikke, at Du synes videre om den Tale.“

„Jeg tilstaar,“ sagde Mr. Shelby, „at disse Herrer undertiden gaa videre, end vi vilde vove at gaa. Vi maa lukke vore Øjne for mange forskellige Ting og vænne os til en hel Del, som just ikke er, som det skulde være. Men vi se ikke gerne, at Fruentimmer og Talere træde op med saa megen Vigtighed og gaa videre, end vi i hvad der angaar Anstændighed og Moralitet, det er en Sandhed. Dog nu haaber jeg, min Ven; at Du indser Nødvendigheden af Tingen og erkender, at jeg har gjort det bedste, som Omstændighederne tillode.“

„O ja, ja,“ sagde Mrs. Shelby, idet hun hastigt og aandsfraværende legede med sit Guldur. „Jeg har ingen Smykker af nogen synderlig Værdi,“ tilføjede hun tankefuld, „men kunde dette Ur ikke bidrage noget? Det var dyrt, da det blev købt. Kunde jeg endda blot frelse Elizas Barn, vilde jeg gerne opoffre alt, hvad jeg har.“

„Det smerter mig, smerter mig dybt, Emilie,“ sagde Mr. Shelby, „at Du tager Dig det saa nær, men det kan ikke være anderledes. Tingen er, Emilie, at Sagen er afgjort; Købekontrakterne ere allerede underskrevne og i Haleys Hænder, og Du maa være glad ved, at det ikke er værre. Det stod i dette Menneskes Magt at ødelægge os alle, men nu er han uskadelig. Kendte Du ham saa godt som jeg, vilde Du indse, at vi kun med Nød og næppe ere slupne fra det.“

---

*) Det Parti i Fristaterne, som holdt paa Slaveriets ubetingede Ophævelse. O. A.

„Er han da saa haard?“

„O nej, egentligt grusom er han ikke, men et Menneske af Læder, en Mand, der kun lever for Handel og Fordel, kold, uden Betænkeligheder og ubarmhjertig som Døden og Graven. Han vilde sælge sin egen Moder, naar han kunde tjene godt ved det, uden dog derfor at ønske den gamle Kone noget ondt.“

„Og denne Usling ejer nu den gode, trofaste Tom og Elizas Barn?“

„Ja, min Ven, den hele Sag gaar mig, oprigtigt talt, meget nær; jeg hader at tænke paa den. Haley driver paa og ønsker at komme i Besiddelse af dem i Morgen. Jeg lader min Hest sadle i god Tid og rider bort. Jeg kan ikke se Tom, det er en Sandhed, og Du gør bedst i at køre Dig en Tur og tage Eliza med. Saa kan Tingen ske, medens hun er borte.“

„Nej, Nej,“ sagde Mrs. Shelby, „jeg vil paa ingen Maade være medskyldig eller delagtig i denne gruelige Gerning. Jeg vil gaa hen og besøge Tom, Gud hjælpe ham i hans Nød! De skulle i alt Fald se, at deres Frue kan føle for og med dem. Hvad Eliza angaar, da vover jeg ikke at tænke derpaa. Herren tilgive os! Hvad have vi gjort, at vi skulde stedes i denne grusomme Nødvendighed?“

Til denne Samtale var der et Vidne, om hvis Nærværelse Mr. og Mrs. Shelby ikke havde nogen Anelse.

I Forbindelse med deres Værelse stod et stort Kammer, hvorfra en Dør vendte ud til den ydre Gang. Da Mrs. Shelby havde ladet Eliza gaa om Aftenen, var Tanken om dette Kammer opstegen i hendes feberhede, ophidsede Hoved, og hun havde skjult sig der og med Øret trykket tæt op til en Sprække i Døren hørt hvert eneste Ord af Samtalen.

Da Stemmerne vare forstummede, stod hun op og listede sig sagte bort. Bleg, skælvende, med stive Træk og sammenpressede Læber saa hun ud som et ganske andet Væsen, end den blide og frygtsomme Skabning, hun hidtil havde været. Hun gik forsigtig hen ad Gangen, standsede et Øjeblik udenfor sin Frues Dør og løftede Hænderne i Vejret i en stum Bøn til Himlen, vendte sig derpaa om og sneg sig ind i sit eget Kammer. Det var et stille, pynteligt Værelse i samme Stokværk, som hendes Frues. Der var det store af Solen bestraalede Vindue, hvor hun saa ofte havde siddet og sunget ved sit Sytøj; der var den lille Hylde med Bøger, hvorpaa forskellige sirlige Smaating, Gaver fra den glade Juletid, vare opstillede; der vare

hendes simple Klædningsstykker i Skabet og i Skufferne — der var kort sagt hendes Hjem, og et lykkeligt Hjem havde det i det hele taget været for hende. Men der, paa Sengen, laa hendes slumrende Dreng med de lange Krøller hængende sødesløst ned omkring det uskyldige Ansigt, den rosenfarvede Mund halvt aaben, de smaa buttede Hænder ovenpaa Tæppet, og et Smil udbredt som en Solstraale over hele hans Aasyn.

„Stakkels Dreng, stakkels Dreng!“ sagde Eliza; „de have solgt Dig, men Din Moder skal endnu frelse Dig!„

Ingen Taarer vædede denne Pude! i en Kvide som denne, har Hjertet ikke Taarer, men kun Blod at yde og forbløder sig stiltiende. Hun tog et Stykke Papir og en Blyant og skrev i en Hast:

„O Missis, kære Missis, tro ikke, at jeg er utaknemlig; tænk ikke haardt om mig; jeg hørte alt, hvad De og Herren sagde i Aften. Jeg gaar for at se, om jeg kan frelse min Dreng. — De vil ikke blive vred paa mig derfor! Gud velsigne og lønne Dem for al Deres Godhed!“

Efterat hun i en Hast havde lagt denne Billet sammen og skrevet udenpaa den, gik hun hen til en Skuffe og samlede en lille Pakke af sin Drengs Klædningsstykker, som hun med et Torklæde bandt om Livet paa sig; og saa kærlig er en Moders Hukommelse, at hun selv i hin rædsomme Time ikke glemte at stikke et Par Stykker af hans kæreste Legetøj i den lille Pakke og beholdt en broget Pappegøje tilbage for at have noget at adsprede ham med, naar hun havde faaet ham vaagen. Det kostede nogen Møje at vække den lille Syvsover, men efter nogen Anstrengelse sad han overende og legede med sin Fugl, medens hans Moder tog Hat og Sjal paa.

„Hvor vil Du hen, Moder?“ spurgte han, da hun nærmede sig Sengen med hans lille Kavaj og Hue.

Hans Moder gik hen til ham og saa ham saa alvorligt ind i Øjnene, at han straks gættede, at der maatte være noget ualmindeligt paafærde.

„Stille, Harry,“ sagde hun; „Du maa ikke tale højt, ellers hører man os. En slem Mand vilde tage lille Harry fra hans Moder og føre ham bort i Mørket; men hun vil ikke slippe ham; hun vil give sin lille Dreng hans Hue og Kavaj paa og løbe bort med ham, for at den fæle Mand ikke skal faa fat paa ham.“

Medens hun udtalte disse Ord havde hun bundet og knap-

pet Barnets simple Rejsedragt til og hviskede nu, idet hun tog ham paa Armen, at han skulde være ganske stille, hvorpaa hun aabnede en Dør i sit Værelse, der vendte ud til Verandaen, og sneg sig lydløst bort.

Det var en tindrende, kold, stjerneklar Nat og Moderen svøbte Sjalet tæt om sit Barn, der, fuldkomment ubevægeligt af en ubestemt Angst, klyngede sig til hendes Hals.

Gamle Bruno, en stor Newfoundland Hund, der sov i Enden af Buegangen, rejste sig med en dæmpet Knurren, da hun nærmede sig. Hun nævnede sagte dens Navn, og Dyret, der var en gammel Kæledægge og Legekammerat af hende, lavede sig straks, idet det logrede med Halen, til at følge med hende, skønt det aabenbart ikke med sin enfoldige Hundeforstand kunde begribe, hvad en saadan uforsigtig Vandring ved Midnatstid skulde betyde. En eller anden dunkel Forestilling om det uforsigtige eller upassende i dette Skridt syntes at sætte det i en betydelig Forlegenhed; thi det standsede ofte, medens Eliza sneg sig afsted, og saa vist først paa hende og derefter tilbage og travede derpaa, beroliget ved sine Betragtninger, atter bagefter hende. Nogle Minuters Gang bragte dem til Vinduet i Onkel Tom's Hytte, hvor Eliza blev staaende og bankede sagte paa Ruden.

Aftenbønnen hos Onkel Tom havde paa Grund af Salmesangen trukket sig temmelig langt ud, og da Onkel Tom bagefter havde gjort sig tilgode med adskillige, ikke ganske korte Soloer, var Følgen bleven, at han og hans værdige Mage endnu vare vaagne, skønt Klokken alt var mellem Tolv og Et.

„Gode Gud, hvad er det?" sagde Tante Chloe, idet hun fo'r op og i en Hast trak Gardinet tilside. „Saa sandt jeg lever, det er jo Lizzy! Kast Klæderne paa Dig, gamle Mand, skynd Dig! Og gamle Bruno er jo med, hvad i al Verden! Nu skal jeg straks lukke op."

Straks efter fløj Døren op og Skæret af Tællelyset, som Tom i en Fart havde tændt, faldt paa Flygtningens blege Ansigt og sorte, vilde Øjne.

„Gud velsigne Dig! Jeg er ganske bange for at se paa Dig, Lizzy! Er Du bleven syg, eller hvad fejler Dig?"

„Jeg vil løbe bort, Onkel Tom og Tante Chloe, og tager min Dreng med; Herren har solgt ham!"

„Solgt ham?" gentoge begge og rakte sørgmodige Hænderne i Vejret.

„Ja, solgt ham!“ sagde Eliza med Fasthed; „Jeg listede mig ind i Kammeret ved Fruens Dør i Aften og hørte Herren sige til Missis, at han havde solgt min Dreng og Dig med, Onkel Tom, til en Handelsmand, og at han vilde ride ud i Morgen tidligt, og at Manden saa skulde have eder begge.“

Under disse Ord havde Tom staaet som en drømmende, med opløftede Hænder og opspilede Øjne, men alt som Meningen blev ham tydeligere, sank han snarere, end han satte sig, langsomt og lidt efter lidt ned paa sin gamle Stol og lod Hovedet hænge ned paa Brystet.

„Den gode Gud have Barmhjertighed med os!“ sagde Tante Chloe. „O, det synes slet ikke, som om det var sandt! Hvad har han gjort, at Massa kunde sælge ham?“

„Han har ikke gjort noget; det er ikke derfor. Herren vil nødigt sælge, og Missis, hun er altid saa god. Jeg hørte hende tigge og bede for os; men han svarede hende, at det kunde ikke hjælpe; han var i Gæld til denne Mand, og Manden havde faaet Magten over ham, og betalte han ham ikke rent ud, vilde det ende sig med, at han maatte sælge Stedet og alle Folkene og flytte bort. Ja, jeg hørte ham sige, at der var intet Valg mellem at sælge de to og at sælge alt; Manden var saa streng imod ham. Herren sagde, at det gjorde ham ondt, men o, Missis — ja hende skulde I have hørt tale! Er hun ikke en Kristen og en Engel, saa har ingen været det. Jeg er et slet Fruentimmer, at jeg saaledes forlader hende; men jeg kan ikke andet. Hun sagde selv, at en Sjæl var mere værd, end hele Verden; og denne Dreng har en Sjæl, og naar jeg lader ham blive ført bort, hvem ved da, hvad der bliver af den? Det maa være Ret; men er det ikke Ret, saa maa Herren tilgive mig; thi jeg kan ikke lade være at gøre det!“

„Nu vel gamle Mand!“ sagde Tante Chloe, „Hvorfor gaar Du ikke med? Vil Du vente, til Du bliver slæbt ned ad Floden, hvor de tage Livet af Negerne med strengt Arbejde og Sult? Jeg vilde langt hellere dø, end komme derned. Du har endnu Tid; skynd Dig afsted med Lizzy; Du har jo et Pas, saa at Du kan gaa og komme naar Du vil. Kom, skynd Dig; jeg skal pakke Dit Tøj sammen.“

Tom løftede langsomt Hovedet i Vejret og saa sig sørgmodigt, men roligt om, idet han sagde:

„Nej, nej, jeg vil ikke gaa. Lad Eliza gaa, hun har Ret dertil! Jeg er ikke den, der kunde sige nej dertil; det vilde ikke

være naturligt af hende at blive; men Du har hørt, hvad hun sagde! Naar enten jeg skal sælges, eller ogsaa alle Folkene her paa Stedet, og det alt sammen gaa til Grunde, nu, saa lad mig blive solgt. Jeg kan sagtens bære det ligesaa godt, som nogen af dem," tilføjede han, medens noget, ligt en Hulken eller et Suk, kraupagtigt rystede hans brede, svære Bryst. „Massa har altid fundet mig paa Pletten, og det skal han ogsaa altid. Jeg har aldrig været lumsk, eller brugt mit Pas til noget, der stred imod mit Ord, og det vil jeg heller aldrig. Det er bedre, at det gaar ud over mig alene, end at hele Stedet blev skilt ad og alle bleve solgte. Massa har ingen Skyld, og han vil sørge for Dig og de stakkels —."

Her vendte han sig om mod den plumpe Feltseng, der var fuld af smaa, uldne Hoveder, og blev ganske sønderknust. Han bøjede sig over Stoleryggen og skjulte sit Ansigt med sine store Hænder. Dybe, hæse, lydelige Suk rystede Stolen, og store Taarer faldt imellem haus Fingre ned paa Gulvet; netop saadanne Taarer, Du Mand, som de, Du lod falde ned i den Kiste, hvori Din førstefødte Søn laa; netop saadanne Taarer, Du Kvinde, som de, Du fældede, da Du hørte Din døende Gluts Skrig. Thi, Mand, han var en Mand, og Du er ogsaa kun en Mand; og Du, Kvinde, skønt klædt i Silke og smykket med Ædelstene, er Du dog kun en Kvinde, og i Livets store Kvider og mægtige Genvordigheder føle I dog kun en Sorg!

„Og hør," sagde Eliza, idet hun stod i Døren, „endnu i Eftermiddags talte jeg med min Mand, men vidste den Gang kun lidt af, hvad der skulde komme. De have bragt ham til det yderste, og han sagde mig i Dag, at han vilde flygte. Søg, om I kunne, at faa Bud til ham. Sig ham, at jeg gik og hvorfor jeg gik, og sig ham, at jeg vil se at finde til Canada. I maa bringe ham min Hilsen, og sig ham, at om jeg ikke skulde se ham mere" — hun vendte sig om og stod et Øjeblik med Ryggen til dem, og derpaa tilføjede hun med kvalt Stemme: „Bed ham at være saa god, som han kan, og at søge mig i Himmerigs Rige."

„Kald Bruno herind," lagde hun til. „Luk Døren for den, det stakkels Dyr. Den maa ikke følge med mig!"

Efter nogle faa Afskedsord og Taarer, nogle faa simple Velsignelser sneg hun sig lydløst bort; idet hun trykkede sit forundrede og forskrækkede Barn til sit Bryst.

Sjette Kapitel.

Opdagelse.

Efter deres lange Samtale den foregaaende Aften faldt Mr. og Mrs. Shelby ikke saa snart til Ro og sov derfor noget længere, end ellers, den følgende Morgen.

„Jeg kan ikke forstaa, hvor Eliza bliver af," sagde Mrs. Shelby, efter flere Gange til ingen Nytte at have ringet paa Klokken.

Mr. Shelby stod foran sit Paaklædningsspejl og strøg sin Barberkniv, i det samme gik Døren op og en koulenrt Dreng kom ind med hans Barbervand.

„Andy," sagde hans Frue, „gaa hen til Elizas Dør og sig hende, at jeg have ringet tre Gange paa hende! Den Stakkel!" tilføjede hun ved sig selv med et Suk.

Kort efter kom Andy tilbage med Øjnene opspilede af Forbauselse.

„Gud, Missis! Alle Lizzys Skuffer staar aabne, og alt hendes Tøj ligger rundt omkring imellem hinanden, og jeg tror bestemt, hun er løben sin Vej."

Mr. Shelby og hans Kone indsaa i et og samme Øjeblik Sammenhængen. „Saa har hun fattet Mistanke og er borte!" udbrød han.

„Herren være takket!" sagde Mrs. Shelby. „Det haaber jeg hun er."

„Du taler som en Taabe, Kone! Det vil i Sandhed være en stor Ubehagelighed, ifald hun er det. Haley bemærkede, at jeg betænkte mig paa at sælge ham Drengen, og nu vil han tro, at jeg har set igennem Fingre med, at han er sluppen bort. Det berører min Ære!" Og Mr. Shelby gik hastigt ud af Stuen.

Der blev nu megen Løben frem og tilbage og Lukken op og Lukken i af Døre, og Ansigter af alle mulige Farveskygninger viste sig omtrent i et Kvarters Tid paa forskellige Steder. Kun en Person, der kunde have udbredt noget Lys over Sagen, var aldeles stum, og det var Overkokkepigen, Tante Chloe. Taus og med en tung Sky over sit ellers saa glade Ansigt, gav hun sig ifærd med at bage sine Frokosttvebakker, som om hun hverken

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

hørte eller saa noget til det Røre, hvori alle hendes Omgivelser befandt sig.

Kort efter tumlede en halv Snes unge Skælmer sig som ligesaa mange Krager omkring paa Gitterværket i Verandaen, enhver med den Beslutning at være den første, som underrettede den fremmede Massa om hans Uheld.

„Han bliver vist rigtigt gal i Hovedet," sagde Andy.

„Om han vil bande!" sagde den lille sorte Jake.

„Ja, for bande gør han," sagde den uldhaarede Mandy. „Jeg hørte ham i Gaar Middags ved Bordet. Jeg hørte det den Gang alt sammen, for jeg var inde i Kammeret, hvor Missis har sine store Krukker staaende, og jeg hørte hvert eneste Ord." Og Mandy, som aldrig i sit Liv havde tænkt mere over Betydningen af et Ord, hun havde hørt, end en sort Kat, spankulerede nu omkring med et Udtryk af overlegen Visdom, men glemte at tilføje, at skønt hun vistnok paa det angivne Tidspunkt havde ligget skjult mellem Krukkerne, havde hun dog sovet som en Sten hele Tiden.

Da Haley omsider viste sig med Støvler og Sporer paa, modtoges han fra alle Kanter med de slette Tidender. De unge Skælmer ude i Verandaen bleve ikke skuffede i deres Haab om at høre ham bande, hvilket han gjorde med en Tungefærdighed og Ivrighed, der morede dem umaadeligt, medens de fore op og ned for at smutte udenfor hans Ridepisks Omraade, indtil de tilsidst under en umaadelig Skoggerlatter lode sig dumpe ned paa den visne Grønsvær under Verandaen, hvor de kastede Benene højt op i Luften og raabte med deres Lungers hele Kraft.

„Havde jeg blot fat paa de Djævleunger!" mumlede Haley mellem Tænderne.

„Men endnu har Du ikke faaet fat paa dem!" sagde Andy med en triumferende Gebærde og idet han gjorde en Mængde ubeskrivelige Grimacer bag den ulykkelige Handelsmauds Ryg, da han var sikker paa ikke at kunne blive hørt.

„Hør, Shelby," sagde Haley, idet han kom farende ind i Dagligstuen, „hvad er det for Historier? Det lader næsten til, at Tøsen er borte med samt sin Unge."

„Mrs. Shelby er til Stede, Haley," sagde Mr. Shelby.

„Om Forladelse, Madame," sagde Haley med et let Buk og endnu stedse rynket Pande. „Men jeg spørger endnu en Gang, hvad er dette for Historier? Er det sandt, Sir?"

„Sir," sagde Mr. Shelby, „ønsker De at tale med mig,

maa De iagttage noget af en Gentlemans Anstand. Tag Mr. Haleys Hat og Ridepisk, Andy. Sæt Dem ned, Sir. Ja, det gør mig ondt at maatte sige, at den unge Kone, forskrækket over enten paa den ene eller anden Maade at have erfaret noget om Sagen, har taget sit Barn i Nat og er løben bort."

„Jeg maa tilstaa, at jeg havde ventet mig en ærlig Behandling i denne Sag," sagde Haley.

„Hvad, Sir!" sagde Mr. Shelby, vendende sig hurtigt om imod ham. „Hvorledes skal jeg forstaa denne Bemærkning? Drager en Mand min Ære i Tvivl, har jeg kun et Svar til ham."

Handelsmanden blev noget forknyt herover og sagde i en noget mere dæmpet Tone, „at det var haardt for en Mand, der havde sluttet en ærlig Handel, at blive tagen saaledes ved Næsen."

„Mr. Haley," sagde Mr. Shelby, „ifald jeg ikke antog, at De havde en vis Grund til at ægre Dem, havde jeg ikke taalt den plumpe og uhøflige Maade, hvorpaa De i Dag er traadt ind i min Stue. Saa meget vil jeg imidlertid sige Dem, da Skinnet opfordrer mig dertil, at jeg ingen Hentydninger tillader imod mig, som om jeg paa nogen Maade var delagtig i nogen Uredelighed i denne Sag. Desuden vil jeg anse det for min Pligt at yde Dem enhver Bistand med Heste, Folk o. s. v., for at De kan faa Deres Ejendom tilbage. Med faa Ord altsaa, Haley," sagde han, idet han pludseligt gik fra en Tone af stolt Kulde over til sin sædvanlige utvungne Ligefremhed, „det bedste, De kan gøre, er at holde Hnmøret vedlige og spise en Bid Frokost, saa ville vi se, hvad der lader sig udrette."

Mrs. Shelby stod nu op og sagde, at hendes huslige Forretninger forhindrede hende fra at være til Stede ved Frokostbordet i Dag, hvorpaa hun, efterat have overdraget en meget agtbar Mulatinde i sit Sted at skænke Kaffe ved Buffeten til Herrerne, gik ud af Stuen.

„Gamle Mutter lader ikke til at synes videre godt om Deres ærbødige Tjener," sagde Haley med en tvungen Anstrengelse for ret at vise sig fortrolig.

„Jeg er ikke vant til at høre min Kone blive omtalt paa en saadan Maade," sagde Mr. Shelby tørt.

„Om Forladelse; naturligvis kun et Indfald, ved De nok," sagde Haley, fremtvingende et Smil.

„Visse Indfald ere mindre behagelige, end andre," svarede Shelby.

„Fordømt fri, efterat jeg har underskrevet disse Dokumenter, Pokker tage ham!" mumlede Haley ved sig selv! „Rigtigt stor paa det siden i Gaar!"

Aldrig har nogen Premierministers Fald gjort større Opsigt ved et Hof, end Rygtet om Tom's Skæbne gjorde paa hans Ligemænd paa Plantagen. Det var Ennet i alle Munde og overalt, og man gjorde ikke andet i Huset og paa Marken, end tale om de sandsynlige Følger af den. Elizas Flugt — en eksempelløs Begivenhed der paa Stedet — bidrog ligeledes til at gøre den almindelige Spænding endnu stærkere.

Sorte Sam, som han sædvanligen kaldtes, fordi han var omtrent tre Afskygninger sortere, end nogen anden Søn af Ibenholt paa Plantagen, tænkte dybt over Sagen i alle Skikkelser og Retninger og med en Omsigt og et strengt Hensyn til sit eget personlige Velvære, der vilde have gjort enhver som helst hvid Fædrelandsven i Washington Ære.

„Det er en daarlig Vind, der ikke blæser noget godt med sig; det er en Sandhed," sagde Sam syndigt, idet han halede nok en Gang op i sine Benklæder og erstattede Mangelen af en bortebleven Seleknap med et langt Søm, med hvilken Bestræbelse af sit mekaniske Geni han syntes at være højligen tilfreds.

„Ja en daarlig Vind, som ikke blæser noget godt med sig," gentog han. „Se, nu gaar det nedad med Tom — vel, saa bliver der Plads for en anden Neger til at komme op — og hvorfor ikke denne Neger? — Det er Spørgsmaalet. Tom kunde ride omkring hvor han vilde — med blanke Støvler — Pas i Lommen — ligesaa stor paa det som Herren selv — hvorfor kun han? Hvorfor skulde ikke Sam? — Det er det, jeg gad vide."

„Hallo, Sam! Massa vil, at Du skal hente Bill og Jerry," sagde Andy, afbrydende Sam's Enetale.

„Hejda, hvad er der nu paafærde, Din unge Hvalp?"

„Hvad, Du ved sagtens ikke, at Lizzy har smurt Hafer og er løben bort med sin Dreug?

„Vil Du lære Din Bedstefader noget?" sagde Sam med uendelig Foragt; „Vidste det uhyre længe, førend Dig; denne Neger ingen Grønskolling!"

„Ja, ja; Massa vil straks have Bill og Jerry sadlede,

og Du og jeg skulle følge med Massa Haley for at søge efter hende."

„Godt, nu ser jeg, hvad Klokken er slaaet," sagde Sam. „Det er Sam, som man nu kalder paa. Han er Negeren. Se, om jeg ikke fanger hende; Massa skal faa at se, hvad Sam kan gøre!"

„Ja, Sam," sagde Andy, „Du gør bedst i at betænke Dig lidt først; for Missis har ikke Lyst til, at hun skal blive fangen, og hun kunde let tage Dig i Karduſen."

„Hvad for noget?" sagde Sam og spilede Øjnene op. „Hvoraf ved Du det?"

„Har selv hørt hende sige det denne velsignede Morgen, da jeg bragte Massa hans Barbervand. Hun sendte mig bort, for at jeg skulde se, hvorfor Lizzy ikke kom og klædte hende paa, og da jeg fortalte hende, at hun var væk, stod hun op og saa sagde hun, „Herren være lovet;" men Massa, han syntes at blive rigtigt gal i Hovedet og sagde: „Kone, Du taler som en Taabe!" Dog Missis vil nok bringe ham til Vinden! Jeg ved nok, hvordan det vil gaa; det er alletider bedst at staa paa Missis's Side af Gærdet, kan jeg fortælle Dig."

Ved disse Ord kløede Sam sit uldne Hoved, som, om det end ikke gemte nogen særdeles dyb Visdom, dog indeholdt en hel Del af en særegen Art deraf, som er meget efterspurgt blandt Politikere af alle Farver og fra alle Himmelegne og i daglig Tale kaldes „Svinepolitkhed", og idet han derfor standsede med stor Besindighed, halede han nok engang op i sine Benklæder, hvilket var den Maade, hvorpaa han regelmæssigt kom sin aandelige Forlegenhed til Hjælp.

„Ja, man kan dog aldrig vide, hvorledes det vil gaa til i denne Verden," sagde han omsider.

Sam talte som en Filosof og lagde Eftertryk paa denne, som om han havde et udbredt Kendskab til forskellige Slags Verdener og derfor med modent Overlæg var kommen til sine Slutninger.

„Nu havde jeg saa vist og sandt troet, at Missis vilde have vendt op og ned paa hele den vide Verden for at finde Lizzy," tilføjede Sam tankefuld.

„Det vilde hun ogsaa," sagde Andy, „men kan Du ikke se gennem en Stige, Du sorte Neger? Missis vil ikke, at denne hersens Massa Haley skal faa Fingre paa Lizzys Dreng; det er Sagen!"

„Ha!“ sagde Sam med en ubeskrivelig Betoning, som kun de kende, der have hørt den blandt Negerne.

„Og jeg kan sige Dig mere endnu,“ sagde Andy; „jeg tror Du gør bedst i at faa fat paa Hestene, og det i en Fart, for jeg hørte, at Missis spurgte efter Dig, og derfor skal Du ikke staa og smøle længere.“

Nu begyndte Sam at røre sig for ramme Alvor og kom kort efter i fuldt Trav med Bill og Jerry hen mod Huset, hvor han, idet han behændigt sprang af, førend de tænkte paa at staa stille, holdt dem an ved Hestepælen som en Orkan. Haleys Hest, et kaad, ungt Dyr, vrinskede og dansede og stødte stærkt i sin Grime.

„Ho, ho!“ sagde Sam, „Saa Du er sky?“ Og hans Ansigt opklaredes af et underligt, ondskabsfuldt Glimt. „Jeg skal nok faa Dig rolig!“ sagde han.

Et stort Bøgetræ overskyggede Stedet, og de smaa, skarpe, trekantede Olden laa spredte omkring paa Jorden. Med en af disse mellem Fingrene nærmede Sam sig Hesten, strøg og klappede den og syntes at have meget travlt med at faa den til at staa stille. Under Paaskud af at rette noget ved Sadlen stak han behændigt den hvasse lille Olden ind under den, saaledes at den mindste Vægt ovenpaa Sadlen maatte pirre det vælige Dyr, uden at efterlade Saar eller Skramme.

„Saa!“ sagde han og lod med et bifaldende Grin Øjnene rulle; „nu har jeg faaet Dig stille!“

I dette Øjeblik kom Mrs. Shelby ud paa Altanen og vinkede ad ham. Sam nærmede sig ligesaa fast besluttet paa at vise sig underdanig som nogen Sollicitant om et ledigt Embede i St. James eller Washington.

„Hvad har Du nølet efter, Sam? Jeg sendte Andy af Sted for at sige Dig, at Du skulde skynde Dig.“

„Gud velsigne Dem Missis!“ sagde Sam; „Heste lade sig ikke saaledes fange lige paa Minuten; de galloperede over paa den søndre Eng, og Gud maa vide hvorhen.“

„Sam, hvor ofte skal jeg sige Dig, at Du ikke maa sige „Gud velsigne Dem,“ og „Gud maa vide det,“ og alt saadant noget? Det er Synd.“

„O Gud velsigne min Sjæl! Jeg havde glemt det, Missis! Jeg skal aldrig sige saadant noget mere.“

„Ja, men nu sagde Du det jo igen, Sam.“

„Gjorde jeg? O Gud! Jeg mener — det var ikke min Mening at ville sige det.“

„Du maa tage Dig i Agt, Sam.“

„Lad mig bare faa Vejret, Missis, saa gaar det nok. Jeg skal tage mig godt i Agt.“

„Nu vel, Sam, Du skal følge med Mr. Haley for at vise ham Vej og hjælpe ham. Vær forsigtig med Hestene, Sam; Du ved selv, at Jerry var lidt halt i forrige Uge; rid ikke for rask.“

De sidste Ord udtalte Mrs. Shelby med dæmpet Stemme og stærkt Eftertryk.

„Lad mig kun om det!“ sagde Sam og rullede med Øjnene, saa at de sagde mere end hele tykke Bind. „Gud ved det! Halloj! Jeg sagde det ikke!“ sagde han og snappede efter Vejret med et saa latterligt Udtryk af Frygt, at hans Frue maatte smile, enten hun vilde eller ikke. „Ja, Missis, jeg skal nok passe godt paa Hestene.“

„Naa, Andy,“ sagde Sam, da han var kommen tilbage til sin Plads under Bøgetræet, „det skulde nu slet ikke undre mig, om denne hersens Gentlemans Dyr skulde gøre et Sæt, naar han er kommen op paa Ryggen af det. Du ved selv, Andy, at et Kretur somme Tider kan faa saadanne Nykker,“ og dermed puffede Sam paa en højst betydningsfuld Maade Andy i Siden.

„Haha!“ sagde Andy med en Mine, som viste, at han straks havde forstaaet ham.

„Ja, ser Du vel, Andy, Missis vil trække det i Langdrag, det er tydeligt nok, selv for det største Fjog, og jeg skal hjælpe hende en Smule. Kunne vi nu faa alle disse Heste slupne løs og til at gallopere omkring her paa Lodden og lige ned til Skoven, saa tror jeg ikke, at Massa kommer afsted saa snart.“

Andy grinede.

„Og ser Du vel, Andy,“ sagde Sam, „skulde det nu hænde sig, at Massa Haleys Hest skulde give sig til at blive stædig og slaa bag op, saa springer Du og jeg af vore for at hjælpe ham, og vi skulle hjælpe ham — aa ja!“ Og Sam og Andy lagde Hovedet paa Siden og brast i en sagte, men skoggrende Latter, idet de knipsede med Fingrene og snurrede sig rundt paa Hælene med den højeste Grad af Henrykkelse.

Nu viste Haley sig i Verandaen. Noget formildet ved adskillige Kopper meget god Kaffe, kom han ud og smilte og talte i nogenlunde godt Humør. Sam og Andy sløj, krammende

paa nogle fragmentariske Palmeblade, som de vare i Vane med at anse for Hatte, hen til Hestepælen for at holde sig færdige til at „hjælpe Massa."

Sams Palmehat var paa en sindrig Maade bleven frigjort for ethvert Krav paa Fletning, hvad Skyggen angik, og dens hver for sig i Vejret strittende Bestanddele gav den et glødende Præg af Frihed og Trods, der vilde have egnet sig for hvilken som helst Høvding fra Fidji Øerne; hvorimod Andy, af hvis Hat hele Skyggen var aldeles forsvunden, med et behændigt Slag trykkede Pullen paa sit Hoved og saa sig højst fornøjet om, som om han vilde sige: „Hvem siger, at jeg ingen Hat har paa?"

„Naa, Drenge," sagde Haley, „rap Jer nu; vi har ingen Tid at spilde."

„Ikke en Smule, Massa," svarede Sam, idet han rakte Haley Tøjlen og holdt Stigbøjlen for ham, medens Andy løste de to andre Heste.

I samme Øjeblik Haley berørte Sadlen, for det ildfulde Dyr op fra Jorden med et pludseligt Spring, der kastede Ryttеren flere Fod bort ned paa den bløde, tørre Grønsvær. Med vanvittige Udraab bukkede Sam sig ned efter Tøjlen, men det lykkedes ham kun at stikke de førommeldte struttende Palmeblade i Øjnene paa Hesten, hvilket paa ingen Maade bidrog til at dæmpe Uordenen i dens Nervesystem. Med stor Heftighed stødte den derfor Sam overende og kastede, efter to eller tre haanlige Snøftninger, Bagbenene kraftigt op i Luften, hvorpaa den galloperede ned mod den lavere Ende af Grønningen, fulgt af Bill og Jerry, som Andy efter Aftale ikke havde forsømt at slippe løs og drev paa med forskellige gyselige Hyl. Og nu paafulgte et Optrin af blandet Forvirring. Sam og Andy løb og raabte; Hunde gøede hist og her, og Mike, Mose, Mandy, Fanny og alle de mindre, baade mandlige og kvindelige til Stede værende Eksemplarer løbe omkap, klappede i Hænderne og brølede og hujede med anstødelig Tjenstfærdighed og utrættelig Iver.

Haleys Hest, en meget hurtig og fyrig Skimmel, syntes at finde stort Behag i Aanden i dette Optrin, og da den havde en Grønning af næsten en halv Mils Omkreds og som skraanede jævnt paa alle Sider ned mod ubegrænsede Skovstrækninger, til Tumleplads, syntes det at være dens største Glæde at se, hvor nær den kunde lade sine Forfølgere komme sig, hvorpaa den, naar de kun vare en Haandsbrede fra den, ret ligesom af den pure Ondskab atter for prustende afsted og galloperede langt ind

i en eller anden Allè i Tykningen. Intet var længere fra Sams Tanker, end at lade nogen af hele Flokken blive fangen, førend i det Øjeblik, han fandt at være det mest passende, og de Anstrengelser, han gjorde, vare visseligen højst heroiske. Ligesom Richard Løvehjertes Sværd, der stedse blinkede forrest og hvor Kampen var hedest, saas Sams Palmehat overalt, hvor der var mindste Fare for, at en Hest kunde blive fangen; der for han hen i fuldt Løb og raabte: „Efter den! Fang den! Fang den!“ paa en Maade, der i en Haandevending maatte jage alt paa den vildeste Flugt.

Haley løb frem og tilbage og svor og bandte og stampede, alt imellem hinanden. Mr. Shelby søgte forgæves fra Altanen at raabe ned til Folkene, hvorledes de skulde bære sig ad, og Mrs. Shelby stod i sit Vindue og lo og undrede sig afvekslende, skønt ikke uden en vis Anelse om, hvad der laa paa Bunden af al denne Forvirring.

Omsider, da Klokken var bleven henved tolv, viste Sam sig siddende triumferende paa Ryggen af Jerry og med Haleys Hest ved Siden af sig, dampende af Sved, men med lynende Øjne og opspilede Næsebor, der viste, at Frihedens Aand dog endnu ikke ganske var bleven tæmmet.

„Den er fangen!“ raabte han triumferende. „Havde jeg ikke været, kunde alle de andre gerne have jaget Livet af sig; men jeg fangede den!“

„Du!“ brummede Haley, just ikke i den venligste Stemning. „Havde Du ikke været, vilde dette aldrig være sket.“

„Gud bevares, Massa,“ sagde Sam i en Tone af den dybeste Bekymring, „og jeg, som har løbet og jaget, saa at Sveden hagler ned ad mig!“

„Godt, godt!“ sagde Haley, „Du har næsten spildt mig tre Timer med Dit fordømte Vrøvl. Lad os nu skynde os uden flere Narrestreger.“

„Men, Massa,“ sagde Sam i en indvendende Tone, „jeg tror De vil tage Livet af os alle sammen med Heste og det hele. Vi ere alle sammen nær ved at styrte og alle Kreaturerne ryge af Sved. Nej, Massa maa ikke tænke paa at rejse, førend i Eftermiddag. Massas Hest trænger til at blive gneden godt af; se, hvor den har følet sig til; og Jerry halter. Tro bare ikke, at Missis saaledes vil lade os tage bort. Gud velsigne Dem, Massa, vi kunne nok indhente det alligevel, om vi ogsaa tøve lidt. Lizzy har aldrig været synderlig rask tilbens af sig.“

Mrs. Shelby, der til sin store Morskab havde hørt denne Samtale fra Verandaen, besluttede nu at gøre, hvad hun kunde. Hun traadte frem og efter paa en høflig Maade at have bevidnet Haley sin Deltagelse i hans Uheld, opfordrede hun ham til at blive til Middag, idet hun tilføjede, at Kokkepigen skulde faa Ordre til ufortøvet at rette an.

Haley begav sig derfor, alting vel overvejet, med en noget tvivlsom Anstand til Spisestuen, medens Sam, der rullede med Øjnene efter ham paa en ubeskrivelig betydningsfuld Maade, begav sig gravitetisk til Stalden med Hestene.

„Saa Du ham, Andy? Saa Du ham?“ sagde Sam, da han var kommen rigtigt i Ly af Laden og havde bundet Hestene ved en Stolpe. „O Gud, var det ikke ligesaa godt som en Prædiken at se ham danse og sparke og bande ad os? Om jeg hørte ham? Band væk, gamle Krabat, sagde jeg til mig selv; vil Du have Din Hest nu, eller vente, til Du har fanget den? sagde jeg. Gud, Andy, jeg synes endnu, at jeg ser ham.“ Og Sam og Andy lænede sig op til Laden og lo af Hjertens Grund.

„Du skulde set, hvor gal han saa ud, da jeg kom med Hesten. Gud, han havde gerne slaaet mig ihjel, ifald han havde turdet, og der stod jeg nu saa ganske uskyldig og ydmyg.“

„Gud, jeg saa Dig nok,“ sagde Andy; „er Du ikke en gammel Ræv, Sam?“

„Det skulde jeg mene,“ sagde Sam; „saa Du Missis oppe i Vinduet? Jeg saa hende le.“

„Aa, jeg løb, saa jeg ikke kunde se nogen Ting,“ sagde Andy.

„Ja, ser Du vel,“ sagde Sam, idet han med megen Gravitet gav sig til at vaske Haleys Kleppert, „jeg har nu vænnet mig til, hvad man kalder at lukke Gluggerne op, Andy. Det er en meget vigtig Vane, og jeg vil raade Dig at lægge Dig efter den, medens Du er ung. Løft engang det Bagben op, Andy. Du maa vide, at det er ved at lukke Gluggerne op, at der bliver Forskel paa Negerne. Saa jeg ikke, fra hvilken Kant Vinden blæste i Morges? Saa jeg ikke, hvad det var, Missis vilde, skønt hun ikke talte et Ord derom? Se, det er, hvad man kalder at lukke Gluggerne op, Andy. Jeg antager, at det er, hvad Du kalder en Evne. Evner ere forskellige hos forskellige Folk, men man kan udrette en hel Del ved at dyrke dem.“

„Da tror jeg dog, at naar jeg ikke havde hjulpet Dig med at lukke Dine Glugger op i Morges, havde Du ikke saa let faaet Rede paa Tingen," sagde Andy.

„Andy," sagde Sam, „Du er et lovende Barn, derom er der nu slet ingen Tvivl. Jeg har store Tanker om Dig, Andy, og jeg skammer mig ikke ved at laane et godt Indfald af Dig. Man bør aldrig overse nogen, Andy; for selv de flinkeste af os kunne sommetider lade sig spænde Ben for. Men lad os nu gaa op til Huset, Andy; jeg tør nok sige, at Missis giver os noget godt at bide paa i Dag."

Syvende Kapitel.

Moderens Kamp.

Det er umuligt at tænke sig et menneskeligt Væsen, mere ensomt og forladt, end Eliza, da hun vendte sine Fjed fra Onkel Tom's Hytte.

Hendes Mands Lidelser og Farer og hendes Barns Fare, alt dette blandede sig i hendes Tanker med en forvirret og bedøvende Fornemmelse af den Fare, hvorfor hun havde udsat sig ved at forlade det eneste Hjem, hun nogensinde havde kendt, og løsrive sig fra en Beskytterinde, som hun elskede og ærede. Og saa Skilsmissen fra enhver Genstand, hvormed hun havde været fortrolig — det Sted, hvor hun var vokset op, de Træer, i hvis Skygge hun havde leget, de Lunde, hvori hun mangen en Aftenstund i lykkeligere Tider havde vandret ved sin unge Ægtefælles Side — alt, saaledes som det laa i det frostklare Stjernelys, syntes at tale bebrejdende til hende og spørge, hvorhen hun vilde gaa fra et Hjem som dette?

Men stærkere, end alt, var Moderkærligheden, som var bleven bragt til et Anfald af Vanvid ved Tanken om en frygtelig, nær forestaaende Fare. Hendes Dreng var gammel nok til at have kunnet gaa ved Siden af hende, og under ligegyldige Omstændigheder vilde hun kun have ført ham ved Haanden; men nu fik den blotte Tanke om at slippe ham af

hendes Arme hende til at gyse, og hun trykkede ham krampagtigt til sin Barm, idet hun ilede afsted.

Den frosne Jord knirkede under hendes Fødder, og hun skælvede ved denne Lyd; ethvert sitrende Løv, enhver svævende Skygge jog Blodet tilbage til hendes Hjerte og fremskyndede hendes Fjed. Hun undrede sig ved sig selv over de Kræfter, hun syntes at faa; thi hun følte kun Byrden af sin Dreng som om han havde været en Fjer, og enhver ængstelig Frygt syntes kun at forøge den overnaturlige Kraft, der bar hende afsted, medens hendes blege Læber i hyppige Udbrud fremstammede Bønnen til en Ven hist oppe: „Herre hjælp! Herre, frels mig!“

Havde det været Din Harry, Moder, eller Din Willie, som i Morgen tidligt skulde rives bort fra Dig af en raa Handelsmand; havde Du set denne Mand og hørt, at Dokumenterne vare underskrevne og overleverede, og Du kun havde havt Tiden fra Kl. tolv til om Morgenen til at iværksætte denne Flugt, hvor hurtigt vilde Du da ikke have kunnet gaa? Hvor mange Mile vilde Du da ikke have kunnet lægge tilbage i disse faa Timer med Din lille Yndling ved Dit Bryst, det lille slumrende Hoved paa Din Skulder, de smaa, bløde Arme slyngede tillidsfuldt om Din Hals?

Thi Barnet sov. I Begyndelsen havde Forundring og Uro holdt ham vaagen; men hans Moder undertrykte saa ivrigt ethvert Aandepust, enhver Lyd, og forsikrede ham saa bestemt, at naar han kun vilde være rolig, skulde hun visselig frelse ham, at han klyngede sig trygt til hendes Hals og kun spurgte, da han mærkede, at han var ved at falde i Søvn:

„Behøver jeg vel at holde mig vaagen, Moder?“

„Nej, min Dreng; sov, hvis Du har Lyst.“

„Men, Moder, naar jeg nu falder i Søvn, vil Du saa vel lade ham tage mig?“

„Nej, saa sandt hjælpe mig Gud!“ svarede hans Moder med blegere Kinder og et klarere Lys i sine store, sorte Øjne.

„Er Du ogsaa vis paa det, Moder?“

„Ja, vis!“ sagde Moderen med en Stemme, der bragte hende til selv at studse; thi den syntes at komme fra en Aand i hendes Indre, der ikke var nogen Del af hende selv, og Drengen lod sit lille trætte Hoved synke ned paa hendes Skulder og faldt snart i Søvn. Hvor Berøringen af disse varme Arme, den sagte Aande paa hendes Hals syntes at gyde Ild og Mod i hendes Bevægelser! Det syntes som om Kraften

strømmede ind i hende i elektriske Strømninger ved enhver sagte Berøring og Bevægelse af det slumrende tillidsfulde Barn. Ophøjet er det Aandens Herredømme over Legemet, der for en Tid kan gøre Kød og Nerver uigennemtrængelige og spænde Senerne som Staal, saa at den svage bliver saa kraftig.

Grænserne for Gaarden, Lunden og Skovlunden gik hende dunkelt forbi, idet hun skred fremad, og bestandig vedblev hun at gaa, ladende den ene velbekendte Genstand bagved sig efter den anden, og standsede ikke, førend det rødmende Dagskær fandt hende mangen en Mil borte fra ethvert Spor af de velkendte Genstande paa den aabne Landevej.

Hun havde ofte med sin Frue besøgt nogle Bekendte i den lille Landsby T . . ., ikke langt fra Ohio Floden, og kendte Vejen godt. At gaa derhen, og slippe over Ohio, vare de første flygtige Omrids af hendes Plan til Flugt; naar hun var kommen over Floden, kunde hun kun haabe til Gud.

Da Heste og Vogne begyndte at røre sig paa Landevejen, indsaa hun med den hurtige Opfatning, der er ejendommelig for en ophidset Tilstand og synes at være et Slags Indskydelse, at hendes ilsomme Skridt og forstyrrede Udseende kunde paadrage hende Opmærksomhed og Mistanke. Hun satte derfor Drengen ned paa Jorden, medens hun rettede paa sin Hat og sin Kjole, og gik derpaa videre med saa hurtige Skridt, som hun troede lode sig forene med Bevaringen af Skinnet. I sin lille Bylt havde hun gemt nogle Kager og Æbler, som hun anvendte til at faa Barnet til at gaa raskere, idet hun trillede et Æble et Stykke foran dem, og Drengen løb da af alle Kræfter efter det, og denne ofte gentagne List førte dem hen over mangen en halv Mil.

Efter nogen Tids Forløb kom de til et tæt Stykke Skov, hvorigennem en klar Bæk rislede, og da Drengen begyndte at klage over Sult og Tørst, steg hun over Gærdet med ham, satte sig bag en stor Sten for ikke at ses fra Landevejen og gav ham Frokost af sin lille Pakke. Drengen undrede sig og blev bedrøvet over, at hun ikke vilde spise, og da han, idet han lagde sine Arme omkring hendes Hals, søgte at tvinge et Stykke af sin Kage ind i hendes Mund, forekom det hende, at hendes Strube snøredes sammen og at hun skulde kvæles.

„Nej, nej, min søde Harry! Moder kan ikke spise, førend Du er i Sikkerhed! Vi maa gaa — gaa — til vi komme til

Floden!“ Og hun ilede atter ud paa Landevejen og tvang sig atter til at gaa med rolige, adstadige Skridt.

Hun var allerede mange Mile fra enhver Egn, hvor hun var personlig kendt, men om hun ogsaa tilfældigvis skulde have mødt nogen, der kendte hende, havde hun betænkt, at Familiens velbekendte Godhed i- og for sig vilde være en tilstrækkelig Skærm mod Mistanken, idet den vilde gøre det til en urimelig Formodning, at hun skulde være en Flygtning. Da derhos baade hun og hendes Barn vare saa hvide, at det kun ved en kritisk Undersøgelse vilde kunne være blevet opdaget, at de vare af farvet Herkomst, var det saa meget desto lettere for hende at komme frem, uden at blive mistænkt.

Under denne Forudsætning standsede hun om Middagen ved en pyntelig Bondegaard for at hvile sig og købe noget Mad til sig og sit Barn; thi ligesom Faren aftog med Afstanden, saaledes formindskedes ogsaa Nervesystemets unaturlige Spænding, og hun mærkede, at hun baade var træt og sulten.

Den godmodige, snaksomme Bondekone syntes at blive ganske fornøjet over, at der kom nogen, hun kunde tale med, og antog uden videre Undersøgelse Elizas Forklaring om, „at hun skulde lidt længere frem for at tilbringe en Uges Tid hos sine Venner,“ hvilket hun i sit Hjerte haabede at maatte blive den strengeste Sandhed.

En Time førend Solens Nedgang kom hun, træt og øm i Fødderne, men endnu stærk i Hjertet, til Landsbyen T... ved Ohio Floden. Hendes Blik gjaldt Floden, der, lig Jordan, laa mellem hende og Frihedens Kanaan paa den anden Side af den.*)

Det var tidlig paa Foraaret, og Floden var opsvulmet og rivende; store Ismasser dreve omkring paa dens oprørte Vande. Paa Grund af Breddens ejendommelige Skikkelse paa Kentucky Siden, hvor Landet skyder langt ud i Vandet, var Isen bleven liggende der i store Dynger, og den smalle Rende, som strøg omkring Næsset, var fuld af Isflager, der laa opstablede ovenpaa hinanden og saaledes dannede en midlertidig Dæmning for Drivisen, der blev liggende og samlede sig i en stor, gyngende

---

*) I Staten Ohio, der ligger ligeoverfor Staten Kentucky paa den anden Side af Ohio Floden, har Slaveriet nemlig ikke Retsgyldighed. O. A.

Flaade, der opfyldte hele Floden og strakte sig næsten helt over til den modsatte Bred.

Eliza blev staaende et Øjeblik og betragtede dette Tingenes ugunstige Udseende, som hun straks indsaa maatte forhindre den sædvanlige Færgebaad fra at gaa og begav sig derpaa ind i et lille Værtshus paa Flodbredden for at gøre nogle Spørgsmaal.

Værtinden, der var beskæftiget med forskellige Stegnings- og Stuvningstilberedelser paa Skorstenen til Aftensmaaltidet, blev staaende med en Gaffel i Haanden, da Elizas blide og klagende Stemme standsede hende.

„Hvad er det?“ spurgte hun.

„Er her ingen Færge eller Baad, som sætter Folk over til B... nu?“ sagde hun.

„Nej,“ svarede Konen, „Baadene gaa ikke mere.“

Elizas bedrøvede og skuffede Udseende gjorde Indtryk paa Konen, og hun spugte derfor:

„Kanske De gerne vilde over? Er der nogen, der er syg? De synes at være saa modfalden.“

„Jeg har et Barn, der er meget sygt,“ sagde Eliza. „Jeg fik det først at vide i Gaar og jeg har gaaet et langt Stykke Vej i Dag i Haab om at komme til Færgen.“

„Aa, det er dog ogsaa uheldigt,“ sagde Konen, hvis moderlige Medfølelse blev levende vakt; „Salomon!“ raabte hun fra Vinduet hen til et lille Baghus. En Mand med Læder Skødskind og meget smudsige Hænder viste sig i Døren.

„Hør, Sol,“ sagde Konen, „gaar Manden i Aften over med Tønderne?“

„Han sagde han vilde prøve paa det, ifald det paa nogen Maade lod sig gøre,“ svarede Manden.

„Der er en Mand et Stykke herfra, som i Aften vil gaa over med et Læs, ifald han bare tør; han kommer her i Aften for at spise Aftensmad, og De gør derfor bedst i at sætte Dem ned og vente. Det var dog en sød lille Fyr!“ tilføjede Konen og bød ham en Kage.

Men Barnet, som var aldeles admattet, græd af Træthed.

„Den lille Stakkel! Han er ikke vant til at gaa, og jeg har skyndt saa stærkt paa ham,“ sagde Eliza.

„Naa, saa bring ham ind der i Stuen,“ sagde Konen og lukkede Døren op til et lille Sovekammer, hvor der stod en magelig Seng. Eliza lagde den trætte Dreng paa den og holdt hans Hænder indeni sine, til han var falden i Søvn. For

hende selv var der ingen Ro. Som en Ild i hendes Ben drev Tanken om Forfølgeren hende fremad, og hun stirrede med længselsfulde Øjne paa de mudrede, hvirvlende Vande, der laa mellem hende og Friheden.

Her maa vi for Øjeblikket tage Afsked med hende for at se, hvad hendes Forfølgere toge sig for.

Uagtet Mrs. Shelby havde lovet, at Middagsmaden straks skulde komme paa Bordet, saas det dog snart, saaledes som det saa ofte før er blevet set, at der hører mere end een til at slutte en Handel. Skønt Befalingen derfor rigtignok blev given ganske tydeligt i Haleys Paahør og overbragt Tante Chloe af i det mindste et halvt Dusin ungdommelige Sendebud, svarede denne ophøjede Personlighed dog kun med nogle meget barske Hm og Kast med Hovedet og fortsatte sine Operationer paa en ualmindelig langsom og omstændelig Maade.

Af en eller anden særegen Grund syntes det at være en fremherskende Anskuelse blandt Tyendet, at Missis ikke vilde blive videre fortørnet over en Forsinkelse, og det var vidunderligt, hvilken Mængde Uheld der idelig indtraf for at standse Tingene i deres Gang. En lykkelig Skælm lykkedes det at vælte Saucen, og derpaa maatte der paa ny laves Sauce med al fornøden Omhu og Formalitet, medens Tante Chloe passede paa og rørte om og besvarede alle Paamindelser om at skynde sig med, „at hun ikke vilde sætte raa Sauce paa Bordet for at hjælpe til med, at nogen blev fangen." En tumlede overende med Vandet og maatte gaa ud til Kilden efter nyt; en anden kastede Smørret i Gulvet, og fra Tid til anden fortaltes det med stærk Fnisen i Køkkenet, at „Massa Haley var saa uhyre urolig og slet ikke kunde blive siddende paa sin Stol, men gik bestandigt hen til Vinduet eller ud ad Døren."

„Løn som forskyldt!" sagde Tante Chloe forbitret. „Han bliver mere end urolig engang i Tiden, naar han ikke forbedrer sig. Hans Herre vil sende Bud efter ham, og saa skal I se, hvilket Ansigt han vil sætte op."

„Han kommer i Pinen, det er nu ganske vist," sagde lille Jake.

„Han fortjener det!" sagde Tante Chloe bister; „Han har knust saa mange, mange, mange Hjerter; jeg siger Eder alle,"

tilføjede hun, idet hun blev staaende og rakte Kødgaflen i Vejret, „det er ligesom det, Massa George læste om i Aabenbaringen — Sjæle, der raabe under Alteret og raabe til Herren om Hævn over ham; — Og Herren vil nok høre dem — det vil han!“

Tante Chloe, der nød megen Agtelse i Køkkenet, fandt villige og forundrede Tilhørere, og da Middagsmaden endelig var bleven anrettet, fik hele Køkkenpersonalet Tid til at fladre med hende og laane Øre til hendes Bemærkninger.

„Saadan En kommer til at brænde i al Evighed“, ikke sandt?“ sagde Andy.

„Det skulde rigtig fornøje mig at se!“ sagde lille Jake.

„Børn!“ sagde en Stemme, der bragte dem alle til at studse. Det var Onkel Tom, der var kommen ind og stod ved Døren og lyttede til Samtalen.

„Børn,“ sagde han, „jeg er bange for, at I ikke vide, hvad I sige. I al Evighed ere nogle skrækkelige Ord, Børn; Evigheden er rædsom at tænke paa. Det maa I ikke ønske over nogen menneskelig Skabning.“

„Vi ønske det heller ikke over andre, end over Sjælepinerne,“ sagde Andy, „Ingen kan lade være at ønske det over dem; de ere saa skrækkelig ugudelige.“

„Raaber ikke Naturen selv Forbandelse over dem?“ sagde Tante Chloe. „Rive de ikke Pattebarnet lige fra Moderens Bryst og sælge det, og de smaa Børn, de græde og holde fast i hendes Klæder, slæbe de ikke dem bort og sælge dem? Og føle de maaske en eneste Smule derved? Drikke og røge de ikke og tage de sig det ikke ganske let? Gud, naar Djævelen ikke tager dem, hvad Nytte er han saa til?“ Og Tante Chloe holdt sit ternede Forklæde for sit Ansigt og gav sig til at hulke ret af Hjertens Grund.

„Beder for dem, der mishandler Eder, siger den gode Bog,“ sagde Tom.

„Beder for dem!“ sagde Tante Chloe; „Nej, det er for stærkt; jeg kan ikke bede for dem.“

„Det er Naturen, Chloe, og Naturen er stærk,“ sagde Tom, „men Herrens Barmhjertighed er stærkere; desuden bør I betænke, i hvilken Tilstand en stakkels Skabnings Sjæl er, naar han gør saadanne Ting; Du burde takke Gud for, at Du ikke er som han, Chloe. Jeg vilde langt hellere blive slagt ti tusinde Gange, end at have alt det at svare for, som denne stakkels Skabning har.“

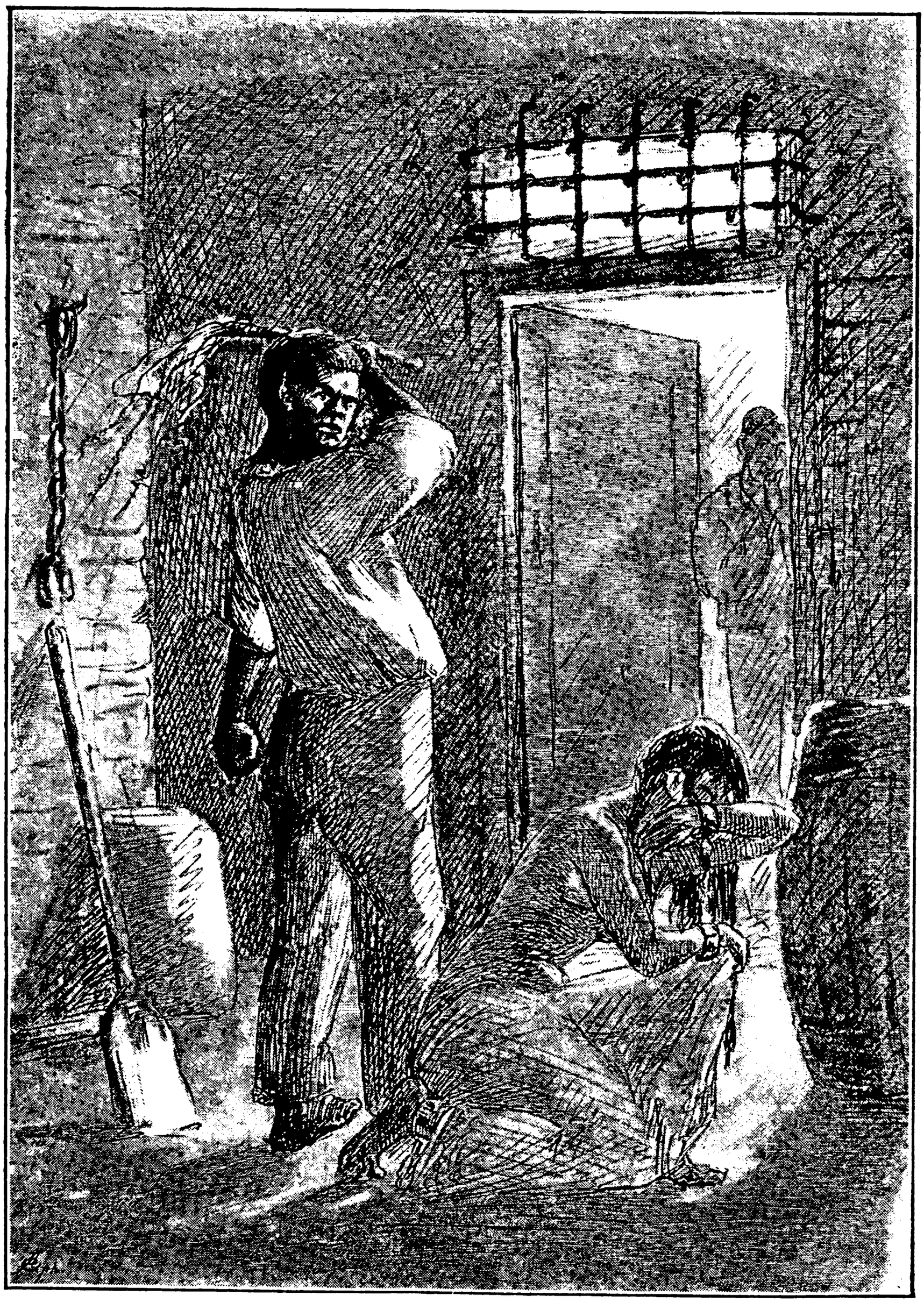

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„Det vilde jeg med," sagde Jake. „Gud, bare vi ikke faa det, Andy!"

Andy trak paa Skuldrene og fløjtede bifaldende.

„Jeg er glad ved, at Massa ikke tog bort i Morges, saaledes som han først havde betænkt," sagde Tom; „det gjorde mig endnu mere ondt, end at blive solgt. Det havde maaske været naturligt af ham, men det vilde have været skrækkeligt tungt for mig, der har kendt ham fra han var et lille Barn; men jeg har set Massa og begynder nu ligesom at finde mig i Herrens Vilje. Massa kunde ikke hjælpe sig anderledes; han gjorde Ret, men jeg er bange for, at det vil gaa galt med mange Ting, naar jeg er borte. Det er ikke at vente, at Massa vil gaa saaledes og snuse omkring, som jeg har gjort, og holde sammen paa det hele. Drengene*) mene det alle sammen godt, men de ere saa uhyre letsindige. Det gør mig urolig i mit Sind."

Nu ringede Klokken, og Tom blev kaldt ind i Dagligstuen.

„Tom," sagde hans Herre venligt, „jeg maa sige Dig, at jeg har forpligtet mig til at betale denne Gentleman tusinde Dollars, ifald Du ikke er til Stede, naar han spørger efter Dig; i Dag besørger han sine øvrige Forretninger, og Du kan derfor have Dagen for Dig selv. Gaa, hvorhen Du vil, Dreng."

„Mange Tak, Massa," sagde Tom.

„Men husk vel paa," sagde Handelsmanden, „at Du ikke spiller Din Herre et af Eders Negerpudser; thi jeg kræver ham for hver eneste Cent, ifald Du ikke er til Stede. Vilde han lyde mit Raad, skulde han ikke tro nogen af Eder; I ere saa glatte som en Aal!"

„Massa," sagde Tom, idet han rettede sig, „jeg var netop otte Aar gammel, dengang gamle Missis lagde Dem i mine Arme, og De havde endnu ikke fyldt Aar. „Der, Tom," sagde hun, „det skal være Din unge Massa; pas godt paa ham," sagde hun. Og nu spørger jeg Dem, Massa, har jeg nogensinde brudt mit Ord til Dem, eller været ulydig imod Dem, især siden jeg blev en Kristen?"

Mr. Shelby blev ganske overvældet og Taarerne traadte frem i hans Øjne.

„Min gode Dreng, Gud skal vide, at Du ikke siger andet,

---

*) En almindelig Benævnelse ogsaa for de voksne Slaver, ligesom Piger ogsaa for de gifte Slavinder. O. A.

end. Sandhed, og kunde jeg undgaa det, vilde jeg ikke sælge Dig for alt i Verden."

„Gud, ja, for den Sags Skyld," svarede Handelsmanden, „kan jeg gerne bringe ham tilbage om et Aar, uden at han skal være videre opslidt, og sælge ham til Dem igen."

„Da vil jeg slutte en Handel med Dem, og den skal blive til Deres Fordel," sagde Mrs. Shelby.

„Det kommer mig naturligvis ud paa et," sagde Handelsmanden, „enten jeg sælger dem Nord eller Syd paa, naar jeg kun kan gøre en god Handel. Det eneste, jeg forlanger, Madame, er at leve, og det gøre vi vel sagtens alle."

Mr. og Mrs. Shelby følte sig baade opirrede og beskæmmede ved Handelsmandens uforskammede Fortrolighed, og dog indsaa de bægge den ubetingede Nødvendighed af at tvinge sig. Jo mere uforbederligt smudsig og ufølsom han viste sig, desto større blev Mrs. Shelbys Frygt for, at det skulde lykkes ham atter at bemægtige sig Eliza og hendes Barn, og desto mere levende ønskede hun naturligvis at holde ham tilbage ved enhver kvindelig List. Hun smilede derfor venligt, nikkede, sladrede fortroligt og gjorde alt, hvad der stod i hendes Magt, for at faa Tiden til umærkeligt at gaa.

Klokken to kom Sam og Andy med Hestene, der tilsyneladende vare blevne i høj Grad forfriskede og styrkede af Jagten fra om Formiddagen.

Sam stod der glinsende af Fedt fra Middagsmaden og med en Overflødighed af ivrig og redebon Tjenstvillighed. Da Haley nærmede sig, roste han sig for Andy i et blomstrende Sprog af det øjensynlige og glimrende heldige Udfald af Foretagendet, nu da han var „kommen rigtigt til det."

„Din Herre holder sagtens ikke Hunde," sagde Haley tankefuld, idet han lavede sig til at sidde op paa sin Hest.

„Jo i Mængde," svarede Sam triumferende; „der er nu Bruno — han kan brøle! Og desuden holder næsten hver eneste Neger en Køter enten af det ene eller det andet Slags."

„Bah!" sagde Haley, og sagde desuden noget mere med Hensyn til de ommeldte Hunde, hvoraf Sam tog Anledning til at mumle:

„Jeg kan ikke begribe, hvad det kan nytte at bande dem."

„Men Din Herre holder ingen Hunde (jeg ved det ret godt) til at spore Negere med."

Sam vidste helt vel, hvad han mente, men vedligeholdt en alvorlig og fortvivlet enfoldig Mine.

„Alle vore Hunde have overmaade gode Næser. De ere vist af det Slags, men de have aldrig havt nogen Øvelse. Men det er kloge Hunde, der kunne bruges næsten til alting, naar de først ere komne paa Foden af noget. Kom hid, Bruno!“ raabte han og fløjtede ad den klodsede Newfoundlænder, der kom galloperende og gøende hen til dem.

„Jeg vil se Dig hængt!“ sagde Haley, idet han steg op. „Naa, op paa Hesten med Dig!“

Sam satte sig altsaa op og passede med det samme behændigt sit Snit til at kildre Andy, hvorover Andy brast i en Skogger-latter til stor Forbitrelse for Haley, der slog efter ham med sin Ridepisk.

„Jeg er ganske forbavset over Dig, Andy,“ sagde Sam med skrækkelig Gravitet. „Det er en alvorlig Sag, Andy. Vi maa ikke gøre Narrestreger. Det er ingen Maade at hjælpe Massa paa.“

„Jeg følger den lige Vej til Floden,“ sagde Haley med Bestemthed, efter at de vare komne til Ejendommens Grænser. „Jeg kender nok deres Kneb; de ty alle sammen til Lavningerne.“

„Ganske vist,“ sagde Sam, „det gøre de altid. Massa Haley har truffet det lige paa en Prik. Men nu gaar der to Veje ned til Floden, den sølede Vej og Landevejen, hvilken af dem vil Massa følge?“

Andy saa enfoldigt op paa Sam, højligen forbavset over denne nye geografiske Kendsgerning, men stadfæstede dog øje-blikkelig med en heftig Gentagelse hans Udsagn.

„For,“ sagde Sam, „jeg skulde snarest tro, at Lizzy har fulgt den sølede Vej, eftersom den bliver mindst befaret.“

Uagtet Haley var en meget gammel Ræv og af Naturen lidet tilbøjelig til at gaa i Fælden, studsede han dog ved denne Anskuelse af Sagen.

„Naar I blot ikke bægge vare to saa fordømte Løgnere!“ sagde han eftertænksom, idet han grublede et Øjeblik.

Den tankefulde, betragtende Tone, hvori disse Ord udtaltes, syntes i højeste Maade at more Andy, og han trak sig lidt til-bage og rystede saaledes, at han aabenbart svævede i stor Fare for at falde af Hesten, hvorimod Sams Ansigt var lagt i de ynkeligste og mest gravitetiske Folder.

„Massa kan naturligvis gøre som han synes bedst,“ sagde

Sam; „følge den lige Vej, naar Massa helst vil det; os er det det samme. Og jo mere jeg tænker derpaa, desto mere tror jeg ogsaa, at den lige Vej bestemt er den bedste.“

„Hun vilde naturligvis vælge en ensom Vej,“ sagde Haley, tænkende højt og uden at ænse Sams Bemærkninger.

„Det kan man ikke vide,“ sagde Sam; „Fruentimmerne ere saa egensindige og gøre aldrig, hvad man tror, de ville gøre, men i Almindelighed det modsatte. De ere altid imod Strømmen, og naar man derfor tror, at de ere gaaede den ene Vej, gør man bedst i at gaa den anden; saa kan man være vis paa at finde dem. Nu er det min enfoldige Formening, at Lizzy er gaaet ad den sølede Vej, og derfor tror jeg, at vi gøre bedst i at følge den lige.“

Denne besindige, almindelige Anskuelse af Kvindekønnet syntes dog ikke at stemme Haley for den lige Vej, og han erklærede med Bestemthed, at han vilde følge den anden, og spurgte Sam, naar de vilde komme til den.

„Et lille Stykke længere fremad,“ sagde Sam, idet han blinkede til Andy med det Øje, der vendte mod denne, og tilføjede derpaa alvorligt, „men jeg har tænkt over Sagen, og jeg er ganske vis paa, at vi ikke bør følge den Vej. Jeg er aldrig kommen den. Den er saa ensom, og vi kunne let fare vild, og saa maa Vor Herre vide, hvor vi komme hen.“

„Ikke desto mindre,“ sagde Haley, „vil jeg følge den Vej.“

„Nu, jeg tænker derpaa, synes jeg, at jeg har hørt sige, at denne hersens Vej skal være spærret nede ved Floden, ikke sandt Andy?“

Andy var ikke vis derpaa; han havde kun „hørt tale“ om denne Vej, men var aldrig kommen den. Han var, kort sagt, meget forsigtig for ikke at blotte sig.

Haley, der var vant til at opgøre Sandsynligheds-Balancen mellem Løgne af større eller mindre Omfang, fandt, at denne talte til Fordel for den omtalte sølede Vej. Han troede at indse, at Sam fra Begyndelsen af uvilkaarligt var kommen til at nævne den, og hans forvirrede Forsøg paa at fraraade ham at følge den, ansaa han for en ved nærmere Eftertanke fremkaldt Løgn for ikke at skade Eliza.

Da Sam derfor betegnede Vejen, travede han rask ind paa den, fulgt af Sam og Andy.

Det var i Virkeligheden en gammel Vej, der tidligere havde afgivet en Adgang til Floden, men var bleven aflagt for

mange Aar siden, den Gang den nye Laudevej anlagdes. Den var farbar paa en Times Ridt, men derpaa overskares den af Marker og Gærder. Alt dette vidste Sam meget godt, ja Vejen havde været spærret saa længe, at Andy aldrig havde hørt Tale om den. Han red derfor til med et Udtryk af pligtmæssig Lydighed, idet han kun af og til stønnede og raabte, at den var „fortvivlet ubanet og slem for Jerrys Fod."

„Hør, jeg vil bare sige Jer een Ting," sagde Haley. „Jeg kender Jer; I faa mig ikke med alt Eders Vrøvl til at forlade denne Vej; hold derfor Eders Mund."

„Massa maa raade sig selv," sagde Sam med bodfærdig Underdanighed, idet han paa samme Tid blinkede betydningsfuldt til Andy, hvis Henrykkelse nu var i Begreb med at bryde løs.

Sam var i det ypperligste Humør og lod til at holde skarpt Udkig, idet han snart udbrød, at han saa „en Fruentimmerhat" oppe paa Toppen af en eller anden fjern Bakke, eller raabte til Andy, „om det ikke var Lizzy der nede i Dalen?" hvilke Udbrud stedse hørtes paa et eller andet ujævnt eller brat Sted paa Vejen, hvor et pludselig raskere Trav var til særlig Ulejlighed for samtlige vedkommende, og Haley holdtes saaledes i en bestandig Spænding.

Efter at have redet en Times Tid saaledes, kom hele Selskabet pludselig og hovedkulds ind i en Ladegaard, som hørte til en stor Avlsgaard. Ikke en Sjæl var at se, idet alle Folkene vare beskæftigede paa Marken, men da Laden laa tydeligt nok lige tværs over Vejen, var det klart, at deres Rejse i den Retning afgjort havde naaet sin Ende.

„Var det ikke det, jeg sagde Massa?" sagde Sam med den krænkede Uskyldigheds Mine. „Hvor kan en fremmed Gentleman tro at vide mere om en Egn, end de, der ere fødte og opdragne der?"

„Du Slyngel!" sagde Haley, „Du vidste det alt sammen."

„Sagde jeg Dem ikke, at jeg vidste det, men vilde De tro mig? Jeg sagde jo Massa, at alt var spærret og afgærdet, og at jeg ikke antog, at vi kunde komme igennem. Andy hørte det."

Dette var altfor sandt til at kunne modsiges, og den ulykkelige Mand maatte gemme sin Harme saa godt som muligt, og de gjorde nu alle tre højre om og rettede deres Marsch mod Landevejen.

Paa Grund af disse forskellige Forsinkelser var det omtrent

tre Kvarter efter at Eliza havde lagt sit Barn til at sove i Landsbykroen, at de tre Ryttere naaede det samme Sted. Eliza stod ved Vinduet og saa henad en anden Kant, da Sam's hurtige Øje opdagede et Glimt af hende. Haley og Andy vare to Skridt bagved ham. I dette kritiske Øjeblik fik Sam sin Hat til at blæse af og udstødte et lydeligt og ejendommeligt Raab, som straks bragte hende til at studse; hun trak sig pludseligt tilbage, og hele Selskabet for forbi Vinduet og hen til Forstuedøren.

Tusinde Liv syntes i dette Øjeblik at sammentrænge sig i Eliza. Fra hendes Værelse gik en Sidedør ud til Floden. Hun greb sit Barn og løj ned ad Trappen med det, men Handelsmanden fik hende at se, ligesom hun forsvandt nedenfor Flodbredden, og kastende sig af Hesten og raabende højt paa Sam og Andy, for han efter hende som en Hund efter en Hind. I dette dunkle Øjeblik syntes hendes Fødder næppe at røre ved Jorden, og straks efter stod hun ved Vandet. Tæt bag efter kom de, og med en Kraft, som Gud kun giver den fortvivlede, sprang hun med et vildt Skrig og et flyvende Hop hen over den rivende Strøm inde ved Land og ud paa Is-slaaden paa den anden Side. Det var et fortvivlet Spring, umuligt for andet, end Vanvid og Fortvivlelse, og Haley, Sam og Andy gave sig uvilkaarligt til at raabe og rakte Hænderne i Vejret, da hun gjorde det.

Den vældige grønne Isflage, hvorpaa hun kom ned, knagede og bragede under Vægten af hende; men hun tøvede intet Øje-blik. Med vilde Skrig og fortvivlet Kraft sprang hun til nok en og nok en Flage — snublende — hoppende — glidende — og springende op igen! Sine Sko har hun tabt, hendes Strømper skæres fra hendes Fødder, og Blod betegner ethvert af hendes Skridt; men hun ser intet, mærker intet, førend hun dunkelt, ligesom i Drømme, ser Ohio Siden, og en Mand hjælper hende op ad Bredden.

„De er en kæk Pige, hvem De saa er!“ sagde Manden med en Ed.

Eliza genkendte Stemmen og Ansigtet af en Mand, som ejede en Gaard ikke langt fra hendes Hjem.

„O Mr. Symmes! Frels mig — frels mig — skjul mig!“ sagde Eliza.

„Men hvad er det?“ sagde Manden, „Det er jo Shelby's Pige!“

„Mit Barn! Denne Dreng — han har solgt ham! Der staar hans Herre!“ sagde hun og pegede paa Kentucky Bredden. „O Mr. Symmes, De har selv en lille Dreng!“

„Det har jeg,“ sagde Manden, idet han plumpt, men venligt trak hende op ad den stejle Bred. „Desuden er Du en rigtig kæk Pige. Jeg kan godt lide Mod, hvor jeg saa ser det.“

Da de vare komne op paa det øverste af Bredden, standsede Manden.

„Det skal være mig kært at gøre noget for Dig,“ sagde han, „men jeg har intet Sted, hvor jeg kan føre Dig hen. Det bedste, jeg kan gøre, er at raade Dig at gaa derhen,“ sagde han, idet han pegede paa et stort, hvidt Hus, der laa ene for sig selv et Stykke fra Hovedgaarden i Landsbyen. „Gaa derhen; det er gode Folk. Det har ingen Nød med, at de jo nok hjælpe Dig; de forstaa sig paa det Slags Ting.“

„Herren velsigne Dem,“ sagde Eliza inderligt.

„Ingen Aarsag, ingen Aarsag,“ sagde Manden. „Det, jeg har gjort, har ikke stort at betyde.“

„Men, Sir, De vil dog vel ikke forraade mig?“

„Gaa Pokker i Vold, Pige! Hvad anser Du mig for? Nej naturligvis,“ sagde Manden. „Saa, gaa nu som en skikkelig og fornuftig Pige som Du er. Du har fortjent Din Frihed, og Du skal have den, saavidt det staar til mig.“

Moderen trykkede sit Barn til sit Bryst og gik med faste og hurtige Skridt. Manden blev staaende og saa efter hende.

„Shelby vil maaske ikke synes, at dette er det allerbedste Bevis paa godt Naboskab; men hvad skal man gøre? Fanger han et af mine Fruentimmer i den samme Knibe, skal han have Lov til at gøre Gengæld. Jeg ved ikke, hvorledes det er, men jeg har aldrig kunnet taale at se et Kretur løbe og stønne og søge at bjærge sig med Hundene i Hælene paa sig og vende sig imod dem. Og desuden ser jeg ingen Grund for mig til at være Jæger og Fanger for andre Folk, nej, slet ingen.“

Saaledes talte denne stakkels hedenske Kentuckyer, som ikke var bleven undervist i Statsforfatningens Forhold og derfor lod sig forlede til at handle paa en Slags kristelig Maade, hvilket han ikke vilde have kunnet gøre, naar han havde befundet sig i en bedre Stilling og havde været mere oplyst.

Haley havde staaet som en aldeles forbavset Tilskuer ved dette Optrin, indtil Eliza var forsvunden oppe paa Flodbredden, hvorpaa han kastede et dumt, spørgende Blik paa Sam og Andy.

„Det var en ganske pæn lille Historie," sagde Sam.

„Pigen har faaet syv Djævle i Livet, tror jeg!" sagde Haley. „Hvor hun sprang som en Vildkat!"

„Ja, nu haaber jeg da, at Massa vil undskylde, at vi prøvede denne hersens Vej," sagde Sam, kløende sig i Hovedet. „Tro ikke, at jeg paa nogen Maade er stolt deraf!" tilføjede Sam med en hæs Fnisen.

„Ler Du?" sagde Handelsmanden brummende.

„Gud velsigne Dem, Massa, jeg kunde ikke ret vel bare mig for det," sagde Sam og gav sin Sjæls længe indespærrede Henrykkelse Luft. „Hun saa saa morsom ud med sin Hoppen og Springen mens Isen knagede og bragede! Og saa høre hende! Plump! Plask! Spring! Gud, hvor hun gjorde det godt!" Og Sam og Andy lo, saa Taarerne trillede dem ned ad Kinderne.

„Jeg skal faa Jer til at le med den forkerte Side af Eders Mund!" sagde Handelsmanden og bearbejdede deres Hoveder med sin Ridepisk.

Begge dukkede sig og løb skrigende op ad Flodbredden og sadde paa deres Heste, førend han havde naaet dem.

„God Nat, Massa!" sagde Sam med megen Gravitet. „Jeg er vis paa, at Missis er ængstelig for Jerry. Massa Haley behøver os ikke længere. Missis vilde ikke vide af, at vi rede Kreturerne over Lizzys Bro i Aften," og med et skæmtefuldt Puf i Andys Ribben for han afsted, fulgt af denne, i fuld Gallop, idet deres Skoggerlatter blev svagere og svagere i Blæsten.

Ottende Kapitel.

Eliza havde foretaget sin fortvivlede Flugt over Floden lige i Tusmørket. Den graa Aftentaage, som steg langsomt op fra Floden, indhyllede hende, idet hun forsvandt paa Bredden, og den opsvulmede Strøm og de drivende Ismasser dannede en haabløs Skranke mellem hende og hendes Forfølger. Haley vendte derfor langsomt og misfornøjet tilbage til den lille Kro

for nærmere at overveje, hvad der var at gøre. Konen lukkede Døren op for ham til en lille Dagligstue, hvis Gulv var belagt med et Kludetæppe og hvor der stod et Bord med et glinsende sort Voksdugs Betræk og nogle tyndbenede, højryggede Stole; nogle Gibs Billeder med glimrende Farver vare anbragte paa Kamingesimsen ovenover det svagt rygende Arnested, og en lang, haard Træbænk udstrakte sin uformelige Længde langs med Kaminen, og her satte Haley sig for at gruble over Ubestandigheden af de menneskelige Forhaabninger og Lykken i Almindelighed.

„Hvad vilde jeg med den lille Djævleunge," sagde han til sig selv, „at jeg saaledes har kunnet lade mig narre som en Vadskebjørn, den jeg er?" Og Haley lettede sit Sind ved at gentage et just ikke udvalgt Litani af Forbandelser over sig selv, hvilke vi, skønt der er den allerbedste Grund til at anse dem for fortjente, dog som en Smagssag ville udelade.

Han vaktes af sine Betragtninger ved den lydelige og skærende Stemme af en Mand, der aabenbart steg af Hesten udenfor Døren. Han skyndte sig hen til Vinduet.

„For Pokker, om det ikke er det nærmeste ved at være, hvad jeg har hørt Folk kalde for et Forsyn," sagde Haley. „Jeg tror det er Tom Loker."

Haley ilede ud. Ved Skranken i en Krog af Stuen stod en kødfuld, muskuløs Mand, fulde seks Fod høj og drøj i Forhold dertil. Han var iført en Kappe af Bøffelskind med Haarene udenpaa, hvilket gav ham et loddent og glubsk Udseende, der stemmede fuldkommen overens med Udtrykket i hans Ansigt. I Hovedet og Ansigtet vare ethvert Organ og Træk, der kunde tilkendegive brutal og skaansellos Voldsomhed, udviklede til den højeste Grad af Fuldkommenhed. Ja, kunde vore Læsere tænke sig en Bulbider i Menneskeskikkelse og gaaende omkring med Hat og Frakke, vilde de have et ikke upassende Billede af Præget og Indtrykket af hans Ydre i Almindelighed. Han ledsagedes af en Rejsefælle, der i mange Henseender var lige det modsatte af ham selv. Denne var lille og spinkel, smidig og katteagtig i sine Bevægelser og havde et gennemtrængende, lurende Udtryk i sine klare, sorte Øjne, i Samklang med hvilke ethvert af hans Ansigtstræk syntes sympatetisk at skærpe sig; hans lange, spidse Næse løb ud, som om den higede efter at bore sig ind i Beskaffenheden af enhver Ting; hans glatte, tynde, sorte Haar strittede ivrigt fremad, og alle hans Bevægelser og Bøjninger

udtrykte en tør, forsigtig Kløgt. Den store, tykke Mand skænkede et stort Bæger halvt fuldt af Brændevin og tømte det, uden at sige et Ord. Den lille Mand stod paa Tæerne og bestilte, efter først at have drejet Hovedet til den ene og saa til den anden Side og snuset stærkt hen i Retningen af de forskellige Flasker, sig omsider med en svag og rystende Stemme og en meget omsigtig Mine en Pebermynte Julep.*) Da den var bleven skænket, tog han den og betragtede den med et skarpt, velbehageligt Blik som en Mand, der tror at have rammet det rigtige og truffet Sømmet paa Hovedet, og gav sig derpaa til at nyde den med korte, betænksomme Nip.

„Naa, hvem skulde troet, at jeg vilde have den Lykke? Hejda, Loker, hvorledes har De det?“ sagde Haley og strakte Haanden ud mod den svære Mand.

„Hvad Fanden!“ lød det høflige Svar. „Hvad fører Dem hertil?“

Manden med Kattefjæset, der lød Navnet Marks, holdt straks op med sin Nikken og saa, idet han stak Hovedet frem, listigt paa det nye Bekendtskab, ligesom en Kat undertiden ser paa et visent Blad, der bevæger sig, eller paa en anden Genstand for Forfølgelse.

„Hør, Tom, det er det heldigste, der kunde hændes mig. Jeg er i en Fandens Knibe, og De maa hjælpe mig ud af den.“

„Hvad? Ja, det kan nok være!“ gryntede hans artige Bekendt. „Det kan man være temmelig sikker paa, naar De er glad ved at se nogen; saa har De Brug for Folk. Naa, hvad er der nu i Vejen?“

„De har en Ven med Dem?“ sagde Haley med et tvivlende Blik paa Marks; „Maaske en Kompagnon?“

„Ja jeg har. Hør, Marks, det er den samme Mand, jeg var sammen med i Natchez.“

„Skal være mig en Fornøjelse at gøre hans Bekendtskab,“ sagde Marks, idet han rakte en lang, mager Haand, der lignede en Ravneklo, frem. „Formodentlig Mr. Haley?“

„Ja, netop, Sir,“ svarede Haley. „Og nu, Gentlemen, i Anledning af vort glædelige Møde vil jeg give lidt til bedste her i Stuen. Se, Du gamle Vadskebjørn,“ sagde han til Manden ved Skænken, „skaf os varmt Vand, Sukker og Cigarer og

---

*) En amerikansk Drik af Genever, Sukker, Pebermynteblade og Vand.
O. A.

en dygtig Portion af det ægte Stof; saa ville vi holde os rigtig lystige."

Lysene ere altsaa blevne tændte, Ilden bragt til at blusse i Kaminen, og vore tre Hædersmænd sidde omkring et Bord, der er vel besat med de ovennævnte Fornødenheder til godt Kammeratskab.

Haley begyndte en rørende Beretning om sine Genvordigheder. Loker lukkede Munden og hørte til med knarvoren og surmulende Opmærksomhed. Marks, som ængsteligt og med mange Omstændigheder lavede sig et Glas Punch efter sin egen Smag, saa undertiden op fra denne Beskæftigelse og laante, idet han stak sin spidse Næse og Hage næsten lige ind i Ansigtet paa Haley, den hele Fortælling det alvorligste Øre. Slutningen af den syntes at more ham overordentlig; thi han rystede stiltiende med sine Skuldre og Sider og pressede sine smalle Læber sammen med et Udtryk af en stor, indre Nydelse.

„De er altsaa bleven taget rigtigt ved Næsen?" sagde han. „He, he, he! Det blev gjort godt."

„Det er disse Unger, som volde en saa meget Bryderi i Faget," sagde Haley ynkeligt.

„Ja, kunde man anskaffe sig en Race Tøse, som ikke brøde sig om deres Unger," sagde Marks, „saa vilde det rigtignok være en af de største nyere Forbedringer, jeg ved af at sige," og Marks ledsagede sin Vittighed med en stille, indledende Fnisen.

„Ja vist," sagde Haley; „jeg har aldrig kunnet forstaa mig paa det; disse Unger ere dem jo kun til en hel Del Ulejlighed, og man skulde tro, at de vilde være glade ved at blive af med dem, men tværtimod. Og til jo større Ulejlighed en Unge er, og jo mindre den duer til paa Grund af sin spæde Alder, desto fastere holde de paa den."

„Aa, Mr. Haley," sagde Marks, „ræk mig det varme Vand. Ja, Sir, De siger netop, hvad jeg og vi alle tænke. Saaledes købte jeg en Gang, medens jeg endnu befattede mig med Handelen, et Fruentimmer — en trivelig, smuk Tøs var det og paa Forstand manglede det hende heller ikke — og hun havde en ussel, sygelig Unge med en Pukkel paa Ryggen, eller saadan noget; den solgte jeg til en Mand, der vilde prøve sin Lykke med at klække den op, da den saa godt som ingenting havde kostet ham, og jeg tænkte mindst paa, at Tøsen vilde have brudt sig om det; men, Gud, De skulde set, hvor hun tog

paa Vej. Det var ordentlig ligesom hun satte større Pris paa Barnet, fordi det var sygeligt og gnavent og plagede hende; og hun lagde heller ikke Dølgsmaal paa det, men græd og løb omkring, som om hun havde mistet hver eneste Ven, hun havde. Det er rigtigt snurrigt at tænke derpaa. Ak, Gud ja, der er ingen Ende paa de Fruentimmers Indfald."

„Ja saaledes gik det ogsaa mig engang," sagde Haley. „I Fjor Sommer købte jeg nede ved Red River et Fruentimmer med et ganske smukt Drengebarn, hvis Øjne lode til at være ligesaa klare som Deres, men ved nærmere Eftersyn fandt jeg, at han var stokblind. Ja han var stokblind. Naa, jeg tænkte nu ikke, ser De vel, at der var noget ondt i, at jeg søgte at blive af med ham uden at tale noget derom, og jeg fik ham ogsaa nok saa net byttet bort for et Anker Whisky; men nu gjaldt det om at faa ham fra Tøsen; hun var ligesom en Tiger. Det var førend Dampskibet var kommet i Gang og jeg havde endnu ikke faaet mit Kobbel lænket, og hvad gjorde saa Tøsen vel? Hun for som en Kat op paa en Bomuldsballe, snappede en Kniv fra en af Matroserne paa Dækket og drev alle paa Flugt, forsikrer jeg Dem, til hun saa, at det ikke kunde nytte hende noget; saa vendte hun sig om og styrtede sig med Ungen og det hele paa Hovedet ned i Floden; plump! hun gik til Bunds og kom aldrig mere op igen."

„Bah!" sagde Tom Loker, som med slet dulgt Mishag havde hørt paa disse Historier. „I ere et Par Klodrianer bægge to; mine Fruentimmer spille mig aldrig saadanne Pudser, kan jeg forsikre Eder!"

„Ja, hvorledes skal man vel kunne undgaa det?" spurgte Marks ivrigt.

„Undgaa det? Jh, naar jeg køber et Fruentimmer, der har en Unge, som skal sælges, gaar jeg hen til hende og holder hende min Næve for Ansigtet og siger: „Se her, mukker Du et eneste Ord, slaar jeg Ansigtet i Stykker paa Dig. Ikke et Ord vil jeg høre, ikke Begyndelsen af et Ord. Denne Unge er min og ikke Din, og Du har intet med den at skaffe. Jeg vil sælge den, naar der viser sig Lejlighed til det, og pas bare paa, at Du ikke kommer med nogle af Dine Gavtyvestreger, for ellers skal jeg nok sørge for, at Du maatte ønske, at Du aldrig var bleven født." Og jeg forsikrer, de se meget godt, at det ikke er Spøg, naar jeg taler saaledes. Jeg gør dem saa møre som Fisk, og begynder en af dem at hyle, saa —" og Mr. Loker

slog i Bordet med et Bulder, som fuldstændig udfyldte Hullet i hans Tale.

„Se, det kan man kalde Eftertryk," sagde Marks, idet han stødte Haley i Siden og tillod sig nok en lille Fnisen. „Er Tom ikke ypperlig? He, he, he! Hør, Tom, jeg er vis paa, at De gør dem Tingen begribelig, for alle Negerhoveder ere uldne. De have aldrig Tvivl om Deres Mening, Tom. Er De ikke Fanden selv, Tom, er De i det mindste hans Tvillingbroder; det tør jeg indestaa for."

Tom modtog denne Kompliment med sømmelig Beskedenhed og begyndte at se saa venlig ud, som det lod sig forene med, hvad John Bunyan kalder, „hans tvære Natur."

Haley, der i rigelig Maade havde nydt af Aftenens gode Ting, begyndte at mærke en følelig Ophøjelse og Udvidelse af sine moralske Evner, et Fænomen, der under lignende Omstændigheder ikke er ualmindelig hos Gentlemen af en alvorlig og eftertænksom Aandsretning.

„Nej, Tom," sagde han, „De er virkelig altfor slem, som jeg altid har sagt Dem; De ved selv, Tom, hvor tidt vi To talte om disse Ting nede i Natchez, og at jeg da altid foreholdt Dem, at vi fortjente fuldt saa meget og stode os ligesaa godt i denne Verden ved at behandle dem ordentligt, foruden at vi beholdt en Udsigt til tilsidst at slippe ind i Himmerig, naar det værste en Gang skulde hændes og der ikke var mere her at hente for os."

„Pasiar!" sagde Tom, „Om jeg ved det? Kom bare ikke og skaf mig Kvalme med Deres Prædikener — jeg er for Øjeblikket ganske flov i Maven," og med disse Ord tømte Tom et Glas ublandet Brændevin.

„Hør," sagde Haley, idet han lagde sig bagover paa Stolen og gestikulerede heftigt, „jeg vil blot sige, at det altid har været min Agt at føre min Handel saaledes, at jeg først og fremmest kunde tjene Penge ved den saa godt som nogen; men Handelen er ikke alt, og Penge er ikke alt, eftersom vi alle have faaet en Sjæl. Enhver maa gerne vide det — og jeg tænker en hel Del derpaa — og derfor kan jeg ligesaa gerne tale rent ud af Posen. Jeg tror paa Religionen og med det allerførste vil jeg, naar jeg har faaet mit paa det tørre, tænke paa min Sjæl og alle det Slags Ting; og hvortil kan det saa nytte, at gøre mere ondt, end der virkelig behøves? Det synes mig slet ikke at være klogt."

„Tænke paa Deres Sjæl!“ gentog Tom haanligt. „Da maa De holde skarpt Udkig, naar De vil finde en Sjæl i Deres Krop; nej, den Ulejlighed kan De spare Dem. Om ogsaa Fanden selv sigtede Dem gennem en Haarsigte, vilde han dog ingen finde.“

„Men, Tom, nu bliver De jo grov,“ sagde Haley; „hvorfor kan De ikke taale, at et Menneske taler til Deres bedste?“

„Sæt en Stopper paa Deres Snakketøj,“ knurrede Tom. „Jeg kan taale det meste af Deres Snak, men Deres gudsfrygtige Snak, den tager Livet af mig. Og naar alt kommer til alt, hvad er saa Forskellen imellem os? Ikke, at De har en Smule mere Samvittighed, eller en Smule mere Følelse; nej, det er ren, skær Fejghed og Lyst til at snyde Fanden og frelse Deres eget Skind; som om jeg ikke kan se det? Og at De vil lægge Dem efter „Gudsfrygtighed“ som De kalder det, det er dog altfor nederdrægtigt gement af et Menneske; at tage paa Kredit hos Fanden hele sit Liv igennem og saa lumske sig væk, naar Betalingstiden kommer — fy!“

„Naa, naa, Gentlemen, alt dette hører ikke til Faget,“ sagde Marks. „Der gives forskellige Anskuelser om enhver Ting. Mr. Haley er upaatvivlelig en meget pæn Mand og har sin egen Samvittighed, og, Tom, De har Deres Maade, som ogsaa er meget god, Tom; men at skændes, ved De nok, fører ikke til noget. Lad os gaa til Sagen. Hvad er det altsaa, De vil, Mr. Haley? De vilde gerne, at vi skulde paatage os at fange dette hersens Fruentimmer?“

„Tøsen kommer ikke mig ved, hun tilhører Shelby; det er kun Drengen. Jeg var en Nar, at jeg købte den Abekat!“

„De er i det hele taget en Nar,“ brummede Tom.

„Naa, naa, Loker, ingen af Deres Spydigheder,“ sagde Marks og slikkede sig om Munden; „Mr. Haley er jo i Begreb med at skaffe os en god Fortjeneste, antager jeg; ti blot stille, i saadanne Overenskomster har jeg min Styrke. Dette hersens Fruentimmer altsaa, Mr. Haley, hvorledes er hun og hvad er hun?“

„Aa, hun er hvid og smuk og har faaet en god Opdragelse. Jeg kunde gerne have givet Shelby Ottehundrede eller Tusinde for hende og vilde dog have tjent godt paa hende.“

„Hvid og smuk — en god Opdragelse!“ sagde Marks, hvis skarpe Øjne, Næse og Mund oplivedes af Foretagelsesaand. „Se engang her, Loker; en smuk Udsigt. Vi ville gøre en

Forretning her for egen Regning; vi paatage os at fange dem; Drengen faar naturligvis Mr. Haley, men Tøsen føre vi til Orleans paa Spekulation. Er det ikke herligt?"

Tom, hvis store, svære Mund havde staaet paa Klem under denne Meddelelse, smækkede den nu pludselig sammen ligesom en stor Hund, der snapper et Stykke Kød, og syntes i al Mageligshed at tygge paa dette Forslag.

„De maa vide," sagde Marks til Haley, idet han rørte om i sin Punch, „at vi paa de belejligste Steder langs med Floden have Fredsdommere, der for en billig Pris give os en Haandsrækning, naar det kniber. Tom, han gør nu det grove Arbejde med at slaa Hovedet i Stykker paa Folk og alt saadant noget, og jeg møder som en fin Kavaler, med blanke Støvler og alt nyt lige fra Kræmmeren, naar der skal aflægges Ed. De skulde se," sagde Marks, glødende af fagmæssig Stolthed, „hvorledes jeg kan bære mig ad. Een Gaug er jeg Mr. Twickem fra New Orleans; en anden Gang kommer jeg lige fra min Plantage ved Perle Floden, hvor jeg holder syvhundrede Negere, og saa igen træder jeg op som en fjern Slægtning af Henry Clay, eller en anden gammel Kamphane fra Kentucky. Talenterne ere forskellige. Tom er udmærket, naar det gælder om at slaas og brydes; men til at lyve duer Tom ikke, det falder ham slet ikke naturligt; men gives der noget Menneske i hele Landet, der kan gøre Ed paa enhver Ting og forklare alle Forhold og Omstændigheder med et længere Ansigt og føre det bedre igennem, end jeg, nu, saa kunde jeg have Lyst til at se ham, det er det hele! Jeg tror ganske vist, at jeg skulde kunne hjælpe mig frem og sno mig fra det, selv om Fredsdommerne vare mere egensindige, end de ere. Undertiden ønsker jeg næsten, at de vare mere egensindige; det vilde være en hel Del mere interessant — mere morsomt, ser De vel."

Tom Loker, der, som vi have anthydet, var langsom i sine Tanker og Bevægelser, afbrød her Marks ved at slaa i Bordet med sin svære Næve, saa at alting klingrede. „Det lader sig gøre!" sagde han.

„Gud velsigne Dem, Tom, De behøver dog ikke at slaa alle Glassene i Stykker!" sagde Marks. „Spar Deres Næve til det kniber."

„Men, Gentlemen, skal jeg ingen Part have af Fortjenesten?" spurgte Haley.

„Er det ikke nok, at vi fange Drengen til Dem?“ sagde Loker. „Hvad vil De have?“

„Naa,“ sagde Haley, „overlader jeg Dem Arbejdet, er det altid noget værd — 10 Procent f. Eks. af Udbyttet, alle Omkostninger fradragne.“

„Hør,“ sagde Loker med en frygtelig Ed og slog i Bordet med sin svære Næve, „kender jeg Dem ikke, Dan Haley? Tror De, at De kan narre mig? Skulde Marks og jeg have lagt os efter Slavefangst ene og alene for at hjælpe paa Gentlemen som De, uden selv at tjene noget derved? Nej, det kan De skyde en hvid Pind efter! Vi ville have Tøjen hel og holden, og De skal holde Deres Mund, eller ogsaa tage vi dem begge. Hvad skulde vel hindre os deri? De har jo vist os Vildtet, og vi kunne ligesaa vel forfølge det, som De, skulde jeg tro. Har De eller Shelby Lyst til at gøre Jagt paa os, saa se først efter, hvor Agerhønsene vare i Fjor; kan De fange dem eller os, skal De have Lov til det.“

„Nu vel da, saa lad det da gaa paa de Betingelser,“ sagde Haley forskrækket, „at De fanger Drengen til mig og selv beholder hele Profiten; De har jo altid handlet ærligt mod mig, Tom, og holdt Deres Ord.“

„Det ved De altfor godt,“ svarede Tom; „jeg kender ikke noget til Skinhellighed, men jeg vil ikke gøre falsk Afregning med nogen, ikke engang med Fanden selv. Hvad jeg siger, at jeg vil gøre, det gør jeg; det ved De bedst, Dan Harley.“

„Ja vist! ja vist, det er jo det, jeg siger, Tom,“ sagde Haley, „og naar De blot vil love at levere mig Drengen om otte Dage paa hvilket Sted, De selv vil nævne, saa forlanger jeg ikke mere.“

„Ja, men det gør jeg,“ svarede Tom. „De maa ikke tro, at jeg gjorde Forretninger med Dem nede i Natchez for ingenting, Haley; jeg har lært at holde fast paa en Aal, naar jeg har fanget den. De maa rykke ud med et halvhundrede Dollars lige paa Stedet, ellers gaar jeg ikke et Skridt efter den Dreng. Jeg kender Dem.“

„Hvad for noget, efter at De har faaet et Stykke Arbejde, der kan bringe Dem en ren Fordel af omtrent Tusinde eller Sekstenhundrede? De er urimelig, Tom,“ sagde Haley.

„Nej jeg er ikke; for have vi maaske ikke Forretninger staaende til Bogs for de første fem Uger — alt, hvad vi kunne overkomme? Og sæt, at vi lade alt ligge og give os til at

krybe omkring i Buskene efter den Unge og tilsidst dog ikke fange Tøsen — og det er nu altid Pokkers vanskeligt at faa Fingre paa de Tøse — hvad saa? Vilde De saa betale os en Cent? Jo Pyt, det gad jeg se Dem gøre! Nej, nej, herud med de halvtreds. Lykkes Arbejdet for os, og vi tjene Penge derved, betaler jeg Dem dem tilbage; hvis ikke, beholde vi dem for vor Ulejlighed; det er ikke mere, end billigt, er det vel, Marks?"

„Nej ganske vist, ganske vist," sagde Marks i en forsonende Tone; „det er kun et Gebyr pro arrha — he, he, he! De kender nok os Jurister. Men lad os gøre alting af i Mindelighed uden Klammeri. Tom vil levere Dem Drengen, hvor De vil have det, ikke sandt, Tom?"

„Finder jeg Ungen, skal jeg bringe ham til Cincinnati og lade ham blive hos Bedstemoder Belcher, ved Landingsstedet," sagde Loker.

Marks havde imidlertid taget en fidtet Brevtaske op af sin Lomme og efter at have taget et langt Dokument ud af den, fæstede han sine skarpe, sorte Øjne paa dette og begyndte at mumle over dets Indhold: „Barnes — Shelby Distrikt — Drengen Jim, trehundrede Dollars for ham død eller levende."

„Edwards — Dick og Lucy — Mand og Kone, sekshundrede Dollars; Tøsen Polly og to Børn — sekshundrede for hende eller hendes Hoved.

„Jeg gennemløber blot vore Forretninger for at se, om vi ogsaa kunne paatage os denne, Loker," sagde han efter en Pause; „vi maa sætte Adams og Springer paa Færten af de andre; de have allerede staaet til Bogs i nogen Tid."

„De ville beregne sig for meget," sagde Tom.

„Lad mig om det; de ere unge i Haandværket og maa ikke vente at faa deres Arbejde højt betalt," sagde Marks, medens han vedblev at læse. „Tre af disse Bestillinger ere lette nok, da man ikke har andet at gøre, end at skyde dem, eller gøre Ed paa at de ere skudte; det kunne de naturligvis ikke beregne sig ret meget for. De andre Bestillinger," sagde han, idet han lagde Dokumentet sammen, „kunne gerne opsættes lidt endnu, og lad os derfor nu tale nærmere om Sagen. De saa dette Fruentimmer, da hun kom i Land, Mr. Haley?"

„Ja vist, ligesaa tydeligt som jeg ser Dem."

„Og at en Mand hjalp hende op ad Flodbredden?"

„Ja vist, det gjorde jeg."

„Rimeligvis," sagde Marks, „er hun bleven skjult et eller

andet Sted, men hvor, det er Spørgsmaalet. Hvad siger De, Tom?"

„Vi maa absolut over Floden i Nat," sagde Tom.

„Men der gaar jo ingen Baad," indvendte Marks. „Isen driver saa frygteligt, Tom; er det ikke farligt?"

„Det kommer ikke mig ved; kun ved jeg, at det skal gøres," svarede Tom med Bestemthed.

„Ak Gud," sagde Marks ængstelig, „det vil — jeg mener," sagde han og gik hen til Vinduet, „det er saa mørkt som i et Ulvesvælg, og, Tom —,"

„Meningen af det hele er, at De er bange, Marks; men det kan ikke hjælpe — De maa af Sted. Vil De maaske ligge og vente, til Tøsen er bleven bragt ad den underjordiske Bane op til Sandusky, eller saa, førend De kommer paa Benene?"

„O nej; jeg er slet ikke bange," sagde Marks; „kun —"

„Kun hvilket?" spurgte Tom.

„Det er kun Baaden, jeg mener. De ser jo, der er ingen Baad."

„Jeg hørte Konen sige, at der kom en her i Aften, og at en Mand vilde gaa over med den. Her hjælper ingen kære Mo'er, vi maa over med ham," sagde Tom.

„De have sagtens gode Hunde?" sagde Haley.

„Af bedste Sort," svarede Marks. „Men hvad kan det nytte? De har jo ikke noget af hendes Tøj, de kunne lugte til?"

„Jo jeg har," sagde Haley triumferende. „Her er hendes Sjal, som hun i sit Hastværk lod blive liggende paa Sengen; og hun har ogsaa glemt sin Hat."

„Det træffer sig heldigt," sagde Loker; „ræk mig det."

„Men Hundene kunde let gøre Tøsen Skade, ifald de kom uforvarende over hende," sagde Haley.

„Det er rigtignok et Hensyn," sagde Marks. „Engang reve vore Hunde en Karl halvt ihjel nede i Mobile, førend vi kunde faa dem raabte af."

„Ja, for ser De vel, det vil kun forringe Prisen paa dem, der skulle sælges for deres smukke Udseendes Skyld," bemærkede Haley.

„Det forstaar sig," sagde Marks. „Og desuden, ifald hun er bleven skjult, saa nytter det heller ikke til noget. Der er ingen Brug for Hunde her oppe i Staterne, hvor saadanne Skabninger blive transporterede tilvogns; man kan naturligvis

ikke finde Færten af dem. De due kun til noget nede i Plantagerne, hvor Negerne, naar de løbe bort, maa stole paa deres egne Ben og ingen Hjælp kunne faa."

„Naa," sagde Loker, der havde været ude i Skænkestuen for at gøre nogle Spørgsmaal, „de sige derude, at Manden er kommen med Baaden; altsaa Marks —"

Denne Hædersmand kastede et ynkeligt Blik paa det hyggelige Herberg, han skulde forlade, men rejste sig langsomt for at adlyde. Efter endnu at have vekslet nogle Ord for en yderligere Aftales Skyld, udbetalte Haley med øjensynlig Ulyst Tom de halvhundrede Dollars, hvorpaa det værdige Kløverblad skiltes ad for den Aften.

Ifald nogen af vore dannede og kristelige Læsere maatte finde noget at udsætte paa det Samfund, hvori dette Optrin fører ham ind, maa vi bede ham at begynde i Tide med at overvinde sine Fordomme. Vi bede ham huske vel paa, at Slavefangsten er i Begreb med at svinge sig op til en lovlig og fædrelandskærlig Næringsvejs Værdighed. Bliver hele den vide Landstrækning mellem Misisippi og Sydhavet et stort Marked for Legemer og Sjæle, og beholder den menneskelige Vareartikel det 19de Aarhundredes Lyst til at forandre Opholdssted, kunne Slavefangeren og Slavehandleren endnu komme til at høre til vort Aristokrati.

Medens dette Optrin foregik i Kroen, fortsatte Sam og Andy deres Hjemrejse i en Tilstand af den højeste Lyksalighed.

Sam var i den ypperligste Stemning og ytrede sin Overgivenhed i alle Slags overnaturlige Hyl og Udraab og diverse snurrige Bevægelser og Forvridninger af hele sin Krop. Undertiden sad han baglænds med Ansigtet mod Hestens Hale og Sider, og saa svang han sig atter med et Brøl og en Kolbøtte tilbage paa sin rigtige Plads og begyndte, idet han satte et alvorligt Ansigt op, i høje Toner at bebrejde Andy, at han lo og gjorde Narrestreger. En anden Gang daskede han sig i Siderne med sine Arme og brast i en Skoggerlatter, saa at det rungede i den gamle Skov, idet de rede den forbi. Med alle disse Kunster lykkedes det ham at holde Hestene i fuld Fart, indtil deres Hove mellem elleve og tolv genløde mod Gruset udenfor Altanen. Mrs. Shelby fløj ud til Rækværket.

„Er det Dig, Sam? Hvor ere de?“

„Massa Haley hviler sig i Kroen; han er saa skrækkelig træt, Missis.“

„Men Eliza, Sam?“

„Hun er sluppen over Jordan. Som man kunde sige i Kanaans Land.“

„Men, Sam, hvad vil Du sige dermed?“ spurgte Mrs. Shelby aandeløs og nærved at besvime, da den mulige Betydning af disse Ord dunkelt fremstillede sig for hende.

„Jo, Missis, Herren frier sine. Lizzy er kommen over Floden til Ohio paa en ligesaa mærkværdig Maade, som om Herren havde kørt hende derover paa en Ildvogn med to Heste for.“

Sam's Gudsfrygt var stedse usædvanligt brændende i hans Frues Nærværelse, og han anvendte hyppigt bibelske Talemaader og Billeder.

„Kom herop, Sam,“ sagde Mr. Shelby, der var fulgt bagefter ud i Verandaen, „og sig Din Frue rigtig Besked. Kom, kom, Emilie,“ vedblev han, idet han lagde sin Arm omkring hendes Liv, „Du er kold og Du gyser; Du tager Dig det for nær til Hjertet.“

„For nær til Hjertet? Er jeg ikke en Kvinde, er jeg ikke Moder? Ere vi ikke begge Gud ansvarlige for denne stakkels Pige? Men Gud, læg os ikke denne Synd til Last!“

„Hvilken Synd, Emilie? Du ser jo selv, at vi kun have gjort, hvad vi vare nødte til at gøre.“

„Der er dog en skrækkelig Følelse af Brøde forbunden dermed,“ sagde Mrs. Shelby. „Jeg kan ikke ræsonnere den bort.“

„Hejda, Andy, Du Morian, skrup Dig!“ raabte Sam under Verandaen; „Træk Hestene ind i Stalden; hører Du ikke, at Massa kalder?“ og straks efter viste Sam sig, med sine Palmeblade i Haanden, ved Dagligstuedøren.

„Naa, Sam, sig os nu tydeligt, hvorledes det hænger sammen,“ sagde Mr. Shelby. „Hvor er Eliza, ifald Du ved det?“

„Nu vel, Massa, jeg saa hende med mine egne Øjne gaa over Floden paa Drivisen. Det var ganske mærkværdigt som hun skilte sig ved det; det var hverken mere eller mindre end et Mirakel; og jeg saa en Mand hjælpe hende op paa Ohio Siden, og saa blev hun borte i Mørket.“

„Det Mirakel forekommer mig noget apokryfisk, Sam. At gaa over en Flod paa Drivis er ingen let Sag," sagde Mr. Shelby.

„Let Sag! Ingen kunde have gjort det uden Herrens Bistand. Men det gik nu saaledes til," sagde Sam. „Massa Haley og jeg og Andy, vi kom til den lille Kro ved Floden, og jeg red lidt foran — jeg var saa forhippet paa at fange Lizzy, at jeg ikke kunde holde mig tilbage — og da jeg kom til Krovinduet, saa stod hun der ganske rigtigt lige for Næsen af mig, og de andre kom travende bagefter. Godt og vel, jeg taber min Hat og giver mig til at skraale, som om jeg skulde vække de døde op af Graven. Det hører naturligvis Lizzy og gemmer sig, da Massa Haley rider forbi hen til Døren; men siden saa smutter hun ud ad Sidedøren; hun gik ned til Flodbredden; Massa Haley saa hende og raabte, og han og jeg og Andy, vi gik bag efter. Ned kommer hun til Floden, og der var Strømmen ti Fod bred inde ved Land, og ovre paa den anden Side gik Isen op og ned, akkurat som om det havde været en stor Ø. Vi kom lige bagefter hende og jeg troede min Sjæl, at han allerede havde hende vis nok — men saa udstøder hun et Skrig, som jeg aldrig har hørt Mage til, og der var hun, helt ovre paa den anden Side af Strømmen og ude paa Isen, og saa tog hun tilbens skrigende og springende — Isen gik, krak! svip! knak! og hun hoppede som en Raabuk! Gud, de Staalfjer, som det Pigebarn har faaet i sin Krop, høre ikke til de almindelige, skulde jeg mene!"

Mrs. Shelby havde siddet aldeles tavs og ganske bleg af Spænding, medens Sam fortalte sin Historie.

„Gud være lovet, hun er ikke død!" sagde hun; „Men hvor er det stakkels Barn nu?"

„Herren vil sørge for hende!" sagde Sam og rullede fromt med Øjnene. „Som sagt, der er et Forsyn, det er nu vistnok; det har Missis altid lært os. Der er overalt Redskaber for Herrens Villie. Havde saaledes jeg ikke været i Dag, var hun bleven fangen ti Gange. Var det ikke mig, som gjorde Hestene gale i Morges og holdt dem i Aande til henad Middag? Og førte jeg ikke Massa Haley fem Mile af Vejen i Eftermiddag? Ellers havde han kunnet indhente Lizzy ligesaa let, som en Hund indhenter en Vadskebjørn. Det er alt sammen Forsyn."

„Det er et Slags Forsyn, som Du gør bedst i at være sparsom med, Master Sam. Jeg taaler ikke, at man spiller

Gentlemen saadanne Puds paa min Ejendom," sagde Shelby med alt det Alvor, han under disse Omstændigheder kunde tilvejebringe.

Nu kan det ligesaa lidt nytte at lade, som om man er vred paa en Neger, som paa et Barn; begge se instinktmæssigt Sagens sande Stilling trods alle Forsøg paa at skjule den, og Sam blev ingenlunde forknyt over denne Fretteſættelse, uagtet han paatog sig en Mine af sønderknust Gravitet og stod og lod Mundkrogene hænge paa den bodfærdigste Maade.

„Massa har fuldkommen Ret — fuldkommen; det var stygt af mig — det kan ikke nægtes, og Massa og Missis vilde ikke opmuntre til saadanne Gerninger. Det indser jeg; men en stakkels Neger som jeg bliver sommetider saa umaadelig fristet til at handle stygt, naar Folk gøre saadanne Krumspring, som denne Massa Haley; han er slet ikke nogen Gentleman; det maa enhver, der har faaet en Opdragelse som jeg, kunne se."

„Naa, Sam," sagde Mrs. Shelby, „da Du synes at erkende Dine Fejl, kan Du gaa og sige til Tante Chloe, at hun kan give Dig noget af den kolde Skinke, som blev levnet fra i Middags. Du og Andy maa være sultne."

„Missis er altfor god imod os," sagde Sam, og med et hastigt Buk var han ude af Døren.

Man vil have set, at Master Sam, som tidligere antydet, besad et medfødt Talent, der upaatvivleligt vilde have bragt ham højt i Vejret i det politiske Liv, et Talent til at benytte sig af enhver Ting, der viste sig, til sin egen særlige Ros og Hæder, og efterat han nu, som han haabede, havde anvendt sin Gudsfrygt og Ydmyghed til Dagligstuens Tilfredshed, trykkede han med en lapset, utvungen Mine sine Palmeblade fast paa sit Hoved og begav sig til Tante Chloes Enemærker i den Hensigt at gøre dygtigt Spræl i Køkkenet.

„Jeg vil holde en Tale til disse Morianer," sagde Sam til sig selv, „nu, da jeg har Lejlighed dertil. Gud, hvor jeg skal faa dem til at spile Øjnene op over min Prædiken!"

Det maa bemærkes, at det havde været en af Sam's største Fornøjelser at ledsage sin Herre til alle Slags politiske Forsamlinger, hvor han, siddende paa et Hegn eller oppe i et Træ, iagttog Talerne aabenbart med største Velbehag, og naar han derpaa var kommen ned igen blandt de forskellige til Stede værende Brødre af hans egen Farve, havde han gerne plejet at opbygge og henrykke dem med de latterligste Parodier og Efter-

abelser, der alle gaves til bedste med den uforstyrreligste Gravitet og Højtidelighed, og skønt hans nærmeste Tilhørere i Almindelighed vare af hans egen Farve, hændtes det dog ikke sjældent, at de vare temmelig tæt omringede af Folk af et lysere Skær, der lyttede, lo og blinkede til Sam's store Tilfredsstillelse. Ja, Sam betragtede Talekunsten som sit egentlige Kald og forsømte aldrig nogen Lejlighed til at varetage dette.

Nu havde der fra gammel Tid herskет et kronisk Fjendskab, eller rettere sagt: en afgjort Kulde mellem Tante Chloe og Sam; men da Sam pønsede paa noget i Maddepartementet, besluttede han for denne Gang at vise sig yderst forsonlig for derved at forskaffe sig det fornødne Grundlag for sine Operationer; thi skønt han vidste, at „Missis's Befalinger" vilde blive fulgte efter Bogstaven, kunde han dog have en betydelig Fordel af ogsaa at vinde Aanden for sin Interesse. Han viste sig derfor for Tante Chloe med et rørende ydmygt og gudhengivent Udtryk som en, der havde udstaaet umaadelige Lidelser for et forfulgt Medmenneskes-Skyld, udbredte sig over den Omstændighed, at Missis havde befalet ham at henvende sig til Tante Chloe om, hvad han maatte ønske for at afhjælpe sin Trang til tørre og vaade Varer, og anerkendte saaledes utvetydigt hendes Ret og Overherredømme i Køkkendepartementet med hvad dertil hørte.

Det hjalp naturligvis. Ingen fattig, enfoldig og dydig Valgforsamling er nogensinde lettere bleven vundet ved en stemmesøgende Politikers Opmærksomheder, end Tante Chloe vandtes ved Sam's fagre Ord, og om han endog havde været selve den forlorne Søn, kunde han ikke været bleven overvældet med større moderlig Godhed, saa at han snart fandt sig siddende, lykkelig og stolt, ved en stor Blik Kasserolle, indeholdende et Slags olla podrida af alt, hvad der havde været paa Bordet i de to eller tre sidste Dage. Saftige Skiver af Skinken, gyldne Blokke af Majskager, Postejstumper af enhver tænkelig matematisk Figur, Vinger af Kyllinger, Kroer og Laar af andet Fjerkræ, alt viste sig i en malerisk Forvirring, og Sam sad som Monark over alt, hvad han overskuede, med sin Palmehat paa Snor og gørende vel mod Andy, der sad paa højre Side af ham.

Køkkenet var fuldt af alle hans Jævninge, der vare strømmede til fra de forskellige Hytter, for at høre Slutningen af Dagens Bedrifter. Nu slog Sam's Hæderstime. Dagens Historie blev gennemgaaet med alle Slags Ornamenter og Fernisseringer, der kunde være fornødne for at forøge Effekten;

thi ligesom nogle af vore moderne Dilettanter, lod Sam aldrig en Historie tabe noget af dens Forgyldning ved at gaa igennem hans Hænder. En skingrende Latter ledsagede Beretningen og optoges og fortsattes af den mindre Yngel, der i stort Antal laa paa Gulvet eller omkring i Krogene. Men midt under al denne Tummel og Latter bevarede Sam en urokkelig Gravitet, idet han kun fra Tid til anden rullede med Øjnene og laante sine Tilhørere forskellige, ubeskriveligt pudserlige Øjekast, uden dog at forlade sit fyndige Foredrags ophøjede Standpunkt.

„I se nu, Landsmænd," sagde Sam, idet han med Energi hævede et Kalkunben i Vejret, „I se nu, hvem det er, der staar op for at forsvare Jer alle — ja, Jer alle. For den, der søger at faa fat paa en af vore Folk, han er ligesaa god, som om han søgte at faa fat paa dem alle; I se, at Grundsætningen er den samme, det er klart. Og hvis en af disse Slavehandlere, der gaa omkring og snuse efter en af vore Folk, skulde møde mig paa min Vej, saa skal han faa med mig at bestille — jeg er den Karl, I alle skulle ty til, Brødre — jeg skal værne om Eders Rettigheder — jeg skal forsvare dem til sidste Aandedræt!"

„Ja men Sam, Du sagde jo endnu i Morges til mig, at Du vilde hjælpe Massa med at fange Lizzy, saa jeg synes, at Din Tale hænger ikke rigtigt sammen," sagde Andy.

„Jeg vil sige Dig noget, Andy," sagde Sam med stolt Overlegenhed, „Du skal ikke snakke om Ting, som Du ikke forstaar Dig paa; Drenge som Du, Andy, mene det godt, men man kan ikke forlange, at de skulle kunne fatte Konklusionerne af de store Grundsætninger for et Menneskes Handlemaade."

Andy blev forknyt, navnlig over det svære Ord „Konklusionerne," som de fleste af Selskabets yngre Medlemmer syntes at anse for afgørende, hvorpaa Sam vedblev:

„Det var Samvittighed, Andy; da jeg tænkte paa at gaa efter Lizzy, troede jeg virkelig, at det var Massas Alvor. Da jeg saa, at Missis var af en anden Mening, saa var det endnu mere Samvittighed, for man har altid bedst af at holde sig paa Missis's Side, og I se altsaa, at jeg er standhaftig paa bægge Sider og holder fast paa Samvittighed og Grundsætninger. Ja, Grundsætninger," sagde Sam og svang med Begejstring Halsen af en Kylling, „hvad nytte Grundsætninger til, naar man ikke er standhaftig? Det gad jeg nok vide. Der, Andy, der har Du det Ben; det er endnu ikke pillet ganske rent."

Da Sam's Tilhørere hang med aaben Mund ved hans Ord, kunde han ikke andet end blive ved.

„Denne hersens Sag med Standhaftigheden, Medbrødre og Negere," sagde Sam med en Mine som den, der indlader sig paa et vanskeligt Emne, „denne hersens Standhaftighed er en Ting, som de fleste ikke have noget rigtigt klart Begreb om. Ser I nu vel, naar et Menneske den ene Dag sætter sig een Ting i Hovedet og en anden Dag en anden, saa sige Folk — og det er ganske naturligt, at de sige det — at han ikke er standhaftig — aa, ræk mig det Stykke Majskage, Andy! Men lad os undersøge det nøjere. Jeg haaber, at Herrerne og det smukke Køn ville undskylde, at jeg bruger en almindelig Lignelse. Altsaa! Jeg vil gerne op paa en Høstak. Godt. Jeg sætter min Stige til den ene Side, men det gaar ikke; jeg prøver altsaa ikke mere paa det der, men sætter min Stige lige til den modsatte Side, og er jeg saa ikke standhaftig? Jeg er standhaftig i at ville op paa den Side, hvor min Stige staar; begribe I nu ikke det alle sammen?"

„Det er det eneste, hvori Du nogensinde har været standhaftig, det skal Gud vide!" mumlede Tante Chloe, der var bleven noget gnaven, da Aftenens Lystighed var for hende, efter den bibelske Lignelse, ligesom „Vineddike paa Salpeter."

„Ja, i Sandhed!" sagde Sam, der, fuld af Aftensmad og Hæder, stod op for at anbringe Slutningseffekten. „Ja, mine Brødre og Damer af det andet Køn i Almindelighed, jeg har Grundsætninger — jeg er stolt af dem — de ere nødvendige i disse Tider og til alle Tider. Jeg har Grundsætninger, og jeg holder fast paa dem som fyrrethve — alt, hvad jeg tænker, er Grundsætning, det lover jeg for — jeg vilde ikke bryde mig om, at man brændte mig levende — jeg vilde gaa hen til Baalet, det vilde jeg, og sige, her kommer jeg for at udgyde min sidste Blodsdraabe for mine Grundsætninger, for mit Fædreland, for Samfundets bedste Interesser."

„Godt," sagde Tante Chloe, „en af Dine Grundsætninger vil være at komme til Sengs i Aften og ikke holde Folk vaagne til i Morgen; og enhver af Jer Smaafolk, som ikke har Lyst til at faa paa Hovedet, gør bedst i at pakke sig og det i en Fart."

„Alle I Negere!" sagde Sam, viftende velvilligt med sin Palmehat, „Jeg giver Eder min Velsignelse; gaar til Sengs og værer artige."

Og med denne rørende Velsignelse adspredte Forsamlingen sig.

Niende Kapitel.

Som viser, at en Senator kun er et Menneske.

Lyset fra et muntert Baal skinnede paa Tæppet i en hyggelig Dagligstue og straalede tilbage fra Tekopperne og den blankt polerede Tepotte, medens Senator Bird trak sine Støvler af for at stikke Fødderne i et Par nye, smukke Tøfler, som hans Kone havde broderet til ham under hans Fraværelse paa hans Senatorrejse. Mrs. Bird, et sandt Billede paa Glæden, holdt Øje med Dækningen af Bordet, medens hun af og til henvendte formanende Bemærkninger til en Flok mindre Børn, der bruste over af alle de mange forskellige Skælmsstykker og Kaadheder, som lige siden Syndfloden have sat Mødre i Forbavselse.

„Lad Laasegrebet være, Tom! Hører Du? Mary, Mary, træk dog ikke Katten i Halen, den stakkels Mis! Jim, Du maa ikke kravle op paa Bordet der, nej, nej! — Du ved ikke, min Ven, hvilken Overraskelse det er for os alle, at se Dig her i Aften!“ sagde hun omsider, da hun fik Pusterum til at sige noget til sin Mand.

„Ja, ja, jeg tænkte, at jeg ligesaa gerne kunde gøre et Svip herned, for at tilbringe Natten her og have det lidt hyggeligt i mit Hjem. Jeg er dødelig træt og har ondt i Hovedet!“

Mrs. Bird kastede et Blik paa en Flaske Kamferdraaber, der stod i det halvt aabne Skab, og syntes at ville nærme sig den; men hendes Mand lagde sig derimellem.

„Nej, nej, Mary, ingen Doktoreren! En Kop af Din gode, varme Te og noget af vor egen gode Mad, det er det, jeg trænger til. Det er en trættende Forretning denne Given Love!“

Og Senatoren smilede, som om han syntes ganske godt om at betragte sig som et Offer for sit Fædreland.

„Naa,“ sagde hans Kone, da Teskænkningeu næsten var gaaet i Staa, „hvad have I da foretaget Eder i Senatet?“

Nu var det noget højst usædvanligt, at den lille venlige Mrs. Bird nogensinde brød sit Hoved med, hvad der foregik i Statens Hus, da hun klogeligen fandt, at hun havde nok at bestille med at passe sit eget. Mr. Bird gjorde derfor store Øjne og svarede:

„Ikke synderligt af Vigtighed."

„Naa, men er det sandt, at man har vedtaget en Lov, som forbyder Folk at give de stakkels farvede Mennesker, som komme forbi, Mad og Drikke? Jeg har hørt, at man har talt om saadan en Lov, men jeg troede ikke, at nogen kristelig lovgivende Forsamling vilde vedtage den."

„Men, Mary, Du bliver jo lige med et en Politikus!"

„Hvilken Snak! Jeg giver ikke en Døjt for Eders Politik i Almindelighed, men dette synes jeg dog er ligefrem grusomt og ukristeligt. Jeg vil da ikke haabe, at en saadan Lov er bleven vedtaget."

„Der er blevet vedtaget en Lov, som forbyder at hjælpe de Slaver af Sted, som komme herover fra Kentucky; disse skammelige Abolitionister have været saa virksomme i den Retning, at vore Brødre i Kentucky ere blevne højst forbitrede derover, og det synes nødvendigt og ikke mere end kristeligt og broderligt, at vor Stat gør noget for at dæmpe denne Forbitrelse."

„Men hvori bestaar da Loven? Den forbyder os da vel ikke at huse disse stakkels Skabninger Natten over og at give dem noget at spise og nogle gamle Klædningsstykker, og saa lade dem gaa uforstyrret deres Vej igen?"

„Jo netop, kære Kone; det vilde jo være at hjælpe og understøtte dem."

Mrs. Bird var en frygtsom, undselig lille Kone af omtrent fire Fods Højde og med milde, blaa Øjne, Kinder som et Par Ferskener og den blideste, yndigste Stemme af Verden; hvad Mod angik, da havde en middelmaadig stor kalkunsk Hane engang jaget hende paa Flugt med sin allerførste Pludren, og en jævn glubsk Gaardhund kunde forknytte hende alene ved at vise Tænder. Hendes Mand og hendes Børn vare hendes hele Verden, og i denne herskede hun mere ved Bønner og Overtalelser, end ved Befalinger og Skænden. Kun en Ting kunde bringe hende i Harnisk, og denne Pirrelighed hidrørte fra hendes ualmindeligt blide og medlidende Natur; alt, hvad der lignede Grusomhed, gjorde hende heftig, og denne Heftighed var saa meget mere foruroligende og uforklarlig, naar den sammenlignedes med hendes Naturs sædvanlige Mildhed. Skønt i Almindelighed den mest overbærende og lettest overtalelige af Mødre, huskede hendes Drenge dog med dyb Ærbødighed en højst alvorlig Revselse, hun havde givet dem, fordi hun havde

set, at de tilligemed nogle af Nabolagets uartige Drenge havde stenet en værgeløs Kattekilling.

„Ved I hvad," plejede Master Bill at sige, „dengang blev jeg ordentlig forskrækket. Moder for saaledes løs paa mig, at jeg troede hun var gaaet fra Forstanden, og jeg fik Bank og blev jaget i Seng, uden at faa Aftensmad, endnu førend jeg kunde begribe, hvad der var i Vejen, og derefter hørte jeg Moder græde udenfor Døren, og det gjorde mig endnu mere ulykkelig. Men jeg kan forsikre Jer," lagde han gerne til, „vi Drenge have aldrig siden stenet nogen Kattekilling."

Denne Gang rejste Mrs. Bird sig hurtigt med meget røde Kinder, som klædte hende godt, gik hen til sin Mand med en kæk Mine og sagde i en bestemt Tone:

„Jeg spørger Dig, John, om Du synes, at det er en retfærdig, kristelig Lov?"

„Du vil dog vel ikke skyde mig, Mary, ifald jeg siger ja."

„Det kunde jeg aldrig have troet om Dig, John; men Du stemte dog ikke for den?"

„Jo netop, min smukke Politikus."

„Du burde skamme Dig, John! De stakkels husvilde Skabninger! Det er en skammelig, syndig, afskylig Lov, og jeg for min Del vil bryde den ved første givne Lejlighed, og jeg haaber, at jeg maa faa Lejlighed dertil! Det er kommet vidt, naar en Kone ikke tør give nogle ulykkelige, forsultne Skabninger Aftensmad og Natteleje, ene og alene fordi de ere Slaver og ere blevne mishandlede og undertrykte hele deres Liv igennem, de Stakler!"

„Men saa hør mig dog, Mary! Din Følelse er fuldkommen rigtig, min Ven, og jeg holder af Dig for den; men paa den anden Side bør vi ikke lade vor Følelse løbe af med vor Forstand; Du maa betænke, at det er en Sag, som ikke vedkommer den individuelle Følelse; store offentlige Interesser staa paa Spil; der er opstaaet en saa heftig almindelig Bevægelse, at vi maa tilsidesætte vor egen personlige Følelse."

„Hør nu, John, jeg forstaar mig ikke paa Politiken, men jeg kan læse min Bibel, og af den ser jeg, at jeg skal føde den hungrige, klæde den nøgne og trøste den sorgfulde; og den Bibel agter jeg at følge."

„Men i Tilfælde, hvor dette vilde medføre et stort, almindeligt Onde —"

„At adlyde Gud medfører aldrig almindelige Onder. Det

ved jeg, at det ikke kan. Det er overalt altid sikreſt at gøre, ſom Han byder os."

„Hør mig, Mary, saa skal jeg anføre et aldeles sikkert Bevis for at godtgøre —"

„Snak, John; Du kunde tale hele Natten uden at overbevise mig. Jeg vil lade Dig selv dømme, John; vilde Du jage en ulykkelig, frysende, sulten Skabning bort fra Din Dør, fordi han var en bortløben Slave? Vilde Du det?"

Sandt at sige havde vor Senator det Held at være en Mand af en sjælden menneskekærlig og tilgængelig Natur og havde aldrig havt sin Styrke i at støde nogen bort, der befandt sig i Forlegenhed; og hvad der var endnu værre for ham i denne Klemme var, at hans Kone vidste det og naturligvis gjorde et Angreb paa et temmelig forsvarsløst Punkt. Han tyede derfor til de i saadanne Tilfælde sædvanlige Midler for at vinde Tid; han sagde „hm!" og hostede flere Gange, tog sit Lommetørklæde frem og tørrede sine Briller. Mrs. Bird, der saa det fjendtlige Territoriums værgeløse Tilstand, havde ikke større Samvittighed, end at hun forfulgte sin Fordel.

„Jeg kunde have Lyst til at se Dig gøre det, John, det kunde jeg virkelig! For Eksempel at jage et Fruentimmer paa Porten i Snefog, eller maaske vilde Du gribe hende og kaste hende i Fængsel? Du vilde være ypperlig skikket dertil!"

„Det vilde naturligvis være en smertelig Pligt," begyndte Mr. Bird i en maadeholden Tone.

„Pligt, John! Brug ikke dette Ord! Du ved, det er ikke nogen Pligt — det kan ikke være en Pligt! Ville Folk afholde deres Slaver fra at løbe bort, saa lad dem behandle dem godt — det er min Lære. Havde jeg Slaver, hvilket jeg haaber, at jeg aldrig skal faa, vilde jeg ikke udsætte mig for, at de fik Lyst til at løbe fra mig eller Dig, John. Jeg siger Dig, Folk løbe ikke bort, naar de ere lykkelige; og naar de løbe bort, de Stakler! saa lide de nok af Kulde og Sult og Frygt, uden at enhver behøver at vende sig imod dem, og, Lov eller ikke Lov, jeg gør det aldrig, saa sandt hjælpe mig Gud!"

„Kære, gode Mary, lad mig dog tale fornuftigt med Dig!"

„Jeg kan ikke lide at tale fornuftigt, John, og mindst om saadanne Ting. I Politikere have saadan eders egen Maade at gaa udenom en ligefrem, simpel Sag paa, og I tro dog ikke selv paa den, naar det kommer til Stykket. Jeg kender

Dig altfor godt, John; Du tror ikke mere, end jeg, at det er rigtigt, og vilde ligesaa lidt gøre det som jeg."

I dette kritiske Øjeblik stak gamle Cudjoe, den sorte Tjenestekarl, Hovedet ind ad Døren og bad, at „Missis vilde trine ud i Køkkenet," og vor Senator saa nu, nogenlunde let om Hjertet, efter sin lille Kone med en pudsig Blanding af Fornøjelse og Ærgrelse, satte sig i sin Lænestol og begyndte at læse Aviserne.

Straks efter hørtes hans Kones Stemme udenfor Døren i en hurtig, bønlig Tone: „John, John! Aa, kom herud et Øjeblik."

Han lagde Avisen fra sig, gik ud i Køkkenet og studsede ganske forbavset over det Syn, som viste sig for ham. Et ungt, smækkert Fruentimmer med sønderrevne og stivfrosne Klæder, kun een Sko paa og Strømperne revne af de saarede og blødende Fødder, laa paa to Stole i en dyb Besvimelse. Hendes Aasyn bar den foragtede Races Præg, men enhver maatte erkende dets sørgelige og rørende Skønhed, medens dets stenhaarde Skarphed, dets kolde, stive, dødningeagtige Udseende fremkaldte en højtidelig Gysen. Senatoren traf Vejret kort og blev staaende, uden at sige et Ord. Hans Kone og deres eneste farvede kvindelige Tjenestetyende, gamle Tante Dinah, vare beskæftigede med at bringe hende tillive igen, medens gamle Cudjoe sad med en Dreng paa sit Knæ og havde travlt med at trække hans Sko og Strømper af og gnide hans smaa, kolde Fødder.

„Herregud, hvor hun ser ud!" sagde gamle Dinah medlidende; „Det lader til, at hun er besvimet af Heden. Hun var ret rask, da hun kom ind og bad, om hun maatte varme sig lidt her; men ligesom jeg spurgte hende om, hvor hun kom fra, saa besvimede hun. Hun har rimeligvis aldrig havt strengt Arbejde efter hendes Hænder at dømme."

„Den arme Skabning!" sagde Mrs. Bird medlidende, idet Fruentimmeret aabnede sine store, sorte Øjne og stirrede vist paa hende. Pludselig for et smerteligt Indtryk hen over hendes Ansigt, og hun sprang op, idet hun sagde: „O min Harry! Have de faaet ham?"

Ved disse Ord sprang Drengen ned fra Cudjoe's Knæ, løb hen til hende og rakte sine Arme i Vejret. „O der er han! Der er han!" udbrød hun.

„O Madame," sagde hun vildt til Mrs. Bird, „beskyt os! Lad dem ikke tage ham!"

„Ingen skal gøre Dem Fortræd her, stakkels Kone," sagde Mrs. Bird opmuntrende. „De er i Sikkerhed, vær ikke bange."

„Gud velsigne Dem!" sagde Fruentimmeret hulkende og skjulte sit Ansigt, og da den lille Dreng saa hende græde, vilde han op paa hendes Skød.

Med mange venlige og kvindelige Opmærksomheder, som Ingen bedre, end Mrs. Bird forstod at yde, blev det stakkels Fruentimmer lidt efter lidt bragt til en Smule Ro. Et midlertidigt Leje blev redet til hende paa Bænken ved Ilden, og efter en kort Tids Forløb faldt hun i en tung Søvn med Barnet, der ikke syntes at være mindre træt, trygt sovende i hendes Arm; thi Moderen havde med den heftigste Uro modsat sig de kærligste Forsøg paa at tage det fra hende, og selv i Søvne omslyngede hendes Arm det, som om hun ikke engang da kunde lade sig lokke fra sin aarvaagne Vagtsomhed.

Mr. og Mrs. Bird vare gaaede ind i Dagligstnen, hvor der, saa underligt det ogsaa kan synes, ikke fra nogen af Siderne henlydedes til den foregaaende Samtale; men Mrs. Bird strikkede paa sin Strømpe, og Mr. Bird lod som han læste Avisen.

„Jeg gad vide hvem og hvad hun er!" sagde Mr. Bird tilsidst, da han lagde Avisen bort.

„Naar hun vaagner og føler sig lidt styrket, ville vi spørge hende derom," svarede Mrs. Bird.

„Hør, Kone!" sagde Mr. Bird, efter i Tavshed at have grublet over sin Avis.

„Ja, min Ven."

„Kunde hun ikke bruge en af Dine Kjoler, naar den blev lagt ned, eller saadant noget? Hun synes at være meget større, end Du."

Et næppe mærkeligt Smil glimtede paa Mrs. Bird's Ansigt, idet hun svarede: „Jeg skal se ad."

Nok en Pavse, og atter udbrød Mr. Bird:

„Hør, Kone!"

„Naa, hvad nu?"

„Hør, der er en gammel Bombasins Kaabe, som Du bruger til at lægge over mig, naar jeg tager mig min Eftermiddagslur; den maa Du gerne give hende; hun trænger til Klæder."

I dette Øjeblik saa Dinah ind for at sige, at det fremmede Fruentimmer var vaagnet og gerne vilde tale med Missis.

Mr. og Mrs. Bird gik ud i Køkkenet, ledsagede af de to ældste Drenge; de mindre Børn vare imidlertid blevne bragte til Sengs.

Fruentimmeret sad nu paa Bænken ved Ilden. Hun stirrede stift paa Luen med et roligt, sønderknust Udtryk, der var højst forskelligt fra hendes tidligere heftige Bevægelse.

„Vil De tale med mig?“ spurgte Mrs. Bird i en blid Tone. „Jeg haaber De har det bedre nu, stakkels Kone!“

Et dybt, skælvende Suk var det eneste Svar, men hun opløftede sine sorte Øjne og fæstede dem paa hende med et saadant fortabt og bønfaldende Udtryk, at Taarerne kom den lille Kone i Øjnene.

„De skal ikke frygte for noget; vi ere Deres Venner, stakkels Kone! Sig mig, hvorfra De er kommen og hvad De ønsker.“

„Jeg er kommen fra Kentucky,“ sagde Fruentimmeret.

„Naar?“ spurgte Mr. Bird, fortsættende Forhøret.

„I Aften.“

„Hvorledes er De kommen herover?“

„Jeg gik over paa Isen.“

„Gik over paa Isen!“ udbrød enhver af de til Stede værende.

„Ja,“ sagde Fruentimmeret langsomt, „det gjorde jeg. Med Guds Bistand gik jeg over paa Isen; thi de vare bagved mig — tæt bagved mig — og der var ingen anden Udvej.“

„Gud, Missis,“ sagde Cudjoe, „al Isen er brudt op og hopper og danser i store Flager op og ned i Vandet!“

„Det vidste jeg,“ sagde hun vildt, „men dog gjorde jeg det! Jeg vilde ikke have troet, at jeg havde kunnet det — jeg troede ikke, at jeg vilde komme over, men det ænsede jeg ikke. Jeg kunde ikke mere, end dø, ifald det ikke lykkedes mig. Herren hjalp mig; ingen ved, hvor meget Herren kan hjælpe, førend man prøver det,“ sagde Fruentimmeret med et lynende Blik.

„Var De Slavinde?“ spurgte Mr. Bird.

„Ja, Sir; jeg tilhørte en Mand i Kentucky.“

„Var han ond mod Dem?“

„Nej, Sir; det var en god Herre.“

„Var da Deres Frue ond mod Dem?“

„Nej, Sir, nej! Min Frue var stedse god imod mig.“

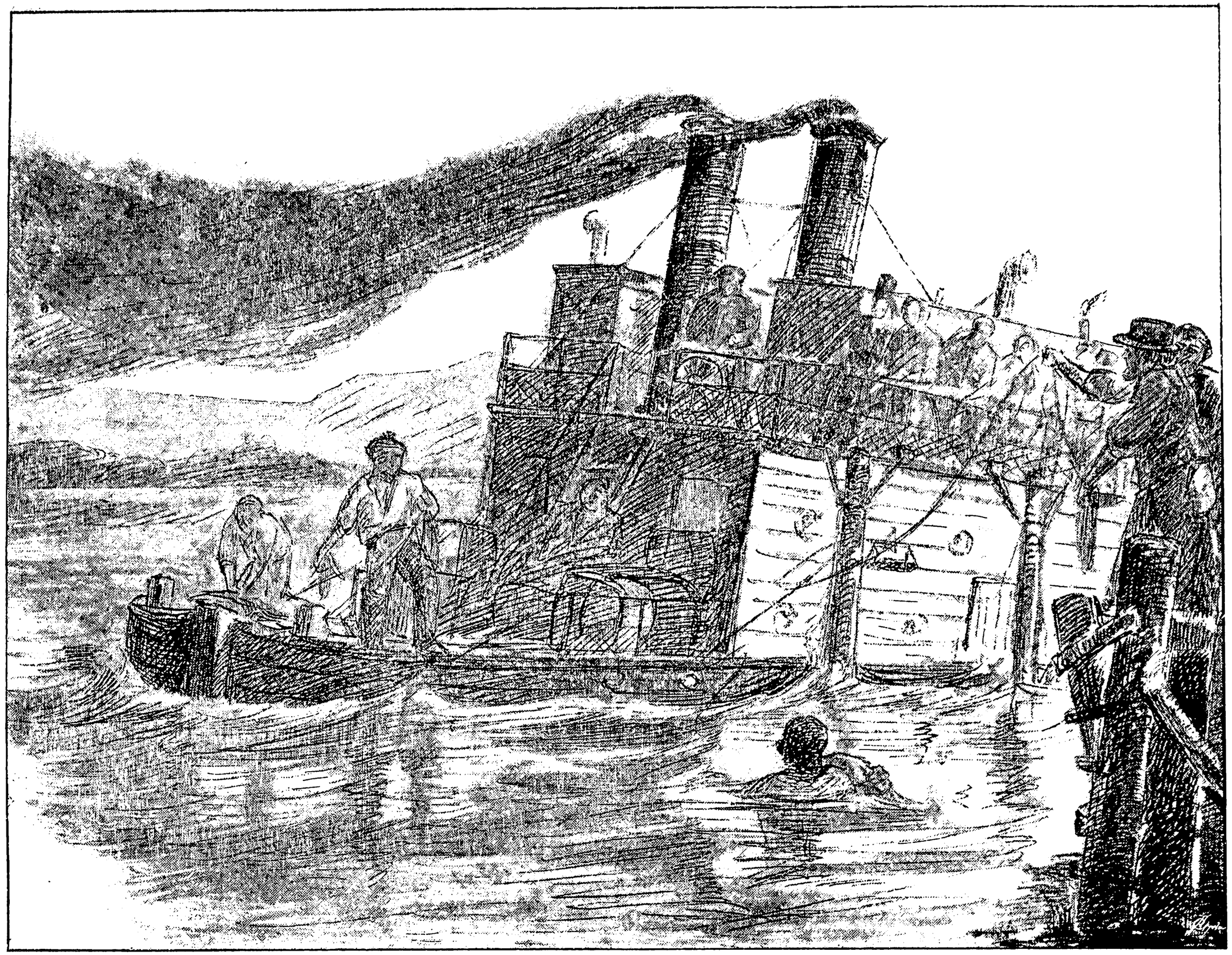

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„Hvad kunde da bevæge Dem til at forlade et godt Hjem og løbe bort og udsætte Dem for saadanne Farer?“

Fruentimmeret saa med et skarpt, forskende Blik op paa Mrs. Bird, og det undgik hende ikke, at denne var klædt i dyb Sorg.

„Madame,“ sagde hun pludseligt, „har De nogensinde mistet et Barn?“

Dette Spørgsmaal kom uventet og var et Stik i et frisk Saar; thi det var kun en Maaned siden, at et kært Barn i Familien var blevet lagt i Graven.

„Hvorfor spørger De om det? Ja, jeg har mistet en lille.“

„Saa vil De kunne forstaa mine Følelser. Jeg har mistet to, den ene efter den anden; de ligge begravne der, hvor jeg kommer fra, og jeg har kun denne Dreng tilbage. Jeg sov aldrig nogen Nat uden ham; han var alt, hvad jeg havde. Han var min Trøst og Stolthed Dag og Nat, og de vilde tage ham fra mig — for at sælge ham — sælge ham Syd paa, Madame, ganske alene — et Barn, der ingensinde i sit Liv havde været fra sin Moder! Det kunde jeg ikke udholde, Madame. Jeg vidste, at jeg aldrig vilde du til noget, hvis man gjorde det, og da jeg hørte, at Papirerne vare underskrevne og han solgt, tog jeg ham og listede mig bort om Natten, og de forfulgte mig — den Mand, der havde købt ham, og nogle af Massas Folk — og de vare lige tæt bagved mig, og jeg hørte dem. Jeg sprang lige ud paa Isen, men hvorledes jeg kom over, ved jeg ikke; det eneste, jeg ved, er, at en Mand hjalp mig op ad Flodbredden.“

Fruentimmeret hverken hulkede eller græd. Hun var kommen i en Stemning, da Taarer ere tørre, men alle hendes Omgivelser ytrede, hver paa sin ejendommelige Maade, Tegn paa hjertelig Medlidenhed.

De to smaa Drenge havde efter en fortvivlet Ransagning af deres Lommer efter de Lommetørklæder, der, som enhver Moder ved, aldrig findes der, utrøstelige stukket Hovedet ind imellem Folderne af deres Moders Kjole, hvor de af Hjertens Lyst hulkede og tørrede deres Øjne og Næser; Mrs. Bird skjulte sit Ansigt med Lommetørklædet, og gamle Dinah, ned over hvis ærlige, sorte Ansigt Taarerne strømmede, udbrød med en Varme, som om det havde været ved en Gudstjeneste under aaben Himmel, „Herren se i Naade til os,“ medens Cudjoe, der gned sine Øjne meget stærkt med sine Opslag og skar en utrolig

Mængde Ansigter, af og til svarede i samme Tone med stor Inderlighed. Vor Senator var Statsmand, og man kunde naturligvis ikke forlange, at han skulde græde som andre dødelige; han vendte derfor Ryggen til Selskabet, idet han saa ud ad Vinduet, og syntes at have travlt med at rømme sig og tørre sine Brilleglas og pudsede af og til sin Næse paa en Maade, som kunde have vakt Mistanke, ifald nogen havde været i Stand til at anstille kritiske Jagttagelser.

„Hvorledes kunde De sige, at De havde en god Herre?“ udbrød han pludselig, idet han kækt sank noget, der vilde stige op i hans Hals, og vendte sig med det samme om mod Fruentimmeret.

„Fordi han var en god Herre; det Lov skal jeg altid give ham, og min Frue var ogsaa god; men de kunde ikke komme ud af det. De vare i Gæld og havde, jeg ved ikke, hvorledes, givet sig i en Mands Vold og maatte lade ham have sin Vilje. Jeg lyttede og hørte Herren fortælle Fruen dette, og hun tiggede og bad for mig, men han sagde. at han ikke kunde rede sig ud af det anderledes, og at Papirerne allerede vare underskrevne, og saa var det, at jeg tog min Dreng og forlod mit Hjem og løb bort. Jeg vidste, at det ikke vilde have nyttet, om jeg havde prøvet paa at leve, naar de gjorde det; thi dette Barn er alt, hvad jeg har.“

„Har De ingen Mand?“

„Jo, men han tilhører en anden Mand. Hans Herre er meget streng imod ham og vilde næsten aldrig lade ham komme over til mig, og han blev strengere og strengere imod os og truede med, at han vilde sælge ham Syd paa — ham ser jeg rimeligvis aldrig mere!“

Den rolige Tone, hvori Fruentimmeret udtalte disse Ord, kunde have forledet en overfladisk Jagttager til at tro, at hun var aldeles sløv; men der laa en stille, dybt rodfæstet Smerte i hendes store, sorte Øjne, som tydede paa det modsatte.

„Men hvor agter De Dem nu hen, stakkels Kone?“ spurgte Mrs. Bird.

„Til Kanada, naar jeg kun vidste, hvor det var. Er der meget langt til Kanada?“ sagde hun og saa med et uskyldigt, tillidsfuldt Blik op paa Mrs. Bird's Ansigt.

„Den Stakkel!“ sagde Mrs. Bird uvilkaarligt.

„Der er vel meget langt dertil?“ sagde Fruentimmeret alvorligt.

„Langt længere, end De tror, stakkels Barn!“ svarede Mrs. Bird, „men vi ville tænke paa, hvad der kan gøres for Dem. Hør, Dinah, red en Seng til hende i Dit eget Kammer, saa skal jeg tænke paa, hvad der er at gøre for hende i Morgen. Vær imidlertid uden Frygt, stakkels Kone, og sæt Deres Lid til Gud, han vil beskytte Dem!“

Mrs. Bird og hendes Mand vendte tilbage til Dagligstuen, hvor hun satte sig i sin lille Gyngestol foran Kaminen og vuggede sig frem og tilbage. Mr. Bird gik op og ned ad Gulvet og brummede ved sig selv: „Hm! Ah! Fordømt ubehagelig Sag!“ Omsider gik han hen til sin Kone og sagde:

„Hør, Kone, hun skal bort endnu i Nat. Hint Menneske vil allerede være hende paa Sporet i Morgen tidligt; var det kun Konen alene, kunde hun sagtens holdes skjult, til det hele var forbi; men den lille Fyr kunde ikke holdes rolig af et helt Regiment, er jeg vis paa, men vilde bringe det for Dagen ved at stikke Hovedet ud ad et eller andet Vindue. Det vilde blive en dejlig Suppe for mig netop i dette Øjeblik at blive overrumplet med dem begge her i mit Hus! Nej, de maa bort endnu i Nat.

„I Nat! Hvor er det muligt? Hvorhen?“

„Jo, jeg ved ret godt, hvorhen,“ svarede Senatoren, idet han med en betænksom Mine begyndte at trække sine Støvler paa; men da han havde faaet Foden halvt ned i den ene af dem, omfattede han sit Knæ med begge Hænder og tabte sig i dybe Betragtninger.

„Det er en fordømt ubehagelig, afskylig Sag,“ sagde han omsider og begyndte atter at hale i Støvlestropperne, „det er baade vist og sandt!“ Efterat den ene Støvle var kommen helt paa, blev Senatoren siddende med den anden i Haanden og studerede nøje Mønsteret i Tæppet. „Men det maa ske — gid Pokker havde det!“ og dermed trak han ivrigt den anden Støvle paa og saa ud ad Vinduet.

Nu var lille Mrs. Bird en fornuftig Kone, en Kone, som aldrig i sit Liv havde sagt: „Det sagde jeg jo nok!“ og ogsaa denne Gang undlod hun meget viseligt, skønt hun vel vidste, hvilken Skikkelse hendes Mands Betragtninger antoge, at blande sig i dem og blev siddende ganske rolig paa sin Stol, rede til at høre paa sin Husbonds og Herres Planer, naar han maatte finde for godt at meddele dem.

„Du ved jo,“ sagde han, „at min gamle Klient Van

Trompe er kommen herover fra Kentucky og har skænket alle sine Slaver Friheden. Han har nu købt sig en Ejendom syv Mile ovenfor Flodarmen langt inde i Skoven, hvor der aldrig kommer nogen, undtagen i et udtrykkeligt Ærinde, og det er et Sted, som ikke er let at finde i en Hast. Der vil hun være fikker nok; men Ulykken er, at ingen uden jeg kan køre derhen i Nat."

„Hvorfor ikke? Cudjoe er jo en fortræffelig Kusk."

„Ja vel, ja vel, men nu skal Du bare høre. Man maa to Gange over Flodarmen, og det andet Vadested er meget farligt for den, der ikke kender det saa godt, som jeg, men jeg er kommen over hundrede Gange over det til Hest og kender nøje alle Krumningerne. Du ser altsaa, at det ikke kan være anderledes; Cudjoe maa spænde for saa stille som muligt henad Midnat, saa skal jeg føre hende over, og derpaa maa han, for at sætte Kulør paa Historien, køre mig til næste Kro, for at jeg kan tage til Columbus*) med Deligencen, der kommer mellem tre og fire, saa vil det se ud, som om jeg kun havde brugt Vognen dertil, og tidlig paa Morgenstunden sidder jeg da ved mine Forretninger. Men jeg vil sagtens føle mig noget slov der efter alt, hvad der er blevet gjort og sagt; dog det faar ikke at hjælpe!"

„Dit Hjerte er bedre, end Dit Hoved, John," sagde hans Kone og lagde sin lille hvide Haand i hans. „Kunde jeg nogensinde have elsket Dig, naar jeg ikke havde kendt Dig bedre, end Du kender Dig selv?" Og den lille Kone saa saa smuk ud med Taarerne, som tindrede i hendes Øjne, at Senatoren syntes, at han maatte være en rigtig snild Fyr, siden han kunde faa en saa nydelig Skabning til at beundre ham saa lidenskabeligt; og hvad kunde han derfor gøre andet, end at gaa ud for at sørge for Vognen? Men ved Døren blev han dog staaende et Øjeblik, og sagde, idet han kom tilbage, med en vis Tøven:

„Mary, jeg ved ikke, hvad Du synes derom, men der er den Skuffe med — med — vor salig lille Henry's Tøj." Med disse Ord drejede han sig hurtigt om paa Hælen og lukkede Døren efter sig.

Hans Kone aabnede Døren til et lille Sovekammer, der stødte til hendes Værelse, tog Lyset og satte det ovenpaa et

---

*) Hovedstaden i Staten Ohio. O. A.

Skrin; derpaa tog hun en Nøgle ud af et lille Gemme og stak den tankefuld i Laasen paa en Skuffe og gjorde en Pavse, medens de to Drenge, der paa Drenges Vis vare fulgte hende i Hælene, med tavse, betydningsfulde Blikke stode og saa paa deres Moder. Og, Du Moder, som læser dette, har der aldrig i Dit Hus været en Skuffe eller et Skab, hvis Aabning er forekommen Dig som Genaabningen af en lille Grav? Ak, Du lykkelige Moder, naar Du ikke har været i dette Tilfælde.

Mrs. Bird aabnede langsomt Skuffen. Der laa mange Kjoler af forskelligt Snit og Mønster, Bunker af Forklæder og Rækker af smaa Strømper, ja selv et Par smaa Sko, slidte og stødte paa Tæerne, tittede frem af Folderne i et Papir. Der var Legetøj, en Hest, en Vogn, en Top, en Boldt, Minder, der vare samlede med mangen en Taare og mangt et Hjertesuk! Hun satte sig ved Skuffen, bøjede Hovedet mellem sine Hænder ned over den og græd, til Taarerne trillede mellem hendes Fingre ned i Skuffen; derpaa løftede hun Hovedet op igen og begyndte med ilsom Hast at udvælge de simpleste og stærkeste Stykker og samlede dem sammen i en Bylt.

„Moder," sagde en af Drengene, idet han sagte berørte hendes Arm, „vil Du give det bort?"

„Kære Børn," svarede hun blidt og alvorligt, „ser vor kære, elskelige lille Henry ned fra Himlen, vil han glæde sig over, at vi gøre det. Jeg kunde ikke bragt det over mit Hjerte at give disse Ting bort til en almindelig Person, til nogen, som var lykkelig; men jeg giver dem til en mere bedrøvet og sorgfuld Moder, end jeg, og jeg haaber, at Gud vil lade sin Velsignelse følge med dem!"

Der gives i denne Verden lyksalige Sjæle, hvis Sorger alle forvandles til Glæder for andre; hvis jordiske Forhaabninger, skønt lagte i Jorden med mange Taarer, ere det Frø, hvoraf der fremspirer lægende Blomster og Balsam for den forladte og lidende. Til disse hører den fine Kvinde, som sidder der ved Lampen og, idet hun fælder langsomme Taarer, gør Minderne om sit eget Tab i Stand til den forskudte Vandrerske.

Efter nogen Tids Forløb aabnede Mrs. Bird et Klædeskab, hvoraf hun fremtog et Par simple, brugelige Kjoler, og satte sig derpaa ved sit Sybord for, med Naal, Saks og Fingerbøl ved Haanden, i al Stilhed at begynde paa den af hendes Mand anbefalede „Nedlægnings"-Proces og vedblev flittigt at arbejde,

indtil det gamle Ur i Krogen slog tolv, og hun hørte den dæmpede Rullen af Vognhjul udenfor Døren.

„Mary," sagde hendes Mand, der kom ind med sin Overfrakke i Haanden, „nu maa Du vække hende, vi maa af Sted."

Mrs. Bird gemte hastigt de forskellige Genstande, hun havde samlet, i en lille simpel Kasse, som hun lukkede i Laas, og bad sin Mand sætte den i Vognen, hvorpaa hun gik for at vække den fremmede Kone, der kort efter, iført en Kaabe, en Hat og et Sjal, der havde tilhørt hendes Velgørerinde, viste sig i Døren med sit Barn paa Armen. Mr. Bird fik hende i en Fart op i Vognen, og Mrs. Bird skyndte sig bagefter hende hen til Vogntrinet. Eliza bøjede sig ud af Vognen og udstrakte sin Haand, en Haand, der var ligesaa blød og smuk som den, der raktes hende. Hun fæstede sine store, sorte Øjne fulde af det inderligste Udtryk paa Mrs. Bird's Aasyn og syntes at ville tale. Hendes Læber bevægede sig — hun forsøgte det et Par Gange, men der hørtes ingen Lyd — og pegende opad med et uforglemmeligt Blik, sank hun bagover paa Vognsædet og skjulte sit Ansigt. Døren blev lukket og Vognen kørte til.

Hvilken Stilling for en fædrelandsfindet Senator, der hele den foregaaende Uge havde ansporet sin Fødestats lovgivende Forsamling til at tage strengere Forholdsregler mod undvegne Flygtninge og dem, der husede og hælede med dem!

Vor gode Senator var i sin Fødestat ikke af nogen af sine Kolleger i Washington bleven overgaaet i det Slags Veltalenhed, hvorved de have vundet udødelig Berømmelse! Hvor ophøjet havde han ikke siddet med sine Hænder i Lommerne og ladet haant om enhver følsom Svaghed hos dem, der vilde sætte nogle faa, usle Flygtninges Vel over store Statsinteresser!

Han var saa kæk som en Løve i den Materie og „overtydede mægtigen" ikke alene sig selv, men enhver, som hørte ham; men saa var paa den anden Side hans Begreb om en Flygtning kun et Begreb om de Bogstaver, der danne dette Ord, eller i det højeste en Forestilling om et lille Avisbillede af et Menneske med en Stok og en Bylt og med „Fra undertegnede er bortløben" underneden det. Den Tryllemagt, som det virkelige Syn af Nøden udøver — det bønfaldende Menneskeøje, den skrøbelige, sitrende Menneskehaand, den hjælpeløse Smertes fortvivlede Nødraab — den havde han aldrig prøvet. Han havde aldrig tænkt paa, at en Flygtning kunde være en ulykkelig Moder, et værgeløst Barn som det, der nu bar hans

tabte Drengs lille, velbekendte Hue, og saaledes var vor Senator, da han hverken var af Sten eller af Staal, men et Menneske, og dertil et Menneske med et ædelt Hjerte, i en, som enhver vil indse, slem Forlegenhed med Hensyn til sin Fædrelandskærlighed. Og Du behøver ikke at gøre Dig lystig over ham, gode Broder fra de sydlige Stater; thi vi have en vis Anelse om, at mange blandt Eder under lignende Omstændigheder ikke vilde gøre det stort bedre. Vi have Grund til at tro, at der baade i Kentucky og Missisippi gives ædle, højmodige Hjerter, hvem en Beretning om Lidelser aldrig forgæves er bleven fortalt. Ak, gode Broder! Er det Ret af Dig at forlange Tjenester af os, som Dit eget brave, hæderlige Hjerte ikke vilde tillade Dig at yde, naar Du var i vort Sted?

Dette være nu som det vil; var vor Senator en politisk Synder, saa var han paa god Vej til at affone det ved sin Ponitentse den Nat. Det havde i lang Tid været uafbrudt Regnvejr, og Ohios bløde, yppige Jordbund egner sig, som enhver ved, beundringsværdigt til at frembringe Dynd, og Vejen var en Ohio Sporvej fra de gode gamle Dage.

„Men hvad kan det da være for et Slags Vej?“ spørger en eller anden rejsende fra de østlige Stater, der er vant til med en Sporvej kun at forbinde Forestillinger om Jævnhed eller Hurtighed.

Vid da, enfoldige, østlige Ven, at i de dunkle vestlige Egne, hvor Dyndet er af uudgrundelig, ophøjet Dybde, dannes Vejene af runde, utilhugne Træstammer, der lægges paa tværs ved Siden af hinanden og i deres oprindelige Friskhed bedækkes med Jord, Græstørv, eller hvadsomhelst der er ved Haanden, og derpaa kalder den glædedrukne indfødte et saadant Anlæg en Vej og forsøger straks at køre derpaa. I Tidens Løb skyller Regnen Jorden og Græstørvene bort og kaster Træstammerne imellem hinanden hid og did i maleriske Stillinger, op og ned og overkors med diverse Svælg og Huller af Dynd imellem dem.

Henad en saadan Vej rumlede vor Senator og anstillede saa sammenhængende moralske Betragtninger, som man under saadanne Omstændigheder er i Stand til, idet Vognen bevægede sig omtrent saaledes: Bump! Bump! Bump! Plask! ned i Dyndet, hvorved Senatoren, Konen og Barnet skiftede saa pludseligt Plads, at de just ikke i den nøjagtigste Orden kom i Berøring med Vinduerne paa den hældende Side. Vognen sidder fast, medens Cudjoe paa Bukken høres at gøre en bethydelig Støj

mellem Hestene. Efter forskellige frugtesløse Ryk og Slingringer rejser Vognen, netop som Senatoren er ved at tabe Taalmodigheden, sig pludselig med et Sæt; de to Forhjul fare ned i en anden Afgrund, og Senatoren, Konen og Barnet tumle imellem hinanden over paa Forsædet; Senatorens Hat trykkes uden Ceremonier helt ned over hans Øjne og Næse, og han betragter sig som aldeles slukket; Barnet skriger, og Cudjoe paa Bukken holder livfulde Taler til Hestene, der slaa bag ud og stampe og trække under gentagne Smæld af Pisken. Vognen farer op og med nok et Sæt, og nu synke Baghjulene i; Senatoren, Fruentimmeret og Barnet flyve over paa Bagsædet, idet hans Albuer møde hendes Hat, og begge hendes Fødder komme i Klemme indeni hans Hat, der er falden af ved Rystelsen. Efter nogle Øjeblikke er Uføret passeret, og Hestene blive staaende og puste; Senatoren finder sin Hat, Fruentimmeret bringer sin i Lave igen og tysser paa sit Barn, og de væbne sig med Mod til at imødegaa, hvad der endnu maatte være i Vente.

En Tid lang mærkes kun det bestandige Bump! Bump! blandet, for en Afvekslings Skyld, med forskellige Hældninger og heftige Rystelser, og de begynde allerede at smigre sig med, at det dog ikke gaar saa galt; men tilsidst bliver Vognen staaende med et lodret Sæt, som med utrolig Hurtighed bringer dem alle paa Benene og derpaa igen ned paa deres Pladser, og efter et stærkt Røre udenfor viser Cudjoe sig ved Døren.

„Med Forlov, Sir, det er et almægtigt slemt Sted, dette hersens. Jeg ved ikke, hvorledes vi skulle komme fra det. Vi maa vist hente nogle Tømmerstokke.“

I sin Fortvivlelse stiger Senatoren ud, søgende ængsteligt efter et sikkert Fodfæste, og ned farer den ene Fod i et umaadeligt Dyb; han forsøger at trække den op, men taber Ligevægten og tumler overende i Dyndet, hvoraf Cudjoe fisker ham op i en fortvivlet Tilstand.

Dog af Medlidenhed med vore Læseres Knokler standse vi her. De, der have rejst i det vestlige og benyttet Midnatstimen til den interessante Proces, at rykke Gærdestaver op for at faa deres Vogne op af Dyndhuller, ville nære en ærbødig og sorgfuld Sympathi for vor ulykkelige Helt. Vi bede dem fælde en tavs Taare og gaa videre.

Det var langt ud paa Natten, da den drivvaade og overstænkede Vogn dukkede op af Floddalen og holdt udenfor Døren til en stor Avlsgaard.

Det kostede en ikke ubetydelig Standhaftighed at faa Beboerne vaagne, men omsider viste den agtbare Gjermand sig og aabnede Døren. Det var en stor, svær, børstet Bjørn af en Karl, fulde seks Fod og nogle Tommer paa bare Strømpefødder og iført en rød Flonels Jagtskjorte. En meget tyk Maatte af rødgule Haar, der befandt sig i en afgjort forvirret Tilstand, og et Skæg af nogle Dages Ælde gave den værdige Mand et, mildest talt, ikke særdeles indtagende Udseende. Han blev staaende nogle Minuter, idet han holdt Lygten i Vejret og blinkede til vore rejsende med et ulykkeligt, fortabt Udtryk, som i Sandhed var komisk. Det kostede vor Senator nogen Møje at faa ham til at fatte Sagen i dens fulde Omfang, og medens han i den Anledning gør sit bedste, ville vi forestille ham for vore Læsere.

Den ærlige John Van Trompe havde i sin Tid været en betydelig Grund- og Slaveejer i Staten Kentucky. Da han „Intet havde af Bjørnen, undtagen Huden" og af Naturen var begavet med et stort, ærligt, retfærdigt Hjerte, der svarede til hans Kæmpelegeme, havde han i nogle Aar med undertrykt Uro været Vidne til Virkningen af et System, der er ligesaa skadeligt for Undertrykkeren som for den undertrykte. Omsider svulmede John's store Hjerte en Dag altfor stærkt til, at han længere kunde bære sine Baand; han tog sin Brevtaske op af sin Pult og rejste over til Ohio, hvor han købte en stor Strækning rigt, frugtbart Land, udstedte Fribreve til alle sine Folk, Mænd, Kvinder og Børn, og pakkede dem paa Vogne og sendte dem bort, for at de kunde bosætte sig paa hans Jorder, og derpaa vendte den ærlige John sit Ansigt op ad Flodbredden og opslog sin Bopæl paa en hyggelig, ensom Bondegaard for at glæde sig ved sin gode Samvittighed og sine Betragtninger.

„Er De den Mand, der vil skjule et stakkels Fruentimmer og hendes Barn for Slavefangere?" spurgte Senatoren tydeligt.

„Det tror jeg nok, jeg er," svarede den ærlige John med et vist betydeligt Eftertryk.

„Det troede jeg med," sagde Senatoren.

„Kommer der nogen," sagde den gode Mand og strakte sin høje, muskuløse Skikkelse, „nu vel, saa er jeg klar til at tage imod dem, og jeg har syv Sønner, der alle sammen holde deres seks Fod, og de ville ogsaa være klare til at tage imod dem. Hils dem fra os og sig, at det er lige meget, hvor snart de komme, det er os uden Forskel," sagde John, idet han med

Fingrene for gennem den Skov af Haar, der bedækkede hans Hoved, og brast i en vældig Latter.

Træt, udmattet og modfalden, slæbte Eliza sig op til Døren med sit Barn, der hvilede paa hendes Arm i en dyb Søvn. Den plumpe Mand holdt Lyset hen til hendes Ansigt og aabnede, idet han udstødte et Slags medlidende Grynten, Døren til et lille Sovekammer, der stødte op til det store Køkken, hvori de befandt sig, og opfordrede hende til at gaa derind. Han tog et Lys, som han tændte og satte paa Bordet og tiltalte derpaa Eliza.

„Hør nu, min Pige, De skal ikke være bange, der maa saa komme hvem der vil. Jeg er beredt paa alt," sagde han, idet han pegede paa to eller tre dygtige Rifler, der hang ovenover Kamingesimsen, „og de fleste, som kende mig, vide, at det ikke vilde være sundt at forsøge paa at faa nogen ud af mit Hus, naar jeg ikke vil have det. Læg De Dem derfor kun til at sove ligesaa roligt, som om Deres Moder vuggede Dem," sagde han og lukkede Døren.

„Det var da et ualmindeligt smukt Fruentimmer," sagde han til Senatoren. „Nu vel, de smukkeste have sommetider størst Aarsag til at løbe bort, naar de have noget af det Slags Følelse, som et anstændigt Fruentimmer bør have. Det ved jeg nok Besked om."

Senatoren forklarede med faa Ord kortelig Elizas Historie.

„Hm! Ja saa! Tænk bare!" sagde den gode Mand medlidende; „Ser man vel! Det er Natur; den stakkels Skabning! Jaget som 'en Hind — jaget, blot fordi hun har naturlige Følelser og gør, hvad ingen Moder kunde lade være at gøre! Ved De hvad, disse Ting ere mest af alt nærmest ved at faa mig til at bande," sagde den ærlige John, idet han tørrede sine Øjne med Bagen af en stor, fregnet, gul Haand. „Ved De hvad, fremmede, det varede Aar og Aar, førend jeg gik over til Kirken, fordi Præsterne i vor Egn plejede at prædike om, at Bibelen var for alle disse hersens Streger, og da jeg nu ikke kunde maale mig med dem i deres Græsk og Hebræisk, saa satte jeg mig paa Bagbenene baade imod dem og Bibelen og det hele. Jeg gik ikke over til Kirken, førend jeg traf en Præst, som kunde maale sig med dem alle sammen i Græsk og alt saadant noget, og han sagde lige det modsatte; og saa tog jeg fat paa det rigtige Sted og gik over til Kirken — ja, det

gjorde jeg," sagde John, som imidlertid havde trukket en nys proppet Flaske Most op, som han nu bød frem.

„De gør bedst i at blive her til det dages," sagde han hjerteligt, „og jeg skal kalde paa gamle Mutter og faa en Seng redet til Dem i en Snup."

„Mange Tak, min gode Ven," svarede Senatoren, „men jeg maa af Sted for at køre med Deligencen til Columbus."

„Ah! Ja, siden De maa af Sted, skal jeg følge et Stykke med Dem og vise Dem en Korsvej, der er bedre, end den, De kom fra. Den Vej er uhyre slet."

John klædte sig paa og saas kort efter med en Lygte i Haanden at føre Senatorens Vogn hen til en Vej, som gik ned i en Dal bag ved hans Bolig. Ved Afskeden stak Senatoren ham en Anvisning paa ti Dollars i Haanden.

„Det er til hende," sagde han kort.

„Vel, vel," svarede John med samme Korthed.

De trykkede hinanden i Haanden og skiltes ad.

Tiende Kapitel.

Vareartiklen føres bort.

Februarmorgen saa graa og vaad ind ad Vinduet i Onkel Tom's Hytte. Den saa ind paa modfaldne Ansigter, Billeder af sorgfulde Hjerter. Det lille Bord stod foran Skorstenen og var bedækket med et Strygeklæde; et Par grove, men rene Skjorter, der vare komne lige fra Strygejærnet, hang over Ryggen af en Stol ved Ilden, og Tante Chloe havde en tredje udbredt foran sig paa Bordet. Omhyggeligt glattede og strøg hun hver Fold og hver Søm med den samvittighedsfuldeste Nøjagtighed, medens hun nu og da løftede Haanden op til sit Ansigt for at aftørre de Taarer, der randt ned ad hendes Kinder.

Tom sad ved Siden af hende med sin Bønnebog paa Skødet og støttede sit Hoved paa sin Haand, men ingen af dem talte. Det var endnu tidligt, og alle Børnene laa og sov i deres lille plumpe Feltseng.

Tom, der ganske besad det kærlige, huslige Hjerte, som, desværre for den! har været hans ulykkelige Stammes ejendommelige Særkende, stod op og gik stiltiende hen og betragtede sine Børn.

„Det er sidste Gang!“ sagde han.

Tante Chloe svarede ikke, men vedblev kun at stryge paa den grove Skjorte, der allerede var saa glat, som Hænder kunde gøre den, og idet hun tilsidst pludselig satte Jærnet fra sig med et fortvivlet Sæt, satte hun sig ved Bordet og „opløftede sin Røst og græd.“

„Vi skulle vel sagtens finde os i vor Skæbne, men o Gud! Hvor kan jeg det? Naar jeg dog vidste noget om, hvor Du kommer hen, eller hvorledes de ville behandle Dig! Missis siger rigtignok, at hun vil se at købe Dig tilbage om et Par Aar, men o Gud! Der kommer jo aldrig nogen tilbage, som først er kommen derhen! De tage Livet af dem! Jeg har hørt tale om, hvorledes de slide dem op paa disse Plantager.

„Der vil være den samme Gud der, Chloe, som der er her.“

„Ja,“ sagde Tante Chloe, „det vil der sagtens; men Herren lader sommetider skrækkelige Ting ske. Jeg synes ikke at hente nogen Trøst derfra.“

„Jeg er i Herrens Haand,“ sagde Tom; „intet kan gaa videre, end han vil have det; og der er een Ting, jeg kan takke ham for. Det er mig, som er bleven solgt og skal føres bort, og ikke Dig eller Børnene. Her ere I sikre; hvad der kommer, vil kun komme over mig, og Herren han vil hjælpe mig; det ved jeg han vil.“

Ak, Du kække, mandige Hjerte, der undertrykker Din egen Sorg for at trøste Dine elskede! Tom talte med et tykt Mæle og med en pinlig Kvælning i sin Strube; men han talte kækt og kraftigt.

„Lad os tænke paa vore Naademidler!“ tilføjede han skælvende, som om han var overbevist om, at han meget snart vilde faa det nødigt at tænke paa dem.

„Naademidler!“ sagde Tante Chloe; „jeg ser ingen Naade i dem! Det er ikke Ret, det er ikke Ret, at det er saaledes! Massa burde aldrig ladet det komme dertil, at Du kunde tages for hans Gæld. Du har fortjent alt det, han faar for Dig, to Gange til ham. Han skyldte Dig Din Frihed og burde have givet Dig den for mange Aar siden. Han kan maaske

ikke hjælpe sig selv nu, men jeg føler, at det er Uret; intet kan faa det ud af mit Hoved. Saadan en tro Skabning, som Du har været, og som altid har sat Din egen Fordel tilside for hans og gjort mere for ham, end for Din Kone og Dine Børn! Dem, som sælge Hjertekærlighed og Hjerteblod for at rede sig ud af deres Forlegenheder, dem vil Herren gaa i Rette med."

„Chloe, ifald Du elsker mig, maa Du ikke tale saaledes nu, da det maaske er sidste Gang, at vi ere sammen med hinanden! Og jeg maa sige Dig, Chloe, at det gaar mig nær at høre eet ondt Ord om Massa. Blev han ikke som et lille Barn lagt i mine Arme? Det er naturligt, at jeg holder af ham. Og det var ikke at forlange, at han skulde tænke saa meget paa stakkels Tom. Herrerne ere vante til at faa alle disse Ting gjorte for sig; og de tænke naturligvis ikke ret meget derover. Det kan man paa ingen Maade vente af dem. Sæt ham ved Siden af andre Herrer — hvem er bleven behandlet saa godt som jeg? Og han vilde aldrig have ladet dette komme over mig, naar han kunde have forudset det. Det ved jeg, at han ikke vilde."

„Ja, ja, Uret er det, enten paa den ene eller paa den anden Led," sagde Chloe, hos hvem en haardnakket Retsfølelse var et fremragende Træk; „jeg kan rigtignok ikke udfinde, hvor det er, men Uret er der paa et eller andet Sted; det er jeg overbevist om."

„Du burde se op til Herren i Himlen — han er ophøjet over alt — der falder ikke en Spurv til Jorden uden hans Vilje."

„Det synes ikke at trøste mig, men maaske det kan trøste andre," sagde Tante Chloe. „Men Snak nytter til ingen Ting; jeg vil bløde Majskagen op og i det mindste sørge for en god Frokost til Dig; ingen ved jo, om Du nogensinde faar en til."

For at kunne bedømme de Negeres Lidelser, der blive solgte Syd paa, maa man huske paa, at alle denne Folkestammes instinktmæssige Følelser ere særdeles stærke. Kærlighed til Fødestedet er dybt rodfæstet hos dem. De ere ikke af Naturen dristige og driftige, men huslige og kærlige. Hertil komme endnu alle de Rædsler, som Uvidenheden tillægger det ubekendte, og til disse atter, at det at blive solgt Syd paa fra Barndommen af fremstilles for Negeren som den højeste Grad af Straf. Den Trudsel, som forfærder mere, end Pisken eller

nogetsomhelst Slags Pinsler, er Truslen om at blive sendt ned ad Floden. Vi have selv hørt denne Følelse blive udtalt af dem, og set den uforstilte Skræk, hvormed de kunne sidde og sladre sammen og fortælle frygtelige Historier om hint „ned ad Floden", der for dem er

„Det fjerne, ubekendte Land, hvorfra
Ej nogen Vandringsmand tilbagevender."

En Missionær blandt Flygtningene i Kanada har fortalt os, at mange af disse tilstode, at de vare flygtede bort fra forholdsvis gode Herrer, og at de vare blevne ansporede til at trodse de i næsten ethvert Tilfælde med Flugten forbundne Farer af den fortvivlede Frygt, hvormed de have tænkt paa at blive solgte Syd paa, en Skæbne, der truede enten dem selv, eller deres Mænd, Koner eller Børn. Dette styrker den af Naturen frygtsomme, taalmodige og magelige Afrikaner med Heltemod og lader ham udholde Sult, Kulde, Smerte og Ørkenens Farer og de endnu mere frygtede Tugtelser, der vente ham, naar han bliver paagreben.

Den simple Frokost dampede nu paa Bordet; thi Mrs. Shelby havde fritaget Tante Chloe for hendes Sysler i det store Hus den Morgen. Den arme Sjæl havde anvendt alle sine smaa Evner paa dette Afskedsmaaltid, havde slagtet sine bedste Kyllinger, tillavet sin Majskage med samvittighedsfuld Nøjagtighed netop efter sin Mands Smag og taget nogle gaadefulde Krukker ned fra Kamingesimsen — nogle Syltetøjer, der kun kom for Dagen ved højtidelige Lejligheder.

„Gud, Pete, i Dag faa vi da en rigtig Frokost," sagde Mose triumferende og snappede i det samme efter et Stykke af Kyllingen.

Tante Chloe gav ham pludselig et Slag paa Øret. „Se, der! Det er fordi Du glæder Dig over den sidste Frokost, Din stakkels Fader faar her hjemme!"

„O Chloe!" sagde Tom mildt.

„Ja, jeg kan ikke gøre derfor," sagde Tante Chloe og skjulte sit Ansigt med sit Forklæde. „Jeg er saa fortumlet i mit Hoved, at jeg bærer mig stygt ad."

Drengene stode ganske stille og saa først paa deres Fader og saa paa deres Moder, medens det lille Barn kravlede op ad hendes Klæder og begyndte at skrige i en bydende Tone.

„Saa!" sagde Tante Chloe, idet hun tørrede sine Øjne og

tog Barnet. „Nu er det ovre, haaber jeg; spis nu noget. Det er min bedste Kylling. Der, Drenge; I skulle ogsaa have noget, I Stakler! Moder har været slem mod Jer.“

Drengene lode sig ikke dette sige to Gange, men gave sig med stor Iver i Kast med Maden, og det var godt, at de gjorde det, da der ellers kun vilde være blevet udrettet meget lidt i den Henseende.

„Nu,“ sagde Tante Chloe, vimsende omkring efter Frokosten, „maa jeg til at pakke Dine Klæder ind, skønt det egentlig kan være det samme, da han dog tager dem fra Dig alligevel. Jeg kender godt deres Væsen — lumpne som Snavs ere de! Nu vel, Dine Flonels Trøjer for Gigten ligge i det Hjørne, og pas godt paa dem, for nu er der ingen, som syr flere til Dig. Og her er Dine gamle Skjorter, og der ere Dine nye. Jeg strikkede Tæer i disse Strømper i Aftes og lagde Stoppegarnet indeni dem. Dog Gud! Hvem skal nu stoppe dem for Dig?“ Og Tante Chloe lagde, atter overvældet, sit Hoved paa Kassen og hulkede. „At tænke sig, at der ingen er, som kan sørge for Dig, enten Du er syg eller frisk! Jeg tror virkelig ikke, at jeg kan være god nu!“

Efterat Drengene havde fortæret alt, hvad der havde været paa Frokostbordet, begyndte de nu at tænke over Sagen, og da de saa deres Moder græde og deres Fader se bedrøvet ud, gave de sig til at hulke og holdt Hænderne for Øjnene. Onkel Tom havde det lille Barn paa Skødet og lod det more sig paa det bedste ved at kradse ham i Ansigtet, rykke ham i Haaret og af og til at udbryde i larmende Jubelraab, som aabenbart hidrørte fra dets egne indre Betragtninger.

„Ja, vær Du kun glad, Du lille Stakkel!“ sagde Tante Chloe; „Det gaar ogsaa nok Dig engang saaledes! Du vil se Din Mand blive solgt, eller maaske bliver Du selv solgt, og disse Drenge her, de blive sagtens ogsaa solgte, naar de ere blevne noget værd; for Negere, som ingenting have, ere ikke til nogen Nytte.“

Her raabte en af Drengene: „Der kommer Missis!“

„Hun kan jo ikke hjælpe os; hvad kommer hun efter?“ sagde Tante Chloe.

Mrs. Shelby traadte ind, og Tante Chloe satte med et afgjort surt og stift Væsen en Stol hen til hende, men hun syntes ikke at lægge Mærke enten til Handlingen, eller Maaden, hvorpaa den udførtes. Hun saa bleg og bekymret ud.

„Tom," sagde hun, „jeg kommer for —" men pludselig standsede hun, betragtede den tavse Gruppe og satte sig paa Stolen, skjulte sit Ansigt med sit Lommetørklæde og begyndte at hulke.

„O Gud, nej, Missis, lad være — lad være!" sagde Tante Chloe og brast nu ogsaa i Graad, og i nogle Øjeblikke græd de alle i Forening. Og med disse Taarer, som de alle, den høje som den lave, fældede med hinanden, smeltede ethvert Nag, enhver Harme hos de undertrykte bort. Og I, som besøge de ulykkelige, vide I vel, at alt, hvad der kan købes for Eders Penge, ikke, naar det gives med et koldt, bortvendt Aasyn, er saa meget værd, som een eneste oprigtig Taare, der fældes af sand Medlidenhed?

„Min gode Tom," sagde Mrs. Shelby, „jeg kan ikke give Dig noget, hvoraf Du kunde have Nytte. Giver jeg Dig Penge, ville de kun blive Dig fratagne. Men jeg lover Dig højtideligt for Guds Aasyn, at jeg vil holde Øje med Dig og skaffe Dig tilbage, saasnart jeg kan tilvejebringe Pengene; indtil da maa Du sætte Din Lid til Gud!"

Nu raabte Drengene, at Massa Haley kom, og derpaa stødte et plumpt Spark Døren op. Haley stod der i et meget slet Humør, da han havde redet stærkt Aftenen iforvejen og ingenlunde var bleven formildet ved sit slette Held med atter at fange sit Bytte.

„Naa, Du Neger," sagde han, „er Du færdig? Tjener, Madame!" sagde han og tog Hatten af, da han saa Mrs. Shelby.

Tante Chloe lukkede og bandt Kassen sammen og saa, idet hun stod op, bistert paa Handelsmanden, medens hendes Taarer syntes pludseligt at forvandle sig til Ildgnister.

Tom rejste sig sagtmodigt for at følge sin nye Herre og tog sin tunge Kasse paa Nakken. Hans Kone tog det lille Barn paa Armen for at ledsage ham til Vognen, og de endnu grædende Drenge slentrede bagefter.

Mrs. Shelby gik hen til Handelsmanden og holdt ham tilbage nogle Øjeblikke, idet hun talte med ham i en inderlig Tone, og medens hun talte saaledes, begav hele Familien sig hen til Vognen, som holdt forspændt udenfor Døren. En Flok af alle de unge og gamle Negere paa Gaarden havde forsamlet sig omkring den for at sige Farvel til deres gamle Kammerat. Tom var bleven holdt højt i Ære af alle Husets Folk baade

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

som Formand og som kristelig Lærer, og der herskede en oprigtig Medlidenhed og Sorg for hans Skyld, især blandt Fruentimmerne.

„Men, Chloe, Du bærer det jo bedre, end vi!“ sagde et af Fruentimmerne, som havde udgydt rigelige Taarer og nu lagde Mærke til det mørke Alvor, hvormed Tante Chloe stod ved Vognen.

„Jeg er færdig med mine Taarer!“ sagde hun og saa barsk paa Handelsmanden, som nærmede sig. „Jeg har ingen Lyst til at græde, naar det gamle Drog ser paa det.“

„Sæt Dig op!“ sagde Haley til Tom, idet han skred gennem Flokken af de forsamlede Negere, som betragtede ham med rynkede Bryn.

Tom satte sig op, og Haley tog nu et Par tunge Feltjærn ud af Vognen og spændte dem omkring hans Ankler.

Et halvt kvalt Skrig af Forbitrelse lød i den hele Kres, og Mrs. Shelby sagde fra Verandaen: „Jeg forsikrer Dem, Mr. Haley, at denne Forsigtighed er aldeles unødvendig.“

„Det forstaar De Dem ikke paa, Madame; jeg har allerede tabt femhundrede Dollars her paa Deres Ejendom og jeg kan ikke udsætte mig for at tabe flere.“

„Hvad andet kunde hun vel vente af ham?“ sagde Tante Chloe harmfuld, medens de to Drenge, som nu paa engang syntes at fatte Deres Faders Skæbne, klyngede sig til hendes Kjole under heftig Graad og Hulken.

„Det gør mig ondt,“ sagde Tom, „at Massa George skulde være borte.“

George var tagen bort for at tilbringe et Par Dage med en Kammerat paa en Nabogaard, og da han var rejst tidlig om Morgenen, førend Tom's Ulykke var bleven almindelig bekendt, var han kommen af Sted, uden at have erfaret den.

„Hils Massa George fra mig,“ sagde han med Inderlighed.

Haley piskede paa Hesten, og med Blikket stadigt og sørgmodigt fæstet lige til det sidste paa sit fordums Hjem, rullede Tom bort.

Mr. Shelby havde under alt dette ikke været hjemme. Han havde, dreven af en bydende Nødvendighed, fulgt Tom for at fri sig ud af en Mands Vold, hvem han frygtede, og straks, da Handelen var bleven sluttet, havde han følt sig lettet; men hans Kones Forestillinger havde vakt hans halvt slumrende Samvittighed, og Tom's mandige Uegennyttighed havde forøget

det ubehagelige i hans Følelser. Forgæves havde han sagt sig selv, at han var berettiget til at gøre det, at alle gjorde det, ja, at nogle endog gjorde det, uden at kunne paaskyde Nødvendighed; han kunde ikke berolige sine Følelser, og for ikke at være Vidne til det ubehagelige Optrin ved Fuldbyrdelsen, havde han foretaget en kort Forretningsrejse op i Landet i Haab om, at det hele vilde være forbi, naar han kom tilbage.

Tom og Haley rullede afsted paa den støvede Vej forbi ethvert gammelt, velbekendt Sted, indtil de vare komne udenfor Gaardens Enemærker og befandt sig paa den aabne Landevej. Da de havde kørt omtrent en Mil, holdt Haley pludselig udenfor Døren til en Smedje, hvor han tog et Par Haandjærn frem og gik ind i Smedjen med dem for at faa dem lidt forandrede.

„De ere en Smule vel smaa til ham," sagde Haley, idet han viste Lænkerne frem og pegede paa Tom.

„Gud, men er det ikke Shelby's Tom? Han har dog vel aldrig solgt ham?" sagde Smeden.

„Jo han har," svarede Haley.

„Nej, er det muligt? Naa," sagde Smeden, „hvem skulde vel have troet det? Men De behøver saamænd ikke at lænke ham saaledes. Han er det troeste, bedste Menneske —"

„Ja ja," sagde Haley, „men disse gode Mennesker ere netop de, der have mest Lyst til at løbe bort. De dumme, der ikke bryde sig om, hvor de komme hen, og de dovne og drikfældige, hvem alt er lige godt, de blive og have slet ikke noget imod at blive trukne omkring fra det ene Sted til det andet; men de dygtige Karle, de hade det som Arvesynden. Der er intet andet for, end at lægge dem i Lænker; de have faaet Ben og ville bruge dem, det kan man være overbevist om.

„Ja," sagde Smeden, medens han søgte blandt sit Værktøj. „Plantagerne der Syd paa ere just ikke de Steder, hvor en Kentucky-Neger helst vil hen; Folk dø nok temmelig hurtigt der, ikke sandt?"

„Aa jo, temmelig hurtigt; baade af Klimaet og det ene og det andet dø de saaledes, at Markedet altid er meget levende," svarede Haley.

„Man kan dog ikke synes andet, end at det er stor Skade, at saadan en skikkelig, brav, godmodig Karl som Tom skal blive slidt op i Bund og Grund paa en af disse Sukkerplantager."

„Han har dog ret gode Udsigter. Jeg har lovet at behandle ham godt og jeg vil se til at faa ham anbragt som

Husslave hos en eller anden god, gammel Familie, og overstaar han saa Feberen og Klimaet, har han saa god en Plads, som nogen Neger kan ønske sig."

„Men han efterlader sig nok Kone og Børn her?"

„Ja, men han kan jo faa sig andre der. Gud, der er Kvindfolk nok overalt," sagde Haley.

Medens denne Samtale fandt Sted, sad Tom meget sorgmodig udenfor Smedjen. Pludselig hørte han en Hests raske, korte Hovslag bagved sig, og førend han endnu var kommen rigtig til sig selv igen efter sin Forundring, sprang den unge Master ind i Vognen, slog heftigt sine Arme om hans Hals og hulkede og skændte paa det kraftigste.

„Nej, det er dog altfor galt! Jeg bryder mig ikke om, hvad de sige, nogen af dem! Det er en gemen, lumpen Nederdrægtighed! Var jeg voksen, skulde man ikke gøre det; nej, det skulde man ikke!" sagde George med et Slags undertrykt Hyl.

„O, Massa George! Det gør mig godt!" sagde Tom. „Jeg kunde ikke udholde at komme bort, uden at have set Dem! De ved ikke, hvor godt det gør mig!" Her gjorde Tom en Bevægelse med sine Fødder, og George's Øje faldt paa Lænkerne.

„Hvilken Skam!" udbrød han og rakte Hænderne i Vejret. „Jeg vil give den gamle Slyngel en Livfuld Prygl, det vil jeg."

„Nej, det maa De ikke, Massa George, og De maa ikke tale saa højt. Det kan ikke hjælpe mig noget, at han bliver vred."

„Naa, saa vil jeg da lade det være for Din Skyld; men alene at tænke derpaa — er det ikke en Skam? De sendte mig hverken Bud eller Besked, og havde Tom Lincon ikke været, havde jeg ikke faaet det at vide. Du kan tro, jeg skændte dygtigt paa dem alle sammen der hjemme."

„Det, er jeg bange for, var ikke rigtigt, Massa George."

„Jeg kunde ikke andet! Jeg siger, det er en Skam! Se engang, Onkel Tom," sagde han, idet han vendte Ryggen til Smedjen og talte i en hemmelighedsfuld Tone, „her har jeg bragt Dig min Dollar!"

„O, jeg kunde ikke tage imod den for alt i Verden, Massa George!" sagde Tom, dybt bevæget.

„Men Du skal tage den!" sagde George. „Se engang; jeg fortalte Tante Chloe, at jeg vilde gøre det, og hun raadede mig at slaa et Hul i den og trække en Snor igennem den, for

at Du kunde hænge den om Din Hals og skjule den, ellers vilde denne lumpne Kæltring tage den fra Dig. Hør, Tom, jeg har stor Lyst til at gennembanke ham! Det vilde gøre mig godt!"

„Nej, Massa George, det maa De ikke, for det vilde ikke gøre mig godt."

„Naa, saa vil jeg da lade det være for Din Skyld," sagde George, idet han ivrigt bandt Dollaren om Toms Hals; men hør, knap Din Trøje tæt sammen om den og husk paa, hvergang Du ser paa den, at jeg vil komme og hente Dig og bringe Dig tilbage; Tante Chloe og jeg have talt derom. Jeg bad hende være ved godt Mod, og jeg skal plage Sjælen ud af Livet paa Fader, hvis han ikke gør det."

„O, Massa George, saaledes maa De ikke tale om Deres Fader!"

„Aa, Onkel Tom, jeg mente ikke noget ondt dermed."

„Og hør, Massa George," sagde Tom. „De maa altid være en god Dreng; husk paa, hvor mange Hjerter der sætte deres Lid til Dem. Hold Dem altid til Deres Moder. Faa ingen af de taabelige Nykker, som Drenge undertiden kan faa, saa at de blive for storagtige til at ænse deres Mødre. De faar aldrig Mage til Kone at se, Massa George, om De saa bliver hundrede Aar gammel. Hold derfor fast ved hende og voks til og bliv en Støtte og en Glæde for hende, saa er De min egen gode Dreng; og det vil De, ikke sandt?"

„Jo, Onkel Tom, det vil jeg," sagde George alvorligt.

„Og vær forsigtig med, hvorledes De taler, Massa George. Naar unge Drenge komme til Deres Alder, skeje de sommetider ud, og det er ikke mere, end naturligt. Men en ægte Gentleman, saadan en, som jeg haaber, at De bliver, lader aldrig falde et Ord, som ikke er ærbødigt mod hans Forældre. De er dog vel ikke vred paa mig, Massa George?"

„Nej, Onkel Tom; Du giver mig altid gode Raad."

„Jeg er ældre, ser De," sagde Tom og strøg Drengens smukke, lokkede Hoved med sin store, stærke Haand, men talte med en Stemme, der var saa blød, som en Kvindes, „og jeg ser alt, hvad der er gemt i Dem. O, Massa George, De har alt —, Lærdom og Privilegier og Skrivning og Læsning — og De vil vokse til og blive en stor, lærd, god Mand, og alle Folkene paa Gaarden og Deres Moder og Fader ville blive saa stolte af Dem! Bliv en god Herre som deres Fader, og bliv

en Kristen som Deres Moder. Husk paa Deres Skaber i Deres unge Dage, Massa George."

„Jeg skal blive rigtig god, Onkel Tom, det lover jeg Dig," sagde George. „Jeg skal blive et rigtigt Nummer et, og tab Du ikke Modet. Jeg skal nok faa Dig tilbage til Gaarden. Og jeg skal, som jeg lovede Tante Chloe i Morges, bygge Dit Hus op fra Nyt af, og Du skal faa en Dagligstue med Tæppe paa Gulvet, naar jeg bliver voksen. O, Du skal endnu faa det godt."

Nu kom Haley til Døren med Haandjærnene i Haanden.

„Hør engang, Sir," sagde George med et saare overlegent Udtryk, idet han steg ud, „jeg skal fortælle mine Forældre, hvorledes De behandler Onkel Tom."

„Vær saa god," svarede Handelsmanden.

„Jeg synes De burde skamme Dem over at tilbringe Deres Liv med at købe Mandfolk og Fruentimmer og lægge dem i Lænker som Kvæg! Jeg synes De maa forekomme Dem selv rigtig lumpen!" sagde George.

„Saa længe I store Folk købe Mandfolk og Fruentimmer, er jeg ligesaa god som I," sagde Haley; „det er slet ikke lumpnere at sælge dem, end at købe dem!"

„Jeg vil aldrig gøre nogen af Delene, naar jeg er bleven Mand," sagde George; „jeg skammer mig i Dag over, at jeg er en Kentuckyer. Før har jeg altid været stolt deraf;" og George sad meget rank paa sin Hest og saa sig om med en Mine, som om han ventede, at Staten vilde blive gennemtrængt af den samme Anskuelse som han.

„Farvel da, Onkel Tom, hold Ørene stive," sagde George.

„Farvel, Massa George," sagde Tom og saa kærligt og beundrende paa ham. „Gud den almægtige velsigne Dem! Ak, Kentucky har ikke mange som De," tilføjede han af sit Hjertes Fylde, da det aabne, ungdommelige Ansigt havde tabt sig for hans Blik. Afsted red han, og Tom saa efter ham, til Klangen af Hovslagene havde tabt sig, den sidste Lyd, det sidste Syn fra hans Hjem. Men over hans Hjerte syntes der at være en varm Plet der, hvor hine unge Hænder havde gemt den uvurderlige Dollar. Tom løftede sin Haand op og trykkede den tæt til sit Hjerte.

„Nu vil jeg sige Dig noget, Tom," sagde Haley, da han kom hen til Vognen og kastede Haandjærnene ind i den. „Jeg vil gaa ærligt frem imod Dig, som jeg i Almindelighed gør

mod alle mine Negere, og til en Begyndelse vil jeg nu sige Dig, at fører Du Dig godt op mod mig, vil jeg ogsaa behandle Dig godt; jeg er aldrig haard mod mine Negere og gør altid det bedste for dem, jeg kan. Ser Du nu vel, derfor gør Du bedst i at finde Dig i Din Skæbne og forholde Dig rolig, og tænk ikke paa at spille mig et Puds; for jeg kender alle disse Negerpudser, og de nytte ikke noget hos mig. Ere Negrene ordentlige og lade være at prøve paa at løbe bort, have de det godt hos mig; hvis ikke, er Skylden deres, ikke min."

Tom forsikrede Haley, at han ikke tænkte paa at løbe bort, og det syntes ogsaa at være en temmelig overflødig Formaning til en Mand med et Par Jærnlænker om Benene. Men Mr. Haley var nu engang kommen i Vane med at aabne sit Forhold til sit Vareforraad med saadanne smaa Formaninger, der efter hans Formening egnede sig til at indgyde Mod og Tillid og forebygge Nødvendigheden af ubehagelige Optrin.

Og her ville vi for Tiden tage Afsked med Tom for at se, hvorledes det gaar de øvrige Personer i vor Fortælling.

Ellevte Kapitel.

Hvori Vareartiklen kommer i en upassende Sindsstemning.

Sildigt en regnfuld Eftermiddag steg en rejsende af udenfor Døren til en lille Kro i Landsbyen H... i Kentucky. I Skænkestuen forefandt han et temmelig blandet Selskab, som Vejret havde drevet derind for at søge Ly, og Stuen frembød det sædvanlige Skue af saadanne Forsamlinger. Store, høje, knoklede Kentuckyere, som i deres Jagtskjorter og med den for deres Stamme ejendommelige Magelighed strakte deres dinglende Lemmer hen over en betydelig Udstrækning af disse Enemærker, Rifler, der vare stillede op mod Væggene, Kugleposer, Jagttasker, Jagthunde og Negerbørn, hulter tilbulter imellem hinanden i Krogene, vare de fremragende Træk i Maleriet. For hver Ende af Kaminen sad en langbenet Gentleman med sin Stol lænet bagover, sin Hat paa Hovedet og sine smudsige Støvlehæle

hvilende ophøjet paa Kamingesimsen, en Stilling, der, som vi kunne forsikre vore Læsere, er afgjort gunstig for de Betragtninger, som i Almindelighed anstilles i Værtshusene i Vesten, hvor de rejsende vise en særdeles Forkærlighed for dette særegne Middel til Aandsopløftelse.

Værten, der stod bag Skranken, var ligesom de fleste af sine Landsmænd, høj, godmodig, løs i Lemmerne og forsynet med en uhyre Haarvækst samt ovenpaa denne med en stor, højpullet Hat.

Ja alle de til Stede værende havde dette Sindbillede paa Mandens Overherredømme paa deres Hoveder; hvad enten det bestod i en Filthat, en Palmehat, en fidtet Kastorhat, eller en smuk, ny Silkehat, saa hvilede det der med ægte republikansk Uafhængighed, saa at det syntes at være hvert enkelt Individs ejendommelige Særkende. Nogle bare det paa Snur paa den ene Side — det var de muntre Folk, de raske, lystige Fyre; andre bare det trykket selvstændigt ned over Næsen — det var hine faste Karaktere, de ægte Mænd, som naar de bare deres Hatte, vilde bære dem og bære dem netop saaledes, som de fandt for godt; atter andre havde det hængende langt ned i Nakken — det var de aarvaagne, som holdt meget af en fri Udsigt, hvorimod de ligegyldige, som hverken vidste, eller brøde sig om, hvorledes deres Hatte sadde, bare dem vaklende i alle Retninger paa Hovedet.

Forskellige Negere i meget ugenerte Benklæder og uden Overflødighed i Hensende til Skjortefaget, løb frem og tilbage, uden at tilvejebringe noget andet egentligt Resultat, end at ytre en almindelig Redebonhed til at rive enhver som helst Ting i Verden overende til bedste for Massa og hans Gæster. Føjer man til dette Billede en lystig, knitrende, bragende Ild, der blusser muntert i en stor, dyb Kamin, medens Yderdøren og alle Vinduerne staa vidt aabne og det Kattuns Vinduesgardin flagrer og klasker i den svære Træk af fugtig, raa Luft, saa har man en Forestilling om Herlighederne i et kentuckysk Værtshus.

Nutidens Kentuckyer er et godt Eksempel paa Læren om nedarvede Instinkter og Ejendommeligheder. Hans Forfædre vare vældige Jægere, Mænd, der levede i Skovene og sov under aaben Himmel med Stjernerne til Natlys, og deres Ætling bærer sig endnu den Dag i Dag ad, som om Huset var hans Lejr, og lægger sine Hæle paa Stole og Kamingesimser, akkurat ligesom hans Fader boltrede sig paa Grønsværen

og lagde sine Hæle op paa Træer og Bjælker; lader alle Vinduer og Døre staa aabne baade Vinter og Sommer, for at han kan faa tilstrækkelig frisk Luft i sine store Lunger; tiltaler med skødesløs Godmodighed enhver med „fremmede," og er i det hele taget den mest ligefremme, utvungne og oprømte Skabning i Verden.

Blandt et saadant Selskab af frie og utvungne traadte vor rejsende ind. Det var en lille, undersætsig, omhyggelig paaklædt Mand med et rundt, godmodigt Ansigt og noget stundesløst og egent i sit Væsen. Han var meget omhyggelig for sin Vadsæk og for sin Paraply, som han egenhændig bar ind, og afslog halsstarrig ethvert Tilbud af de forskellige Tjenere om at skille ham ved dem. Han saa sig med en temmelig ængstelig Mine om i Skænkestuen og begav sig hen til den varmeste Krog med sine Sager, som han gemte under sin Stol, satte sig ned og betragtede temmelig frygtsomt den Hædersmand, hvis Hæle smykkede Kamingesimsen og som spyttede fra højre til venstre med et Mod og en Kraft, der nok kunde forurolige en Gentleman med svage Nerver og ejendommelige Vaner.

„Holla, fremmede, hvorledes har De det?" sagde bemeldte Gentleman, idet han udstød en Æresalve af Tobakssaft hen mod den nys ankomne.

„Godt, tænker jeg," svarede denne, idet han med en vis Uro bøjede af for den ham truende Æresbevisning.

„Noget nyt?" spurgte den første og tog en Rulle Tobak og en stor Jagtkniv op af Lommen.

„Ikke det jeg ved," svarede Manden.

„Skraa?" sagde hin, idet han med en afgjort broderlig Mine bød den gamle Gentleman et Stykke af sin Tobak.

„Nej mange Tak; jeg kan ikke taale det," sagde den lille Mand undvigende.

„Ikke det?" sagde den anden henkastende og stak Stykket i sin egen Mund for til det gemene bedste at vedligeholde Forraadet af Tobakssaft.

Den gamle Gentleman for regelmæssigt sammen, hvergang hans langbenede Broder fyrede hen i Retningen mod ham, og da denne bemærkede dette, vendte han meget godmodigt sit Artilleri mod en anden Kant og gav sig til at beskyde en af Ildbukkene med en Grad af militært Talent, der vilde været mere end tilstrækkelig til at indtage en By.

„Hvad er det?" spurgte den gamle Gentleman, idet han

bemærkede, at nogle af Selskabet dannede en Gruppe omkring en stor Plakat.

„En Neger, som efterlyses," svarede en af Selskabet kort.

Mr. Wilson, thi saaledes hed den gamle Gentleman, stod op og gav sig, efter at have set til sin Vadsæk og sin Paraply, med stor Besindighed til at tage sine Briller frem og sætte dem paa sin Næse, og da denne Operation var tilendebragt, læste han som følger:

„Fra undertegnede er bortløben en Mulatslave ved Navn George. Bemeldte George, der er seks Fod høj, er en meget lys Mulat med brunt, krøllet Haar; han er meget opvakt, taler godt for sig og kan læse og skrive; han vil sandsynligvis prøve paa at udgive sig for en hvid, har dybe Ar paa Ryggen og Skuldrene, og er i sin højre Haand brændemærket med Bogstavet H."

„Jeg giver firehundrede Dollars for ham levende og den samme Sum, naar det tilstrækkeligt bevises, at han er dræbt."

Den gamle Gentleman læste med dæmpet Stemme denne Efterlysning fra Ende til anden, som om han studerede den.

Den langbenede Veteran, der, som ovenfor fortalt, havde belejret Ildbukken, tog nu sin klodsede Længde ned, hvorpaa han rejste sin høje Skikkelse op, gik hen til Efterlysningen og spyttede ganske roligt en hel Salve Tobakssaft paa den.

„Det er min Mening om den," sagde han kort og satte sig ned igen.

„Men hvorfor det, fremmede?" spurgte Værten.

„Jeg vilde gøre det samme ved den, der har skrevet dette Papir, ifald han var her til Stede," sagde den høje Mand og fortsatte koldblodigt sin tidligere Beskæftigelse at skraa Tobak. „Den Mand, der ejer en saadan Dreng og ikke forstaar at behandle ham bedre, fortjener at miste ham. Saadanne Plakater ere en Skam for Kentucky; det er rent ud sagt min Mening, hvis nogen vil vide den!"

„Naa, det maa jeg sige," ytrede Værten, idet han førte noget ind i sin Bog.

„Jeg har selv en Flok Drenge, Sir," sagde den høje Mand, fortsættende sit Angreb paa Ildbukken, „men jeg siger bare til dem: „Drenge," siger jeg, „løb kun! Skjul Jer! Gem Jer, naar I har Lyst; jeg skal saamænd aldrig søge efter Jer!" Og paa den Maade beholder jeg dem. Sig dem blot, at de kunne løbe, naar de ville, saa forgaar Lysten dem. Og

desuden har jeg ladet tinglæse Breve for dem alle sammen for det Tilfælde, at jeg engang skulde pille af, og det vide de; og jeg vil sige Dem noget, fremmede, der er ikke een Mand i hele vor Egn, der faar mere ud af sine Negere, end jeg gør. Mine Drenge have endog været i Cincinnati med Heste for femhundrede Dollars, men have bragt mig hver Skilling hjem til rette Tid. Og det er ogsaa ganske klart, at de vilde gøre det. Behandler man dem som Hunde saa faar man Hundearbejde og Hundegerninger; men behandler man dem som Mennesker, faar man Menneskearbejde." Og den ærlige Landmand bekræftede i sin Varme denne moralske Sætning med at afskyde en sand Glædessalve mod Ildstedet.

„Jeg finder, De har fuldkommen Ret, Ven," sagde Mr. Wilson, „og den her betegnede Dreng er en vakker Karl; det kan der ingen Tvivl være om. Han har arbejdet en fem, seks Aar for mig i mit Sækkelærredsvæveri og var min bedste Arbejder, Sir. Og det er derhos et kløgtigt Menneske; han opfandt en Maskine til at rense Hamp med, en ganske ypperlig Indretning, som nu bruges i forskellige Fabrikker. Hans Herre ejer Patentet paa den."

„Ejer det," sagde Landmanden, „og tjener Penge ved det, tør jeg bande paa, og vender sig derpaa om og brændemærker Drengen i hans højre Haand. Kunde jeg blot træffe ham, skulde jeg mærke ham saaledes, tænker jeg, at han skulde bære Spor deraf i nogen Tid."

„Disse hersens snilde Karle ere altid næsvise og til Ulejlighed," bemærkede en Mand med et plumpt Udseende fra den anden Side af Stuen; „derfor er det, at de faa Pisk og blive brændemærkede. Skikke de sig vel, vilde det ikke ske!"

„Det vil sige, at Herren gjorde dem til Mennesker, og det falder vanskeligt at gøre dem til Fæ," bemærkede Landmanden spotsk.

„Kloge Negere ere ikke deres Herre til nogen Fordel," vedblev den anden, vel forskanset bag en grov, sløv Ligegyldighed for sin Modstanders Haan; „hvortil nytte Talenter og alle det Slags Ting, naar man ikke selv kan bruge dem? Den eneste Brug, de gøre af dem, er at narre en. Havde jeg et Par Stykker af disse Fyre, solgte jeg dem Syd paa, for jeg ved, at jeg dog vilde miste dem først eller sidst, naar jeg ikke gjorde det."

„Saa maatte De hellere sende en Bestilling op til Vor

Herre om at gøre Dem et Sæt aldeles uden Sjæl," sagde Landmanden.

Her blev Samtalen afbrudt ved, at en lille Enspændervogn holdt udenfor Kroen. Den saa fornem ud, og en velklædt, fin Herre sad i den med en farvet Tjener til Kusk.

Hele Selskabet betragtede den ny ankomne med den Interesse, hvormed en Forsamling af Drivere gerne paa en Regndag plejer at tage enhver ny Tilvækst til dens Selskab i Øjesyn. Han var meget høj, med en mørk, spansk Hudfarve, smukke udtryksfulde Øjne og tæt krøllede. ligeledes glinsende sorte Haar. Hans veldannede Ørnenæse, lige, smalle Læber og de fintformede Lemmers beundringsværdige Omrids bibragte øjeblikkelig hele Selskabet Forestillingen om noget usædvanligt. Han gik utvungen ind i Stuen, tilkendegav med et Nik sin Tjener, hvor han skulde sætte hans Kuffert, bukkede for Selskabet og gik med Hatten i Haanden langsomt hen til Skranken, hvor han angav sit Navn at være Harry Butler fra Oakland i Grevskabet Shelby. Idet han derpaa ligegyldigt vendte sig om, gik han hen til Efterlysningen og læste den igennem.

„Jeg synes, Jim," sagde han til sin Tjener, „at vi mødte en Dreng som denne oppe ved Bernan's, gjorde vi ikke?"

„Jo, Massa," sagde Jim, „kun ved jeg ikke, hvorledes det havde sig med Haanden."

„Ja, det saa jeg naturligvis ikke efter," svarede den fremmede med en skødesløs Gaben, hvorpaa han gik hen til Værten og bad ham anvise sig et Værelse for sig selv, da han havde noget at skrive.

Værten var Beredvilligheden selv og en Skare af omtrent syv Negere, gamle og unge, Mandfolk og Fruentimmer, smaa og store, vimsede kort efter om som en Flok Agerhøns, larmede og støjede, traadte hinanden paa Tæerne og tumlede overende i deres Iver for at gøre Massas Værelse i Stand, medens han kastede sig paa en Stol midt i Stuen og indlod sig i en Samtale med den, der sad ham nærmest.

Fabrikanten, Mr. Wilson, havde lige siden den fremmede var kommen ind betragtet ham med en vis ængstelig og urolig Nysgerrighed. Det forekom ham, som om han havde set og kendt ham før, men uden at han kunde huske, hvor. Hver Gang Manden rørte sig, talte eller smilede, for han sammen og fæstede sine Øjne paa ham, men tog dem pludselig til sig igen, naar de klare, sorte Øjne mødte hans med saadan en rolig Kulde.

Tilsidst syntes et Lys pludseligt at gaa op for ham; thi han stirrede paa den fremmede med et saa forbavset Udtryk, at denne gik hen til ham.

„Er det ikke Mr. Wilson?“ sagde han i en genkendende Tone og rakte Haanden ud. „Undskyld, jeg kendte Dem ikke straks igen. Jeg ser, De husker mig — Mr. Butler fra Oaklands i Grevskabet Shelby.“

„Ja — a — ja, Sir,“ sagde Mr. Wilson, som om han talte i Drømme.

I det samme kom eu Negerdreng ind og meldte, at Massas Værelse var færdigt.

„Pas paa Kufferten, Jim,“ sagde den fine Herre henkastende og tilføjede derpaa, idet han henvendte sig til Mr. Wilson, „jeg vilde gerne med Deres Tilladelse tale et Par Ord med Dem i mit Værelse om nogle Forretningsanliggender.“

Mr. Wilson fulgte med, som om han gik i Søvne, og de førtes op til et stort Værelse ovenpaa, hvor et nys antændt Baal bragede i Kaminen og forskellige Tjenestefolk fore omkring for at lægge den sidste Haand paa Tilberedelserne.

Da alt var færdigt og Tjenestefolkene gaaede, lukkede den unge Mand besindigt Døren og stak Nøglen i Lommen, hvorpaa han vendte sig om, lagde Armene overkors og saa Mr. Wilson lige i Ansigtet.

„George!“ udbrød Mr. Wilson.

„Ja, George,“ sagde den unge Mand.

„Det vilde jeg aldrig have troet!“

„Ja, jeg er nok ganske godt forklædt,“ sagde den unge Mand med et Smil. „En Smule Valnødbark har givet min gule Hud en gentil brun Farve, og mit Haar har jeg sværtet, saa De ser, at Efterlysningen slet ikke passer paa mig.“

„O George, det er et farligt Spil, De spiller. Jeg vilde ikke have raadet Dem dertil.“

„Jeg kan gøre det paa mit eget An- og Tilsvar,“ sagde George med et stolt Smil.

Vi skulle i forbigaaende bemærke, at George paa fædrene Side var af hvid Herkomst. Hans Moder var en af hine ulykkelige blandt sin Stamme, der paa Grund af deres personlige Skønhed ere bestemte til Slavinder af deres Herrers Lidenskaber og til Mødre til Børn, der maaske aldrig erfare, hvem de have til Fader. Efter en af de stolteste Familier i Kentucky havde han arvet sine smukke, europæiske Træk og en stolt, utæmmelig

Aand, og efter sin Moder havde han kun faaet en lys Mulatfarve, der rigeligen opvejedes af det dermed følgende fyrige, sorte Øje. En ubetydelig Forandring af Hudens Skær og Haarets Farve havde forvandlet hans Udseende til en Spaniers, og da lette Bevægelser og et fint Væsen stedse havde været ham fuldkomment naturlige, fandt han det ikke vanskeligt at spille den Rolle, han havde paataget sig, nemlig en Gentlemans, der rejste med sin Tjener.

Mr. Wilson, en godmodig, men særdeles ængstelig og forsigtig gammel Mand, vandrede op og ned ad Gulvet og syntes at blive, hvad John Bunyan kalder „tumlet frem og tilbage i sit Sind," og vaklende mellem sit Ønske om at hjælpe George og en vis dunkel Forestilling om at haandhæve Lov og Orden, ytrede han sig som følger:

„Naa, George, De er da sagtens i Begreb med at løbe bort — forlade Deres retmæssige Herre, George — hvilket ikke forundrer mig, skønt det tillige gør mig ondt — meget ondt — jeg tror at burde sige det, George — jeg anser det for min Pligt at sige Dem det."

„Hvorfor gør det Dem ondt, Sir?" spurgte George rolig.

„Jo, fordi De derved ligesom sætter Dem op imod Deres Fædrelands Love."

„Mit Fædreland!" sagde George med stærkt og bittert Eftertryk." Hvilket andet Fædreland har jeg vel, end Graven, og Gud give jeg laa der!"

„Nej, George, nej, nej, det gaar ikke an; det er syndigt — ukristeligt at tale saaledes. De har rigtignok en streng Herre — det kan ikke nægtes — og han opfører sig ikke som han burde, og jeg vil derfor heller ikke forsvare ham; men De ved, at Englen befalede Hagar at vende tilbage til hendes Frue og underkaste sig hendes Vilje; og Apostlen sendte Onesimus tilbage til hans Herre."

„Anfør ikke Bibelen saaledes imod mig, Mr. Wilson," sagde George med lynende Øjne, „lad det være; thi min Kone er en Kristen, og jeg vil ogsaa selv blive det, naar jeg først kommer et Sted hen, hvor jeg kan blive det; men at foreholde et Menneske i mine Omstændigheder Bibelen, er nok til at faa ham til ganske at opgive den. Jeg sætter min Fortrøstning til Gud den Almægtige og vil gerne forelægge ham min Sag og spørge ham, om jeg gør Uret i at søge min Frihed."

„Disse Følelser ere fuldkomment naturlige, George," sagde

den godmodige Mand, idet han pudsede sin Næse. „Ja, de ere naturlige, men det er min Pligt ikke at bestyrke Dem i dem. Ja, min Dreng, det gør mig ondt for Dem; det er en slem — en meget slem Sag; men Apostlen siger: „Enhver blive i den Stand, hvortil han er kaldet.“ Vi maa alle finde os i Forsynets Fingerpeg, George; indser De ikke det?“

George stod med opløftet Hoved, forslagte Arme og et bittert Smil paa sine Læber.

„Ifald nu Indianerne kom og førte Dem, Mr. Wilson, med sig som deres Fange bort fra Deres Kone og Børn og vilde have Dem til at hyppe Majs for dem hele Deres Levetid, saa gad jeg vide, om De da ogsaa vilde anse det for Deres Pligt at forblive i den Stand, hvortil De var kaldet. Jeg tror snarere, at De vilde anse den første herreløse Hest, de maatte træffe paa, for et Fingerpeg fra Forsynet — vilde De ikke?“

Den lille gamle Gentleman gjorde store Øjne ved dette Billede af Sagen, men skønt ingen stor Dialektiker, havde han dog den Forstand, hvori visse Folk, der udbrede sig over dette Emne, ikke udmærke sig, den at tie stille, naar der intet var at sige. Medens han derfor stod og strøg paa sin Paraply og omhyggeligt 'glattede og jævnede enhver Fold og Krølle i den, fortsatte han kun ganske i Almindelighed sine Formaninger.

„Hør, George, De ved jo selv, at jeg stedse har vist mig som Deres Ven, og hvad jeg har sagt, har jeg kun sagt til Deres eget bedste. Men nu forekommer det mig, at De udsætter Dem for en frygtelig Fare. De kan ikke haabe at føre Deres Plan igennem, og bliver De greben, vil det gaa Dem endnu værre, end før; man vil mishandle Dem og slaa Dem halvt ihjel og sælge Dem Syd paa.“

„Alt det ved jeg, Mr. Wilson,“ sagde George. „Jeg udsætter mig for Fare, men —“ han knappede sin Frakke op og fremviste et Par Pistoler og en Bowie Kniv. „Se,“ sagde han, „jeg er beredt paa alt; Syd paa gaar jeg ikke, nej! Kommer det dertil, kan jeg erhverve mig i det mindste seks Fod fri Jod — den første og sidste, jeg nogensinde vil komme til at eje i Kentucky!“

„Men, George, denne Sindstilstand er skrækkelig, det er jo en sand Fortvivlelse, George. Jeg er ganske bestyrtet. Saaledes at overtræde Deres Fædrelands Love!“

„Atter mit Fædreland! De, Mr. Wilson, har et Fædre-

land, men hvilket Fædreland har jeg, eller nogen af mine lige, der har havt en Slavinde til Moder? Hvilke Love gives der for os? Vi give dem ikke selv — vi samtykke ikke i dem — vi have intet med dem at gøre; alt, hvad de gøre for os, er at knuse os og holde os nede i Støvet. Har jeg ikke hørt Talerne paa Eders fjerde Juli?*) Fortæller man os ikke da een Gang hvert Aar, at Regeringerne hente deres retmæssige Styrke fra de regeredes Samtykke? Maa et Menneske ikke anstille Betragtninger, naar han hører sligt? Maa han ikke sætte dette og hint sammen og se, hvad det fører til?"

Mr. Wilsons Hoved var af det Slags, som ikke upassende kan sammenlignes med en Balle Bomuld, blødt, blidt og godmodigt, forstyrret og forvirret. Han beklagede virkeligt George af sit ganske Hjerte og havde et Slags dunkelt og taaget Begreb om, hvad det var for en Følelse, der bevægede ham, men han ansaa det for sin Pligt at snakke godt for ham med uendelig Standhaftighed.

„Det er galt, George. Jeg maa, ser De vel, sige Dem som en Ven, at De gør bedst i at slaa saadanne Tanker af Hovedet; de er farlige, George, meget farlige for Drenge i Deres Stilling — meget;" og Mr. Wilson satte sig ned ved et Bord og begyndte ivrigt at tygge paa Haandtaget af sin Paraply.

„Se engang her, Mr. Wilson," sagde George og satte sig kækt lige overfor ham, „se ret paa mig. Sidder jeg ikke her lige overfor Dem som om jeg i enhver Henseende ligesaa vel var et Menneske som De? Betragt mit Ansigt, betragt mine Hænder, betragt mit Legeme," og den unge Mand rettede sig stolt; „hvorfor er jeg da ikke ligesaa vel et Menneske, som enhver anden? Nu vel, Mr. Wilson, hør, hvad jeg kan fortælle Dem. Jeg havde en Fader — en Gentleman herfra Kentucky — som ikke tænkte paa at forebygge, at jeg blev solgt tilligemed hans Heste og Hunde for at tilfredsstille hans Kreditorer efter hans Død. Jeg saa min Moder blive stillet til Auktion med sine syv Børn. De bleve solgte for hendes Øjne det ene efter det andet og alle til forskellige Herrer, og jeg var den yngste. Hun gik hen og knælede for gamle Massa og bad ham købe hende tilligemed mig, for at hun dog kunde beholde idetmindste

---

*) Den 4de Juli er Aarsdagen for Nordamerikas Forfatning og festligholdes med stor Højtidelighed overalt i Unionen. O. A.

eet Barn, men han sparkede hende bort med sin svære Støvle. Jeg saa ham gøre det, og det sidste, jeg hørte, var hendes Jamren og Klagen, da jeg blev bunden til Halsen af hans Hest for at føres hjem til hans Gaard."

„Naa, og saa?"

„Min Herre sluttede en Handel med en af Folkene og købte min ældste Søster, der var en gudfrygtig, god Pige, og ligesaa smuk, som min stakkels Moder havde været. Hun havde faaet en god Opdragelse og lært gode Sæder. I Begyndelsen var jeg glad over, at hun var bleven købt, da jeg jo derved havde faaet en Veninde i min Nærhed; men snart sørgede jeg derover. Sir, jeg har staaet ved Døren og hørt hende blive pisket, medens det forekom mig som om hvert Slag traf mig lige i Hjertet, uden at jeg dog kunde gøre noget for at hjælpe hende; og hun fik Pisk, Sir, fordi hun vilde føre et saadant ærbart, kristeligt Levnet, som Eders Love ikke berettige en Slavepige til at føre, og den sidste Gang, jeg saa hende, befandt hun sig i Lænker blandt en Slavehandlers Kobbel for at føres til Markedet i Orleans — ene og alene af hin Grund — og det er det sidste, jeg ved om hende. Nu vel, jeg voksede til — det ene Aar gik efter det andet — uden Fader, uden Moder, uden Søster, uden at nogen levende Sjæl ænsede mig mere, end en Hund; jeg kendte kun Pisk, Skældsord og Sult. Ak, Sir, jeg har været saa sulten, at jeg med Glæde har gnavet de Ben, der kastedes for Hundene, og dog, naar jeg som en lille Dreng laa vaagen hele Nætter og græd, var det hverken af Sult, eller fordi jeg havde faaet Pisk. Nej, Sir, jeg græd af Længsel efter min Moder og mine Søstre; det var fordi jeg paa hele den vide Jord ikke havde een Ven, der holdt af mig. Jeg vidste aldrig, hvad Fred eller Ro var. Der blev aldrig sagt mig et venligt Ord, førend jeg kom til at arbejde i Deres Fabrik. De, Mr. Wilson behandlede mig godt; De opmuntrede mig til at opføre mig godt, at lære at læse og skrive og at stræbe efter at blive til noget; og Gud ved, hvor taknemlig jeg er derfor. Da, Sir, lærte jeg min Kone at kende; De har set hende, De ved, hvor smuk hun er. Da jeg opdagede at hun elskede mig, da jeg blev gift med hende, kunde jeg næppe tro, at jeg levede, saa lykkelig var jeg, og Sir hun er ligesaa god, som hun er smuk. Men, hvad sker saa? Saa kommer min Herre, tager mig fra mit Arbejde, fra mine Venner, fra alt, hvad der var mig kært, og trykker mig lige ned i Snavset!

Og hvorfor? Fordi jeg, siger han, glemte, hvem jeg var; for at lære mig, siger han, at jeg kun er en Neger. Og for at sætte Kronen paa sit Værk træder han tilsidst imellem mig og min Kone og siger, at jeg skal lade hende gaa og leve med et andet Fruentimmer. Og alt dette giver Eders Love ham Magt til at gøre til Trods for Gud og Mennesker. Husk vel paa det, Mr. Wilson! Der er ikke noget som helst af det, der har knust min Moders, min Søsters, min Kones og mit eget Hjerte, som Eders Love jo tilstede og give enhver Mand i Kentucky Magt til at gøre, uden at nogen kan sige nej dertil! Kalde De disse Love mit Fædrelands? Jeg har intet Fædreland, Sir, ligesaa lidt som jeg har en Fader. Men jeg skal skaffe mig et. Jeg forlanger kun af Deres at det skal lade mig i Fred og at jeg maa forlade det uhindret; men naar jeg kommer til Kanada, hvor Lovene ville anerkende og beskytte mig, da skal det være mit Fædreland, og dets Love vil jeg adlyde. Men søger nogen at standse mig, da lad ham vogte sig; jeg er fortvivlet. Jeg vil kæmpe for min Frihed til mit sidste Aandedræt. I sige, at Eders Forfædre gjorde det samme; havde De Ret dertil, har jeg det ogsaa!"

Denne Tale, som holdtes, dels medens han sad ved Bordet og dels idet han gik op og ned ad Gulvet, holdtes med Taarer og lynende Øjne og heftige Gestikulationer, var altfor stærk for den godmodige gamle Mand, til hvem den henvendtes og som havde taget et stort, gult Silkelommetørklæde op, hvormed han meget energisk gned sig i Ansigtet.

„Pokker i Vold med dem alle sammen!" udbrød han pludseligt. „Det har jeg jo altid sagt — de fordømte gamle Slyngler! Jeg vil dog ikke haabe, at jeg bander? Naa, gaa, George, gaa! men tag Dem i Agt min Dreng, skyd ikke nogen, George, undtagen — naa — De maa helst ikke skyde, mener jeg; i det mindste vilde jeg ikke træffe nogen, ser De. Hvor er Deres Kone?" sagde han idet han rejste sig og gik bevæget omkring i Værelset.

„Gaaet, Sir, gaaet, med sit Barn i sine Arme, Herren alene ved, hvorhen — gaaet efter Nordstjernen og om eller naar vi nogensinde atter skulle mødes paa denne Jord, kan intet Menneske sige.

„Er det muligt? Det er forbavsende! At løbe bort fra saadant et godt Herskab!"

„Gode Herskaber gøre Gæld, og vort Fædrelands Love

tillade dem at sælge Barnet fra Moderens Bryst, for at dets Herres Gæld kan blive betalt," sagde George bittert.

„Naa, naa," sagde den gamle brave Mand og famlede i sin Lomme, „jeg følger maaske ikke min bedre Overbevisning — for Pokker, jeg vil heller ikke følge den!" tilføjede han pludselig, „tag dette, George," og med disse Ord tog han en Pakke Banknoter ud af sin Brevtaske og bød George dem.

„Nej, kære, gode Herre," sagde George, „De har allerede gjort saa meget for mig, og dette kunde bringe Dem i Forlegenhed. Jeg har Penge nok, haaber jeg, til at komme saa langt med, som jeg behøver det."

„Nej, De skal, George. Penge ere en stor Hjælp overalt; man kan ikke have for mange af dem, naar man kun kommer til dem paa en skikkelig Maade. Tag dem — tag dem kun — tag dem, min Dreng."

„Naar jeg engang i Tiden maa betale dem tilbage, vil jeg tage imod dem," sagde George og tog Pengene.

„Men hør nu, George, hvorlænge vil De blive ved at rejse paa den Maade? — Hverken længe eller langt, vil jeg haabe. Det er godt nok udtænkt, men det er altfor dristigt. Og denne sorte Karl, hvem er han?"

„En tro Kammerat, der flygtede til Kanada for over et Aar siden. Da han var kommen derhen, hørte han, at hans Herre var bleven saa forbitret over hans Flugt, at han havde ladet hans stakkels gamle Moder piske, og han er rejst hele den lange Vej tilbage for at trøste hende og se Lejlighed til at faa hende bort."

„Er det ikke lykkedes ham?"

„Endnu ikke, han har luftet omkring Gaarden uden at faa nogen Lejlighed. Imidlertid ledsager han mig til Ohio for at bringe mig til de Venner, som hjalp ham, og derpaa vender han tilbage for at hente hende.

„Det er farligt, meget farligt," sagde den gamle Mand.

George rettede sig og smilede haanligt.

Den gamle Gentleman betragtede ham fra Hoved til Fod med et Slags enfoldig Forundring.

„Der er foregaaet en mærkelig Forandring med Dem, George. De holder Hovedet i Vejret og taler og bevæger Dem som et andet Menneske," sagde Mr. Wilson.

„Det er fordi jeg er en fri Mand!" sagde George stolt.

„Ja, Sir; jeg har for sidste Gang sagt Massa til noget Menneske. Jeg er fri!“

„Tag Dem iagt! De er endnu ikke i Sikkerhed — De kan blive greben!“

„Alle Mennesker ere fri og lige i Graven, naar de komme dertil, Mr. Wilson,“ sagde George.

„Jeg forstummer over Deres Forvovenhed!“ sagde Mr. Wilson. „At tage herind i den nærmeste Kro!“

„Det er saa forvovent, Mr. Wilson, og denne Kro ligger saa nær, at man aldrig vil tænke derpaa; man vil søge efter mig længere borte, og De selv kunde jo ikke kende mig. Jim's Herre bor ikke her i Grevskabet, og han selv er ikke kendt her i Egnen. Desuden betragtes han som tabt; Ingen søger efter ham, og jeg tror heller ikke, at nogen skal genkende mig efter Efterlysningen.

„Men Brændemærket i Deres Haand?“

George traf Handsken af og viste ham Arret efter et nylig lægt Saar i sin Haand.

„Det er et Afskedsbevis paa Mr. Harri's Opmærksomhed,“ sagde han haanligt. „For en fjorten Dages Tid siden satte han sig i Hovedet at give mig det, da han, som han sagde, troede, at jeg med det første vilde prøve paa at løbe bort. Det ser interessant ud, ikke sandt?“ sagde han, idet han atter traf Handsken paa.

„Jeg tilstaar, Blodet isner i mine Aarer naar jeg tænker derpaa — paa Deres Stilling og Deres Farer!“ sagde Mr. Wilson.

„Mit har været koldt som Is i en lang Række Aar, Mr. Wilson; meu nu staar det paa Kogepunktet,“ sagde George.

„Ja, gode Sir,“ vedblev George efter nogle Øjeblikkes Tavshed; „jeg saa, at De kendte mig, og troede derfor at burde søge denne Samtale med Dem, for at Deres Forundring ikke skulde røbe mig. Jeg rejser i Morgen tidligt før Daggry og haaber i Morgen Nat at være i god Behold i Ohio. Jeg vil rejse ved højlys Dag, tage ind i de bedste Hoteller og sætte mig til Bords med Herrerne i Landet. Og nu Farvel, Sir; hører De, at man har faaet fat paa mig, saa ved De ogsaa, at jeg er død.“

George stod opret som en Klippe og rakte Haanden frem med en Mine som en Fyrste. Den venlige lille Mand trykkede

den hjerteligt og tog, efter nok et lille Styrtebad af Formaninger til Forsigtighed, sin Paraply og slentrede ud af Værelset.

George blev staaende og saa tankefuld hen mod Døren, da den gamle Mand lukkede den. En Tanke syntes at fare som et Lyn igennem hans Hoved. Han gik hurtigt hen til Døren, aabnede den igen og sagde:

„Mr. Wilson, et Ord endnu."

Den gamle Gentleman gik ind igen, og George lukkede som før Døren i Laas og blev staaende nogle Øjeblikke og saa tvivlraadig ned paa Gulvet. Omsider løftede han Hovedet i Vejret og sagde:

„Mr. Wilson, De har vist Dem som en Kristen i Deres Adfærd mod mig; jeg vilde derfor gerne udbede mig en sidste kristelig Kærlighedsgerning af Dem."

„Nu vel da, George."

„Nu vel, Sir; hvad De sagde, var sandt. Jeg udsætter mig for en skrækkelig Fare. I hele den vide Verden findes der ikke een levende Sjæl, der vil sørge, ifald jeg døer," sagde han, idet han trak sit Vejr dybt og talte med stor Møje; „jeg vil blive sparket ud og begravet som en Hund, og ingen vil næste Dag tænke derpaa — ingen, undtagen min stakkels Kone! Den Stakkel, hun vil sørge og klage; kunde det blot lykkes Dem, Mr. Wilson, at sende hende denne lille Brystnaal. Hun forærede mig den i Julegave, det stakkels Barn! Giv hende den og sig hende, at jeg elskede hende til mit sidste Øjeblik. Vil De? Vil De?" tilføjede han indstændigt.

„Ja, ganske vist — stakkels Menneske!" sagde den gamle Gentleman, idet han med vaade Øjne og tungsindig Dirren i Stemmen tog imod Brystnaalen.

„Sig hende een Ting," sagde George, „det er mit sidste Ønske; kan hun komme til Kanada, skal hun tage derhen. Lige meget, hvor god hendes Frue er; lige meget, hvor højt hun elsker sit Hjem; bed hende ikke at vende tilbage; thi Slaveri ender stedse med Elendighed. Sig hende, at hun skal opdrage vor Dreng til en fri Mand, da vil han ikke komme til at lide hvad jeg har lidt. Sig hende dette, Mr. Wilson; vil De?"

„Ja, George, det vil jeg sige hende; men jeg haaber, at De ikke dør; fat Mod! De er en brav Karl. Stol paa Gud, George. Men jeg ønsker af Hjertet, at De var sluppen igennem, det gør jeg."

„Er der nogen Gud at stole paa?“ sagde George i en saadan Tone af bitter Fortvivlelse, at den standsede den gamle Gentlemans Ord: „O jeg har set Ting i mit Liv, som have bragt mig til at tro, at der ikke kan være nogen Gud. I Kristne vide ikke, hvorledes disse Ting se ud for os. Der er en Gud for Eder, men er der nogen for os?“

„O hold op — hold op, min Dreng!“ sagde den gamle Mand næsten hulkende; „Tro dog aldrig det! Der er — der er en Gud; Skyer og Mørke omgive ham; men Retfærdighed og Visdom er hans Trones Bolig. Der er en Gud, George; tro det; stol paa ham, og jeg er vis paa, at han vil hjælpe Dem. Alt vil blive godt, om ikke i dette Liv, saa i det næste.“

Denne enfoldige gamle Mands sande Gudsfrygt og Kærlighed gav ham en forbigaaende Værdighed og Myndighed, medens han talte. George afbrød sin aandsfraværende Gang op og ned ad Gulvet, blev staaende et Øjeblik i dybe Tanker og sagde derpaa roligt:

„Tak fordi De sagde dette, gode Ven; jeg vil tænke derpaa.“

Tolvte Kapitel.

Et udvalgt Eksempel paa lovlig Handel.

Og der hørtes en Stemme i Ramah; Graad og Klage og stor Sorg; Rachel græd for sine Børn og vilde ikke lade sig trøste.

Mr. Haley og Tom rullede afsted i deres Vogn, bægge i nogen Tid hensunkne i deres egne Betragtninger. Nu er det en underlig Ting med saadanne Betragtninger af to Mennesker, der sidde ved Siden af hinanden; de sidde paa det samme Sæde, have de samme Slags Øjne, Øren, Hænder og øvrige Organer, og de samme Genstande fare forbi deres Blik, men dog er der en mærkelig Forskel paa deres Betragtninger!

Som nu f. Eks: Mr. Haley; han tænkte for det første paa Tom's Højde og Drøjde og hvad han kunde faa for ham, naar han holdtes fed og i god Stand, til han fik ham bragt

paa Markedet. Han tænkte paa, hvorledes han skulde faa sit Kobbel fuldstændigt og paa Markedsprisen for visse, endnu kun i hans Tanker tilværende Mænd, Kvinder og Børn, hvoraf det skulde bestaa, samt paa andre, med Næringsvejen beslægtede Genstande; derefter tænkte han paa sig selv og paa hvor menneskekærlig han var, saa at han, i Stedet for, at andre lænkede deres Negere baade paa Hænder og Fødder, kun havde lagt Tom Lænker om Benene og ladet ham beholde Brugen af sine Hænder, saalænge han opførte sig godt; og han sukkede ved Tanken om, hvor utaknemlig den menneskelige Natur var, saa at der endog var Grund til at tvivle paa, at Tom paaskønnede hans Barmhjertighed. Han var saa ofte bleven narret af Negere, som han havde begunstiget; men dog undredes han over, at han endnu kunde være saa godmodig.

Hvad Tom angik, da tænkte han over nogle Ord i en agtet, gammel Bog, som idelig løb ham om i Hovedet; de løde saaledes: „Vi have her intet blivende Sted, men vi søge et, der skal komme, og derfor skammer Gud sig ikke ved at kaldes vor Gud; thi han har beredt os et Sted.“ Disse Ord i den gamle Bog, der væsentligen er sammenskreven af uvidende og ulærde Mænd, have til alle Tider paa en eller anden Maade bevaret en sælsom Magt over fattige, enfoldige Menneskers Sind som Tom. De vække Sjælen af dens Dybder og fremkalde, ligesom med Trompetskrald, Mod, Kraft og Begejstring der, hvor der før kun herskede sort Fortvivlelse.

Mr. Haley tog adskillige Aviser op af sin Lomme og begyndte med udelukkende Interesse at gennemse Bekendtgørelserne. Han var just ikke nogen særdeles ferm Læser og havde den Vane at læse i et Slags halvt højt Recitativ for at lade sine Øren stadfæste sine Øjnes Slutninger. I denne Tone læste han følgende Avertissement:

„Auktion over Negere! Efter Rettens Ordre blive Tirsdagen den 20de Februar følgende Negere: Hagar, 60 Aar; John, 30 Aar; Ben, 21 Aar; Saul, 25 Aar, og Albert, 14 Aar, solgte udenfor Domhuset i Byen Washington i Kentucky til Fordel for Kreditorerne og Arvingerne i Dødsboet efter Jesse Blutchford, Esq.

Samuel Worris, Thomas Flint,
executores testamenti.«

„Der maa jeg hen,“ sagde han til Tom i Mangel af

nogen bedre at tale til. „Du maa vide Tom, at jeg vil samle mig et rigtig udmærket Kobbel Folk for at føre dem Syd paa tilligemed Dig; det vil gøre det saa omgængeligt og behageligt undervejs; godt Selskab skal det blive, ser Du. Først og fremmest maa vi køre lige til Washington, og der vil jeg lade Dig forvare i Fængslet, medens jeg passer mine Forretninger.

Tom hørte ganske taalmodig paa denne behagelige Efterretning, idet han kun i sit stille Sind spurgte sig selv, hvor mange af disse domfældte Mænd der vel havde Kone og Børn, og om de vare til Mode ligesom han ved at forlade dem. Det maa derhos tilstaas, at den naive, henkastede Bemærkning, at han skulde vandre i Fængsel, ingenlunde gjorde noget behageligt Indtryk paa den stakkels Tom, som stedse havde været stolt af en strengt, ærlig og retskaffen Vandel. Ja, vi maa tilstaa det, Tom var noget stolt af sin Ærlighed, stakkels Fyr; han havde jo ikke stort andet at være stolt af; havde han hørt til en af Samfundets højere Klasser, havde han maaske ikke været saa indskrænket. Dagen gik imidlertid, og Aftenen saa Haley og Tom hyggeligt under Tag i Washington, den ene i et Værtshus, den anden i et Fængsel.

Omtrent Klokken elleve næste Dag havde en blandet Hob forsamlet sig ved Domhustrappen og røg, skraaede, spyttede og snakkede, enhver efter sin Smag og Tilbøjelighed, medens man ventede paa, at Auktionen skulde begynde. De Mandfolk og Fruentimmer, der skulde sælges, sad i en Gruppe for sig selv og talte i en dæmpet Tone med hinanden. Det Fruentimmer, der var blevet falbudt under Navnet Hagar, var en ægte Afrikanerinde af Ansigtstræk og Legemsdannelse. Hun var maaske tresindstyve Aar, men saa ældre ud af strengt Arbejde og Sygdom, og var tildels blind og lam af Gigt. Ved Siden af hende stod den eneste Søn, hun havde tilbage, Albert, en lille fjortenaarig Knøs med et rask Udseende. Han var den eneste overlevende af en talrig Familie, som efterhaanden var bleven solgt fra hende til et Marked i det sydlige, og Moderen holdt fast paa ham med sine to rystende Hænder og betragtede med stærk Skælven enhver, der gik hen for at undersøge ham.

„Frygt kun ikke, Tante Hagar," sagde en af Mændene; „jeg har talt med Massa Thomas derom, og han mente, at han nok skulde faa Jer bægge solgte under et Nummer."

„De behøve ikke at kalde mig udslidt," sagde hun og rakte sine rystende Hænder i Vejret. „Jeg kan endnu baade lave

Mad og skruppe og skure; jeg er nok værd at købe, naar jeg kan faas for godt Køb; sig dem det, sig dem endelig det," bad hun indstændigt.

Haley banede sig nu Vej ind mellem Gruppen, gik hen til en gammel Mand, spærrede Munden op paa ham og saa ind i den, følte paa hans Tænder, lod ham staa op og rette sig, bøje Ryggen og foretage forskellige Bevægelser for at vise sine Muskler, og gik derpaa hen til den næste og underkastede ham den samme Prøve. Tilsidst gik han hen til Drengen og følte ham paa Armene, udstrakte hans Hænder, saa paa hans Fingre og lod ham springe, for at han kunde vise sin Smidighed.

„Han bliver ikke solgt uden mig!" sagde den gamle Kone med lidenskabelig Ivrighed; „han og jeg følges ad i eet Nummer; jeg er stærk endnu, Massa; og kan forrette en hel Del Arbejde, en hel Del Arbejde, Massa!"

„Paa en Plantage?" sagde Haley med et haanligt Blik. „Det er troligt nok!" og som om han havde faaet nok af sin Undersøgelse, gik han udenfor og blev staaende og saa sig om med Hænderne i Lommen, Cigaren i Munden og Hatten paa Snur, klar til at begynde, naar det skulde være.

„Hvad synes De om dem?" spurgte en Mand, der havde fulgt Haleys Undersøgelse, som om han selv vilde rette sin Bestemmelse efter den.

„Aa," svarede Haley spyttende, „jeg tror nok, at jeg vil byde paa de yngre og paa Drengen."

„De ville gerne sælge Drengen og den gamle Kone under eet," sagde Manden.

„Det var et stift Stykke; hun er jo ikke andet, end en gammel Benrad, der ikke er det Salt værd, hun spiser."

„De vil altsaa ikke?" spurgte Manden.

„Da maatte jeg være en Nar. Hun er halvt blind, krum af Gigt og tosset ovenikøbet."

„Da er der dog nogle, som købe disse gamle Skabninger og sige, at der er en hel Del mere Slid i dem, end man skulde tro," sagde Manden dybsindigt.

„Nej, nej," sagde Haley, „jeg vilde ikke have hende, om jeg saa kunde faa hende for intet — det er en Sandhed — jeg har set mig for."

„Det er dog næsten Synd ikke at købe hende tilligemed hendes Søn; hendes Hjerte synes at hænge saa fast ved ham; naar hun nu var at faa for godt Køb?"

„For dem, der have Penge nok at smide bort paa den Maade, kan det være godt nok. Jeg vil byde paa Drengen til Plantageslave, men paa ingen Maade have hende til Paahæng, om man saa vilde forære mig hende," sagde Haley.

„Hun vil tage paa Vej som fortvivlet," ytrede Manden.

„Det er rimeligt nok," svarede Slavehandleren.

Her afbrødes Samtalen ved en travl Summen blandt de til Stede værende, og Auktionsholderen, en lille geskæftig, vigtig Mand, skubbede sig frem gennem Hoben. Den gamle Kone holdt sit Vejr og greb instinktmæssigt fat i sin Søn.

„Hold Dig tæt til Din Moder, Albert, tæt; de ville byde os op sammen," sagde hun.

„O Moder, jeg er bange for, at de ikke gøre det," svarede Drengen.

„De maa, Barn; jeg kan ikke leve, hvis de ikke gøre det," sagde den gamle Skabning heftigt.

Auktionsholderens Stentorstemme, som opfordrede Folk til at gøre Plads, tilkendegav nu, at Auktionen skulde til at begynde. Der sloges Kres, og de lysthavende skrede til at byde. De forskellige Mandfolk, som vare anførte i Katalogen, bleve snart afhændede til Priser, som vidnede om en levende Efterspørgsel paa Markedet; to af dem tilfaldt Haley.

„Kom nu Du, min Dreng," sagde Auktionsholderen, idet han berørte Knøsen med sin Hammer, „rør Dig og vis, hvorledes Du kan springe."

„Raab dog endelig os to op sammen, Massa," sagde den gamle Kone og holdt fast paa sin Dreng.

„Væk med Dig," sagde Manden barsk og stødte hendes Hænder bort; „Du kommer tilsidst. Spring nu, Du Morian," og i det samme stødte han Drengen hen mod Blokken, medens en dyb, tung Stønnen hørtes bagved ham. Drengen standsede og saa sig tilbage; men der var ingen Tid til at nøle, og idet han tørrede Taarerne af sine store, klare Øjne, stod han straks efter oppe paa Blokken.

Hans smukke Legemsskikkelse, smidige Lemmer og opvakte Ansigt fremkaldte øjeblikkelig en livlig Konkurrence, og en halv Snes Bud løde samtidigt i Auktionsholderens Øren. Ængstelig og halv forskrækket saa han sig om fra den ene Side til den anden, medens Køberne bøde i Munden paa hinanden, snart hist, snart her, indtil Hammeren faldt; Haley havde faaet ham. Han blev stødt ned fra Blokken hen til sin nye Herre, men

ſtandſede et Øjeblik og ſaa ſig tilbage, idet hans gamle Moder, der ſkælvede over hele Kroppen, udſtrakte ſin ryſtende Haand imod ham.

„Køb mig for Guds Skyld med, Maſſa! Køb mig — jeg dør, hvis De ikke gør det!“

„Du dør, hvis jeg gør det, det er Meningen af det,“ ſagde Haley; „nej!“ Og dermed drejede han ſig om paa Hælen.

Bydningen paa den ſtakkels gamle Skabning varede kun kort. Den Mand, der havde tiltalt Haley, og ſom ikke ſyntes at være blottet for al Medlidenhed, købte hende for en Ubetydelighed, og Tilſkuerne begyndte at gaa fra hinanden.

De ulykkelige Ofre for Salget, ſom i mange Aar havde levet ſammen paa et og ſamme Sted, flokkede ſig om den fortvivlede gamle Moder, hvis Smerte var ſørgelig at ſkue.

„Kunde de ikke lade mig beholde een? Maſſa ſagde altid, at jeg ſkulde beholde een — det ſagde han,“ gentog hun atter og atter i hjerteſkærende Toner.

„Stol paa Herren, Tante Hagar,“ ſagde den ældſte af Mandfolkene.

„Hvad kan det hjælpe?“ ſvarede hun med lidenſkabelig Hulken.

„Moder, Moder, tal ikke ſaaledes!“ ſagde Drengen. „De ſige jo, at Du har faaet en god Herre.“

„Det bryder jeg mig ikke om, det bryder jeg mig ikke om. O Albert! O min Søn! Du er mit ſidſte Barn. Gud, hvor jeg er til Mode!“

„Naa, kan ikke en af Jer faa hende væk?“ ſagde Haley tørt. „Hun har ikke godt af at tage ſaaledes paa Vej.“

De gamle Mænd i Hoben fik dels ved Overtalelſe, dels med Magt den ſtakkels Skabning til at ſlippe ſit ſidſte fortvivlede Tag og ſøgte at trøſte hende, medens de førte hende hen til hendes nye Herres Vogn.

„Naa,“ ſagde Haley, idet han ſkød ſine tre Indkøb ſammen og tog en Bunke Feltjærn frem, ſom han lagde dem om Haandledene, og efter at have befæſtet disſe Jærn til en lang Lænke, drev han dem foran ſig hen til Fængslet.

Efter nogle faa Dages Forløb befandt Haley ſig med ſine Beſiddelſer i god Behold om Bord i en af Ohio Dampbaadene. Det var Begyndelſen af hans Kobbel, der, alt ſom Baaden ſejlede videre, ſkulde forøges med forſkellige andre Vareartikler

af samme Slags, som han selv eller hans Kommissionær havde opbevaret paa forskellige Steder ved Flodbredden.

„La Belle Rivière", saa dygtig og smuk en Baad som nogen, der har befaret Floden af samme Navn, gled lystigt ned ad Strømmen under en straalende Himmel og med det fri Amerikas Stjerner og Striber vajende højt oppe i Luften, medens Dækket vrimlede af velklædte Damer og Herrer, som spadserede der og nøde den herlige Dag. Alt var fuldt af Liv og Munterhed, alt, undtagen Haleys Negere, der tilligemed det øvrige Fragtgods vare stuvede ned paa underste Dæk og, hvorledes det nu gik til eller ikke, ikke syntes at paaskønne deres forskellige Privilegier, medens de sadde i en Hob og talte sagte med hinanden.

„Naa, Drenge," sagde Haley, nærmende sig med hurtige Skridt, „jeg vil haabe I ere lystige og ved godt Mod. Ingen Surmulen, hører I; hold Ørene stive, Drenge; opfør Jer godt mod mig, saa vil jeg være god mod Eder."

De saaledes tiltalte Drenge svarede med det uforanderlige: „Ja, Massa," som i Aarhundreder har været det ulykkelige Afrikas Feltraab; men det maa dog tilstaas, at de just ikke saa saa overmaade lystige ud; de nærede hver især forskellige smaa Fordomme med Hensyn til Koner, Mødre, Søstre og Børn, som de havde set for sidste Gang, og skønt „han, som pinte dem, af dem forlangte Glæde," viste denne sig dog ikke lige paa Øjeblikket.

„Jeg har en Kone," sagde det som „John, tredive Aar gammel," i Katalogen nævnte Nummer og lagde sin lænkede Haand paa Toms Knæ, „og hun ved ikke et Ord af alt dette, det stakkels Barn!"

„Hvor er hun?" spugte Tom.

„I et Værtshus et Stykke herfra," svarede John; „gid jeg dog blot kunde faa hende at se en eneste Gang endnu i denne Verden," tilføjede han.

Stakkels John! Det var temmelig naturligt, og de Taarer, som faldt medens han talte, faldt saa naturligt, som om han havde været en hvid Mand. Tom drog et dybt Suk af et saaret Hjerte og søgte efter fattig Evne at trøste ham.

Og i Kahytten ovenover dem sade Fædre og Mødre, Mænd og Hustruer, og muntre, dansende Børn bevægede sig omkring dem som ligesaa mange smaa Sommerfugle, og alt gik nok saa hyggeligt og fornøjeligt.

„O Moder," sagde en Dreng, der netop var kommen op fra Lasten, „der er en Slavehandler om Bord og han har bragt fire eller fem Slaver med."

„De Stakler!" svarede Moderen i en halvt sørgmodig, halvt harmfuld Tone.

„Hvad er det?" spurgte en anden Dame.

„Der er nogle Slaver nede i Rummet," svarede Moderen.

„Og de have Lænker paa," sagde Drengen.

„Hvilken Skam for vort Land, at sligt skal kunne ses her!" sagde en tredie Dame.

„Der kan siges en hel Del for og imod den Sag," sagde en fin Kone, der sad og syede i Døren til sit Lukaf, medens hendes to smaa Børn, en Dreng og en Pige, legede i Nærheden af hende. „Jeg har været Syd paa og jeg finder, oprigtig talt, at Negerne ere bedre farne, end de vilde være, om de vare frie."

„I visse Tilfælde, indrømmer jeg, have nogle af dem det godt," sagde den Dame, hvis Bemærkning hun havde besvaret. „Den skrækkeligste Side af Slaveriet er efter min Anskuelse dets Krænkelser af Følelserne og Tilbøjeligheder — Familiernes Adskillelse, for Eksempel."

„Ja, det er ganske vist et stort Onde," sagde den anden Dame, idet hun holdt en Barnekjole, hvormed hun netop var bleven færdig, op i Vejret og eftersaa nøje Garneringerne; „men det, antager jeg, hændes heller ikke ofte."

„Jo det gør," svarede den første Dame ivrigt; „jeg har i mange Aar opholdt mig baade i Kentucky og i Virginien og set nok deraf, til at det har skaaret mig i Hjertet. Sæt engang, Madame, at Deres to Børn her skulde tages fra Dem og sælges?"

„Vi kunne ikke slutte fra vore egne Følelser til denne Klasse Menneskers," indvendte den anden Dame og sorterede noget Uldgarn paa sit Skød.

„I Sandhed, Madame, De kan ikke kende det mindste til dem, naar De kan tale saaledes," svarede den første Dame med Varme. „Jeg er født og opdragen iblandt dem. Jeg ved, at de føle ligesaa levende — ja maaske mere levende, end vi."

Damen sagde: „Virkeligt?" gabede og saa ud af Kahytsvinduet og gentog derpaa til Slutning den Bemærkning, hvormed hun havde begyndt: „I det hele taget finder jeg, at de ere bedre farne, end de vilde være, om de vare frie."

„Det er upaatvivleligt Forsynets Vilje, at den afrikanske Folkestamme skal trælle og holdes i Underdanighed," sagde en fortklædt Gentleman med et gravitetisk Udseende, der sad ved Kahytsdøren. „Forbandet være Kanaan; en Trællenes Træl skal det være," siger Skriften."

„Hør, fremmede, er det virkelig Meningen af Teksten?" spurgte en høj Mand, som stod tæt ved.

„Upaatvivlelig. Det behagede Forsynet af en eller anden uransagelig Grund at fordømme denne Stamme til Trældom for Aarhundreder siden, og vi tør ikke sætte vor egen Mening derimod.

„Nu vel da, saa ville vi alle gøre vort bedste og købe Negere," sagde Manden, „naar det er Forsynets Vilje; ikke sandt, Squire?" sagde han, henvendende sig til Haley, der havde staaet ved Kaminen med Hænderne i Lommen og hørt opmærksomt paa Samtalen.

„Ja," vedblev den høje Mand, „vi maa alle underkaste os Forsynets Beslutninger. Negerne skulle sælges og byttes og holdes i Ave; dertil ere de skabte. Jeg synes, at den Anskuelse ordentlig er ganske forfriskende, ikke sandt, fremmede?" sagde han til Haley.

„Jeg har ikke tænkt derpaa," sagde Haley. „Af mig selv kunde jeg ikke have fundet paa det; dertil er jeg ikke lærd nok. Jeg tog fat paa Handelen for at tjene mit Brød ved den; var der Synd ved den, var det min Agt en Gang i Tiden at fortryde den, ser De."

„Men nu kan De spare Dem den Ulejlighed, ikke sandt?" sagde den høje Mand. „Ja, der kan man se, hvad der kommer ud af at kende Skriften. Havde De studeret Deres Bibel saaledes som denne hersens gode Mand, kunde De have vidst det før og sparet Dem meget Bryderi. De havde bare behøvet at sige: „Forbandet være —" hvad er det nu det hedder? — Og dermed havde det hele været i Orden." Og den fremmede, som ikke var nogen anden, end den ærlige Landmand, som vi forestillede vore Læsere i Kroen i Kentucky, satte sig ned og begyndte at røge med et underligt Smil paa sit lange, tørre Ansigt.

Her blandede en høj, smækker ung Mand, hvis Ansigtstræk vidnede om megen Følelse og Forstand, sig i Samtalen og gentog Ordene: „Gør imod andre som Du vil, at de skulle gøre imod Dig." „Det," tilføjede han, „skulde jeg tro, staar ligesaa vel i Bibelen som: „Forbandet være Kanaan."

„Ja, for simple Folk som vi," sagde Landmanden John, „synes den Tekst at være fuldt saa tydelig;" og John dampede som en Vulkan.

Den unge Mand blev staaende og saa ud, som om han vilde sige mere, men pludselig standsede Baaden, og Passagererne styrtede som sædvanlig hen til Rælingen for at se, hvor de lagde an.

„Ere bægge de to Fyre Præster?" spurgte John en af Folkene, idet de gik fra Borde.

Manden nikkede.

Idet Baaden stoppede, kom et sort Fruentimmer løbende op ad Landgangsbrædtet, borede sig gennem Trængslen, fløj hen til det Sted, hvor Slavekoblet sad, og slyngede sine Arme om den ulykkelige, tidligere som „John, tredive Aar gammel," opraabte Vareartikel, hvem hun med Suk og Taarer beklagede som sin Mand.

Dog hvorfor behøves det at fortælle den altfor ofte, ja hver Dag fortalte Historie om Hjerter, der sønderrives og knuses, om svage, der undertrykkes og trædes i Støvet til Fordel og Bekvemmelighed for de stærke? Den behøver ikke at fortælles — hver Dag fortæller den, og fortæller den til Een, der ikke er døv, om Han end længe er tavs.

Den unge Mand, der tidligere havde talt Guds og Menneskelighedens Sag, stod med korslagte Arme og betragtede dette Optrin. Han vendte sig om, og Haley stod ved hans Side. „Min Ven," sagde han med tykt Mæle, „hvor kan De, hvor tør De drive en Handel som denne? Betragt en Gang disse stakkels Skabninger! Her staar jeg og glæder mig i mit Hjerte til at komme hjem til min Kone og mit Barn, og den samme Klokke, som er Signalet til at føre mig dem i Møde, vil adskille denne stakkels Mand og hans Kone for stedse. Vær forvisset om, at Gud en Gang vil kræve Dem til Regnskab derfor."

Handelsmanden vendte sig bort, uden at sige et Ord.

„Hør en Gang," sagde Landmanden, idet han stødte ham paa Albuen, „der er Forskel paa Præster, som det lader. „Forbandet være Kanaan" synes ikke at faa Medhold af ham her, vel?"

Haley svarede med en urolig Brummen.

„Og det er endda ikke det værste af det," vedblev John; „for det vil maaske heller ikke faa Medhold af Herren, naar

De en Gang skal til at gøre Deres Regning op med Ham, som vi jo vel sagtens alle skulle."

Haley gik i dybe Tanker hen til den anden Ende af Baaden.

„Kan jeg blot tjene noget ordentligt endnu et Par Gange," tænkte han, „saa tror jeg, at jeg vil holde op dermed; det begynder virkelig at blive farligt." Og dermed tog han sin Lommebog frem og begyndte at gennemgaa sit Regnskab, en Tidsfordriv, hvori mange Gentlemen, foruden Mr. Haley, have fundet et Universalmiddel mod en urolig Samvittighed.

Baaden drejede stolt fra Land og alt var Liv og Lystighed ligesom før. Mandfolkene talte og dreve og læste og røgte, Fruentimmerne syede, Børnene legede og Baaden fortsatte sin Kurs.

En Dag, medens den for en kort Tid laa stille ved en lille By i Kentucky, gik Haley i Land i et lille Forretningsærinde.

Tom, hvis Lænker ikke forhindrede ham fra at bevæge sig et lille Stykke frem og tilbage, var gaaet over i den ene Side af Baaden og stod og stirrede ligegyldigt ud over Skanseklædningen. Efter nogen Tids Forløb saa han Handelsmanden vende tilbage med raske Skridt i Selskab med et farvet Fruentimmer, som havde et Barn paa Armen. Hun var meget anstændig klædt, og et farvet Mandfolk fulgte bag efter hende med en lille Kasse. Hun nærmede sig muntert og talte undervejs med Manden, der bar hendes Kasse, og gik saaledes over Landgangsbrædtet om Bord i Baaden. Klokken ringede, Dampen hvislede, Maskinen stønnede og hostede, og afsted gled Baaden ned ad Floden.

Fruentimmeret gik forud mellem Kisterne og Ballerne paa underste Dæk, hvor hun satte sig ned og gav sig til at lege med sit Barn.

Haley gik et Par Gange op og ned ad Dækket, hvorpaa han satte sig ved Siden af hende og begyndte at sige noget til hende i en ligegyldig, dæmpet Tone.

Tom bemærkede, at en tung Sky for hen over Fruentimmerets Pande og at hun svarede hurtigt og med stor Heftighed.

„Jeg tror det ikke, jeg vil ikke tro det!" hørte han hende sige. „De driver kun Spot med mig."

„Vil Du ikke tro det, saa se her," sagde Manden og tog et Papir frem; „det er Købekontrakten om Dig, og Din Herres

Navn staar paa den, og jeg har betalt den med god, klingende Mønt, kan jeg fortælle Dig!"

„Jeg tror ikke, at Massa vil bedrage mig saaledes; det kan ikke være sandt!" sagde Fruentimmeret med stigende Uro.

„Du kan selv spørge hvem Du vil af dem, som kunne læse Skrift. Hør!" sagde han til en Mand, som gik forbi. „Vil De være saa god at læse dette? Denne Tøs vil ikke tro mig, da jeg sagde hende, hvad det var."

„Jh, det er jo en af John Fosdick underskreven Købekontrakt," svarede Manden, hvorved han overdrager Dem Pigen Lucy med hendes Barn. Det er altsammen tydeligt nok, saavidt jeg kan se."

Fruentimmerets lidenskabelige Udbrud samlede en Flok Mennesker omkring hende, og Handelsmanden forklarede dem kortelig Grunden til Bevægelsen.

„Han sagde mig, at jeg skulde ned til Louisville for at tjene som Kokkepige i den samme Gæstgivergaard, hvor min Mand arbejder; det sagde Massa selv til mig, og jeg kan ikke tro, at han vilde lyve for mig," sagde Fruentimmeret.

„Men han har solgt Dig, stakkels Kone, det er der ingen Tvivl om," sagde en godmodigt udseende Mand, der havde undersøgt Papirerne; „han har gjort det; det er kun alt for vist."

„Saa nytter det ikke at snakke mere derom," sagde Fruentimmeret, der pludselig blev ganske rolig, og trykkende sit Barn fastere i sine Arme, satte hun sig paa sin Kasse, vendte Ryggen til og stirrede aandsfraværende ud paa Floden.

„Begynder dog at finde sig i det," sagde Handelsmanden. „Tøsen har Mod i Brystet!"

Fruentimmeret lod til at være rolig, medens Baaden gled afsted, og en dejlig, mild Sommerluftning svævede som en medlidende Aand over hendes Hoved — den blide Luftning, som aldrig spørger, om den Pande, som den køler, er mørk eller lys. Og hun saa Solskinnet spille paa Vandet i gyldne Krusninger og hørte muntre Stemmer, fulde af Glæde og Tilfredshed, tale rundt omkring hende, men hendes Hjerte var tungt, som om en stor Sten hvilede paa det. Hendes Barn, en lille Dreng, havde stillet sig op ved Siden af hende; han klappede hendes Kinder med sine smaa Hænder og syntes at ville vække hende af hendes dybe Tanker ved sine Krumspring og sin Sladren og Jublen. Pludselig pressede hun ham fast i sine Arme, og langsomt faldt den ene Taare efter den anden paa hans forundrede Ansigt,

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

dog lidt efter lidt syntes hun at blive roligere og gav sig til at lege og pusle med ham.

Drengen, et Barn paa ti Maaneder, var usædvanlig stor og stærk af sin Alder og meget kraftfuld af Lemmer. Han holdt sig ikke et Øjeblik stille, men skaffede sin Moder nok at gøre med at holde paa ham og passe paa hans livlige Bevægelser.

„Det er dog en smuk Knægt!“ sagde en Mand, der pludselig blev staaende lige over for ham med Hænderne i Lommen. „Hvor gammel er han?“

„Halvellevte Maaned,“ sagde Moderen.

Mauden fløjtede ad Drengen og bød ham et Stykke Sukker, som han ivrigt greb efter og meget snart fik ind i et Barns almindelige Gemmested, Munden.

„Snild Krabat!“ sagde Manden. „Kender allerede Rumlen!“ og dermed gik han fløjtende sin Vej. Da han var kommen over i den anden Side af Baaden, nærmede han sig Haley, som sad og røgte ovenpaa en Stabel Kister.

Den fremmede tog en Svovlstik og sagde, idet han tændte sig en Cigar:

„Det var en net Tøs, De der har faaet, fremmede.“

„Aa ja, hun kan passere,“ svarede Haley, idet han blæste Røgen ud af Munden.

„Fører De hende Syd paa?“ spurgte Manden.

Haley nikkede og vedblev at røge.

„Til en Plantage?“ spurgte Manden videre.

„Ja,“ svarede Haley, „jeg har en Bestilling for en Plantage, og jeg tror, at jeg lader hende gaa med. Man sagde, at hun skulde forstaa sig godt paa at lave Mad, og saa kunne de jo bruge hende dertil, eller sætte hende til at pille Bomuld. Hun har netop de rigtige Fingre til det Slags Arbejde; jeg har set paa dem. I al Fald er det en let Sag at blive af med hende enten til det ene eller det andet,“ og dermed tog Haley atter fat paa sin Cigar.

„Men Ungen kan dog ikke bruges paa en Plantage,“ bemærkede Manden.

„Ham sælger jeg ved den første, den bedste Lejlighed,“ svarede Haley og tændte en frisk Cigar.

„De sælger ham vel nogenlunde billigt?“ spurgte den fremmede, idet han steg op paa Kisterne og satte sig mageligt paa dem.

„Ved ikke rigtigt," svarede Haley; „det er en smuk, rask Knægt, fed og stærk, med Kød saa fast som en Nøddekærne."

„Meget sandt, men saa er der igen saa meget Bryderi og saa mange Udgifter ved at klække ham op."

„Aa Pokker heller!" svarede Haley; „De ere lige saa lette at opklække, som ethvert andet Slags Kretur; der er ikke mere Ulejlighed ved dem, end ved en Hundehvalp. Om en Maaned gaar den Krabat ene."

„Jeg har en god Lejlighed til Opklækning og har tænkt paa at lægge mig lidt mere Besætning til," sagde Manden. „En Kokkepige mistede sit lille Barn forrige Uge — det druknede i en Vadskebalje, medens hun hængte Tøj op til Tørring — og jeg synes, det kunde være ret godt at lade hende klække denne hersens op."

Haley og den fremmede røgte en liden Stund, uden at sige noget, idet ingen af dem syntes at have Lyst til at bringe Hovedspørgsmaalet paa Bane.

„De tænker dog vel ikke paa at forlange mere, end ti Dollars for denne Krabat, da De dog i ethvert Fald maa skille Dem ved ham?"

Haley rystede paa Hovedet og spyttede betydningsfuldt.

„Det vil kun lidt forslaa," sagde han og begyndte atter at røge.

„Naa, fremmede, hvad vil De da have?"

„Ja," svarede Haley, „jeg kunde selv klække ham op, eller lade ham opklække; han er usædvanlig smuk og frisk og vil om seks Maaneder være sine hundrede Dollars værd, og om et Par Aars Tid vilde jeg kunne faa tohundrede Dollars for ham, naar jeg havde ham paa det rigtige Sted; jeg sælger ham derfor ikke en Cent billigere, end halvtreds."

„Nej, nu spøger De, fremmede," sagde Manden.

„Det er mit ramme Alvor," svarede Haley og nikkede bestemt med Hovedet.

„Jeg vil give tredive for ham," sagde den fremmede, „men ikke en Cent mere."

„Hør, nu vil jeg sige Dem, hvad jeg vil gøre!" sagde Haley og spyttede med fornyet Bestemthed. „Jeg vil dele Forskellen og sige fyrretyve, men det er ogsaa mit sidste Ord."

„Nu vel da, lad gaa!" sagde Manden efter en Pavse.

„Top!" sagde Haley. „Hvor gaar De i Land?"

„I Louisville," svarede Manden.

„Louisville, meget vel, der ere vi i Skumringen," sagde Haley. „Saa sover Drengen — herligt — faar ham bort i al Stilhed, uden Skrigen og Skraalen — passer sig ypperligt — jeg holder meget af, at alt gaar stille og roligt af — kan ikke lide den Flæben og Lamenteren." Og efter at derpaa visse Banknoter vare vandrede fra den fremmedes Lommebog over i Handelsmandens, tog denne igen fat paa sin Cigar.

Det var en klar, stille Aften, da Baaden lagde til ved Bolværket i Louisville; Fruentimmeret havde siddet med sit Barn i sine Arme, og det sov nu trygt. Da hun hørte Stedets Navn blive raabt op, lagde hun hastigt Barnet fra sig ned i en lille Vugge, der dannedes af Fordybningen mellem Kisterne, efter først at have bredt sin Kaabe under det, og derpaa sprang hun over i Siden af Baaden i Haab om at faa sin Mand at se blandt de mange Hotelopvartere, der flokkede sig ved Bolværket. I dette Haab trængte hun sig frem til Skanseklædningen og spejdede, idet hun strakte sig langt ud over denne, med anstrengte Blikke imellem de i Land mylrende Hoveder, medens Menneskemassen trængte sig sammen mellem hende og hendes Barn.

„Nu er det Tid," sagde Haley; idet han tog det sovende Barn og rakte den fremmede det. „Væk ham ikke og faa ham ikke til at græde; ellers bliver Fanden løs med Tøsen." Manden tog forsigtigt mod Bylten og tabte sig snart i Vrimlen ved Bolværket.

Da Baaden, knagende og stønnende og pustende, stødte fra Bolværket og begyndte at arbejde sig langsomt frem igen, vendte Fruentimmeret tilbage til sin forrige Plads. Handelsmanden sad der — Barnet var borte!

„Hvad — hvad — hvor?" begyndte hun med bestyrtet Forbavselse.

„Lucy," sagde Handelsmanden, „Dit Barn er borte; det er ligesaa godt, at Du faar det at vide først som sidst. Jeg vidste jo, ser Du, at Du ikke kunde tage Drengen med Syd paa, og jeg fik Lejlighed til at sælge ham til en anset Familie, som vil sørge bedre for ham, end Du vilde kunnet."

Handelsmanden havde naaet det Standpunkt af kristelig og politisk Fuldkommenhed, som i den sidste Tid er blevet lovprist af visse Prædikanter og Statsmænd fra det nordlige og paa hvilket han ganske havde overvundet enhver menneskelig Svaghed og Fordum. Hans Hjerte var netop paa det selvsamme Sted, hvortil Deres, Sir, og mit vilde kunne bringes ved behørig

Umage og Uddannelse. Det vilde Udtryk af Smerte og den højeste Grad af Fortvivlelse, hvormed Fruentimmeret betragtede ham, vilde maaske have forvirret en mindre øvet; men han var vant til det; han havde jo hundrede Gange set dette Udtryk. Ogsaa Du, min Ven, kan vende Dig til saadanne Ting, og det er Hovedformaalet for den seneste Tids Bestræbelser at vænne hele vort nordlige Samfund til dem til Unionens Forherligelse. Handelsmanden betragtede derfor den Dødsangst, han saa arbejde i disse mørke Træk, disse knyttede Hænder og halvkvalte Aandedræt som nødvendige, med hans Haandtering forbundne Omstændigheder, og overvejede kun, om hun vilde skrige og afstedkomme Røre om Bord; thi ligesom andre Tilhængere af vor folkelige Institution var han en Hader af Bevægelse.

Men Fruentimmeret skreg ikke, Kuglen var faret altfor lige gennem Hjertet til at kunne fremkalde Skrig eller Taarer.

Svimmel i Hovedet satte hun sig ned; hendes slappe Hænder sank livløst ned ved hendes Side; hendes Øjne stirrede lige ud, men hun saa intet. Støjen og Menneskelarmen om Bord i Baaden og Maskineriets Stønnen blandede sig ligesom i Drømme i hendes fortumlede Øre, og det arme, forstummede Hjerte havde hverken Taarer eller Klager for sin grænseløse Elendighed. Hun var fuldkommen stille.

Handelsmanden, som, naar det gjaldt hans Fordel, var næsten ligesaa menneskekærlig som nogle af vore Statsmænd, syntes at føle sig opfordret til at yde al den Trøst, som Omstændighederne tilstedede.

„Jeg ved nok, at det vil falde Dig noget tungt i Begyndelsen, Lucy," sagde han, „men saadan en rask, fornuftig Pige som Du vil ikke give efter for det. Du ser selv, at det er nødvendigt og ikke kan ændres."

„O ti, Massa, ti!" sagde Fruentimmeret med en Stemme, som om hun skulde kvæles.

„Du er en rask Tøs, Lucy," vedblev han; „jeg mener Dig det godt og skal skaffe Dig en god Plads længere nede, og Du faar Dig snart en anden Mand — saadan en køn Pige som Du er —"

„O Massa, naar De blot vilde lade være at tale til mig nu!" sagde Fruentimmeret i en Tone af en saa levende og heftig Sjælekval, at Handelsmanden indsaa, at der var noget ved Sagen, som overgik hans Kræfter. Han stod op og Fruentimmeret skjulte sit Ansigt i sin Kaabe.

Handelsmanden gik i nogen Tid frem og tilbage og blev af og til staaende og saa paa hende.

„Tager sig det temmelig nær," sagde han ved sig selv, „men er dog ret rolig; vil lade hende svede lidt, saa kommer hun sig nok igen."

Tom havde iagttaget hele Begivenheden fra først til sidst og fattede fuldkomment dens Resultater. Ham forekom den som noget ubeskriveligt rædsomt og grusomt, fordi han, den stakkels uvidende, sorte Sjæl! ikke havde lært at betragte Tingene fra et almindeligt Synspunkt eller at danne sig friere Anskuelser. Var han blot bleven undervist af visse af Kristendommens Tjenere, vilde han have tænkt ganske anderledes derom og kun deri set en ganske almindelig Omstændighed ved en lovlig Næringsvej, en Næringsvej, hvorom visse amerikanske Gejstlige lære os, at den ikke medfører andre Ulemper, end de, der ere nadskillelige fra ethvert andet Forhold i Hus- og Samfundslivet. Men Tom, der, som man ser, kun var et stakkels uvidende Menneske, hvis Læsning alene havde indskrænket sig til det ny Testamente, kunde ikke trøste og berolige sig med Anskuelser som disse. Hans hele Sjæl blødte ved Synet af hvad der forekom ham at være en Uretfærdighed mod den stakkels lidende Ting, der laa paa Kisterne som et knækket Rør, den følende, levende, blødende og dog udødelige Ting, som amerikansk Statslov sætter i Klasse med de Pakker, Vareballer og Kasser, iblandt hvilke hun ligger.

Tom nærmede sig hende og forsøgte at sige noget, men hun hulkede kun. Ærligt og oprigtigt og medens Taarerne randt ham ned ad Kinderne, talte han om et Kærlighedens Hjerte oppe i Himlen, om en medlidende Jesus og et evigt Hjem; men Øret var døvt af Smerte, og det lammende Hjerte kunde ikke føle.

Natten kom, den stille ubevægelige, herlige Nat, der skinnede ned med sine utallige og højtidelige Engleøjne, blinkende, skøn, men tavs. Der kom ingen Tale eller Ord, ingen medlidende Røst eller hjælpende Haand fra hin fjerne Himmel. En for en hendøde de travle eller muntre Stemmer. Alle om Bord i Baaden sov og Bølgeslagene mod Boven kunde tydelig høres. Tom strakte sig paa en Kasse, og medens han laa der, hørte han nu og da en kvalt Hulken eller Klagen fra den sønderknuste Skabning: „O hvad skal jeg gøre? O Gud! O gode Gud,

hjælp mig!“ og saaledes af og til, indtil denne Mumlen hendøde i Tavshed.

Ved Midnat vaktes Tom pludseligt. Noget sort gik hurtigt forbi ham hen i Siden af Baaden og han hørte et Plask. Ingen andre hørte eller saa noget. Han løftede Hovedet i Vejret — Fruentimmerets Plads var tom. Han stod op og saa sig forgæves om efter hende. Det stakkels blødende Hjerte stod omsider stille, og Floden krusede og boltrede sig ligesaa lystigt, som om den ikke havde lukket sig over hende.

Taalmodighed, Taalmodighed, I, hvis Hjerter svulme af Harme over Uretfærdigheder som disse. Ikke eet af Smertens Sukke, ikke een af de undertryktes Taarer glemmes af Sorgernes Mand, Kærlighedens Herre. I sin taalmodige, ædle Barm bærer Han en Verdens Kvaler. Bær Du, ligesom han, i Taalmodighed og stræb i Kærlighed; thi saa sandt han er Gud, „skal hans genløstes Aar komme.“

Handelsmanden vaagnede muntert og tidligt og gik hen for at se til sit Kobbel, men nu kom Turen til at blive forskrækket til ham.

„Hvor i al Verden er dog Tøsen?“ sagde han til Tom.

Tom, der havde lært, hvor klogt det er at tie, følte sig ikke opfordret til at meddele sine Bemærkninger og Formodninger, men sagde kun, at han ikke vidste det.

„Hun kan ikke være smuttet væk paa noget af Landingsstederne i Nat; thi jeg var vaagen og passede paa, hver Gang Baaden stoppede. Det Slags Ting betror jeg aldrig til andre.“

Disse Ord henvendtes i al Fortrolighed til Tom, som om de vare noget, der særligen maatte interessere ham. Tom svarede ikke.

Handelsmanden ransagede Baaden fra Stævn til Stævn, imellem Kasser, Baller og Fustager, i Maskineriet, bag Skorstenene, kort sagt, overalt, men forgæves.

„Hør, Tom, vær nu oprigtig,“ sagde han, da han efter en saadan frugtesløs Søgen kom hen til det Sted, hvor Tom sad. „Du ved noget derom. Nægt det ikke; jeg ved, at Du gør det. Jeg saa Pigen ligge her omtrent Klokken ti, og siden igen Klokken tolv, og saa atter imellem et og to; men Klokken fire var hun borte, og Du laa og sov der hele Tiden. Naa, Du ved noget, Du kan ikke nægte det.“

„Nu vel, Massa,“ svarede Tom, „henad Morgenstunden strøjfede der noget forbi mig, saa at jeg halvvejs vaagnede derved,

og saa hørte jeg et stærkt Plask og vaagnede helt, og saa var Pigen borte. Det er alt, hvad jeg ved derom."

Handelsmanden blev hverken forskrækket eller forbavset, da han, som sagt, var vant til en stor Mængde Ting, hvortil vi ikke ere vante. Selv Dødens skrækkelige Nærværelse frembragte ingen højtidelig Gysen hos ham. Han havde set Døden saa mange Gange, truffet den paa sin Handelsvej og var bleven bekendt med den, og tænkte sig den kun som en besværlig Kunde, der paa en ubillig Maade hindrede ham i hans Virksomhed, og derfor bandte han paa, at Tøsen havde været noget daarligt Kram, og at han var fordømt uheldig og ikke vilde tjene en Cent ved den Rejse, hvis det blev ved at gaa saaledes. Han syntes, kort sagt, afgjort at anse sig for forurettet; men der var intet at gøre derved, da Fruentimmeret var undveget til en Stat, som aldrig udleverer en Flygtning, ikke en Gang paa hele den stolte Unions Forlangende. Handelsmanden satte sig derfor misfornøjet ned med sin lille Regnskabsbog og førte den savnede Krop og Sjæl op paa Tabskontoen!

„Er denne Handelsmand dog ikke en oprørende Skabning? Saa ufølsom! Det er i Sandhed skrækkeligt!"

„O, men ingen ænser disse Handelsmænd! De ere alminde-ligt foragtede — optages aldrig i anstændigt Selskab."

Men hvo, Sir, skaber Handelsmanden? Hvo er mest at dadle? Den oplyste, dannede Mand, som understøtter det System, hvoraf Handelsmanden er det uundgaaelige Resultat, eller den stakkels Handelsmand selv? De skaber den offentlige Stemning, der fremkalder hans Næringsvej og fordærver og nedværdiger ham, indtil han ikke længere undser sig ved den, og hvori er de da bedre, end han?

De er oplyst og han uvidende, De høj og han lav, De dannet og han plump, De talentfuld og han enfoldig.

Paa den tilkommende Regnskabsdag ville netop disse Hensyn gøre den taaleligere for ham, end for Dem.

Idet vi slutte vor Beretning om disse Biomstændigheder ved en retmæssig Næringsvej, maa vi bede Verden ikke at tro, at amerikanske Borgere ere saa aldeles blottede for Menneskelighed, som man maaske ubilligen kunde antage paa Grund af vore Folkerepræsentanters kraftige Bestræbelser for at beskytte og variggøre dette Slags Handel.

Hvo ved ikke, hvorledes vore store Mænd overanstrenge sig for at deklamere imod den udenlandske Slavehandel?

Dette Emne har frembragt en hel Hærskare af Clarkson'er og Wilberforce'r, som det er højst opbyggeligt at høre og se. At købe Negere i Afrika er saa afskyeligt, kære Læser! Det er ikke til at tænke paa! Men at købe dem i Kentucky — ja, det er en ganske anden Sag!

Trettende Kapitel.

Kvæker Nybygden.

En lille Skueplads aabner sig nu for os. Et stort, rummeligt, pynteligt malet Køkken, hvis gule Gulv er blankt og glat og frit for ethvert Støvgran; et net, omhyggeligt pudset Komfur; Rækker af blankt Tintøj, som minder om ubeskriveligt gode Sager for Ganen; gamle og stærke Stole af poleret Valnøddetræ; en lille Gyngestol med Rørsæde og en af brogede uldne Klude nok saa net sammensat Pude, og en større, moderlig og gammel, hvis aabne Arme vinke med en gæstfri Indbydelse, som understøttes af dens Fjerpuders Bønner — en rigtig magelig, overtalende gammel Stol, der hvad huslig og hyggelig Bekvemmelighed angaar er ligesaa meget værd som et helt Dusin Stadsstole med Plydses eller Damaskes Betræk, og i denne Stol sidder, gyngende sig sagte frem og tilbage og med Øjnene fæstede paa noget fint Sytøj, vor gamle Veninde Eliza. Ja, der er hun, blegere og magrere, end i sit Hjem i Kentucky, med en Verden af stille Sorg, beskygget af hendes lange Øjenhaar og fremhævende Omridset af hendes blide Mund. Det var tydeligt at se, hvor gammelt og stærkt det ungdommelige Hjerte var blevet under den tunge Sorgs Tugt, og naar hun en Gang imellem opløftede sit sorte Øje for at følge sin lille Harrys Krumspring, idet han som en tropisk Sommerfugl boltrede sig hen over Gulvet, aabenbarede hun en Fasthed og bestemt Beslutning, som ikke havde ytret sig hos hende i tidligere og lykkeligere Dage.

Ved Siden af hende sad en Kone med et blankt Tinfad paa Skødet, hvorpaa hun omhyggeligt sorterede nogle tørrede

Ferskener. Hun kunde være fem og halvtredsindstyve til tresindstyve Aar, men hendes Ansigt hørte til dem, som Tiden kun synes at berøre for at opklare og forskønne dem. Den snehvide Krepflors Kappe, der var syet efter det strenge Kvæker Mønster, det simple Musselins Tørklæde, som laa i glatte Folder over Brystet, det graa Sjal og Kjolen af samme Farve viste straks, til hvilket Trossamfund hun hørte. Hendes Ansigt var rødt og rundt og af en sund, fløjlsagtig Blødhed, hvorved man kom til at tænke paa en moden Ferskен. Hendes af Alderen tildels sølvfarvede Haar var lagt glat bagover fra en høj rolig Pande, paa hvilken Tiden ingen anden Indskrift havde sat, end Fred paa Jorden og Kærlighed blandt Menneskene, og nedenfor den lyste et Par klare, ærlige, kærlige brune Øjne, som man kun behøvede at se lige ind i for at føle, at man saa helt ind i saa godt og trofast et Hjerte, som der nogensinde har banket i en Kvindes Bryst. Der er blevet sagt og sunget saa meget om skønne unge Piger, men hvorfor har ingen Øjne for gamle Koners Skønhed? Ønsker nogen at begejstres af dette Emne, henvise vi ham til vor gode Veninde Rachel Halliday saaledes som hun sidder der i sin lille Gyngestol. Den havde Ansats til at kvække og knirke, havde den Stol, enten fordi den havde forkølet sig i sin Ungdom, eller paa Grund af et eller andet astmatisk Tilfælde, eller maaske fordi dens Nervesystem var i Uorden; men hvoraf det nu var, saa knirkede og kvækkede Stolen, medens hun vuggede sig langsomt frem og tilbage i den, i en dæmpet Tone, som man vilde have fundet utaalelig hos enhver anden Stol. Og dog erklærede gamle Simeon Halliday tidt og mange Gange, at han holdt mere deraf, end af den bedste Musik, og alle Børnene tilstode, at de ikke vilde undvære at høre Moders Stol for alt i Verden. Og hvorfor? I tyve Aar eller mere vare kun venlige Ord, blide Formaninger og moderlig, kærlig Ømhed komne fra denne Stol; utallige Hovedpiner og Hjertekvider vare der blevne lægte og aandelige og jordiske Forlegenheder løste, alle sammen af en god, kærlig Kvinde, Gud velsigne hende!

„Saa Du tænker endnu bestandig paa at gaa til Kanada, Eliza?“ sagde hun, medens hun roligt eftertalte sine Ferskener.

„Ja, Madame,“ svarede Eliza bestemt. „Jeg maa af Sted; jeg tør ikke tøve.“

„Og hvad vil Du gøre, naar Du kommer derhen? Det maa Du vel betænke, min Datter.“

„Min Datter!“ kom saa naturligt fra Rachel Hallidays Læber; thi hun havde netop et Ansigt og en Skikkelse, som gjorde, at „Moder“ syntes at være det naturligste Ord i Verden.

Elizas Hænder skælvede, og der faldt nogle Taarer paa hendes fine Sytøj, men hun svarede med Bestemthed:

„Jeg vil gøre — hvad der tilbyder sig. Jeg haaber, at der dog vil tilbyde sig noget.“

„Du ved, at Du kan blive her saa længe Du vil,“ sagde Rachel.

„O Tak,“ sagde Eliza, „men,“ her pegede hun paa Harry, „jeg kan ikke sove om Natten; jeg kan ingen Ro faa. I Nat drømte jeg, at jeg saa hin Mand komme ind i Gaarden,“ sagde hun gysende.

„Stakkels Barn!“ sagde Rachel og tørrede sine Øjne; „men saaledes maa Du ikke være til Mode. Herren har indrettet det saaledes, at der endnu aldrig er bleven stjaalet en Flygtning bort fra vor Landsby. Jeg haaber, at Du ikke bliver den første.“

Her aabnedes Døren og en lille, trind, naalepudeagtig Kone med et muntert, blomstrende Ansigt som et modent Æble stod i den. Hun var ligesom Rachel klædt i ærbart Graat med Musselinet lagt i pyntelige Folder over hendes runde, buttede lille Bryst.

„Ruth Stedman,“ sagde Rachel og gik hende glad i Møde. „Hvorledes har Du det, Ruth?“ spurgte hun og greb hjerteligt bægge hendes Hænder.

„Godt,“ svarede Ruth, idet hun tog sin lille graa Hat af og støvede den af med sit Lommetørklæde, hvorved et lille rundt Hoved kom til Syne, paa hvilket Kvæker Kappen sad med et Slags skælmsk Udtryk, trods alt, hvad de smaa tykke Hænder, som snart fik travlt med at bringe den i Lave, gjorde for at glatte og ordne den. Desuden vare nogle stærkt krøllede Haarlokker brudte frem hist og her og skulde listes og lempes tilbage paa deres rette Plads igen, og derpaa vendte den fremmede Gæst, der kunde være en femogtyve Aar, sig bort fra det lille Spejl, foran hvilket hun havde gjort alle disse Tilberedelser, og saa velfornøjet ud, hvilket ogsaa vilde været Tilfældet med de fleste der havde betragtet hende; thi hun var utvivlsomt saa sund og kraftig og munter en lille Kone, som nogensinde har glædet en Mands Hjerte.

„Ruth, denne Veninde er Eliza Harris, og det er den lille Dreng, jeg har fortalt Dig om.“

„Det fornøjer mig meget at se Dig, Eliza,“ sagde Ruth og trykkede Elizas Haand, som om hun havde været en gammel Veninde, hun længe havde ventet, „og det er Din kære Dreng — jeg har taget en Kage med til ham,“ sagde hun og holdt et lille Hjerte hen mod Drengen. Han nærmede sig, stirrede mellem sine Lokker, og tog undselig imod den.

„Hvor er Din lille, Ruth?“ spurgte Rachel.

„O, han kommer straks, men Mary tog ham fra mig, da jeg kom, og løb hen til Laden med ham for at vise Børnene ham.

I samme Øjeblik gik Døren op, og Mary, en ung Pige med et aabent, rosenfarvet Ansigt med store, brune Øjne ligesom hendes Moder, kom ind med Barnet.

„Aha!“ sagde Rachel og gik hen og tog den store, hvide, tykke Krabat paa Armen; „Hvor han ser godt ud og hvor han vokser!“

„Ja, det gør han rigtignok,“ sagde den lille travle Ruth, idet hun tog Barnet og begyndte at tage en lille blaa Silke Hætte af det tilligemed forskellige Lag og Hylstre af Overklæder, og efter at have givet et Ryk hist og et Ryk her og ordnet og pyntet ham paa flere Maader og givet ham et hjerteligt Kys, satte hun ham ned paa Gulvet, for at han kunde samle sine Tanker. Drengen syntes at være fuldkommen vant til denne Behandlingsmaade; thi han stak Tommelfingeren i Munden (som om det var noget, der faldt af sig selv) og syntes snart at fordybe sig i sine egne Betragtninger, medens Moderen tog Plads paa en Stol og gav sig ivrigt ifærd med at strikke paa en lang Strømpe af blaat og hvidt Garn.

„Var det ikke bedst, at Du kom Vand paa Tekedlen, Mary?“ ytrede Moderen mildt.

Mary bar Kedlen ud til Brønden, hvorfra hun snart kom tilbage med den, og satte den paa Komfuret, hvor den kort efter begyndte at snurre og dampe som et Slags Røgelsekar for Gæstfrihed og uskyldig Glæde, ligesom Ferskenerne ogsaa ifølge en sagte Hvisken af Rachel bleve af samme Haand satte paa Ilden i en Stegepande.

Rachel tog nu et snehvidt Kagebrædt ned, bandt et Forklæde for sig og gav sig stille og roligt til at tilberede nogle Tvebakker, efter først at have sagt til Mary: „Var det ikke

bedst, Mary, at Du talte til John om at gøre en Kylling færdig?" hvorpaa Mary forsvandt.

„Men hvorledes har Abigael Peters det?" spurgte Rachel, medens hun beskæftigede sig med sine Tvebakker.

„O det er bedre med hende," svarede Ruth; „og jeg var der i Morges, redte Sengen og gjorde rent i Huset. Leah Hills gik derhen i Eftermiddag for at bage Brød og Postejer for nogle Dage, og jeg har lovet at komme igen i Aften og faa hende op."

„Jeg vil gaa derhen i Morgen for at besørge Rengøringen og se efter, om der skulde være noget at gøre i Stand," sagde Rachel.

„Ah, det er godt," sagde Ruth. „Jeg har hørt," tilføjede hun, „at Hannah Stanwood er syg. John var der i Aftes, og jeg maa derhen i Morgen."

„John kan jo komme og spise her hos os, ifald Du bliver nødt til at blive ude hele Dagen," foreslog Rachel.

„Tak, Rachel; vi faa at se, hvorledes det gaar i Morgen; men der kommer Simeon."

Simeon Halliday, en høj, rank, muskuløs Mand i graa Kjole og Benklæder og med en bredskygget Hat paa Hovedet, traadte nu ind i Stuen.

„Hvorledes gaar det, Ruth?" spurgte han med Varme, idet han aabnede sin brede Haand for at trykke hendes smaa, buttede Fingre; „Og hvorledes har John det?"

„O John og alle vore Folk have det godt," svarede Ruth muntert.

„Er der noget nyt, Fader?" spurgte Rachel, idet hun satte sine Tvebakker i Ovnen.

„Peter Stebbins sagde mig, at de vilde komme i Aften med Venner," svarede Simeon betydningsfuldt, medens han vaskede sine Hænder i en pyntelig Vandrende ude i en lille Gang bag Køkkenet.

„Virkelig!" sagde Ruth med et tankefuldt Blik paa Eliza.

„Sagde Du ikke, at Dit Navn var Harris?" spurgte Simeon Eliza, da han igen kom ind i Stuen.

Rachel kastede et hastigt Blik til sin Mand, idet Eliza skælvende svarede „ja;" thi hendes Frygt, som stedse beherskede hende, indgav hende den Tanke, at hun var bleven efterlyst.

„Moder!" sagde Simeon, som nu stod ude i Gangen og kaldte Rachel ud til sig.

„Hvad vil Du, Fader?“ sagde Rachel og gned sine melede Hænder, idet hun gik ud i Gangen.

„Dette Barns Mand befinder sig her i Nybygden og kommer her til i Aften,“ sagde Simeon.

„Nej, hvad siger Du?“ udbrød Rachel med glædestraalende Ansigt.

„Det er ganske vist; Peter var i Gaar nede med Vognen ved den anden Station, hvor han traf en gammel Kone og to Mænd; den ene af dem sagde, at han hed George Harris, og efter det, han fortalte af sin Historie, er jeg sikker paa, hvem han er. Det er en rask, smuk Karl. Skulle vi sige hende det?“ spurgte Simeon.

„Lad os tale med Ruth derom,“ svarede Rachel. „Aa hør, Ruth, kom lidt herud.“

Ruth lagde sit Strikketøj fra sig og gik straks ud i Gangen.

„Hvad mener Du, Ruth?“ sagde Rachel, „Fader siger, at Elizas Mand er kommen med det sidste Selskab og vil være her i Aften.“

Et Glædesraab af den lille Kvækerinde afbrød Meddelelsen. Hun gjorde et saadant Spring fra Gulvet, idet hun klappede i de smaa Hænder, at to Lokker listede sig frem under Kvæker Kappen og lagde sig straalende paa hendes hvide Halstørklæde.

„Stille, stille, kære Veninde!“ sagde Rachel mildt; „Stille Ruth; sig os en Gang, skulle vi sige hende det nu?“

„Nu? Ja vist, lige paa Minuten! Sæt en Gang, at det var min John, hvorledes vilde jeg da ikke være til Mode? Sig hende det ufortøvet.“

„Du bestræber Dig kun for at lære, hvorledes Du skal elske Din Næste, Ruth,“ sagde Simeon og betragtede Ruth med et straalende Ansigt.

„Ja vist; er det ikke derfor, at vi ere skabte? Elskede jeg ikke John og Barnet, vilde jeg jo nu ikke kunne føle for hende. Kom nu med og fortæl hende det!“ sagde hun og lagde overtalende sine Hænder paa Rachels Arm. „Tag hende med ind i Dit Sovekammer og lad mig stege Kyllingen imidlertid.“

Rachel gik ind i Køkkenet, hvor Eliza sad og syede og sagde blidt, idet hun aabnede Døren til et lille Sovekammer: „Kom herind med mig, min Datter; jeg har noget at sige Dig.“

Blodet for op i Elizas blege Ansigt; hun stod op, skælvende af en skrækkelig Angst, og saa hen paa sin Dreng.

„Nej, nej,“ sagde den lille Ruth, idet hun sprang op og

greb hendes Hænder. „Vær ikke bange; det er gode Efterretninger, Eliza; gaa ind, gaa ind!“ Og hun skød hende sagte hen til Døren, hvorpaa hun vendte sig om og tog den lille Harry paa Armen og begyndte at kysse ham.

„Du skal se Din Fader, Du smaa. Hører Du? Din Fader kommer,“ sagde hun atter og atter, medens Drengen stirrede forundret paa hende.

Imidlertid foregik et andet Optrin indenfor Døren. Rachel Halliday trak Eliza hen til sig og sagde: „Herren har havt Barmhjertighed med Dig, min Datter; Din Mand er undkommen fra Trældommens Hus.“

Blodet strømmede som en glødende Ild op i Elizas Kinder og vendte ligesaa pludselig tilbage til hendes Hjerte. Hun satte sig blegnende ned og var nær ved at besvime.

„Fat Mod, Barn,“ sagde Rachel og lagde sin Haand paa hendes Hoved. „Han er hos Venner, som ville bringe ham her hen i Aften.“

„I Aften!“ gentog Eliza, „I Aften!“ Ordene tabte enhver Betydning for hende; hendes Hoved løb rundt; alt var et Øjeblik ligesom en Taage.

Da hun kom til sig selv igen, fandt hun sig liggende paa Sengen, omhyggelig tildækket med et Tæppe, og lille Ruth gned hendes Hænder med Kamfer. Hun slog Øjnene op i en Tilstand af sød, drømmerisk Mathed, ligesom et Menneske, der længe har baaret paa en tung Byrde, men nu mærker, at den er borte, og at han kan hvile sig. Den Nervespænding, som ikke havde ophørt noget Øjeblik fra den første Time af hendes Flugt, var forsvunden og bleven afløst af en underlig Fornemmelse af Sikkerhed og Ro, og medens hun laa der med sine store, sorte Øjne aabne, fulgte hun, ligesom i en stille Drøm, enhver Bevægelse af sine Omgivelser. Hun saa Døren gaa op til den anden Stue; saa Aftensbordet med dets snehvide Dug; hørte den drømmeriske Mumlen af den snurrende Tekedel; saa, hvorledes Ruth trippede frem og tilbage med Kager og Syltetøj og nu og da blev staaende for at give Harry en Kage i Haanden, klappe ham paa Hovedet, eller sno hans lange Lokker mellem sine snehvide Fingre. Hun saa Rachels fyldige, moderlige Skikkelse, naar hun imellem Stunder kom hen til Sengen for at

rette paa Sengklæderne og pusle dem som et Tegn paa sin Velvilje, og følte, at der straalede ligesom et Solskin ud fra hendes store, klare, brune Øjne. Hun saa Ruths Mand komme ind, saa hende ile hen imod ham og begynde at hviske meget alvorligt, idet hun af og til med en udtryksfuld Bevægelse pegede med sin Lillefinger hen mod Sovekammeret. Hun saa hende sætte sig med Barnet paa Armen for at skænke Te; hun saa dem alle sidde til Bords og lille Harry paa en høj Stol i Skyggen af Rachels brede Vinge; der hørtes en dæmpet Mumlen af Stemmer, en sagte Klingren af Teskeer og en musikalsk Raslen af Tekopper, og alt dette blandede sig i en yndig, rolig Drøm, og Eliza sov som hun ikke havde sovet siden hin frygtelige Midnatstime, da hun havde taget sit Barn og var flygtet ved det kolde Stjernelys.

Hun drømte om et dejligt Land — et Hvilens Land forekom det hende at være — med grønne Strande, smukke Øer og yndigt blinkende Vand; og der, i et Hus, som venlige Stemmer sagde hende var et Hjem, saa hun sin Dreng lege som et frit og lykkeligt Barn. Hun hørte sin Mands Fodtrin; hun mærkede, at han nærmede sig; hans Arme omslyngede hende; hans Taarer faldt paa hendes Ansigt, og hun vaagnede! Det var ingen Drøm. Daglyset var for længe siden svundet; hendes Barn laa og sov trygt ved hendes Side; et Lys brændte mat paa Bordet, og hendes Mand sukkede ved hendes Hovedgærde.

Næste Morgen var der Glæde i Kvækernes Hus. „Moder" var tidligt oppe og omgaves af travle Døtre og Sønner, som vi havde for knap Tid i Gaar til at forestille for vore Læsere og som alle føjede sig lydigt efter Rachels blide „Du gjorde bedst i," eller endnu blidere: „Gjorde Du ikke bedst i?" under Tilberedelserne til Frokosten; thi i Indianas yppige Dale er en Frokost en forviklet og mangesidig Sag, der, ligesom Plukningen af Rosenbladene og Beskæringen af Buskene i Paradiset, udkræver flere Hænder, end Moderens alene. Medens John derfor løb hen til Kilden efter frisk Vand, og Simeon den anden sigtede Mel til Majskager, og Mary malede Kaffe, gik Rachel blidt og roligt omkring, idet hun snart bagte Tvebakker, snart skar Kyllinger for og udbredte ligesom et straalende Solskin over det hele. Viste der sig nogen Fare for et Sammenstød eller en

Rivning paa Grund af saa mange ungdommelige Arbejderes Ivrighed, var hendes blide „Naa, naa!“ eller „Lad det dog være!“ fuldkomment tilstrækkelig til at udjævne Vanskeligheden. Skjalde have skrevet om Venus's Bælte, som gjorde Alverden forstyrret i Hovedet i flere Slægtfølger; men vi for vor Del vilde hellere have Rachel Hallidays Bælte, som bevarede Hoveder fra at blive forstyrrede og holdt alting saa harmonisk i Gang. Vi tro ubetinget, at det passer sig bedre før vore Dage.

Medens alle disse Forberedelser gik for sig, stod Simeon den ældste i Skjorteærmer foran et lille Spejl i Krogen, hvor han foretog den antipatriarkalske Operation at rage sig. Alt gik saa omgængeligt, saa roligt, saa fredeligt til i det store Køkken; det syntes at være en Glæde for alle at gøre netop det, de gjorde; overalt var der saadan en Duft af gensidig Tillid og godt Kammeratskab; selv Knivene og Gaflerne raslede saa selskabeligt, da de lagdes paa Bordet, og Kyllingerne og Skinkeskiverne brasede lystigt og fornøjeligt paa Panden, ret som om de glædede sig ved at blive tillavede; og da George og Eliza og lille Harry kom ud, modtoges de saa kærligt og hjerteligt, at det ikke er til at undres over, at det forekom dem som en Drøm.

Endelig sade de alle ved Frokosten, medens Mary stod ved Komfuret og bagte Vafler, der, naar de havde faaet Fuldkommenhedens rigtige guldbrune Farveskær, sattes paa Bordet med største Behændighed.

Rachel saa aldrig saa inderlig glad og kærlig ud, som naar hun sad for Enden af sit Bord. Selv i den Maade, hvorpaa hun bød et Fad Kager om, eller skænkede en Kop Kaffe, laa der saa megen Moderlighed og Hjertelighed, at den syntes at besjæle den Mad og Drikke, hun rakte frem.

Det var den første Gang, at George nogensinde havde siddet med fuldkommen Ligeberettigelse ved en hvid Mands Bord, og han sad der ogsaa i Begyndelsen med en vis Tvang og Kejtethed; men de forduftede snart og forsvandt som en Taage for denne naturlige, overstrømmende Venligheds blide Morgenstraale.

Dette var i Sandhed et Hjem — et Hjem — et Ord, hvis Betydning George endnu ikke havde kendt; en Tro paa Gud og Tillid til hans Forsyn begyndte som en gylden Sky af Beskyttelse og Tryghed at lægge sig om hans Hjerte, idet mørke, menneskefjendske, ængstelige, vantro Tvivl og den vilde For-

tvivlelse smeltede bort for Lyset af et levende Evangelium, som aandede i levende Ansigter og forkyndtes gennem tusinde uvilkaarlige Handlinger af Kærlighed og Velvilje, hvilke, lig det Bæger Vand, som gives i en Disciples Navn, aldrig ville savne deres Løn.

„Men, Fader, hvad om Du nu igen blev opdaget?“ sagde Simeon den anden, idet han smurte sig et Stykke Smørrebrød.

„Saa vilde jeg betale Mulkten,“ svarede Simeon.

„Men hvad om de nu kastede Dig i Fængsel?“

„Kunde saa Du og Moder ikke bestyre Gaarden?“ spurgte Simeon smilende.

„Moder kan næsten gøre alt,“ svarede Drengen. „Men er det ikke en Skam at give saadanne Love?“

„Du maa ikke tale ilde om Din Øvrighed, Simeon,“ sagde hans Fader alvorligt. „Herren giver os vore jordiske Goder, kun for at vi kunne udøve Retfærdighed og Barmhjertighed; forlanger vor Øvrighed en Pris derfor, maa vi erlægge den.“

„Aa, jeg hader disse gamle Slaveholdere!“ sagde Drengen, der følte sig ligesaa ukristelig til Mode, som nogen som helst af Nutidens Reformatorer.

„Jeg undres over Dig, min Søn,“ sagde Simeon; „det har Du ikke lært af Din Moder. Jeg vilde gøre det selvsamme for Slaveholderen som for Slaven, ifald Herren førte ham til min Dør og han var stedt i Nød.“

Simeon blussede som et Skarlagen, men hans Moder smilte kun og sagde: „Simeon er min gode Dreng; med Tiden bliver han ældre, og saa bliver han nok som sin Fader.“

„Jeg haaber, kære Herre, at De ikke udsætter Dem for Forlegenheder for vor Skyld,“ sagde George bekymret.

„Frygt intet, George; thi derfor ere vi satte i denne Verden. Vilde vi sky Genvordigheder for en god Sags Skyld, vare vi ikke vort Navn værdige.“

„Men for min Skyld,“ sagde George; „jeg kunde ikke udholde det.“

„Vær da uden Frygt, Ven George; det er ikke for Din, men for Guds og Menneskers Skyld, at vi gøre det,“ sagde Simeon. „Og nu maa Du forholde Dig rolig i Dag, og i Aften Klokken ti vil Phineas Fletcher føre Dig til næste Station — Dig og de øvrige af Dit Selskab. Forfølgerne ere tæt bag efter Dig; vi tør ikke tøve.“

„Naar saa er, hvorfor da vente til i Aften?“ spurgte George.

„Du er sikker her om Dagen; thi enhver her i Nybygden er en Ven,*) og alle ere aarvaagne. Det er bleven befundet sikrere at rejse om Natten.“

Fjortende Kapitel.

Evangeline.

Misisisippi! Hvor ere dens Naturomgivelser ikke blevne forandrede ligesom ved et Trylleslag, siden Chateaubriand i sin prosaisk-poetiske Beskrivelse**) skildrede den som en Flod, der i vældig, uafbrudt Ensomhed ruller fremad imellem Vidundere af Plante- og Dyreriget, hvorom Menneskene endnu ikke have drømt.

Men ligesom i en Time er denne Drømmenes og den vilde Romantiks Flod gaaet over til en næppe mindre drømmerisk og blændende Virkelighed. Hvilken anden Flod i Verden bærer paa sit Bryst noget andet saadant Lands Rigdomme og Foretagelsesaand ned til Havet? Et Land, hvis Frembringelser omfatte alt mellem Vendekresene og Polerne? Hine oprørte Vande, der skummende og brusende ile af Sted, ere et træffende Billede af hin ustandselige Virksomhedsstrøm, hvis Bølgeslag sættes i Bevægelse af en Folkestamme, heftigere og kraftigere, end nogen, som den gamle Verden nogensinde saa. Ak, gid disse Vover ikke tillige bare en frygteligere Last — de undertryktes Taarer, de hjælpeløses Sukke, ulykkelige, uvidende Hjerters kvalfulde Bønner til en ubekendt — en ubekendt, usynlig og tavs Gud, men som en Gang „vil komme frem fra sit Sted for at frelse alle ulykkelige paa Jorden.“

Det skraa Lys af den nedgaaende Sol spiller paa Flodens som et Hav udstrakte Flade; de skøre Rør og de med Kranse af

---

*) „Vennernes Selskab“ er den Benævnelse, som Kvækerne selv give deres Samfund. O. A.

**) I den berømte Digters „Atala“. O. A.

mørkt Gravmos behængte høje, dunkle Cypresser gløde i de gyldne Straaler, medens den tungt lastede Dampbaad skrider fremad.

Belemret med Bomulds Baller fra mangen en Plantage op over Dæk og Sider, indtil den i Frastand ser ud som en firkantet, massiv, graa Blok, bevæger den sig tungt fremad til det næste Marked. Vi maa se os nogen Tid om mellem dens tæt bestuvede Dække, førend vi kunne finde vor beskedne Ven Tom. Højt oppe paa øverste Dæk i en lille Krog blandt de overalt fremherskende Bomulds Baller kunne vi omsider finde ham.

Dels paa Grund af den Tillid, Mr. Shelbys Forestillinger havde vakt, og dels ved sin egen, mærkværdig fredelige og rolige Karakter havde Tom umærkelig vundet Tiltro, endog hos en Mand som Haley.

I Begyndelsen havde han nøje holdt Øje med ham om Dagen og ikke tilladt ham at sove ulænket om Natten; men Toms Taalmodighed, som aldrig klagede, og den tilsyneladende Tilfredshed i hans Væsen havde efterhaanden bevæget ham til at høre op med denne Tvang, og Tom havde i nogen Tid nydt godt af et Slags Æresord, idet han frit kunde gaa, hvorhen han vilde om Bord i Baaden.

Stedse stille og forekommende og mere end villig til at række en hjælpsom Haand ved enhver pludselig Forlegenhed, som indtraf blandt Arbejderne nede i Lasten, havde han vundet manges Hjerter og tilbragt mangen en Time med at hjælpe dem med ligesaa god en Vilje, som den Gang han forrettede sin Gerning paa Gaarden i Kentucky.

Naar der ikke syntes at være noget for ham at gøre, klatrede han gerne op til en Krog mellem Bomulds Ballerne paa øverste Dæk, hvor han satte sig til at læse i sin Bibel, og der er det vi nu finde ham.

Et hundrede eller flere Mile ovenfor New Orleans er Floden højere, end det tilgrænsende Landskab, og ruller sine vældige Vover mellem faste, tyve Fod høje Dæmninger. Fra Dampskibets Dæk overskuer den rejsende, ligesom fra en flydende Borgs Tinder, hele Landet i flere Miles Omkres, og der udbredte sig saaledes for Tom i den ene Plantage efter den anden et Kort over det Liv, som han nærmede sig.

Han saa Slaverne i det fjerne ved deres Arbejde; han saa langt borte deres Hyttelandsbyer strække sig i lange Rækker paa mange Plantager, adskilte fra Herrens stolte Vaaningshus

og Lysthave, og idet det bevægelige Billede oprullede sig, vendte hans stakkels taabelige Hjerte tilbage til Gaarden i Kentucky med dens gamle skyggefulde Bøge, til Herrens Hus med dets rummelige, kølige Sale og den lille Hytte tæt ved, som skjultes af den mangeblomstrede Rose og Bignonien. Der syntes han at se bekendte Ansigter af Kammerater, som vare voksede op med ham fra Barndommen; han saa sin travle Kone ved Tilberedelserne til hans Aftensmaaltid; han hørte sine Drenges lystige Latter ved deres Leg og det lille Barns Glædesskrig paa hans Knæ, og da blev alting pludselig borte, og han saa atter Rørtykningerne og Cypresserne og de glidende Plantager og hørte atter Maskineriets Knagen og Stønnen, og alt sagde ham kun altfor tydeligt, at hint Afsnit af hans Liv var svundet for stedse.

I et saadant Tilfælde skriver man til sin Kone og sender Hilsener til sine Børn; men Tom kunde ikke skrive; Posten var ikke til for ham, og over Adskillelsens Svælg laa ikke en Gang en Bro af et venligt Ord eller Tegn.

Er det da saa underligt, at der falder nogle Taarer paa Bladene i hans Bibel, idet han lægger den paa Bomulds Ballerne og med taalmodig Finger staver sig frem fra Ord til Ord og forfølger dens Forjættelser? Da Tom først i en sildig Alder havde lært at læse, læste han kun langsomt og kom møjsommeligt fra Vers til Vers. Heldigt for ham var det, at den Bog, hvorover han grublede, ikke har Skade af at blive læst langsomt, ja, at dens Ord ere som Guldbarrer og ofte synes at maatte vejes hvert for sig, for at Sjælen ret kan fatte deres uskatterlige Værdi.

„Eders — Hjerte — forfærdes — ikke. I — min — Faders — Hus — ere — mange — Boliger. Jeg — gaar — at — berede — Eder — et — Sted."

Da Cicero begravede sin elskede, eneste Datter, var hans Hjerte ligesaa fuldt af oprigtig Sorg som stakkels Toms — maaske ikke fuldere; thi bægge vare kun Mennesker; men Cicero kunde ikke dvæle ved saadanne ophøjede, Haab opvækkende Ord og ikke i Møde se en saadan Genforening; og havde han ogsaa kunnet det, er der dog ti imod et for, at han ikke vilde have troet; han maatte brudt sit Hoved med tusinde Tvivl om Haandskriftens Ægthed og Oversættelsens Troskab. Men for stakkels Tom laa det der, netop det han behøvede, saa aabenbart sandt og guddommeligt, at Muligheden af en Tvivl aldrig opstod i

hans enfoldige Hjerne. Det maatte være sandt; thi hvis ikke, hvorledes kunde han da leve?

Skønt nu Toms Bibel ikke var forsynet med Anmærkninger eller Randbemærkninger af lærde Fortolkere, var den dog bleven forskønnet med visse Mærker og Vejledninger af Toms egen Opfindelse, som hjalp ham bedre, end de lærdeste Forklaringer kunde have gjort. Han havde plejet at faa Bibelen oplæst for sig af sin Herres Børn, især af Massa George, og alt som de læste, betegnede han ved kække, tykke Tegn og Streger med Pen og Blæk de Steder, som mest tiltalte hans Øre eller rørte hans Hjerte. Hans Bibel var saaledes helt igennem mærket fra den ene Ende til den anden med de forskelligste Betegnelser, og han kunde saaledes paa Øjeblikket finde sine Yndlingssteder, uden at behøve at gøre sig den Ulejlighed at gennemstave det, der laa imellem dem, og medens hans Bibel saaledes laa opslaaet for ham og hvert Sted vakte Mindet om et eller andet Optrin i Hjemmet, en eller anden svunden Glæde, forekom den ham baade at være det eneste, der var tilbage af dette Liv, og Forjættelsen om et tilkommende.

Blandt Passagererne om Bord i Dampbaaden var der en ung, formuende Gentleman ved Navn St. Clare, der med sin Familie var bosat i New Orleans. Han havde en Datter med paa imellem fem og seks Aar samt en Dame, der syntes at være beslægtet med dem bægge og til hvis Varetægt den lille lod til særdeles at være anbetroet.

Tom havde ofte set et Glimt af den lille Pige — thi hun var en af de travle, trippende Skabninger, der ligesaa lidt som en Solstraale eller en Sommerluftning kunne holde sig paa et og samme Sted — og heller ikke hørte hun til dem, som let blive glemte, naar man først en Gang har set dem.

Hendes Legemsdannelse var af den fuldkomneste barnlige Skønhed, uden dennes sædvanlige buttede Fylde i Omridsene, og havde en bølgende, luftig Ynde, saaledes som man kan tænke sig den hos et mythisk, allegorisk Væsen. Hendes Ansigt udmærkede sig mindre ved dets Træks fuldendte Skønhed, end ved et ejendommeligt, drømmende Alvor i dets Udtryk, som bragte dem, der havde faaet en mere levende Indbildningskraft, til at studse, naar de fik hende at se, og gjorde Indtryk paa selv de sløveste og bogstaveligste, uden at de egentlig vidste hvorfor. Skikkelsen af hendes Hoved og Dannelsen af hendes Hals og Bryst vare i høj Grad ædle, og det lange, guldbrune Haar,

som bølgede ned omkring dem som en Sky, det dybe, aandelige Alvor i hendes violblaa, af tykke guldbrune Frynser beskyggede Øjne, alt dette udmærkede hende fra alle andre Børn og bragte enhver til at vende sig om og se efter hende, naar hun svævede hid og did omkring paa Dampskibet. Ikke desto mindre var den lille ikke, hvad man vilde kalde et alvorligt eller nedslaaet Barn. Tvertimod syntes en luftig og uskyldig Munterhed at flagre ligesom Skyggen af Sommerløv paa hendes barnlige Ansigt og omkring hendes vævre Skikkelse. Hun var altid i Bevægelse, fløj stedse med et Smil paa sin Rosenmund fra det ene Sted til det andet med bølgende, skyllette Fjed og sang ved sig selv, som om hun bevægede sig i en glad Drøm. Hendes Fader og hendes kvindelige Bevogter havde altid nok at bestille med at forfølge hende; men ligesom de havde faaet fat paa hende, smuttede hun atter bort fra dem som en Sommersky, og da hendes Øre aldrig ramtes af noget straffende eller irettesættende Ord for hvad hun faldt paa at gøre, gik hun hvor hun vilde paa Skibet. Stedse klædt i hvidt, syntes hun at bevæge sig som en Skygge paa alle mulige Steder, uden at faa en Plet paa sig, og der var ikke en Krog oppe eller nede, hvor disse feagtige Fodtrin ikke vare gledne hen, eller hvor dette gyldne Englehoved med dets mørkeblaa Øjne ikke havde vist sig.

Undertiden bemærkede Fyrkarlen, naar han saa op fra sit sveddrivende Arbejde, hine Øjne skue ned med Forundring paa Ovnens glødende Dyb og med Skræk og Medlidenhed paa ham, som om han befandt sig i en eller anden frygtelig Fare. En anden Gang standsede Rorgængeren ved Rattet, naar det et skønt Maleri lignende Ansigt glimtede gennem Vinduet i Ruffet og straks efter atter forsvandt. Tusinde Gange om Dagen velsignede raa Stemmer hende og opklaredes haarde Ansigter af uvante, venlige Smil, og naar hun trippede frygtløs hen over farlige Steder, udstraktes uvilkaarligt plumpe, sodede Hænder for at frelse hende og jævne Vejen for hende.

Tom, der besad sit venlige Folks blide, for Indtryk modtagelige Natur, der stedse føler sig tiltrukken af det naturlige og barnlige, iagttog den lille Skabning med dagligt voksende Deltagelse. Hun forekom ham som noget næsten guddommeligt, og naar hendes guldlokkede Hoved og mørkeblaa Øjne tittede paa ham bag en graa Bomulds Balle eller fra en Bunke Pakker, troede han halvvejs at se en af Englene fra sit Nye Testamente.

Tidt og ofte gik hun sørgmodig omkring det Sted, hvor

Haleys Kobbel af Mænd og Kvinder sad lænket. Hun svævede da ind imellem dem og betragtede dem med et Udtryk af forbavset og bedrøvet Alvor, og undertiden løftede hun paa deres Lænker med sine spæde Hænder og gav sig da vemodigt til at sukke, idet hun atter svævede bort. Flere Gange viste hun sig pludselig iblandt dem med Hænderne fulde af Sukkergodt, Nødder og Appelsiner, som hun da med inderlig Glæde uddelte imellem dem, førend hun atter forlod dem.

Tom iagttog længe den lille Dame, førend han vovede at aabne et nærmere Bekendtskab. Han forstod sig paa en Mængde simple Kunster, hvormed Smaafolk lade sig vinde og lokke, og besluttede at spille sin Rolle rigtig godt. Han kunde skære nydelige Kurve af Kirsebærstene, lave de pudsigste Ansigter af Valnøddeskaller, eller snurrige springende Figurer af Hyldemarv og var en sand Pan til at forfærdige Fløjter af alle Størrelser og Arter. Hans Lommer vare fulde af forskellige Lokkemidler, som han i gamle Dage havde gemt til sin Herres Børn og som han nu med rosværdig Klogskab og Sparsommelighed fremtog et for et som Indledninger til Bekendtskab og Venskab.

Trods den lilles levende Interesse for alt, hvad der foregik, var hun frygtsom, og det var just ingen let Sag at gøre hende tam. En Tid lang sad hun som en Kanariefugl paa en Kasse eller Pakke i Nærheden af Tom, naar han beskæftigede sig med de omtalte smaa Kunster, og modtog med et Slags alvorlig Undselighed de Smaating, han tilbød hende. Men omsider opstod der en større Fortrolighed imellem dem.

„Hvad er lille Missys Navn?“ spurgte Tom tilsidst, da Forholdet var blevet modent nok, til at han kunde vove at gøre dette Spørgsmaal.

„Evangeline St. Clare,“ sagde den lille, „men Fader og alle andre kalde mig Eva. Men hvad hedder Du?“

„Jeg hedder Tom, og de smaa Børn der langt borte i Kentucky plejede at kalde mig Onkel Tom.“

„Saa vil jeg ogsaa kalde Dig Onkel Tom; for jeg kan godt lide Dig, maa Du vide,“ sagde Eva. „Naa da, Onkel Tom, hvor skal Du hen?“

„Det ved jeg ikke, Miss Eva.“

„Ved Du det ikke?“ spurgte Eva.

„Nej. Jeg skal sælges til en eller anden, jeg ved ikke hvem.“

„Fader kan købe Dig,“ sagde Eva hurtigt, „og gør han

det, faar Du gode Dage. Jeg vil bede ham derom endnu i Dag."

„Mange Tak, lille Miss," sagde Tom.

Her lagde Baaden an ved et Landingssted for at tage Brænde ind, og Eva, som hørte sin Faders Stemme, trippede geskæftigt af Sted. Tom stod op og gik forud for at tilbyde sin Hjælp ved Indtagelsen af Brændet og havde snart Hænderne fulde blandt Mandskabet.

Eva og hendes Fader stode ved Rælingen for at se Baaden igen lægge fra Land; Hjulet havde alt gjort to eller tre Omdrejninger i Vandet, men da tabte den lille ved en eller anden pludselig Bevægelse Ligevægten og faldt over Bord lige ned i Floden. Hendes Fader vilde, uden rigtig at vide, hvad han gjorde, styrte sig ud efter hende, men holdtes tilbage af nogle, der stode bagved ham og saa, at en kraftigere Bistand allerede var ilet hans Barn til Hjælp.

Tom havde staaet lige under hende paa underste Dæk, da hun faldt over Bord. Han saa hende styrte ud og synke og var i en Haandevending ude efter hende. For en bredskuldret, kraftig Mand som han var det en ringe Ting at holde sig paa Vandet, indtil Barnet efter et Par Øjeblikke atter kom op paa Overfladen, og han greb hende da i sine Arme og svømmede hen til Baaden, hvor han langede hende drivvaad op til hundrede Hænder, der, som om de alle havde tilhørt eet Menneske, straktes ivrigen ud for at tage imod hende. Endnu nogle Øjeblikke, og hendes Fader bar hende dryppende og bevidstløs hen til Damekahytten, hvor der, som det gerne plejer at gaa i saadanne Tilfælde, opstod en meget velment og kærlig Strid blandt de kvindelige Passagerer om, hvem der kunde bidrage mest til at afstedkomme Forvirring og paa enhver mulig Maade forhindre hendes Genoplivelse.

Det var hedt og lummert Vejr den næste Dag, da Baaden nærmede sig New Orleans. En almindelig Tummel af Forventning og Forberedelse udbredte sig om Bord; i Kahytten samlede Folk deres Sager sammen og ordnede dem, førend de gik i Land. Hovmesteren, Opvarterskken og alle havde travlt med at gøre rent, polere og bringe den pragtfulde Baad i Orden, førend den holdt sit højtidelige Indtog.

Paa underſte Dæk ſad vor Ven Tom med korslagte Arme og holdt i en ſtærk Spænding ſine Øjne fæſtede paa en Gruppe i den anden Side af Baaden.

Der ſtod den lille Evangeline, lidt blegere, end i Gaar, men forøvrigt uden Spor af det Uheld, der var tilſtødt hende. Ved Siden af hende ſtod en fint formet ung Mand og ſtøttede ſkødesløſt ſin Albu paa en Bomulds Balle, og en ſtor Brevtaſke laa aaben foran ham. Det var ved første Øjekaſt klart, at denne Gentleman var Evas Fader. Det var den ſamme ædle Form af Hovedet, de ſamme ſtore, blaa Øjne, det ſamme guldbrune Haar; og dog var Udtrykket et ganſke andet. De ſtore, klare, blaa Øjne manglede, ſkønt hvad Farven og Formen angik ganſke de ſamme ſom Datterens, hin taagefulde, drømmende Dybde i Udtrykket; alt var tydeligt, kækt og lyſt, men lyſte med et Lys ganſke af denne Verden; den ſmukt dannede Mund havde et ſtolt og noget ſpottende Præg, medens et Udtryk af Overlegenhed ikke klædte nogen af hans ſmukke Legemsſkikkelſes Bevægelſer og Vendinger ilde. Med en godmodig og ligegyldig, halvt komiſk, halvt haanlig Mine hørte han paa Haley, ſom med ſtor Tungefærdighed udbredte ſig over den Vareartikels Kvaliteter, hvorom de købſloge.

„Samtlige moralſke og kriſtelige Dyder komplet indbundne i ſort Maroqvin!“ ſagde han, da Haley var færdig. „Naa, min gode Mand, hvor ſtor er Skaden, ſom de ſige i Kentucky? Eller med andre Ord: Hvad ſkal jeg betale? Hvor meget vil De ſnyde mig for? Ud med Sproget!“

„Ja,“ ſvarede Haley, „om jeg nu ogſaa ſagde tretten hundrede Dollars for denne Karl, vilde jeg dog ikke være mere, end dækket; nej jeg vilde ſaamænd ikke.“

„Aa De Stakkel!“ ſagde den unge Mand og fæſtede ſit ſkarpe, ſpottende blaa Øje paa ham; „Men af perſonlig Godhed for mig overlader De mig ham alligevel for den Sum.“

„Ja, den unge Miſs her ſynes jo rigtignok at være ſaa forhippet paa at faa ham, hvilket da heller ikke er ſaa ſært.“

„O ganſke viſt, det er en Opfordring til Deres Velvillighed. Naa, ſaa ſig mig da for kriſten Kærligheds Skyld, hvor billigt De har Raad til at ſælge ham for at viſe en ung Miſs, der er ſaa forhippet paa at faa ham, en Tjeneſte?“

„Ja, ſe Dem førſt for,“ ſagde Handelsmanden, „betragt bare diſſe Lemmer — dette Bryſt ſaa bredt ſom en Heſtebringe. Se en Gang paa hans Hoved; diſſe høje Pander tyde altid paa

kløgtige Negere, der kunne gøre hvad det skal være. Det har jeg bemærket. En Neger af den Højde og Bygning er, selv om han er dum, betydeligt mere værd, alene for sin Krops Skyld; men tager man nu hans Forstand med i Betragtning — og jeg kan bevise, at denne her har en sjælden god Forstand — saa bliver han naturligvis dyrere. Og denne Karl har bestyret sin Herres hele Gaard og er ualmindelig vel skikket til Forretninger."

„Slemt, slemt, meget slemt; han har en altfor god Forstand!" sagde den unge Mand, medens det samme spottende Smil spillede om hans Mund. „Han er ikke til at bruge. Disse kloge Fyre gøre ikke andet, end løbe bort, stjæle Heste og andre saadanne Hokuspokus. De maa slaa et Par hundrede af paa Grund af hans gode Forstand."

„Ja, der kunde være noget i det, naar det ikke var for hans Skudsmaals Skyld; men jeg kan forevise Anbefalinger fra hans Herre og andre til Bevis paa, at han er af de ægte gudfrygtige, det ydmygste og frommeste Kretur, De nogensinde har set. Der i Egnen, hvor han er fra, kaldtes han for Præsten."

„Og jeg kunde maaske bruge ham til Huskapellan," tilføjede den unge Mand tørt. „Det Indfald var ikke saa galt. Gudsfrygt er en mærkværdig sjælden Artikel hjemme hos os."

„Nu spøger De."

„Hvorfor tror De det? Sagde De ikke selv nylig, at han var Præst? Er han bleven eksamineret af en Synode eller Kirkeforsamling? Kom, lad os se Deres Papirer."

Havde Handelsmanden ikke af en vis godmodig Blinken i det store blaa Øje kunnet se, at alt dette Drilleri til Slutningen dog vilde falde ud til en kontant Forretning, var han maaske bleven lidt utaalmodig; men som Sagerne stode lagde han en fidtet Brevtaske paa en af Bomulds Ballerne og begyndte ivrigt at studere nogle Papirer i den, medens den unge Mand blev staaende ved Siden af og saa ned paa ham med et Udtryk af overlegen, lunefuld Ligegyldighed.

„O køb ham endelig, Fader! Det kan jo være det samme, hvad Du skal give for ham," hviskede Eva sagte, idet hun steg op paa en Pakke og lagde sin Arm om sin Faders Hals. „Du har Penge nok, ved jeg, og jeg vil saa gerne have ham."

„Hvad vil Du da med ham, Du lille Skælmsmester? Vil Du bruge ham til Rangle eller til Gyngehest, eller hvortil?"

„Jeg vil have ham for at gøre ham lykkelig."

„En original Grund, maa jeg tilstaa."

Nu fremrakte Handelsmanden et af Mr. Shelby underskrevet Vidnesbyrd, som den unge Mand tog med Spidsen af sine lange Fingre og læste flygtigt igennem.

„Det er skrevet af en dannet Mand," sagde han, „og ligeledes godt bogstaveret. Men jeg ved dog ikke rigtigt, hvad jeg skal sige om denne Gudsfrygt; Landet er nær ved at blive ødelagt af gudfrygtige hvide Mennesker; hvilke gudfrygtige Politikere se vi ikke træde op kort førend Valgene, og det gaar saa fromt til i alle Departementer i Kirken og Staten, at man ikke ved, hvem der nu vil til at snyde En," tilføjede han, idet det forrige spottende Udtryk atter viste sig i hans Blik. „Heller ikke ved jeg, om Gudsfrygt just er saa meget efterspurgt paa Markedet for Øjeblikket. Jeg har ikke for nylig set efter i Aviserne i hvilken Pris den staar. Til hvor mange hundrede Dollars anslaar De denne Gudsfrygt?"

„Nu spøger De sagtens," sagde Handelsmanden, „men der er dog Mening i Deres Tale. Jeg ved meget vel, at der gives mange Slags Gudfrygtigheder, og nogle af dem ere daarlige nok, saasom Gudfrygtigheden i de gudelige Forsamlinger og den syngende og brølende Gudfrygtighed; de due intet, hverken hos hvide eller sorte, men denne er ægte, og jeg har ligesaa ofte set Negere som andre være af det stille, rolige, ærlige og oprigtigt fromme Slags, som den hele Verden ikke vilde kunne faa til at gøre noget, som de anse for Uret; og De ser af dette Brev, hvad Toms gamle Herre siger om ham."

„Ja," sagde den unge Mand, idet han bukkede sig alvorligt over sin Brevtaske, „kan De forsikre mig, at jeg virkelig kan købe mig det Slags Gudsfrygt og at den vil blive mig godskreven i Bogen deroppe som noget, der hører mig til, saa bryder jeg mig ikke om at betale lidt ekstra derfor. Hvad mener De?"

„Nej, det kan jeg ikke," svarede Handelsmanden. „Jeg antager, at der oppe kommer enhver til at staa i sin egen Bog."

„Det er dog temmelig haardt, at et Menneske, som betaler noget ekstra for Gudfrygtighed, ikke kan handle med den i den Stat, hvor han kunde have det mest nødig; synes De ikke?" sagde den unge Mand, der havde taget en Bunke Banknoter frem, medens han talte. „Der, tæl Deres Penge, gamle Krabat," tilføjede han, idet han rakte Handelsmanden Bunken.

„Det er fuldkomment rigtigt," sagde Haley med et glæde-

straalende Aasyn, hvorpaa han tog et gammelt Blækhorn frem og gav sig til at udfylde en Købekontrakt, som han kort efter rakte den unge Mand.

„Ifald jeg nu blev parteret og registreret," sagde denne, idet han gennemløb Dokumentet, „gad jeg vide, til hvor meget jeg vilde blive vurderet; saa meget for Formen af mit Hoved, saa meget for Arme, Hænder og Ben, og saa meget for Kundskaber, Talenter, Ærlighed og Gudsfrygt, skønt Vurderingssummen for den sidste kun vilde blive ringe, desværre! Men kom, Eva!" sagde han, og gik med sin Datter ved Haanden over i den anden Side af Baaden, hvor han ligegyldigt satte Spidsen af sin Finger under Toms Hage, og sagde i en godmodig Tone: „Op i Vejret med Øjnene, Tom, og se, hvorledes Du synes om Din ny Herre."

Tom saa op. Det vilde været unaturligt at se paa dette muntre, unge, smukke Ansigt, uden en behagelig Fornemmelse, og Tom mærkede, at Taarerne traadte frem i hans Øjne, idet han med Hjertelighed sagde: „Gud velsigne Dem, Massa!"

„Ja, det haaber jeg, at han vil. Hvad hedder Du? Det er ligesaa rimeligt, at han gør det for min, som for Din Skyld, alting vel overvejet. Kan Du køre et Par Heste, Tom?"

„Jeg har altid været vant til at omgaas Heste Massa," svarede Tom. „Massa Shelby lagde en Mængde Heste til."

„Godt, saa vil jeg gøre Dig til Kusk paa det Vilkaar, at Du ikke drikker Dig fuld mere end en Gang om Ugen, undtagen i Nødstilfælde, Tom."

Tom saa forbavset og ligesom lidt stødt ud og sagde: „Jeg drikker aldrig, Massa."

„Ja, den Snak har jeg før hørt, Tom; men vi faa at se. Imidlertid vil det være en stor Behagelighed for alle vedkommende, ifald Du ikke gør det. Naa, tag Dig det nu ikke saa nær, min Gut," tilføjede han godmodigt, da han bemærkede, at Tom endnu bestandig saa alvorlig ud; „jeg tvivler ikke paa, at Du har i Sinde at opføre Dig godt."

„Ja, det skal jeg sandeligt, Massa," sagde Tom.

„Og Du skal faa gode Dage," sagde Eva. „Fader er god imod alle Mennesker; kun vil han gerne gøre lidt Nar."

„Fader er Dig meget forbunden for den Anbefaling," sagde St. Clare og lo, idet han drejede sig om paa Hælen og gik.

Femtende Kapitel.

Om Toms nye Herre og adskillige andre Ting.

Da vor beskedne Helts Livstraad nu er bleven sammenslynget med andre mere højtstaaendes, er det nødvendigt at meddele en kort Skildring af disse.

Augustin St. Clare var en Søn af en rig Planter i Louisiana, hvis Familie oprindelig nedstammede fra Kanada. Af tvende Brødre, der lignede hinanden meget i Sind og Karakter, havde den ene nedsat sig paa en blomstrende Gaard i Vermont, hvorimod den anden var bleven en formuende Planter i Louisiana. Augustins Moder var en Dame af en fransk hugenottisk Familie, der var udvandret til Louisiana den Gang dette begyndte at blive bebygget, og Augustin og nok en Broder vare deres Forældres eneste Børn. Da hin havde arvet en svagelig Helbred efter sin Moder, blev han paa Lægernes Raad sendt til sin Farbroder i Vermont, for at hans Helbred i de første Aar af hans Opvækst kunde styrkes i denne køligere og sundere Himmelegn.

I sin Barndom udmærkede han sig ved en sjælden og stærkt fremtrædende Følsomhed i Karakteren, der mere lignede en Kvindes Blødhed, end hans eget Køns sædvanlige Haardhed; men med Tiden blev denne Blødhed overtrukken med Manddommens ru Bark, og kun faa vidste, hvor levende og frisk den endnu laa inde i Marven. Hans Talenter vare af første Rang, skønt hans Aand stedse gav det ideelle og æstetiske Fortrinet, og han havde den Ulyst til Livets alvorlige Sysler, der er den sædvanlige Følge af en saadan Ligevægt mellem Evnerne. Kort efter at han havde tilendebragt sine aandelige Studier, blussede hans hele Væsen op i en eneste inderlig og heftig Opbrusning af romantisk Lidenskab. Hans Time kom — den Time, som kun kommer en eneste Gang; hans Stjerne viste sig i Synskresen — den Stjerne, der saa ofte viser sig forgæves og kun for at mindes som en Drøm, og den viste sig forgæves for ham. For at tale uden Billeder — han saa en højsindet, skøn Kvinde i en af de nordlige Stater, vandt hendes Kærlighed, og de bleve forlovede. Allerede var han rejst hjem for at træffe Forberedelser til deres Bryllup, da hans Brev ganske uventet sendtes ham tilbage med Posten med en kort Billet fra hendes

Formynder af det Indhold, at førend den var kommet ham i Hænde, vilde Damen være en andens Hustru. For stolt til Bønner eller til at forlange Forklaring, kastede han sig straks ind i det forfinede Samfunds Hvirvel og var fjorten Dage efter Modtagelsen af hint ulykkelige Brev den regerende Sæsondronnings erklærede Elsker; og saasnart de fornødne Forberedelser kunde blive bragte i Stand, blev han gift med en dejlig Figur, et Par straalende Øjne og hundredetusinde Dollars, og alle ansaa ham naturligvis for en lykkelig Ægtemand.

Medens de nygifte tilbragte deres Hvedebrødsdage og beværtede en glimrende Vennekres paa deres pragtfulde Lyststed ved Pontchartrain Søen, bragtes ham en Dag et Brev, skrevet med hin aldrig forglemte Haand. Det bragtes ham netop som han stod i den muntreste, livligste Samtale i en Sal, der var helt fuld af fremuede. Han blev dødbleg, da han saa Haandskriften, men bevarede dog sin Fatning og tilendebragte den spøgende Vittighedsskærmydsel, hvori han havde indladt sig med en ligeoverfor ham siddende Dame; men kort efter savnedes han i Kresen. Alene i sit Værelse, aabnede og læste han Brevet, som det nu var mere end overflødigt og unyttigt at læse. Det var fra hende og indeholdt en lang Skildring af en Forfølgelse, hvorfor hendes Formynder havde udsat hende for at bevæge hende til at forene sig med hans Søn, og hun fortalte, hvorledes hans Breve i lang Tid vare udeblevne; hvorledes hun atter og atter havde skrevet, indtil hun var bleven tvivlsom og ked deraf; hvorledes hendes Helbred havde lidt under hendes Bekymringer, og hvorledes hun tilsidst havde opdaget det hele Bedrageri, der var blevet øvet mod dem bægge. Brevet endte med Ytringer af Haab og Taknemlighed og Forsikringer om bestandig Kærlighed, der vare bitrere end Døden for den ulykkelige unge Mand. Han skrev øjeblikkelig til hende:

„Jeg har modtaget Deres Brev, men for silde. Jeg troede alt, hvad jeg havde hørt. Jeg blev fortvivlet. Jeg er gift, og alt er forbi. Glem — det er det eneste, der er tilbage for os bægge."

Og saaledes endte Livets Romantik med dens Idealer for Augustin St. Clare. Men det reelle blev tilbage — det reelle, der ligner det flade, nøgne, dampende Floddynd, som naar den blaa, blinkende Vove med hele dens Pragt af glidende Baade og hvidvingede Skibe, dens Musik af Aarer og rislende Vande

er løben tilbage, ligger den flad, slimet og nøgen — overordentligt reel.

I en Roman knuses naturligvis Folks Hjerter og de dø, og dermed er det forbi, hvilket kan være meget bekvemt i en opdigtet Fortælling. Men i det virkelige Liv dø Folk ikke, om ogsaa alt det, der gør Livet klart, dør for dem. Der er endnu et saare travlt og vigtigt Kresløb af Spisen, Drikken, Paaklæden, Gøren Besøg, Køben, Sælgen, Snakken, Læsen og alt det, som udgør, hvad der i Almindelighed kaldes at leve, at gennemgaa; og dette var endnu tilbage for Augustin St. Clare. Havde hans Hustru været en hel Kvinde, kunde hun maaske dog have bidraget noget — hvilket Kvinden kan — til atter at sammenknytte de brustne Livstraade og paa ny forvandle dem til et lysende Væv. Men Marie St. Clare kunde ikke en Gang se, at de vare brustne. Som tidligere sagt, bestod hun af en dejlig Figur, et Par straalende Øjne og hundredetusinde Dollars, og ingen af disse Dele egnede sig fortrisvis til at læge et sygt Sind.

Da Augustin fandtes bleg som Døden at ligge paa Sofaen og foregav en pludselig Hovedpine at være Aarsagen til hans Ildebefindende, raadede hun ham at lugte til Hjortetakspiritus; og da Blegheden og Hovedpinen kom igen den ene Uge efter den anden, sagde hun blot, at hun ikke havde troet, at Mr. St. Clare var saa sygelig; men det lod til, at han var meget udsat for at faa Hovedpine, hvilket var højst uheldigt for hende, da han saa ingen Lyst havde til at gaa i Selskab med hende, og det var saa sært at gaa saa meget ud alene, da de først saa nylig vare blevne gifte. Augustin glædede sig i sit Hjerte over at have faaet en saa lidet skarpsindig Kone; men da Hvedebrødsdagenes Glans og Forekommenhed vare svundne, opdagede han, at et smukt ungt Fruentimmer, der hele sit Liv igennem var blevet forkælet og vænnet til Opvartning, let kunde blive en besværlig Husmoder. Marie havde aldrig været synderlig kærlig eller følsom af sig, og det lidet, hun havde besiddet af disse Egenskaber, havde efterhaanden forandret sig til den mest forhærdede og ubevidste Egenkærlighed, der var saa meget desto ulægeligere, fordi den var saa sløv og aldeles uvidende om andre Fordringer, end dens egne. Fra sin tidligste Barndom havde hun været omgiven af Tjenestefolk, der kun levede for at rette sig efter hendes Luner, men den Tanke, at ogsaa de kunde have Rettigheder eller Følelser, havde aldrig vist sig for hende,

end ikke i den fjerneste Fraſtand. Hendes Fader, hvis eneſte Barn hun havde været, havde aldrig nægtet hende noget, ſom laa indenfor den menneſkelige Muligheds Omraade, og da hun traadte ind i Livet ſom en ſmuk, talentfuld, rig Arving, ſaa hun naturligvis alle valgbare og ikke-valgbare ſukke ved hendes Fødder og nærede ikke mindſte Tvivl om, at Auguſtin maatte priſe ſig lykkelig ved at have faaet hende. Det er en ſtor Vildfarelſe at tro, at en Kvinde uden Hjerte vil være en overbærende Kreditor ved Tuſkningen af Kærlighed. Ingen paa Jorden vil ubarmhjertigere kræve Kærlighed af andre, end en rigtig egenkærlig Kvinde, og jo mere uelſkværdig hun bliver, deſto ſkinſygere og mere nøjeregnende kræver hun Kærlighed til den yderſte Skilling. Da St. Clare derfor begyndte at ophøre med de Galanterier og ſmaa Opmærkſomheder, ſom i Førſtningen vare blevne fortſatte paa Grund af Vanen fra Frierdagene, fandt han, at hans Sultaninde paa ingen Maade havde Lyſt til at give Slip paa ſin Slave; der var Overflødighed af Taarer, Surmulen og ſmaa Storme; det kom til Misfornøjelſe, Klager og Bebrejdelſer. St. Clare var godmodig og ſøgte at købe ſig Fred ved Smiger og Foræringer, og da Marie var bleven Moder til en ſmuk Datter, følte han virkelig noget, der lignede Ømhed, røre ſig hos ham.

St. Clares Moder havde været en Kone af ſjælden Højhed og Renhed i Karakteren, og han gav dette ſit Barn ſin Moders Navn i den kærlige Tro, at det vilde blive et Billede af hende. Hans Kone havde med en heftig Skinſyge lagt Mærke hertil og betragtede ſin Mands alt tilſideſættende Kærlighed for Barnet med Mistanke og Mishag; hvad der ſkænkedes dette, ſyntes at blive hende ſelv berøvet. Fra den Tid, dette Barn var blevet født, ſvækkedes efterhaanden hendes Helbred. Et Liv af uafbrudt Uvirkſomhed baade paa Legeme og Sjæl, Rivningen af uophørlig Kedſomhed og Misfornøjelſe og den ſædvanlige Svækkelſe, ſom paafulgte, efter at hun var bleven Moder, forandrede i nogle faa Aar den blomſtrende unge Skønhed til en gul, visnet, ſygelig Kone, hvis Tid deltes mellem en Mængde indbildte Ildebefindender, og ſom i enhver Henſeende betragtede ſig ſom det meſt forurettede og lidende Væſen i Verden.

Der var ingen Ende paa hendes forſkellige Sygdomme, men iſær ſyntes hun at have ſin Styrke i en Hovedpine, ſom undertiden kunde fængsle hende til hendes Værelſe tre Dage af ſeks, og da, ſom en Følge heraf, hele Husvæſenet gik over i

Tjenestetyendets Hænder, fandt St. Clare sit Hjem intet mindre, end hyggeligt. Hans eneste Datter var overordentlig fin, og han frygtede for, at naar der ingen var, som kunde pleje og passe hende, kunde hendes Sundhed og Liv maaske blive Offere for hendes Moders Ligegyldighed. Han havde taget hende med paa en Rejse til Vermont og overtalt sin Kusine, Miss Ophelia St. Clare, til at følge tilbage med ham til hans Opholdssted i det sydlige, og de befinde sig nu om Bord i den Dampbaad, hvor vi have forestillet dem for vore Læsere.

Og medens nu New Orleans's fjerne Kupler og Spir vise sig for vort Blik, er der endnu Tid til at forestille Miss Ophelia.

Enhver, der har rejst i Staterne i Ny England, vil kunne erindre sig den store Avlsgaard i en eller anden kølig Landsby med dens pynteligt fejede, græsbevoksede Plads, som beskygges af Sukkerlønnens tykke og tætte Løv, og mindes det Præg af Orden og Stilhed, af Bestandighed og uforanderlig Ro, der synes at være udbredt over det hele Sted. Intet gaar tilspilde, og alt er paa sit Sted; ikke en Gærdestav er løs; ikke et Halmstraa findes paa den grønne Plads med dens Grupper af Syrenbuske, der vokse under Vinduerne. Indenfor vil han erindre sig rummelige, renlige Værelser, hvor intet nogensinde synes at blive gjort, eller at skulle gøres, hvor alt en Gang for alle er sat paa sit Sted, og hvor Husvæsenet bevæger sig med det i Krogen staaende gamle Urs punktlige Nøjagtighed. I Stadsestuen vil han mindes det adstadige, ærværdige gamle Bogskab med dets Glasdøre, hvori Rollin's Historie, Milton's Tabte Paradis, Bunyan's Pillegrimmens Vandring og Scott's Familiebibel staa ved Siden af hinanden i sømmelig Orden tilligemed en Mængde andre, ligesaa højtidelige og ærværdige Bøger. Der er ingen Tjenestefolk i Huset, men Husmoderen med sin snehvide Kappe og fine Briller, som hver Eftermiddag sidder og syr blandt sine Døtre, som om der aldrig blev bestilt noget, eller var noget at bestille, hun og hendes Pigebørn have i en forlængst forglemt tidlig Time af Dagen besørget alt, og for den øvrige Del af Tiden vil man sandsynligvis stedse finde det besørget. Det gamle Køkkengulv synes aldrig at blive tilsmudset, eller at faa en Plet, og Bordene, Stolene og Køkkentøjet aldrig at komme i Uorden, og det uagtet at der hver Dag nydes tre, om ikke fire Maaltider, al Vaskning og Strygning foretages, og

mangfoldige Pund Smør og Ost frembringes paa en stille, gaadefuld Maade.

Paa en saadan Gaard, i et saadant Hus og blandt en saadan Familie havde Miss Ophelia tilbragt en rolig Tilværelse af en femogfyrretyve Aar, da hendes Fætter indbød hende til et Besøg hos sig i det sydlige. Skønt den ældste af mange Søskende, betragtede Forældrene hende dog som et af „Børnene", og Forslaget om, at hun skulde rejse til Orleans, var en Sag af største Vigtighed i Familiekresen. Den gamle, graahaarede Fader tog Morse's Atlas ud af Bogskabet og beregnede nøjagtigt Stedets Længde- og Bredegrad, samt læste i Flints Rejser i Syden og Vesten for at komme paa det rene med sig selv om Landets naturlige Beskaffenhed.

Den gode Moder spurgte ængsteligt, „om Orleans ikke var et skrækkeligt syndigt Sted?" og tilføjede, „at det syntes hende næsten at være det samme som at rejse til Sandwichs Øerne eller et andet Sted blandt Hedningene."

Det blev bekendt hos Præstens og hos Lægens og i Miss Peabodys Modebutik, at Ophelia St. Clare „talte om" at rejse ned til Orleans med sin Fætter; og hele Landsbyen kunde naturligvis ikke gøre mindre, end at yde sin Bistand til denne saare vigtige Gerning at tale om Sagen. Præsten, som hældede stærkt til abolitionistiske Anskuelser, nærede megen Tvivl om et saadant Skridt ikke paa en vis Maade kunde lede til at opmuntre Sydboerne til at holde paa deres Slaver, hvorimod Lægen, der var en ivrig Forsægter af de enkelte Staters Selvstændighed, var tilbøjelig til at antage, at Miss Ophelia burde rejse for at vise Indbyggerne i Orleans, at man dog ikke tænkte saa slemt om dem; ja han var af den Formening, at Sydboerne trængte til Opmutring. Men da det var blevet almindelig bekendt, at hun havde besluttet at rejse, blev hun i de næste fjorten Dage højtideligen indbudt til Te hos alle sine Veninder og Naboerske, af hvem hendes Udsigter og Planer da tilbørligen drøftedes og undersøgtes. Miss Moseley, som havde sin Gang i Huset for at hjælpe til ved Forfærdigelsen af nye Klædningsstykker, erholdt med hver Dag større og større Vigtighed paa Grund af de Oplysninger, hun sattes i Stand til at meddele om Miss Ophelias Garderobe. Det paastodes med Bestemthed, at Squire Sinclare, saaledes som hans Navn i Almindelighed forkortedes der i Egnen, havde optalt halvhundrede Dollars og foræret Miss Ophelia dem med de Ord, at hun skulde købe sig,

hvad hun syntes bedst om, og at to nye Silkekjoler og en Hat vare blevne bestilte i Boston. Om Rigtigheden af denne overordentlige Udgift vare Meningerne delte, idet nogle paastode, at det, alting vel overvejet, dog nok kunde gaa an for een Gangs Skyld, medens andre holdt for, at Pengene hellere maatte være blevne sendte til Missionærerne; men alle vare enige om, at man aldrig der i Egnen havde set Mage til den Parasol, der var kommen fra New York, og at hun havde faaet en Silkekjole, der kunde staa ene, hvad man saa end vilde sige om dens Ejerinde. Der gik ogsaa paalidelige Rygter om et Lommetørklæde med Hulsøm, ja Rygtet gik endog saa vidt, at det sagde, at Miss Ophelia havde et Lommetørklæde, der var kantet helt rundt om med Kniplinger, og at det endog skulde være broderet i Hjørnerne; men om dette Punkt kom man aldrig til overbevisende Klarhed, og det er endnu den Dag i Dag uafgjort.

Saaledes som man nu ser Miss Ophelia, staar hun for en i en meget glinsende Støvkaabe af brunt Lærred, en høj, firskaaren, kantet Skikkelse. Hendes Ansigt var magert og temmelig skarpt i Omridsene, Læberne sammenpressede som hos et Menneske, der plejer at tage en bestemt Beslutning ved enhver Lejlighed, hvorhos de klare sorte Øjne havde en ejendommelig, spejdende og velovervejet Bevægelse og vandrede hen over enhver Ting, som om de søgte noget at vogte paa.

Alle hendes Bevægelser vare skarpe, bestemte og energiske, og skønt hun ikke var meget snaksom af sig, vare hendes Ord mærkværdigt tydelige og hensigtsvarende, naar hun talte.

I sine Vaner var hun ligesaa regelmæssig som et Urværk og ligesaa ubønhørlig som et Jærnbanelokomotiv og nærede den mest afgjorte Foragt og Afsky for alt, hvad der var af den modsatte Natur.

Den største Synd af alle Synder i hendes Øjne, Summen af alt ondt, udtrykte hun ved et i hendes Ordbog meget almindeligt og vigtigt Ord, „Letsindighed“. Sin dybeste Ringeagt betegnede hun ved en eftertrykkelig Udtalelse af Ordet letsindig og beskrev derved enhver Fremgangsmaade, som ikke stod i umiddelbart og uundgaaeligt Forhold til Opnaaelsen af et eller andet bestemt Formaal. Folk, som ikke foretoge sig noget, eller ikke ret vidste, hvad de vilde foretage sig eller ikke gik den korteste Vej for at udrette, hvad de havde foresat sig at udrette, vare Genstanden for hendes dybeste Foragt, en Foragt, der mindre hyppigt viste sig ved hvad hun sagde, end ved et Slags

stenhaard Barskhed, som om hun lod haant om at tale videre om den Sag.

Med Hensyn til aandelig Dannelse besad hun en kraftig, klar og livlig Forstand, var vel belæst i Historien og de ældre engelske Klassikere og tænkte med megen Skarphed indenfor visse snævre Grænser. Hendes theologiske Læresætninger vare alle aftalte, forsynede med Indskrifter af det bestemteste og tydeligste Indhold og opbevarede ligesom Pakkerne i hendes Kludekasse; de vare netop saa og saa mange i Tallet og vilde aldrig blive flere. Saaledes var ogsaa hendes Anskuelse i de fleste praktiske Henseender, saasom Husvæsenet i alle dets Forgreninger, og de forskellige politiske Forhold i hendes Fødeby. Og nedenunder alt dette, dybere, end ethvert som helst andet, højere og bredere laa hendes Væsens stærkeste Grundsætning: Samvittighedsfuldhed. Intet Steds er Samvittigheden saa fremherskende og alt andet tilsidesættende som hos Ny Englands Kvinder. Den er Granitformationen, der ligger dybest og hæver sig op endog over de højeste Bjerges Toppe.

Miss Ophelia var en ubetinget Slave af „at burde." Var hun først overbevist om, at „Pligtens Vej," som hun plejede at udtrykke sig, gik i en vis given Retning, kunde hverken Ild eller Vand afholde hende fra at følge den. Hun vilde gaa lige ned i Brønden, eller op imod Mundingen af en ladt Kanon, naar hun først var aldeles vis paa, at det var derhen Vejen førte. Hendes Mønster for hvad Ret var var saa ophøjet, saa alt omfattende, saa nøjagtigt og gjorde den menneskelige Skrøbelighed saa faa Indrømmelser, at hun, skønt hun med heltemodig Iver stræbte efter at naa det, dog aldrig naaede det og derfor naturligvis trykkedes af en uophørlig og ofte tung Fornemmelse af Mangelfuldhed, hvilket gav hendes religiøse Karakter et strengt og noget mørkt Præg.

Men hvor i al Verden kan Miss Ophelia komme ud af det med Augustin St. Clare, denne muntre, letsindige, upunktlige, upraktiske Tvivler, der med uforskammet og ligegyldig Utvungenhed træder hendes kæreste Vaner og Anskuelse under Fødder?

Sandt at sige, saa holdt Miss Ophelia af ham. Medens han var Dreng, havde det paaligget hende at undervise ham i hans Katekismus, sy paa hans Tøj, rede hans Haar og i det hele taget holde ham til, hvad han skulde gøre, og da hendes Hjerte havde en varm Side, havde Augustin, som han gerne gjorde med de fleste Mennesker, tilegnet sig en stor Del af det,

hvorfor han ogsaa meget let havde kunnet overbevise hende om, at „Pligtens Vej“ førte til New Orleans, og at hun maatte følge med ham for at tage vare paa Eva og forebygge, at ikke alt gik til Grunde under hans Kones idelige Svagelighed. Tanken om et Hus, uden at der var nogen til at passe det, gik hende til Hjertet; dernæst holdt hun af den søde lille Pige, hvilket kun faa kunde lade være, og skønt hun ikke ansaa Augustin for stort bedre, end en Hedning, holdt hun dog af ham, lo af hans Indfald og bar over med hans Skrøbeligheder i en Grad, som de, der kendte hende, fandt aldeles utrolig. Men hvad mere eller andet Læseren vil vide om Miss Ophelia, maa han erfare ved at gøre hendes personlige Bekendtskab.

Der sidder hun da nu i sit Lukaf imellem en broget Mængde smaa og store Rejsesække, Kasser og Kurve, som hver især indeholde et eller andet særligt Ansvar, som hun med det alvorligste Ansigt binder sammen, pakker ind, eller lukker af for.

„Naa, Eva, har Du talt Dine Sager efter? Det har Du naturligvis ikke, det gøre Børn jo aldrig; der er den spraglede Natsæk og den lille blaa Hatæske med Din bedste Hat, det er to, og saa den Gummipose, det er tre, og min Sykasse, det er fire, og min Baandæske, det er fem, og min Kraveæske, seks, og den lille Haaræske, syv. Hvor har Du gjort af Din Parasol? Giv mig den og lad mig svøbe den ind i et Stykke Papir og binde den sammen med min Paraply og min Parasol — saa, godt.“

„Men, lille Tante, vi skulle jo kun hjem; hvad Nytte er det til?“

„For at holde alting pænt, Barn; vil man have noget i denne Verden, maa man ogsaa smukt passe paa det; men har Du gemt Dit Fingerbøl Eva?“

„Det ved jeg virkelig ikke, lille Tante.“

„Naa, det er det samme; jeg skal efterse Din Æske; Fingerbøl, Voks, to Vindsler, Saks, Kniv, Trækkenaal; alt i Orden — sæt den der. Men hvorledes gik det Dig, Barn, den Gang Du rejste alene med Din Fader? Man skulde tro, at Du maatte have mistet alting.“

„Ja, lille Tante; der blev ogsaa meget borte for mig; men naar vi saa opholdt os et Sted, købte Fader andet til mig igen.“

„Gode Himmel, Barn, hvilken Maner!“

„Det var en nem Maner, lille Tante,“ sagde Eva.

„Det er en skrækkelig letsindig Maner," mente lille Tante.

„Men hvad vil Du nu gøre, lille Tante?" spurgte Eva. „Den Kasse er jo for fuld til, at den kan lukkes."

„Den skal lukkes," svarede lille Tante, idet hun med en Generals Mine trykkede Tøjet sammen og sprang op paa Laaget; men der blev dog en lille Aabning tilbage ved den yderste Kant.

„Kom herop, Eva," sagde Miss Ophelia modig; „hvad der en Gang har ladet sig gøre, lader sig gøre oftere. Denne Kasse skal lukkes og laases, det er der nu ikke to Meninger om."

Og Kassen gav efter, uden Tvivl skræmmet af denne bestemte Erklæring. Haspen smækkede rask ned om Krogen og Miss Ophelia drejede Nøglen om og stak den triumferende i Lommen.

„Nu ere vi færdige. Hvor er Din Fader? Jeg synes, at det var paa Tiden, at alt dette Rejsegods blev sat ud. Se en Gang ud, Eva, om Du ikke kan faa Øje paa Din Fader."

„Jo, han sidder nede i den anden Ende af Herrekahytten og spiser en Apelsin."

„Han kan ikke vide, at vi ere saa nær," sagde lille Tante; „var det ikke bedst, at Du sprang ned og talte til ham?"

„Fader har aldrig Hastværk med noget," sagde Eva og vi ere endnu ikke komne til Landingsstedet. Gaa ovenpaa, Tante. Se, der er vort Hus, oppe i den Gade!"

Baaden begyndte nu med en tung Stønnen, lig et umaadelig stort, udmattet Uhyre, at lave sig til at skyde op imellem de mangfoldige Dampskibe ved Landingsbroen. Eva pegede glad paa de forskellige Spir, Kupler og andre Landemærker, hvorpaa hun genkendte sin Fødeby.

„Ja, ja, lille Ven, det er meget smukt," sagde Miss Ophelia. „Men gode Himmel! Baaden ligger stille! Hvor er Din Fader?"

Og nu opstod den sædvanlige Tummel, naar et Skib lander; Opvartere løb i tyve Retninger paa een Gang; Mænd slæbte paa Kufferter, Natsække og Æsker; Koner kaldte ængstelig paa deres Børn, og alle flokkede sig i en tæt Masse ved Landgangsbrædtet.

Miss Ophelia satte sig kækt paa den nylig overvundne Kuffert, og syntes efter at have opstillet alle sine Effekter i en smuk krigerisk Orden, at være fast besluttet paa at forsvare dem til det yderste.

„Skal jeg tage Deres Kuffert, Madame?" „Skal jeg tage

Deres Tøj?“ „Maa jeg sørge for Deres Tøj, Missis?“ „Skal jeg gaa med dette, Missis?“ regnede uænset ned over hende. Hun blev siddende med barsk Bestemthed saa stiv som en Stoppenaal, der er stukken fast i et Brædt, holdt paa sin Pakke af Paraply og Parasoller og svarede med en Fasthed, der var tilstrækkelig til at skræmme endog en Droskekusk, medens hun i ethvert Mellemrum spurgte Eva: „Hvad i al Verden hendes Fader dog tænkte paa; han var dog vel aldrig falden over Bord — men noget maatte der være hændet;“ og netop som hun havde begyndt at arbejde sig op til virkelig Bekymring, kom han med sin sædvanlige ligegyldige Gang og sagde, idet han gav Eva Fjerdeparten af en Appelsin, hvorpaa han spiste:

„Naa, Kusine Vermont, nu er De vel ganske færdig?“

„Jeg har været færdig og ventet næsten en Time,“ svarede Miss Ophelia; „jeg begyndte virkelig at blive urolig for Dem.“

„Det var i Sandhed smukt af Dem,“ sagde han. „Men Vognen venter, og Mængden har tabt sig, saa at man kan komme i Land paa en anstændig, kristelig Maade, uden at blive puffet og stødt. Hejda,“ sagde han til en Kusk, der stod bagved ham, „kom hid og tag disse Ting.“

„Jeg vil følge med og passe paa, at han sætter dem forsigtigt paa Vognen,“ sagde Miss Ophelia.

„Hvilken Snak, Kusine; hvad skulde det til?“ sagde St. Clare.

„Naa, i al Fald vil jeg bære dette og dette og dette,“ sagde Miss Ophelia, udvælgende tre Æsker og en Natsæk.

„Nej, bedste Miss Vermont, saaledes maa De ikke bære Dem ad. De maa i det mindste rette Dem lidt efter os Sydboere og ikke gaa med den Byrde. Folk vilde jo anse Dem for en Opvartningspige; lad De kun Karlen faa dem; han vil omgaas dem som om det var Æg.“

Miss Ophelia satte et fortvivlet Ansigt op, da hendes Fætter tog alle hendes Kostbarheder fra hende, og glædede sig, da hun atter sad i Vognen med dem og saa, at de vare i god Behold.

„Hvor er Tom?“ spurgte Eva.

„O, han sidder paa Bukken, min Snut. Jeg vil bringe Moder Tom som et Sonoffer for den fordrukne Karl, som væltede Vognen.“

„O, Tom vil blive en ypperlig Kusk,“ sagde Eva; „han vil aldrig drikke for meget.“

Vognen holdt udenfor en gammel Bygning, der var opført i den sære Blanding af fransk og spansk Stil, hvorpaa der i visse Dele af New Orleans findes Eksempler. Den var bygget paa mauriſk Vis, idet en firkantet Bygning omgav en Gaardsplads, hvorpaa Vognen kørte ind gennem en hvælvet Port. Indvendig var Gaarden aabenbart bleven indrettet for at opnaa et maleriſk og yppigt Ideal. Brede Svalegange løb rundt paa alle de fire Sider, hvis mauriſke Buer, smækre Piller og Sirater af Arabesker førte Erindringen, ligesom i Drømme, tilbage til den østerlandske Romantiks Herredømme i Spanien. Midt i Gaarden sprudlede et sølvklart Springvand og faldt i et uophørligt Skum ned i et Marmor Bækken, som omgaves af en tyk Krans af duftende Violer. Det som Krystal gennemsigtige Vand i Bækkenet vrimlede af Myriader af Guld- og Sølvfisk, der blinkede og tumlede sig i det som ligesaa mange levende Ædelstene. Rundt om Springvandet gik en Gang, som var belagt med et Mosaik af Smaasten i forskellige smagfulde Mønstre, og denne omgaves atter af en Grønning, der var saa glat som grønt Fløjl, medens en Kørebane omringede det hele. To store Orangetræer, nu duftende af Blomster, udbredte den dejligste Skygge, og i en Kres paa Grønningen stode Marmor Vaser med Billedhuggerarbejde i Arabesker og indeholdende Vendekresenes mest udvalgte blomstrende Planter. Vældige Granattræer med deres blanke Blade og ildrøde Blomster, mørkløvede arabiske Jasminer med deres Sølvstjerner, Geranier, yppige Roser, som bøjede sig under deres rige Overflod af Blomster, gyldne Jasminer og citronduftende Verbener forenede alle deres Blomsterpragt og Blomsterduft, medens hist og her en mystisk gammel Aloe med sine sælsomme, massive Blade skuede som en gammel graahærdet Troldmand ned paa den forgængeligere Herlighed og Vellugt, der omgave den.

Svalegangene, der omgave Gaarden, vare draperede med Gardiner af et Slags mauriſk Tøj, som efter Forgodtbefindende kunde slaas ned for at udelukke Solstraalerne. Stedet havde i det hele taget et yppigt og romantisk Udseende.

Idet Vognen kørte ind, lignede Eva i sin Glædes vilde Ivrighed en Fugl, der vil flagre ud af sit Bur.

„O, er det ikke smukt, dejligt, mit eget kære, kære Hjem?“ sagde hun til Miss Ophelia. „Er det ikke smukt?“

„Det er virkelig et smukt Sted,“ sagde Miss Ophelia,

idet hun steg ned; „skønt det forekommer mig noget gammeldags og hedensk."

Tom steg ned af Vognen og saa sig om med et Udtryk af rolig, stille Glæde; thi Negeren er, vel at mærke, en eksotisk Plante fra et af de stolteste og pragtfuldeste Lande i Verden og nærer dybt i sit Hjerte en Lidenskab for alt, hvad der er glimrende, rigt og fantastisk; en Lidenskab, som, føjet af en udannet Smag, paadrager ham den koldere og strengere hvide Stammes Spot.

St. Clare, der i sit Hjerte var en poetisk Vellystning, smilede, da Miss Ophelia gjorde sin Bemærkning om hans Bolig, og sagde, idet han vendte sig mod Tom, der stod og saa sig om, medens hans sorte Ansigt straalede af sand Beundring:

„Naa, Tom, dette synes at være efter Din Smag."

„Ja, Massa, det ser rigtignok ud efter noget."

Alt dette foregik i et Øjeblik, medens Kufferter bleve aflæssede, Kusken betalt og en Mængde Mennesker af enhver Alder og Størrelse — Mandfolk, Fruentimmer og Børn — kom løbende gennem Svalegangene, baade oppe og nede, for at se Massa komme. I Spidsen for dem befandt sig en yderst pyntet ung Mulat, aabenbart en privilegeret Person, klædt efter den nyeste Mode og viftende gratiøst med et parfumeret Lommetørklæde.

Denne Person havde med megen Iver bestræbt sig for at drive den hele Flok af Tyende til den anden Ende af Verandaen.

„Tilbage med Jer alle sammen! Jeg skammer mig over Jer," sagde han i en myndig Tone. „Kunne I ikke lade Massa have Ro i sit Hus i den første Time efter hans Tilbagekomst?"

Alle hang med Hovedet ved denne sirlige Tale, som holdtes med megen Vigtighed, og trængte sig sammen i en ærbødig Afstand, med Undtagelse af to svære Karle, som nærmede sig og begyndte at bære Tøjet bort.

Paa Grund af Mr. Adolphs systematiske Foranstaltninger var der, da St. Clare vendte sig om efter at have betalt Kusken, ingen at se, undtagen Mr. Adolph selv, der tog sig nok saa straalende ud med sin Atlaskes Vest, sin Guld Urkede og sine hvide Benklæder, og bukkede med ubeskrivelig Ynde og Venlighed.

„Naa, Adolph, er det Dig?" sagde hans Herre, rækkende ham Haanden; „Hvorledes har Du det, min Dreng?" hvorpaa Adolph med største Tungefærdighed holdt en ekstemporeret Tale,

som han med megen Omhyggelighed havde udarbejdet for fjorten Dage siden.

„Godt, godt," sagde St. Clare, idet han gik videre med sit sædvanlige Udtryk af skæmtende Ligegyldighed, „det skilte Du Dig godt ved, Adolph. Pas vel paa Tøjet; om et Minut skal jeg være hos Folkene," og med disse Ord førte han Miss Ophelia ind i en stor Sal, som vendte ud til Verandaen.

Medens dette gik for sig, var Eva fløjet som en Fugl gennem Gangen og Salen ind i et lille Kabinet, som ligeledes vendte ud til Verandaen.

En høj, sortøjet, bleg Kone rejste sig halvt op fra en Sofa, hvorpaa hun hvilede.

„Moder!" sagde Eva i en Slags Henrykkelse, idet hun kastede sig om hendes Hals og atter og atter omfavnede hende.

„Det er nok — tag Dig i Agt. Barn — lad være, jeg faar ondt i Hovedet," sagde Moderen, efter at have givet hende et mat Kys.

St. Clare kom ind, omfavnede sin Kone som en rigtig ortodoks Ægtemand og forestillede hende derpaa for sin Kusine. Marie fæstede sine store Øjne paa sin Kusine med et Udtryk af en vis Nysgerrighed og modtog hende med smægtende Høflighed. Nu trængte en Mængde Tjenestefolk sig sammen ved Døren, og forrest blandt disse stod en midaldrende Mulatinde af et meget agtværdigt Ydre og skælvende af Forventning og Glæde.

„O, der er Mammy!" sagde Eva, idet hun fløj hen over Gulvet, kastede sig i hendes Arme og kyssede hende mange Gange.

Denne Kone sagde ikke, at hun fik Hovedpine, men krystede hende tværtimod i sin Favn og lo og græd, saa at man næsten kunde tvivle paa, om hun var ved sine fulde fem, og da hun omsider havde sluppet Eva, fløj denne fra den ene til den anden og gav dem Haanden og kyssede dem saaledes, at Miss Ophelia senere erklærede, at hun nær havde faaet ondt deraf.

„Naa," sagde Miss Ophelia, „de sydlige Børn kunne gøre noget, som jeg ikke vilde kunne."

„Hvad er det da?" spurgte St. Clare.

„Ja, jeg vil ogsaa gerne være venlig mod enhver og nødig krænke nogen; men hvad det angaar at kysse —"

„Negere?" sagde St. Clare. „Det formaar De ikke, hvad?"

„Nej, det maa jeg tilstaa. Hvorledes kan hun det?"

St. Clare lo, idet han gik ud paa Gangen. „Holla der,

hvad have i saa at sige mig? Naa, alle sammen — Mammy, Jimmy, Polly, Sukey — glade over at se Massa?" sagde han, medens han gik fra den ene til den anden og gav dem Haanden. „Pas paa Børnene!" tilføjede han, idet han snublede over en lille sortebrun Hvalp, der krøb omkring paa alle fire. „Træder jeg paa nogen, saa sig til." Og da St. Clare nu uddelte nogle Smaapenge blandt dem, regnede der Smil og Velsignelser ned over Massa.

„Naa, gaa nu Eders Vej som skikkelige Drenge og Piger," og hele Forsamlingen, mørke og lyse, forsvandt gennem en Dør ud paa en bred Svalegang, fulgt af Eva, som havde en stor Pose i Haanden, som hun paa hele Hjemrejsen havde fyldt med Æbler, Nødder, Sukkergodt, Baand, Kniplinger og alt Slags Legetøj.

Idet St. Clare vendte sig om for at gaa tilbage, fik han Øje paa Tom, der stod og balancerede forlegent snart paa den ene og snart paa den anden Fod, medens Adolph lænede sig skødesløst til Rækværket og betragtede Tom gennem et Øjeglas og med en Mine, der vilde gjort den mest fuldendte Modeherre Ære.

„Naa, Du Laps," sagde hans Herre og slog Øjeglasset til Side, „er det saaledes Du behandler Dit Selskab? Men Dolph," tilføjede han og lagde Fingeren paa den elegante, figurerede Atlaskes Vest, hvormed Adolph straalede, „jeg synes, at det er min Vest?"

„O Herre, den Vest er ganske fuld af Vinpletter; en Gentleman i Herrens Stilling gaar naturligvis ikke med saadan en Vest. Jeg troede, at jeg maatte tage den. Den er god nok til en stakkels Neger, som jeg."

Og Adolph kastede med Hovedet og for sirligt med Fingrene gennem sit parfumerede Haar.

„Naa, saaledes," sagde St. Clare i en ligegyldig Tone. „Nu vel, naar jeg har vist Fruen denne Tom, skal Du føre ham ned i Køkkenet, og husk vel paa, at Du ikke kommer med Dine fornemme Nykker til ham. Han er ligesaa meget værd som to saadanne Abekatte som Du."

„Herren skal nu altid gøre Løjer," svarede Adolph smilende. „Jeg er henrykt over at se Herren i saa godt Humør."

„Hejda, Tom!" sagde St. Clare og vinkede.

Tom gik ind i Stuen. Han betragtede uroligt de Fløjels Tæpper og den tidligere ukendte Pragt af Spejle, Malerier,

Billedstøtter og Gardiner, og det gik ham som Dronningen af Saba, da hun stod for Salomon, der var ikke længere Mod hos ham. Ja, han var endog bange for at sætte sine Fødder paa Gulvet.

„Se en Gang her, Marie," sagde St. Clare til sin Kone, „her har jeg da endelig købt Dig en Kusk saaledes som Du har ønsket Dig ham. Han er en sand Ligvognskusk hvad Kultur og Adstadighed angaar og vil køre Dig som det var ved en Begravelse, naar Du vil have det. Luk nu Øjnene op og se ham. Sig nu ikke, at jeg ikke tænker paa Dig, naar jeg er borte."

Marie aabnede sine Øjne og fæstede dem paa Tom uden at rejse sig.

„Jeg ved han drikker," sagde hun.

„Nej, man har indestaaet mig for hans Gudsfrygt og Ædruelighed."

„Ja, gid det maa vise sig at være sandt," sagde Damen, „men det er mere, end jeg venter."

„Dolph," sagde St. Clare, „følg Tom ned og glem ikke, hvad jeg har sagt Dig."

Adolph trippede let foran, og Tom fulgte med klodsede Skridt bagefter.

„Han er en sand Elefant," sagde Marie.

„Naa, Marie," sagde St. Clare og satte sig paa en Stol ved hendes Sofa, „vær nu god og sig mig et Par venlige Ord."

„Du er bleven fjorten Dage borte over Tiden," ytrede Damen surmulende.

„Ja, men Du ved jo, at jeg skrev Dig, hvorfor."

„Saadant et kort, koldt Brev!" sagde Damen.

„Men Gud, Posten skulde jo lige til at gaa, og jeg kunde ikke skrive mere."

„Saaledes gaar det altid," sagde Damen; „der er altid noget, som forlænger Dine Rejser og forkorter Dine Breve."

„Se en Gang her," tilføjede han, idet han tog et firligt Fløjls Futteral op af Lommen og aabnede det; „her er en Foræring fra New York til Dig."

Det var en Daguerreotyp, saa klar og blød som et Kobberstik og forestillende Eva og hendes Fader, siddende Haand i Haand.

Marie betragtede den med en misfornøjet Mine.

„Hvorfor valgte Du en saa kjedet Stilling?" spurgte hun.

„Jh nu, Stillingen kan være en Smagssag; men hvad siger Du om Ligheden?“

„Naar Du ikke bryder Dig om min Mening i den ene Henseende, bryder Du Dig sagtens heller ikke om den i den anden,“ svarede Damen og lukkede for Daguerreotypen.

„Pokker staar i Konen!“ sagde St. Clare i Tankerne, men tilføjede højt: „Naa Marie, hvad synes Du om Ligheden? Vær nu ikke saa tvær.“

„Det er meget ubetænksomt af Dig, St. Clare,“ svarede hun, „at forlange, at jeg skal tale om og se paa saadanne Ting. Du ved, at jeg har ligget hele Dagen af Hovedpine, og der har været saadan en Tummel siden Du kom, at jeg er halvt død.“

„Plages De af Hovedpine, Madam?“ spurgte Miss Ophelia, som pludselig rejste sig op fra den store Lænestols Dyb, hvor hun havde siddet ganske stille og optaget et Inventarium over Bohavet og beregnet, hvad det havde kostet.

„Ja, jeg lider meget deraf,“ svarede Damen.

„Enebærte er et godt Middel mod Hovedpine,“ sagde Miss Ophelia, „i det mindste plejede Augusta, Pastor Abraham Perrys Kone at sige det; og hun var en sand Doktor.

„Jeg skal lade de første Enebær hente, som blive modne ved Søen,“ sagde St. Clare, idet han med et alvorligt Ansigt ringede paa Klokken; „imidlertid kan De, Kusine, nok trænge til at komme ind paa Deres Værelse og hvile Dem lidt efter Rejsen. Dolph,“ tilføjede han, „kald paa Mammy.“ Straks efter kom den skikkelige Mulatinde, som Eva havde overøst med sine Kærtegn, ind; hun var pyntelig klædt og havde en gul og højrød Turban paa Hovedet, en Foræring fra Eva og som Barnet selv havde sat op for hende. „Mammy,“ sagde St. Clare, „jeg betror denne Dame til Din Omhu, hun er træt og trænger til Hvile; følg hende til hendes Værelse og sørg rigtig godt for hende;“ og Miss Ophelia forsvandt med Mammy foran sig.

Sekstende Kapitel.

Toms Frue og hendes Anskuelser.

„Og nu, Marie,“ sagde St. Clare, „begynde Dine gyldne Dage. Her have vi vor praktiske, forretningsvante Kusine, som

vil tage det hele Budget af Sorger fra Dine Skuldre og skaffe Dig Tid til at styrke Dig og blive ung og smuk. Det er bedst at Ceremonien med Afleveringen af Nøglerne straks gaar for sig."

Denne Bemærkning gjordes ved Frokostbordet nogle faa Dage efter at Miss Ophelia var kommen.

„Det maa hun med Fornøjelse," svarede Marie og støttede mat sit Hoved paa sin Haand. „Men gør hun det, vil hun snart mærke een Ting, og det er, at det er os Fruer hernede, som ere Slaver."

„Ja, det vil hun sikkert opdage og desuden en hel Mængde andre gavnlige Sandheder," sagde St. Clare.

„Folk sige nok, at vi holde Slaver for vor Bekvemmeligheds Skyld," sagde Marie; „men toge vi Hensyn til den, lode vi dem straks gaa alle sammen."

Evangeline fæstede sine store, alvorlige Øjne paa sin Moders Ansigt med et inderligt og forlegent Udtryk, men sagde kun: „Hvorfor beholder Du Dem da, Moder?"

„Det ved jeg saamænd ikke, undtagen til en Plage; de ere mit Livs Kval. Jeg tror, at de mere, end alt andet, ere Skyld i min daarlige Helbred, og vore, det ved jeg, ere de værste, hvormed nogen er plaget."

„Naa, naa, Marie, Du er lidt gnaven i Dag," sagde St. Clare. „Du ved, at det ikke forholder sig saaledes. Der er f. Eks. Mammy, den bedste Skabning i Verden, hvorledes vilde Du vel kunne undvære hende?"

„Mammy er den bedste, jeg nogensinde har kendt," svarede Marie, „og dog er Mammy egenkærlig, skrækkelig egenkærlig; det er den hele Races Fejl."

„Ja Egenkærlighed er en skrækkelig Fejl," sagde St. Clare alvorligt.

„Der er nu, som sagt Mammy," vedblev Marie; „jeg finder det egenkærligt, at hun sover saa godt om Natten; hun ved, at jeg næsten hver Time trænger til en eller anden lille Haandsrækning, naar jeg har det rigtig daarligt, og dog er det saa vanskeligt at faa hende vaagen. Jeg har det bestemt værre i Dag, fordi jeg maatte anstrenge mig saa meget i Nat for at vække hende."

„Har hun ikke i den sidste Tid vaaget en hel Del Nætter hos Dig, Moder?" spurgte Eva.

„Hvoraf ved Du det?" spurgte Marie. „Hun har vel beklaget sig?"

„Nej, hun har ikke beklaget sig; hun fortalte mig kun, at Du havde havt saa mange slemme Nætter efter hinanden."

„Hvorfor lader Du ikke Jane eller Rosa vaage hos Dig et Par Nætter, medens hun hviler ud?" spurgte St. Clare.

„Hvor kan Du dog foreslaa mig det?" svarede Marie. „Du er virkelig ubetænksom, St. Clare. Saa nervøs, som jeg er, forstyrrer det mindste Aandedræt mig, og at have en fremmed om mig vilde gøre mig vanvittig. Følte Mammy den Deltagelse for mig, hun burde føle, vilde hun naturligvis lettere vaagne. Jeg har nok hørt tale om Folk, der havde saadanne opofrende Tjenestefolk, men saa lykkelig har jeg aldrig været;" og Marie sukkede.

Miss Ophelia havde hørt paa denne Samtale med et Udtryk af kløgtigt, forskende Alvor og holdt endnu stedse Læberne tæt sammenpressede, som om hun havde besluttet først tilfulde at forvisse sig om sin Stilling, førend hun gav sig blot.

„Vistnok er der noget godt ved Mammy," sagde Marie; hun er blød og ærbødig, men egenkærlig er hun i sit Hjerte. Saaledes kan hun nu aldrig holde op med at klynke og sørge over sin Mand. Da jeg blev gift og naturligvis skulde bo her, fik jeg hende med, men hendes Mand kunde min Fader ikke undvære; han var Grovsmed og derfor meget nødvendig, og jeg tænkte og sagde den Gang, at det var bedst, at Mammy og han gave Slip paa hinanden, da det ikke var rimeligt, at det vilde træffe sig saaledes, at de mere kunde komme til at leve sammen. Jeg ønsker nu, at jeg den Gang havde holdt fast derpaa, og at Mammy var bleven gift med en anden; men jeg var en overbærende Taabe og havde ikke Lyst til at være paastaaelig. Jeg sagde Mammy, at hun ikke maatte vente at faa ham mere end et Par Gange at se i sin Levetid, da Luften paa min Faders Ejendom ikke er god for min Helbred, og jeg ikke kan taale at opholde mig der, og jeg raadede hende at indlade sig med en anden, men nej — det vilde hun ikke. Mammy har i nogle Henseender et Slags Genstridighed ved sig, som ikke alle kunne se saaledes som jeg."

„Har hun Børn?" spurgte Miss Ophelia.

„Ja, to."

„Hun tager sig formodentlig Adskillelsen fra dem nær?"

„Jeg kunde naturligvis ikke tage dem med. Det var nogle smudsige smaa Tingester, som jeg ikke kunde have om mig, og desuden vilde de ogsaa optage altfor meget af hendes Tid; men

jeg tror, at Mammy altid har baaret et Slags Nag derfor. Hun vil ikke gifte sig med en anden, og skønt hun ved, hvor nødvendig hun er mig, og hvor svag min Helbred er, tror jeg dog, at hun vilde vende tilbage til sin Mand i Morgen, i Fald hun blot kunde. Ja, det tror jeg," sagde Marie; „saa egenkærlige ere selv de bedste af dem."

„Det er sørgeligt at tænke derpaa," sagde St. Clare tørt.

Miss Ophelia saa vist paa ham og bemærkede Krænkelsens og den undertrykte Ærgrelses Rødme paa hans Kind og Læbens spottende Krusning, medens han talte.

„Mammy har nu altid været min Kæledægge," sagde Marie. „Jeg vilde ønske, at nogle af Deres Tjenestefolk i det nordlige kunde se ind i hendes Skabe og Skuffer; Silke og Musselins Kjoler, ja endog een af ægte Cambric har hun gemt der. Jeg har undertiden beskæftiget mig hele Eftermiddage med at sætte Kapper op for hende og pynte hende til at gaa i Selskab. Mishandling kender hun slet ikke til og har ikke faaet Pisk mere end et Par Gange i hele sit Liv. Hun faar hver Dag sin stærke Kaffe eller Te med hvidt Sukker i. Det er vistnok afskyeligt; men St. Clare vil nu en Gang, at Folkene skulle leve godt, og de gøre alle, hvad de lyste. Tingen er, at der bliver set altfor meget igennem Fingre med vore Tjenestefolk. Det er sagtens tildels vor egen Skyld, at de ere egenkærlige og opføre sig som forkælede Børn; men jeg har talt saa længe til St. Clare, at jeg er bleven ked deraf."

„Og jeg med," sagde St. Clare og tog Morgenbladet.

Eva, den smukke Eva, havde staaet og hørt paa sin Moder med det hende ejendommelige Udtryk af dybt og gaadefuldt Alvor. Hun gik sagte bag om sin Moders Stol og slyngede sine Arme om hendes Hals.

„Naa, Eva, hvad nu?" sagde Marie.

„Kunde jeg ikke vaage een Nat hos Dig, Moder, blot een Nat? Jeg skulde ikke forstyrre Dig, og heller ikke skulde jeg falde i Søvn. Jeg ligger ofte vaagen hele Natten og tænker —"

„Hvilken Snak, Barn, hvilken Snak!" sagde Marie. „Du er dog en underlig Pige."

„Men maa jeg, Moder? Jeg tror," sagde hun frygtsomt, „at Mammy ikke er rigtig vel. Hun har fortalt mig, at hun i den sidste Tid bestandig har havt ondt i Hovedet."

„Saa, det er nu netop et af Mammys Indfald! Mammy er akkurat ligesom alle de andre, gør saa mange Ophævelser

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

over en Smule Hovedpine eller lidt ondt i en Finger; sligt bør man aldrig lægge Mærke til — aldrig! Jeg har mine faste Grundsætninger i saa Henseende," sagde hun, henvendende sig til Miss Ophelia; „De vil lære at indse Nødvendigheden deraf. Opmuntrede man sine Tjenestefolk til at give efter for enhver lille ubehagelig Følelse og til at klage over ethvert ubetydeligt Ildebefindende, vilde man faa nok at bestille. Jeg selv klager aldrig — Ingen ved, hvad jeg lider. Jeg anser det for min Pligt at bære det med Taalmodighed, og det gør jeg."

Miss Ophelias runde Øjne udtrykte en uforstilt Forbavselse over dette Foredrag, der forekom St. Clare saa overordentlig pudserligt, at han brast i en lydelig Latter.

„St. Clare ler altid, naar jeg gør mindste Hentydning til min svage Helbred," sagde Marie med en lidende Martyrs Røst; „jeg vil blot haabe, at den Dag ikke maa komme, da han vil erindre sig det!" Og Marie holdt ved disse Ord Lommetørklædet for Øjnene.

Der opstod naturligvis en noget flov Pavse. Tilsidst stod St. Clare op, saa paa sit Ur og sagde, at han havde et Ærinde nede i Gaden. Eva trippede ud bagefter ham, og Miss Ophelia og Marie bleve ene tilbage ved Bordet.

„Ja, det ligner St. Clare!" sagde den sidstnævnte og tog med en noget heftig Bevægelse Tørklædet bort, da Forbryderen, som det skulde have rørt, ikke mere var at se. „Han hverken kan eller vil ænse, hvad jeg lider og har lidt i flere Aar. Hørte jeg til dem, som klage, eller gjorde jeg Ophævelser over min Sygelighed, vilde der være nogen Grund dertil. Manden bliver naturligvis ked af en Kone, som idelig klynker og klager; men jeg har beholdt det hos mig selv og taalt og taalt, indtil St. Clare har vænnet sig til at tro, at jeg kan taale alt."

Miss Ophelia vidste ikke ret, hvilket Svar der ventedes af hende herpaa.

Medens hun tænkte paa, hvad hun skulde sige, aftørrede Marie efterhaanden sine Taarer og glattede saadan i Almindelighed sine Fjer, saaledes som en Due plejer at gøre sit Toilette efter en Skylregn, hvorpaa hun begyndte at tale om Husholdningssager med Miss Ophelia, om Hjørneskabe, Skænkeborde, Linnedskabe, Spisekamre og alle saadanne Ting, med hvilke Miss Ophelia efter fælles Overenskomst skulde paatage sig at føre Tilsyn, men gav tillige denne saa mange forsigtige Advarsler og Vink, at et mindre systematisk og praktisk Hoved, end

Miſs Ophelias, vilde være blevet ganſke fortumlet og forſtyrret derved.

„Og nu," ſagde Marie, „tror jeg at have ſagt Dem alt, ſaa at De, naar jeg næſte Gang faar mit Tilfælde, kan foreſtaa det hele, uden at raadføre Dem med mig. Kun endnu et Par Ord om Eva — hun trænger til Opſigt."

„Hun ſynes at være et meget godt Barn," ſagde Miſs Ophelia; „jeg har aldrig ſet noget bedre."

„Eva er egen," ſvarede hendes Moder, „meget egen. Hun er i mange Henſeender ſaa beſynderlig og ligner mig ikke det mindſte;" og Marie ſukkede, ſom om dette var en i Sandhed ſørgelig Tanke.

Miſs Ophelia tænkte i ſit Hjerte: „Det vil jeg heller ikke haabe, at hun gør," men var klog nok til at tie dermed.

„Eva har altid havt Lyſt til at være hos Tjeneſtefolkene, og det kan ogſaa nok gaa an for viſſe Børn. Saaledes legede jeg altid med Faders ſmaa Negere, uden at have nogen Skade deraf, men Eva ſynes altid paa en eller anden Maade at gøre ſig til Ligemand med enhver Skabning, der kommer hende nær. Det er en underlig Ting ved det Barn, ſom jeg aldrig har kunnet vænne hende af med, og St. Clare, tror jeg, opmuntrer hende til det. Tingen er, at St. Clare føjer enhver Skabning under dette Tag, undtagen ſin egen Kone."

Atter ſad Miſs Ophelia der ſaa ſtum ſom en Fiſk.

„Der er ingen anden Udvej med Tjeneſtefolk," ſagde Marie, „end at kue dem og holde dem under Tvang. Det er ogſaa faldet mig ganſke naturligt, lige fra min Barndom, men Eva er nok til at fordærve et helt Hus fuldt. Hvorledes hun vil bære ſig ad, naar hun ſelv faar et Hus at beſtyre, ved jeg ſandelig ikke. Jeg indrømmer, at man bør være god mod ſine Tjeneſtefolk, og det er jeg ogſaa altid; men man ſkal lade dem føle, paa hvilket Trin de ſtaa. Det gør Eva aldrig; det er ikke muligt at bibringe det Barn det fjerneſte Begreb om, hvilken et Tjeneſtetyendes Stilling er. De hørte hendes Tilbud om at vaage hos mig om Natten, for at Mammy kunde ſove! Det er netop et Eksempel paa, hvorledes det Barn altid vilde bære ſig ad, hvis hun fik Lov til at raade ſig ſelv."

„Men," ſagde Miſs Ophelia med ſtørſte Ligefremhed, „jeg antager dog, at De er af den Formening, at Deres Slaver ere menneſkelige Skabninger, ſom bør nyde Hvile, naar de ere trætte."

„Ja naturligvis. Jeg sørger omhyggeligt for, at de faa alt, hvad der tilkommer dem, at sige, naar det ikke er til altfor stor Ulejlighed. Mammy kan jo en anden Gang indhente, hvad hun har til gode af Søvn; det er der intet i Vejen for. Hun er det søvnigste Murmeldyr, jeg nogensinde har kendt; hvad enten hun syr, staar eller sidder, falder hun i Søvn og sover, naar og hvor det skal være. Man behøver ikke at være bange for, at Mammy ikke skal faa Søvn nok. Men saaledes at behandle Tjenestefolk, som om de vare eksotiske Blomster eller Porcellænsvaser, det er virkelig latterligt," sagde Marie, idet hun smægtende sank tilbage paa en bred, magelig Sofa og tog en Lugteflaske af slebet Krystal.

„De maa vide," sagde hun med en mat, fornem Stemme, der lignede en arabisk Jasmins hendøende Aandepust, eller noget ligesaa æterisk, „De maa vide, Kusine Ophelia, jeg taler ikke ofte om mig selv, det er ikke min Vane, det er mig ikke behageligt, og jeg har egentlig aldrig haft Kraft dertil. Men der gives Punkter, hvori St. Clare aldrig har forstaaet eller paaskønnet mig, og det, antager jeg, er Roden til min slette Helbred. Det er min Pligt at tro, at St. Clare mener det godt; men Mandfolkene ere af Naturen egenkærlige og hensynsløse mod Kvinderne. Det er i det mindste min Anskuelse."

Miss Ophelia, der besad en ikke ringe Del af den for Ny Englands Beboere ejendommelige Forsigtighed og en betydelig Skræk for at indvies i Familieuenigheder, begyndte nu at indse, at der forestod noget af det Slags, hvorfor hun, efter at have lagt sit Ansigt i alvorlige, nevtrale Folder og taget en fem Kvarter lang Strømpe, som hun bar hos sig som et Universalmiddel imod hvad der af Dr. Watts paastaas at være en personlig Vane hos Satan, naar Folk gaa ledige, op af sin Lomme, gav hun sig til at strikke paa det mest energiske, idet hun pressede Læberne sammen paa en Maade, som tydelig nok sagde: „De skal ingen Ulejlighed gøre Dem for at faa mig til at tale. Jeg skøtter ikke om at have noget med Deres Sager at gøre," ja saa omtrent lige saa deltageude ud som en Løve af Sten. Dog Marie brød sig ikke derom; der var en, hun kunde tale til, og hun ansaa det for sin Pligt at tale, og det var nok; hvorfor hun, efter at have styrket sig ved at lugte nok en Gang til Krystalflasken, vedblev:

„Da jeg giftede mig med St. Clare, maa De vide, medbragte jeg min egen Formue og mine Tjenestefolk, og jeg er

lovligen berettiget til at bruge dem, hvorledes jeg vil. St. Clare har sin Formue og sine Tjenestefolk, og jeg bryder mig ikke om, hvorledes han bruger dem, men St. Clare vil blande sig i alt. Han har nogle forunderlige, mærkværdige Anskuelser, navnlig om Behandlingsmaaden af Tjenestefolk. I visse Henseender er St. Clare i Sandhed frygtelig; han forskrækker mig, saa godmodig han ogsaa i det hele taget ser ud. Saaledes har han nu sat sig i Hovedet, at der, komme hvad der komme vil, ikke skal uddeles et Slag her i Huset, undtagen naar han eller jeg giver det, og det har han sagt paa en saadan Maade, at jeg ikke vover at modsætte mig det. Men De vil let se, hvortil det fører; thi St. Clare vilde ikke opløfte sin Haand, om de saa alle sammen traadte paa ham, og jeg — ja De ser selv, hvor grusomt det vilde være at forlange en saadan Anstrengelse af mig. Vore Tjenestefolk ere derfor ikke andet end voksne Børn."

„Det er noget, som jeg ikke forstaar mig paa, og derfor takker jeg min Gud," sagde Miss Ophelia kort.

„Naa, men De vil nok komme til at forstaa det og det til Deres egen Skade. De ved ikke, hvilken Hob tirrende, dumme, letsindige, urimelige, barnagtige, utaknemlige Uslinger de ere."

Marie syntes altid at føle sig vidunderlig styrket, naar hun kom ind paa dette Emne, og hun aabnede nu Øjnene og lod til ganske at glemme sin Mathed.

„De ved ikke og kan ikke vide, hvorledes en Husmoders Taalmodighed hver Dag og hver Time paa alle mulige Maader sættes paa Prøve af dem. Men det nytter ikke at beklage sig for St. Clare. Han fører den forunderligste Tale og siger, at vi have gjort dem til det, de ere, og derfor bør bære over med dem. Han paastaar, at vi ere Skyld i alle deres Fejl, hvorfor det vilde være grusomt baade at skabe Fejlen og straffe den ovenikøbet, og vi vilde ikke opføre os bedre i deres Sted, ret som om man kunde slutte fra dem til os."

„Tror De da ikke, at Herren har skabt dem af samme Blod som os?" spurgte Miss Ophelia kort.

„Nej jeg gør sandelig ikke! Det var en nydelig Historie! De ere en underordnet Race."

„Tror De ikke, at de have faaet udødelige Sjæle?" spurgte Miss Ophelia med voksende Harme.

„Aa jo," svarede Marie gabende, „det tror jeg naturligvis

nok; det er der jo ingen, der nægter. Men hvad det angaar i nogen Maade at betragte dem som Ligemænd, saaledes at de skulde kunne sammenlignes med os, det er en ren Umulighed! Rigtignok har St. Clare ytret, at det at holde Mammy adskilt fra hendes Mand var det samme som at holde mig adskilt fra min; men de to Tilfælde taale ikke at sammenlignes. Mammy kan ikke have de samme Følelser som jeg, det er noget ganske andet — det er det naturligvis — og dog lader St. Clare, som om han ikke kan indse det. Ret som om Mammy kunde elske sine snavsede smaa Unger saaledes, som jeg elsker Eva! Og dog vilde St. Clare i al Alvorlighed overbevise mig om, at det, trods min svage Helbred, og alt det, jeg lider, var min Pligt at lade Mammy vende tilbage og antage en anden i hendes Sted. Det var lidt vel stærkt, endog for mig at udholde. Jeg ytrer ikke ofte mine Følelser. Jeg har gjort mig det til Grundsætning stiltiende at finde mig i alt; det er en Kones tunge Lod, og jeg bærer den. Men den Gang brød jeg løs, saa at han aldrig siden er kommen tilbage paa det Emne, skønt jeg af hans Miner og enkelte Ytringer, han lader falde, godt kan mærke, at han endnu stedse er af de samme Tanker, og det er saa pinligt, saa tirrende!"

Miss Ophelias Ansigt tydede stærkt paa, at hun var bange for at komme til at sige noget; men hun raslede med sine Strikkepinde paa en Maade, der indeholdt hele Bind fulde af Mening, ifald Marie blot havde kunnet forstaa den.

„De ser derfor," vedblev hun, „hvad De har paataget dem at bestyre; et Hus uden Orden, hvor Tjenestefolkene raade sig selv, gøre hvad de ville og faa hvad de ville, undtagen for saa vidt jeg med min svagelige Helbred har kunnet holde Styr paa dem. Jeg har min Pisk hos mig, og undertiden bruger jeg den ogsaa, men den Anstrengelse er stedse altfor stor for mig. Naar St. Clare blot vilde bære sig ad som andre gøre —"

„Hvori bestaar det da?"

„Jh, i at sende dem til Fængslet, eller et af de andre Steder for at piskes. Det er den eneste Maade. Var jeg ikke saadan en daarlig, svag Stakkel, skulde jeg styre det hele med dobbelt saa stor Energi som St. Clare."

„Hvorledes bærer da St. Clare sig ad med at vedligeholde Ordenen?" spurgte Miss Ophelia. „De siger jo, at han aldrig slaar et Slag."

„Ja, Mandfolkene, ved De nok, have et mere bydende

Væsen; det falder dem lettere, og desuden, havde De nogensinde set ham lige ind i Øjnene — de ere saa ejendommelige, disse Øjne — naar han taler i en bestemt Tone, er det ligesom de lynede. Jeg er selv bange for dem, og Tjenestefolkene vide, at de maa lystre. Jeg vilde ikke kunne udrette nær saa meget med et helt Uvejr af Skældsord, som St. Clare kan udrette med et eneste Blink med sine Øjne, naar han en Gang imellem mener det alvorligt. O, St. Clare tager sig enhver Ting let, og det er Grunden, hvorfor han ikke har mere Følelse for mig. Men De vil nok faa at se, naar De har overtaget Bestyrelsen af Huset, at man ingen Vej kommer, undtagen ved Strenghed; de ere saa slette, saa lumske, saa dovne!"

„Den gamle Vise," sagde St. Clare, idet han traadte ind. „Til hvilket skrækkeligt Regnskab ville disse syndige Skabninger ikke blive krævede, navnlig paa Grund af deres Dovenskab! De indser, Kusine," sagde han, idet han strakte sig saa lang han var paa en Sofa lige overfor Marie, „hvor uundskyldelig den er hos dem, denne Dovenskab, i Betragtning af det Eksempel, Marie og jeg give dem."

„Nej, St. Clare, nu bliver Du for slem!" sagde Marie.

„Gør jeg? Da troede jeg dog, at jeg talte smukt, ganske udmærket smukt. Jeg søger jo altid at bestyrke Dine Bemærkninger, Marie."

„Du ved godt, at Du ikke mener noget med det, St. Clare," sagde Marie.

„Ja, saa maa jeg have taget fejl. Tak, min Ven, fordi Du berigtiger mig."

„Nu bliver Du virkelig altfor drillende," sagde Marie.

„O stille, Marie; det begynder at blive varmt, og jeg har i dette Øjeblik havt en lang Trætte med Dolph, der har mattet mig uhyre; vær derfor nu god og lad mig hvile ud i Lyset af Dit Smil."

„Hvad er der i Vejen med Dolph?" spurgte Marie. „Den Karls Uforskammethed er tiltagen i en Grad, at den er mig ganske utaalelig. Gid jeg blot maatte raade for ham en kort Tid! Jeg skulde bringe ham til Fornuft."

„Det, Du der siger, min Ven, udmærker sig ved Din sædvanlige Skarpsindighed og sunde Forstand. Hvad nu Dolph angaar, saa er Sagen den, at han har øvet sig saa længe i at efterligne mine fine Manerer og Fuldkommenheder, at han tilsidst

har antaget sig selv for sin Herre, saa at jeg har været nødt til at oplyse ham en Smule om hans Fejltagelse."

„Hvorledes det?" spurgte Marie.

„Jo, jeg nødsagedes til udtrykkelig at sige ham, at jeg helst vilde beholde nogle af mine Klædningsstykker til mit eget personlige Brug, samt at jeg satte hans Herlighed paa en vis bestemt Ration af Eau de Cologne og formelig var saa grusom at indskrænke ham til et Dusin af mine Cambrics Lommetørklæder. Dolph blev noget gnaven herover, og jeg maatte tale til ham som en Fader for at bringe ham i godt Humør igen."

„O St. Clare, naar vil Du lære at behandle Dine Tjenestefolk? Det er afskyligt, saaledes som Du bærer over med dem!" sagde Marie.

„Aa, naar alt kommer til alt, hvad ondt er der da vel egentlig i, at den stakkels Djævel gerne vil være som sin Herre, og naar jeg ikke har lært ham noget bedre, end at sætte sin højeste Nydelse i Eau de Cologne og Cambrics Lommetørklæder, hvorfor skulde jeg da ikke lade ham styre denne Lyst?"

„Men hvorfor har De ikke lært ham noget bedre?" spurgte Miss Ophelia med plump Behændighed.

„For megen Ulejlighed — Dovenskab, Kusine, Dovenskab — den ødelægger flere Sjæle, end De kan true med en Stok ad. Havde det ikke været for den Dovenskabs Skyld, havde jeg selv været en fuldkommen Engel. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Dovenskab er, hvad vor gamle Dr. Botherem deroppe i Vermont plejede at kalde „det moralske Ondes Væsen." En skrækkelig Tanke i Sandhed!"

„Jeg finder, at I Slaveholdere have et skrækkeligt Ansvar paa Eder," sagde Miss Ophelia. „Jeg vilde ikke have det for alt i Verden. I burde opdrage Eders Slaver og behandle dem som fornuftige Skabninger, som udødelige Væsener, med hvem I skulle stilles for Guds Skranker. Det er min Mening," sagde den gode Dame, som pludselig var brudt løs med en Iver, der havde vundet Styrke i hendes Sjæl hele Formiddagen.

„O stille, stille," sagde St. Clare og stod rask op; „hvad forstaar De Dem paa os?" Og dermed satte han sig til Fortepianoet og spillede et livligt Stykke. St. Clare havde et afgjort Talent for Musik. Hans Anslag var glimrende og sikkert, og hans Fingre fløj hen over Tangenterne med en hurtig og fugleagtig Bevægelse, let og dog bestemt. Han spillede det ene

Stykke efter det andet som et Menneske, der vil spille sig selv i godt Humør. Efter at have skudt Noderne til Side, stod han op og sagde muntert: „Nu vel, Kusine, De har givet os en god Formaning og gjort Deres Pligt; i det hele taget synes jeg bedre om Dem derfor. Jeg tvivlede ikke i mindste Maade paa, at det var en ægte Sandheds Diamant, som De kastede efter mig, skønt den traf mig saa lige i Ansigtet, at jeg i Begyndelsen ikke ret satte Pris paa den."

„Jeg for min Del begriber ikke Nytten af saadanne Samtaler," sagde Marie. „Jeg gad nok vide, hvem der gør mere for sine Tjenestefolk, end vi gøre for vore; men det gør dem ikke en Smule Gavn, de blive tværtimod værre og værre. Hvad det angaar at tale til dem og alt saadant noget, da har jeg saamænd talt til dem, til jeg blev baade træt og hæs af at formane dem; og de kunne jo gaa i Kirke, naar de ville, skønt de ikke forstaa mere af Prædikenen, end om de vare ligesaa mange Svin, hvorfor de da heller ingen Nytte have af at gaa derhen, det jeg kan indse, men gaa derhen gøre de dog og have saaledes Lejligheden; men de ere og blive, som jeg før sagde, en underordnet Race, og der er intet Udkomme med dem; man kan ikke gøre noget ud af dem, om man ogsaa vilde. Jeg har forsøgt det, Kusine Ophelia, men De ikke; jeg er født og opdragen iblandt dem, og jeg ved det."

Miss Ophelia syntes, at hun havde sagt nok, og tav derfor. St. Clare fløjtede en Melodi.

„Gid Du vilde lade den Fløjten være, St. Clare," sagde Marie. „Min Hovedpine bliver værre deraf."

„Jeg skal lade være," sagde St. Clare. „Er der ellers noget, Du ønsker, at jeg skal gøre for Dig?"

„Jeg ønsker, at Du vilde have lidt Medlidenhed med mine Lidelser; men Du har aldrig nogen Følelse for mig."

„Min dyrebare, anklagende Engel!" sagde St. Clare.

„Det er oprørende at blive tiltalt saaledes."

„Hvorledes vil Du da, at jeg skal tale til Dig? Jeg vil tale ganske som Du vil, naar jeg blot kan faa Dig god igen."

En munter Latter nede fra Gaarden lød gennem Silkegardinerne i Verandaen. St. Clare gik ud, slog Gardinet til Side og gav sig ligeledes til at le.

„Hvad er det?" spurgte Miss Ophelia, idet hun gik hen til Rækværket.

Der sad Tom paa en lille Bænk af Mos nede i Gaarden;

hvert af hans Knaphuller var fuldt af Caps Jasminer, og med en munter Latter hængte Eva en Krans af Roser om hans Hals, hvorpaa hun satte sig som en lille Spurv paa hans Skød og vedblev at le.

„O Tom, hvor Du ser morsom ud!“

Et adstadigt, kærligt Smil spillede om Toms Læber og han syntes paa sin stille Maade at finde lige saa stort Behag i Spøgen som hans lille Beherskerinde. Da han blev sin Herre var, slog han Øjnene op til ham med et halvt bedende, undskyldende Blik.

„Hvor kan De tillade det?“ sagde Miss Ophelia.

„Hvorfor ikke?“ svarede St. Clare.

„Ak, jeg synes det ser saa fælt ud!“

„De vilde ikke finde noget ondt i, at et Barn kælede for en stor Hund, selv om den var sort; men en Skabning, der kan tænke, ræsonnere og føle og er udødelig, den faar Dem til at gyse. Tilstaa det kun, Kusine. Jeg kender meget vel Stemningen blandt en Del af Jer Nordboer. Det er ikke fordi jeg anser det for den ringeste Dyd hos os, at vi ikke dele den; men Vanen gør hos os, hvad Kristendommen burde gøre, den udsletter personlige Fordomme. Jeg har ofte paa mine Rejser i det nordlige bemærket, hvor langt stærkere disse ere hos Eder, end hos os. I afsky dem, som om de vare Slanger eller Tudser, men dog oprøres I over den Uret, de lide; I knnne ikke taale, at de krænkes, men selv ville I ikke have noget med dem at bestille. I vilde helst sende dem til Afrika, saa at I hverken kunde se eller lugte dem, og derpaa lade et Par Missionærer rejse over til dem for at udføre Selvfornægtelsens Værk, at sørge for deres Oplysning. Forholder det sig ikke saaledes?“

„Ja, Fætter,“ svarede Miss Ophelia tankefuldt, „der kan maaske være noget sandt i hvad Du siger.“

„Hvad vilde de fattige og ringe være uden Børn?“ sagde St. Clare, idet han bøjede sig ud over Rækværket og betragtede Eva, idet hun trippede bort og trak Tom med sig. „Det lille Barn er den eneste ægte Demokrat. Tom er nu en Helt for Eva; hans Fortællinger ere Mirakler i hendes Øjne; hans Sange og Salmer bedre, end en Opera; alle de smaa Ragerier, han har i sin Lomme, en Diamantgrube, og han selv den vidunderligste Tom, der nogensinde har havt en sort Hud. Dette er en af Edens Roser, som Herren har ladet falde herned

til de fattige og ringe, som faa lidt nok af noget som helst andet Slags."

„Det er underligt, Fætter," sagde Miss Ophelia, „naar man hører Dig tale, skulde man næsten tro, at Du var en Professor."

„En Professor?" sagde St. Clare.

„Ja, Professor i Religion."

„Nej paa ingen Maade; ikke Professor i den Betydning, hvori I Købstadfolk tage Ordet, og hvad værre er, maaske heller ikke Praktikus."

„Hvor kan Du da tale saaledes?"

„Intet er lettere, end at tale," svarede St. Clare. „Jeg tror, at Shakespeare lader en af sine Personer sige: „Jeg kunde før vise tyve Mennesker, hvad der var godt, om det skete, end selv være en af de tyve, som fulgte mine egne Bevisgrunde." Intet overgaar Arbejdets Fordeling. Min Styrke ligger i at tale, og Deres, Kusine, i at handle."

I Toms ydre Stilling var der for Tiden intet at beklage sig over, som Verden siger. Lille Evas Forkærlighed for ham — en ædel Naturs instinktmæssige Taknemlighed og Elskværdighed — havde bragt hende til at bede sin Fader om, at han maatte være hendes særlige Tjener, naar hun behøvede en saadans Ledsagelse paa sine Spasere- eller Køreture, og Tom havde faaet en almindelig Befaling til at lade alt andet ligge og adlyde Miss Eva, naar hun kaldte paa ham, en Befaling, der, som Læseren kan tænke sig, var langt fra at være ham ubehagelig. Hans Staldtjeneste var en sand Sinekure og bestod alene i at føre det daglige Overopsyn og at anvise en underordnet Betjent, hvad han havde at gøre; thi Marie St. Clare havde erklæret, at hun ikke kunde taale, at han lugtede det mindste af Heste, naar han kom hende nær, og at han paa ingen Maade maatte bruges til noget Arbejde, der kunde gøre ham ubehagelig for hende, da hendes Nervesystem var altfor svagt til at kunne taale nogen Prøvelse af den Natur, idet een eneste Indaanding af hvilket som helst ubehageligt vilde, efter hendes Paastand, være mere end nok til at faa Tæppet til at falde og gøre Ende paa alle hendes jordiske Lidelser. Med sin godt børstede Kjole af fint Klæde, sin glatte Kastorhat, sine blanke Støvler, pletfri

Manchetter og Krave og sit alvorlige, godmodige, sorte Ansigt saa Tom derfor saa agtbar ud, som om han kunde været Biskop af Karthago, hvilket Mænd af hans Farve have været for Aarhundreder siden.

Han befandt sig derhos paa et smukt Sted, et Hensyn, hvorfor hans sanselige Stamme aldrig er ligegyldig, og han frydede sig med stille Glæde over Fuglene, Blomsterne, Springvandene, Vellugten, Lyset og Skønheden i Gaarden og Silkegardinerne, Malerierne, Lysekronerne, Billedstøtterne og Forgyldningerne, hvorved Værelserne bleve til et Slags Aladdins Slot for ham.

Faar Afrika nogensinde en højere og civiliseret Befolkning — og en Gang i Tiden maa ogsaa det komme til at spille en Rolle i den menneskelige Udvikliugs store Drama — vil Livet der vaagne med en Glans og en Pragt, hvorom vore kolde vestlige Folkestammer kun have dannet sig et svagt Begreb. I hint fjerne, gaadefulde Land med dets Guld, dets Ædelstene og dets Kryderier, dets vajende Palmer, herlige Blomster og vidunderlige Frugtbarhed vil der vækkes nye Kunstformer, nye Pragtskikkelser, og Negerstammen vil, naar den ikke længere foragtes og trædes i Støvet, maaske frembringe nogle af de nyeste og prægtigste Aabenbaringer af det menneskelige Liv. Det vil visseligen ske ved dens Blidhed, dens Hjertes beskedne Lærvillighed, dens Evne til at stole paa en overordnet Aand og støtte sig til en højere Magt, dens barnlige Enfold i dens Kærlighed og dens Beredvillighed til at tilgive. I alle disse Henseender vil den aabenbare den højeste Form for det egentlig kristelige Liv, og ligesom Gud tugter den, han elsker, saaledes har han maaske udkaaret det ringeagtede Afrika i Hjemsøgelsens glødende Ovn for at give det den højeste og ædleste Plads i det Kongerige, han vil oprette, naar ethvert andet Rige er blevet vejet og fundet for let; thi de første skulle være de sidste, og de sidste de første.

Var det maaske det, som Marie St. Clare tænkte paa, da hun en Søndag Morgen stod pragtfuldt klædt i Verandaen og befæstede et Diamantarmbaand om sit spinkle Haandled? Højst sandsynligt. Eller, hvis det ikke var det, var det noget andet; thi Marie var en stor Ven af gode Ting og var nu i Begreb med i fuld Galla — med Diamanter, Silke, Kniplinger og det hele — at begive sig til en meget besøgt Kirke for at være rigtig gudfrygtig. Marie lagde altid stor Vægt paa at

være yderst from om Søndagen. Der stod hun, saa smækker, saa sirlig, saa luftig og bølgende i alle sine Bevægelser, medens hendes Kniplings Sjal omhyllede hende som en Taage. Hun saa saa yndig ud og følte, at hun var meget god og meget elegant. Miss Ophelia stod som en fuldkommen Modsætning ved Siden af hende. Ikke fordi hun jo havde en ligesaa smuk Silkekjole, eller et ligesaa smukt Sjal og Lommetørklæde, men Stivhed og Kantethed gave hende et ligesaa unævneligt og dog tydeligt Præg, som Ynden gav hendes elegante Naboerske, dog ikke Sindets Ynde — det er en ganske anden Ting!

„Hvor er Eva?“ spurgte Marie.

„Barnet blev staaende paa Trappen for at sige noget til Mammy.“

Og hvad var det, Eva sagde til Mammy paa Trappen? Hør efter, Læser, og Du skal faa det at vide, skønt Marie ikke hørte det.

„Gode Mammy, jeg ved Du har saa skrækkelig ondt i Hovedet.“

„Gud velsigne Dem, Miss Eva, i den sidste Tid har jeg bestandig ondt i Hovedet. Det skal De ikke sørge over.“

„Nu, det glæder mig, at Du skal ud, og her“ — og den lille Pige slog sine Arme om hende — „Mammy, Du skal have min Lugteflaske.“

„Hvad, den dejlige forgyldte Ting der med Diamanterne! Gud, Miss, det kan aldrig gaa an!“

„Hvorfor ikke? Du trænger til den, men jeg ikke. Moder bruger den altid, naar hun har Hovedpine, og den vil gøre Dig godt. Nej, Du skal tage den; gør mig nu den Tjeneste.“

„Nej hør, hvor det søde Barn kan tale!“ sagde Mammy, idet Eva med et Kys stak Lugteflasken ind paa hendes Bryst og løb ned ad Trappen til sin Moder.

„Hvad blev Du staaende efter?“

„Det var kun for at give Mammy min Lugteflaske, for at hun kunde tage den med i Kirke.“

„Eva!“ sagde Marie og stampede utaalmodigt i Gulvet, „Har Du givet Mammy Din forgyldte Lugteflaske? Naar vil Du lære, hvad der passer sig? Gaa paa Øjeblikket tilbage og tag den fra hende igen.“

Eva blev bedrøvet og forlegen og vendte sig langsomt om.

„Hør, Marie, lad Barnet i Fred; hun skal have sin Vilje,“ sagde St. Clare.

„St. Clare, hvorledes tror Du, at det vil gaa hende, naar hun kommer ud i Verden?“ sagde Marie.

„Det maa Gud vide,“ svarede St. Clare; „men det vil gaa hende bedre i Himlen, end enten Dig eller mig.“

„O Fader, lad være,“ sagde Eva og stødte ham sagte paa Albuen; „det bedrøver Moder.“

„Naa, Fætter, er De nu færdig til at gaa i Kirke?“ spurgte Miss Ophelia, vendende sig om mod St. Clare.

„Nej Tak, jeg gaar ikke med.“

„Gid St. Clare dog en Gang imellem vilde gaa i Kirke,“ sagde Marie; „men han besidder ikke den mindste Gudsfrygt. Det er virkelig uanstændigt.“

„Det ved jeg nok,“ svarede St. Clare. „I Damer gaa sagtens i Kirke for at lære, hvorledes man skal te sig her i Verden, og Eders Fromhed udbreder ogsaa et vist Lys over os. Nej, vilde jeg overhovedet gaa i Kirke, gik jeg derhen, hvor Mammy gaar; der er dog i det mindste noget, der kan holde et Menneske vaagent.“

„Hvad! Hos disse brølende Methodister? Afskyligt!“ sagde Marie.

„Alt andet, end hine ægtbare Kirkers døde Hav, Marie. Det er virkelig for meget forlangt af et Menneske. Har Du Lyst til at gaa derhen, Eva? Bliv Du hellere hjemme og leg med mig.“

„Tak, Fader, men jeg vil helst gaa i Kirke.“

„Er det ikke skrækkelig kedeligt?“ spurgte St. Clare.

„Lidt kedeligt er det jo nok,“ svarede Eva, „og jeg bliver ogsaa søvnig; men jeg søger dog at holde mig vaagen.“

„Hvorfor gaar Du da derhen?“

„Jo, Du maa vide, Fader,“ svarede hun hviskende, „at Kusine har sagt mig, at Gud vil have det; og han giver os jo alting, ved Du nok, saa at det ikke er for meget at gøre det, naar han vil det. Det er i Grunden slet ikke saa kedeligt.“

„Du lille blide, kærlige Sjæl!“ sagde St. Clare og kyssede hende; „Gaa da derhen, min egen gode Pige, og bed for mig.“

„Det gør jeg sandelig altid,“ sagde Barnet og hoppede op i Vognen til sin Moder.

St. Clare blev staaende paa Trappen og kyssede paa Fingeren ad hende, da Vognen kørte bort; store Taarer stode i hans Øjne.

„O Evangeline, med Rette hedder Du saa!“ sagde han; „har Gud ikke gjort Dig til et Evangelium for mig?“

Saaledes var han stemt et Øjeblik; derpaa tændte han sig en Cigar, læste Avisen og glemte sit lille Evangelium. Var han saa meget forskellig fra andre Mennesker?

„Hør, Evangeline,“ sagde hendes Moder, „det er altid rigtigt og passende at være god mod Tjenestefolkene; men det er ikke passende at behandle dem netop som om de vare vore Slægtninge eller maaske af vor egen Klasse. Ifald nu Mammy blev syg, vilde Du dog ikke have, at hun skulde ligge i Din Seng?“

„Jo, Moder, det kunde jeg netop have stor Lyst til,“ svarede Eva; „for saa vilde det være nærmere at passe hende, og desuden er jo min Seng bedre, end hendes.“

Marie blev aldeles fortvivlet over den fuldkomne Mangel paa moralsk Fatteevne, som aabenbarede sig i dette Svar.

„Hvad skal jeg gøre for at faa dette Barn til at forstaa mig?“ sagde hun.

„Intet,“ svarede Miss Ophelia betydningsfuldt.

Eva saa et Øjeblik forvirret og bedrøvet ud, men Børn bevare lykkeligvis ikke længe noget Indtryk, og kort efter lo hun lystigt over forskellige Ting, som hun saa fra Karetvinduet, medens Vognen rullede afsted.

* * *

„Naa, mine Damer,“ sagde St. Clare, da de sadde i god Ro ved Middagsbordet, „hvad indeholdt saa Spisesedlen i Kirken i Dag?“

„O, Dr. G . . . holdt en glimrende Prædiken,“ svarede Marie. „Det var netop en Prædiken, som Du burde have hørt; den udtalte ganske alle mine Anskuelser.“

„Den maa have været meget opbyggelig,“ sagde St. Clare. „Teksten maa have været meget omfattende.“

„Jeg mener alle mine Anskuelser om Samfundet og deslige,“ sagde Marie, „Teksten var: „Han har gjort alting saare godt til dets Tid“, og han viste, hvorledes alle Klasser og Forskelligheder i Samfundet hidrøre fra Gud, og at det er saa passende og smukt, at nogle staa højt og andre lavt, og at nogle ere fødte til at herske, andre til at tjene, og han anvendte det saa godt paa alle de latterlige Ophævelser, der gøres af Slaveriet, og beviste tydeligt, at Bibelen var paa vor Side,

og understøttede saa klart alle vore Institutioner. Gid Du blot havde hørt ham."

„Det behøver jeg saamænd ikke," sagde St. Clare. „Jeg kan lære det selvsamme af Avisen, naar jeg vil, og med det samme røge mig en Cigar, hvilket jeg jo ikke kan gøre i Kirken."

„Hvorfor tror De ikke paa disse Anskuelser?" spurgte Miss Ophelia.

„Hvem, jeg? De ved, at jeg er saadan en ugudelig Krop, at disse religiøse Betragtninger over saadanne Emner ikke opbygge mig synderligt! Vilde jeg sige noget om Slaverisagen, vilde jeg kort og godt sige: „Slaveriet bestaar nu en Gang; vi have faaet vore Slaver og vi ville beholde dem baade for vor Fordels og vor Bekvemmeligheds Skyld"; thi det er dog Meningen af det hele; det er, naar alt kommer til alt, det, hvorpaa al den hellige Snak gaar ud, og det tror jeg, at enhver vilde kunne forstaa."

„Jeg finder det højst uærbødigt af Dig, Augustin," sagde Marie. „Jeg finder det oprørende at høre Dig tale saaledes."

„Oprørende? Det er sandt. Denne religiøse Pasiar om saadanne Materier — hvorfor gaa de ikke lidt videre med den og vise, at det ogsaa er smukt, at et Menneske tager sig et Glas over Tørsten, eller bliver siddende lidt vel længe ved Spillebordet, og forskellige andre Indretninger af samme Slags, som findes temmelig hyppigt blandt os unge Mennesker; vi vilde slet ikke have noget imod at høre, at ogsaa de ere rigtige og gode."

„Men," sagde Miss Ophelia, „finder De Slaveriet rigtigt eller urigtigt?"

„Jeg vil ikke vide noget af Deres afskyelige Ny Englands Ligefremhed, Kusine," svarede St. Clare muntert. „Besvarer jeg dette Spørgsmaal, ved jeg, at De vilde falde over mig med en halv Snes andre, det ene vanskeligere, end det andet, og jeg agter ikke at erklære mig over min Stilling. Jeg hører til dem, der leve af at kaste Sten efter andre Folks Glashuse, men jeg vil aldrig selv opføre et, som de kunne stene."

„Saaledes taler han altid," sagde Marie; „man faar aldrig en ordentlig Besked af ham. Jeg tror nu, at det er, fordi han ikke kan lide Religionen, at han lader Munden løbe saaledes som han gør."

„Religionen!" sagde St. Clare i en Tone, der bragte bægge Damerne til at se paa ham. „Religionen! Er det

Religion, som man hører her i Kirken? Er det Religion, som kan vendes og drejes, som kan stige op og ned for at komme til at passe i enhver kroget og skæv Form af et egenkærligt, verdsligsindet Samfund? Er det Religion, som er mindre samvittighedsfuldt, mindre ædelmodigt, mindre retfærdigt, mindre hensynsfuldt for Mennesker, end selv min ugudelige, verdsligsindede, forblindede Natur? Nej! Naar jeg vil finde en Religion, maa jeg søge efter noget, der staar over, ikke under mig."

„De tror altsaa ikke, at Bibelen retfærdiggør Slaveriet?" sagde Miss Ophelia.

„Bibelen var min Moders Bog," svarede St. Clare; „ved den holdt hun fast i Liv og Død, og det skulde gøre mig meget ondt at maatte tro, at den gør det. Jeg vilde ligesaa gerne se det bevist, at min Moder drak Brændevin, skraaede Tobak og bandte, for at overtyde mig om, at jeg gjorde Ret i at gøre det samme. Det vilde aldeles ikke gøre mig mere tilfreds med disse Ting hos mig selv, men berøve mig den Trøst at ære hende, og det er virkelig en Trøst her i Verden at have noget, man kan ære. De ser, kort sagt," vedblev han, idet han atter antog sin muntre Tone, „at alt, hvad jeg forlanger, er, at de forskellige Ting blive gemte i deres forskellige Rum. Den hele Samfundsbygning saavel i Europa som i Amerika er sammensat af forskellige Ting, som ikke kunne taale at maales med Moralitetens ideelle Maalestok. Det antages temmelig almindeligt, at Menneskene ikke tragte efter det absolut rette, men kun efter at handle saa nogenlunde som den øvrige Verden. Naar altsaa en taler rent ud af Posen som en Mand og siger, at Slaveriet er nødvendigt for os, vi kunne ikke undvære det, vi vilde blive tiggerfærdige, ifald vi gav Slip paa det, og derfor ville vi naturligvis holde fast paa det, saa er det et kraftigt, klart og tydeligt Sprog; det har Sanddruhedens Agtværdighed, og kunne vi dømme efter Gerninger, vil Flertallet i Verden holde med os deri. Men begynder han at sætte et langt Ansigt op og snøvle og anføre Bibelsteder, bliver jeg tilbøjelig til at tro, at han ikke er stort bedre, end han burde være."

„Du er højst ukærlig," sagde Marie.

„Sæt nu en Gang," sagde St. Clare, „at noget bragte Bomuldspriserne ned for stedse, saa at hele Slavebesiddelsen blev uden Værdi paa Markedet, tror Du da ikke, at vi snart vilde faa en ganske anden Udtydning af Bibelens Lærdomme at høre? Hvilket Hav af Lys vilde der da ikke straks strømme ind i

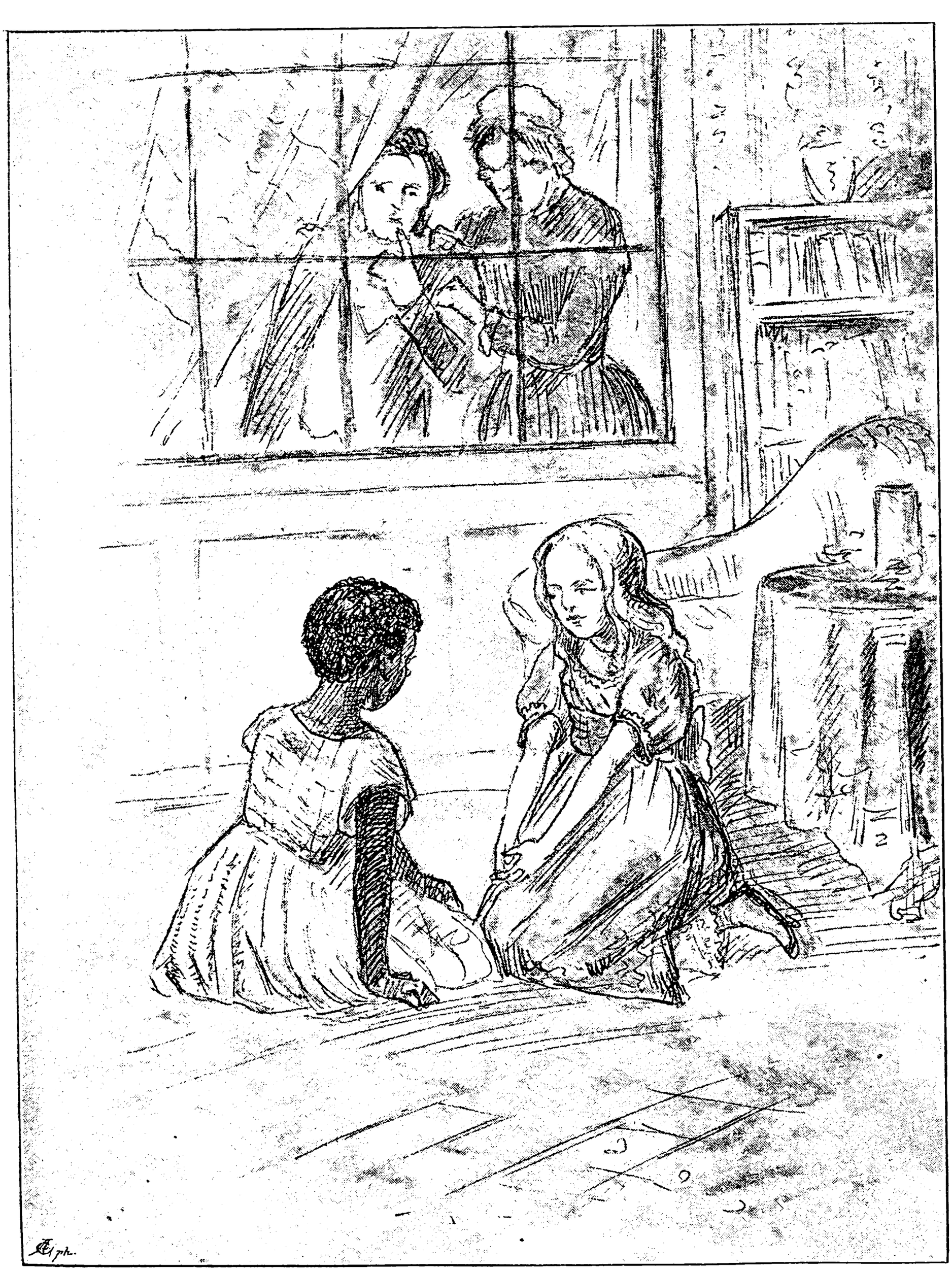

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Kirken, og hvor snart vilde man da ikke opdage, at alting i Bibelen og den sunde Menneskeforstand beviste lige det modsatte?"

„I alt Fald," sagde Marie, idet hun lagde sig tilbage paa en Sofa, „takker jeg min Gud, fordi jeg er født, hvor Slaveriet bestaar; og jeg tror, at det er rigtigt — ja jeg føler, at det maa være det, og overhovedet er jeg vis paa, at jeg ikke vilde kunne komme ud af det uden det."

„Nu, hvad mener Du derom min Snut?" sagde Evas Fader til hende, som i samme Øjeblik kom ind med en Blomst i Haanden.

„Hvorom, Fader?"

„Jh, hvad Du synes bedst om, enten at leve saaledes som hos Din Onkel oppe i Vermont, eller at have Huset fuldt af Tjenestefolk, saaledes som vi?"

„O det er naturligvis bedst saaledes som vi have det," svarede Eva.

„Hvorfor det?" sagde St. Clare og glattede hendes Haar.

„Jo, for saa har man jo saa mange flere omkring sig, som man kan holde af," svarede Eva og saa op med et inderligt Blik.

„Det ligner Eva," sagde Marie; „det er en af hendes sære Talemaader."

„Er det en sær Talemaade, Fader?" spurgte Eva hviskende, idet hun satte sig paa hans Knæ.

„O ja, saaledes som Verden nu en Gang er, min Snut," svarede St. Clare. „Men hvor har min lille Eva været hele Tiden, medens vi have siddet til Bords?"

„O, jeg har været oppe paa Toms Kammer og hørt ham synge, og Tante Dinah gav mig min Middagsmad."

„Har Du hørt Tom synge?"

„Ja; han synger saadanne smukke Ting om det nye Jerusalem og straalende Engle og Kanaans Land."

„Naa, det maa jeg sige; det er vist bedre, end en Opera?"

„Ja, og han vil lære mig alle sine Sange."

„Syngetime altsaa? Du gør Fremskridt."

„Ja, han synger for mig, og jeg læser for ham i min Bønnebog, og han forklarer mig, hvad det betyder, maa Du vide."

„Paa min Ære," sagde Marie leende, „det er den nyeste Spas i Sæsonen."

„Tom er bestemt ikke saa daarlig til at forklare Religion,

tør jeg bande paa," sagde St. Clare. „Han har et medfødt Geni for Religion. I Morges vilde jeg have spændt tidlig for, og listede mig derfor op til Toms Lukas ovenover Stalden, og der hørte jeg ham holde Gudstjeneste for sig selv, og jeg maa tilstaa, at jeg i lang Tid ikke har hørt noget saa opbyggeligt som Toms Bøn. Han lagde ogsaa et godt Ord ind for mig og det med en sand apostolisk Iver."

„Han anede maaske, at Du hørte paa ham. Saadanne Fif har jeg før hørt om."

„Gjorde han det, bar han sig just ikke synderlig politisk ad dermed; thi han sagde temmelig frit Herren sin Mening om mig. Tom syntes at tro, at der var mere end Plads nok til Forbedring hos mig, og det lod til at være ham meget magtpaaliggende, at jeg skulde omvende mig."

„Jeg haaber, at De vil lægge Dem det paa Hjertet," sagde Miss Ophelia.

„De er sagtens omtrent af samme Mening," sagde St. Clare. „Naa, vi faa at se; ikke sandt, Eva?"

Syttende Kapitel.

Den frie Mands Forsvar.

Da Eftermiddagen nærmede sig sin Slutning, herskede der en stille Travlhed i Kvæker Boligen. Rachel Halliday gik roligt til og fra og samlede blandt sit Forraad saadanne Fornødenheder, som lettest lode sig indpakke i det mindste Rum, til Flygtningene, som skulde bort om Aftenen. Eftermiddagens Skygger strakte sig mod Øst, og den runde, røde Sol stod tankefuld i Synskresen, medens dens Straaler skinnede gult og roligt ind i det lille Sovekammer, hvor George og hans Kone befandt sig. Han sad med sit Barn paa sit Skød og sin Kones Haand indeni sin. Bægge lode til at være tankefulde og alvorlige, og Spor af Taarer saas paa deres Kinder.

„Ja, Eliza," sagde George, „jeg ved, at alt, hvad Du siger, er sandt. Du er et godt Barn — meget bedre, end jeg, og jeg vil bestræbe mig for at gøre som Du siger. Jeg vil

bestræbe mig for at handle, som det sømmer sig en fri Mand. Jeg vil bestræbe mig for at føle som en Kristen. Gud den Almægtige ved, at jeg stedse havde Viljen til det gode, af alle Kræfter bestræbte mig for at gøre det gode, uagtet alt gik mig imod; men nu vil jeg glemme alt, hvad der er sket, forjage enhver haard og bitter Følelse og læse i min Bibel og lære at blive et godt Menneske."

„Og naar vi komme til Kanada," sagde Eliza, „kan jeg hjælpe Dig. Jeg kan sy Modepynt og forstaar mig paa fin Vask og Strygning, saa vi to skulle nok slaa os igennem."

„Ja, Eliza, saa længe vi have hinanden og vor Dreng. O, Eliza, ifald disse Mennesker vidste, hvilken Husvalelse det er for en Mand at føle, at hans Kone og Barn høre ham til! Jeg har ofte undret mig over at se Mænd, som kunde kalde deres Koner og Børn deres egne, klage og sørge over andre Ting. Jeg føler mig rig og stærk, skønt vi ikke have andet, end vore blotte Hænder. Jeg er til Mode, som om jeg næppe kunde bede Gud om mere. Ja, skønt jeg har arbejdet strengt lige til nu, da jeg er femogtyve Aar gammel, uden at have ejet en Cent, uden at have havt et Tag, som kunde give mig Ly, eller en Plet Jord, jeg kunde kalde min egen, vil jeg dog være tilfreds og taknemlig, naar man vil lade mig gaa; jeg vil arbejde og sende Købesummen for Dig og mit Barn tilbage. Hvad min forrige Herre angaar, saa har han faaet fem Gange saa meget, som han nogensinde har givet ud for mig. Ham skylder jeg intet."

„Men vi ere endnu ikke ganske undslupne Faren," sagde Eliza; „endnu ere vi ikke i Kanada."

„Det er vel sandt," sagde George, „men det forekommer mig, som om jeg alt indaandede den frie Luft, og den gør mig stærk."

I dette Øjeblik hørtes Stemmer i Værelset udenfor i en alvorlig Samtale, og straks efter bankede det paa Døren. Eliza sprang op og aabnede den.

Det var Simeon Halliday, som kom med en anden Kvæker, hvem han fremstillede som Phineas Fletcher. Phineas var høj, mager og rødhaaret, og hans Ansigt havde et stærkt Præg af Snildhed og List. Han havde ikke Simeon Hallidays fredelige, stille, gudhengivne Udtryk, men tværtimod et meget aarvaagent og praktisk Udseende som et Menneske, der sætter sin Stolthed i at vide, hvad han foretager sig, og holder skarpt Udkig, Ejen-

dommeligheder som stode i et noget snurrigt Forhold til hans bredskyggede Hat og stive Talemaader.

„Phineas har opdaget noget af Vigtighed for Dig og Dit Selskab, George," sagde Simeon; „Du vil have godt af at høre det."

„Det har jeg," sagde Phineas, „og det viser, hvor nyttigt det er, at et Menneske paa visse Steder sover med det ene Øre aabent, som jeg altid har hørt. Forrige Nat tog jeg ind i en lille ensom Kro oppe paa Landevejen. Du husker nok Stedet, Simeon; det var der, hvor vi i Fjor solgte nogle Æbler til den tykke Kone med de store Ørenringe. Nu vel, jeg var træt af at have kørt saa langt, og efter at jeg havde spist Aftensmad, kastede jeg mig paa en Bunke Sække i en Krog og traf mit Bøffelskind over mig for at hvile mig, til min Seng var bleven redt; men hvad skete? Jeg faldt i Søvn."

„Med det ene Øre aabent, Phineas?" sagde Simeon roligt.

„Nej, jeg sov med begge Ørene lukkede et Par Timers Tid, da jeg var temmelig træt; men da jeg kom lidt til mig selv igen, mærkede jeg, at der sad nogle Mænd i Stuen ved et Bord og drak og snakkede, hvorfor jeg tænkte, at jeg dog, førend jeg rørte mig, vilde høre, hvad de havde for, især da jeg havde hørt dem tale om Kvækerne. „Ja," sagde en af dem, „de ere ganske sikkert i Kvæker Nybygden," sagde han. „Jeg lyttede derfor med bægge mine Øren og mærkede snart, at det netop var disse Personer her, de talte om, og derfor blev jeg liggende og hørte dem lægge alle deres Planer. Denne unge Mand, sagde de, skulde sendes tilbage til Kentucky til sin Herre, som vilde statuere et Eksempel paa ham for at skræmme Negerne fra at løbe bort; hans Kone vilde to af dem føre til New Orleans for at sælge hende der for deres egen Regning, og de mente at faa seksten til attenhundrede Dollars for hende, men Barnet, sagde de, skulde til en Handelsmand, der havde købt det, og saa var der endnu Drengen Jim og hans Moder, de skulde tilbage til deres Herrer i Kentucky. De tilføjede, at der i en By et lille Stykke derfra var to Politibetjente, som vilde følge med for at gribe dem, og det unge Fruentimmer skulde stilles for en Dommer, hvor en af disse pæne Fyre, en lille Mand med en glat Tunge, skulde gøre sin Ed paa, at hun var hans Ejendom, og faa hende udleveret for at føre hende Syd paa. De have faaet Nys om det Spor, vi ville følge i Nat, og ville være i

Hælene paa os, seks eller otte Mand stærke. Hvad skulle vi altsaa gøre?"

Den Gruppe, som efter denne Meddelelse stod i forskellige Stillinger, var en Malers Pensel værdig. Rachel Halliday, der havde taget Hænderne ud af en Bægt Tvebakker for at høre paa Nyhederne, stod med dem opløftede og melede og med et Ansigt fuldt af den dybeste Bekymring. Simeon saa yderst tankefuld ud; Eliza havde slynget sine Arme om sin Mand og saa op til ham. George stod med knyttede Hænder og glødende Øjne og saa ud som enhver anden Mand vilde se ud, hvis Kone skulde sælges ved Auktion og hvis Søn sendes til en Handelsmand, og det alt sammen under Beskyttelse af en kristelig Nations Love.

„Hvad er der at gøre for os?" spurgte Eliza med mat Stemme.

„Jeg ved, hvad jeg har at gøre," sagde George, idet han gik ind i det lille Kammer og begyndte at undersøge sine Pistoler.

„Ja, ja," sagde Phineas med et Nik til Simeon, „Du ser, Simeon, hvorledes det virker."

„Jeg ser det," svarede Simeon sukkende; „jeg beder, at det ikke maa komme dertil."

„Jeg ønsker ikke at indvikle nogen i min Sag," sagde George. „Vil De laane mig Deres Vogn og sige mig Vejen, vil jeg køre alene. Jim har Kræfter som en Kæmpe og Mod som Død og Fortvivlelse, og det har jeg med."

„Ja, det er nu godt nok," sagde Phineas, „men Du vil dog behøve en Kusk, Ven. Hvad det angaar at slaas, saa maa Du gerne beholde det alene for Dig selv; men jeg ved et Par Ting om Vejen, som Du ikke ved."

„Men jeg vilde saa nødig bringe Dem i Forlegenhed," sagde George.

„I Forlegenhed?" gentog Phineas med et pudsig og kløgtigt Udtryk i sit Ansigt. „Naar Du gør det, saa sig mig det bare."

„Phineas er en klog og dygtig Mand," sagde Simeon. „Du gør vel i, George, at lyde hans Raad; men," tilføjede han, idet han blidt lagde sin Haand paa Georges Skulder og pegede paa Pistolerne, „vær ikke altfor rask med disse; ungt Blod er saa hedt."

„Jeg skal ikke angribe noget Menneske," svarede George.

„Alt, hvad jeg forlanger af dette Land, er, at det vil lade mig i Fred, og jeg vil da forlade det paa en fredelig Maade; men“ — han standsede og hans Pande formørkedes, og hans Ansigt arbejdede — „min Søster blev solgt paa Markedet i New Orleans. Jeg ved, i hvilken Hensigt Fruentimmer blive solgte der, og skal jeg staa rolig og se paa, at de tage min Kone og sælge hende, naar Gud har givet mig et Par stærke Arme til at forsvare hende med? Nej, saa sandt hjælpe mig Gud! Jeg vil kæmpe til mit sidste Aandedræt, førend de skulle tage min Kone og min Søn. Kan De dadle mig derfor?“

„Dødelige Mennesker kunne ikke dadle Dig, George. Kød og Blod kunne ikke handle anderledes,“ svarede Simeon. Ve Verden for dens Forargelser, men ve den, fra hvem Forargelsen kommer.“

„Vilde De ikke gøre det samme i mit Sted, Sir?“

„Jeg beder Gud, at jeg ikke maa blive sat paa en saadan Prøve,“ sagde Simeon. „Kødet er skrøbeligt.“

„Jeg tror, at mit Kød vilde være taalelig stærkt i et saadant Tilfælde,“ sagde Phineas og udstrakte et Par Arme, der lignede Vingerne paa en Vejrmølle. „Jeg er ikke ganske vis paa, Ven George, om jeg ikke vilde holde fast paa en Karl for Dig, ifald Du havde en Regning at afgøre med ham.“

„Tør Mennesket overhovedet nogen Sinde modsætte sig det onde,“ sagde Simeon, „da vilde George være berettiget til at gøre det her; men vort Folks Ledere have vist os en bedre Vej; thi Mennesket Harme befordrer ikke Guds Retfærdighed, men den strider haardt imod Mennesket fordærvede Vilje, og ingen kan følge den, hvem det ikke er givet. Lader os bede Herren, at vi ikke maa ledes udi Fristelse.“

„Det gør jeg med,“ sagde Phineas; „men fristes vi altfor stærkt — nu, saa lad dem se sig for; det er det hele.“

„Det er tydeligt nok, at Du ikke er nogen født Kvæker,“ sagde Simeon smilende. „Den gamle Aand er endnu temmelig stærk hos Dig.“

Tingen var, at Phineas havde været en kraftig, altid kampfærdig Skovbygger, en modig Jæger og sikker Skytte, naar det gjaldt en Raabuk; men efter at han var bleven forelsket i en smuk Kvækerinde, havde hendes Yndigheders Magt bevæget ham til at indtræde i Samfundet i hans Egn, og skønt han var et oprigtigt, sindigt og virksomt Medlem af det, og intet i Særdeleshed kunde lægges ham til Last, kunde de gudeligere

blandt hans Brødre dog ikke andet, end bemærke en overordentlig høj Grad af Mangel paa Salvelse hos ham.

„Men Phineas vil nu stedse have sin Vilje," sagde Rachel Halliday; „men ikke desto mindre tro vi dog alle, at han har Hjertet paa det rette Sted."

„Men," sagde George, „er det da ikke bedst, at vi paaskynde vor Flugt?"

„Jeg stod op Klokken fire og skyndte mig det bedste, jeg kunde, fulde to eller tre Timer førend de, i Fald de bryde op paa den Tid, de aftalte. Det er imidlertid paa ingen Maade sikkert at tage bort, førend det er blevet mørkt; thi i Landsbyerne undervejs findes der nogle ildesindede Mennesker, som kunde være tilbøjelige til at standse os, ifald de saa vor Vogn, og derved vilde vi blive opholdte længere, end ved at tøve her; men om to Timer tror jeg, at vi kunne vove det. Jeg vil gaa over til Michael Cross og formaa ham til at følge bag efter paa sin raske Hest og holde skarpt Udkig paa Vejen og advare os, ifald flere Mennesker skulde vise sig. Michael har en Hest, som kan vinde Forspringet fra de fleste Heste, og han kan derfor ride til og sige os Besked, ifald nogen Fare skulde vise sig. Nu vil jeg gaa for at sørge for vor Hest og sige til Jim og den gamle Kone, at de skulle holde sig færdige. Vi have et godt Forspring og al Udsigt til at naa Stationen, førend de kunne indhente os. Vær derfor ved godt Mod, Ven George; thi det er ikke den første Knibe, jeg har været i for Dine Landsmænds Skyld," sagde Phineas, idet han lukkede Døren.

„Phineas er meget snild," sagde Simeon. Han vil gøre alt, hvad der kan gøres for Dig, George."

„Det eneste, der bekymrer mig," sagde George, „er den Fare, hvorfor De udsætter Dem."

„Du gør os en Tjeneste, Ven George, ved ikke at tale mere derom. Vi gøre kun, hvad vor Samvittighed byder os, og vi kunne ikke handle anderledes. Og nu Moder," sagde han, henvendende sig til Rachel, „skynd Dig med Dine Tilberedelser for vore Venner; thi vi maa ikke lade dem drage fastende fra os."

Og medens Rachel og hendes Børn havde travlt med at bage Majskager, tillave Skinker og Kyllinger og gøre det øvrige Tilbehør til Aftensmaaltidet i Stand, sadde George og hans Kone i deres lille Stue med sammenslyngede Arme og i en

saadan Samtale, som Mand og Kone føre med hinanden, naar de vide, at nogle faa Timer kunne skille dem ad for stedse.

„Eliza," sagde George, „Folk, der have Venner og Hus og Jorder og Penge og alle saadanne Ting, kunne ikke elske hinanden saaledes som vi, der ikke have andet, end os selv. Indtil jeg lærte Dig at kende, Eliza, havde ingen Skabning nogensinde elsket mig, undtagen min ulykkelige Moder og Søster. Jeg saa den stakkels Emilie den Morgen, da Handelsmanden førte hende bort. Hun gik hen til den Krog, hvor jeg laa og sov, og sagde: „Stakkels George, Din sidste Ven forlader Dig, hvad skal der blive af Dig, stakkels Dreng?" Og jeg stod op og slyngede mine Arme omkring hende og græd og hulkede, og hun græd med; og det var de sidste kærlige Ord, jeg hørte i ti lange Aar, og mit Hjerte visnede og blev saa tørt som Aske, indtil jeg fik Dig at se. Og at Du elskede mig — o, det var næsten ligesom at opvækkes fra de døde. Jeg er bleven et nyt Menneske siden den Tid! Og nu, Eliza, vil jeg miste min sidste Blodsdraabe, men de skulle ikke rive Dig fra mig. Den, der vil lægge sin Haand paa Dig, maa skride frem over mit Lig!"

„O, Herren være os naadig!" sagde Eliza hulkende. „Det eneste, vi bede om, er, at han vil lade os slippe bort fra dette Land."

„Er Gud paa deres Side?" sagde George, der mindre talte til sin Kone, end han gav sine bitre Tanker frit Løb. „Ser han alt, hvad de gøre? Hvi lader han saadanne Ting ske? Og de sige os, at de have Bibelen paa deres Side; at de have hele Magten, det er vist nok. De ere rige og sunde og lykkelige; de ere Medlemmer af Kirker og vente at komme i Himlen; de komme saa mageligt frem gennem Verden og gøre som de lyste, medens fattige, oprigtige, troende Kristne — Kristne, der ere ligesaa gode, ja bedre, end de — ligge i Støvet under deres Fødder. De købe og sælge dem og drive Handel med deres Hjerteblod, deres Taarer og Sukke, og Gud tillader det."

„Ven George," sagde Simeon ude i Køkkenet, „hør efter denne Salme; den vil maaske trøste Dig."

George flyttede sin Stol nærmere hen til Døren, og Eliza tørrede sine Øjne og nærmede sig ligeledes for at høre til, medens Simeon oplæste følgende:

„Men mine Fødder vare næsten borte; mine Fodtrin svigtede mig saa godt som. Thi jeg blev misundelig paa Daarerne, da jeg saa, hvor godt det gik Synderne. De ere ikke stedte i

Nød som andre Mennesker. Ej heller hjemsøges de som andre Mennesker. Derfor omgav Stolthed dem som en Lænke; Voldsomhed bedækkede dem som et Klædebon. Deres Øjne straale af Fedme; de have mere, end Hjertet kan ønske. De ere fordærvede og tale syndigt om Undertrykkelse; de tale blideligt. Derfor vender hans Folk tilbage og Vandene af et fuldt Bæger kastes ud til dem, og de sige: Hvad ved Gud? Og er der Kundskab hos den Højeste?"

„Er det ikke saaledes, at Du føler, George?"

„Jo," svarede George; „jeg kunde selv ikke have beskrevet det tydeligere."

„Saa hør videre," sagde Simeon. „Da jeg troede at vide dette, var det for pinligt for mig, indtil jeg gik til Guds Helligdom. Da forstod jeg deres Endeligt. Sandelig, Du satte dem paa slibrige Steder; Du kastede dem ned til Fordærvelse. Som en Drøm, naar man vaagner, saaledes, o Herre! naar Du vaagner, vil Du foragte deres Billede. Ikke desto mindre er jeg bestandigen hos Dig; Du har holdt mig ved min højre Haand. Du skal lede mig ved Dit Raad og siden optage mig i Herligheden. Det er godt for mig at nærme mig Gud. Jeg har sat min Tillid til Gud Herren."

Disse, af den blide gamle Mand udtalte Ord af hellig Tillid banede sig som en hellig Musik Vej til Georges martrede og forpinte Sjæl; og da Oldingeu tav, sad han med et blidt og ydmygt Udtryk i sine smukke Træk.

„Var denne Verden alt, George," sagde Simeon, „kunde Du vel spørge: Hvor er Herren? Men ofte udkaarer han dem, der have mindst af alt i dette Liv, til sit Kongerige. Stol Du blot paa ham, og hvad der saa end maatte hændes Dig hernede, vil han gengælde Dig det siden."

Vare disse Ord blevne sagte af en ligegyldig, magelig Formaner, fra hvis Læber de maaske kun vare faldne som gudfrygtige Veltalenhedsfloskler, der egnede sig til at bruges til nødlidende i Almindelighed, havde de maaske ikke gjort nogen synderlig Virkning; men da de kom fra en Mand, som hver Dag med største Rolighed udsatte sig for Bøder og Fængsel for Guds og Menneskers Skyld, havde de en uimodstaaelig Vægt, og bægge de ulykkelige, forladte Flygtninge hentede Ro og Styrke fra dem.

Og nu tog Rachel venligt Elizas Haand og førte hende

til Aftensbordet. Idet de vilde til at sætte sig, hørtes en sagte Banken paa Døren, og Ruth traadte ind.

„Jeg vilde blot løbe indenfor," sagde hun, „med disse Strømper til Drengen, tre Par rare, varme Uldstrømper. Det er koldt i Kanada, maa Du vide. Holder Du nu smukt Modet vedlige, Eliza?" tilføjede hun, idet hun trippede hen til Elizas Plads ved Bordet, hvor hun med Varme trykkede hendes Haand og stak en Kage til Harry. „Jeg har taget en lille Pakke med deraf til ham," sagde hun og trak i sin Lomme for at faa Pakken ud af den. „Børn, ved Du nok, kunne jo altid spise."

„O Tak, Tak; De er altfor god," sagde Eliza.

„Naa, sæt Dig hos os og spis med," sagde Rachel.

„Nej, det kan jeg ikke. Jeg har ladet John blive hjemme hos Barnet og nogle Tvebakker, der ligge i Ovnen, og blev jeg nu borte, vilde John lade Tvebakkerne blive forbrændte og give Barnet alt det Sukker, der er i Sukkerskaalen. Saaledes bærer han sig altid ad," sagde den lille Kvækerinde smilende. „Og nu Farvel, Eliza; Farvel, George; Herren give Eder en lykkelig Rejse;" og med nogle faa trippende Skridt var Ruth ude af Stuen.

Kort efter Aftensmaaltidet førte en stor bedækket Vogn op for Døren. Aftenen var stjerneklar, og Phineas sprang rask ned fra Kuskesædet for at anbringe sine Passagerer. George gik ud ad Døren med sit Barn paa sin ene Arm og sin Kone ved den anden. Hans Skridt vare faste, hans Ansigt roligt og bestemt. Rachel og Simeon kom ud bag efter dem.

„Kom ud et Øjeblik," sagde Phineas til dem, der befandt sig inde i Vognen, „og lad mig gøre Bagenden i Stand til Kvindfolkene og Drengen."

„Her ere de to Bøffelskind," sagde Rachel. „Gør Sæderne saa magelige som muligt, for det er strengt at køre hele Natten."

Jim steg først ud og hjalp derpaa omhyggeligt sin gamle Moder, der klyngede sig til hans Arm og saa sig ængstelig om, som om hun hvert Øjeblik ventede Forfølgerne.

„Har Du Dine Pistoler i Orden, Jim?" spurgte George med dæmpet, fast Stemme.

„Ja jeg har," svarede Jim.

„Og Du vil ikke betænke Dig paa at bruge dem, i Fald de komme?"

„Det tror jeg næppe," svarede Jim, idet han lukkede op

for sit brede Bryst og trak Vejret dybt. „Tror Du, at jeg vil lade dem faa fat paa Moder igen?“

Under denne korte Samtale havde Eliza taget Afsked med sin kærlige Veninde Rachel og blev af Simeon hjulpen op i Vognen, i hvis bageste Ende hun satte sig mellem Bøffelskindene med sin Dreng. Derpaa blev den gamle Kone hjulpen op; George og Jim toge Plads foran dem paa et Brædt og Phineas satte sig op paa Kuskesædet.“

„Farvel, mine Venner,“ sagde Simeon.

„Gud velsigne Dem!“ svarede alle inde i Vognen.

Og Vognen kørte bort og rumlede og skumplede hen ad den frosne Vej.

Der var ingen Lejlighed til Samtale paa Grund af Vejens Ujævnhed og Hjulenes Larm. Køretøjet rullede derfor af Sted gennem lange, mørke Skovstrækninger, hen over vide, øde Sletter, op ad Bakker og ned i Dale, og fremad, fremad gik det den ene Time efter den anden; Barnet faldt snart i Søvn og laa tungt paa sin Moders Skød. Den stakkels forskrækkede gamle Kone glemte omsider sin Frygt, og da Natten nærmede sig sin Ende, mærkede Eliza, at alle hendes Bekymringer ikke vare i Stand til at afholde hendes Øjne fra at lukke sig. Phineas syntes i det hele taget at være den muntreste blandt Selskabet og fordrev den lange Kørsels Kedsommelighed ved at fløjte visse, højst ukvækerlige Melodier.

Men omtrent Klokken tre opfangede Georges Øre de hastige og tydelige Hovslag af en Hest, som kom bag efter dem, og stødte Phineas paa Armen. Phineas holdt Hestene an og lyttede.

„Det maa være Michael,“ sagde han; „jeg synes, at jeg skulde kende Lyden af hans Galop,“ og han rejste sig og strakte ivrigt sit Hoved tilbage ud over Vejen.

En Mand, der kom ridende i susende Fart, skælnedes nu dunkelt paa Toppen af en fjern Bakke.

„Der er han, tror jeg,“ sagde Phineas. George og Jim sprang nu bægge ud af Vognen, uden egentlig at vide, hvad de gjorde. Alle bleve staaende i dybeste Tavshed med Ansigtet mod det forventede Sendebud, som nærmede sig. Nu red han ned i en Dal, hvor de ikke kunde se ham, men de hørte den skarpe, hastige Hestetrampen, som kom nærmere og nærmere; tilsidst saa de ham dykke frem paa en Høj saa tæt ved dem, at de kunde raabe til ham.

„Ja, det er Michael," sagde Phineas, opløftende sin Stemme til et „Holloj Michael!"

„Er det Dig, Phineas?"

„Ja, hvad nyt? Komme de?"

„Tæt bagved mig, otte eller ti Mand i Flok, ophidsede af Brændevin og bandende og skummende som ligesaa mange Ulve."

Og endnu medens han talte førte en Luftning den svage Lyd af galloperende Ryttere hen mod dem.

„Op med Jer — rask, Gutter, op!" sagde Phineas. „Skulle I slaas, saa vent, til jeg har faaet Jer et Stykke bedre frem." Og med disse Ord sprang bægge op og Phineas piskede Hestene i Gallop, medens Rytteren holdt sig tæt ved Siden af dem. Vognen rullede, hoppede, ja næsten fløj hen over den frosne Jord, men stedse tydeligere og tydeligere blev Lyden af de forfølgende Ryttere bag ved dem. Fruentimmerne hørte den og saa, idet de ængstelig tittede ud, en Hob Mænd paa Aasen af en fjern Bakke i den rødstribede Himmels Morgenbelysning. Nok en Bakke, og deres Forfølgere havde aabenbart faaet Øje paa deres Vogn, hvis hvide Ruf gjorde den kendelig i nogen Afstand, og et lydeligt Hyl af raa Triumf bares hen af Vinden. Eliza fik ondt og trykkede sit Barn tættere til sit Bryst; den gamle Kone græd og hulkede, og George og Jim greb om deres Pistoler med Fortvivlelsens Tag. Forfølgerne kom dem alt nærmere og nærmere; Vognen gjorde pludselig en Drejning og bragte dem tæt hen til Skraaningen af en fremragende Klippe, der stod som en adskilt Blok imellem en større Gruppe, der helt rundt omkring den var jævn og glat. Denne adskilte Klippemasse steg fort og tung op mod den klarende Himmel og syntes at love Skjul og Læ. Stedet var vel bekendt for Phineas, der ofte havde besøgt det i sine Jægerdage, og det var for at naa dette Punkt, at han havde drevet paa sine Heste.

„Nu til Værket!" sagde han, idet han pludselig standsede sine Heste og sprang ned fra Vognen. „Ud med Jer i en Snup, alle sammen, og op ad disse Klippestykker med mig. Bind Du Din Hest til Vognen, Michael, og kør hen til Amariah og lad ham og hans Drenge komme ud og snakke et Gammensord med disse Godtfolk."

I en Haandevending vare de alle ude af Vognen.

„Saa," sagde Phineas og snappede Harry, „pas I andre paa Fruentimmerne og løb nu, hvis I nogensinde have løbet."

Der behøvedes ingen Opmuntring. Hurtigere, end vi kunne

sige det, var det hele Selskab over Gærdet og ilede hen til Klipperne, medens Michael, efter at være sprungen ned fra sin Hest og have bundet den ved Tøjlen til Vognen, begyndte at køre hurtig bort.

„Affted," sagde Phineas, da de naaede Klipperne og i den blandede Belysning af Stjerneskinnet og Morgengryet saae Sporene af en ujævn, men tydelig Sti, som førte op imellem dem; „det er et af vore gamle Jagtskjul. Kom herop!"

Phineas gik foran og sprang som en Ged op ad Klipperne med Drengen paa sine Arme. Derefter kom Jim, bærende sin gamle, skælvende Moder paa Ryggen, og bagest fulgte George og Eliza. Rytterne kom hen til Gærdet, hvor de under høje Raab og Forbandelser stege af for at forfølge. Nogle faa Øjeblikkes Klatren bragte dem op paa Toppen af Skraaningen, og derpaa førte Stien ind i en smal Snævring, hvor kun eet Menneske kunde gaa ad Gangen, indtil de pludselig kom til en over tre Fod bred Revne eller Kløft, hinsides hvilken der, afsondret fra den øvrige Skraaning, laa en Dynge Klippeblokke, der vare over tredive Fod høje, og hvis Sider vare saa stejle og lodrette som en Borgmur. Phineas sprang med Lethed over Kløften og satte Drengen fra sig paa en glat, jævn Flade af strippet Mos, som bedækkede det øverste af Klippen.

„Over med Jer!" raabte han; „Spring nu, som om det gjaldt Jeres Liv!" sagde han, idet den ene sprang over efter den anden. Adskillige Brudstykker af løse Sten dannede et Slags Brystværn, der skjulte dem for dem, der befandt sig nedenfor dem.

„Naa, her ere vi da alle sammen," sagde Phineas, idet han tittede over Stenbrystværnet for at iagttage Angriberne, der kom larmende op under Klipperne. „Lad dem tage os, om de kunne. Enhver, som kommer, maa gaa alene for sig selv imellem hine to Klipper indenfor Eders Pistolers Skudvidde, se I nok, Gutter."

„Jeg ser det," sagde George, „og da Sagen alene angaar os, saa lad os ogsaa være ene om Faren og ene om Kampen."

„Ja, Du maa gerne være ene om at slaas, George," sagde Phineas og tyggede paa nogle grønne Blade, medens han talte, „men jeg maa dog vel sagtens have den Fornøjelse at se til. Men se en Gang til de Fyre, hvor de staa og holde Raad dernede og kige i Vejret ligesom Hønsene, naar de ville flyve til Rane. Var det ikke bedst, at Du varskoede dem, førend de

begynde at klatre op, for paa en pæn Maade at lade dem vide, at de ville blive skudte, hvis de gøre det?"

Selskabet nedenfor, som nu kunde ses tydeligere ved Dagslyset, bestod af vore gamle bekendte Tom Loker og Marks med to Politibetjente og saa mange Dagdrivere, som de i den sidste Kro havde kunnet faa til for lidt Brændevin at følge med og for Løjers Skyld at hjælpe dem med at fange nogle Negere.

„Naa, Tom, nu have vi da Deres Vildt," sagde en.

„Ja, jeg ser dem gaa deroppe," sagde Tom, „og her er en Sti. Jeg raader til at gaa lige paa. De kunne ikke saa let springe ned igen, og det vil ikke tage lang Tid at drive dem ud."

„Men, Tom, de kunne skyde paa os bag ved Klippestykkerne, og det vilde dog ikke være saa rart," bemærkede Marks.

„Vrøvl," sagde Tom med et Haansmil. „De er altid saa bange for Deres Skind, Marks. Det har intet at betyde, dertil ere disse Negere altfor fejge."

„Jeg indser ikke, hvorfor jeg ikke skulde være bange for mit Skind," svarede Marks. „Det er det bedste, jeg har faaet, og en Neger værger sig undertiden som Fanden selv."

I dette Øjeblik viste George sig oppe paa et Klippestykke oven over dem og sagde med klar, rolig Stemme:

„Hvem ere De, og hvad ville De, Gentlemen?"

„Vi ville have fat paa en Flok bortløbne Negere," svarede Tom Loker. „En vis George Harris og Eliza Harris med deres Søn, samt Jim Selden og en gammel Kone. Vi have Politi med og en Arrestordre imod dem, og vi ville have dem. Hører Du? Er Du ikke George Harris, som tilhører Mr. Harris i Grevskabet Shelby i Kentucky?"

„Jeg er George Harris. En Mr. Harris i Kentucky kaldte mig sin Ejendom, men nu er jeg en fri Mand og staar paa Guds fri Jordbund, og paa min Kone og mit Barn gør jeg Krav som mine. Jim og hans Moder ere her. Vi have Vaaben til at forsvare os med og vi ville bruge dem. I kunne komme herop, hvis I lyste; men den første, der kommer indenfor Skudvidde, er en Dødens Mand, og derpaa den næste og den næste og saa fremdeles, indtil den sidste."

„O stille, stille!" sagde en lille, tyk Mand, der traadte frem, idet han pudsede sin Næse. „Unge Mand, det er ingen Maner for Dig at tale paa. Du ser selv, at vi ere Rettens Betjente. Vi have Loven og Magten o. s. v. paa vor Side,

og det er derfor bedst, at Du overgiver Dig i al Fredelighed; thi overgive Dig maa Du dog tilsidst."

„Jeg ved vel, at I have baade Loven og Magten paa Eders Side," sagde George bittert. „I ville bemægtige Eder min Kone for at sælge hende i New Orleans, sætte min Dreng som en Kalv i en Handelsmands Fold og sende Jims gamle Moder tilbage til det Uhyre, der piskede og mishandlede hende, fordi han ikke kunde mishandle hendes Søn. I vilde gerne sende Jim og mig tilbage, for at vi kunde blive piskede og pinte og traadte under Fødder af dem, I kalde Herrer, og deri have I Medhold af Eders Love — desto større Skam for dem og for Eder! Men endnu have I os ikke. Vi anerkende ikke Eders Love, vi anerkende ikke Eders Fædreland; vi staa her under Guds Himmel ligesaa fri som I, og ved den store Gud, der har skabt os, vi ville kæmpe for vor Frihed, til vi dø!"

George stod frit og aabenlyst oppe paa Klippen, medens han udtalte sin Uafhængighedserklæring; Morgenrøden udbredte sit Skær paa hans mørke Kind, bitter Harme og Fortvivlelse havde antændt en Ild i hans sorte Øje, og ret som om han appellerede fra Menneskers til Guds Retfærdighed, hævede han sin Haand op mod Himlen, medens han talte.

Havde det været en ungarsk Yngling, som saaledes modigen i en eller anden Bjærgsnævring havde dækket Tilbagetoget for Landsmænd, der flygtede fra Østerrig til Amerika, vilde dette have været ophøjet Heltemod; men da det kun var en Yngling af afrikansk Herkomst, som dækkede Tilbagetoget for nogle Flygtninge fra Amerika til Kanada, ere vi naturligvis altfor vel oplærte og fædrelandskærlige til at se noget som helst Heltemod deri, og skulde nogle af vore Læsere alligevel gøre det, maa de gøre det paa deres eget An- og Tilsvar. Naar fortvivlende ungarske Flygtninge trods deres retmæssige Regerings Stikbreve og Autoriteter bane sig Vej til Amerika, genlyde Pressen og Statskabinettet af Jubel og Velkomsthilsener. Naar fortvivlede afrikanske Flygtninge gøre det samme, er det — hvad er det?

Det være nu som det vil, saa er det vist, at den talendes Silling, Øje, Stemme og Væsen for et Øjeblik bragte Selskabet nedenfor til at forstumme. Der er noget i Kækheden og Bestemtheden, som for en Tid bedøver endog den raaeste Natur. Marks var den eneste, som forblev aldeles ubevæget. Han spændte sindigt Hanen paa sin Pistol og skød i den øjeblikkelige Pavse, som fulgte paa Georges Tale, paa ham.

„I maa vide, at man faar lige meget for ham i Kentucky, enten han er død eller levende," sagde han koldblodigt, idet han tørrede sin Pistol af paa sit Kjoleærme.

George sprang tilbage, Eliza udstødte et Skrig; Kuglen var faret tæt forbi hans Haar, havde næsten strøjfet hans Kones Kind og var slaaet ind i Træet oven over dem.

„Det er intet, Eliza," sagde George.

„Du gør bedst i at holde Dig dækket, naar Du vil tale," sagde Phineas; „det er nogle lumpne Karle."

„Se vel efter, Jim," sagde George, „at Dine Pistoler ere i Orden, og pas paa denne Snævring med mig. Den første, som viser sig, skyder jeg paa; den næste tager Du, og saa fremdeles. Det gaar ikke an, begriber Du nok, at spilde to Skud paa een."

„Men om Du nu ikke træffer?"

„Jeg skal nok træffe," svarede George roligt.

„Godt! Der er Mod i den Karl," mumlede Phineas mellem Tænderne.

Efter at Marks havde skudt, blev Selskabet nedenfor staaende noget vankelmodigt et Øjeblik.

„De maa vist have truffet en af dem," sagde en af Mændene. „Jeg hørte et Skrig."

„Jeg for min Del gaar nu lige paa," sagde Tom. „Jeg har aldrig været bange for Negere og er det heller ikke nu. Hvem følger efter?" spurgte han og sprang op ad Klipperne.

George havde tydeligt hørt disse Ord. Han tog sin Pistol frem, undersøgte den og sigtede med den paa det Punkt i Snævringen, hvor den første, der kom, maatte vise sig.

En af de modigste blandt Hoben fulgte bagefter Tom, og da Begyndelsen saaledes var gjort, klatrede hele Skaren op ad Klippen, idet de bageste skøde de forreste hurtigere fremad, end de vilde være gaaet af sig selv. Fremad gik det, og kort efter viste Toms svære Skikkelse sig næsten lige paa Randen af Kløften.

George skød og Kuglen trængte ind i hans Side, dog skønt saaret, vilde han ikke vige, men sprang med et Brøl som en gal Tyr ligeover Kløften og ind paa Selskabet.

„Ven," sagde Phineas, som pludselig traadte frem og mødte ham med et Stød af sin lange Arm, „her har Du intet at bestille."

Med et Brag styrtede han ned i Kløften mellem Træer,

Buske, Stammer og løse Stene, indtil han forstødt og stønnende laa tredive Fod dybt nede. Faldet vilde have dræbt ham, naar dets Heftighed ikke var bleven brudt og formindsket ved, at hans Klæder toge fat i Grenene af et stort Træ, men han kom dog ned med en Fart, der var intet mindre end behagelig eller bekvem.

„Gud hjælp os, det er nogle sande Djævle!“ sagde Marks, idet han anførte Tilbagetoget ned ad Klipperne med langt større Beredvillighed, end han havde vist under Opstigningen, medens hele Selskabet tumlede hovedkulds ned bagefter ham, navnligen den tykke Politibetjent, der pustede og blæste paa det kraftigste.

„Hør, Kammerater,“ sagde Marks, „I maa gaa hen og samle Tom op, medens jeg springer hen og faar fat paa min Hest for at hente Hjælp, det maa I,“ og uden at ænse sine Ledsageres Skældsord og Forbandelser, holdt Marks Ord og saas snart at gallopere bort.

„Har man nogen Sinde set Mage til lumsk Utøj?“ sagde en af Mændene, „Skønt vi ere komne i hans Ærinde, smører han dog Haser og forlader os.“

„Vi maa dog vel samle den Mand op,“ sagde en anden. „Jeg vil lade mig hænge, om jeg bryder mig videre om, enten han er død eller levende.“

Ledede af Toms Klager, banede Mændene sig Vej mellem Stubbe, Træer og Buske hen til det Sted, hvor denne Helt laa og bandede og jamrede sig med afvekslende Heftighed.

„De tager temmelig slemt paa Vej, Tom,“ sagde en. „Er De kommen meget til Skade?“

„Det ved jeg ikke. Rejs mig noget op! Den forbandede Kvæker! Havde han ikke været, skulde jeg have stødt et Par Stykker af dem herned for at se, hvorledes de syntes om det.“

Med megen Besværlighed og under mange Klager blev den faldne Helt bragt paa Benene, og idet en støttede ham under hver Skulder fik de ham hen til Hesten.

„Kunde I dog blot faa mig tilbage til Kroen! Giv mig et Lommetørklæde eller en anden Ting, som jeg kan stoppe her i Hullet for at standse den fordømte Blødning.“

George saa ud over Klipperne og bemærkede, at de søgte at faa Toms svære Skikkelse op i Sadlen, men efter et Par frugtesløse Forsøg, vaklede han og faldt tungt til Jorden.

„O, han er dog vel ikke død?“ sagde Eliza, som tilligemed de andre stod og iagttog Bevægelserne.

„Hvorfor ikke?“ sagde Phineas. „Det vilde ikke være mere, end Løn som forskyldt.“

„Fordi efter Døden kommer Dommen,“ svarede Eliza.

„Ja,“ sagde den gamle Kone, der hele Tiden under Kampen havde staaet og stønnet og bedet paa sin Vis, „det er en skrækkelig Ting for en stakkels Skabnings Sjæl.“

„Men jeg tror saamænd, at de forlade ham,“ sagde Phineas.

Saaledes forholdt det sig; efter nogen Tøven og Raadslaaen satte hele Selskabet sig op paa Hestene og red bort. Da de vare komne helt af Syne, begyndte Phineas at røre sig.

„Nu maa vi stige ned og gaa et Stykke Vej,“ sagde han. „Jeg bad rigtignok Michael skynde sig efter Hjælp og komme her tilbage med Vognen, men vi maa sagtens gaa ham et Stykke i Møde. Gud give, at han snart maatte komme! Det er tidligt paa Dagen; endnu kan der ikke være mange Fodgængere paa Vejen, og vi have ikke stort over to Mil til vort Bedested. Havde Vejen ikke været saa daarlig i Nat, havde vi faaet Forspringet for dem.“

Da de nærmede sig Gærdet, opdagede de i nogen Afstand ude paa Vejen deres Vogn, som kom tilbage, ledsaget af nogle Mænd til Hest.

„Ej, det er jo Michael og Stephen og Amariah,“ udbrød Phineas glad. „Nu ere vi i Behold — saa sikkert, som om vi allerede vare der.“

„Saa tøv,“ sagde Eliza, „og gør noget for den ulykkelige Mand; han klager sig saa ynkeligt.“

„Det vilde ikke være mere, end Kristenpligt,“ sagde George. „Lad os løfte ham op og bære ham afsted.“

„Og kurere ham hos Kvækerne!“ sagde Phineas. „Aa ja, det har jeg intet imod. Lad os engang se til ham,“ og Phineas, som under sit Jæger- og Skovbyggerliv havde erhvervet sig nogle simple kirurgiske Kundskaber, knælede ved Siden af den saarede og begyndte omhyggeligt at undersøge hans Tilstand.

„Marks,“ sagde Tom mat, „er det Dem, Marks?“

„Nej, det er det just ikke, Ven,“ sagde Phineas. „Marks bryder sig ikke stort om Dig, naar han blot selv kan bjærge sin Pels. Han er væk for længe siden.“

„Jeg tror det er ude med mig,“ sagde Tom; „den fordømte, lumske Hund, som kunde forlade mig og lade mig dø alene! Min stakkels Moder sagde altid, at det vilde gaa mig saaledes.“

„Ak Gud, hør til den stakkels Skabning! Nu har han faaet en Moder," sagde den gamle Negerinde. „Jeg kan ikke lade være at have Medynk med ham."

„Sagte, sagte! Snær og bid ikke saaledes om Dig, Ven," sagde Phineas, da Tom jamrede sig og stødte hans Haand bort. „Det er ude med Dig, hvis jeg ikke maa standse Forblødningen." Og dermed gav Phineas ved Hjælp af sit Lommetørklæde og andre Midler, som stode til Selskabets Raadighed, sig til at træffe nogle foreløbige kirurgiske Foranstaltninger.

„Du stødte mig herned," sagde Tom med mat Stemme.

„Ja, havde jeg ikke gjort det, vilde Du have stødt os ned, ser Du vel," sagde Phineas, idet han bukkede sig for at anbringe sine Bandager. „Naa, naa — lad mig lægge dette Bind om. Vi mene Dig det godt; vi bære ikke Nag. Du skal blive bragt til et Hus, hvor man vil pleje Dig paa det bedste, saa godt, som Din egen Moder kunde plejet Dig."

Tom stønnede og lukkede Øjnene. Hos Folk af hans Klasse ere Kraft og Bestemthed rent fysiske Egenskaber og fordampe, alt som Blodet strømmer bort; og det kæmpestore Menneske saa helt ynkeligt ud i sin Hjælpeløshed.

Nu kom de andre til. Sæderne bleve tagne af Vognen. Bøffelskindene lagdes firdobbelt og udbredtes langs med den ene Side, og fire Mænd løftede med megen Møje Toms svære Skikkelse op i Vognen. Førend de fik ham derop, var han besvimet. Den gamle Negerinde satte sig i sin overstrømmede Medlidenhed paa Bunden og lagde hans Hoved paa sit Skød. Eliza, George og Jim hjalp sig saa godt, de kunde, med den Plads, der var tilovers, og hele Selskabet satte sig i Bevægelse.

„Hvad mener De om ham?" spurgte George, som sad foran hos Phineas."

„Aa, det er ikke andet, end et temmelig dybt Kødsaar, men han har just ikke haft videre godt af Stødene paa Nedfarten. Han har blødt temmelig stærkt og er saa noget nær bleven læns paa Mod og alt, men han forvinder det nok og kan maaske lære et og andet deraf."

„Det glæder mig at høre," sagde George. „Det vilde stedse været en tung Tanke for mig at vide, at jeg havde voldt hans Død, selv i en retfærdig Sag."

„Ja, det er altid et fælt Stykke Arbejde at slaa ihjel, hvem det saa gaar ud over, enten det er Mennesker eller Dyr," sagde Phineas. „Jeg har været en stor Jæger i mine Dage,

og jeg forsikrer Dig, at jeg har set en anskudt Buk betragte et Menneske med saadanne Øjne, at man næsten kunde have faaet Hjerteondt, fordi man havde fældet den; og hvad Mennesker angaar, saa er det endnu en alvorligere Sag, da, som Din Kone siger, Dommen kommer over dem efter Døden. Jeg ved nu ikke, om vore Folks Meninger om disse Ting maaske ikke ere vel strenge, men naar man tager Hensyn til, hvorledes jeg har tilbragt min Ungdom, synes jeg dog, at det var i en god Tid, at jeg blev bekendt med dem."

„Hvad vil De nu gøre med den stakkels Mand?" spurgte George.

„Aa, tage ham med til Amariah's. Gamle Bedstemoder Stephens — Docras, som de kalde hende — er der, og hun er ganske udmærket til at pleje syge Folk; det falder hende saa naturligt, og hun er aldrig bedre tilpas, end naar hun har en Patient under Behandling. Han vil rimeligvis være under hendes Varetægt en fjorten Dages Tid eller saa."

Efter en Times Kørsel kom Selskabet til en pyntelig Avlsgaard, hvor de trætte rejsende indbødes til en rigelig Frokost. Tom Loker blev snart lagt paa en renere og blødere Seng, end han nogen Sinde havde været vant til at afbenytte. Hans Saar blev omhyggeligt undersøgt og forbundet, og han laa som et træt Barn og stirrede mat med halvt aabne Øjne paa de hvide Vinduesgardiner og de Skikkelser, som sagte bevægede sig i hans Sygeværelse. Og her ville vi for Tiden tage Afsked med dette Selskab.

Attende Kapitel.

Miss Ophelias Erfaringer og Anskuelser.

Vor Ven Tom sammenlignede ofte i sine enfoldige Betragtninger sin lykkeligere Lod i Trældommen med Josefs i Ægypten, og alt som Tiden led, og han mere og mere udviklede sig under sin Herres Øjne, tiltog Sammenligningen virkelig ogsaa i Sandhed.

St. Clare var magelig og ligegyldig for Penge. Hidtil

vare Indkøbene til Huset væsentligen blevne besørgede af Adolph, der var fuldt saa letsindig og ødsel som sin Herre, og bægge havde hver for sig drevet Forødelsesværket med stor Hurtighed. Vant i mange Aar til at betragte sin Herres Ejendom som anbetroet hans Omsorg, saa Tom med en Uro, som han næppe kunde skjule, hvor ødselt det gik til i Huset, og gav paa den stille, middelbare Maade, som saa ofte bliver hans Klasse egen, sine Formeninger Luft.

I Førstningen brugte St. Clare ham kun lejlighedsvis, men overrasket af hans sunde Forstand og ualmindelige Forretningsdygtighed, fattede han stedse større og større Tillid til ham, indtil omsider samtlige Indkøb af Husets Fornødenheder overdroges ham.

„Nej, nej," sagde han en Dag, da Adolph gjorde Indvendinger imod, at Magten saaledes kom ham af Hænde, „lad bare Tom raade. Du ved kun, hvad Du skal have, men Tom ved tillige, hvad han skal give derfor, og der kunde maaske med Tiden blive Ende paa Pengene, naar vi ikke lode en eller anden tage Hensyn dertil."

Nydende ubegrænset Tillid hos en letsindig Herre, der rakte ham en Regning uden at se paa den og stak de Penge, han skulde have tilbage, i Lommen, uden at tælle dem, havde Tom enhver Lejlighed og Fristelse til Uredelighed, og kun en urokkelig, af kristelig Tro bestyrket Enfold i Sindet kunde bevare ham derimod. Men for dette Sind var netop den Tillid, der vistes ham, den sikreste Borgen for den samvittighedsfuldeste Nøjagtighed.

Med Adolph havde det forholdt sig ganske anderledes. Tankeløs og egenkærlig og uden at blive paalagt nogen Tvang af en Herre, som fandt det mageligere at bære over, end at se efter, vare hans Begreber om mit og dit med Hensyn til hans Herre og ham selv komne i en fuldkommen Forvirring, der undertiden foruroligede endog St. Clare. Hans egen Forstand sagde ham, at det var uretfærdigt og farligt at forvænne sine Tjenestefolk saaledes. Et Slags kronisk Samvittighedsnag fulgte ham overalt, skønt det ikke var stærkt nok til at bevirke nogen afgjort Forandring i hans Fremgangsmaade, og dette Samvittighedsnag blev derpaa atter igen til Overbærenhed. Han for let hen over de alvorligste Fejl, fordi han sagde sig selv, at havde han handlet, som han burde, vilde hans undergivne ikke have gjort sig skyldige i dem.

Tom betragtede sin glade, letsindige, smukke unge Herre

med en underlig Blanding af Underdanighed, Ærbødighed og faderlig Bekymring. At han aldrig læste i Bibelen, aldrig gik i Kirke, drev Spot med enhver Ting, hans Vittighed kunde ramme, tilbragte Søndag Aften i Operaen eller Skuespilhuset, deltog i Drikkelag, Klubgilder og Aftenselskaber oftere end fornødent gjordes, alt dette var Ting, som Tom kunde se ligesaa tydeligt som enhver anden, og hvorpaa han støttede den Overbevisning, „at Massa ikke var en Kristen," en Overbevisning, som han imidlertid vilde have været meget sen til at udtale for nogen, men som gav ham Anledning til mange Bønner paa hans fromme Vis, naar han befandt sig ene i sit lille Sovekammer. Ikke som om Tom jo nok paa sin egen Maade kunde sige sin Mening med noget af den Takt, der ofte viser sig hos hans Klasse, som f. Eks. da St. Clare netop Dagen efter den af os beskrevne Søndag havde været indbudt til et Lag, hvor der vankede de udsøgteste Vine, og hvorfra han blev fulgt hjem mellem Klokken et og to om Natten i en Tilstand, hvor det legemlige afgjort havde Overvægten over det aandelige. Tom og Adolph bragte ham til Sengs, og den sidste var i det bedste Humør, idet han øjensynlig ansaa det hele for en ypperlig Spas og lo hjerteligt over den bondeagtige Rædsel hos Tom, der virkelig var enfoldig nok til at blive liggende vaagen det meste af den øvrige Del af Natten og bede for sin unge Herre.

„Naa, Tom, hvad venter Du efter?" spurgte St. Clare Dagen efter, medens han i Slobrok og Tøfler sad i sit Bogværelse. St. Clare havde netop givet Tom Penge og nogle Ærinder at besørge. „Er ikke alt, som det skulde være, her, Tom?" tilføjede han da Tom endnu stedse blev staaende.

„Nej, Massa, jeg er bange for, at det ikke er det," svarede Tom med et alvorligt Ansigt.

St. Clare lagde Avisen fra sig, satte Kaffekoppen bort og saa paa Tom.

„Hvad er der da i Vejen Tom? Du ser jo saa højtidelig ud som en Ligkiste."

„Jeg er saa bedrøvet, Massa. Jeg har altid troet, at Massa vilde være god imod enhver."

„Naa, Tom, har jeg da ikke været det? Hvad er der i Vejen med Dig? Det er vel sagtens noget, som Du ikke har faaet, og dette er Indledningen?"

„Massa har altid været god imod mig. Jeg har intet at

klage over i saa Henseende. Men der er en, som Massa ikke er god imod."

„Men, Tom, hvad gaar der af Dig? Tal ud; hvad mener Du?"

„I Nat mellem et og to faldt det mig ind, og saa gav jeg mig til at tænke derpaa. Massa er ikke god mod sig selv."

Tom sagde dette med Ryggen vendt mod sin Herre og med Haanden paa Laasegrebet. St. Clare mærkede, at han blev rød i Ansigtet; men han lo.

„Naa det er det hele?" sagde han muntert.

„Det hele!" sagde Tom, idet han pludselig vendte sig om og faldt paa sine Knæ. „O kære unge Massa! Jeg er bange for, at det vil blive Tabet af det hele — det hele — paa Legeme og Sjæl. Den gode Bog siger: „Det bider som en Slange og stikker som en Snog!" kære Massa."

Toms Stemme kvaltes, og Taarerne randt ham ned ad Kinderne.

„Du stakkels, enfoldige Tosse!" sagde St. Clare, selv med Taarer i Øjnene. „Staa op, Tom. Jeg fortjener ikke, at man græder over mig."

Men Tom vilde ikke staa op og saa bønfaldende paa ham.

„Nu vel, jeg vil ikke oftere deltage i disse fordømte Taabeligheder, Tom; paa min Ære, jeg vil ikke. Jeg ved ikke, hvorfor jeg ikke for længe siden har holdt op dermed. Jeg har stedse foragtet dem og mig selv derfor; tør derfor Dine Øjne, Tom, og besørg Dine Ærinder. Nej, nej," tilføjede han, „ingen Velsignelser. Jeg er ikke saadant et Vidunder af Godhed," sagde han, idet han skød Tom sagte hen mod Døren. „Det har Du mit Æresord paa, Tom, at Du ikke oftere skal faa mig at se saaledes," sagde han, og Tom gik og tørrede med stor Tilfredshed sine Øjne.

„Jeg vil holde det Ord, jeg har givet ham," sagde St. Clare, idet han lukkede Døren.

Og St. Clare holdt det; thi grov Sanselighed var i ingen som helst Skikkelse nogen særlig Fristelse for hans Natur.

Men hvo kan imidlertid beskrive vor Veninde Miss Ophelias mangfoldige Plager, efter at hun havde overtaget sin Bestilling som Husbestyrerinde i det sydlige?

Hos Tjenestefolkene i Syden findes alle mulige Forskelligheder i Forhold til de Husmødres Karakter og Dygtighed, der havde opdraget dem.

Baade i det sydlige og i det nordlige gives der Kvinder, der have en overordentlig Gave til at herske og en sjelden Takt til at opdrage. Disse ere i Stand til med tilsyneladende Lethed og uden Strenghed at bøje de forskellige Medlemmer af deres lille Stat under deres Vilje og bringe dem i en harmonisk og systematisk Orden, at styre deres Tilbøjeligheder og saaledes at erstatte og oprette den enes Mangler ved den andens Overflod, at de derved frembringe et harmonisk og ordnet System.

En saadan Husmoder var Mrs. Shelby, som vi allerede tidligere have beskrevet, og saadanne ville vore Læsere erindre selv at have set. Ere de ikke almindelige i det sydlige, er det, fordi de ikke ere almindelige her i Verden. De findes ligesaa hyppigt der, som andetsteds, og finde, naar de gives, i denne ejendommelige Samfundstilstand en glimrende Lejlighed til at lægge deres husmoderlige Talent for Dagen.

En saadan Husmoder var Marie St. Clare ikke, ej heller hendes Moder før hende. Doven og barnagtig, uordentlig og letsindig som hun var, kunde man ikke vente, at Tjenestefolk, der vare oplærte under hendes Tilsyn, skulde være anderledes, og hun havde meget rigtigt beskrevet Miss Ophelia den forvirrede Tilstand, hvori hun vilde finde Hnset, skønt hun ikke havde tillagt den dens sande Aarsag.

Den første Morgen under sit Regentskab var Miss Ophelia oppe Klokken fire, og efter at have paaset, at hendes eget Værelse var blevet bragt i fuldkommen Orden, hvilket hun, til Stupigens største Forbavselse, havde gjort lige siden sin Ankomst, forberedede hun sig til et vældigt Angreb paa samtlige Skabe og Skuffer, hvortil hun havde Nøglerne.

Spisekammeret, Linnedskabene, Fadeburet, Køkkenet og Kælderen underkastedes den Dag en skrækkelig Mønstring. Skjulte Ting bragtes fra Mørket til Lyset i et Omfang, der forurolige alle Køkkenets og Folkestuens Notabiliteter og fremkaldte mangen en forundret Knurren om „disse Damer fra det nordlige“ i Pigekammeret.

Den gamle Dinah, Overkokkepige og øverste Autoritet i Køkkendepartementet, opfyldtes med Harme over hvad hun betragtede som en Krænkelse af sine Privilegier. Ingen Leensherre paa Magna Chartas Tid kunde være bleven mere forbitret over et Indgreb fra Kronens Side.

Dinah var paa sin Vis en Karakter, og det vilde være uretfærdigt mod hendes Minde ikke at give Læseren en lille

Forestilling om hende. Som Tante Chloe var hun en født og baaren dygtig Kokkepige; thi Madlavning er et den afrikanske Folkestamme medfødt Talent, men Chloe var oplært og metodisk i sit Fag og bevægede sig i et ordnet husligt Seletøj hvorimod Dinah var et autodidaktisk Geni og, som de fleste Genier, halsstarrig, egensindig og ekscentrisk i højeste Grad.

Ligesom en vis Klasse af vor Tids Filosofer, foragtede Dinah ganske Logik og Fornuft i en hver som helst Skikkelse og tog stedse sin Tilflugt til den instinktmæssige Vished, og i denne Henseende var hun aldeles ubøjelig. Hvor meget Talent, hvor stor Autoritet, hvor mange Forklaringer der end anvendtes imod hende, kunde dog intet faa hende til at tro, at nogen anden Maade var bedre, end hendes egen, eller at man i nogen som helst Henseende burde bære sig anderledes ad, end hun. Dette var et af hendes gamle Frue, Maries Moder, indrømmet Punkt, og da „Miss Marie", som Dinah vedblev at kalde sin unge Frue endog efter hendes Giftermaal, havde fundet det mageligere at give efter, end at klamres med hende, havde Dinah herskет med uindskrænket Magt, hvilket faldt hende saa meget desto lettere, som hun var en fuldkommen Mester i den Kunst, der forener den højeste Grad af Underdanighed i Væsen med den højeste Grad af Ubøjelighed i Gerningen.

Dinah var en sand Mester i alle Forgreninger af den hele Knnst og Hemmelighed at gøre Undskyldninger, ja det var en Grundsætning hos hende, at en Kokkepige ikke kan gøre noget galt, og en Kokkepige i det sydlige har saa mange Hoveder og Skuldre, hvorpaa hun kan lægge sine egne Synder og Skrøbeligheder, at hun stedse staar ren og uplettet. Var noget af Middagsmaaltidet mislykket, gaves der halvhundrede uomtvisteligt gode Grunde derfor, og Skylden laa uimodsigeligt hos halvhundrede andre Mennesker, som Dinah irettesatte med skaanselløs Iver.

Men kun højst sjældent var det Tilfældet, at Dinah's endelige Resultater vare mislykkede. Skønt den Maade, hvorpaa hun foretog sig en Ting, var særdeles fuld af Omsvøb og Omveje og manglede al Beregning med Hensyn til Tid og Sted; skønt hendes Køkken saa ud, som om det var blevet ordnet ved, at en Orkan havde blæst igennem det, og skønt hun havde omtrent ligesaa mange Steder til ethvert Stykke Køkkentøj, som der var Dage i et Aar, blev hendes Mad dog, naar man vilde have Taalmodighed, til hun var bleven færdig med den, sat paa

Bordet i den fuldkomneste Orden og tillavet saaledes, at ingen Epikuræer vilde have fundet noget at udsætte paa den.

Det var nu Tiden til at begynde Forberedelserne til Middagsmaaltidet. Dinah, som behøvede lange Mellemrum til Eftertanke og Ro og ved enhver Gerning havde sin Magelighed for Øje, sad paa Køkkengulvet og røgte af en kort Stump af en Tobakspibe, hvortil hun var meget hengiven, og som hun stedse tændte som et Slags Røgoffer, naar hun trængte til Begejstring under sit Arbejde. Saaledes paakaldte Dinah de huslige Muser.

Omkring hende sadde forskellige Medlemmer af den fremspirende Race, hvorpaa enhver Husholdning i det sydlige har Overflødighed, beskæftigede med at skrælle Kartofler, pille Ærter, plukke Fjerkreaturer og deslige foreløbige Forberedelser, medens Dinah imellem Stunder afbrød sine Betragtninger for at give en eller anden af de unge Haandlangere et Puf eller et Dask i Hovedet med Dejgrullen, som laa ved Siden af hende; thi Dinah herskede over de yngre Medlemmers uldne Hoveder med et Jærnscepter og syntes ikke at betragte dem som fødte i noget andet Øjemed her paa Jorden, end for „at spare hendes Gang", som hun kaldte det. Det var Aanden i det System, hvorunder hun var opvoksen, og hun gennemførte det i dets fulde Omfang.

Efter at Miss Ophelia havde tilbagelagt sin reformatoriske Vandring gennem alle de andre Dele af Huset, kom hun nu ud i Køkkenet. Dinah havde allerede fra forskellige Kilder hørt, hvad der gik for sig, og besluttet at forholde sig defensivt og konservativt, idet hun ved sig selv havde foresat sig at modarbejde og overse enhver ny Foranstaltning, uden at indlade sig i nogen virkelig, aabenbar Kamp.

Langs med den ene Side af Køkkenet, et stort Rum med Murstens Gulv, strakte sig en vældig, gammeldags Skorsten, en Indretning, som St. Clare forgæves havde søgt at formaa Dinah til at ombytte med et Komfur af det nye Slags. Nej paa det Lag! Ingen Puseyit eller konservativ af nogen somhelst Skole har nogen Sinde holdt mere halsstarrigt fast paa de ved deres Ælde ærværdige Ubekvemmeligheder, end Dinah.

Da St. Clare første Gang var kommen tilbage fra det nordlige, gennemtrængt af den Orden og Nøjagtighed, som herskede i hans Onkels Køkken, havde han i fuldeste Maade forsynet sit eget med en Mængde Skabe, Skuffer og andre Indretninger til en bedre Ordens Fremme i det sangvinske Haab, at Dinah vilde benytte sig af dem til hendes Idrætter. Han

kunde ligesaa gerne have anskaffet dem til et Egern eller en Skade. Jo flere Skabe og Skuffer der var, desto flere Gemmesteder fik Dinah til gamle Klude, Kamme, gamle Sko, Baand, aflagte kunstige Blomster og andre Rariteter, som frydede hendes Sjæl.

Da Miss Ophelia traadte ind i Køkkenet, stod Dinah ikke op, men vedblev at røge med ophøjet Rolighed, medens hun med et skelende Blik iagttog hendes Bevægelser, men tilsyneladende kun havde sin Opmærksomhed henvendt paa Arbejderne omkring hende.

Miss Ophelia begyndte med at aabne nogle Skuffer.

„Hvortil er den Skuffe, Dinah?“ spurgte hun.

„Aa, den er saa nem næsten til enhver Ting, Missis,“ svarede Dinah. Og det lod det ogsaa til. Blandt de mangfoldige Sager, den indeholdt, fremtog Miss Ophelia først en fin Damaskes Dug, der var fuld af Blodpletter, og øjensynlig var bleven brugt til at svøbe raat Kød ind i.

„Hvad er dette, Dinah? Svøber Du Kød ind i Din Frues bedste Duge?“

„Ak Gud nej, Missis; men alle Viskestykkerne vare borte, og saa brugte jeg denne. Jeg havde taget den frem til Vadsk, og derfor var det, at jeg havde lagt den der.“

„Hvilken Skødesløshed!“ sagde Miss Ophelia, idet hun gav sig til at rydde op i Skuffen, i hvilken hun forefandt et Rivejærn til Muskatnødder og to eller tre af disse, en Psalmebog, et Par snudsige brogede Bomulds Tørklæder, noget Garn og et Strikketøj, en Kardus Tobak og en Pibe, et Par Tvebakker, een eller to forgyldte Porcelæns Underkopper med noget Pomade, een eller to gamle, forslidte Sko, et omhyggelig sammenstukket Stykke Flonel, indeholdende nogle smaa, hvide Løg, adskillige Damaskes Servietter, nogle grove Haandklæder, Sejlgarn og Stoppenaale og adskillige sønderrevne Papirspakker, af hvilke forskellige Kryderier faldt ud i Skuffen.

„Hvor gemmer Du Dine Muskatnødder, Dinah?“ spurgte Miss Ophelia med en Mine, som om hun bad om at maatte bevare sin Taalmodighed.

„Næsten overalt, hvor det kan falde sig; der ligger nogle i den sprukne Tekop deroppe, og nogle derovre i Skabet.“

„Her ligge nogle i Rivejernet,“ sagde Miss Ophelia og viste hende dem.

„Gud ja, jeg gemte dem der i Morges; jeg holder saa

meget af at have mine Ting ved Haanden," svarede Dinah. „Naa, Jake, hvad staar Du der og gaber efter? Jeg skal lære Dig! Vær stille der!" tilføjede hun med et Slag med sin Stav efter Forbryderen.

„Hvad er dette?" spurgte Miss Ophelia og holdt Underkoppen med Pomaden frem.

„Gud, det er min Haarsmørelse; jeg satte den der for at have den ved Haanden."

„Bruger Du Din Frues bedste Tekopper dertil?"

„Gud, det var, fordi jeg havde saa travlt; jeg vilde netop have byttet den i Dag."

„Her ere to Damaskes Servietter."

„De Servietter lagde jeg der for at lade dem vadske en af Dagene."

„Er her noget til at gemme det Tøj i, som skal til Vadsk."

„Ja, Massa St. Clare lod den Kiste gøre dertil," sagde hun. „Men jeg plejer gerne at ælte Dejgen til mine Tvebakker og sætte mine Ting paa den, og saa er det ikke saa nemt at løfte Laaget op."

„Hvorfor ælter Du ikke Dejgen til Dine Tvebakker i Dejgtruget der?"

„Gud, Missis, det er saa fuldt af Tallerkener og alle Slags, at der ingen Plads —"

„Men Du skulde vadske Dine Tallerkener og sætte dem bort."

„Vadske mine Tallerkener!" sagde Dinah i en højrøstet Tone, idet hendes Vrede begyndte at faa Bugt med hendes tilvante ærbødige Væsen; „Hvad forstaa Damer sig vel paa, hvad Arbejde er, gad jeg vide? Naar vilde Massa faa Middagsmad, ifald jeg skulde vadske og stille Tallerkener op? Det har Miss Marie aldrig sagt, at jeg skulde."

„Naa, men her er nu disse Løg."

„Naa ja!" sagde Dinah. „Det var der, jeg havde gemt dem; det havde jeg rent glemt. Det er de samme Løg, jeg havde lagt til Side til denne Ragout. Jeg kunde slet ikke huske, at de laa i det gamle Stykke Flonel."

Derpaa tog Miss Ophelia Papirspakkerne med Kryderierne.

„Gid Missis bare vilde lade dem ligge. Jeg vil helst have mine Ting, hvor jeg ved, at jeg kan finde dem," sagde Dinah temmelig bestemt.

„Men der behøver dog ikke at være Huller i Papirerne."

„Det er saa nemt, naar man vil drysse noget ud af dem," svarede Dinah.

„Men Du ser jo, at det ligger spildt rundt omkring i Skuffen."

„Naa ja, naar Missis gaar saaledes og rumsterer, kan der sagtens spildes noget. Missis har spildt en Mængde paa den Maade," sagde Dinah, idet hun uroligt nærmede sig Skufferne. „Naar Missis bare vil gaa ovenpaa, til jeg faar ryddet op, skal jeg nok have alting i Orden, men jeg kan ingenting udrette, naar Damer saaledes gaa mig i Vejen. Naa, Sam, giv ikke Barnet den Sukkerskaal! Jeg skal skruppe Dig, naar Du ikke lystrer."

„Nu vil jeg gennemgaa Køkkenet og selv bringe alting i Orden for denne Gang; men saa venter jeg ogsaa, Dinah, at Du holder det i samme Stand."

„Aa, Miss Phelia, det er ikke noget, som passer sig for en Dame; jeg har aldrig set nogen Dame befatte sig dermed; hverken min gamle Missis eller Miss Marie har nogen Sinde gjort det, og jeg ved heller ikke, hvorfor de skulde det," og Dinah spankulerede harmfuld omkring, medens Miss Ophelia sorterede og stillede Tallerkener og Fade ovenpaa hinanden, tømte en halv Snes raslende Sukkerdaasers Indhold ud i eet Gemme, lagde Dækketøj og Viskeklæder tilrette til Vadsk og vadskede, tørrede og ordnede med sine egne Hænder og det med en Færdighed og Raskhed, som satte Dinah i den største Forbavselse.

„Nej, bære Damerne fra det nordlige sig saaledes ad, saa ere de jo slet ikke Damer!" sagde hun til en af sine Drabanter, da hun var vis paa ikke at blive hørt. „Jeg har mine Ting i saa god en Orden som nogen, naar min Oprydningstid kommer, men jeg kan ikke lide, at Damer gaa mig i Vejen og sætte mine Ting, hvor jeg ikke kan finde dem."

Man maa lade Dinah vederfares den Retfærdighed, at hun til visse uregelmæssige Tider fik Anfald af Lyst til Reformer og Orden, som hun kaldte „Oprydningstider", og da hun med største Iver vendte op og ned paa samtlige Skabe og Skuffer paa Gulvet og Bordene og gjorde den sædvanlige Forvirring syv Gange større, end ellers. Da plejede hun gærne at tænde sin Pibe, eftersaa sine Sager og holdt Foredrag over dem, medens hun lod hele den unge Yngel paa det kraftigste skure Tintøjet, og vedligeholdt i flere Timer den gyseligste Forvirring,

som hun forklarede enhver nysgerrig med den Bemærkning, at hun var ved at rydde op. „Hun kunde ikke lade Tingene blive ved at gaa som de gik, og hun skulde nok lære de unge at holde bedre Orden; thi hvorledes det nu var eller ikke, saa levede Dinah i den Indbildning, at hun var et Mønster paa Orden, og at det kun var de unge og alle andre i Huset, som havde Skylden, naar noget ikke var i den fuldkomneste Tilstand i saa Henseende. Var alt Tintøjet skuret blankt, Bordene vadskede saa hvide som Sne, og enhver Genstand, som kunde støde Øjet, puttet tilside i Huller og Kroge, iførte Dinah sig en pæn Kjole, et rent Forklæde og en straalende, broget Turban og befalede alle de „unge Dagdrivere" at holde sig borte fra Køkkenet; thi hun vilde have alting i ordentlig Stand. Men disse periodisk tilbagevendende Anfald vare ofte til Ulejlighed for hele Huset; thi Dinah fattede da en saa umaadelig Forkærlighed for sit skurede Tintøj, at hun paastod, at det ikke længere maatte bruges i noget optænkeligt Øjemed — i det mindste ikke, førend Hidsigheden fra Oprydningstiden havde lagt sig.

I Løbet af nogle faa Dage havde Miss Ophelia omdannet ethvert Departement i Huset efter et systematisk Mønster, men overalt, hvor hendes Bestræbelser vare afhængige af Tjenestefolkenes Bistand, lignede de Sisyphus's eller Danaidernes. I sin Fortvivlelse henvendte hun sig en Dag til St. Clare.

„Det er en ren Umulighed at tilvejebringe noget, der ligner Orden, her i Huset."

„Det er ganske vist," svarede St. Clare.

„Mage til Skødesløshed, Ødselhed og Forvirring har jeg aldrig set."

„Det vil jeg gerne tro."

„Var De Husbestyrerinde, vilde De ikke finde Dem saa roligt deri."

„Bedste Kusine, det er ligesaa godt, at De straks faar at vide, at vi Herrer ere delte i to Klasser, Undertrykkere og undertrykte. Vi, som høre til de godmodige og hade Strenghed, maa være fattede paa en hel Del Ubehageligheder. Naar vi for vor Mageligheds Skyld ville beholde en doven, letsindig, uoplyst Klasse i Samfundet, maa vi ogsaa finde os i Følgerne. I nogle ganske enkelte Tilfælde har jeg set Personer som med en dem ejendommelig Takt kunde tilvejebringe Orden og System uden at anvende Strenghed; men jeg hører ikke til dem, og derfor er jeg for-længe siden bleven enig med mig selv om at

lade Tingene gaa som de kunne. Jeg vil ikke have, at de stakkels Djævle skulle mishandles og piskes tilblods; det vide de og vide derfor naturligvis ogsaa, at Staven er i deres egne Hænder."

„Men ikke at vide, hvad Tid, Sted og Orden ville sige — at lade alt gaa til paa denne skødesløse Maade!"

„Min kære Vermont, I deroppe fra Nordpolen sætte en altfor overdrevent høj Pris paa Tiden! Hvad i al Verden nytter Tiden et Menneske til, der har dobbelt saa meget af den, som han har Brug for? Og hvad Orden og System angaar, da har det heller ikke stort at bethyde, om man faar Frokost og Middagsmad en Time før eller sildigere, naar man ikke har andet at bestille, end at ligge paa Sofaen og læse. Dinah f. Eks. laver jo et fortræffeligt Middagsmaaltid med Suppe, Ragout, Kyllingesteg, Dessert, Is og det hele og tilbereder det af Kaos og Mørke dernede i Køkkenet. Jeg finder virkelig den Maade, hvorpaa hun hjælper sig, ophøjet. Men Himlen se i Naade til os! Skulde man gaa derned og være Vidne til al den Tobaksrøgen og Tummel og Forvirring under Tilberedelsen, vilde man ikke længere kunne spise noget! Nej, kære Kusine, fritag Dem kun selv derfor; det er mere, end en katholsk Bodsøvelse og gør ikke nogen Nytte. De kommer kun i slet Humør derover og gør Dinah rent fortumlet i Hovedet. Lad hende raade sig selv."

„Men, Augustin, De ved ikke, hvorledes jeg har forefundet Sagerne!"

„Ikke det? Ved jeg maaske ikke, at Dejgrullen ligger under hendes Seng, og Rivejærnet til Muskatnødderne i hendes Lomme mellem hendes Tobak; at der findes femogtresindstyve forskellige Sukkerskaale, en i hvert Hul i Huset; at hun den ene Dag bruger en Serviet og den anden en Stump af et gammelt Skørt til at vadske op med? Men Hovedsagen er, at hun sætter herlige Maaltider paa Bordet og laver en fortræffelig Kop Kaffe, og De maa bedømme hende, ligesom man bedømmer Krigere og Statsmænd, efter hendes heldige Resultater."

„Men alt det, der gaar til Spilde, alle de unyttige Udgifter!".

„Sandt nok; luk af for alt, hvad De kan, og gem Nøglen. Lever ud i smaa Kvantiteter og spørg aldrig om det, der bliver tilovers. Det er det bedste, De kan gøre."

„Det foruroliger mig, Augustin. Jeg kan ikke undertrykke

den Forestilling, at Deres Tjenestefolk ikke ere aldeles tro. Er De vis paa, at man kan stole paa dem?"

Augustin lo umaadeligt over det alvorlige og bekymrede Ansigt, hvormed Miss Ophelia fremsatte dette Spørgsmaal.

„Nej, Kusine, det er altfor godt — tro! Som om man kunde vente sig sligt! Tro? Nej, det er de naturligvis ikke. Og hvorfor skulde de ogsaa være det? Hvad i al Verden skulde gøre dem tro?"

„Hvorfor underviser De dem ikke?"

„Undervise dem? Pasiar! Hvilken Undervisning tror De vel, at jeg skulde kunne give dem? Det ser jeg ogsaa ud til! Hvad Marie angaar, saa har hun unægtelig Ilterhed nok til at kunne tage Livet af en hel Plantage, naar jeg vilde lade hende raade, men hun vilde dog ikke kunne vænne dem af med deres Snyderier."

„Findes der da slet ingen tro og skikkelige Mennesker iblandt dem?"

„Aa jo, engang imellem findes der vel en enkelt saadan, der af Naturen er bleven begavet med en saadan Enfold, Sandruhed og Troskab, at selv ikke den aller værste Indflydelse kan tilintetgøre disse Egenskaber. Men alt fra Moderbrystet, maa De vide, føler og ser det farvede Barn, at det kun er Snigveje, som staa det aabne. Paa anden Maade kan det ikke komme ud af det med sine Forældre, sin Frue og sine Legekammerater, den unge Massa og Missis. Snedighed og Bedrageri blive nødvendige, uundgaaelige Vaner. Man kan billigvis ikke vente sig andet af det, og det bør derfor heller ikke straffes derfor. Med Hensyn til Ærlighed, saa holdes Slaven i en saadan afhængig og halvt barnlig Tilstand, at det er ham umuligt at danne sig noget Begreb om Ejendomsretten, eller at indse, at hans Herres Sager ikke skulde være hans, naar han kan faa fat paa dem. Jeg for min Del begriber ikke, hvorledes de kunne være redelige. Et Menneske som Tom her er — er et moralsk Vidunder".

„Men hvad bliver der da af deres Sjæle?" spurgte Miss Ophelia.

„Det kommer ikke mig ved, saavidt jeg ved," sagde St. Clare. „Jeg har kun med det nuværende Livs Kendsgerninger at bestille. Tingen er, at den hele Race saa temmelig almindeligt antages at være given Djævelen i Vold her i Verden til Fordel for os, hvorledes det saa kan gaa i den næste!"

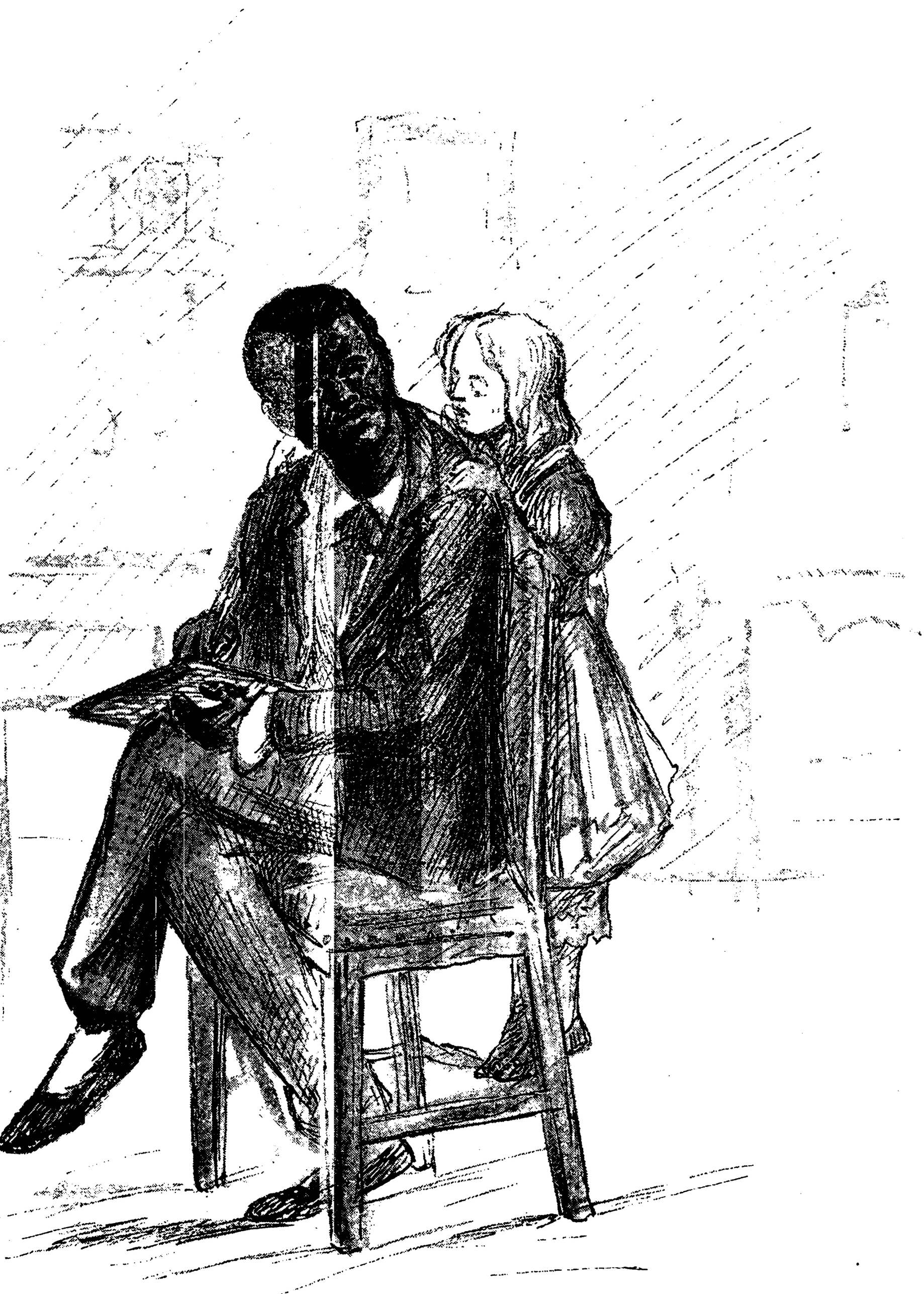

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„Det er jo ganske afskyeligt!“ sagde Miss Ophelia. „I burde skamme Eder over Eder selv!“

„Maaske gør jeg det ogsaa, men ikke desto mindre befinde vi os i ganske godt Selskab, saaledes som det gerne er Tilfældet med dem, der færdes paa den brede Vej,“ sagde St. Clare. „Betragt engang de høje og de lave overalt i Verden, og De vil finde Forholdet at være det samme; den lavere Klasse opslides paa Legeme, Sjæl og Aand til Fordel for den højere. Saaledes gaar det i England, og saaledes gaar det overalt, og dog opfyldes hele Kristenheden af Forfærdelse og dydig Harme, fordi vi bære os en Smule anderledes ad dermed, end andre.“

„Saaledes er det ikke i Vermont.“

„Nej, i Ny England og de frie Stater har man Fortrinet for os, det indrømmer jeg. Dog nu ringer det; lad os derfor et Øjeblik glemme vore Fordomme og gaa ind at spise.“

Medens Miss Ophelia senere ud paa Eftermiddagen var nede i Køkkenet, raabte nogle af Negerbørnene: „Hej, der kommer Prue gryntende som hun plejer!“

Et højt, magert, farvet Fruentimmer kom nu ind i Køkkenet med en Kurv med varmt Brød i paa sit Hoved.

„Naa, Prue, kommer Du endeligt?“ sagde Diuah.

Prue havde et eget, skulende Udtryk i sit Ansigt og en tvær, knurrende Stemme. Hun satte Kurven fra sig, smed sig ned paa Gulvet og støttede sine Albuer paa sine Knæ, idet hun sagde:

„O Gud! Gid jeg var død!“

„Hvorfor ønsker Du, at Du var død?“ spurgte Miss Ophelia.

„Saa var jeg fri for al min Nød,“ svarede Fruentimmeret barsk, uden at slaa Øjnene op fra Gulvet.

„Men hvorfor vil Du drikke Brændevin, da Du dog ved, at Du faar Pisk derfor, Prue?“ sagde en væver Quadron Kammerjomfru og dinglede med et Par Ørenlokker af Koral medens hun talte.

Fruentimmeret tilkastede hende et surt, tvært Blik.

„Det kan maaske engang gaa Dig ligesaadan. Det skulde fornøje mig at se det; saa vilde Du være ligesaa glad som jeg ved at faa en Draabe for at glemme Din Nød.“

„Naa, Prue,“ sagde Dinah, „lad os nu se paa Dine Bakkelser. Missis her betaler dem.“

Miss Ophelia tog en Snes Stykker ud af Kurven.

„Der ligger nogle Billetter i den gamle sprukne Krukke oppe paa den øverste Hylde," sagde Dinah. „Klavr op efter den, Jake."

„Billetter — hvad ere de til?" spurgte Miss Ophelia.

„Vi købe Billetterne af hendes Herre, og hun leverer os Brød for dem."

„Og naar jeg kommer hjem, tæller de mine Penge og Billetter for at se, om jeg har, hvad jeg skal have; og har jeg det ikke, slaa de mig halvt ihjel."

„Og det fortjener Du ogsaa," sagde Jane, den mundkaade Kammerkidsken, „naar Du bruger deres Penge til at drikke Brændevin for. For det gør hun, Missis."

„Og det vil jeg gøre; jeg kan ikke leve, naar jeg ikke kan drikke og glemme min Nød."

„Det er meget urigtigt og meget taabeligt af Dig," bemærkede Miss Ophelia, „at stjæle Din Herres Penge for at gøre Dig selv til et Dyr."

„Det er meget muligt, Missis, men jeg gør det alligevel; ja jeg gør. O Gud, gid jeg var død, gid jeg var død og fri for min Nød!" Og den gamle Skabning rejste sig langsomt og stift og satte atter Kurven paa Hovedet; men førend hun gik, kastede hun et Blik paa Quadronpigen, som endnu stod og legede med sine Krenlokker.

„Du synes nu, at Du er saa grumme pæn med disse Tingester, medens Du staar der og kaster med Nakken og ser ned paa enhver. Naa, det er det samme; Du kan endnu opleve at blive saadan en stakkels gammel, forpisket Skabning ligesom jeg. Og jeg haaber til Gud, at Du maa blive det; se saa, om Du ikke vil drikke — drikke — drikke Dig selv ind i Helvede; og det vil ikke være mere, end Løn som forskyldt — hu!" og med et ondskabsfuldt Hyl gik Fruentimmeret ud af Køkkenet.

„Det væmmelige gamle Dyr!" sagde Adolph, som kom for at hente Barbervand til sin Herre. „Var jeg hendes Herre, skulde hun faa endnu flere Pisk, end hun faar."

„Det kunde hun saamænd ikke," sagde Dinah. „Hendes Ryg er saaledes tilredt, at hun ikke kan faa Kjolen sammen om den."

„Saadanne gemene Skabninger synes jeg burde ikke have Lov til at komme i pæne Huse," sagde Miss Jane. „Hvad mener De, Mr. St. Clare?" tilføjede hun, idet hun koket kastede med Hovedet ad Adolph.

Det maa bemærkes, at Adolph, blandt andre Tilegnelser af hvad der tilhørte hans Herre, ogsaa havde for Skik at tilegne sig hans Navn og Adresse, og den Titel, hvorunder han bevægede sig i de farvede Krese i New Orleans, var Mr. St. Clare.

„Jeg er ganske af Deres Mening, Miss Benoir," svarede Adolph.

Benoir var Marie St. Clare's Familienavn, og Jane hørte til hendes Tyende.

„Tør jeg spørge Dem, Miss Benoir, om disse Ørenlokker ere bestemte til Ballet i Morgen Aften? De ere i Sandhed fortryllende."

„Jeg gad nok vide, Mr. St. Clare, hvorvidt I Mandfolk kunne gaa i Eders Uforskammethed!" sagde Jane og kastede med sit smukke Hoved, saa at Ørenlokkerne atter tindrede. „Jeg danser ikke med Dem den hele Aften, ifald De gør mig flere Spørgsmaal."

„O, saa grusom kan De ikke være! Jeg er nærved at dø af Længsel efter at faa at vide, om De tager Deres rosenrøde Tarlatans Kjole paa."

„Hvad er der paafærde?" spurgte Rosa, en munter, tillokkende lille Quadron, som i dette Øjeblik kom hoppende ned ad Trappen.

„Aa, det er Mr. St. Clare, der er saa uforskammet!"

„Paa min Ære," sagde Adolph, „det vil jeg lade Miss Rosa afgøre."

„Ja, jeg ved nok, hvor uartig han altid er," sagde Rosa, idet hun vuggede sig paa den ene af sine smaa Fødder og saa ondskabsfuldt paa Adolph. „Han gør mig altid saa vred."

„O mine Damer, De knuse tilsidst mit Hjerte," sagde Adolph. „Jeg bliver nok en smuk Morgen funden død i min Seng, og saa kunne De have det saa godt."

„Nej hør, hvor det afskyelige Menneske kan tale!" udbrøde begge Damer og lo umaadeligt.

„Afsted — væk med Jer! Det gaar ikke an, at I staa mig i Vejen her i Køkkenet med Eders Fjanterier," sagde Dinah.

„Tante Dinah er gnaven, fordi hun ikke kan komme paa Ballet," sagde Rosa.

„Jeg bryder mig Pokker om Eders kulørte Baller, hvor det skal lade, som om I vare hvide Folk," sagde Dinah. „Naar alt kommer til alt, ere I dog ligesaa vel Negere som jeg."

„Tante Dinah smører hver Dag sin Uld ind i Fidt for at faa den til at ligge glat," sagde Jane.

„Og dog er og bliver den Uld," sagde Rosa og rystede ondskabsfuldt sine lange, silkebløde Lokker.

„Naa, og er Uld da ikke lige saa god som Haar i Herrens Øjne?" sagde Dinah. „Jeg gad nok høre Missis sige, hvad der er mest værd, enten to som I, eller een som jeg. Afsted med Jer; jeg vil ikke have Eder hernede."

Her afbrødes Samtalen paa en dobbelt Maade. St. Clares Stemme hørtes oppe fra Trappen spørge Adolph, om det var hans Mening at blive dernede hele Aftenen med hans Barbervand, og Miss Ophelia kom ud fra Spisesalen og sagde:

„Jane og Rosa, hvad spilde I Tiden efter der? Ind med Jer og pas Eders Sytøj."

Vor Ven Tom, der havde været i Køkkenet under Samtalen med den gamle Brødkone, var gaaet ud paa Gaden med hende. Han saa hende gaa og ved hvert Skridt give sig Luft i en undertrykt Stønnen. Omsider satte hun sin Kurv fra sig paa et Dørtrin og begyndte at ordne det gamle, falmede Sjal, som bedækkede hendes Skuldre.

„Jeg vil bære Din Kurv et Stykke for Dig," sagde Tom medlidende.

„Hvorfor det?" svarede Konen. „Jeg trænger ikke til Hjælp."

„Du synes at være syg eller ulykkelig, eller saadant noget," sagde Tom.

„Jeg er ikke syg," sagde Konen kort.

„Gid," sagde Tom og saa alvorligt paa hende, „gid jeg kunde overtale Dig til at lade være at drikke. Ved Du ikke, at det vil blive Din Undergang baade paa Legeme og Sjæl?"

„Jeg ved, at jeg kommer i Helvede," svarede Konen i en tvær Tone. „Det behøver Du slet ikke at fortælle mig. Jeg er styg — jeg er syndefuld — jeg gaar lige ind i Helvede. O Gud give, jeg var der!"

Tom gyste ved disse frygtelige Ord, som udtaltes med en sløv, ligegyldig Rolighed.

„Herren forbarme sig over Dig, Du stakkels Skabning! Har Du aldrig hørt tale om Jesus Kristus?"

„Jesus Kristus? Hvem er det?"

„Det er jo Herren," sagde Tom.

„Jeg synes, at jeg har hørt tale om Herren og om Dommen og om Helvede. Jo, jeg har hørt tale derom."

„Men har aldrig nogen talt til Dig om den Herre Jesus, som elskede os stakkels Syndere og døde for os?“

„Det ved jeg ikke noget om,“ svarede Konen; „der er ingen, som har elsket mig siden min gamle Mand døde!“

„Hvor blev Du opfødt?“ spurgte Tom.

„Oppe i Kentucky. Jeg var hos en Mand, som beholdt mig, for at jeg skulde føde Børn til Markedet, hvor han solgte dem, saasnart de vare blevne store nok; tilsidst solgte han mig selv til en Handelsmand, og af ham købte min Massa mig.“

„Hvorledes forfaldt Du til den slemme Vane at drikke?“

„For at glemme min Nød. Jeg fik et Barn, efterat jeg kom hertil, og jeg glædede mig til at skulle faa Lov til at føde det op, da Massa ikke var Handelsmand. Det var saadant et nydeligt lille Pus, og i Begyndelsen syntes Missis ogsaa at holde meget af det; det græd aldrig og var triveligt og smukt. Men saa blev Missis syg, og jeg plejede hende og fik Feberen og mistede al min Mælk, og Barnet svandt hen til Skind og Ben, og Missis vilde ikke købe Mælk til det. Hun sagde, at jeg godt kunde lade det spise hvad andre Folk spiste, og Barnet tæredes hen og græd, og græd og græd Dag og Nat og blev til bare Skind og Ben, og Missis blev vred paa det, og sagde, at det ikke var andet end Uartighed. Hun ønskede, at det maatte dø, sagde hun, og vilde ikke lade mig have det hos mig om Natten, fordi det holdt mig vaagen, sagde hun, saa at jeg ikke duede til noget om Dagen. Hun lod mig sove i sit Værelse, og jeg maatte lægge det oppe paa et lille Loftskammer, og der græd det sig ihjel en Nat. Ja det gjorde, og jeg begyndte at drikke for at lukke mine Øren for dets Graad! Det gjorde jeg — og jeg vil drikke, det vil jeg, om jeg saa skal komme i Helvede derfor! Massa siger, at jeg nok kommer i Helvede, men jeg svarer ham, at jeg allerede er der!“

„O Du stakkels Skabning!“ sagde Tom; „Har aldrig nogen sagt Dig, hvorledes den Herre Jesus elskede Dig og døde for Dig? Har man ikke sagt Dig, at han vil hjælpe Dig, og at Du kan komme i Himlen og tilsidst finde Ro?“

„Jeg ser ogsaa ud til at skulle komme i Himlen!“ sagde Konen. „Er det ikke der, at de hvide Folk komme hen? Monstro de vilde have mig der? Nej, jeg vil hellere komme i Helvede og slippe bort fra Massa og Missis, ja det vil jeg!“ sagde hun, idet hun med sin sædvanlige Stønnen igen satte Kurven paa sit Hoved og gnaven gik sin Vej.

Tom vendte om og gik bedrøvet hjem. I Gaarden mødte han lille Eva med en Krans af Tuberoser paa Hovedet og glædestraalende Øjne.

„Naa, Tom, er Du der? Det var rart, at jeg traf Dig. Fader siger, at Du gerne maa tage de smaa Heste og køre mig ud i min lille ny Vogn," sagde hun, idet hun greb hans Haand. „Men hvad er der i Vejen, Tom? Du ser jo ganske alvorlig ud."

„Jeg er ilde til Mode, Miss Eva," svarede Tom i en bedrøvet Tone. Men nu skal jeg hente Hestene.

„Sig mig dog først, Tom, hvad der er i Vejen. Jeg saa, at Du talte med den tvære gamle Prue."

Med simple, indtrængende Ord fortalte Tom Eva Konens Historie. Hun svarede ikke med Udraab, Forundring eller Graad, saaledes som andre Børn gøre. Hendes Kinder bleve blege, og en dyb, alvorlig Skygge lagde sig paa hendes Øjne. Hun lagde bægge Hænder paa sit Bryst og sukkede dybt.

Nittende Kapitel.

Miss Ophelias Erfaringer og Anskuelser.

Fortsættelse.

„Du behøver ikke at gaa efter Hestene, Tom. Jeg har ingen Lyst til at tage ud," sagde hun.

„Hvorfor ikke, Miss Eva?"

„Disse Ting skære mig i Hjertet, Tom," sagde Eva; „de skære mig i Hjertet," gentog hun alvorligt, „jeg har ingen Lyst til at tage ud;" og dermed forlod hun Tom og gik ind i Huset.

Nogle Dage derefter kom en anden Kone i Stedet for gamle Prue med Brød; Miss Ophelia var nede i Køkkenet.

„Naa," sagde Dinah, „hvor er Prue?"

„Prue kommer ikke mere," svarede Konen i en hemmelighedsfuld Tone.

„Hvorfor ikke?" spurgte Dinah. „Hun er da vel aldrig død?"

„Jeg ved det ikke rigtigt; hun er nede i Kælderen," svarede Konen med et Blik paa Miss Ophelia.

Da Miſs Ophelia havde taget det Brød, hun vilde have, fulgte Dinah Konen hen til Døren.

„Men hvad er dog i Vejen med Prue?“ ſagde hun.

Konen ſyntes baade at have og ikke at have Lyſt til at tale og ſvarede i en dæmpet, hemmelighedsfuld Tone:

„Du maa ikke ſige det til nogen. Prue drak ſig fuld igen, og ſaa ſlæbte de hende ned i Kælderen, og der blev hun liggende hele Dagen; og jeg har hørt ſige, at Fluerne ſkulle være faldne over hende — og hun er død.“

Dinah ſlog Hænderne ſammen og bemærkede, idet hun vendte ſig om, Evangelines Alfeſkikkelſe tæt ved Siden af ſig; de ſtore, ſorte Øjne vare opſpilede af Skræk, og enhver Blodsdraabe var vegen fra Kinderne og Læberne.

„Gud hjælpe os! Miſs Eva beſvimer! Hvor kunde vi ogſaa lade hende høre paa ſaadan Snak? Hendes Fader vil blive raſende!“

„Jeg ſkal ikke beſvime, Dinah,“ ſagde Barnet med Faſthed, „og hvorfor ſkulde jeg ikke høre det? Det er lettere for mig at høre det, end for ſtakkels Prue at lide det.“

„For Guds Skyld, ſaadanne Hiſtorier ere ikke noget for ſaadanne ſøde, fine unge Damer ſom De; det er nok til at tage Livet af dem.“

Eva ſukkede atter og gik med langſomme, ſørgmodige Skridt ovenpaa.

Miſs Ophelia forhørte ſig ivrigt om Konens Hiſtorie, ſom Dinah meddelte hende meget ſnakſomt, og hvortil Tom føjede de Enkeltheder, han havde hørt af hende hin Formiddag.

„En afſkylig, en rædſom Begivenhed!“ udbrød hun, idet hun traadte ind i det Værelſe, hvor St. Clare laa og læſte ſin Avis.

„Naa, hvad er der nu galt igen?“ ſpurgte han.

„Hvad der nu er galt igen? Aa, ikke andet, end at hine Mennesker have piſket Prue ihjel,“ ſvarede Miſs Ophelia, ſom derpaa med megen Kraft fortalte det nærmere ved Sagen og udbredte ſig over dens meſt oprørende Enkeltheder.

„Ja, jeg tænkte nok, at det engang vilde blive Enden derpaa,“ ſagde St. Clare og vedblev at læſe i ſin Avis.

„Tænkte! Men vil De da ikke gøre noget derved?“ ſagde Miſs Ophelia. „Gives her ingen offentlige Embedsmænd, hvis Pligt det er at tage ſig af ſaadanne Sager?“

„Man antager i Almindelighed, at Ejendomsretten er en

tilstrækkelig Borgen i saadanne Tilfælde. Ville Folk tilintetgøre, hvad der hører dem selv til, saa ved jeg ikke, hvem der skulde forhindre det. Det lader til, at den ulykkelige Skabning var tyvagtig og drikfældig, og der er derfor intet stort Haab om at vække Sympati for hende."

„Det er græsseligt, det er afskyeligt, Augustin! Det vil visseligen nedkalde Himlens Hævn over Eder."

„Bedste Kusine, jeg har jo ikke gjort det og kan ikke ændre det; selv om jeg vilde, kunde jeg ikke. Naar lave, raa Mennesker handle i Overensstemmelse med deres Natur, hvad skal jeg saa gøre? De have uindskrænket Myndighed og ere ansvarsløse Despoter. Det vilde ikke nytte noget at blande sig deri; der gives ingen i saa Henseende praktisk anvendelig Lov, og det bedste, vi kunne gøre, er at lukke Øjne og Øren og lade det gaa, som det kan. Det er den eneste Udvej, der staar os aaben."

„Men hvorledes kan De lukke Deres Øjne og Øren? Hvorledes kan De lade det gaa, som det kan?"

„Kære Barn, hvad vil De? Her er en hel Klasse — en uvidende, raa, doven og Taalmodigheden tirrende Klasse — aldeles ubetinget voldgiven til det Slags Mennesker, hvoraf Flertallet her i Verden bestaar; Mennesker, som hverken kende til Overbærenhed eller Selvbeherskelse, ja som ikke engang tage noget fornuftigt Hensyn til deres eget Tarv; thi det er Tilfældet med den større Halvdel af Menneskeslægten. Hvad kan nu en Mand af en hæderlig og menneskekærlig Tænkemaade da vel gøre andet i et saaledes organiseret Samfund, end at lukke Øjnene saa tæt til som muligt og forhærde sit Hjerte? Jeg kan ikke købe enhver ulykkelig Stakkel, jeg ser; jeg kan ikke opkaste mig til vandrende Ridder og paatage mig at raade Bod paa hvert enkelt Tilfælde af Forurettelse i en By som denne. Det bedste, jeg kan gøre, er at bestræbe mig for at holde mig borte derfra."

St. Clares smukke Ansigt formørkedes et Øjeblik, og han lod til at være opbragt i sit Sind; men kort efter fremtvang han et muntert Smil og sagde:

„Naa, Kusine, staa nu ikke der med et Ansigt som en af Parcerne; De har kun tittet ind bag Kulisserne, kun set et enkelt Eksempel paa, hvorledes det gaar til her i Verden enten i den ene eller den anden Skikkelse. Vilde vi udspejde alle Livets Sørgeligheder, saa vilde vi tabe Lysten til enhver Ting. Det er det samme som at se Enkelthederne i Dinahs Køkken

altfor nøje efter," og med disse Ord lagde St. Clare sig tilbage paa Sofaen og gav sig atter ifærd med sin Avis.

Miss Ophelia satte sig, tog sit Strikketøj frem og sad der ganske bister af Harme. Hun strikkede og strikkede; men jo mere hun tænkte, desto stærkere brændte Ilden, indtil hun omsider udbrød:

„Hør, Augustin, jeg kan ikke slaa det saaledes hen, om De ogsaa kan det. Det er en sand Vederstyggelighed af Dem at forsvare et saadant System; det er min Mening."

„Hvad nu?" sagde St. Clare og saa op. „Gaar det nu løs igen?"

„Jeg siger, at det er vederstyggeligt af Dem at forsvare et saadant System!" sagde Miss Ophelia med stigende Varme.

„Jeg forsvare det, kære Kusine? Hvem har sagt, at jeg forsvarer det?" sagde St. Clare.

„Jo, De forsvarer det naturligvis — det gøre I alle — alle I Sydboer. Hvorfor vilde I ellers holde Slaver?"

„Er De da saadan en født Uskyldighed, at De tror, at ingen her i Verden nogen Sinde gør, hvad han ikke anser for rigtigt? Har De da aldrig selv gjort noget, som De ikke ansaa for fuldkommen rigtigt?"

„Har jeg gjort det, saa fortryder jeg det, vil jeg haabe," svarede Miss Ophelia og raslede paa det mest energiske med sine Strikkepinde.

„Det gør jeg med," sagde St. Clare, idet han skrællede en Appelsin; „jeg fortryder det bestandigt."

„Hvorfor bliver De da ved at gøre det?"

„Har De da stedse holdt op med at begaa noget uriglgt, efterat De har fortrudt det, gode Kusine?"

„Nej, men saa er jeg ogsaa bleven meget stærkt fristet," svarede Miss Ophelia.

„Nu vel, jeg bliver meget stærkt fristet," sagde St. Clare; „deri bestaar netop Ulykken."

„Men jeg beslutter stedse, at jeg ikke vil, og bestræber mig for at høre op."

„Godt, jeg har ogsaa i en halv Snes Aar mange Gange besluttet at holde op," sagde St. Clare, „men jeg har dog ikke kunnet gøre mig fri. Har De frigjort Dem for alle Deres Synder, Kusine?"

„Fætter Augustin," svarede Miss Ophelia, idet hun lagde sit Strikketøj fra sig, „jeg fortjener sagtens, at De bebrejder

mig mine Mangler. Jeg ved, at alt, hvad De siger, er fuldkomment sandt; ingen kan føle det mere, end jeg; men det forekommer mig dog, at der er en vis Forskel mellem Dem og mig. Det forekommer mig, at jeg hellere vilde hugge min højre Haand af, end Dag for Dag fremture i, hvad jeg anser for Uret. Men paa den anden Side er min Opførsel saa lidet overensstemmende med min Erkendelse, at jeg ikke kan undres over, at De gør mig Bebrejdelser."

„Nej hør nu, Kusine," sagde Augustin, idet han satte sig paa Gulvet og lagde sit Hoved bagover i hendes Skød, „tag det dog ikke saa skrækkelig alvorligt! De ved jo, hvilken uartig Døgenigt af en Dreng jeg var. Det morer mig at drille Dem — det er det hele — alene for at se Dem blive varm. Jeg er overbevist om, at De er fortvivlet, bedrøveligt god; jeg keder mig ihjel ved at tænke derpaa."

„Men dette er en alvorlig Sag, gamle gode Augustin," sagde Miss Ophelia og lagde sin Haand paa hans Pande.

„Ja sørgeligt alvorlig," svarede han, „og jeg — jeg holder ikke af at tale alvorligt i varmt Vejr. Med disse hersens Muskitoer og alt saadant noget kan et Menneske ikke svinge sig op til nogen synderlig ophøjet moralsk Flugt, og jeg tror," sagde St. Clare, idet han pludselig rejste sig — „der har jeg en Teori! Nu ved jeg, hvorfor de nordlige Folkeslag stedse ere dydigere, end de sydlige; nu er det hele mig klart!"

„Ak Augustin, hvilken Fusentast De dog er!"

„Er jeg! Nu vel, lad saa være; dog for een Gangs Skyld vil jeg nu være alvorlig; men først maa De række mig den Kurv med Appelsiner — thi, ser De vel, De maa „støtte mig med Flasker og styrke mig med Æbler", ifald jeg skal gøre denne Anstrengelse. Altsaa," sagde Augustin, idet han trak Kurven til sig: „Nu begynder jeg da: Naar det i de menneskelige Begivenheders Løb bliver nødvendigt for et Menneske at holde to eller tre Dusin af sine Medorme i Fangenskab, udkræver et sømmeligt Hensyn for Samfundets Anskuelser —"

„Jeg mærker ikke, at De bliver alvorligere," sagde Miss Ophelia.

„Taalmodighed, det kommer nok; hør bare efter. Egentlig talt, Kusine," sagde han, idet hans smukke Ansigt antog et inderligt og alvorligt Udtryk, „kan der, saavidt jeg formaar at indse, kun være een Mening om dette abstrakte Spørgsmaal angaaende Slaveriet. Plantere, der skulle tjene Penge ved

dette, Præster, som skulle snakke Plantere efter Munden, Politikere, der ville erhverve sig Herredømme ved Hjælp af det, kunne vel vende og dreje Sprog og Moral i en Grad, saa at Verden vil forbavses over deres Sindrighed, og presse Naturen og Bibelen og Gud maa vide hvad ellers i deres Tjeneste; men naar alt kommer til alt, tro hverken de selv eller Verden derfor ikke en Smule mere derpaa. Det hidrører fra Djævelen, det er Meningen af det, og i mine Tanker er det en ganske agtværdig Prøve paa, hvad han kan udrette i sit Fag."

Miss Ophelia holdt op at strikke og satte et forbavset Ansigt op; og St. Clare vedblev, øjensynligt gottende sig ved hendes Forbavselse:

„De synes at blive forundret, men lad mig blot komme rigtig ind paa det, saa skal jeg udtale mig. Denne af Gud og Mennesker forbandede Sag, hvori bestaar den? Berøv den alle dens Prydelser, træng lige ned til dens Rod og Kerne, hvad er den saa? Det, at fordi min Broder Quashy er uvidende og svag, og jeg oplyst og stærk — fordi jeg kender Midlerne og har Evnen, derfor er det mig tilladt at stjæle alt, hvad han har, beholde det og give ham saa meget eller saa lidt som jeg bedst synes. Alt, hvad der er mig for strengt, for smudsigt, for ubehageligt, kan jeg lade Quashy gøre. Fordi jeg ikke gider arbejde, skal Quashy arbejde. Fordi Solen svider mig, skal Quashy blive i Soleu. Quashy skal fortjene Pengene, men jeg vil bruge dem. Quashy skal lægge sig ned i enhver Pøl, for at jeg kan gaa tørskoet over. Quashy skal lige til min Dødsdag udføre min, ikke sin Villie og tilsidst have saa megen Udsigt til at komme i Himlen, som jeg finder passende. Dette, antager jeg, er omtrent, hvad Slaveriet er. Jeg opfordrer en hver som helst til at gennemlæse vor Slavelovgivning, saaledes som den staar skreven i vore Lovbøger, og se, om han kan faa andet ud af den. At tale om Slaveriets Misbrug! Vind! Tingen selv er al Misbrugs egentlige Væsen! Og den eneste Grund, hvorfor Landet ikke synker i Jorden, ligesom Sodoma og Gomorrha, er, at den bliver brugt paa en Maade, der er uendeligt bedre, end den selv. Af Medlidenhed, for Skams Skyld, fordi de ere Mænd, fødte af Kvinder og ikke af vilde Dyr, gives der mange iblandt os, som ikke bruge og ikke vove at bruge, som lade haant om at bruge den hele Magt, som vore barbariske Love give os i Hænde. Og den, som gaar videst og handler

værst, bruger dog kun indenfor visse Grænser den Magt, som Loven giver ham."

St. Clare var sprungen op og gik, som det var hans Vane, naar han var ophidset, med hurtige Skridt op og ned ad Gulvet. Hans smukke Aasyn, klassisk som en græsk Billedstøttes, syntes formeligt at gløde af hans Følelsers Varme. Hans store blaa Øjne lynede og han gestikulerede, sig selv uafvidende, med stor Ivrighed. Miss Ophelia havde aldrig før set ham i en saadan Stemning og blev siddende aldeles tavs.

„Jeg forsikrer," sagde han, idet han pludselig blev staaende foran sin Kusine, „— det hjælper ikke at snakke eller føle angaaende denne Sag — men jeg forsikrer Dem, der har været Øjeblikke, da jeg har tænkt mig, at ifald hele Landet kunde synke og skjule al denne Uretfærdighed og Elendighed for Lyset, vilde jeg med Glæde synke med det. Naar jeg paa mine Rejser frem og tilbage med vore Dampbaade eller paa mine Ture for at indkræve, hvad jeg havde tilgode, har tænkt paa, at enhver raa, modbydelig, gemen, simpel Karl, jeg mødte, i Følge vore Love var berettiget til at blive uindskrænket Eneherre over ligesaa mange Mænd, Kvinder og Børn, som han kunde snyde sig til, stjæle, eller vinde Penge nok i Spil til at købe dem for, naar jeg har set saadanne Mennesker have fuld Ejendomsret over hjælpeløse Børn, unge Piger og Koner, har jeg været nærved at forbande mit Fædreland, forbande Menneskeslægten!"

„Augustin, Augustin," sagde Miss Ophelia, „De har visseligen sagt nok. Aldrig i mit Liv har jeg hørt Mage til Deres Ord, ikke engang i det nordlige."

„I det nordlige!" sagde St. Clare med en pludselig Forandring af Udtryk og idet han atter antog noget af sin sædvanlige letsindige Tone. „O, I Nordboere ere koldblodige, kolde i enhver Henseende. I kunue ikke begynde at bande saaledes op og ned ad Bakke som vi, naar vi først tage rigtigt paa Vej."

„Godt! men Spørgsmaalet er —" sagde Miss Ophelia.

„Ja vist, Spørgsmaalet er — og Pokker til Spørgsmaal er det! — hvorledes kom De selv i denne Tilstand af Synd og Elendighed? Nu vel, jeg vil svare med de gode gamle Ord, som De plejede at lære mig om Søndagen. Jeg kom ind i den ved sædvanlig Forplantelse. Mine Slaver tilhørte min Fader og, hvad mere er, min Moder, og nu tilhøre de mig, de og deres Afkom, hvilket tegner til at blive en temmelig

betydelig Post. Min Fader kom, som De ved, hertil fra Ny England, og var netop en Mand som Deres Fader — en ægte gammel Romer, oprigtig, energisk, højsindet og med en Jærnvilje. Deres Fader bosatte sig i Ny England for at herske over Klipper og Stene og aftvinge Naturen Liv, hvorimod min bosatte sig i Louisiana for at herske over Mænd og Kvinder og tvinge Livet af dem. Min Moder," sagde St. Clare, idet han stod op og gik hen til et Portræt, som hang i den anden Ende af Værelset, og hvorpaa han stirrede med et af Ærefrygt glødende Aasyn, „hun var guddommelig! Se ikke saaledes paa mig; De ved, hvad jeg mener! Hun var sandsynligvis af dødelig Herkomst, men for saavidt jeg nogen Sinde har kunnet bemærke, var der intet Spor af menneskelige Fejl eller Svagheder hos hende, og enhver, som endnu kan huske hende, det være sig Træl eller fri, Tjener, bekendt, eller Slægtning, vil sige det samme. Ja, Kusine, denne Moder har i flere Aar været den eneste Skranke imellem mig og den fuldkomneste Vantro. Hun var en umiddelbar Legemliggørelse af det Nye Testamente, en levende Kendsgerning, som kunde forklares, og kun kunde forklares af dettes Sandhed. O Moder, Moder!" sagde St. Clare, idet han i et Slags Henrykkelse slog Hænderne sammen, hvorpaa han pludselig fattede sig og vendte tilbage, satte sig paa en Sofa og vedblev:

„Min Broder og jeg vare Tvillinger, og man siger, ved De nok, at Tvillinger bør ligne hinanden; men vi vare i alle Henseender Modsætninger. Han havde sorte, glødende Øjne og krulsort Haar, en skarp, smuk, romersk Profil og en brun, blomstrende Ansigtsfarve. Jeg havde blaa Øjne, guldgult Haar, græske Omrids og var lys i Huden. Han var livlig og opmærksom paa alt; jeg drømmende og uvirksom. Han var ædelmodig mod sine Venner og Ligemænd, men stolt, bydende, overmodig mod Undermænd og aldeles ubarmhjertig mod enhver, der satte sig op imod ham. Sanddru vare vi bægge, han af Mod og Stolthed, jeg af et Slags abstrakt Nødvendighed. Vi holdt af hinanden saaledes som Drenge pleje — af og til og i Almindelighed; han var min Faders Kæledægge og jeg min Moders.

„Jeg besad en levende Modtagelighed og Skarphed i Følelsen for alle mulige Genstande, som han og min Fader ikke i mindste Maade kunde fatte, og hvormed de umuligt kunde have nogen Sympati. Men det kunde Moder, og naar jeg derfor

havde skændtes med Alfred, og Fader saa barsk paa mig, gik jeg gerne ind til Moder og satte mig hos hende. Jeg husker godt, hvorledes hun saa ud med sine blege Kinder, sine dybe, blide, alvorlige Øjne og i sin hvide Kjole — hun gik stedse klædt i hvidt — og jeg maatte altid tænke paa hende, naar jeg læste i Aabenbaringen om de hellige, som vare iførte fint Linned, rent og hvidt. Hun besad forskellige Talenter, navnlig for Musik, og hun sad ofte ved sit Orgel og spillede gamle dejlige og majestætiske Melodier af den katholske Kirkemusik og sang dertil med en Stemme, der mere lignede en Engels, end en dødelig Kvindes, og da kunde jeg lægge mit Hoved i hendes Skød og græde og drømme og føle — o saa umaadeligt! — Ting, som jeg ikke havde Ord til at udtrykke.

„I hine Dage var Slaverisagen endnu ikke bleven drøftet saaledes som nu; ingen drømte om, at der var noget ondt i den.

„Min Fader var en født Aristokrat. I en tidligere Tilværelsestilstand maa han sikkert have hørt til de højere Krese og derfra have bragt sin gamle Hofstolthed med sig; thi den var saa indgroet hos ham, uagtet han oprindelig var af en fattig og paa ingen Maade fornem Familie. Min Broder var ganske skabt i hans Billede.

„Men nu har en Aristokrat, hvor han saa befinder sig i Verden, som De nok ved, ingen Sympatier udenfor en vis Grænselinie, som vel ligger anderledes i England, end i Birma, og atter anderledes i Birma, end i Amerika, men som dog aldrig overskrides af Aristokraten i noget af disse Lande. Min Faders Grænselinie var Farvens. Aldrig har en Mand været højmodigere og retfærdigere blandt sine Ligemænd, men Negeren af alle mulige Farveskygninger betragtede han som et Mellemled mellem Mennesket og Dyret og afmaalte alle sine Begreber om Retfærdighed og Højmod efter denne Hypotese. Jeg tror fuldt og fast, at ifald nogen med rene, tydelige Ord havde spurgt ham, om de havde udødelige Sjæle, vilde han have rømmet sig og først efter nogen Betænkning have sagt ja. Men min Fader var ikke den Mand, der bekymrede sig synderligt om Aandelæren, og af religiøse Følelser havde han ingen, undtagen en vis Ærefrygt for Gud som de højere Klassers almindeligt anerkendte Overhoved.

„Nu vel, min Fader holdt en femhundrede Negere; han var en ubøjelig, driftig, punktlig Forretningsmand; alting skulde gaa efter et System og holdes i Gang med ufejlbarlig Nøjagtighed

og Bestemthed, og tager man nu i Betragtning, at alt dette skulde gennemføres ved Hjælp af en Hob dovne, ligegyldige, skødesløse Arbejdere, der hele deres Liv igennem vare opvoksede under Mangelen af enhver mulig Bevæggrund til at lære, hvorfor de skulde gøre andet, end at „skulke", som I Vermontere sige, vil man indse, at der paa hans Plantage naturligvis maatte forefalde mange Ting, der toge sig skrækkeligt og bedrøveligt ud for et saa følsomt Barn som jeg.

„Foruden alt dette havde han en Forvalter, en stor, tvær, tvenævet Renegat fra Vermont (De maa undskylde, at jeg siger det) — der formelig havde gjort Haardhed og Raahed til sit Studium og taget Eksamen deri for at kunne faa Praksis. Min Moder kunde, ligesaa lidt som jeg, udstaa ham, men han erhvervede sig det fuldstændigste Overherredømme over min Fader og blev Plantagens uindskrænkede Despot.

„Dengang var jeg kun en lille Krabat, men følte dog den samme Kærlighed, jeg endnu føler for alle menneskelige Ting, et Slags Lidenskab for at studere Menneskeheden, i hvilken Skikkelse den saa maatte vise sig. Jeg opholdt mig for en stor Del i Negerhytterne og blandt Markarbejderne, og var naturligvis alles Yndling, hvorfor ogsaa alle Slags Klager og Besværinger bragtes mig for Øre, som jeg igen fortalte min Moder, og vi to dannede et Slags Komite til Afhjælpning af saadanne Onder. Vi forhindrede og afværgede mange Grusomheder og glædede os over, at vi udrettede en hel Del godt, indtil jeg omsider, som det saa ofte sker, gik for vidt i min Iver. Stubbs klagede til min Fader over, at han ikke kunde styre Arbejderne og derfor maatte forlade sin Tjeneste. Fader var en kærlig, overbærende Ægtemand, men tillige en Mand, som aldrig lod sig skræmme fra hvad han ansaa for nødvendigt, og han satte derfor sin Fod som en Klippe imellem os og Markarbejderne. Han tilkendegav min Moder med de værdigste og ærbødigste, men tillige tydeligste Ord, at hun var uindskrænket Herskerinde over Husstyendet, men at han ikke kunde tillade, at hun befattede sig med Markarbejderne. Han ærede og elskede hende over alt i Verden, men han vilde sagt det selv samme til Jomfru Maria, ifald hun havde stillet sig i Vejen for hans System.

„Undertiden hørte jeg min Moder gøre ham Forestillinger og søge at vække hans Medlidenhed, men han hørte med den mest afskrækkende Rolighed paa de mest rørende Opfordringer. „Det opløser sig alt sammen i" svarede han gerne, „om jeg

skal lade Stubbs gaa, eller beholde ham. Stubbs er et Mønster paa Punktlighed, Redelighed og Virksomhed, en komplet Forretningsmand og ligesaa menneskelig, som Folk i Almindelighed. Fuldkommenhed kan man ikke fordre, og beholder jeg ham, maa jeg haandhæve hans Bestyrelse i dens Helhed, selv om der nu og da skulde forefalde Ting, som jeg kunde ønske anderledes. Enhver Regering medfører en eller anden nødvendig Haardhed, og almindelige Regler passe ikke altid paa ethvert enkelt Tilfælde." Denne sidste Grundsætning syntes min Fader at betragte som afgørende i de fleste Eksempler paa Grusomhed, der forebragtes ham, og naar han havde sagt disse Ord, lagde han i Almindelighed Benene op i Sofaen som en Mand, der er bleven færdig med en Forretning, og tog sig en Lur, eller gav sig til at læse Avisen, ligesom det nu kunde falde sig.

„Tingen er, at min Fader netop besad en Statsmands sande Talent. Han kunde have delt Polen ligesaa let som en Appelsin og traadt Irland saa roligt og systematisk under Fødder som noget levende Menneske. Tilsidst opgav min Moder fortvivlet sine Bestræbelser. Først paa den store Regnskabsdag vil det erfares, hvad ædle og følsomme Naturer, som hendes, maa have lidt ved aldeles hjælpeløse at blive kastede ned i hvad der maa være forekommet dem som en Afgrund af Uretfærdighed og Grusomhed, men ikke er forekommet andre end dem saaledes. Det har været et Aarhundrede af langvarig Sorg for saadanne Naturer i en saadan af Helvede avlet Verden som vor. Hvad andet havde hun tilbage, end at opdrage sine Børn i Overensstemmelse med sine egne Anskuelser og Følelser? Men man sige, hvad man vil, om Opdragelsen, saa blive Børn dog i det væsentlige kun til det, de ere af Naturen, og til det alene. Alfred var fra Vuggen af Aristokrat, og under hans Opvækst toge alle hans Sympatier og alle hans Tanker denne Retning, og min Moders Formaninger vare som Avner for Vinden. Hos mig sloge de derimod dybe Rødder. Hun modsagde aldrig i Formen nogen af min Faders Ytringer, eller syntes ligefrem at være af en anden Mening, end han, men med sin dybe, alvorlige Natur indprægede, indbrændte hun en Forestilling om selv den laveste menneskelige Sjæls Værd og Værdighed i mit Hjertes inderste. Med Ærefrygt har jeg betragtet hendes Ansigt, naar hun om Aftenen pegede op til Stjernerne og sagde: „Hør, Augustin, den ulykkeligste, usleste Sjæl paa vor Ejendom vil

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

leve, naar alle disse Stjerner for stedse ere forsvundne — vil leve saa længe Gud lever!"

Hun havde nogle smukke, gamle Malerier og navnlig et, som forestillede Jesus, der helbreder den blinde. De vare meget smukke og gjorde som oftest et dybt Indtryk paa mig. „Se, Augustin," sagde hun, „den blinde var en ulykkelig, væmmelig Tigger, derfor vilde han ikke helbrede ham langt fra, men kaldte ham til sig og lagde sine Hænder paa ham! Husk vel paa det, min Dreng! „Var jeg opvokset under hendes Opsigt, kunde hun have ansporet mig til jeg ved ikke hvilken Begejstring; jeg kunde være bleven en Helgen, en Reformator, en Martyr; men ak; jeg kom bort fra hende, da jeg kun var tretten Aar gammel, og saa hende aldrig mere siden!"

St. Clare støttede sit Hoved paa sine Hænder og tav. Lidt efter saa han op og vedblev:

„Hvilken usel, jammerlig Ting er dog ikke den menneskelige Dyd, en Ting, der for største Delen er afhængig af Længde og Bredde og geografisk Beliggenhed i Forbindelse med det medfødte Temperament! Det meste af den er ikke andet, end en ren Tilfældighed! Deres Fader, f. Eks., bosætter sig i en By i Vermont, hvor alle virkeligt ere frie og lige, bliver et Medlem af Kirken og en af dens Forstandere, træder i Tidens Løb ind i et Abolitionistselskab og anser os andre for kun lidet bedre, end Hedninger, og dog er han af Natur og Vaner min Faders udtrykte Billede. Jeg ser den samme kraftige, overmodige, herskelystne Aand pippe frem paa halvhundrede forskellige Maader. De ved altfor godt, hvor umuligt det er at overbevise nogle af Deres Bysbørn om, at Squire Sinclair ikke overser dem. Tingen er, at uagtet han har oplevet en demokratisk Tidsalder og antaget demokratiske Teorier, er han dog i sit Hjerte en ligesaa stor Aristokrat som min Fader, som herskede over fem, sekshundrede Slaver."

Miss Ophelia følte sig temmelig tilbøjelig til at gøre Indvendinger mod denne Skildring og var alt i Begreb med at lægge sit Strikketøj fra sig for at begynde, da St. Clare standsede hende.

„Jeg kender hvert Ord, De vil sige. Jeg siger ikke, at de i Virkeligheden var ens. Den ene kom ind i Forhold, hvor alting modarbejdede den medfødte Tilbøjelighed, og den anden ind i Forhold, hvor alting bidrog til at nære den, og saaledes blev den ene en temmelig egensindig, stolt, overmodig, gammel

Demokrat, og den anden en egensindig, stolt gammel Despot. Havde de bægge ejet Plantager i Louisiana, vilde de have lignet hinanden som to gamle Kugler, der ere støbte i samme Form."

„Hvilken pligtforglemmende Søn De er!" sagde Miss Ophelia.

„Det er ikke af Mangel paa Ærbødighed, at jeg taler saaledes," sagde St. Clare, „men Ærefrygt er, som De ved, just ikke min svage Side. Dog tilbage til min Historie:

„Da Fader døde, efterlod han os to Tvillingbrødre hele sin Formue, for at vi kunde dele den, som vi bedst kunde enes om. Der aander ikke paa Guds vide Jord et mere højsindet, ædelmodigt Menneske, end Alfred, i alt, hvad der angaar hans Ligemænd, og vi kom fortræffeligt ud af det med dette Delingsspørgsmaal uden den mindste ubroderlige Ytring af Følelse. Vi besluttede at dyrke Plantagen i Fællesskab, og Alfred, hvis ydre Livlighed og Evner vare dobbelt saa kraftige som mine, blev en begejstret og vidunderlig heldig Planter.

„To Aars Prøvelse overtydede mig imidlertid om, at jeg ikke kunde vedblive med dette Fællesskab. At skulle sørge for, at en stor Besætning af syvhundrede Slaver, som jeg umuligt kunde kende hver især eller føle nogen individuel Interesse for, med militær Bestemthed bleve købte og drevne, husede, fødte og holdte til Arbejde som ligesaa mange Stykker Hornkvæg; Spørgsmaalet om, med hvor lidet af Livets sædvanligste Nydelser de kunde holdes i arbejdsdygtig Stand, hvilket var den ideligt tilbagevendende Opgave, der skulde løses; Nødvendigheden af Forvaltere og Opsynsmænd; den evindeligt nødvendige Svøbe som første, sidste og eneste Bevisgrund — alt dette var mig utaaleligt, væmmeligt og modbydeligt, og naar jeg tænkte paa min Moders Vurdering af een stakkels menneskelig Sjæl, blev det endog frygteligt for mig!

„Det er en tom Snak, naar man paastaar, at Slaverne synes godt om alt dette! Den Dag i Dag kan jeg ikke med Taalmodighed høre paa det ubeskrivelige Vrøvl, som nogle nedladende Nordboer have sat sammen, ligesom for at undskylde vore Synder. Vi vide alle bedre Besked. At ville fortælle mig, at noget levende Menneske skulde kunne finde Fornøjelse i at arbejde Dag ud og Dag ind fra Morgen til Aften, bestandig under Opsigt af en Herre, bestandig ude af Stand til at gøre en eneste frivillig Bevægelse, bestandig paa den samme kedsommelige, ensformige, uforanderlige Jordbund, og det alt sammen for

to Par Bukser og et Par Sko om Aaret og netop saa megen Føde og Husly, at han kan holde Kræfterne vedlige! Jeg vilde blot ønske, at den, som tror, at menneskelige Væsener i Almindelighed kunne føle sig ligesaa tilfredse med at leve paa den Maade, som paa enhver anden, selv vilde prøve det. Jeg vilde købe den Hund og med rolig Samvittighed holde ham til Arbejde!"

„Jeg havde altid troet," sagde Miss Ophelia, „at I alle billigede disse Ting og fandt dem rigtige — overensstemmende med den hellige Skrift."

„Pasfiar! Saa vidt er det dog endnu ikke kommet med os. Alfred, der er en saa afgjort Despot, som der nogensinde har traadt i et Par Sko, nedlader sig ikke til det Slags Forsvar; nej, han holder sig stolt og kækt til sin gode, gamle, agtværdige Grund: den stærkeres Ret, og siger, og som mig synes med Føje, „at den amerikanske Planter, kun i en anden Form, ikke gør andet, end hvad Englands Aristokrater og Kapitalister gøre mod de lavere Klasser," nemlig, saaledes som jeg opfatter det, anvende dem med Hud og Haar, med Sjæl og Krop, til deres egen Nytte og Fordel. Han forsvarer bægge og, som det forekommer mig, i det mindste med Konsekvens. Han siger, at der ikke kan gives nogen høj Civilisation, naar Masserne ikke holdes i en enten nominel eller virkelig Trældomstilstand. Der maa, siger han, være en lavere Klasse, der er henvist til legemligt Arbejde og indskrænket til en dyrisk Natur, og den højere erhverver derved Fritid og Formue til en mere udvidet Oplysning og Dannelse og bliver den laveres ledende Sjæl. Saaledes ræsonnerer han, fordi han, som sagt, er en født Aristokrat, hvorimod jeg ikke bekender mig til denne Tro, fordi jeg er en født Demokrat."

„Hvor i al Verden kunne disse to Ting sammenlignes med hinanden?" sagde Miss Ophelia. „Den engelske Daglejer bliver jo ikke solgt og købt, reven bort fra sin Familie, eller pisket."

„Han er ligesaa afhængig af sin Arbejdsherres Vilje, som om han var købt af ham. Slaveejeren kan piske sin genstridige Slave ihjel; Kapitalisten sulte hin ihjel. Hvad Familiesikkerheden angaar, da er det vanskeligt at sige, hvad der er værst, enten at se sine Børn blive solgte, eller se dem lide Sult i Hjemmet."

„Men det er ingen Undskyldning for Slaveriet at bevise, at det ikke er værre, end en anden slet Ting."

„Jeg udgiver det heller ikke derfor; jeg vil endog tilføje,

at vi gøre et dristigere og haandgribeligere Indtryk i de menneskelige Rettigheder; at man køber et Menneske, som om han var en Hest, at man beser hans Tænder, strækker hans Lemmer og derpaa betaler Købesummen for ham; at man har Spekulanter, Opdrættere, Handelsmænd og Mæglere, der gøre Forretninger i menneskelige Sjæle og Legemer, det fremstiller Tingene i en haandgribeligere Skikkelse for den civiliserede Verdens Øjne, skønt den ifølge sin Natur er den samme, det vil sige: en Anvendelse af een Klasse menneskelige Væsener til en andens Nytte og Behagelighed, uden noget Hensyn til dem selv."

„I det Lys har jeg aldrig før set Sagen," sagde Miss Ophelia.

„Nu vel, jeg har rejst noget i England og gjort mig bekendt med en hel Del Dokumenter angaaende de derværende Klassers Tilstand, og jeg tror sandelig ikke, at man skal kunne modsige Alfred, naar han paastaar, at hans Slaver ere bedre farne, end en stor Del af Englands Befolkning. De ser derfor, at man ikke af hvad jeg har meddelt Dem maa udlede, at Alfred er, hvad man kalder en streng Herre; thi det er han ikke. Han er despotisk og ubarmhjertig mod Ulydigheden; han vilde skyde en Slave ligesaa koldblodigt som en Raabuk, ifald han gjorde sig opsætsig imod ham. Men i det hele taget sætter han en vis Stolthed i, at hans Slaver blive godt fødte og bo hyggeligt."

„Medens jeg levede sammen med ham, forlangte jeg, at han skulde gøre noget for deres Undervisning, og for at føje mig antog han ogsaa en Kapellan, som læste Katekismus med dem om Søndagen, skønt jeg tror, at han i sit Hjerte mente, at han med samme Nytte kunde have sat en Kapellan over sine Heste og Hunde. Og sandt er det, at der ved nogle faa Søndagstimer ikke lader sig udrette stort med et Menneske, der ligefra Fødslen er blevet sløvet og fornedret til et Dyr ved at tilbringe hver eneste Søgnedag i Ugen med tankeløst Arbejde. Lærerne i Søndagsskolerne blandt den engelske Fabrikbefolkning og blandt Plantagearbejderne her i Landet kunne maaske vidne om de samme Resultater der og her. Og dog findes der nogle paafaldende Undtagelser her iblandt os, fordi Negeren af Naturen er modtageligere for religiøse Følelser, end den hvide."

„Men," sagde Miss Ophelia, „hvorledes gik det da til, at De opgav Deres Plantageliv?"

„Det gik som det kunde i nogen Tid, indtil Alfred omsider tydeligt indsaa, at jeg ikke var skabt til Planter. Han fandt

det taabeligt, at jeg endnu bestandig var utilfreds, skønt han havde reformeret og forandret og forbedret overalt for at lempe sig efter mine Anskuelser. Men naar alt kom til alt, var det Tingen selv, som jeg hadede, denne Anvendelse af disse Mænd og Kvinder, denne Forplantelse af al denne Uvidenhed, Raahed og Lastværdighed, ene og alene for at samle Penge til mig!"

„Desuden greb jeg stedse ind i Enkelthederne. Da jeg selv var en af de dovneste af alle dødelige, havde jeg altfor megen Medfølelse for den dovne, og naar de stakkels, letsindige Syndere lagde Sten paa Bunden af deres Bomuldskurve for at gøre dem tungere, eller fyldte deres Sække med Snavs med lidt Bomuld ovenpaa, syntes jeg, at jeg akkurat vilde have gjort det samme, ifald jeg havde været i deres Sted, saa at jeg ikke kunde eller vilde taale, at de fik Pisk derfor. Det var nu naturligvis forbi med Plantagedisciplinen, og Alfred og jeg kom omtrent til det samme Punkt, hvortil jeg og min højtagtede Fader for mange Aar siden vare komne. Han sagde mig rent ud, at jeg var et kvindagtigt Følelsesmenneske, der aldrig vilde komme til at du til Forretningslivet, hvorfor han raadede mig til at overtage Bankaktierne og Familiesædet i New Orleans og beskæftige mig med at skrive Digte og lade ham bestyre Plantagen. Dermed skiltes vi ad, og jeg drog hertil."

„Men hvorfor gav De ikke Deres Slaver Friheden?"

„Nej, det kunde jeg ikke beslutte mig til. At besidde dem som Redskaber til at fortjene Penge med, kunde jeg ikke, men at beholde dem for at de kunde hjælpe mig at bruge Penge, forekom mig ikke at være slet saa fælt. Nogle af dem vare gamle Tjenere, som jeg holdt meget af, og de yngre vare Børn af de ældre. Alle vare veltilfredse med at blive hvad de vare." Han tav og gik i dybe Tanker op og ned ad Gulvet.

„Der var," sagde St. Clare, „en Tid i mit Liv, da jeg nærede Planer og Forhaabninger om at bestille noget mere her i Verden, end blot at flyde og drive. Jeg følte en uklar, ubestemt Higen efter at blive en Slags Befrier, at befri mit Fødeland fra denne besudlende Plet. Alle unge Mennesker have, antager jeg, til visse Tider saadanne Feberanfald — men saa —"

„Hvorfor gjorde De ikke det?" sagde Miss Ophelia; De burde ikke lægge Haanden paa Ploven og se Dem tilbage."

„O, det gik mig ikke, som jeg havde ventet, og jeg fik den samme Lede til Livet som Salomon. Det var sagtens en nødvendig Omstændighed hos os bægge ved vor Visdom; men

hvorledes det nu var eller ikke, saa blev jeg, i Stedet for et virksomt Medlem og en Genføder af Samfundet, et Stykke Drivtømmer, og har siden den Tid flydt omkring med Strømmen. Alfred skænder paa mig, hvergang vi mødes, og har for saavidt Ret dertil, som han dog virkelig foretager sig noget; hans Liv er et logisk Resultat af hans Anskuelser, hvorimod mit er et foragteligt non sequitur"

„Kære Fætter, kan De føle Dem tilfredsstillet ved at bruge Deres Prøvetid saaledes?"

„Tilfredsstillet?" Jeg sagde Dem jo nyligt, at jeg foragtede den! Men for at komme tilbage til dette Punkt — vi bleve jo staaende ved Frigivelsesspørgsmaalet. Jeg tror ikke, at mine Anskuelser om Slaveriet ere ejendommelige for mig. Jeg finder mange, som tænke netop ligesom jeg derom. Landet sukker under det, og saa slemt det ogsaa er for Slaven, saa er det om muligt endnu værre for Herren. Man behøver ikke Briller for at se, at en talrig Klasse lastefulde og fordærvede Mennesker iblandt os, ligesaavel er et Onde for os som for dem selv. Englands Aristokrater og Pengemænd kunne ikke føle saaledes som vi, fordi de ikke, saaledes som vi, leve sammen med dem, de fornedre. De befinde sig i vore Huse, de omgaas vore Børn og forme deres Aand hurtigere, end vi kunne; thi de ere en Race, som Børn stedse ville holde af og slutte sig til. Var Eva mindre Engel end hun er, vilde hun blive fordærvet. Vi kunde ligesaa gerne lade Børnekopperne have frit Løb blandt dem og tro, at vore Børn ikke vilde blive angrebne af dem, som at lade dem vedblive at være uoplyste og lastefulde, og dog tro, at vore Børn ikke vilde blive smittede derved. Ikke desto mindre forbyde vore Love ethvert virksomt, almindeligt Undervisningssystem og forbyde det med Føje; thi begynd blot at give een Slægt grundig Undervisning, og den hele Historie vil blive sprængt himmelhøjt i Luften. Vilde vi da ikke give dem Friheden, vilde de selv tage sig den."

„Men hvad tror De da, at Enden vil blive derpaa!" spurgte Miss Ophelia.

„Det ved jeg ikke; men saa meget er vist, at Masserne ruste sig over den hele Verden, og at en dies iræ tidligt eller sildigt vil komme. Den samme Ting gærer i Europa, i England og her i Landet. Min Moder talte ofte til mig om, at der vilde komme et tusindaarigt Rige, da Kristus skulde regere og alle Mennesker blive fri og lykkelige. Og medens jeg var

Barn, lærte hun mig at bede: „Til os komme Dit Rige“. Undertiden forekommer det mig, at al denne Sukken og Stønnen og Bevægelse blandt de tørre Ben varsler om, hvad hun plejede at sige mig at der vilde komme. Men hvem kan afvente den Dag, da Han viser sig?“

„Undertiden, Auguſtin, synes jeg, at De ikke er langt fra Riget,“ sagde Miss Ophelia, idet hun lagde sit Strikketøj bort og saa vist paa sin Fætter.

„Tak for Deres gode Tanker om mig; men det gaar op og ned; op til Himlens Porte i Teorien og ned til Jordens Støv i Gerningen. Dog nu ringer det til Te; kom, lad os gaa, og sig nu ikke, at jeg ikke een Gang i mit Liv har talt rigtigt alvorligt.“

Ved Bordet hentydede Marie til Begivenheden med Prue. „De tror sagtens, Kusine,“ sagde hun, „at vi alle ere Barbarer.“

„Jeg anser det for et Barbari,“ svarede Miss Ophelia, „men derfor anser jeg Eder dog ikke alle for Barbarer.“

„Ja,“ vedblev Marie, „jeg ved, hvor umuligt det er at komme ud af det med nogle af disse Skabninger. De ere saa slette, at de ikke fortjene at leve. Jeg føler ikke den mindste Medlidenhed i saadanne Tilfælde. Naar de kun opførte sig godt, vilde det ikke ske.“

„Men, Moder,“ sagde Eva, „den stakkels Skabning var ulykkelig, og derfor var det, at hun forfaldt til Drik.“

„Hvilken Snak! Som om det var en Undskyldning! Jeg er saa tidt ulykkelig. Jeg tør nok paastaa,“ sagde hun, „at jeg har udstaaet tungere Prøvelser, end hun nogen Sinde havde døjet. Men det kommer alt sammen af, at de ere saa slette. Nogle af dem kan man ikke tæmme, om man ogsaa er nok saa streng imod dem. Jeg kan huske, at Fader havde en Slave, der var saa doven, at han løb bort blot for at blive fri for at arbejde og skjulte sig i Moserne og stjal og begik alle Haande Afskyligheder. Dette Menneske blev flere Gange grebet og piſket, men lige meget hjalp det; og tilsidst kravlede han bort, for han kunde ikke rigtig gaa, og lagde sig til at dø i Mosen. Han havde ikke mindste Grund dertil; thi Faders Slaver bleve altid godt behandlede.“

„Jeg har engang tæmmet en Karl,“ sagde St. Clare, „som samtlige Opsynsmænd og Herrer forgæves havde prøvet deres Kunst paa.“

„Du!“ sagde Marie. „Da gad jeg nok vide, naar Du har udrettet noget af det Slags.“

„Det var en kraftfuld, kæmpestor Karl, en indfødt Afrikaner, der syntes i en ualmindelig Grad at besidde Frihedens raa Instinkt. Det var en ægte afrikansk Løve; han blev kaldt Scipio. Ingen kunde komme nogen Vej med ham, og han blev solgt fra den ene Plantage til den anden, indtil Alfred tilsidst købte ham, da han troede, at han nok kunde styre ham. Nu vel, en Dag kastede han Opsynsmanden til Jorden og tyede ud i Mosen. Jeg befandt mig i Besøg paa Alfreds Plantage; thi det var efterat vi havde hævet vort Kompagniskab; Alfred var højst forbitret, men jeg sagde ham, at det var hans egen Skyld, og tilbød ham et Væddemaal om, at jeg skulde tæmme Krabaten, og tilsidst bleve vi enige om, at ifald jeg fangede ham, maatte jeg beholde ham til at anstille mine Forsøg med. Der samlede sig da et Jagtselskab paa seks eller syv Personer med Hunde og Geværer. Folk kunne jo, som man ved, jage et Menneske med samme Begejstring som de jage et Dyr, naar de først have vænnet sig dertil; ja jeg selv følte endog en vis Begejstring, skønt jeg kun deltog i Toget som et Slags Mægler, ifald han skulde blive greben.

„Nu vel, Hundene halsede og tudede, og vi rede og klavrede og joge ham tilsidst op. Han løb og sprang som en Buk og var i nogen Tid langt foran os, men omsider blev han standset af en uigennemtrængelig Rørtykning; da vendte han sig om, og jeg tilstaar, han værgede sig mandigt mod Hundene. Han kastede dem fra højre til venstre og dræbte tre af dem med sine blotte Næver, indtil han blev truffen af en Bøssekugle og faldt saaret og blødende om næsten lige for mine Fødder. Den stakkels Karl saa op paa mig med Mandighed og Fortvivlelse i sine Øjne. Jeg holdt baade Hundene og Jægerne, da de nærmede sig, tilbage og gjorde Krav paa ham som min Fange. Kun med Nød og næppe lykkedes det mig at forhindre dem fra i deres Hidsighed at skyde ham, men jeg paastod min Ret ifølge den sluttede Akkord, og Alfred solgte ham til mig. Nu vel, jeg tog mig derpaa af hans Opdragelse, og fik ham i fjorten Dage saa tam og omgængelig, som man kunde ønske sig det.“

„Men hvorledes bar Du Dig dog ad dermed?“ spurgte Marie.

„Paa en ganske simpel Maade. Jeg tog ham ind i mit

eget Værelse, fik redt en Seng til ham, forbandt hans Saar og plejede ham selv, indtil han kom paa Benene igen. Og længere hen gav jeg ham et Fribrev og sagde ham, at han kunde gaa hvorhen han lystede."

„Gik han da?" spurgte Miss Ophelia.

„Nej! Den dumme Karl rev Papiret itu og nægtede paa det bestemteste at forlade mig. Jeg har aldrig havt en bedre eller bravere Karl, paalidelig og tro som Guld. Siden antog han Kristendommen og blev saa blid som et Barn. Han førte i Almindelighed Opsynet med mit Sted nede ved Søen og skilte sig fortræffeligt derved. Jeg mistede ham i den første Koleratid, ja han lod egentlig sit Liv for mig; thi jeg var syg, næsten dødsyg, og da alle andre vare flygtede af Skræk, arbejdede Scipio for mig som en Kæmpe og kaldte mig bogstaveligt tilbage til Livet. Men den Stakkel! Kort efter blev han selv angreben, og intet kunde frelse ham. Jeg har aldrig taget mig nogens Tab saa nær."

Eva havde efterhaanden nærmet sig sin Fader mere og mere, medens han fortalte sin Historie; den lille Mund stod aaben, Øjnene vare opspilede og fulde af den dybeste Deltagelse.

Da han tav, slyngede hun pludselig sine Arme om hans Hals, brast i Graad og hulkede krampagtigt.

„Eva, kære Barn, hvad fejler der Dig?" sagde St. Clare, idet Barnets spæde Skikkelse rystede og bævede af hendes Følelsers Heftighed. „Dette Barn," tilføjede han, „burde ikke høre saadanne Ting; hun er nervøs."

„Nej, Fader, jeg er ikke nervøs," svarede Eva, idet hun pludselig fattede sig med en kraftig, hos et saadant Barn sjælden Bestemthed. „Jeg er ikke nervøs, men disse Ting trænge ind i mit Hjerte."

„Hvad mener Du, Eva?"

„Det kan jeg ikke sige Dig, Fader. Jeg tænker paa saa mange Ting. Maaske skal jeg engang nok sige Dig det."

„Naa, tænk væk da, min Snut, men staa blot ikke der og græd og gør Din Fader bedrøvet," sagde St. Clare. „Se engang, hvilken dejlig Ferskfen jeg har til Dig."

Eva tog den og smilede, skønt der endnu stedse spordes en nervøs Dirren i hendes Mundkroge.

„Kom, lad os gaa hen og se paa Guldfiskene," sagde St. Clare, idet han tog hendes Haand og gik ud i Verandaen med

hende. Faa Øjeblikke derefter lød munter Latter gennem Silkegardinerne, medens Eva og St. Clare kastede Roser efter hinanden og legede Tagfat i Buegangene nede i Gaarden.

Vor beskedne Ven Tom staar Fare for at blive glemt over de Begivenheder, som foregaa i de højere Krese, men ville vore Læsere følge med os op paa et lille Loftskammer ovenover Stalden, kunne de maaske erfare noget om, hvorledes det gaar ham. Kammeret var ganske anstændigt og indeholdt en Seng, en Stol og et lille simpelt Bord, hvorpaa Toms Bibel og Salmebog ligge og hvorved han selv nu sidder med sin Tavle foran sig og ivrigt beskæftiget med noget, som synes at koste ham megen Møje og Eftertanke:

Tingen var, at Toms Længsel efter hans Hjem var bleven saa stærk, at han havde bedet Eva om et Ark Papir og fattet den dristige Plan ved Hjælp af det lille Forraad af Skrivekyndighed, som han havde erhvervet sig ved Massa Georges Undervisning, at skrive et Brev, hvortil han nu havde travlt med at gøre det første Udkast paa sin Tavle. Tom var i en betydelig Forlegenhed, da han ganske havde glemt, hvorledes nogle af Bogstaverne saa ud, og ikke rigtig vidste, hvorledes han skulde bruge dem, han kunde huske. Men medens han pustede og svedte over sit Arbejde, hoppede Eva som en Fugl op paa Stolerygen bagved ham og tittede over hans Skulder.

„Men, Onkel Tom, hvad er det for snurrige Tingester Du der maler?"

„Jeg forsøger at skrive til min stakkels gamle Kone, Miss Eva, og mine Børn," svarede Tom, idet han for med Bagen af sin Haand hen over sine Øjne, „men jeg er bange for, at jeg ikke kommer ud af det?"

„Gid jeg kunde hjælpe Dig, Tom! Jeg har rigtignok lært at skrive en Smule, og i Fjor kunde jeg skrive alle Bogstaverne, men jeg er bange for, at jeg nu har glemt dem."

Med disse Ord lagde Eva sit lille guldlokkede Hoved op til hans, og nu begyndte de to, bægge lige alvorlige og omtrent lige uvidende, en ivrig og inderlig Samtale, og efter mange Forhandlinger og Raadslagninger om hvert enkelt Ord begyndte Værket, som de bægge meget sangvinsk mente saa ordentlig ud som Skrift.

„Ja, Onkel Tom, nu begynder det virkelig at se smukt ud," sagde den lille Eva og stirrede henrykt paa det. „Hvor Din Kone og Dine stakkels smaa Børn ville blive fornøjede! Det er ogsaa en Skam, at Du skulde komme saa langt bort fra dem! Jeg vil bede Fader om at lade Dig gaa tilbage til dem."

„Missis sagde, at hun vilde sende Penge herned for mig, saasnart hun kunde faa dem samlede," sagde Tom, „og det er jeg ogsaa vis paa, at hun gør. Unge Massa George sagde, at han vilde hente mig, og gav mig denne Dollar til Tegn derpaa," tilføjede Tom og traf den kostbare Dollar frem under sine Klæder.

„O, saa kommer han nok!" sagde Eva. „Jeg er saa glad."

„Og jeg vilde saa gerne have et Brev afsted, ser De, for at lade dem vide, hvor jeg er, og fortælle stakkels Chloe, at jeg har det godt; thi hun er saa bedrøvet, den arme Sjæl!"

„Hør engang, Tom!" sagde St. Clare, som i dette Øjeblik kom hen til Døren.

Tom og Eva fore op.

„Hvad gaar her for sig?" spurgte St. Clare, idet han nærmede sig og saa paa Tavlen.

„O, det er Toms Brev. Jeg hjælper ham med at skrive det," sagde Eva; „er det ikke pænt?"

„Jeg vil nødigt gøre nogen af Eder mismodig," sagde St. Clare, „men jeg tror dog, Tom, at Du hellere maa lade mig skrive Dit Brev for Dig. Jeg skal gøre det, naar jeg kommer hjem fra min Køretur."

„Det er meget rigtigt, at han skriver," sagde Eva, „da hans Frue vil sende Penge herned for at indløse ham, maa Du vide, Fader: det har han fortalt mig, at de lovede ham."

St. Clare tænkte i sit Hjerte, at dette sandsynligvis var en af de Ting, som godmodige Slaveejere sige til deres Slaver for at mildne deres Skræk for at blive solgte, uden at de dermed have til Hensigt at opfylde det saaledes vakte Haab. Han sagde imidlertid ingenting derom, men befalede blot Tom at spænde for.

Samme Aften blev Toms Brev skrevet i behørig Form for ham og lykkelig og vel bragt paa Posthuset.

Miss Ophelia fortsatte endnu stedse sine Bestræbelser i Husholdningsfaget, men samtlige Tjenestefolk, ligefra Dinah til det yngste Barn, vare enige om, at Miss Ophelia var højst

„kuriøst“, et Udtryk, hvorved Tyendet i det sydlige tilkendegiver, at det ikke synes videre om sine foresatte.

Husets højere Kres, nemlig Adolph, Jane og Rosa, var enig om, at hun ikke var nogen Dame, for Damer holdt jo aldrig Folk saaledes til Arbejde som hun, og at hun slet ingen air havde, og de kunde ikke begribe, at hun overhovedet var i Slægt med St. Clare. Endog Marie erklærede, at det var overordentlig trættende at se Kusine Ophelia stedse at have saa travlt. Og Miss Ophelia var i Sandhed ogsaa i en saa uophørlig Virksomhed, at der var nogen Grund til denne Klage. Hun syede og sømmede fra Daggry til det blev mørkt med en Ivrighed, som om den haardeste Nød var for Døren, og naar Skumringen faldt paa, og Sytøjet lagdes bort, tog hun straks fat paa det stedse paa rede Haand værende Strikketøj, som hun haandterede med den samme rastløse Flid. Det var i Sandhed en Anstrengelse at se paa hende.

Tyvende Kapitel.

Topsy.

En Morgen, medens Miss Ophelia havde travlt med sine Husholdningssager, kaldte St. Clare paa hende nede fra den nederste Ende af Trappen.

„Aa, kom herned, Kusine; jeg vil vise Dem noget.“

„Hvad er det?“ spurgte Miss Ophelia og kom ned med sit Sytøj i Haanden.

„Jeg har købt noget til Deres Departement; se engang her!“ sagde St. Clare og trak med disse Ord en lille Negerpige paa otte eller ni Aar frem.

Hun hørte til de sorteste af sin Stamme, og hendes runde, tindrende Øjne, der glinsede ligesom Glasperler, fore med hurtige og urolige Blikke hen over enhver Genstand i Værelset. Hendes Mund, der stod halvt aaben af Forundring over de mange Vidundere i den nye Massas Dagligstue, aabenbarede to Rækker dejlige, hvide Tænder. Hendes krusede Uldhaar var flettet i flere

smaa Piske, som strittede frem i alle mulige Retninger. Udtrykket i hendes Ansigt var en underlig Blanding af Snuhed og Kløgt, der ligesom med et Slør var overtrukket med et Præg af den ynkeligste Alvorlighed og Højtidelighed. I det hele taget var der noget sært og nisseagtigt ved hendes hele Udseende, noget, som Miss Ophelia senere sagde, „saa hedensk", at det opfyldte den gode Dame med den største Angst, og vendende sig om mod St. Clare, sagde hun:

„Men, Augustin, hvorfor i al Verden har De dog købt dette Væsen?"

„For at De skal opdrage hende og vise hende den Vej, hun skal følge. Jeg synes, at hun var et ganske morsomt Eksemplar af Ravneslægten. Kom hid, Topsy," tilføjede han og fløjtede, ligesom naar man kalder paa en Hund, „og syng noget for os og vis os, hvorledes Du kan danse."

De sorte, glasklare Øjne tindrede af et Slags ondskabsfuld Lystighed, og med en høj, skingrende Stemme begyndte Barnet en underlig Negermelodi, hvortil hun slog Takt med Hænder og Fødder, medens hun snurrede sig rundt, klappede i Hænderne, slog Knæerne mod hinanden i et Slags vild, fantastisk Takt og frembragte alle hine sære Guttarallyd, der udmærke heudes Stammes ejendommelige Musik, hvorpaa hun tilsidst, efterat have stødt et Par Kolbytter og frembragt en langtrukken Slutningstone, der klang ligesaa sært og uhyggeligt som en Damppibe, pludselig blev staaende paa Tæppet med foldede Hænder og et saare helligt Udtryk af Fromhed og Højtidelighed i sit Ansigt, som kun afbrødes af de snedige Blikke, hun skelende udsendte fra sine Øjenkroge.

Miss Ophelia tav bomstille og var ligesom lamslaaet af Forbavselse.

St. Clare, Skælmsmester som han var, lod til at more sig over hendes Forundring og sagde, atter henvendende sig til Barnet;

„Topsy, det er Dit nye Herskab. Jeg overgiver Dig til hende; se nu til, at Du opfører Dig godt."

„Ja, Massa," sagde Topsy med hellig Alvorlighed, skønt hendes ondskabsfulde Øjne tindrede medens hun talte.

„Du maa være artig, Topsy, hører Du?" sagde St. Clare.

„O ja, Massa," svarede Topsy med den samme Blinken, men stedse med fromt foldede Hænder.

„Men, Auguſtin, hvad i al Verden ſkal dette betyde?“ ſpurgte Miſs Ophelia. „Deres Hus er allerede ſaa fuldt af diſſe ſmaa Plageaander, at man ikke kan ſætte ſin Fod noget Sted, uden at træde paa en af dem. Naar jeg kommer op om Morgenen, ſer jeg een af dem ligge og ſove bag Døren, eet ſort Hoved titte frem under Bordet, et andet ligge paa Dørmaatten — og de ſtøje og larme og grine paa Trapperne og rives og ſlaas paa Køkkengulvet! Hvad i al Verden vil De da med denne?“

„At De ſkal opdrage hende, ſagde jeg Dem jo? De præ-diker beſtandig om at opdrage, og derfor fik jeg Lyſt til at gøre Dem en Foræring med et ganſke nyligt fanget Eksemplar, for at De kan forſøge Dem paa hende og viſe hende den Vej, hun ſkal gaa.“

„Jeg trænger ſaamænd ikke til hende; jeg har allerede mere at gøre med dem, end jeg har Lyſt til.“

„Ja ſaaledes ere nu I Godtfolk! I ſtifte et Selſkab og faa en eller anden ſtakkels Miſſionær til at tilbringe ſine Dage netop blandt ſaadanne Hedninger. Men vis mig een af Eder, ſom ſelv vil tage en Hedning i Huſet til ſig og ſelv paatage ſig Møjen med hans Omvendelſe! Nej, naar det kommer dertil, ſaa ere de ſmudſige og ubehagelige, og det er altfor ſtor Ulejlighed, og ſaa videre fort.“

„Auguſtin, De ved, at jeg ikke betragter Sagen i det Lys,“ ſagde Miſs Ophelia og blev øjenſynlig blidere. „Nu vel, det er maaſke et ſandt Miſſionsværk,“ ſagde hun og ſaa med guu-ſtigere Øjne paa Barnet.

St. Clare havde ſlaaet den rigtige Streng an. Miſs Ophelias Samvittighedsfuldhed var ſtedſe vaagen. „Men,“ ſagde hun, „jeg indſer virkelig ikke Nødvendigheden af at købe denne; der er nok i Deres Hus til at tage hele min Tid og Dygtighed i Beſlag.“

„Nu vel da, Kuſine,“ ſagde St. Clare, idet han tog hende til en Side, „jeg maa bede Dem om Forladelſe for mine ørkes-løſe Ord. De er i Grunden ſaa god, at de intet have at betyde. Tingen er, at Barnet der tilhørte et Par fordrukne Skabninger, der holde et ſimpelt Spiſekvarter, ſom jeg hver Dag maa forbi, og jeg var ked af at høre hende ſkrige og dem ſlaa og udſkælde hende. Hun ſaa derhos ſaa lyſtig og morſom ud, ſom om der nok kunde blive noget af hende, og derfor købte jeg hende og forærer hende nu til Dem. Forſøg nu paa at

give hende en god Ny Englands Opdragelse og se, hvad den vil gøre hende til. De ved jo, at jeg ingen Gaver har i den Henseende, men jeg vilde gerne, at De skulde prøve paa det."

„Naa, jeg skal gøre, hvad jeg kan," sagde Miss Ophelia og nærmede sig sin nye Undersaat, omtrent ligesom man kan tænke sig en Person nærme sig en sort Edderkop med velvillige Hensigter imod den.

„Hun er frygtelig smudsig og halvt nøgen," sagde hun.

„Naa, saa tag hende ned med Dem og lad en vadske hende og klæde hende op."

Miss Ophelia førte hende ned i Køkkenregionerne.

„Forstaar ikke, hvad Massa St. Clare vil med flere Negere!" sagde Dinah og betragtede den nys ankomne med et ingenlunde venligt Blik. „Jeg vil saamænd ikke have noget med hende at bestille."

„Uh!" sagde Rosa og Jane med yderste Mishag. „Lad hende bare holde sig borte fra os! Hvad i al Verden Massa vil med nok en af disse ækle Negere, det kan jeg ikke begribe!"

„Gaa Du bare væk! Ikke mere Neger, end Du selv, Miss Rosa," sagde Dinah, som optog denne sidste Bemærkning som en Hentydning paa hende selv. „I synes at anse Jer for hvide Folk. I ere hverken det ene eller det andet, hverken sorte eller hvide. Jeg vil helst være en af Delene."

Da Miss Ophelia mærkede, at der ikke var nogen i Lejren, som vilde paatage sig Opsynet med den nys ankomnes Rensning og Vadskning, nødtes hun til selv at gøre det med nogen højst uvillig og tvær Bistand af Jane.

Det sømmer sig ikke for høviske Øren at høre Enkelthederne ved et forsømt og mishandlet Barns første Toilette. Her i Verden maa saa mange leve og dø i en Tilstand, hvoraf endog blot en Beskrivelse vilde være en stor Rystelse for deres Medmenneskers Nerver. Miss Ophelia havde en god Portion kraftig og praktisk Bestemthed og gennemgik alle de modbydelige Enkelthed med heltemodig Grundighed, skønt det maa tilstaas, at det just ikke skete med den største Velvillighed; thi til mere, end at finde sig deri, kunde hendes Grundsætninger ikke formaa hende. Dog da hun paa Barnets Ryg saa store Strimer og Pletter af haard Hud, uudslettelige Mærker af det System, hvorunder det hidtil var vokset op, ynkedes hun i sit Hjerte over det.

„Se engang," sagde Jane og pegede paa Mærkerne, „viser dette ikke, at det er en Djævleunge? Vi ville faa fuldt op at

bestille med hende, tør jeg sige. Jeg hader disse Negerunger. De ere saa ækle! Gud ved, hvorfor Massa vilde købe hende?"

Den omtalte „Unge" hørte paa alle disse Bemærkninger med den forkuede og ynkelige Mine, der syntes at være bleven hende til Vane, og stjal sig kun til med flygtige Blikke af sine urolige Øjne at betragte de Prydelser, som Jane bar i sine Øren. Da hun omsider var bleven ført en sømmelig, hel Klædning og havde faaet Haaret studset kort af, sagde Miss Ophelia med en vis Tilfredsstillelse, at hun dog saa saa nogenlunde ud som et kristent Barn, og begyndte ved sig selv at lægge Planer til hendes Undervisning.

Hun satte sig nu ned foran hende og begyndte at udspørge hende.

„Hvor gammel er Du, Topsy?"

„Ved ikke, Missis," svarede Svartalfen med et Grin, der viste alle hendes Tænder.

„Ved Du ikke, hvor gammel Du er? Har aldrig nogen sagt Dig det? Hvem var Din Moder?

„Aldrig haft nogen," svarede Barnet med nok et Grin.

„Aldrig haft nogen Moder! Hvad mener Du? Hvor blev Du født?"

„Blev aldrig født!" paastod Topsy med nok et Grin, der tog sig saa nisseagtigt ud, at Miss Ophelia let, ifald hun havde været i mindste Maade nervøs, kunde have indbildt sig, at hun havde faaet fat paa en eller anden sodbrun Trold fra Underverdenen; men Miss Ophelia var ikke nervøs, men ligefrem og forretningsdygtig, og sagde med en vis Strenghed:

„Saaledes maa Du ikke svare mig, Barn; jeg spøger ikke med Dig. Sig mig, hvor Du blev født og hvem Din Fader og Din Moder vare."

„Blev aldrig født," gentog den usle Skabning med endnu større Eftertryk, „har aldrig haft Fader eller Moder eller nogen Ting. Jeg blev opklækket af en Spekulant tilligemed en hel Del andre. Gamle Tante Sue passede os."

Det var aabenbart Barnets Alvor, og Jane, som ikke kunde bare sig for at fnise, sagde:

„Gud, Missis, det Slags er der nok af. Spekulanterne købe dem for Spotpris, medens de ere smaa, og klække dem op for siden at sælge dem."

„Hvorlænge har Du været hos Dit forrige Herskab?"

„Ved det ikke, Missis."

„Er det et Aar, eller længere eller kortere?“

„Gud, Missis, disse simple Negere, de vide ingenting; de forstaa sig slet ikke paa Tiden,“ sagde Jane, „de vide ikke hvad et Aar er, eller hvor gamle de selv ere.“

„Har Du nogen Sinde hørt noget om Gud, Topsy?“

Barnet saa forvirret ud, men grinede som før.

„Ved Du, hvem der har skabt Dig?“

„Ingen, saavidt jeg ved,“ svarede Barnet med en Fnisen.

Denne Forestilling syntes at more hende betydeligt; thi hendes Øjne tindrede, idet hun tilføjede:

„Jeg voksede sagtens. Tror ikke, at nogen har skabt mig.“

„Kan Du sy?“ sagde Miss Ophelia, som fandt det hensigtsmæssigere at henvende sine Spørgsmaal paa noget mere haandgribeligt.

„Nej, Missis.“

„Hvad kan Du da?“ Hvad bestilte Du for Din Herre og hans Kone?“

„Hentede Vand, vadskede Tallerkener, sleb Knive og vartede Folk op.“

„Vare de gode imod Dig?“

„Det vare de sagtens,“ svarede Barnet og skelede snedigt til Miss Ophelia.

Miss Ophelia rejste sig fra denne opmuntrende Samtale; St. Clare stod og lænede sig paa Ryggen af hendes Stol.

„De finder jomfruelig Jordbund her, Kusine; udstrø Deres Forestillinger; De vil ikke finde mange, som De behøver at luge op.“

Miss Ophelias Forestillinger om Opdragelsen vare, ligesom alle hendes andre Forestillinger, meget simple og bestemte og hørte til det Slags, som herskede i Ny England for et Aarhundrede siden og som endnu findes opbevarede i meget afsides Egne, hvor der ingen Jærnbaner gives. De lade sig saa noget nær udtrykke i de meget faa Ord: at lære Barnet at give Agt, naar der blev talt til det; at lære det dets Katekismus, at sy og at læse, og at give det Bank, naar det sagde Usandhed. Og skønt disse Anskuelser naturligvis ere blevne langt tilbage for den Oversvømmelse af Lys, der er bleven udgydt over Opdragelsen, er det dog en uomtvistelig Kendsgerning, at vore Bedstemødre opdroge adskillige ganske skikkelige Mænd og Kvinder efter dette System, hvilket mange af os kunne huske og bevidne. I al Fald vidste Miss Ophelia ikke, hvad andet hun skulde

gøre, og anstrengte sig derfor med sin Hedning med al den Flid, hun formaaede at anvende.

Barnet indførtes og betragtedes blandt Tyendet som Miss Ophelias Tjenestepige, og da det ikke saas med venlige Øjne i Køkkenet, besluttede Miss Ophelia at indskrænke Grænserne for sin Virksomhed og Undervisning væsentligen til sit Værelse. Med en Selvopofrelse, som nogle af vore Læsere ville vide at vurdere, besluttede hun, i Stedet for i Ro og Mag selv at rede sin Seng og feje sit Værelse — hvilket hun hidtil havde gjort og paa det bestemteste afvist ethvert Tilbud om Hjælp af Stuepigen i Huset — at fordømme sig til den Martyrdom at undervise Topsy i disse Operationer. Men hvilket Arbejde! Have nogle af vore Læsere nogen Sinde gjort noget lignende, ville de kunne bedømme Omfanget af hendes Selvopofrelse.

Miss Ophelia begyndte med den første Morgen at tage Topsy med ind i sit Værelse og højtidelig at aabne et Undervisningskursus i Sengeredningens Kunst og Heumelighed.

Man tænke sig nu Topsy, vadsket og berøvet alle de smaa Fletninger, hvori hendes Hjerte havde sat sin Stolthed, iført en ren Kjole og et dygtigt, stivet Forklæde, staa ærbødigt foran Miss Ophelia med et Udtryk af Højtidelighed, som vilde have passet sig godt til en Begravelse.

„Hør nu, Topsy, nu vil jeg vise Dig, hvorledes min Seng skal redes. Jeg er meget nøjeregnende med min Seng. Du maa lære ganske nøjagtigt, hvorledes Du skal bære Dig ad dermed."

„Ja, Madame," sagde Topsy med et dybt Suk og et Ansigt fuldt af bedrøveligt Alvor.

„Se nu engang her, Topsy; dette er Sømmen paa Lagenet og dette er Retten og dette Vrangen af det. Kan Du huske det?"

„Ja, Madame," svarer Topsy med nok et Suk.

„Underlagenet maa Du brede ud over Dynen — saaledes — og stikke det glat og pænt helt ind under Madrassen — saaledes — ser Du det?"

„Ja, Madame," siger Topsy med dyb Opmærksomhed.

„Men Overlagenet," vedbliver Miss Ophelia, „skal lægges saaledes og stikkes fast og glat ned ved Fødderne — saaledes — den smalle Søm ved Fødderne.

„Ja, Madame," sagde Topsy ligesom før; men vi ville tilføje, hvad Miss Ophelia ikke saa, at medens denne gode Dame under sine ivrige Bestræbelser vendte Ryggen til, havde

den unge Lærling set sit Snit til at snappe et Par Handsker og et Baand, som hun behændigen gemte i sine Ærmer, og stod med Hænderne pligtmæssigt foldede ligesom før.

„Lad mig nu engang se, hvorledes Du vil bære Dig ad dermed, Topsy," sagde Miss Ophelia, idet hun tog Klæderne af Sengen og satte sig.

Med stor Gravitet og Behændighed gennemgik Topsy den hele Øvelse til Miss Ophelias Tilfredshed, idet hun glattede Lagenerne, udjævnede enhver Fold og under den hele Proces lagde en Adstadighed og Alvorlighed for Dagen, som højligen opbyggede hendes Lærerinde. Men ved en uheldig Uagtsomhed kom, netop som hun var bleven færdig, en Ende af Baandet til at hænge ud af hendes ene Ærme og tiltrak sig Miss Ophelias Opmærksomhed. Hun for straks løs paa det. „Hvad er dette? Du slemme, uartige Barn, Du har stjaalet det!"

Baandet blev trukket ud af Topsys ene Kjoleærme, uden at hun dog blev i mindste Maade forvirret derover; hun betragtede det kun med et Udtryk af den mest forbavsede Uskyldighed.

„Gud, det er jo Miss Feelys Baand, er det ikke? Hvorledes kan det være blevet hængende ved mit Ærme?"

„Topsy, Du uartige Pige, nu lyver Du jo for mig; Du har stjaalet dette Baand?"

„Nej, Missis, jeg forsikrer Dem; jeg har ikke set det, førend i dette hellige Øjeblik."

„Topsy," sagde Miss Ophelia, „ved Du ikke, at det er syndigt at lyve?"

„Jeg lyver aldrig, Miss Feely," sagde Topsy med dydigt Alvor, „og det er sandt, hvad jeg har sagt, og ikke andet."

„Topsy, jeg kommer til at give Dig Pisk, naar Du lyver saaledes."

„Gud, Missis, om De saa vilde piske mig den hele Dag, kunde jeg dog ikke sige andet," sagde Topsy og begyndte at flæbe. „Jeg har aldrig set det før; det maa være blevet hængende ved mit Ærme. Miss Feely maa have ladet det ligge paa Sengen, og det er kommet ind mellem Sengklæderne og paa den Maade ind i mit Ærme."

Miss Ophelia blev saa opbragt over denne uforskammede Usandhed, at hun tog fat i Barnet og rystede det.

„Sig ikke det nok engang!"

Ved denne Rystelse faldt Handskerne ud af Ærmet og ned paa Gulvet.

„Naa," sagde Miss Ophelia, „vil Du endnu fortælle mig, at Du ikke har stjaalet Baandet?"

Topsy vedgik nu Handskerne, men benægtede stadig Baandet.

„Hør engang, Topsy," sagde Miss Ophelia, „vil Du tilstaa det hele, skal Du denne Gang slippe fri for Pisk." Bevæget heraf tilstod Topsy Tyveriet af Baandet og Handskerne og lovede paa det ynkeligste Bod og Bedring.

„Naa, det var nu det. Men jeg ved, at Du har taget andre Ting, siden Du kom her i Huset; thi jeg lod Dig løbe omkring hele Dagen i Gaar. Sig mig nu, om Du har taget noget, saa skal jeg ikke give Dig Pisk."

„Ak, Missis, jeg har taget det røde Stads, som Miss Eva gaar med om Halsen."

„Har Du, Du slemme Barn? Naa, hvad mere?"

„Jeg har taget Rosas Ørenringe — de røde!"

„Gaa og hent begge Dele paa Minuten!"

„Ak, Missis, det kan jeg ikke; de ere brændte!"

„Brændte? Hvad er det for en Snak? Gaa og hent dem, eller Du faar Pisk!"

Med lydelige Forsikringer og Taarer og Hulken erklærede Topsy, at hun ikke kunde. „De vare brændte — det vare de."

„Hvorfor brændte Du dem da?" spurgte Miss Ophelia.

„Fordi jeg er syndig — ja. Jeg er meget syndig; jeg kan ikke gøre for det."

Netop i dette Øjeblik kom Eva tilfældigvis ind i Stuen med det samme Koralhalsbaand om Halsen.

„Men, Eva, hvor har Du fundet Dit Halsbaand?" spnrgte Miss Ophelia.

„Fundet det? Jeg har jo haft det paa hele Dagen," svarede Eva.

„Havde Du det paa i Gaar?"

„Ja, og hvad der er morsomt, lille Tante, jeg havde det ogsaa paa hele Natten. Jeg glemte at tage det af, da jeg gik til Sengs."

Miss Ophelia blev ganske fortumlet i Hovedet og det saa meget mere, som Rosa i det samme kom ind, bærende en Kurv med nylig strøget Linned paa sit Hoved og med Koralørenringene dinglende i sine Øren!

„Nej, jeg kan ikke blive klog paa, hvad der er at gøre med et saadant Barn!" sagde Miss Ophelia ganske fortvivlet.

„Hvorfor i al Verden sagde Du, at Du havde taget disse Ting, Topsy?“

„Ak, Missis sagde jo, at jeg skulde tilstaa, og jeg kunde ikke finde paa andet,“ sagde Topsy og gned sine Øjne.

„Men jeg vilde naturligvis ikke have Dig til at tilstaa noget, som Du ikke havde gjort,“ sagde Miss Ophelia, „det er ligesaa vel at lyve, som det andet.“

„Ja saa, er det det?“ sagde Topsy med en Mine af uskyldig Forundring.

„Der er ikke mindste Spor af Sandhed i den Djævleunge,“ sagde Rosa med et harmfuldt Blik paa Topsy. „Var jeg Massa St. Clare, piskede jeg hende til Blods. Det vilde jeg — hun skulde faa det at føle!“

„Nej, nej, Rosa,“ sagde Eva med en bydende Mine, som dette Barn undertiden kunde antage, „saaledes maa Du ikke tale; jeg kan ikke taale at høre det.“

„Gud, Miss Eva, De er altfor god, De ved ikke, hvorledes Negere skulle behandles. Der er ikke andet for, end at lade dem smage Svøben rigtig for Alvor, kan jeg sige Dem.“

„Stille, Rosa!“ sagde Eva. Sig ikke et eneste saadant Ord mere!“ Og Barnets Øje lynede og Rødmen paa hendes Kind blev mørkere.

Rosa bøjede sig øjeblikkeligt for hendes Vilje.

„Miss Eva har St. Clare Blodet i sine Aarer, det er tydeligt nok. Hun kan tale akkurat ligesom hendes Fader,“ sagde hun, idet hun gik ud af Stuen.

Eva stod og saa paa Topsy.

Der stode de to Børn som Repræsentanter for Samfundets tvende Yderligheder. Det blonde, fornemme Barn med de guldgule Lokker, de sjælfulde Øjne, den ophøjede, ædle Pande og de fyrstelige Bevægelser, og dets sorte, listige, krybende og dog skarpsindige Nabo. Der stode de som Repræsentanter for deres Folkestammer: Angelsaxerinden, et Barn af Aarhundreders Kultur, Herredømme, Kundskabsrigdom og legemlige og moralske Fortrin; Afrikanerinden, et Barn af Aarhundreders Undertrykkelse, Underdanighed, Uvidenhed, Trældom og Last!

Maaske arbejdede der noget, som lignede disse Tanker, i Evas Sjæl. Men et Barns Tanker ere snarere dunkle, ubestemte Instinkter, og i Evas ædle Natur arbejdede og brændte der mange saadanne, for hvilke hun ikke kunde finde Ord. Da

Miss Ophelia havde udbredt sig over Topsys slette og syndige Opførsel, blev Barnet bedrøvet og forlegent, men sagde blidt:

„Stakkels Topsy, hvorfor behøver Du at stjæle? Nu vil der jo blive sørget godt for Dig. Jeg vil langt hellere give Dig noget af mit eget, end at Du skal stjæle det.“

Det var det første venlige Ord, Barnet nogen Sinde i sit Liv havde hørt; den blide Tone, det kærlige Væsen anslog paa en sælsom Maade det vilde, raa Hjerte, og en Tindren af noget, der lignede en Taare, lyste i det runde, skarpe, skinnende Øje, men det afløstes af den korte Snisen og det sædvanlige Grin. Nej, det Øre, der aldrig har hørt andet end Skældsord, er saare vantro mod noget saa himmelsk som Kærlighed, og Topsy fandt kun, at Evas Ord vare morsomme og uforklarlige — hun troede ikke paa dem.

Men hvad var der at gøre med Topsy? Miss Ophelia fandt det meget vanskeligt at besvare dette Spørgsmaal; hendes Regler for Børneopdragelse syntes at være uanvendelige. Hun besluttede at give sig Tid til at tænke derover, og for at vinde Tid og i det Haab, at visse ubestemte, moralske Kræfter muligen kunde være at finde i mørke Kamre, lukkede Miss Ophelia Topsy inde i et saadant, indtil hun nærmere havde ordnet sine Tanker om Sagen.

„Jeg indser ikke,“ sagde Miss Ophelia til St. Clare, „hvorledes jeg skal styre det Barn, uden at piske hende.“

„Nu vel da, saa pisk hende saa meget De lyster; jeg giver Dem uindskrænket Myndighed til at gøre, hvad De finder for godt.“

„Børn maa stedse tugtes,“ sagde Miss Ophelia; „jeg har aldrig hørt, at de lade sig opdrage uden det.“

„Ganske vist,“ sagde St. Clare, „gør som De synes. Kun maa jeg gøre een Bemærkning; jeg har set dette Barn blive pryglet med Ildtangen, Ildskuffen, eller hvad der var nærmest ved Haanden, og da hun nu engang er bleven vant til denne Behandlingsmaade, antager jeg, at Deres Revselser maa være temmelig kraftige, naar de skulle gøre Indtryk.“

„Hvorledes skal man da bære sig ad med hende,“ sagde Miss Ophelia.

„De har opkastet et alvorligt Spørgsmaal,“ sagde St. Clare, „som jeg ønsker, at De selv vilde besvare. Hvorledes man skal bære sig ad med et menneskeligt Væsen, som kun kan

styres ved Svøben, er, naar denne slaar fejl, et ganske alminde-ligt Spørgsmaal hernede blandt os."

„Jeg ved det sandelig ikke; jeg har aldrig set Mage til Barn."

„Saadanne Børn ere meget almindelige iblandt os, ligesaa vel som saadanne Mandfolk og Fruentimmer. Hvorledes skulle de styres?" sagde St. Clare.

„Det er sandeligt mere, end jeg kan sige," svarede Miss Ophelia.

„Det gaar ikke mig bedre," sagde St. Clare. „De op-rørende Grusomheder og Afskyligheder, som engang imellem finde Vej til Bladene — f. Eks. hint Tilfælde med Prue — hvorfra hidrøre vel de? Hyppigt fra en gradvis Forhærdelse paa bægge Sider, idet Herren bliver mere og mere grusom, ligesom Tjene-ren mere og mere haardhudet. Pisk og Skældsord virke som Opium; man maa fordoble den tidligere Dosis, alt som Pirre-ligheden sløves. Jeg indsaa dette meget tidligt, da jeg var bleven Slaveejer, og besluttede aldrig at begynde derpaa, da jeg ikke vidste, hvor jeg skulde holde op, og i det mindste vilde bevare min menneskelige Natur. Følgen heraf er bleven, at mine Tjenestefolk opføre sig som forkælede Børn; men jeg anser dette for at være bedre for bægge Parter, end om de bægge bleve til Dyr. De har talt meget om vort Ansvar med Hensyn til Opdragelsen, Kusine, og jeg fik derfor Lyst til at lade Dem forsøge det med eet Barn, der kun er som saa mange tusinde andre iblandt os."

„Det er Eders System, som skaber saadanne Børn," sagde Miss Ophelia.

„Det ved jeg; men de ere nu engang skabte — de ere til — og hvad skal man gøre med dem?"

„Nu, jeg kan just ikke sige, at jeg takker Dem for, at De vil lade mig anstille dette Forsøg. Men da det forekommer mig at være en Pligt, skal jeg holde ud dermed og gøre mit bedste," sagde Miss Ophelia, og Miss Ophelia arbejdede derpaa med rosværdig Iver og Kraft med sin ny Undersaat. Hun indførte regelmæssige Timer og Beskæftigelser for hende og paatog sig at lære hende at læse og sy.

I den første Kunst var Barnet lærenemt nok, lærte at kende Bogstaver ligesom ved et Trylleri og kunde meget snart læse rent; men Syningen var en langt vanskeligere Opgave. Hun var saa smidig som en Kat og saa livlig som en Abe, og

det var hende en Vederstyggelighed at sidde stille for at sy; hun brækkede derfor sine Synaale, kastede dem hemmeligt ud af Vinduerne eller ned i Gulvsprækkerne, tilsmudskede sin Traad, eller bragte den i Urede, ja kastede endog undertiden med en underfundig Bevægelse et helt Nøgle bort. Hendes Bevægelser vare næsten ligesaa hurtige som en øvet Taskenspillers og hendes Herredømme over hendes Ansigt fuldkomment saa stort, og skønt Miss Ophelia nok kunde indse, at saa mange Genvordigheder ikke kunde indtræffe af sig selv, den ene efter den anden, kunde hun dog ikke have opdaget hende, med mindre hun havde brugt en Aarvaagenhed, som ikke vilde levnet hende Tid til noget som helst andet.

Topsy gjorde sig snart bemærket i Huset. Hendes Anlæg til ethvert Slags Spilopper, Ansigtsfordrejelser og Efterabelser, til at danse, støde Kolbytter, klatre, synge, fløjte og efterligne enhver Lyd, der gjorde Indtryk paa hendes Indbildningskraft, syntes uudtømmelige. I sine Fritimer havde hun bestandigt hvert eneste Barn i Huset, gabende af Forundring og Forbavselse, i Hælene paa sig, Miss Eva ikke engang undtagen, der syntes at blive fortryllet af hendes vilde Uglspilstreger, ligesom en Due undertiden fortrylles af en glinsende Slange. Miss Ophelia blev urolig over, at Eva fandt saa stort Behag i Topsys Omgang, og bad St. Clare forbyde hende den.

„Aa, lad Barnet blot skøtte sig selv," svarede St. Clare. „Lad hende kun more sig med Topsy."

„Men et saa fordærvet Barn — frygter De ikke for, at hun vil lære hende ondt?"

„Hun kan ikke lære hende ondt; hun kunde maaske lære andre Børn det; men det onde triller bort fra Evas Sjæl, ligesom Dug fra et Kaalblad; ikke een Draabe trænger ind."

„Vær ikke altfor vis i Deres Sag," sagde Miss Ophelia. „Jeg ved nok, at jeg aldrig vilde lade noget af mine Børn lege med Topsy."

„Deres Børn vilde ikke behøve det," svarede St. Clare, „men det gøre mine maaske; kunde Eva fordærves, vilde hun være bleven det for flere Aar siden."

I Førstningen blev Topsy haanet og foragtet af de andre Tjenestefolk, men de fik snart Grund til at forandre deres Mening. Det opdagedes meget snart, at enhver, som tilføjede Topsy en Fornærmelse, kunde være vis paa kort efter at møde en eller anden Ubehagelighed; enten savnedes et Par Ørenringe

eller et andet Yndlingssmykke, eller ogsaa fandtes et Klædningsstykke pludselig aldeles ødelagt; snart faldt den paagældende over en Spand varmt Vand og snart fik han paa en helt uforklarlig Maade en Syndflod af Skyllevand over Hovedet paa sig, naar han var i sin allerbedste Stads; men naar der anstilledes Undersøgelse, var der aldrig nogen, hvem disse Skammeligheder kunde tilskrives. Topsy blev atter og atter indstævnet for Gaardsretten, men udholdt stedse sine Forhør med den opbyggeligste Uskyldighed og Alvorlighed i sit Ydre. Ingen tvivlede paa, hvem der var Ophavsmanden til alt dette, men der kunde aldrig tilvejebringes det mindste umiddelbare Bevis til Støtte for Formodningerne, og Miss Ophelia var altfor retfærdig til at kunne tillade sig nogen vilkaarlig Fremgangsmaade.

Derhos passedes Tiden til disse Spilopper stedse saa godt, at Forbryderen yderligere dækkedes derved. Saaledes valgtes Øjeblikkene til Hævnens Fuldbyrdelse paa de to Kammerpiger Rosa og Jane bestandigt paa de Tider, naar de, hvad ikke saa sjældent var Tilfældet, vare i Unaade hos deres Frue, da en Klage fra deres Side saa naturligvis ikke fandt Sympati. Topsy bragte, kort sagt, snart Huset til den Erkendelse, at det var klogest at lade hende i Fred.

Topsy var rask og behændig til alt legemligt Arbejde og lærte enhver Ting, som vistes hende, med forbavsende Hurtighed. Efter en ganske kort Undervisning havde hun lært at holde Miss Ophelias Værelse i en saadan Orden, at selv denne egne Dame ikke kunde finde noget at udsætte derpaa. Dødelige Hænder kunde ikke brede et Lagen glattere, lægge Puder akkuratere, støve omhyggeligere af og stille smukkere op, end Topsy, naar hun kun vilde — men det var ikke ret ofte, at hun vilde. Naar Miss Ophelia efter tre eller fire Dages omhyggeligt og taalmodigt Opsyn nærede den sangvinske Tro, at Topsy omsider havde taget paa Lærdom, saa at hun ikke længere behøvede at se hende paa Fingrene, men kunde beskæftige sig med andre Ting, holdt Topsy et Par Timers Tid et sandt Karneval af Forstyrrelse. I Stedet for at rede Sengen, morede hun sig med at tage Pudevaarene af og stikke sit uldne Hoved ind mellem Puderne, indtil det undertiden fik en groteſk Prydelse af Fjer, som strittede ud i alle Retninger; klatrede op ad Sengestolperne og lod sig hænge med Hovedet nedad; svang Lagenerne i Luften og kastede dem omkring paa Gulvet; iklædte Skraapuden Miss Ophelias Natdragt og opførte forskellige sceniske Kunstpræstationer

med den, idet hun sang og fløjtede og skar Ansigter ad sig selv foran Spejlet, kort sagt, som Miss Ophelia kaldte det, „var den livagtige Kain".

Engang traf Miss Ophelia Topsy, der havde bundet hendes bedste røde kinesiske Crep Shawl om Hovedet som en Turban, foretagende sine Øvelser i stor Stil foran Spejlet, idet Miss Ophelia med en hos hende højst paafaldende Uagtsomhed havde ladet Nøglen blive siddende i Kommoden.

„Topsy," sagde hun efter ganske at have tabt Taalmodigheden, „hvorfor bærer Du Dig saaledes ad?"

„Ved ikke, Missis; det er sagtens fordi jeg er saa syndig."

„Jeg ved slet ikke, hvad jeg skal gøre ved Dig, Topsy."

„Gud, Missis, De maa piske mig; min gamle Missis piskede mig altid. Jeg er ikke vant til at arbejde, naar jeg ikke faar Pisk."

„Men jeg har nu engang ikke Lyst til at give Dig Pisk. Du kan opføre Dig godt, naar Du kun vil; hvorfor vil Du da ikke?"

„Gud, Missis, jeg er vant til at faa Pisk; jeg har sagtens godt deraf."

Miss Ophelia forsøgte Midlet, og Topsy gjorde da stedse en frygtelig Støj ved at skrige, hulke og bede, skønt hun en halv Time efter, siddende paa en fremspringende Kant af Altanen og omringet af en Hob beundrende „Unger", ytrede den dybeste Foragt for den hele Sag.

„Miss Feely piske! — Vilde ikke tage Livet af en Flue med sin Pisk. Nej, da skulde I set, hvorledes gamle Massa kunde slænge ens Kød; gamle Massa forstod Rumlen!"

Topsy lagde stedse stor Vægt paa sine egne Synder og Forbrydelser, dem hun aabenbart betragtede som særdeles Udmærkelser.

„Gud, I Morianer," kunde hun sige til sine Tilhørere, „vide I vel, at I alle ere Syndere? For det ere I, hver eneste en af Jer. Hvide Folk ere ogsaa Syndere — det siger Miss Feely; men jeg tror, at Negerne ere de største; dog I, I ere ingenting imod mig. Jeg er saa skrækkelig syndig, at ingen kan komme mig nær. Jeg kunde faa gamle Missis til at bande mig i en halv Time. Jeg tror bestemt, at jeg er den syndigste Skabning i Verden," og dermed kunde Topsy støde en Kolbytte, klatre rask og væver op paa et højere Punkt og aabenbart gøre sig til af dette sit Fortrin.

Miss Ophelia beskæftigede sig hver Søndag meget ivrigt med at undervise Topsy i Katekismus. Topsy havde en ualmindelig Ordhukommelse og ramsede op med en Færdighed, der højligen opmuntrede hendes Lærerinde.

„Hvad tror De, at det vil nytte hende?“ spurgte St. Clare.

„O, det have Børn altid godt af. Det er jo noget, som Børn altid lære,“ svarede Miss Ophelia.

„Hvad enten de fatte det eller ikke?“ bemærkede St. Clare.

„Børn fatte det aldrig straks; men naar de ere blevne voksne, bliver det dem klart.“

„Mig er det endnu ikke blevet klart,“ sagde St. Clare, „skønt jeg kan bevidne, at De proppede det samvittighedsfuldt i mig, medens jeg var en Dreng.“

„De var altid god til at lære, Augustin. Jeg nærede dengang store Forhaabninger om Dem,“ sagde Miss Ophelia.

„Og dem nærer De ikke længere?“ spugte St. Clare.

„Jeg vilde ønske, at De var ligesaa god nu, som De var som Dreng, Augustin.“

„Det vilde jeg med, det er sandt, Kusine,“ sagde St. Clare. „Naa, bliv kun ved med at lære Topsy Katekismus; maaske bringer De dog tilsidst noget ud af det.“

Topsy, der under denne Samtale havde staaet som en sort Billedstøtte med sømmeligt foldede Hænder, gik nu paa et Vink af Miss Ophelia videre:

„Da vore første Forældre havde faaet deres frie Vilje, maatte de forlade Edens Have, hvori de vare skabte.“

Topsy blinkede spørgende med Øjnene.

„Hvad er det, Topsy?“ spurgte Miss Ophelia.

„Med Forlov, Missis, laa den Have i Kentucky?“

„Hvilken Have, Topsy?“

„Den Have, de forlode. Jeg har tidt hørt Massa sige, at vi vare komne fra Kentucky.“

St. Clare lo.

„De maa give hende en Forklaring, ellers laver hun sig en,“ sagde han. „Der synes at antydes en Udvandringsteori her.“

„O, ti dog stille, Augustin!“ sagde Miss Ophelia. „Hvorledes kan jeg udrette noget, naar De altid gør Løjer?“

„Naa, nu skal jeg paa Ære ikke mere forstyrre Øvelserne,“ sagde St. Clare og gik med Avisen ind i Dagligstuen, hvor han blev siddende, til Topsy var færdig med sin Oplæsning. Det gik meget godt med den, med Undtagelse af, at hun undertiden

paa en snurrig Maade omsatte nogle vigtige Ord, i hvilken Fejltagelse hun haardnakket fremturede, trods alle Bestræbelser for at bringe hende ud af den; og St. Clare fandt, trods alle sine Løfter om at være god, en ondskabsfuld Fornøjelse i disse Fejltagelser og kaldte, naar han fik Lyst til at more sig, Topsy til sig for at lade hende, uagtet Miss Ophelias Indvendinger, gentage de forargelige Steder.

„Hvorledes tror De, at jeg kan udrette noget med Barnet, naar De bliver saaledes ved?“ sagde hun da gerne.

„Ja, det er ogsaa for slemt; jeg skal heller ikke gøre det mere; men det morer mig at høre denne lille Gavstrik snuble over disse knudrede Ord.“

„Men De bestyrker hende i hendes Fejl.“

„Hvad gør det til Sagen? Det ene Ord er hende ligesaa godt som det andet.“

„De vil, at jeg skal opdrage hende, og De bør derfor erindre, at hun er et fornuftigt Væsen, og være varsom med Deres Indflydelse paa hende.“

„Ja, desværre, det bør jeg! Men som Topsy selv siger: „Jeg er saa syndig!“

Omtrent saaledes gik det et Aars Tid eller to med Topsys Opdragelse, idet Miss Ophelia plagede sig den ene Dag efter den anden med hende som med et Slags kronisk Sygdom, til hvis Besøg hun med Tiden blev ligesaa vant, som Folk undertiden kunne vænne sig til Gigt eller nervøs Hovedpine.

St. Clare morede sig paa samme Maade over Barnet, som man kan more sig over en Pappegøjes eller en Hundehvalps Narrestreger, Hvergang Topsys Synder havde bragt hende i Unaade paa andre Steder, søgte hun stedse et Tilflugtssted bag hans Stol, og da skaffede St. Clare enten paa den ene eller paa den anden Maade hende Fred. Af ham fik hun mangen en blank Sølvskilling, som hun brugte til Nødder eller Sukkergodt, hvilket hun med sorgløs Ædelmodighed uddelte blandt alle Børnene i Huset; thi Topsy var, det maatte man lade hende, godmodig og gavmild og kun ondskabsfuld i sin Nødværge. Hun er nu optagen i vort corps de ballet og vil fra Tid til anden efter sin Tur træde op med andre Personer.

Etogtyvende Kapitel.

Kentucky.

Vore Læsere have maaske intet imod for en kort Tid at kaste et Blik tilbage paa Onkel Toms Hytte ved Gaarden i Kentucky og se, hvad der er foregaaet iblandt dem, som han der lod blive tilbage.

Det var sildigt en Sommereftermiddag og alle Døre og Vinduer i den store Dagligstue stode vidt aabne for at opfordre enhver forvildet Luftning, der maatte være i godt Humør, til at komme indenfor. Mr. Shelby sad i en stor Forsal, der førte ind til Stuen og gik igennem hele Længden af Huset til en Altan ved hver Ende. Liggende mageligt bagover i en Lænestol og med Hælene oppe paa en anden, nød han sin Eftermiddagscigar. Mrs. Shelby sad i Døren, beskæftiget med noget fint Sytøj, og syntes at have noget paa Hjertet, som hun søgte en Lejlighed til at komme frem med.

„Ved Du," sagde hun, „at Chloe har faaet Brev fra Tom?"

„Har hun? Saa maa Tom jo have fundet en Ven der. Naa, hvorledes har han det den gamle Dreng?"

„Han er bleven købt af en meget fornem Familie, maa jeg antage," svarede Mrs. Shelby, „bliver godt behandlet og har kun lidt at bestille."

„Naa, det glæder mig, det glæder mig rigtigt at høre," sagde Mr. Shelby med Hjertelighed. „Nu vænner Tom sig nok til sit Ophold i det sydlige og vil næppe længes efter at komme tilbage til os."

„Nej tværtimod; han spørger meget ivrigt om," svarede Mrs. Shelby, „naar Pengene til hans Indløsning kunne være tilvejebragte."

„Det ved jeg virkelig ikke," ytrede Mr. Shelby. „Begynder det først at gaa skævt med Forretningerne, er der ingen Ende derpaa. Det er ligesom at springe fra den ene Tue til den anden i en Mose. Man maa laane af den ene for at kunne betale den anden og saa laane af den tredje for at kunne betale den første — og disse fordømte Veksler forfalde, førend man kan faae Tid til at røge sig en Cigar og vende sig om — Rykkerbreve og Rykkere i egen Person — Pine og Plage fra Morgen til Aften."

„Det forekommer mig dog, min Ven, at vi kunde gøre noget for at bringe os paa Fode igen. Sæt, at Du solgte alle Hestene og en af Dine Avlsgaarde og saa betalte Din Gæld?“

„O hvor latterligt, Emilie! Du er den bedste Kone i hele Kentucky, og dog har Du ikke Forstand nok til at indse, at Du ikke forstaar Dig paa Forretninger, noget, som Fruentimmer aldrig gøre og aldrig kunne gøre.“

„Kunde Du da i det mindste ikke give mig lidt Oplysning om Dine Anliggender,“ sagde Mrs. Shelby; „en Fortegnelse over, hvad Du skylder bort og hvad Du har tilgode, f. Eks., og lade mig forsøge paa, om jeg ikke kunde hjælpe Dig at spare?“

„O, plag mig dog ikke, Emilie! Jeg kan ikke sige det med Bestemthed. Jeg ved det kun saa omtrent, men mine Anliggender lade sig ikke saaledes glatte og pudse, som Chloe pudser Krusten paa sine Postejer. Du forstaar Dig nu engang ikke paa Forretninger, siger jeg Dig.“

Og Mr. Shelby, som ikke kendte noget andet Middel til at skaffe sine Anskuelser Indgang, hævede Stemmen, en meget bekvem og overtydende Bevismaade, naar en Mand taler om Forretninger med sin Kone.

Mrs. Shelby tav med et lille Suk. Tingen var, at skønt hendes Mand havde sagt, at hun var et Fruentimmer, besad hun dog en lys, kraftig, praktisk Aand og en Karakterstyrke, som i enhver Henseende var hans langt overlegen, saa at det slet ikke vilde have været saa taabeligt, som Mr. Shelby troede, at have anset hende i Stand til at føre Roret. Hendes Hjerte var fuldt af Længsel efter, at hun kunde komme til at opfylde sit Løfte til Tom og Tante Chloe, og hun sukkede, da Udsigten dertil formørkedes mere og mere.

„Tror Du ikke, at det paa en eller anden Maade kunde lykkes os at tilvejebringe hin Sum? Stakkels Tante Chloe! Hun er saa opsat derpaa!“

„Det gør mig ondt for hende. Jeg var for rask til at love det. Det er vist bedst at sige Chloe det hele, for at hun kan fatte sig i sin Skæbne. Desuden tager Tom sig nok om et Par Aars Tid en anden Kone, og det er derfor bedst, at hun ogsaa slaar sig sammen med en anden.“

„Jeg har lært mine Folk, Shelby, at deres Ægteskaber

ere ligesaa hellige som vore, og det kunde aldrig falde mig ind at give Chloe et saadant Raad."

„Det er Skade, Kone, at Du har bebyrdet dem med en Moralitet, der staar saa højt over deres Kaar og Udsigter. Det har jeg altid fundet."

„Det er kun Bibelens Moralitet, Shelby."

„Naa, naa, Emilie, jeg vil paa ingen Maade blande mig i Dine religiøse Anskuelser; kun synes de at være aldeles uskikkede for Mennesker i saadanne Kaar."

„Ja, det ere de rigtignok," sagde Mrs. Shelby, „og netop derfor hader jeg af min ganske Sjæl den hele Ting. Jeg siger Dig rent ud, min Ven, jeg kan ikke løse mig selv fra de Løfter, jeg har givet disse hjælpeløse Skabninger. Kan jeg ikke paa anden Maade skaffe Pengene tilveje, saa antager jeg Elever i Musik, hvoraf jeg kan faa nok, ved jeg, og fortjener selv Pengene."

„Du vilde dog vel aldrig fornedre Dig selv saaledes, Emilie? Dertil kunde jeg aldrig give mit Samtykke."

„Fornedre! Vilde det fornedre mig saa meget, som at bryde mit Ord til de hjælpeløse? Nej, i Sandhed!"

„Ja, Du er nu altid saa heroisk og overspændt," sagde Mr. Shelby, „men jeg tror dog, at Du gør bedst i at betænke Dig lidt, førend Du giver Dig af med en saadan Don Quixotiade."

Her afbrødes Samtalen ved at Tante Chloe viste sig i Enden af Verandaen.

„Vil Missis ikke komme hen og se paa disse Smaafolk?'

Chloe havde en sælsom Lyst til at kalde Smaakreature Smaafolk, en Sprogbrug, som hun, trods hyppige Rettelser og Advarsler af Familiens yngre Medlemmer, ikke var at formaa til at give Slip paa.

„Herre Gud," plejede hun at sige, „det forstaar jeg mig ikke paa; det ene Ord er ligesaa godt som det andet; Smaafolk ere nu ogsaa noget godt," og saaledes vedblev Chloe at bruge sit ejendommelige Udtryk.

Mrs. Shelby smilede, da hun saa Chloe staa med et meget alvorligt og tankefuldt Ansigt foran en hel Del slagtede Kyllinger og Ænder.

„Jeg tænker paa, om Missis ikke vilde have disse hersens Smaafolk til en Kyllingepostej."

„Det er mig temmelig ligegyldigt, Tante Chloe; lav Du dem kun til som Du vil."

Chloe stod og famlede tankeløst med dem; det var aabenbart ikke Kyllingerne, som hun tænkte paa. Omsider sagde hun med den Fnisen, hvormed hendes Stamme ofte fremsætter et tvivlsomt Spørgsmaal:

„Gud, Missis, hvorfor ville Massa og Missis bryde deres Hoveder med Pengene og ikke bruge det, de have lige for Haanden?"

„Jeg forstaar Dig ikke, Chloe," sagde Mrs. Shelby, der paa Grund af sit Kendskab til Chloes Væsen ikke tvivlede paa, at hun jo havde hørt hvert eneste Ord af den Samtale, der havde fundet Sted mellem hende og hendes Mand.

„Men Gud, Missis," sagde Chloe atter fnisende; „andre Folk leje jo deres Negere ud og tjene Penge ved dem. De lade ikke saadan en Sværm æde sig fra Hus og Gaard."

„Naa, Chloe, hvem vilde Du da foreslaa, at vi skulde leje ud?"

„Gud, jeg foreslaar ingenting, men det er kun Sam, som har fortalt mig, at en af disse hersens Kandittere, som de kaldes i Louisville, har sagt, at han gerne vilde have et Menneske, som forstod sig paa Kager og Postejer; han vilde give fire Dollars om Ugen derfor, sagde han."

„Og saa, Chloe?"

„Ja, og saa, Missis, saa har jeg tænkt paa, at det var paa Tiden, at Sally kom til at bestille noget paa sin egen Haand. Sally har nu saa længe staaet under min Opsigt og hun er næsten ligesaa dygtig som jeg selv, og vilde Missis bare lade mig gaa, kunde jeg hjælpe til at skrabe Pengene sammen. Jeg er ikke bange for at stille mine Kager og Postejer ved Siden af nogen Kanditters."

„Konditors, Chloe."

„Ak Gud, Missis, det kan jo være det samme; Ordene ere saa kuriøske, at jeg aldrig kan sige dem rigtigt."

„Men, Chloe, vil Du forlade Dine Børn?"

„Gud, Missis, Drengene ere store nok til at kunne gaa paa Arbejde; de trives meget godt, og Sally, hun vil tage sig af det lille Barn; det er saadan en sød lille Unge, som allerede kan skøtte sig selv."

„Louisville ligger temmelig langt borte."

„Aa, hvem er bange for det? Det ligger maaske længere nede ad Floden, noget nærmere ved min gamle Mand?" sagde

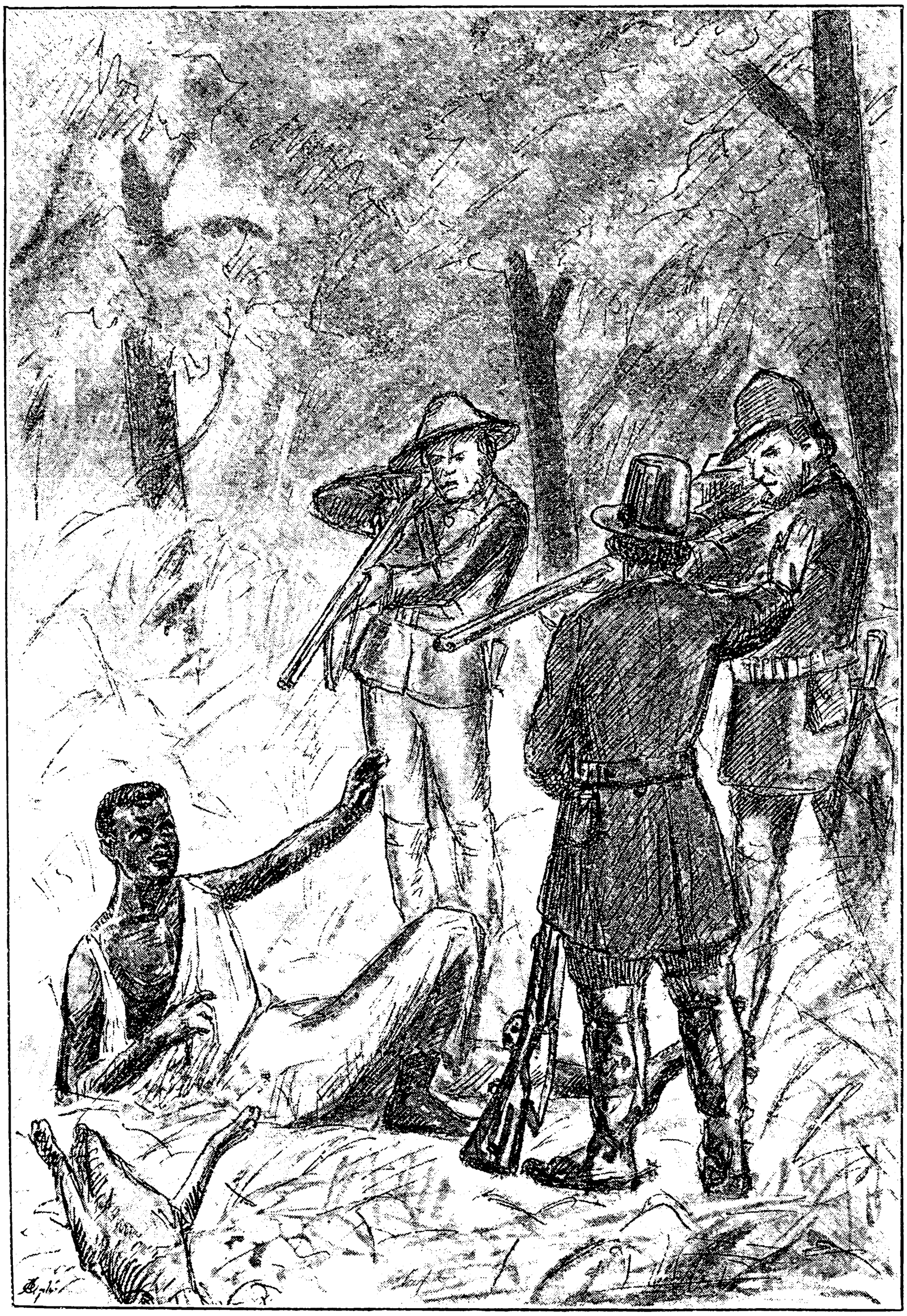

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Chloe, udtalende disse sidste Ord i en spørgende Tone og seende paa Mrs. Shelby.

„Nej, Chloe, det er mange hundrede Mile længere borte," svarede Mrs. Shelby.

Chloe hang med Hovedet.

„Det er det samme; Du skal dog komme ham nærmere ved at komme derhen, Chloe. Hver eneste Cent af Din Ugeløn skal blive lagt til Side til Din Mands Indløsning."

Som naar en klar Solstraale forvandler en mørk Sky til Sølv, saaledes opklaredes øjeblikkeligt Chloes Ansigt; det skinnede formeligt.

„Gud, hvor Missis er god! Jeg havde tænkt paa det selvsamme, da jeg ikke behøver Klæder eller Sko eller nogen Ting; jeg kunde lægge hver eneste Cent op. Hvor mange Uger er der i Aaret, Missis?"

„Tooghalvtreds," svarede Mrs. Shelby.

„Gud, er der saa mange? Og fire Dollars for hver af dem, hvor meget gør det?"

„Tohundredeogotte Dollars," svarede Mrs. Shelby.

„Jh nej dog!" sagde Chloe med en glad og forundret Betoning. „Og hvor længe kan det vare, inden jeg faar det tjent sammen, Missis?"

„En fire, fem Aar, Chloe; men Du behøver ikke at fortjene det hele; jeg skal nok lægge noget til."

„Men jeg vil ikke vide af, at Missis giver sig til at lære Børn at spille eller saadant noget. Det har Massa fuldkommen Ret i: det kan slet ikke gaa an. Jeg vil haabe, at det aldrig vil komme saa vidt med vor Familie, saalænge jeg har et Par Hænder."

„Vær kun ikke bange Chloe; jeg skal nok vogte Familiens Ære," sagde Mrs. Shelby smilende. „Men naar tænker Du at rejse?"

„Jeg tænker slet Ingenting; kun har Sam sagt, at han skulde ned til Floden med nogle Føl, og at jeg kunde følge med ham, og derfor har jeg pakket mit Tøj sammen. Hvis Missis tillader det, kan jeg følge med Sam i Morgen tidligt, naar Missis vil skrive mig et Pas og give mig et Anbefalingsbrev med."

„Det skal jeg, Chloe, ifald Mr. Shelby ikke har noget derimod. Men jeg maa først tale med ham."

Mrs. Shelby gik ovenpaa, og Tante Chloe begav sig henryft til sin Hytte for at træffe sine Forberedelser.

„Gud, Massa George, De ved ikke, at jeg skal til Louisville i Morgen!“ sagde hun til George, som, da han traadte ind i hendes Hytte, fandt hende ivrig beskæftiget med at bringe sit lille Barns Klædningsstykker i Orden. „Derfor vil jeg først lægge disse Sager til Rette. Men jeg skal af Sted, Massa George, af Sted for at tjene fire Dollars om Ugen, og Missis vil lægge det alt sammen til Side for at købe min gamle Mand tilbage igen.“

„Naa, det var udmærket!“ udbrød George. „Hvornaar rejser Du?“

„I Morgen med Sam. Men nu er De nok saa god, Massa George, og sætter Dem til at skrive til min gamle Mand og fortælle ham det hele, er De ikke?“

„Jo ganske vist,“ svarede George; „Onkel Tom vil blive rigtig glad ved at høre fra os. Jeg vil straks gaa ind efter Papir og Blæk, og saa kan jeg med det samme skrive til ham om de nye Føl, Tante Chloe.“

„Ja vist, ja vist, Massa George; saa skal jeg imidlertid gøre en Bid Kylling i Stand til Dem; nu faar De ikke saasnart igen Aftensmad hos Deres stakkels gamle Tante.“

Toogtyvende Kapitel.

„Græsset hentørres, Blomsten visner.“

Livet svinder for os alle, een Dag ad Gangen; og saaledes svandt det ogsaa for vor Ven Tom, indtil to Aar vare forløbne. Skønt adskilt fra alt, hvad hans Sjæl havde kært, og skønt han ofte følte en higende Længsel efter, hvad der laa hinsides, var han dog aldrig ganske ulykkelig til Mode; thi saa hensigtsmæssigt er den menneskelige Følelses Harpe bestrenget, at kun et Brag, der sønderriver enhver Streng, ganske kan tilintetgøre dens Harmoni; og naar vi skue tilbage paa Tidsrum, der vise sig for os som opfyldte af Nød og Trængsler, mindes vi

dog, at hver Time i sit Løb medbragte sine Adspredelser og Lindringer, saa at vi, om vi end ikke vare helt lykkelige, dog heller ikke vare helt ulykkelige.

I sit eneste Læseværelse læste Tom om En, som havde „lært at være tilfreds med hvilken som helst Tilstand, hvori han befandt sig", og Tom fandt dette at være en god og fornuftig Lære, som ogsaa stemmede godt med den Sindsro og Tænksomhed, han havde erhvervet sig ved at læse i den samme Bog.

Hans Brev til Hjemmet blev, som vi i det foregaaende Kapitel have fortalt, til rette Tid besvaret af Massa George med en stor og tydelig Skoledrengehaand, der, som Tom sagde, „kunde læses næsten tværs over Værelset". Det indeholdt forskellige opmuntrende Efterretninger hjemme fra, hvorom Læseren er bleven fuldstændig underrettet, og meddelte saaledes, at Tante Chloe var bleven lejet ud til en Konditor i Louisville, hvor hun ved sin Duelighed i Postejfaget fortjente store Summer, der, som Tom maatte vide, helt og holdent skulde lægges tilside til Hjælp til Pengene til hans Indløsning; Mose og Pete trivedes godt, og det lille Barn travede omkring overalt i Huset under Opsyn af Sally og af hele Familien overhovedet.

Toms Hytte var for Øjeblikket lukket; men George udbredte sig glimrende over de Prydelser og Udvidelser, den skulde erholde, naar Tom kom tilbage.

Resten af Brevet indeholdt en Fortegnelse over Georges Skolestudier, hvoraf hver enkelt Post begyndte med et stolt Frakturbogstav, samt en Navneliste over de fire nye Føl, der vare komne til Gaarden, siden Tom var kommen bort, og meddelte i Forbindelse hermed, at Fader og Moder havde det godt. Stilen i dette Brev var afgjort sammentrængt og kort, men Tom ansaa det for det vidunderligste literære Produkt, der havde set Lyset i den nyere Tid. Han kunde ikke blive ked af at se paa det og raadførte sig endog med Eva om, hvorledes han skulde faa det sat i en Ramme for at hænge det op paa sit Kammer. Kun Vanskeligheden af at indrette det saaledes, at man kunde se bægge Sider af Bladet, lagde Hindringer i Vejen for dette Foretagende.

Venskabet mellem Tom og Eva var vokset med Barnet. Det vilde været vanskeligt at sige, hvilken Plads hun indtog i sin trofaste Tjeners bløde, modtagelige Hjerte. Han elskede hende som noget skrøbeligt og jordisk og tilbad hende dog næsten

som noget himmelsk og guddommeligt. Han stirrede paa hende, som den italienske Sømand stirrer paa sit Billede af Jesusbarnet, med en Blanding af Ømhed og Ærbødighed, og at føje hende i hendes kærlige smaa Indfald og imødekomme hine tusinde simple Ønsker, der omgive Barndommen ligesom med en broget Regnbue, var Toms højeste Glæde. Naar han gik paa Torvet om Morgenen, udsøgte han stedse de skønneste Buketter i Blomsterudsalgene og stak en udvalgt Fersken eller Appelsin i sin Lomme for at give hende den, naar han kom hjem; og det Syn, som frydede ham mest, var, naar hun med sit solkare Ansigt tittede ud ad Porten efter ham og gjorde det barnlige Spørgsmaal: „Naa, Onkel Tom, hvad har Du med til mig i Dag?"

Heller ikke var Eva mindre ivrig i venlige Gentjenester. Skønt kun et Barn, læste hun dog smukt op; et fint, musikalsk Øre, en levende, poetisk Indbildningskraft og en instinktmæssig Sympati for alt stort og ædelt satte hende i Stand til at læse saaledes for i Bibelen, som Tom aldrig før havde hørt det. I Førstningen læste hun kun for at glæde sin beskedne Ven, men snart udfød hendes dybe Natur sine fine Rødder og snoede sig om den majestætiske Bog; og Eva elskede den, fordi den vakte de sælsomme Længsler og stærke, dunkle Følelser hos hende, som lidenskabelige Børn med en levende Indbildningskraft saa gerne ville fornemme.

De Afsnit, hvori hun fandt størst Behag, vare Aabenbaringen og Profeterne, Afsnit, hvis dunkle og vidunderlige Billedsprog og glødende Ord gjorde et saa meget dybere Indtryk paa hende, som hun forgæves forespurgte sig om deres Betydning, og hun og hendes ukonstlede Ven, det unge og det gamle Barn, vare heri af samme Mening. Alt, hvad de vidste, var, at de talte om en Herlighed, der skulde aabenbares, om et vidunderligt noget, som først skulde komme, uden at de vidste, hvorfor; og skønt det ikke forholder sig saaledes med den fysiske Videnskab, er det dog, hvad den moralske angaar, en Sandhed, at det, som ikke kan forstaas, ikke altid er unyttigt. Thi Sjælen vaagner som en skælvende fremmed mellem to dunkle Evigheder, den evige Forbigangenhed og den evige Fremtid. Lyset skinner kun paa et lidet Rum omkring den, og derfor maa den hige mod det ubekendte, og de Stemmer og skyggeagtige Bevægelser, der nærme sig den fra Begejstringens tilhyllede Støtte, finde hver sit Svar og Ekko i dens egen forventningsfulde Natur. Dens gaadefulde Billeder ere ligesaa mange Talismaner og Ædelstene

med Judskrifter i ubekendte Hieroglyfer; den gemmer dem i sin Barm og venter at skulle læse dem, naar den kommer hinsides Støvet.

Paa dette Tidspunkt af vor Historie var hele St. Clares Hus for Øjeblikket flyttet ud til Villaen ved Pontchartrain Søen. Sommerens Hede havde drevet enhver, som kunde forlade den lumre og usunde By, til at opsøge Søens Bredder og kølige Luftninger.

St. Clares Villa var et Landsted i østindisk Stil, der omgaves af lette Verandaer af Bambusrør og paa alle Sider vendte ud til Haver og Lystanlæg. Den almindelige Dagligstue vendte ud til en stor Have, som duftede af enhver af Vendekresenes maleriske Planter og Blomster og hvorfra bugtede Gange løb lige ned til Bredden af Søen, hvis sølvblanke Vandflade steg og sank i Solstraalerne — et Maleri, der aldrig nogen Time var det samme, men dog med hver Time blev skønnere.

Det var en af hine guldglødende Solnedgange, som sætter hele Synskresen i een Lue af Herlighed og forvandler Vandet til nok en Himmel. Søen laa i rosenrøde eller gyldne Striber, undtagen hvor hvidvingede Fartøjer hist og her glede frem og tilbage som ligesaa mange Aander, og smaa gyldne Stjerner tindrede gennem Flammeskæret og spejlede sig, idet de skælvede i Vandet.

Tom og Eva sade paa en lille Mosbænk i en Lund, nederst i Haven. Det var en Søndag Aften, og Evas Bibel laa opslaaet paa hendes Skød. Hun læste: „Og jeg saa et Hav af Glas, blandet med Ild."

„Tom," sagde Eva, idet hun pludseligt standsede og pegede ud mod Søen, „der er det."

„Hvilket, Miss Eva?"

„Ser Du det ikke — der?" sagde Barnet, pegende paa det spejlblanke Vand, som, idet det steg og sank, tilbagestraalede Himlens gyldne Skær. „Der er et Hav af Glas, blandet med Ild."

„Sandt nok, Miss Eva," sagde Tom og sang

„O, havde jeg Morgenens Vinger,
Til Kanaans Kyst jeg da fløj;
Straalende Engle mig førte da hjem
Til det nye Jerusalem."

„Hvor tror Du, at det nye Jerusalem er, Onkel Tom? spurgte Eva.

„O, oppe i Skyerne, Miss Eva.“

„Saa tror jeg, at jeg kan se det,“ sagde Eva. „Se engang paa disse Skyer! De se ud som store Porte af Perler, og paa den anden Side af dem — langt, langt borte, kan Du se — er alt Guld. Tom, syng, om „de straalende Engle“.“

Tom sang Ordene af en velbekendt Salme

„Jeg ser et straalende Englekor
Sig kvæge ved Herligheden;
Og klædte de ere i snehvide Skrud
Og Sejrens Palmer de bære.“

„Onkel Tom, jeg har set dem,“ sagde Eva.

Det tvivlede Tom slet ikke paa; det overraskede ham ikke det mindste. Havde Eva sagt ham, at hun havde været i Himlen, vilde han have fundet det fuldkomment sandsynligt.

„De besøge mig undertiden, naar jeg sover, disse Engle,“ og Evas Øjne bleve drømmeriske og hun nynnede med dæmpet Stemme:

„Og klædte de ere i snehvide Skrud
Og Sejrens Palmer de bære.“

„Onkel Tom,“ sagde Eva, „der gaar jeg hen.“

„Hvorhen, Miss Eva?“

Barnet stod op og pegede med sin lille Haand mod Himlen; den glødende Aftenrøde belyste hendes guldgule Haar og blussende Kind med et Slags overjordisk Straaleskær, og hendes Øjne vendte sig fulde af Inderlighed mod Himlen.

„Jeg gaar derhen,“ sagde hun, „til de straalende Engle, Tom; jeg gaar derhen og det ret snart.“

Det trofaste gamle Hjerte fornam et pludseligt Stik, og Tom tænkte paa, hvor ofte han i det sidste halve Aar havde lagt Mærke til, at Evas smaa Hænder vare blevne magrere, hendes Hud gennemsigtigere og hendes Aandedræt kortere, og at hun, naar hun løb eller legede i Haven, hvilket hun forhen kunde gøre i flere Timer, nu snart blev træt og mat. Han havde ofte hørt Miss Ophelia tale om en Hoste, som intet af hendes mange Lægemidler vilde helbrede, og selv nu brændte disse glødende Kinder og smaa Hænder af hektisk Feber, og dog var den Tanke, som Evas Ord havde fremkaldt, først falden ham ind nu.

Har der nogensinde været et Barn som Eva? Ja, det har der; men deres Navne findes kun paa Ligstene, og deres yndige Smil, deres himmelske Øjne, deres sælsomme Ord og

Væsen høre til længselsfulde Hjerters begravede Skatte. I hvor mange Familier hører man ikke sige, at al de levendes Godhed og Ynde ikke er noget imod det ejendommelige Trylleri ved een, som er gaaet bort? Det er som om Himlen havde en særlig Skare af Engle, hvis Hverv det var at opholde sig her for en Tid og indsmigre sig i det ustadige Menneskehjerte for at tage det med sig, naar de flyve hjem igen. Naar Du ser hin dybe, aandfulde Glans i Øjet, naar den lille Sjæl aabenbarer sig i Ord, sødere og klogere, end det sædvanlige Barneord, da haab ikke paa at beholde dette Barn; thi Himlen har trykket sit Segl paa det og Udødelighedens Lys skinner ud fra dets Øje.

Saaledes er det ogsaa med Dig, elskede Eva, Du, Dit Hjems lyse Stjerne! Du svinder bort; men de, der elske Dig højest, vide det ikke.

Samtalen mellem Tom og Eva afbrødes af Miss Ophelias hastige Kalden.

„Eva — Eva! — Men Barn dog, Duggen falder jo; Du maa ikke være længere ude."

Eva og Tom skyndte sig ind.

Miss Ophelia var gammel og erfaren i Sygeplejens Taktik. Hun var fra Ny England og kendte godt de første underfundige Skridt af hin snigende, lumske Sygdom, der bortriver saa mange af de skønneste og elskværdigste, og forinden endnu en eneste Livsfiber synes at være brudt, uigenkaldeligen har paatrykt dem Dødens Segl.

Hun havde lagt Mærke til den lette, tørre Hoste og Kindens med hver Dag tiltagende Rødme, ligesom heller ikke Øjets Glans, eller den luftige, af Feberen fremkaldte Spændstighed kunde skuffe hende.

Hun søgte at meddele St. Clare sin Frygt, men han afviste hendes Formodninger med en urolig Heftighed, der ikke lignede hans sædvanlige letsindige Godmodighed.

„Skrig dog ikke altid saaledes som en Krage, Kusine, det er mig modbydeligt!" plejede han da gerne at sige. „Ser De da ikke, at det blot er, fordi Barnet vokser? Børn tabe jo altid i Kræfter, naar de vokse for stærkt."

„Men denne Hoste!"

„Aa Pasjar med den Hoste! Den har ikke noget at betyde. Hun er maaske bleven forkølet."

„Det var netop saaledes, at Eliza, Jane og Ellen og Maria Sanders bleve angrebne."

„O, ti dog stille med disse Ammestuehistorier. I gamle Kællinger blive saa kloge, at et Barn ikke kan hoste eller nyse, uden at I straks skulle se Død og Undergang staa for Døren; pas bare godt paa Barnet og lad hende ikke komme ud i Aftenluften eller lege for længe, saa gaar det nok over."

Saaledes talte St. Clare, men han blev ængstelig og urolig. Med feberagtig Spænding iagttog han Eva Dag for Dag, hvilket kunde ses deraf, at han hyppigt sagde, „at Barnet befandt sig fuldkomment vel; det havde intet at betyde med den Hoste; det var kun en Smule Nervesvækkelse, som Børn jo saa ofte havde." Men han beskæftigede sig mere med hende, end ellers; bad hende oftere køre ud med sig; kom hver anden eller tredie Dag hjem med en eller anden Recept, eller styrkende Medicin, „ikke fordi," sagde han, „at Barnet trængte dertil; men det kunde dog aldrig skade."

Det maa bemærkes, at det, der fremfor alt ængstede hans Hjerte, var Barnets med hver Dag tiltagende Modenhed i Aand og Følelser. Skønt hun endnu stedse havde et Barns fantastiske Ynde, lod hun dog ofte falde Ord af en saadan Dybsindighed og sælsom, overnaturlig Klogskab, at de syntes at være en Inspiration. I saadanne Øjeblikke følte St. Clare en pludselig Gysen og trykkede hende i sine Arme, som om dette kærlige Favntag kunde frelse hende, og hans Hjerte svulmede af en vild Beslutning om at beholde og aldrig slippe hende.

Barnets hele Sjæl og Hjerte syntes at tabe sig i Kærlighedsgerninger. Hun havde stedse af Naturen været ædelmodig, men der var nu en rørende og kvindelig Betænksomhed ved hende, som enhver maatte lægge Mærke til. Hun vilde endnu bestandig gerne lege med Topsy og de andre farvede Børn, men syntes dog nu snarere at være Tilskuer ved, end en virkelig Deltager i deres Lege, og kunde sidde halve Timer ad Gangen og more sig over Topsys Narrestreger, men derpaa syntes der pludseligt at fare en Sky hen over hendes Ansigt, hendes Øjne bleve fugtige og hendes Tanker vare langt borte.

„Moder," sagde hun en Dag pludseligt til denne, „hvorfor lære vi ikke vore Tjenestefolk at læse?"

„Hvilket Spørgsmaal, Barn! Det gøre Folk jo aldrig."

„Men hvorfor gøre de det ikke?" vedblev Eva.

„Fordi det ingen Nytte er til, at de kunne læse. Det bidrager ikke til, at de arbejde bedre, og til andet ere de ikke skabte."

„Men de burde kunne læse i Katekismen, Moder, for at kunne lære Guds Vilje at kende."

„O, alt, hvad de behøve at vide derom, kunne de faa læst for sig."

„Jeg synes, Moder, at enhver bør selv kunne læse. De behøve det mange Gange, naar der ingen er, som kan læse for dem."

„Du er et sært Barn, Eva," sagde hendes Moder.

„Miss Ophelia har dog lært Topsy at læse," indvendte Eva.

„Ja, og Du ser, hvad Gavn hun har deraf. Topsy er den sletteste Skabning, jeg nogen Sinde har set."

„Og nu stakkels Mammy," sagde Eva. „Hun holder saa meget af at høre tale om Gud og vilde saa gerne kunne læse! Hvorledes skal hun bære sig ad, naar jeg ikke kan læse for hende?"

Marie, som havde travt med at rydde op i en Skuffe, svarede:

„Med Tiden, Eva, faar Du naturligvis andet at tænke paa, end bestandigt at læse for Tjenestefolkene. Ikke fordi det jo er meget passende, og jeg har ogsaa selv gjort det, medens jeg endnu var frisk nok dertil. Men naar Du først skal til at tænke paa Dit Toilette og gaa i Selskab, vil Du ingen Tid have. Se engang," tilføjede hun, „disse Juveler har jeg tænkt paa at forære Dig, naar Du skal ud i Verden; jeg bar dem selv paa mit første Bal, og jeg kan forsikre Dig, Eva, at jeg gjorde Opsigt."

Eva tog Juvelskrinet og tog et Diamanthalsbaand op af det. Hendes store, tankefulde Øjne hvilede paa det, men det var klart, at hendes Tanker vare andet Steds.

„Hvor Du ser alvorlig ud, Barn!" sagde Marie.

„Er dette Smykke mange Penge værd, Moder?"

„Ja, det er det rigtignok. Fader bestilte det i Frankrig. Det er en hel lille Formue værd."

„Gid det var mit," sagde Eva, „og jeg maatte gøre med det, hvad jeg vilde."

„Hvad vilde Du da gøre med det?"

„Jeg vilde sælge det og købe mig en Ejendom i en af de frie Stater, hvorhen jeg vilde føre alle vore Folk, og antage Lærere, som skulde lære dem at læse og skrive."

Eva afbrødes af sin Moders Latter.

„At oprette et Institut! Vilde Du da ikke ogsaa tære dem at spille paa Fortepiano og male paa Fløjl?“

„Jeg vilde lære dem at læse i deres Bibel og skrive Bogstaver og læse de Breve, som blive skrevne til dem,“ sagde Eva roligt. „Jeg ved, at det gør dem meget ondt, at de ikke kunne noget af alt dette. Tom føler det — Mammy føler det — og saaledes gaar det saa mange af dem. Jeg synes det er Uret.“

„Stille, stille, Eva; Du er kun et Barn! Du forstaar Dig ikke paa disse Ting,“ sagde Marie, „og desuden faar jeg ondt i Hovedet af denne Snakken.“

Marie havde stedse en Hovedpine ved Haanden, naar en Samtale ikke huede hende. Eva listede sig bort, men fra den Tid gav hun Mammy flittigt Undervisning i at læse.

Treogtyvende Kapitel.

Henrique.

Omtrent paa denne Tid tilbragte St. Clares Broder Alfred med sin ældste Søn, en Dreng paa tolv Aar, et Par Dage hos Familien ved Søen.

Intet Syn kunde være smukkere eller mere paafaldende, end Synet af disse Tvillingbrødre. I Stedet for at frembringe Lighed imellem dem, havde Naturen gjort dem til Modsætninger i enhver Henseende, og dog syntes et gaadefuldt Baand at forene dem i et nøjere Venskab, end sædvanligt.

De plejede gerne at spadsere Arm i Arm op og ned ad Alleerne og Gangene i Haven: Augustin med det guldgule Haar, de blaa Øjne, den æterisk bøjelige Skikkelse og de livlige Træk, og den sortøjede Alfred med den stolte, romerske Profil, de fast sluttede Lemmer og den bestemte Holdning. De havde stedse noget at udsætte paa hinandens Anskuelser og Levevis, men kunde derfor ikke mindre undvære hinandens Selskab; thi Modsætningen imellem dem syntes at forene dem, ligesom Tiltrækningskraften mellem Magnetens modsatte Poler.

Alfreds ældste Søn Henrique var en herlig, sortøjet Dreng,

fuld af Mod og Liv, og syntes fra Bekendtskabets første Øjeblik at blive aldeles fortryllet af sin Kusine Evangelines aandelige Ynde.

Eva havde en lille, snehvid Yndlingskleppert, der gik saa mageligt som en Vugge og var ligesaa from som sin lille Beherskerinde, og denne Kleppert blev nu trukken op til Bagverandaen af Tom, medens en Mulutdreng paa omtrent tretten Aar kom trækkende med en lille sort Araber, som nylig med stor Bekostning var bleven anskaffet til Henrique.

Henrique nærede en Drengs hele Stolthed af denne sin nye Ejendom, og da han nærmede sig og modtog Tøjlerne af sin lille Rideknægt, eftersaa han den omhyggeligt, og hans Pande formørkedes.

„Hvad er dette, Dodo, Du lille dovne Hund! Du har jo ikke striglet min Hest i Morges?“

„Jo, Massa,“ svarede Dodo ydmygt, „men den har siden smurt sig til.“

„Hold Mund, Slyngel!“ sagde Henrique og løftede heftigt sin Ridepisk i Vejret. „Hvor tør Du vove at tale?“

Drengen var en smuk, klarøjet Mulat af samme Størrelse som Henrique, og hans krøllede Haar hang ned omkring en høj, kæk Pande. Han havde hvidt Blod i sine Aarer, som man kunde se af hans Kinders hurtige Blussen og hans Øjnes Tindren, idet han ivrigt søgte at tale.

„Massa Henrique,“ begyndte han.

Henrique slog ham over Ansigtet med sin Ridepisk, tvang ham, idet han greb ham i Armen, i Knæ og slog ham, til han blev ganske aandeløs.

„Der, Du uforskammede Hvalp! Har Du nu lært at lade være at svare igen, naar jeg taler til Dig? Træk Hesten tilbage og gør den ordentlig ren. Jeg skal vise Dig, hvor Du hører hen!“

„Unge Massa,“ sagde Tom, „han vilde vist sagt, at Hesten baltrede sig, da han trak den ud fra Stalden; den er saa vælig — derved fik den Støv paa sig; jeg saa selv, at han striglede den.“

„Hold Du Din Mund, til man befaler Dig at tale!“ sagde Henrique, drejende sig rundt paa Hælen, og gik op ad Trappen for at tale med Eva, som stod der i sin Ridedragt.

„Bedste Kusine, det gør mig ondt, at denne dumme Knægt har ladet Dig vente,“ sagde han. „Lad os sætte os her paa

Bænken, til de komme. Men hvad fejler Dig, Kusine? Du ser saa alvorlig ud."

„Hvor kunde Du være saa grusom og slem mod stakkels Dodo?" sagde Eva.

„Grusom — slem?" svarede Drengen med uforstilt Forundring. „Hvad mener Du med det, kære Eva?"

„Jeg kan ikke lide, at Du kalder mig kære Eva, naar Du bærer Dig saaledes ad," sagde Eva.

„Kære Kusine, Du kender ikke Dodo; det er den eneste Maade at behandle ham paa, han er saa fuld af Løgn og Udflugter. Den eneste Maade er at kue ham straks — ikke at lade ham lukke sin Mund op; saaledes bærer Fader sig ad."

„Men Onkel Tom sagde, at det var sket ved et Tilfælde, og han siger aldrig noget, som ikke er sandt."

„Saa er han ogsaa en sjælden gammel Neger!" sagde Henrique. „Dodo lyver saa stærkt som en Hest kan rende."

„Du fræmmer ham til at lyve, naar Du behandler ham saaledes."

„Men, Eva, Du tager Dig jo saaledes af Dodo, at jeg maa blive misundelig paa ham."

„Du slog ham, uden at han fortjente det."

„Aa, saa kan det gælde for en Gang, naar han fortjener Bank og ikke faar dem. Et Par Rap kan Dodo altid have godt af; han er en sand Djævleunge, kan jeg forsikre Dig; men jeg skal ikke slaa ham oftere, naar Du ser paa det, siden det gør Dig saa bedrøvet."

Eva fandt sig ikke tilfredsstillet, men mærkede, at det ikke vilde nytte noget at forsøge paa at faa hendes smukke Fætter til at forstaa hendes Følelser.

Kort efter kom Dodo med Hestene.

„Naa, Dodo, denne Gang har Du skilt Dig ganske godt ved det," sagde hans unge Herre med en naadigere Mine. „Kom nu og hold Miss Evas Hest, medens jeg hjælper hende op i Sadlen."

Dodo kom og stod ved Siden af Evas Kleppert. Hans Ansigt var bevæget, og hans Øjne saa ud, som om han havde grædt.

Henrique, som gjorde sig til af sin gentlemansmæssige Behændling i alt, hvad der henhører til Galanteri, fik snart sin smukke Kusine op i Sadlen, hvorpaa han samlede Tøjlerne og rakte hende dem.

Men Eva bøjede sig ned til den anden Side af Hesten, hvor Dodo stod, og sagde, idet han slap Tøjlerne: „Du er en god Dreng; Tak skal Du have."

Dodo saa forbavset op paa det yndige Barneansigt; Blodet trængte op i hans Kinder og Taarerne frem i hans Øjne.

„Kom hid, Dodo!" sagde hans Herre bydende.

Dodo sprang til og holdt Hesten, medens hans Herre satte sig op.

„Der har Du et Par Skilling til at købe Sukkergodt for, Dodo," sagde Henrique; „gaa og hent Dig noget."

Og Henrique travede ned ad Gangen bagefter Eva; men Dodo blev staaende og saa efter de to Søskendebørn. Den ene havde givet ham Penge, den anden, hvad han satte langt større Pris paa, et venligt Ord i en venlig Tone. Dodo havde kun været nogle Maaneder skilt fra sin Moder. Hans Herre havde købt ham i et Slavemagasin for hans smukke Ansigts Skyld som et Sidestykke til den smukke Kleppert, og han fik nu sin Dressur af sin unge Herres Hænder.

De to Brødre St. Clare havde fra et andet Sted i Haven været Vidner til Prygleścenen.

Augustins Kind blussede, men han bemærkede kun med sin sædvanlige spydige Ligegyldighed:

„Det er nok, hvad man kalder republikansk Opdragelse, Alfred?"

„Henrique er en Satan af en Dreng, naar han bliver hidsig," svarede Alfred ligegyldigt.

„Du betragter formodentlig dette som en gavnlig Øvelse for ham?" sagde Augustin tørt.

„Selv om jeg ikke gjorde dette, kunde jeg dog ikke forhindre det. Henrique er en sand lille Orkan; hans Moder og jeg have for længe siden opgivet ham. Men derhos er Dodo en ren Trold; ingenting bider paa ham, om han ogsaa faar nok saa mange Prygl."

„Og dette er for at lære Henrique det første Vers af en Republikaners Katekismus: „Alle Mennesker ere fødte frie og lige."

„Bah!" sagde Alfred, „en af Tom Jeffersons Sætninger af fransk Vind og Følsomhed. Det er virkelig latterligt at høre sligt gaa fra Mund til Mund i vore Dage."

„Det mener jeg med," sagde Augustin betydningsfuldt.

„Thi," vedblev Alfred, „vi ser jo tydeligt nok, at alle

Mennesker ikke ere fødte frie og lige; de ere fødte til alt andet. Jeg for min Del anser Halvparten af denne republikanske Pasfiar for det rene Charlataneri. Det er de dannede, de oplyste, de formuende, de forfinede, som ere fødte til at have lige Rettigheder, og ikke Pøbelen."

„Saa længe Du kan holde Pøbelen i den Tro," sagde Auguſtin; „men i Frankrig tog den ſig dog ogſaa een Gang til Rette."

„Den maa naturligvis holdes nede med Konſekvens og Fasthed, saaledes, som jeg nok skulde," sagde Alfred, idet han satte sin Fod haardt mod Jorden som om han traadte paa nogen.

„Det bliver et rædsomt Jordskred, naar den rejser sig," sagde Auguſtin, „som f. Eks. paa St. Domingo."

„Bah! Det skulle vi nok forebygge her i Landet," sagde Alfred. „Vi maa sætte os imod al denne Snak om Opdragelse og Oplysning, som nu er kommen i Gang. De lavere Klasser maa ikke opdrages."

„Derimod nytter ingen Modstand," indvendte Auguſtin; „opdrages ville de, og vi kunne ikke gøre andet, end sige, hvorledes. Vort System bestaar i at opdrage dem i Vankundighed og Dyriskhed. Vi bryde alle menneskelige Baand og gøre dem til umælende Dyr, og som saadanne ville vi lære dem at kende, naar de faa Overmagten."

„De skulle aldrig faa Overmagten!" sagde Alfred.

„Det er rigtigt," sagde St. Clare; „sæt Dampen op, luk Sikkerhedsklappen til og sid paa den, og se saa til, hvor Du kommer i Land."

„Naa," sagde Alfred, „det faa vi se. Jeg er ikke bange for at sidde paa Sikkerhedsklappen saa længe Kedlerne ere stærke og Maskineriet arbejder som det skal."

„Saaledes tænkte ogsaa Adelsmændene paa Ludvig den Sekstendes Tid, og saaledes tænker Østerrig nu; men en smuk Morgen mødes I maaske alle oppe i Luften, naar Kedlerne ere sprungne."

„Det maa Tiden vise," sagde Alfred leende.

„Hør," sagde Auguſtin, „er der noget, som i vor Tid er blevet aabenbaret med en guddommelig Lovs Styrke, da er det dette, at Masserne ville rejse sig og de nederste Klasser blive de øverste."

„Det er nu en af de sædvanlige røde, republikanske Tale-

maader, Auguſtin! Hvorfor har Du dog ikke lagt Dig efter at blive Folketaler? Du vilde være bleven en vældig Demagog! Dog haaber jeg, at jeg er død, førend dette de fidtede Masſers tuſindaarige Rige kommer."

„Fidtede eller ikke fidtede, ſaa ville de beherſke Eder, naar deres Tid kommer, og de ville netop blive ſaadanne Herſkere, ſom I gøre dem til," ſagde Auguſtin. „Den franſke Adel vilde, at Folket ſkulde være »sans culottes,« og den fik ſaa mange Sansculotter til Herſkere, at den fik mere end nok af dem. Folket paa Hayti —

„O, ſtille dog, Auguſtin! Som om vi ikke havde faaet nok af dette afſkylige, foragtelige Hayti! Haytierne vare ikke Agelſaxere; havde de været det, vilde Hiſtorien være bleven ganſke anderledes. Den angelſaxiſke Stamme er den, der beherſker Verden, og den vil vedblive at være det."

„Nu vel, der findes allerede nu en ikke ubetydelig Tilſætning af angelſaxiſk Blod blandt vore Slaver," ſagde Auguſtin. „Mange af dem have kun ſaameget af Afrikaneren tilbage, at vor beregnende Faſthed og Omſigt faar et Slags tropiſk Varme deraf. Kommer St. Domingo Timen nogen Sinde, vil angelſaxiſk Blod føre an i Kampen. Sønner af hvide Fædre, i hvis Aarer alle vore ſtolte Følelſer brænde, ville ikke ſtedſe lade ſig købe og ſælge og afhænde. De ville rejſe ſig og med ſig rejſe deres Mødres Stamme."

„Snikſnak! Urimeligheder!"

„Ja," ſagde Auguſtin, „der er et gammelt Ord, ſom ſiger: „Som det var i Noahs Dage, ſaaledes ſkal det blive; de ſpiſte, de drak, de plantede, de byggede og vidſte af intet, førend Syndfloden kom og overvældede dem."

„I det hele taget, Auguſtin, finder jeg, at Dine Talenter kunde paſſe ſig for en omvandrende Præſt," ſagde Alfred leende. „Vær kun ikke bange for os; Beſiddelſen er vort bedſte Værn. Vi have faaet Magten. Denne underkuede Stamme," ſagde han og ſtampede haardt mod Jorden, „er nede, og den ſkal blive nede! Vi have Kraft nok til at bevogte vort eget Krudt."

„Sønner, der opdrages ſom Din Henrique, ville blive ypperlige Skildvagter ved Eders Krudttaarne; de ere ſaa koldblodige, ſaa beſindige!" ſagde Auguſtin. Ordſproget ſiger, at den, ſom ikke kan beherſke ſig ſelv, kan ikke beherſke andre."

„Deri indeholdes en Ulempe," ſagde Alfred tankefuld. „Det er jo viſtnok en vanſkelig Sag at opdrage Børn i Over-

ensstemmelse med vort System, idet det giver Lidenskaberne, der i vort Klima iforvejen ere hede nok, altfor meget Raaderum. Jeg har megen Møje med Henrique. Drengen har et ædelt Sind og et varmt Hjerte, men er ligesom en Raket, naar han bliver hidsig. Jeg tror, at jeg vil sende ham Nord paa for at lade ham opdrage der, hvor Lydighed er mere i Mode og hvor han vil komme til at omgaas mere med Ligemænd og mindre med undergivne."

„Eftersom Børneopdragelsen er Menneskeslægtens Hovedopgave," sagde Augustin, „forekommer det mig at burde tages i Betragtning, at vort System ikke er heldigt i den Henseende."

„I visse Retninger er det vistnok uheldigt, i andre derimod heldigt," sagde Alfred. „Det gør Drenge modige og mandige, og selve Lasterne hos en fornedret Race bidrage til at styrke de modsatte Dyder hos dem. Saaledes tror jeg, at Henrique har faaet en skarpere Sands for Sanddruhedens Skønhed ved at se, at Løgn og Bedrageri er Slaveriets almindelige Skjoldmærke."

„En kristelig Anskuelse af Sagen, i Sandhed!" sagde Augustin.

„Hvad enten den er kristelig eller ikke, saa er den sand og omtrent ligesaa kristelig, som de fleste andre Ting her i Verden," sagde Alfred.

„Kan gerne være," sagde Augustin.

„Naa, det hjælper ikke at snakke, Augustin. Vi have vist drøftet dette forslidte Emne over femhundrede Gange, tør jeg sige. Hvad mener Du om et Parti Toccodille?"

De to Brødre sprang op ad Trappen til Verandaen og sadde snart ved et let Bord af Bambusrør med Toccodillebrædtet imellem sig. Medens de opstillede deres Brikker, sagde Alfred:

„Hør, Augustin, tænkte jeg som Du, vilde jeg gøre noget."

„Det vilde jeg gerne tro; Du hører til dem, der have Foretagelsesaand; men hvad skulde det være for noget?"

„Jh, for Eksemplets Skyld, hæve Dine Tjenestefolk op paa et højere Standpunkt," svarede Alfred med et halvt spottende Smil.

„Du kunde ligesaa gerne stille Bjærget Ætna ovenpaa dem og befale dem at rejse sig op under det, som sige til mig, at jeg skal hæve mine Tjenestefolk op til et højere Standpunkt, saalænge de trykkes i Støvet af hele den Samfundsmasse, der hviler paa dem. Et Menneske formaar intet imod Almenhedens fælles Virksomhed. Skal Opdragelsen udrette noget, maa den

BIBLIOTHECA REGIA · SISNENSIS · HAFNIENSIS

udgaa fra Staten, eller ogsaa maa saa mange være enige om den, at den kan blive til en rivende Strøm."

„Du har det første Kast," sagde Alfred, og snart vare Brødrene fordybede i Spillet og hørte intet, førend en Skraben af Hestehove lød nedenfor Verandaen.

„Der komme Børnene," sagde Augustin og stod op. „Se engang derned, Alf, har Du nogensinde set noget saa smukt?" Og det var i Sandhed ogsaa et skønt Syn. Henrique med den kække Pande, de sorte, glinsende Lokker og glødende Kinder lo overgivent, idet han bøjede sig over mod sin smukke Kusine, medens de nærmede sig. Hun var iført en blaa Ridedragt og en Hue af samme Farve. Bevægelsen havde givet hendes Kinder en glimrende Kolorit og forhøjet Virkningen af hendes paafaldende gennemsigtige Hud og guldgule Haar.

„Himmel, hvilken blændende Skønhed!" udbrød Alfred. „Hør, Augustin, hun vil sikkert med det første volde adskillige Hjerter Sorg."

„Det vil hun kun altfor sikkert; Gud skal vide, at jeg er bange nok derfor!" svarede St. Clare i en Tone af pludselig Bitterhed, idet han skyndte sig ned for at hjælpe hende af Hesten.

„Søde Eva, Du er dog vel ikke bleven altfor træt?" sagde han og trykkede hende i sine Arme.

„Nej, Fader," sagde Barnet, men hendes korte, hurtige Aandedræt gjorde ham urolig.

„Hvorfor vilde Du ride saa rask? Du ved at Du ikke har godt deraf."

„Jeg følte mig saa vel og syntes saa godt derom, at jeg ganske glemte det."

St. Clare bar hende i sine Arme ind i Dagligstuen og lagde hende paa Sofaen.

„Henrique, Du maa være forsigtig med Eva," sagde han; „Du maa ikke ride stærkt med hende."

„Jeg skal nok passe godt paa hende," svarede Henrique, idet han satte sig ved Sofaen og greb Evas Haand.

Eva befandt sig snart meget bedre. Hendes Fader og Onkel fortsatte atter deres Parti, og Børnene bleve ene sammen.

„Hør, Eva, Du ved ikke hvor ondt det gør mig, at Fader kun vil blive her et Par Dage, og at jeg saa ikke faar Dig at se igen før om lang Tid! Blev jeg her hos Dig, vilde jeg bestræbe mig for at blive god og være venlig mod Dodo. Det er aldrig min Hensigt at være ond mod Dodo, men, ser Du

vel, jeg har saadant et hidsigt Gemyt. Dog slem imod ham er jeg egentlig ikke. Engang imellem giver jeg ham et Par Skilling, og Du ser selv, at han gaar godt klædt. I det hele taget synes jeg, at Dodo har det ganske godt."

„Vilde Du synes, at Du havde det godt, naar der ikke var en eneste Skabning omkring Dig, som elskede Dig?"

„Jeg? — Nej, det vilde jeg naturligvis ikke."

„Og dog har Du taget Dodo bort fra alle de Venner, han nogen Sinde har havt, og nu har han ikke en eneste Skabning, som elsker ham; ingen kan være god paa den Maade."

„Ja, det kan jeg ikke gøre for, det ved jeg. Jeg kan ikke hente hans Moder, og selv kan jeg ikke elske ham, ligesaa lidt som nogen anden kan det, saavidt jeg ved."

„Hvorfor kan Du ikke det?" spurgte Eva.

„Elske Dodo? Nej, Eva, det vil Du dog vel ikke forlange af mig! Jeg kan nok lide ham, men man elsker dog ikke sine Tjenestefolk."

„Da gør jeg det."

„Hvor sært!"

„Siger Bibelen ikke, at vi skulle elske alle?"

„O, Bibelen! Den siger rigtignok saa mange Ting, men ingen tænker paa at følge den; nej, Eva, det tænker ingen paa, ved Du nok."

Eva sagde intet; hendes Øjne vare en liden Stund ubevægelige og tankefulde.

„Elsk i alt Fald stakkels Dodo, kære Fætter," sagde hun omsider, „og vær god imod ham for min Skyld."

„Jeg kunde elske hvem det skulde være for Din Skyld, kære Kusine; thi Du forekommer mig i Sandhed at være den yndigste Skabning jeg nogen Sinde har set." Og Henrique talte med en Inderlighed, som bragte hans smukke Ansigt til at gløde. Eva hørte paa ham med den største Naturlighed, uden at forandre et Træk, og sagde kun: „Det glæder mig at høre Dig tale saaledes, kære Henrique; jeg vil haabe, at Du ikke glemmer det."

Middagsklokken gjorde Ende paa Samtalen.

Fireogtyvende Kapitel.

Varsler.

To Dage senere skiltes Alfred St. Clare og Augustin, og Eva, som af Omgangen med sin unge Fætter havde ladet sig friste til Legemsanstrengelser, der overgik hendes Kræfter, følte sig snart meget mat. St. Clare sandt sig omsider i at søge Lægehjælp, noget, som han stedse havde været bange for, fordi det var Indrømmelsen af en uvelkommen Sandhed.

Men Eva befandt sig et Par Dage saa ilde, at hun maatte holde sig inde, og Lægen blev hentet.

Marie St. Clare havde ikke lagt Mærke til Barnets gradvis aftagende Helbred og Kræfter, fordi hun var aldeles optagen af at studere to eller tre nye Sygdomsformer, for hvilke hun troede, at hun vilde blive et Offer. Det var Maries første Troesartikel, at ingen nogen Sinde havde lidt eller kunde lide saa meget, som hun, og hun afviste derfor stedse med Harme enhver Ytring om, at nogen af hendes Omgivelser kunde være syg. I et saadant Tilfælde var hun stedse vis paa, at det ikke var andet, end Dovenskab eller Mangel paa Viljekraft, og at de, naar de blot havde lidt, hvad hun havde lidt, snart vilde erkende Forskellen.

Miss Ophelia havde flere Gange, men uden Nytte, søgt at vække hendes moderlige Frygt hos Eva. „Jeg kan ikke se, at Barnet fejler noget," havde hun da sagt; „hun løber jo omkring og leger nok saa muntert."

„Men hun har Hoste."

„Hoste! Tal ikke til mig om Hoste. Jeg har ligefra min Barndom lidt af Hoste. Da jeg var paa Evas Alder, troede man, at jeg havde Tæring. Mammy sad oppe og vaagede hos mig den ene Nat efter den anden. O, Evas Hoste har intet at betyde."

„Men hun bliver saa mat og kortaandet."

„Gud, det har jeg selv været i flere Aar; det er kun en Nervesvækkelse."

„Men hun sveder saa stærkt om Natten."

„Det samme har været Tilfældet med mig i de sidste ti Aar. Mine Klæder kunne meget ofte flere Nætter i Rad være drivvaade, saa at der ikke er en tør Traad i min Natdragt, og

Mammy maa hænge Lagenerne op til Tørring. Nej, saa slemt sveder Eva ikke!"

Miss Ophelia havde i længere Tid ikke oftere aabnet sin Mund i den Anledning, men nu, da Eva var bleven virkelig og øjensynlig syg, og en Læge var bleven kaldet, talte Marie pludselig i en anden Tone.

„Hun vidste," sagde hun, „hun følte, at hun var bestemt til at blive den ulykkeligste af Mødre. Her maatte hun slæbe paa sin nedbrudte Helbred, og hendes eneste, elskede Barn gaa i Graven lige for hendes Øjne," og Marie vækkede Mammy om Nætterne og skændte og støjede endnu heftigere, end før, saa lang Dagen var paa Grund af denne nye Ulykke.

„Kære Marie, tal dog ikke saaledes!" sagde St. Clare. „Du maa ikke straks hengive Dig til Fortvivlelsen."

„Du har ikke en Moders Følelser, St. Clare! Du har aldrig villet forstaa mig og gør det heller ikke nu."

„Men Du taler jo, som om alt Haab var ude!"

„Jeg kan ikke tage det saa ligegyldigt som Du, St. Clare. Føler Du intet ved, at Dit eneste Barn befinder sig i denne forurolige Tilstand, saa gør jeg det. Det Stød er altfor stærkt for mig i Forbindelse med det, jeg allerede iforvejen har at bære paa."

„Vistnok," sagde St. Clare, „er Eva meget fin, det har jeg altid vidst, ligesom ogsaa, at hun er vokset saa hurtigt, at det har taget paa hendes Kræfter, og at hendes Stilling nu er kritisk. Men for Øjeblikket er det kun Varmen, Spændingen under hendes Fætters Besøg og den megen Bevægelse, hvori hun har været, som har taget paa hende. Lægen siger, at der endnu er Grund til at haabe."

„Ja, kan Du se Sagen fra den lyse Side, saa vær saa god; det er en sand Velgerning ikke at være altfor følsom her i Verden. Jeg vilde kun ønske, at jeg ikke var saaledes til Mode, som jeg er; det gør mig saa rent ulykkelig. Gid jeg kunde være saa rolig, som I andre."

Og de „andre" havde god Grund til at opsende den samme Bøn; thi Marie bar nu sine nye Lidelser til Skue som Grund og Undskyldning for alle de Plagerier, hvormed hun hjemsøgte enhver af sine Omgivelser. Ethvert Ord, der blev sagt, enhver Ting, der blev gjort eller ikke gjort, var kun et nyt Bevis paa, at hun omgaves af haardhjertede, ufølsomme Væsener, der ikke ænsede hendes særlige Sorger. Stakkels Eva hørte nogle af

disse Udladelser og var nærved at græde sine smaa Øjne ud af Medynk med sin Moder og af Sorg over, at hun voldte hende saa megen Kummer.

Efter et Par Ugers Forløb forbedredes Symptomerne betydeligt — det Slags bedrageriske Havblik, hvormed hendes ubønhørlige Sygdom saa ofte, endog paa Gravens Rand skuffer det ængstede Hjerte. Eva kunde atter være i Haven og paa Altanerne, kunde spøge og le, og hendes henrykte Fader paastod, at man snart vilde se hende saa frisk som nogen. Kun Miss Ophelia og Lægen lode sig ikke opmuntre af denne bedaarende Vaabentilstand, og der var desuden endnu et Hjerte, som nærede den samme Vished, og det var Evas lille Hjerte. Hvad er det, som undertiden saa roligt og tydeligt forkynder Sjælen, at dens jordiske Tid er kort? Er det den døende Naturs hemmelige Instinkt, eller Sjælens anelsesfulde Pulseren, idet Udødeligheden nærmer sig? Det være hvad det vil, saa hvilede det som en rolig, sød, poetisk Vished i Evas Hjerte, at Himlen var nær; roligt som Lyset af den nedgaaende Sol, sødt som Efteraarets klare Stilhed hvilede hendes lille Hjerte, kun betynget af Sorg for deres Skyld, som elskede hende saa højt.

Thi skønt hun fik den ømmeste Pleje og Livet aabnede sig for hende med al den Glans, som Kærlighed og Rigdom kunde give det, sørgede hun dog ikke selv over, at hun skulde dø.

I den Bog, hvori hun og hendes enfoldige gamle Ven havde læst saa meget sammen, havde hun set og i sit unge Hjerte indpræget Billedet af Ham, der havde elsket de smaa Børn, og alt som hun havde stirret og grublet, havde Han ophørt at være et Billede fra den fjærne Forbigangenhed og var bleven en levende, alt omgivende Virkelighed. Hans Kærlighed omfattede hendes Barnehjerte med mere end dødelig Ømhed, og til Ham og hans Hjem, sagde hun, var det, at hun gik.

Men hendes Hjerte hang med bedrøvet Kærlighed ved alle dem, hun skulde lade blive tilbage, mest ved hendes Fader; thi skønt Eva aldrig havde dannet sig nogen klar Forestilling derom, havde hun dog en instinktmæssig Fornemmelse af, at hun var knyttet fastere til hans Hjerte, end til nogen andens. Hun elskede sin Moder, fordi hun selv var et saa kærligt Væsen, og den Egenkærlighed, hun havde bemærket hos hende, gjorde hende kun bedrøvet og forvirret; thi hun nærede Barnets ubetingede Tillid til, at hendes Moder ikke kunde gøre noget, som var urigtigt, og der var noget ved hende, som Eva ikke kunde blive

klog paa, men hun slog det stedse hen med den Tanke, at det, naar alt kom til alt, dog var hendes Moder, og hun elskede hende saa højt.

Hun hang ogsaa ved hine venlige, tro Tjenestefolk, for hvem hun var Lys og Solskin. Børn anstille i Almindelighed ikke abstrakte Betragtninger; men Eva var et sjældent modent Barn og det, hvortil hun havde været Vidne af de sørgelige Følger af det System, hvorunder de levede, var lidt efter lidt trængt ind i hendes tankefulde, grublende Hjertes Dybder. Hun følte uklare Længsler efter at gøre noget for dem, Længsler, som stode i en sørgelig Modsætning til hendes spæde Legemes Svaghed.

„Onkel Tom," sagde hun en Dag, da hun læste for sin Ven, „nu kan jeg forstaa, hvorfor Jesus saa gerne vilde dø for os."

„Hvorfor det, Miss Eva?"

„Fordi jeg har følt det samme."

„Hvad er det, Miss Eva? Jeg forstaar Dem ikke."

„Jeg kan ikke sige Dig det; men dengang jeg saa de stakkels Skabninger paa Dampbaaden, da Du og jeg rejste hertil — nogle havde mistet deres Mødre, andre deres Mænd, og nogle Mødre græd for deres smaa Børn — og da jeg hørte, hvorledes det var gaaet stakkels Prue — o, var det ikke skrækkeligt! — og mange flere Gange har jeg været til Mode, som om jeg med Glæde vilde dø, naar min Død kunde gøre Ende paa al denne Elendighed. Jeg vilde saa gærne dø for dem, Tom, naar jeg kunde," sagde Barnet og lagde sin lille magre Haand paa hans.

Tom saa med Ærefrygt paa Barnet, og da hun, ved at høre sin Faders Stemme, listede sig bort, tørrede han sine Øjne mange Gange, medens han saa efter hende.

„Det nytter ikke, at vi gøre os Umage for at beholde Miss Eva her," sagde han til Mammy, som han kort efter mødte. „Herren har sat sit Mærke paa hendes Pande."

„Ja, ja," svarede Mammy og løftede Hænderne i Vejret, „det har jeg altid sagt. Hun har aldrig været som et Barn, der skal leve; der har altid været noget dybt i hendes Øjne. Det har jeg sagt Missis saa mange Gange, og nu gaar det i Opfyldelse; det se vi jo alle — det søde, lille, velsignede Lam!"

Eva trippede op ad Verandatrappen til sin Fader. Det var sildigt paa Eftermiddagen, og Solens Straaler dannede et Slags Glorie bagved hende, idet hun nærmede sig i sin hvide

Kjole og de gyldne Lokker og glødende Kinder og Øjne, der tindrede saa unaturligt af den Feber, som brændte i hendes Aarer.

St. Clare havde kaldt paa hende for at vise hende en Statuette, han havde købt til hende, men Synet af hende gjorde pludselig et smerteligt Indtryk paa ham. Der gives et Slags Skønhed, der er saa slaaende, og dog saa skrøbelig, at man ikke kan udholde at betragte den. Han slyngede hastigt sine Arme omkring hende og glemte næsten, hvad det var han vilde sagt hende.

„Kære Eva, nu er Du jo bedre, er Du ikke?"

„Fader," svarede Eva med pludselig Fasthed, „jeg har længe villet sige Dig noget, og jeg vil sige Dig det nu, førend jeg bliver svagere."

St. Clare skælvede, idet Eva satte sig paa hans Skød. Hun lagde sit Hoved op til hans Bryst og sagde:

„Det nytter ikke, Fader, at jeg længer beholder det hos mig selv. Den Tid nærmer sig, da jeg skal forlade Dig. Jeg gaar bort for ikke mere at vende tilbage!" og Eva hulkede.

„O, min elskede lille Eva," sagde St. Clare med skælvende Stemme, men dog i en munter Tone. „Du er bleven nervøs og forstemt; Du maa ikke hengive Dig til saadanne Tanker. Se engang, denne Statuette har jeg købt til Dig!"

„Nej, Fader," sagde Eva, idet hun skød Statuetten sagte til Side, „skuf Dig ikke selv! Jeg er ikke bedre, jeg ved det meget godt, og jeg gaar snart bort. Jeg er ikke nervøs, jeg er ikke forstemt. Var det ikke for Din og mine Venners Skyld, Fader, vilde jeg være fuldkommen lykkelig. Jeg ønsker at gaa bort, jeg længes derefter!"

„Men, kære Barn, hvad har gjort Dit lille Hjerte saa nedslaaet? Du har faaet alt, hvad der kunde glæde Dig."

„Jeg vilde hellere være i Himlen; kun for mine Venners Skyld kunde jeg ønske at leve. Der gives saa mange Ting her, som gøre mig bedrøvet og som synes mig skrækkelige; jeg vilde hellere være hisset og dog vil jeg saa nødigt forlade Dig; det knuser næsten mit Hjerte!"

„Hvad er det da, som gør Dig bedrøvet og synes Dig skrækkeligt, Eva?"

„O, Ting, som ere skete og bestandig ske. Jeg er saa bedrøvet for vore stakkels Folks Skyld; de holde saa meget af mig

og ere alle venlige og gode imod mig. Jeg vilde ønske, Fader, at de alle vare frie."

„Men, Eva, synes Du da ikke, at de have det ganske godt nu?"

„Jo, Fader, men skulde der hændes Dig noget, hvad vilde der saa blive af dem? Kun meget faa Mennesker ligne Dig, Fader; Onkel Alfred er ikke som Du, og Moder ikke heller; og husk saa vel paa den stakkels Prues Herskab! Hvilke skrækkelige Ting kunne Menneskene ikke gøre og gøre de ikke!" Og Eva gyste.

„Kære Barn, Du er altfor pirrelig. Det gør mig ondt, at jeg nogen Sinde har ladet Dig høre saadanne Fortællinger."

„Det er netop det, der gør mig urolig; Du vil, at jeg altid skal være glad, aldrig føle nogen Smerte, aldrig lide og ikke engang høre en sørgelig Fortælling, skønt andre stakkels Skabninger kun kende Sorg og Smerte hele deres Liv igennem; det forekommer mig saa egenkærligt. Jeg bør kende saadanne Ting, jeg bør kunne føle ved dem! Disse Ting gik mig altid til Hjertet, de trængte dybt ind i det, og jeg har tænkt og tænkt paa dem. Gives der intet Middel, Fader, til at alle Slaver kunne blive frie?"

„Det er et vanskeligt Spørgsmaal, kæreste Barn. Der er ingen Tvivl om, at det er meget slemt saaledes som det nu er; af den Mening ere mange og deriblandt ogsaa jeg. Jeg ønsker oprigtigt, at der ikke var en Slave i hele Landet, men jeg indser ikke, hvorledes det skulde lade sig gøre."

„Du er saadan en god Mand, Fader, og saa ædel og venlig, og forstaar saa godt at tale for Dig: kunde Du ikke gaa omkring og søge at formaa Folk til at gøre, hvad Ret er i denne Henseende. Naar jeg er død, Fader, saa vil Du tænke paa mig og gøre det for min Skyld. Jeg vilde selv gøre det, ifald jeg kunde."

„Naar Du er død, Eva!" sagde St. Clare lidenskabeligt. „O, Barn, tal ikke saaledes til mig! Du er alt, hvad jeg har paa Jorden."

„Stakkels gamle Prues Barn var alt, hvad hun havde, og dog maatte hun høre det græde, uden at hun turde hjælpe det! Fader, disse stakkels Skabninger elske deres Børn ligesaa højt, som Du elsker mig! Saaledes elsker ogsaa stakkels Mammy sine Børn; jeg har set hende græde, naar hun har talt om dem. Og Tom elsker sine Børn, og det er skrækkeligt, Fader, at saadanne Ting dog kunne hændes!"

„Stille, stille, mit elskede Barn," sagde St. Clare, „naar Du blot ikke vil være saa bedrøvet og tale om at dø, vil jeg gøre alt, hvad Du ønsker."

„Og lov mig, kære Fader, at Tom skal faa sin Frihed naar —" hun standsede og tilføjede i en tøvende Tone: „naar jeg er borte."

„Ja, min Eva, jeg vil gøre hvad det skal være, alt, hvad Du vil bede mig om."

„Kære Fader," sagde Barnet, idet hun lagde sin brændende Kind mod hans, „hvor jeg ønsker, at vi kunde følges ad."

„Hvorhen, kære Barn?"

„Til vor Frelsers Hjem; der er det saa sødt og fredeligt; alting er saa kærligt der!" Barnet talte sig selv uafvidende som om et Sted, hvor hun ofte havde været. „Har Du ikke Lyst til at følge med, Fader?" sagde hun.

St. Clare trykkede hende tættere til sig, men tav.

„Du kommer nok til mig," sagde Barnet i en Tone af rolig Sikkerhed, som hun ofte brugte, uden selv at vide deraf.

„Jeg kommer bagefter; jeg skal ikke glemme Dig."

Den højtidelige Aftens Skygger sluttede sig tættere og tættere sammen om dem, medens St. Clare sad tavs og holdt den lille skrøbelige Skikkelse op til sit Bryst. Han saa ikke mere de sjælfulde Øjne, men Stemmen ramte hans Øre som en Aanderøst, og ligesom i et Slags Dommedagssyn viste hele hans forbigangne Liv sig pludselig for hans Blik: hans Moders Bønner og Salmer; hans egen tidlige Higen og Attraa efter det gode, og der imellem og den nærværende Time hele Aar af jordiske Lyster og Tvivl og hvad man kalder et anstændigt Liv. Man kan tænke sig meget, saare meget i et Øjeblik. St. Clare saa og følte mange Ting, men sagde intet, og da det blev mørkere, fulgte han sit Barn til hendes Sovekammer, og da hun skulde lægge sig til Hvile, sendte han Tjenestefolkene bort, vuggede hende paa sine Arme og sang for hende, til hun var falden i Søvn.

Femogtyvende Kapitel.

Den lille Evangelist.

Det var en Søndag Eftermiddag. St. Clare laa paa en Bambussofa i Verandaen og trøstede sig med en Cigar. Marie hvilede paa en Løjbænk lige over for det ud til Verandaen vendende Vindu, trygt beskærmet af et Solsejl af gennemsigtigt Flor mod Moskitoernes Angreb og holdende en firligt indbunden Bønnebog i sin matte Haand. Hun havde den i Haanden, fordi det var Søndag, og bildte sig ind, at hun havde læst i den, skønt hun i Virkeligheden kun havde blundet en Stund med den aabne Bog i Haanden.

Miss Ophelia, der efter nogen Søgen havde opstøvet en lille kristen Menighed et kort Stykke derfra, var kørt derhen med Tom til Kusk, og Eva var fulgt med dem.

„Hør, Augustin," sagde Marie efter at have nikket noget, „jeg maa sende Bud til Byen efter min gamle Doktor Posey; jeg er vis paa, at jeg har faaet en Hjertesygdom."

„Nu, hvorfor vil Du sende Bud efter ham? Den Læge, som kommer til Eva, synes at være en dygtig Mand."

„Jeg vilde ikke betro mig til ham i noget kritisk Tilfælde," sagde Marie, „og jeg er nærved at tro, at mit begynder at blive det. Jeg har tænkt derover i de sidste to, tre Nætter; jeg har saadanne slemme Smerter og er saa underligt til Mode."

„Aa, Marie, det er ikke andet, end Vapeurs; jeg tror ikke, at det er nogen Hjertesygdom."

„Nej, det tror Du sikkert ikke," svarede Marie; „det var jeg fuldkomment forberedt paa at høre. Du kan blive urolig nok, naar Eva hoster, eller der er den mindste Smule i Vejen med hende; men paa mig tænker Du aldrig."

„Naar det kan fornøje Dig at have en Hjertesygdom, saa vil jeg saamænd gerne give Dig Ret i, at Du har den; kun vidste jeg ikke af det," sagde St. Clare.

„Ja, gid Du ikke maa komme til at sørge derover, naar det er for sildigt," sagde Marie; „men hvad enten Du nu tror det eller ikke, saa har min Bekymring for Eva og mine Anstrengelser for dette kære Barn udviklet, hvad jeg længe har havt en Mistanke om."

Hvori de af Marie omtalte Anstrengelser bestode, skulde

man have havt ondt ved at sige. St. Clare anstillede i Stilhed en lignende Betragtning og vedblev at røge som en haardhjertet Usling, indtil Vognen kørte op for Verandaen og Eva og Miss Ophelia stege ud.

Miss Ophelia gik, som det stedse var hendes Vane, lige til sit Værelse for at lægge Hat og Sjal fra sig, førend hun talte et Ord om nogen som helst Genstand, hvorimod Eva paa sin Faders Kalden kom hen til ham og satte sig paa hans Knæ og fortalte ham om den Prædiken, de havde hørt.

Kort efter hørte de lydelige Udraab fra Miss Ophelias Værelse, der ligesom det, hvori de befandt sig, vendte ud til Verandaen, og en heftig Skænden paa nogen.

„Hvad mon det nu er for Hekserier, som Topsy har brygget sammen?“ spurgte St. Clare; „thi jeg er vis paa, at det er hende, der er Skyld i denne Støj.“

Og et Øjeblik derpaa kom Miss Ophelia i den heftigste Forbitrelse slæbende med Synderinden.

„Følg med, siger jeg Dig!“ sagde hun. „Jeg vil forklage Dig for Din Herre.“

„Hvad er der nu i Vejen?“ spurgte Augustin.

„Ikke andet, end at jeg ikke vil plage mig længere med dette Barn! Det overgaar al Beskrivelse; Kød og Blod kunne ikke udholde det! Jeg lukkede hende inde og gav hende en Salme at lære udenad; men hvad gør hun? Hun udspionerer, hvor jeg havde gemt min Nøgle, og gaar hen og tager en Kappestrimmel i min Kommode og klipper den rent i Stykker til Dukkeklæder! Aldrig i mit Liv har jeg set Magen!“

„Jeg sagde Dem nok, Kusine,“ sagde Marie, at disse Skabninger ikke lade sig opdrage, undtagen ved Strenghed. Maatte jeg raade,“ sagde hun med et bebrejdende Blik paa St. Clare, „vilde jeg sende dette Barn bort og lade hende piske ordentlig igennem, jeg vilde lade hende piske, til hun ikke kunde staa paa sine Ben!“

„Det tvivler jeg ikke paa,“ svarede St. Clare. „Tal til mig om Kvindernes milde Herredømme! Jeg har ikke kendt over en halv Snes Fruentimmer, som ikke vilde have slaaet en Hest, eller et Tyende halvt fordærvet, om de havde maattet raade, end sige da en Mand!“

„Du kommer ingen Vej med den Ubestemthed, St. Clare,“ sagde Marie. „Kusine er et forstandigt Fruentimmer og indser det nu ligesaa tydeligt som jeg.“

Miss Ophelia kunde netop blive saa opbragt, som det anstaar sig en ivrig Husholderske, og Barnets Snedighed og Skødesløshed havde ogsaa tirret hende i en temmelig betydelig Grad; ja mange af mine Læserinder ville tilstaa, at de i hendes Sted vilde være komne i samme Sindstilstand; men Maries Ord gik hende dog for vidt, og hun følte sig allerede mindre varm.

„Jeg vilde ikke for alt i Verden se Barnet behandlet saaledes," sagde hun, „men paa den anden Side, Augustin, ved jeg virkelig ikke, hvorledes jeg skal bære mig ad. Jeg har undervist og undervist og talt, til jeg er bleven ganske træt; jeg har givet hende Pisk og straffet hende paa enhver tænkelig Maade; men hun er akkurat den samme, som hun var i Begyndelsen."

„Kom engang herhen, Topsy, Du Abekat!" sagde St. Clare, kaldende Barnet hen til sig.

Topsy kom, og hendes runde, haarde Øjne tindrede og blinkede med en Blanding af Frygt og deres sædvanlige sære Pudserlighed.

„Hvorfor opfører Du Dig saaledes?" sagde St. Clare, der ikke kunde lade være at more sig over Udtrykket i Barnets Ansigt.

„Det er sagtens mit syndige Hjerte, der er Skyld deri," svarede Topsy ydmygt; „det siger Miss Feely."

„Indser Du ikke, hvor meget Miss Ophelia har gjort for Dig? Hun siger, at hun har gjort all, hvad hun kunde optænke."

„Ja, Massa! Det plejede ogsaa gamle Missis at sige. Hun piskede mig meget værre og plejede at rykke mig i Haaret og dunke mit Hoved mod Døren; men det hjalp ikke! Om man saa vilde rykke hvert eneste Haar ud af Hovedet paa mig, saa tror jeg heller ikke, at det vilde hjælpe; jeg er saa syndig! Jeg er jo slet ikke andet, end en Neger!"

„Jeg maa opgive hende," sagde Miss Ophelia, „jeg kan ikke længere udholde det Bryderi!"

„Tør jeg gøre Dem eet Spørgsmaal?" sagde St. Clare.

„Hpad er det?"

„Kun det, at naar Deres Religion ikke er stærk nok til at frelse eet Hedningebarn, som De har hjemme hos Dem og ganske overladt til Dem selv, hvad kan det da nytte at sende et Par stakkels Missionærer hen iblandt Tusinder af saadanne? Dette

Barn er upaatvivlelig en temmelig nøjagtig Prøve paa hvad Tusinder af saadanne Hedninger ere."

Miss Ophelia svarede ikke straks, og Eva, der hidtil havde staaet som en stum Tilskuer ved det hele Optrin, gav stiltiende Topsy et Vink om, at hun skulde følge med hende. I Hjørnet af Verandaen var der et lille Glaskabinet, som St. Clare plejede at bruge som et Slags Læseværelse, og ind i dette forsvandt Eva med Topsy.

„Hvad mon Eva nu har for?" sagde St. Clare. „Det har jeg dog Lyst til at se."

Og nærmende sig paa Taaspidserne, løftede han et Gardin, som tilhyllede Glasdøren, op og saa ind, og straks efter lagde han Fingeren paa Læberne og vinkede stiltiende til Miss Ophelia, at hun ogsaa skulde komme og se ind. Der sadde de to Børn paa Gulvet med Siderne af deres Ansigter vendte imod dem, Topsy med sin sædvanlige Mine af ligegyldig Pudserlighed og Kulde, men ligeoverfor hende sad Eva, hvis hele Aasyn brændte af Følelse, og med Taarer i de store Øjne.

„Hvorfor vil Du være saa slet, Topsy? Hvorfor vil Du ikke stræbe efter at blive god? Holder Du ikke af nogen, Topsy?"

„Ved ikke hvad det er at holde af, undtagen at jeg holder af Sukkergodt og saadant noget; det er det hele," svarede Topsy.

„Men Du holder dog af Din Fader og Din Moder?"

„Har aldrig havt nogen, ved De. Det har jeg jo sagt Dem, Miss Eva."

„Ak, det er sandt," sagde Eva bedrøvet; „men har Du ikke havt en Broder, eller en Søster, eller en Tante, eller —"

„Nej, nej, har aldrig havt nogen af dem."

„Men Topsy, naar Du blot vilde stræbe efter at blive god, kunde Du —"

„Kunde aldrig blive andet, end en Neger, om jeg blev aldrig saa god," svarede Topsy. „Kunde jeg blive flaaet og blive hvid, saa vilde jeg prøve derpaa."

„Men Folk kunne holde af Dig, Topsy, om Du ogsaa er sort. Miss Ophelia vilde holde af Dig, naar Du var god."

Topsy frembragte den korte, plumpe Snisen, hvormed hun plejede at udtrykke sin Vantro.

„Tror Du ikke det?" sagde Eva.

„Nej, hun kan ikke udstaa mig, fordi jeg er Neger; hun vilde ligesaa gerne lade en Skubtudse røre ved sig! Ingen kan

lide Negere, og Negere kunne ikke gøre noget; men det kan være det samme," svarede Topsy og gav sig til at fløjte.

„O, stakkels Topsy, jeg holder af Dig," sagde Eva med pludseligt udbrydende Følelse, idet hun lagde sin lille magre Haand paa Topsys Skulder; „jeg holder af Dig, fordi Du hverken har Fader, Moder eller Venner, fordi Du har været et ulykkeligt, mishandlet Barn! Jeg holder af Dig og vil saa gerne, at Du skal blive god. Jeg er meget syg, Topsy, og jeg tror ikke, at jeg kan leve ret længe, og det gør mig saa ondt, at Du kan være saa uartig. Gid Du for min Skyld vilde prøve paa at blive god; det er kun saa kort, at jeg kan blive hos Dig."

Det sorte Barns runde, livlige Øjne formørkedes af Taarer; store, klare Draaber faldt tungt, den ene efter den anden, ned paa den lille hvide Haand. Ja, i dette Øjeblik var en Straale af sand Tro, af himmelsk Kærlighed trængt ind i hendes hedenske Sjæls Mørke! Hun lagde sit Hoved mellem sine Knæ og græd og hulkede, medens det skønne Barn, som bøjede sig ned over hende, lignede et Billede af en eller anden straalende Engel, der bukker sig for at frelse en Synder.

„Stakkels Topsy," sagde Eva, „ved Du ikke, at Jesus elsker alle lige højt? Han vil ligesaa gerne elske Dig, som mig. Han elsker Dig netop saaledes, som jeg elsker Dig, kun endnu mere, fordi han er bedre. Han vil hjælpe Dig til at blive god, og Du kan tilsidst komme i Himlen og blive en Engel, ligesaa godt som om Du var hvid. Tænk blot paa det, Topsy! Du kan blive en af de straalende Engle, som Onkel Tom synger om."

„Ak, kære Miss Eva, kære Miss Eva!" sagde Barnet. „Jeg skal forsøge derpaa, jeg skal forsøge derpaa; jeg har aldrig før bekymret mig derom."

I dette Øjeblik lod St. Clare Gardinet falde. „Det minder mig om min Moder," sagde han til Miss Ophelia. „Det er sandt, hvad hun sagde mig; ville vi gøre blinde seende, maa vi bære os ad som Kristus gjorde; kalde dem til os og lægge vore Hænder paa dem."

„Jeg har stedse havt en Fordom mod Negere," sagde Miss Ophelia, „og det er fuldkomment sandt, at jeg ikke kunde taale, at Barnet rørte ved mig; men jeg troede ikke, at hun havde mærket det."

„Hvilket Barn skulde ikke mærke sligt? Det lader sig ikke

skjule for dem," sagde St. Clare. „Men jeg tror, at om man ogsaa gør sig nok saa megen Umage for at gavne et Barn og viser det nok saa mange væsentlige Tjenester, vil man dog ikke kunne vække een eneste taknemlig Følelse, saa længe hin Modbydelighed er tilbage i Hjertet; det er en Sandhed, men saaledes er det."

„Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal raade Bod derpaa," sagde Miss Ophelia; „de ere mig saa ubehagelige, og navnlig dette Barn; hvorledes skal jeg kunne ændre denne Følelse?"

„Eva synes ikke at føle saaledes."

„Ja, hun er ogsaa saa kærlig, ganske som Kristus," sagde Miss Ophelia; „gid jeg var som hun. Hun kunde give mig en Lære."

„Det vilde ikke være første Gang, at et lidet Barn er blevet brugt til at undervise en gammel Discipel, ifald det maatte blive Tilfældet," sagde St. Clare.

Seksogtyvende Kapitel.

Død.

Græd ej for dem, hvem Gravens Slør
I Livets Morgen for dit Øje skjuler.

Evas Sygeværelse var en rummelig Stue, der, ligesom alle de andre Værelser i Huset, vendte ud mod den brede Veranda. Det stod paa den ene Side i Forbindelse med hendes Forældres Værelse og paa den anden med det, der afbenyttedes af Miss Ophelia. St. Clare havde tilfredsstillet sit Øje og sin Smag ved at udstyre dette Værelse paa en Maade, som stemmede særlig overens med dens Karakter, for hvem det var bestemt. For Vinduerne hang Gardiner af hvidt og rosenrødt Musselin, Gulvet var belagt med et Tæppe, som var bestilt i Paris efter et Mønster af hans egen Tegning med en Bort af Rosenknopper og Blade og i Midten en Buket af helt udsprungne Roser. Sengen, Stolene og Sofaerne vare af Bambusrør og snoede i

den letteste og mest fantastiske Stil. Over Hovedgærdet paa Sengen var anbragt en Konsol af Alabast, hvorpaa der stod en herligt udhuggen Engel med synkende Vinger og fremrækkende en Krans af Myrtheblade. Fra denne hang lette Gardiner af rosenrødt Flor, afstribet med Sølv, ned over Sengen og forskaffede det Værn mod Moskitoerne, som i denne Himmelegn er et uundgaaeligt nødvendigt Tillæg til enhver Sovelejlighed. De nydelige Bambussofaer vare rigeligt forsynede med Puder af rosenrødt Damask, og ned fra Hænderne af smaa Billedstøtter hang lignende Gardiner som ved Sengen. Midt i Værelset stod et let, fantastisk Bambusbord, hvorpaa en Vase af parisk Marmor, der var formet som en Lilje med dens Knopper og som altid var fyldt med Blomster, bestandigt havde sin Plads, og paa dette Bord laa tillige Evas Bøger og smaa Smykker, hvoriblandt ogsaa stod et sirligt forarbejdet Skrivetøj af Alabast, som hendes Fader havde anskaffet til hende, da han havde set, at hun lagde sig efter at øve sig i Skrivning. I Værelset var en Kamin, paa hvis Marmorgesims der stod en smuk Statuette af Jesus, som modtager de smaa Børn, og paa hver Side af denne en Marmorvase, som det var Toms Glæde og Stolthed hver Morgen at forsyne med friske Blomster. To eller tre udmærkede Malerier, forestillende Børn i forskellige Stillinger, smykkede Væggene. Kort sagt, hvorhen Øjet saa vendte sig, mødte det Billeder af Barnlighed, Skønhed og Fred. Hine smaa Øjne aabnede sig aldrig ved Morgenens Lys uden at falde paa noget, som indgød Hjertet trøstelige og skønne Tanker.

Den bedrageriske Kraft, som for en kort Tid havde oplivet Eva, begyndte snart atter at tabe sig; stedse sjældnere og sjældnere hørtes hendes lette Fodtrin i Verandaen, og hyppigere saas hun at ligge paa en lille Løjbænk, med de store, sjælfulde Øjne stift fæstede paa Søens stigende og dalende Vande.

Engang, da hun midt paa Eftermiddagen laa saaledes, med sin Bønnebog halvt opslaaet og de smaa, gennemsigtige Fingre liggende ligegyldigt mellem Bladene, hørte hun pludseligt sin Moders Stemme tale i skarpe Toner ude i Verandaen.

„Hvad nu, Du Drog? Hvad er det for nye Optøjer? Har Du plukket Blomster, hvad?“ Og Eva hørte Lyden af et drøjt Slag.

„Missis, de ere til Miss Eva,“ hørte hun en Stemme svare, som hun vidste tilhørte Topsy.

„Miss Eva? En dejlig Undskyldning! Tror Du, hun

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

bryder sig om Dine Blomster, Du Døgenigt af en Neger? Afsted med Dig paa Øjeblikket!"

Straks var Eva nede fra Løjbænken og ude i Verandaen.

„O nej, Moder! Jeg synes godt om Blomsterne, lad mig faa dem; jeg vil saa gerne have dem!"

„Men Eva, Du har jo allerede fuldt op af dem."

„Jeg kan ikke faa for mange," sagde Eva. „Kom herhen med dem, Topsy."

Topsy, der var bleven staaende og gnaven havde ladet Hovedet hænge, kom nu med sine Blomster, men med en Tøven og Undselighed, der var højst forskellig fra hendes sædvanlige nisseagtige Dristighed og Raskhed.

„Det er en dejlig Buket," sagde Eva idet hun saa paa den.

Den var noget paafaldende og bestod kun af en højrød Pelargonie og een enkelt hvid Camellia med dens blanke Blade. Den var aabenbart bundet sammen med Hensyn til Modsætningen mellem Farverne, og hvert Blad var blevet ordnet med den største Omhyggelighed."

Topsy saa saa glad ud, da Eva sagde: „Du ordner Dine Blomster meget smukt, Topsy. Her i denne Vase har jeg ingen Blomster. Vil Du ikke nok hver Dag sætte nogle i den?"

„Det er dog besynderligt!" sagde Marie. „Hvor i al Verden kan Du falde paa det?"

„Det gør jo intet til Sagen, Moder; Du har dog ikke noget imod, at Topsy gør det?"

„Nej, naturligvis, naar det kan fornøje Dig; hører Du, hvad Din unge Frøken siger? Glem det nu ikke!"

Topsy gjorde et kort Kniks og slog Øjnene ned, og da hun vendte sig om for at gaa, saa Eva, at en stor Taare rullede ned af hendes sorte Kind.

„Ser Du, Moder, jeg vidste nok, at stakkels Topsy gerne vilde gøre noget for mig," sagde Eva til sin Moder.

„O hvilken Snak! Det er kun fordi hun har Lyst til at gøre Skade. Hun ved, at hun ikke maa plukke Blomster, og derfor gør hun det netop; det er det hele. Men har Du Lyst til, at hun skal plukke dem, saa lad hende kun det."

„Jeg tror, Moder, at Topsy er bleven anderledes, end hun før var; hun gør sig Umage for at blive en god Pige."

„Da maa hun saamænd længe gøre sig Umage, førend hun bliver det," svarede Marie med et ligegyldigt Smil.

„Men Du ved selv, Moder, at stakkels Topsy bestandig har havt alting imod sig."

„Ikke siden hun kom til os, tør jeg sige. Er der ikke blevet talt til hende og prædiket for hende og gjort alt muligt, hvad der kunde gøres, for hende? Men alligevel er og bliver hun lige styg; Du bringer aldrig noget ud af den Skabning."

„Men det er noget ganske andet at vokse op saaledes som jeg, omgiven af saa mange Venner og saa mange Ting, der ere mig til Gavn og Glæde, og at vokse op saaledes som hun i al den Tid, førend hun kom til os."

„Højst sandsynligt," svarede Marie gabende; „min Gud, hvor det er varmt!"

„Tror Du ikke, Moder, at Topsy ligesaa vel som nogen af os vilde blive en Engel, ifald hun var en Kristen?"

„Topsy? Hvilket latterligt Indfald! Det vilde ingen anden, end Du, have fundet paa. Men det kunde hun dog vel."

„Men, Moder, er Gud ikke hendes Fader, ligesaa vel som vor? Er Jesus ikke hendes Frelser?"

„Det er nok muligt. Gud har sagtens skabt alle," svarede Marie. „Hvor er min Lugteflaske?"

„Hvor det er Skade, hvor det dog er Skade!" sagde Eva, idet hun saa ud mod den fjerne Sø og talte halvt med sig selv.

„Hvad er Skade?" spurgte Marie.

„At nogen, som kunde blive en straalende Engel og komme til at bo blandt Engle, skal synke helt ned, uden at nogen kan hjælpe den. Ak Gud!"

„Skylden er ikke vor; det nytter ikke at sørge derover, Eva! Jeg ved ikke hvad der er at gøre derved; vi bør være taknemlige for de Goder, som ere blevne os selv til Del."

„Det kan jeg næppe," sagde Eva. „Det gør mig saa ondt at tænke paa de ulykkelige, som ingen saadanne Goder have."

„Det var underligt," sagde Marie; „da gør min Religion mig taknemlig for de Goder, der ere faldne i min Lod."

„Moder," sagde Eva, „jeg vilde gerne have noget af mit Haar, en hel Del af det, klippet af."

„Hvorfor," spurgte Marie.

„Jeg vil give det bort til mine Venner, Moder, medens jeg endnu er i Stand til selv at give det bort. Vil Du ikke bede lille Tante at komme herind og klippe det af for mig?"

Marie hævede sin Stemme og kaldte paa Miss Ophelia, der var inde i det næste Værelse.

Barnet havde rejst sig halvt op fra Puden, da hun kom ind, og sagde i en spøgende Tone, idet hun rystede sine lange, guldgule Lokker ned: „Kom, lille Tante, og klip Lammet!“

„Hvad er det,“ sagde St. Clare, som i det samme kom ind med nogle Frugter, han havde været ude at hente til hende.

„Jeg vilde gerne have lille Tante til at klippe noget af mit Haar af, Fader; det er altfor tykt og gør mig saa hed i Hovedet. Desuden vil jeg ogsaa give noget af det bort.“

Miss Ophelia kom med sin Saks.

„Tag Dem i Agt og fordærv ikke Haaret!“ sagde St. Clare. „Klip det af nedenunder, hvor det ikke kan ses. Evas Lokker ere min Stolthed!“

„O Fader!“ sagde Eva nedslaaet.

„Ja, og de skulle holdes smukt, til jeg kan tage Dig med til Din Onkels Plantage, for at Du kan besøge Fætter Henrique,“ sagde St. Clare i en munter Tone.

„Der kommer jeg aldrig hen, Fader; jeg gaar til et bedre Land. O, tro mig! Ser Du ikke, at jeg med hver Dag bliver svagere og svagere?“

„Hvor kan Du forlange, at jeg skal tro noget saa skrækkeligt, Eva?“ sagde hendes Fader.

„Fordi det er sandt, Fader; og vil Du tro det nu, vil Du maaske komme til at tænke det samme derom som jeg.“

St. Clare pressede Læberne sammen og betragtede med mørke Blikke de lange, dejlige Lokker, der, alt som de løsnedes fra Barnets Hoved, lagdes een for een i hendes Skød. Hun tog dem op, saa alvorligt paa dem, snoede dem om sine smækre Fingre og saa fra Tid til anden bekymret hen paa sin Fader.

„Det er netop, hvad jeg har anet!“ sagde Marie. „Det er det, der Dag for Dag har gnavet paa min Sundhed og bragt mig Graven nærmere, skønt ingen ænser det. Jeg har længe forudset dette, og snart vil Du indrømme, St. Clare, at jeg havde Ret.“

„Hvilket uden Tvivl vil være Dig en stor Trøst,“ sagde St. Clare i en tør, bitter Tone.

Marie lagde sig tilbage paa en Sofa og bedækkede sit Ansigt med sit Cambrics Lommetørklæde.

Evas klare, blaa Øje vandrede alvorligt fra den ene til den anden. Det var det inderlige, fattende Blik af en fra sine

jordiske Baand halvt befriet Sjæl; det var tydeligt, at hun indsaa, følte og erkendte Forskellen imellem de To.

Hun vinkede med Haanden ad sin Fader. Han kom og satte sig hos hende.

„Fader, mine Kræfter aftage med hver Dag, og jeg ved, at jeg maa gaa bort. Der er adskilligt, som jeg ønsker at sige og gøre — som jeg bør gøre, og Du vil saa nødigt, at jeg taler et Ord om denne Sag. Men det maa ske; det kan ikke opsættes længere. Har Du noget imod, at jeg nu taler?“

„Nej, mit Barn, jeg tillader det,“ sagde St. Clare, idet han skjulte sine Øjne med sin ene Haand og holdt Evas Haand med den anden.

„Saa ønsker jeg at se alle vore Folk samlede. Der er noget, som jeg maa sige dem,“ sagde Eva.

„Godt!“ sagde St. Clare i en Tone, som røbede, hvor nær dette gik ham til Hjertet.

Miss Ophelia sendte et Bud af Sted, og kort efter vare alle Tjenestefolkene forsamlede i Værelset.

Eva hvilede paa sine Puder; hendes Haar hang løst ned om hendes Ansigt, medens hendes højrøde Kinder dannede en smertelig Modsætning til hendes Huds blændende Hvidhed og hendes Lemmers og Træks magre Omrids, og hendes store, sjælfulde Øjne vare alvorligt fæstede paa enhver.

Folkene grebes af en pludselig Bevægelse. Det forklarede Aasyn, de lange afklippede Lokker, der laa ved Siden af hende, hendes Faders bortvendte Ansigt og Maries Hulken gjorde straks et mægtigt Indtryk paa denne bløde og modtagelige Stammes Følelse, og idet de traadte ind, saa de paa hinanden, sukkede og rystede paa Hovedet. Der herskede en dyb Tavshed ligesom ved en Begravelse.

Eva rejste sig op og saa længe og alvorligt paa hver især. Alle saa bedrøvede og bekymrede ud, og mange af Fruentimmerne skjulte deres Ansigter i deres Forklæder.

„Jeg har sendt Bud efter Eder alle, mine kære Venner,“ sagde Eva, „fordi jeg elsker Eder. Jeg elsker Eder alle, og jeg har noget at sige Eder, som jeg ønsker, at I stedse ville erindre. Jeg maa snart forlade Eder. Om nogle faa Uger ville I ikke se mig mere —“

Her afbrødes Barnet af Sukke, Hulken og Klager, som istemtes af alle de tilstedeværende og hvori Barnets spæde

Stemme ganske tabte sig. Hun ventede et Øjeblik og sagde derpaa i en Tone, som standsede alle disse Smertensytringer:

„Dersom I elske mig, maa I ikke afbryde mig saaledes. Hører, hvad jeg har at sige Eder. Jeg ønsker at tale til Eder om Eders Sjæle. Mange af Eder ere, frygter jeg, meget letsindige. I tænke kun paa denne Verden. Jeg vilde erindre Eder om, at der gives en dejlig Verden, hvor Jesus er. Den er ligesaa vel til for Eder, som for mig. Jeg gaar derhen, og I kunne ogsaa gaa derhen. Men ifald I ønske at komme derhen, maa I ikke føre et ørkesløst, letsindigt, tankeløst Levnet. I maa blive Kristne. I maa huske paa, at I alle kunne blive Engle og Engle for stedse. Ønske I at blive Kristne, vil Jesus hjælpe Eder. I maa bede til ham; I maa læse — —"

Barnet afbrød sig selv, saa medlidende paa dem og sagde sørgmodigt:

„Ak Gud! I kunne jo ikke læse, I arme Sjæle!" Og hun skjulte sit Ansigt i Puden og hulkede, indtil mangt et kvalt Suk fra dem, som hun tiltalte og som knælede paa Gulvet, bragte hende til sig selv igen.

„Det er det samme," sagde hun, idet hun opløftede sit Ansigt og smilede klart gennem sine Taarer, „jeg har bedet for Eder og jeg ved, at Jesus vil hjælpe Eder, selv om I ikke kunne læse. Stræber at gøre Eders bedste; beder hver Dag; bønfalder Ham om at hjælpe Eder og ser til at faa Bibelen læst for Eder naar som helst I kunne, og da tror jeg, at jeg vil faa Eder alle at se i Himmelen."

„Amen," lød det fremmumlende Svar fra Tom og Mammy, og nogle af de ældre, som vare Kristne. De yngre og mere tankeløse, der for Øjeblikket vare aldeles overvældede, hulkede med Hovedet bøjet ned mod deres Knæ.

„Jeg ved," sagde Eva, „at I alle elske mig."

„Ja, o ja! Det gøre vi i Sandhed! Gud velsigne hende!" lød alles uvilkaarlige Svar.

„Ja, det ved jeg! Der er ikke een blandt Eder, som ikke stedse har været god imod mig, og jeg vil give Eder noget, for at I stedse kunne huske paa mig, naar I se paa det. Jeg vil give enhver af Eder en Lok af mit Haar, og naar I se paa den, saa tænker paa, at jeg elskede Eder og er kommen op i Himlen, og at jeg ønsker at se Eder alle der."

Det er umuligt at beskrive dette Optrin, da de med Hulken og Taarer klokkede sig om den lille Skabning og af hendes

Hænder modtoge, hvad de ansaa for et sidste Bevis paa hendes Kærlighed. De faldt alle paa Knæ; de hulkede og bade og kysede Sømmen af hendes Kjole, og fra de ældres Læber strømmede kærtegnende Ord, blandede med Bønner og Velsignelser paa deres bevægelige Stammes Vis.

Alt som enhver havde modtaget sin Gave, gav Miss Ophelia, der frygtede for den Virkning, som denne Spænding vilde gøre paa hendes lille Patient, ham eller hende et Vink om at forlade Værelset.

Tilsidst vare de alle gaaede, paa Tom og Mammy nær.

„Her, Onkel Tom," sagde Eva, „er en smuk Lok til Dig. O, jeg er saa glad, Onkel Tom, ved Tanken om, at jeg skal se Dig i Himlen; thi det er jeg vis paa, at jeg skal; og Mammy, Du kære, gode, venlige Mammy," sagde hun, idet hun kærligt slyngede sine Arme om sin gamle Amme, „ogsaa Du, ved jeg, vil komme der."

„O, Miss Eva, jeg ved slet ikke, hvorledes jeg skal kunne leve uden Dem, nej slet ikke!" sagde den trofaste Skabning. „Det er akkurat som om alting med det samme skulde gaa bort herfra!" Og Mammy hengav sig til sin lidenskabelige Sorg.

Miss Ophelia skød hende og Tom sagte ud af Værelset i Tanken om, at nu vare alle gaaede; men da hun vendte sig om, stod Topsy foran hende.

„Hvor kommer Du fra?" spurgte hun heftigt.

„Jeg var her til Stede," sagde Topsy, og tørrede Taarerne af sine Øjne. „O, Miss Eva, jeg har været en slem Pige; men vil De ikke ogsaa give mig en Haarlok?"

„Jo, stakkels Topsy, det vil jeg ganske vist. Der; hvergang Du ser paa den, tænk saa paa, at jeg elskede Dig og saa gerne vilde have Dig til at blive en god Pige."

„O, Miss Eva, jeg skal gøre mig Umage derfor!" sagde Topsy alvorligt, „men Gud, det er saa vanskeligt at blive god; det er sagtens fordi jeg slet ikke er vant dertil."

„Jesus ved det, Topsy; han sørger for Din Skyld, han vil hjælpe Dig."

Topsy blev, med Forklædet for Øjnene, skudt stiltiende ud af Værelset af Miss Ophelia; men idet hun gik, skjulte hun den dyrebare Lok paa sit Bryst.

Da alle vare gaaede, lukkede Miss Ophelia Døren. Denne værdige Dame havde under det foregaaende Optrin selv tørret mange Taarer af sine Øjne; men Bekymringen for Følgerne af

en saadan Spænding for hendes Plejebarn laa hende dog mest paa Sinde.

St. Clare havde hele Tiden siddet i samme Stilling med Haanden for Øjnene. Da de alle vare borte, sad han endnu saaledes.

„Fader!“ sagde Eva sagte og lagde sin Haand paa hans. Han for heftigt sammen og gyste, men svarede ikke.

„Kære Fader!“ sagde Eva.

„Jeg kan ikke,“ sagde St. Clare og stod op, „jeg kan ikke finde mig i dette! Den Almægtige har behandlet mig meget haardt!“ Og St. Clare udtalte i Sandhed disse Ord med et bittert Eftertryk.

„Augustin, har Gud ikke Ret til at gøre hvad han vil med sit eget?“ sagde Miss Ophelia.

„Maaske, men derfor bliver det ikke lettere at bære,“ svarede han paa en tør, haard, taareløs Maade, idet han vendte sig bort.

„Fader, Du knuser mit Hjerte!“ sagde Eva, idet hun stod op og kastede sig i hans Arme; „saaledes maa Du ikke være til Mode!“ Og Barnet hulkede og græd med en Heftighed, som forurolige dem alle og straks gav hendes Faders Tanker en anden Retning.

„Nej, nej, kæreste Eva! Stille, stille! Jeg havde Uret; det var syndigt af mig. Jeg skal være til Mode som Du vil have det; jeg skal gøre alt, hvad Du vil, naar Du blot ikke vil græmme Dig, ikke vil hulke saaledes. Jeg skal være fattet; det var syndigt af mig at tale som jeg gjorde.“

Eva laa snart som en træt Due i sin Faders Arme, og han bøjede sig over hende og søgte at berolige hende med ethvert kærligt Ord, han kunde optænke.

Marie stod op og for ind i sit eget Værelse, hvor hun fik et heftigt Anfald af Krampe.

„Du gav ikke mig en Lok, Eva,“ sagde hendes Fader med et vemodigt Smil.

„De ere alle Dine, Fader,“ svarede hun smilende, „Dine og Moders, og Du skal give den kære lille Tante ligesaa mange, som hun vil have. Jeg gav kun selv vore Folk dem, fordi de jo let kunde blive glemte, Fader, naar jeg er borte, og fordi jeg troede, at det maaske kunde hjælpe dem til at erindre — — — Du er jo en Kristen, Fader, er Du ikke?“

„Hvorfor spørger Du mig om det?“

„Jeg ved det ikke. Men Du er saa god, at jeg ikke kan indse, at Du kan være andet."

„Hvad vil det sige at være en Kristen, Eva?"

„At elske Kristus mest af alt," svarede Eva.

„Gør Du det, Eva?"

„Ja sandelig gør jeg."

„Du har dog aldrig set ham," sagde St. Clare.

„Det gør intet til Sagen," sagde Eva. „Jeg tror paa ham, og om faa Dage skal jeg se ham;" og Barneansigtet straalede af Glæde.

St. Clare sagde intet mere. Det var en Følelse, han tidligere havde bemærket hos sin Moder; men ingen Streng indeni ham dirrede i Samklang med den.

Efter denne Dag aftoge Evas Kræfter hurtigt; der var ikke længer nogen Tvivl om Udfaldet; selv det kærligste Haab kunde ikke blændes. Evas smukke Værelse forvandledes uforbeholdent til en Sygestue, og Miss Ophelia opfyldte Dag og Nat en Sygevogterskes Pligter, og aldrig paaskønnede hendes Venner mere hendes Værd, end i denne Egenskab. Med en saa øvet Haand og et saa øvet Øje, en saadan fuldkommen Færdighed og Behændighed i enhver Kunst, som kunde fremme Hyggelighed og Pyntelighed og holde enhver ubehagelig, med Sygdommen forbunden Omstændighed ude af Syne, med et saadant ypperligt Begreb om Tiden, et saa klart, roligt Hoved, en saa streng Nøjagtighed i at erindre enhver Forskrift og Anvisning, som gaves af Lægen, var hun alt for denne. De, som havde trukket paa Skuldrene over hendes smaa Særheder og Besynderligheder, der vare saa forskellige fra det sydlige Væsens letsindige Frihed, indrømmede, at hun netop var den Person, som behøvedes.

Onkel Tom var hyppigt inde hos Eva. Barnet led meget af en nervøs Uro, og det var en Lindring for hende at blive baaren, ligesom det var Toms største Glæde at bære hendes lille skrøbelige Skikkelse paa sine Arme paa en Pude, snart op og ned ad Gulvet i hendes Værelse, snart ude i Verandaen; og naar de forfriskende Søluftninger blæste ind fra Søen — og Barnet følte sig stedse friskest om Morgenen — spadserede han undertiden med hende under Orangetræerne i Haven, eller satte sig paa en eller anden af deres gamle Bænke og sang deres gamle Yndlingssalmer for hende.

Hendes Fader gjorde ofte det samme, men han havde ikke

saa mange Kræfter, og naar han blev træt, plejede Eva gerne at sige:

„O, lad Tom tage mig, Fader. Det fornøjer ham, den Stakkel! Det er det eneste, ved Du, som han nu kan gøre, og han vil saa gerne gøre noget."

„Det vil jeg med, Eva!" sagde hendes Fader.

„Ja, Fader, men Du kan gøre alt og er alt for mig. Du læser for mig, Du sidder oppe om Natten hos mig, men Tom kan kun dette og synge Salmer for mig, og desuden ved jeg, at det er lettere for ham, end for Dig. Han bærer mig saa mageligt!"

Ønsket om at gøre noget for Eva indskrænkede sig ikke til Tom alene. Alle Husets Tjenestefolk ytrede den samme Følelse og gjorde paa deres Vis, hvad de kunde.

Stakkels Mammys Hjerte længtes efter sin Yndling; men hun fandt hverken Dag eller Nat Lejlighed til at tilfredsstille denne Længsel, da Marie erklærede, at hun befandt sig i en saadan Sindstilstand, at det var hende umuligt at finde Ro; og det stred naturligvis imod hendes Grundsætninger da at lade andre have Ro. Mammy kunde blive kaldt op tyve Gange om Natten for at gnide hendes Fødder, bade hendes Hoved, søge efter hendes Lommetørklæde, se hvad det var for en Støj, der var i Evas Værelse, rulle et Gardin ned, fordi det var for lyst, eller trække det op, fordi det var for mørkt; og naar hun om Dagen længtes saa inderligt efter at tage Del i at pleje sin Øjesten, syntes Marie at være saa usædvanlig sindrig til at give hende noget at bestille paa ethvert andet Sted i Huset, eller med hendes egen Person, saa at stjaalne Sammenkomster og kortvarige Glimt vare alt, hvad hun kunde opnaa.

„Jeg anser det for min Pligt at være særdeles omhyggelig for mig selv nu," sagde Marie gerne, „saa svag som jeg er, og naar hele Byrden af at pleje og passe det kære Barn hviler paa mig."

„Da troede jeg dog, min Ven," svarede St. Clare, „at vor Kusine fritog Dig for det."

„Du taler som en Mand, St. Clare; ret som om en Moder kunde fritages for Omsorgen for et Barn i den Tilstand! Dog det gør intet til Sagen; Ingen ved jo, hvad jeg føler! Jeg kan ikke tage mig Tingene saa let som Du."

St. Clare smilede. Undskyld ham; han kunde ikke bare sig derfor. St. Clare kunde endnu smile; thi saa lys og rolig var

den lille Aands Afskedsrejse, af saa milde og sødt duftende Luftninger bares den lille Baad til de himmelske Kyster, at det var umuligt at fatte, at det var Døden, som nærmede sig. Barnet følte ingen Smerter, kun en blid og rolig Mathed, som tiltog dagligt og næsten umærkeligt, og hun var saa smuk, saa kærlig, saa tillidsfuld og lykkelig, at man ikke kunde modstaa den trøstende Indflydelse af den Dunstkres af Uskyldighed og Fred, som syntes at omsvæve hende. St. Clare følte, at der kom en sælsom Ro over ham. Der var intet Haab, det var umuligt; det var ikke Hengivenhed i Skæbnen, det var kun en Ro, bygget paa en Nutid, der syntes saa skøn, at han ikke kunde ønske at tænke paa en Fremtid, Den lignede den Fred i Sjælen, som man føler blandt Efteraarets lyse, milde Skove, naar den klare, hektiske Gløden er udbredt over Træerne og de sidste tilbageværende Blomster ved Bækken, og man nyder den saa meget mere, som man ved, at den snart vil være ganske forsvunden.

Den Ven, som vidste mest om Evas Fantasier og Anelser, var hendes trofaste Bærer Tom. Til ham sagde hun, hvad hun ikke vilde forurolige sin Fader med at sige. Ham meddelte hun de gaadefulde Fornemmelser, som Sjælen føler, naar Baandet begynder at løsnes, førend den for stedse forlader sit Ler.

Tilsidst vilde Tom ikke sove paa sit Kammer, men laa hele Natten i Verandaen, rede til at staa op, naar der maatte blive kaldt paa ham.

„Hvorledes er Du dog falden paa at sove paa saadanne besynderlige Steder, Onkel Tom, ligesom en Hund?" spurgte Miss Ophelia. „Jeg havde anset Dig for et ordentligt Menneske, der holdt af at ligge i sin Seng som det sømmer sig en god Kristen."

„Ja, det gør jeg ogsaa, Miss Feely," svarede Tom hemmelighedsfuldt. „Det gør jeg ogsaa, men nu —"

„Naa, men nu?"

„Vi maa ikke tale saa højt; Massa St. Clare vil ikke vide noget deraf; men De ved selv, Miss Feely, at der maa være nogen, som venter paa Brudgommen."

„Hvad mener Du, Tom?"

„De veed, at der staar i Skriften: „Ved Midnat skete der et stort Anskrig. Se, Brudgommen kommer." Det er det, som jeg nu venter paa hver Nat, Miss Feely, og jeg kunde paa ingen Maade sove, hvor jeg ikke kunde høre det."

„Men, Onkel Tom, hvorledes er Du kommen paa den Tanke?“

„Det er Miss Eva, hun taler til mig. Herren sender sit Sendebud til Sjælen. Jeg maa være til Stede, Miss Feely; thi naar dette velsignede Barn gaar ind til Kongeriget, ville de lukke Døren saa vidt op, at vi alle kunne se et Glimt af Herligheden, Miss Feely.“

„Har Miss Eva sagt, at hun føler sig mindre vel i Aften end ellers, Onkel Tom?“

„Nej, men hun sagde mig i Morges, at hun kom det nærmere — der er nogen, som siger det til Barnet, Miss Feely. Det er Englene: „Det er Trompetens Skrald før Morgengry,“ sagde Tom, anførende disse Ord af en Yndlingssalme.

Denne Samtale mellem Miss Ophelia og Tom fandt Sted en Aften mellem ti og elleve, da hun havde truffet sine Foranstaltninger til Natten, og idet hun gik ud for at lukke Yderdøren af, havde fundet Tom liggende op til den i den yderste Veranda.

Hun var hverken nervøs eller let til at bevæge, men haus højtidelige, hjertelige Væsen gjorde Indtryk paa hende. Eva havde om Eftermiddagen været ualmindelig oprømt og munter og siddet overende i Sengen, hvor hun havde taget sine smaa Smykker og Kostbarheder i Øjesyn og nævnet de Venner, til hvem hun vilde, at de skulde gives, og hendes Væsen havde været livligere og hendes Stemme naturligere, end det i flere Uger havde været Tilfældet. Hendes Fader havde om Aftenen været inde hos hende og sagt, at Eva syntes at være sig selv mere lig, end hun havde været under hele sin Sygdom, og da han havde kysset hende til God Nat, havde han sagt til Miss Ophelia: „Vi beholde hende maaske dog, Kusine; hun er ganske vist bedre,“ og var gaaet lettere om Hjertet, end han i lang Tid havde været.

Men ved Midnat, i hin sælsomme, gaadefulde Time, da Sløret mellem den skrøbelige Nutid og den evige Fremtid bliver tyndere, da kom Sendebudet!

Først hørtes der en Lyd i hint Værelse ligesom naar nogen gaar med hurtige Skridt. Det var Miss Ophelia, der havde besluttet at sidde oppe hele Natten hos sit lille Plejebarn og nu, paa Nattens Vendepunkt, havde bemærket, hvad erfarne Sygevogterske saa betegnende kalde „en Forandring“. Yderdøren

blev hastig aabnet, og Tom, som vaagede udenfor, kom øjeblikkeligt paa Benene.

„Spring efter Doktoren, Tom! Spild intet Øjeblik," sagde Miss Ophelia og gik derpaa hen og bankede paa St. Clares Dør.

„Hav den Godhed at komme herind, Fætter," sagde hun.

Disse Ord faldt paa hans Hjerte som Græstørv paa en Ligkiste. Hvorfor? Han stod straks op og gik ind i Syge-værelset, hvor han bøjede sig ned over Eva, som endnu sov.

Hvad var det, som han saa og bragte hans Hjerte til at staa stille? Hvi vekseledes intet Ord imellem de to? Du kan sige det, som har set det samme Udtryk i det Ansigt, som var Dig kærest, hint ubeskrivelige, haabløse, umiskendelige Udtryk, der siger Dig, at Din elskede ikke længere hører Dig til.

Barnets Aasyn havde imidlertid intet gruopvækkende Præg — kun et ophøjet og næsten himmelsk Udtryk — aandelige Naturers overskyggende Nærværelse, et udødeligt Livs Dæmring i denne barnlige Sjæl.

Der stode de og stirrede saa stille paa hende, at endog Uret syntes at dikke for højt. Kort efter kom Tom tilbage med Lægen. Han traadte ind, kastede et Blik paa den syge og blev staaende tavs som de øvrige.

„Naar foregik denne Forandring?" spurgte han Miss Ophelia med en dæmpet Hvisken.

„Omtrent ved Midnat," var Svaret.

Marie, som var bleven vakt ved Lægens Komme, ilede hurtigt ind fra Værelset ved Siden af.

„Augustin! Kusine! O, hvad er det?" begyndte hun hastigt.

„Stille!" sagde St. Clare med hæs Stemme; „Hun er Døden nær."

Mammy, som hørte disse Ord, for af Sted for at vække Tjenestefolkene. Huset kom snart paa Benene; der saas Lys, Fodtrin genlød, ængstelige Ansigter trængte sig sammen i Verandaen og saa med taarefyldte Blikke ind gennem Glasdørene; men St. Clare hørte og saa intet; han saa kun hint Udtryk i sit sovende Barns Ansigt.

„O, dersom hun blot kunde vaagne og tale een Gang endnu!" sagde han, og bøjende sig ned over hende, hviskede han: „Eva, elskede Eva!"

De store, blaa Øjne aabnede sig; et Smil for over hendes Ansigt; hun søgte at løfte Hovedet op og at tale.

„Kender Du mig, Eva?"

„Kære Fader," svarede Barnet med en sidste Anstrengelse, idet hun slyngede sine Arme om hans Hals. Men straks efter sank de ned igen, og idet St. Clare hævede sit Hoved, saa han en Krampetrækning af Dødskampen fare hen over Ansigtet; hun snappede efter Vejret og kastede med de smaa Hænder.

„O Gud, det er skrækkeligt!" sagde han, vendende sig bort i sin Smerte, og trykkede Toms Haand, næppe vidende, hvad han gjorde. „O Tom, min gamle Dreng, det tager Livet af mig!"

Tom holdt sin Herres Hænder mellem sine og saa, medens Taarerne strømmede ned ad hans sorte Kinder, op efter Hjælp der, hvor han altid plejede at søge den.

„Bed, at dette snart maa være forbi!" sagde St. Clare. „Det sønderslider mit Hjerte!"

„O, Herren være lovet, det er forbi, det er forbi, kære Massa!" sagde Tom. „Se paa hende!"

Barnet laa udmattet paa sine Puder og stønnede; de store, klare Øjne stode stift opspilede. Ak, hvad sagde disse Øjne, der talte saa meget om Himlen? Jorden med dens Smerter var forsvunden; men saa højtideligt, saa gaadefuldt var dette Aasyns triumferende Straaleskær, at det endog standsede Sorgens Hulken. De trængte sig sammen omkring hende i aandeløs Stilhed.

„Eva," sagde St. Clare sagte.

Hun hørte det ikke.

„O Eva, sig os, hvad Du ser! Hvad er det?" sagde hendes Fader.

Et lyst, et herligt Smil for hen over hendes Ansigt, og hun sagde med brudt Stemme: „O! Kjærlighed — Glæde — Fred!" drog eet Suk og gik fra Døden over til Livet.

„Farvel, elskede Barn! De straalende, evige Døre have lukket sig efter Dig; vi skulle ikke mere se Dit velsignede Ansigt. O, ve dem, som vare til Stede ved Din Indgang i Himlen, naar de vaagne og kun forefinde det daglige Livs kolde, graa Himmel og Dig borte for stedse!"

Syvogtyvende Kapitel.

„Dette er det sidste paa Jorden."

Statuetterne og Billederne i Evas Værelse vare tilhyllede med hvide Klæder, og kun kvalte Aandedræt og dæmpede Fodtrin hørtes der, og Lyset listede sig højtideligt ind ad de med tillukkede Jalousier tildels formørkede Vinduer.

Sengen var drapperet med Hvidt, og der, underneden den bøjede Englefigur, laa en lille Skikkelse og sov — sov for aldrig at vaagne.

Der laa hun, iført en af de simple hvide Kjoler, som hun plejede at bære, medens hun levede, og det rosenfarvede Skær fra Gardinerne udbredte sig med en varm Gløden over Dødens Iskulde. De tunge Øjenhaar sank blødt ned paa den rene Kind; Hovedet vendte lidt til den ene Side ligesom i en naturlig Søvn, men over ethvert af Ansigtets Træk var udbredt hint ophøjede, himmelske Udtryk, hin Blanding af Henrykkelse og Ro, der viste, at det ikke var nogen jordisk eller forbigaaende Søvn, men den lange, hellige Hvile, som „Han skænker sine elskede".

Der gives ingen Død for saadanne som Du, dyrebare Eva! Hverken Dødens Mørke eller dens Skygge; kun den klare Blegnen, som naar Morgenstjernen blegner for det gyldne Daggry. Din er Sejren uden Kampen — Kronen uden Striden.

Saaledes vare St. Clares Tanker, medens han stod der og stirrede med forslagte Arme. Ak! hvo kan sige, hvilke hans Tanker vare? Thi fra det Øjeblik, at Stemmer i Ligstuen havde sagt: „Hun er borte", havde alt været en trykkende Taage, en tung Dunkelhed af Smerte for ham. Han havde hørt Stemmer omkring sig; der var blevet gjort ham Spørgsmaal, og han havde besvaret dem; man havde spurgt ham om, naar Begravelsen skulde finde Sted, og hvor hun skulde hvile, og han havde utaalmodigt svaret, at det var ham ligegyldigt.

Adolph og Rosa havde ordnet Værelset; hvor flygtige, letsindige og barnagtige de i Almindelighed vare, vare de derhos blødhjertede og fulde af Følelse, og medens Miss Ophelia havde Tilsyn med alle de Enkeltheder, som vedkom Orden og Pyntelighed, var det deres Hænder, som havde givet Foranstaltningen hint blide, poetiske Anstrøg, der berøvede Ligstuen det barske,

gruopvækkende Præg, der kun altfor ofte betegner en Begravelse i Ny England.

Der stod endnu Blomster paa Hylderne, alle hvide, fine og vellugtende, med yndige, hængende Blade. Evas lille, med hvidt tildækkede Bord bar hendes Yndlingsvase, som kun indeholdt en enkelt Knop af en hvid Mosrose. Folderne i Drapperiet, Faldet af Gardinerne vare blevne ordnede og atter ordnede af Adolph og Rosa med det rigtige Øjemaal, som udmærker deres Stamme. Selv nu, medens St. Clare stod der i dybe Tanker, trippede den lille Rosa ind i Værelset med en Kurv fuld af Blomster. Hun traadte tilbage, da hun saa St. Clare, og blev ærbødigt staaende; men da hun saa, at han ikke lagde Mærke til hende, traadte hun frem for at anbringe dem omkring den døde. St. Clare saa hende ligesom i Drømme, medens hun lagde en smuk Caps Jasmin i de smaa Hænder og med beundringsværdig Smag strøede andre Blomster omkring Lejet.

Døren gik atter op, og Topsy viste sig med Øjnene opsvulmede af Graad og holdende noget under sit Forklæde. Rosa gjorde en hurtig, forbydende Bevægelse med Haanden, men hun gik ikke desto mindre et Skridt længere ind i Stuen.

„Du skal gaa ud," sagde Rosa med en skarp, bestemt Hvisken; „Du har intet at bestille her."

„O, lad mig blive! Jeg har bragt en Blomst, saadan en dejlig Blomst!" sagde Topsy og fremviste en halvt udsprungen Therose. „Lad mig dog lægge den her!"

„Afsted med Dig!" sagde Rosa mere bestemt.

„Lad hende blive!" sagde St. Clare og stampede pludseligt i Gulvet. „Lad hende komme nærmere."

Rosa trak sig tilbage, og Topsy traadte frem og lagde sit Offer ved Fødderne af Liget, hvorpaa hun pludselig med et vildt og bittert Skrig kastede sig ned paa Gulvet ved Siden af Sengen og græd og jamrede sig.

Miss Ophelia ilede ind i Værelset og søgte at rejse hende op og berolige hende, men forgæves.

„O Miss Eva! O Miss Eva! Gid jeg ogsaa var død! Gid jeg dog ogsaa var død!"

Skriget lød saa gennemtrængende vildt; Blodet strømmede op i St. Clares marmorblege Ansigt, og de første Taarer, han havde fældet siden Evas Død, stode i hans Øjne.

„Staa op, Barn," sagde Miss Ophelia med venlig Stemme,

„skrig ikke saaledes. Miss Eva er kommen i Himlen og er nu en Engel."

„Men jeg kan ikke se hende!" sagde Topsy. „Jeg saar hende aldrig mere at se!" Og hun gav sig atter til at hulke.

De tav alle et Øjeblik.

„Hun sagde, at hun elskede mig," sagde Topsy, „det gjorde hun! O Gud, o Gud! Nu er der ingen mere, som gør det, nej, slet ingen!"

„Det er sandt nok," sagde St. Clare, „men," sagde han til Miss Ophelia, „se, om Du ikke kan trøste den stakkels Skabning, Kusine."

„Jeg vilde ønske, at jeg aldrig var bleven født," sagde Topsy. „Det behøvedes jo slet ikke, at jeg blev født, og jeg ser ikke, hvad Nytte det har været til."

Miss Ophelia rejste hende blidt op og førte hende ud af Værelset, men idet hun gjorde dette, faldt nogle Taarer fra hendes Øjne.

„Topsy, mit stakkels Barn," sagde hun, idet hun førte hende ind i sit eget Værelse, „fortvivl ikke! Jeg kan elske Dig, skønt jeg ikke er som hint kære Barn. Jeg haaber at have lært noget af Kristi Kærlighed af hende. Jeg kan elske Dig, jeg vil det og jeg skal bestræbe mig for at hjælpe Dig til at blive en god, kristelig Pige."

Miss Ophelias Røst udrettede mere, end hendes Ord, og mere, end den, udrettede de oprigtige Taarer, der randt ned ad hendes Kinder. Fra denne Time fik hun en Indflydelse paa det forladte Barns Sjæl, som hun siden aldrig tabte.

„O, min Eva, hvis korte Tid her paa Jorden udrettede saa meget godt," tænkte St. Clare, „hvilket Regnskab har jeg ikke at aflægge for mine lange Aar!"

En Tid lang hørtes en dæmpet Hvisken og sagte Fodtrin inde i Værelset, altsom den ene listede sig ind efter den anden for at se den døde; derpaa kom den lille Kiste og saa samledes Ligfølget; Vogne kørte op for Døren og fremmede Mennesker indfandt sig og anvistes Plads; og der saas hvide Skærf og Baand og Flors Sløjfer og Sørgepar med sort Flor; Ord oplæstes af Bibelen og Bønner fremsagdes, og St. Clare levede og gik og bevægede sig som et Menneske, der har fældet hver eneste Taare; indtil det sidste saa han kun een eneste Genstand: hint guldlokkede Hoved i Kisten; men da saa han Ligklædet blive bredt over det og Laaget blive lagt paa Kisten, og da

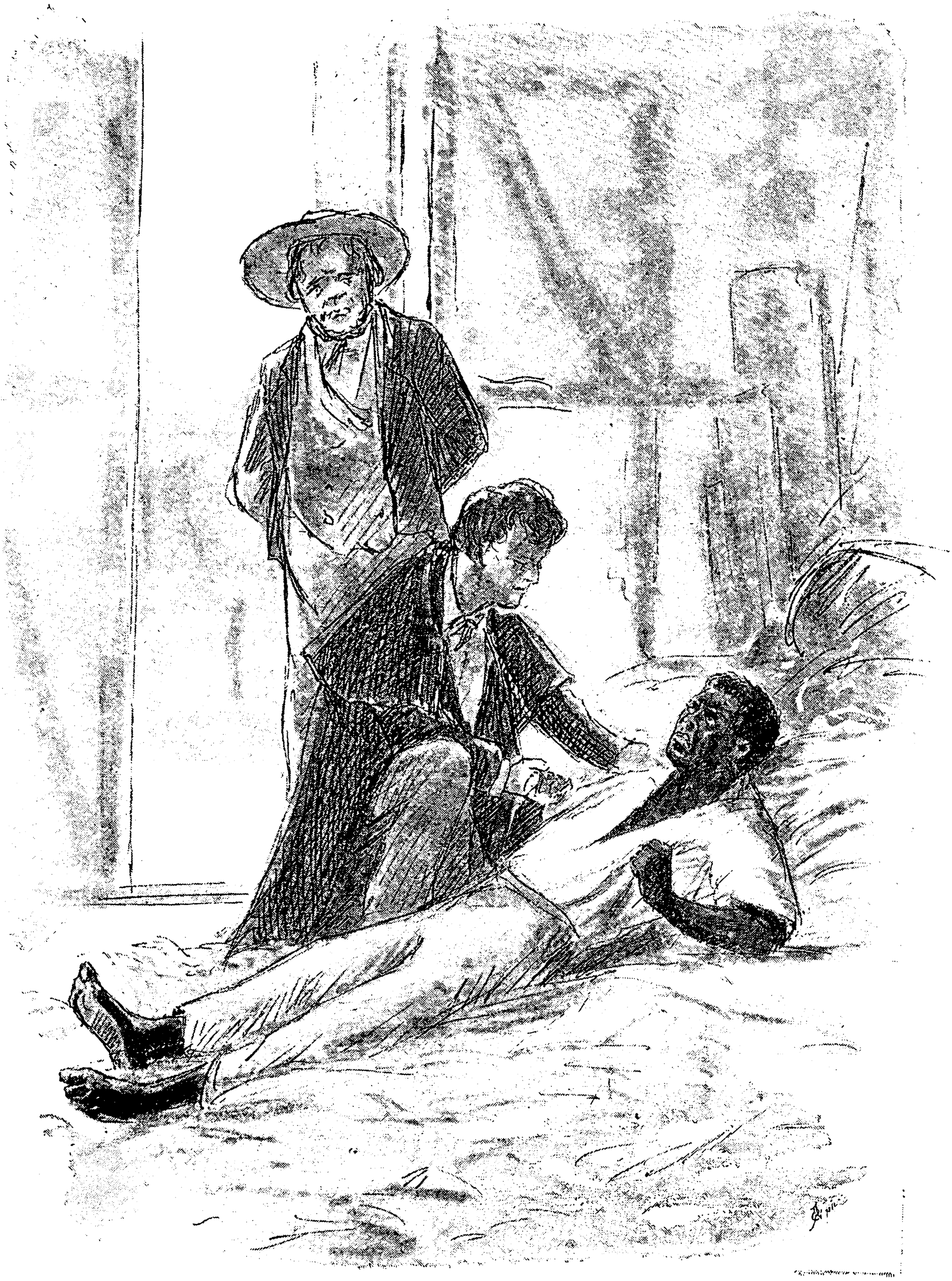

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

han var bleven stillet blandt de andre, gik han med dem ned til en lille fri Plads i den nederste Ende af Haven, og der, ved Mosbænken, hvor hun og Tom saa ofte havde talt og sunget og læst med hinanden, var den lille Grav. St. Clare stod ved Siden af den og stirrede aandsfraværende ned i den; han saa dem sænke den lille Kiste ned; han hørte dunkelt de højtidelige Ord: „Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo, som tror paa mig, skal leve, om han end dør"; og da Jorden kastedes ned og fyldte den lille Grav, kunde han ikke fatte, at det var hans Eva, som de skjulte for hans Øjne.

Og det var det heller ikke! Det var ikke Eva, men kun det skrøbelige Frøkorn til hin straalende, udødelige Skikkelse, i hvilken hun skal opstaa paa den Herre Jesu Dag.

Og derpaa toge alle bort, og de sørgende vendte tilbage til det Sted, som ikke skulde se hende mere. Maries Værelse blev gjort mørkt, og hun laa paa Sengen og hulkede og stønnede i ubetvingelig Smerte og gjorde hvert Øjeblik Krav paa sine Tjenestefolks Omsorg. De fik naturligvis ikke Tid til at græde — hvorfor skulde de det? Sorgen var hendes Sorg, og hun var overtydet om, at ingen paa Jorden følte, eller kunde føle den saaledes som hun.

„St. Clare fældede ikke en Taare," sagde hun; „han følte ikke med hende; det var ganske forunderligt at tænke sig, hvor haardnakket og følesløs han var, da han dog maatte vide, hvor meget hun led."

I den Grad ere Menneskene Slaver af deres Øjne og Øren, at mange af Tjenestefolkene virkelig troede, at Missis var den, der led mest, især da Marie begyndte at faa hysteriske Krampetilfælde, lod Lægen kalde, og tilsidst erklærede, at hun var Døden nær, og al den Løben og Springen og Henten Varmedunke og Opvarmen af Flonel og Gniden og Støjen, som nu paafulgte, vare ordentlig et Slags Adspredelse.

Tom havde imidlertid en Følelse i sit Hjerte, som drog ham hen til hans Herre. Han fulgte ham, længselsfuld og nedslaaet, hvor han gik, og naar han saa ham sidde saa bleg og stille i Evas Værelse og holde hendes lille opslaaede Bibel for sine Øjne, skønt han ikke saa et Ord eller Bogstav af hvad der stod i den, laa der mere Sorg for Tom i disse stive, taareløse Øjne, end i alle Maries Jammerklager.

Faa Dage derefter tog Familien St. Clare atter ind til Byen, Auguſtin med den Sorgens Uro, der længes efter andre

Omgivelser, for at Tankerne kunne faa en anden Retning. De forlode derfor Huset og Haven med den lille Grav og vendte tilbage til New Orleans, og St. Clare gennemvandrede ivrigt Gaderne og søgte at opfylde Kløften i sit Hjerte med Hastværk og Travlhed og Forandring af Sted, og Folk, som saa ham paa Gaden, eller traf ham paa Kaffehuset, erfarede kun hans Tab af Floret om hans Hat; thi der smilede og snakkede han, læste Aviser, og talte om Politik og Forretningsanliggender; og hvo kunde se, at dette smilende Ydre kun var en hul Skal omkring et Hjerte, som var en mørk og tavs Grav?

„St. Clare er en underlig Mand," sagde Marie i en beklagende Tone til Miss Ophelia. „Jeg havde troet, at var der noget i Verden, han havde elsket, var det vor kære lille Eva; men han synes at glemme hende meget let. Jeg kan ikke engang faa ham til at tale om hende. Jeg havde virkelig troet, at han vilde have lagt mere Følelse for Dagen."

„Det stille Vand har den dybeste Grund, plejer man jo at sige " svarede Miss Ophelia i en orakelmæssig Tone.

„O, jeg tror ikke paa sligt, det er kun Snak. Besidde Folk Følelse, vise de det nok; de kunne ikke andet; men paa den anden Side er det en stor Ulykke at have Følelse. Jeg vilde langt foretrække at være som St. Clare. Mine Følelser angribe mig saa stærkt."

„Ja, Missis, Massa St. Clare bliver saa mager som en Skygge. De sige, at han aldrig spiser noget," sagde Mammy. „Og jeg ved, han glemmer ikke Miss Eva; det kunde ingen, ved jeg — den søde, lille, velsignede Skabning!" tilføjede hun og tørrede sine Øjne.

„I al Fald tager han intet Hensyn til mig," sagde Marie; „han har ikke sagt mig et deltagende Ord, og han maa dog vide, at en Moder føler langt inderligere, end nogen Mand kan føle."

„Hjertet kender sin egen Bitterhed," sagde Miss Ophelia alvorligt.

„Det er netop det, jeg mener. Jeg ved, hvad jeg føler; men ingen anden synes at vide det. Eva kunde det undertiden, men hun er borte!" og Marie lagde sig tilbage paa sin Sofa og hulkede utrøsteligt.

Marie var en af disse uheldigt indrettede dødelige, i hvis Øjne alt, hvad der er tabt og borte, faar en Værdi, som det ikke havde, medens det var til Stede. Hvad hun havde, syntes

hun kun at undersøge for at finde Fejl ved det; men naar hun engang havde mistet det, var der ingen Ende paa hendes Paaskønnelse af det.

Medens denne Samtale foregik i Dagligstuen, fandt en anden Sted i St. Clares Bogværelse.

Tom, som stedse fulgte uroligt efter sin Herre, havde nogle Timer iforvejen set ham gaa ind i sit Bogværelse, og efter at have ventet forgæves paa, at han skulde komme ud igen, besluttede han omsider at gøre sig et Ærinde ind til ham. Han traadte sagte ind. St. Clare hvilede paa sin Sofa i den anden Ende af Stuen. Han laa paa sit Ansigt med Evas Bibel opslaaet et lille Stykke fra ham. Tom nærmede sig og blev staaende ved Sofaen. Han tøvede, og imidlertid rejste St. Clare sig pludselig op. Det ærlige Ansigt, der var saa fuldt af Sorg og bar et saa bønligt Præg af Hengivenhed og Deltagelse, gjorde Indtryk paa hans Herre. Han lagde sin Haand paa Toms og bukkede Panden ned paa den.

„O, min gamle Tom, Verden er saa tom som en Æggeskal."

„Jeg ved det, Massa, jeg ved det," sagde Tom; „men ak, naar Massa blot kunde se op — derop, hvor vor kære Miss Eva er — op til den kære Gud!"

„Ak, Tom, jeg ser derop; men Ulykken er, at jeg ikke kan se noget, naar jeg gør det. Gid jeg kunde!"

Tom sukkede dybt.

„Det synes at være givet Børn og enfoldige, ærlige Mennesker som Du at se, hvad vi ikke kunne se," sagde St. Clare. „Hvoraf kommer det?"

„Du har skjult for de vise og de kloge og aabenbaret for de umyndige," mumlede Tom; „ja, Fader; thi saaledes syntes det godt for Dine Øjne."

„Tom, jeg tror ikke — jeg kan ikke tro — jeg er kommen i Vane med at tvivle," sagde St. Clare. „Jeg vil saa gerne tro paa denne Bibel, men jeg kan ikke."

„Kære Massa, bed til den gode Herre: „Herre, jeg tror; hjælp Du min Vantro!"

„Hvo ved vel ret Besked om noget?" sagde St. Clare ved sig selv, medens hans Øjne stirrede drømmende hen for sig. „Var al hin skønne Tro og Kærlighed kun en af den menneskelige Følelses uvist vekslende Omskiftelser, uden noget virkeligt til Støttepunkt og som forsvandt med det svage Aandepust? Og er der ingen Eva mere — ingen Himmel — ingen Kristus — intet?"

„Jo, kære Massa, jo der er! Jeg ved det, jeg er vis paa det," sagde Tom og faldt paa sine Knæ. „O kære, kære Massa, tro mig!"

„Hvoraf vèd Du, Tom, at der gives en Kristus? Du har jo aldrig set Herren."

„Jeg har følt Ham i min Sjæl, Massa, føler Ham der nu! O, Massa, da jeg blev solgt bort fra min gamle Kone og fra Børnene, var jeg næsten tilintetgjort. Jeg var til Mode, som om jeg intet havde tilbage; men da stod den gode Herre mig bi og han sagde: „Frygt ikke, Tom," og han bragte Lys og Glæde i et stakkels Menneskes Sjæl og opfyldte den med Fred; og jeg er saa lykkelig og elsker alle og vil saa gerne høre Herren til og se Herrens Vilje ske og blive sat der, hvor Herren vil sætte mig. Jeg ved, at det ikke kan komme fra mig selv, da jeg er en stakkels skrøbelig Skabning; det kommer fra Herren, og jeg ved, at han gerne vil hjælpe Massa."

Tom talte med rindende Taarer og kvalt Stemme. St. Clare lagde sit Hoved paa hans Skulder og trykkede den haarde, trofaste, sorte Haand.

„Tom, Du holder af mig."

„Jeg vilde med Glæde lade mit Liv den Dag i Dag for at se Massa være en Kristen."

„Du stakkels taabelige Dreng!" sagde St. Clare idet han reiste sig halvt op. „Jeg fortjener ikke at elskes af et godt, ærligt Hjerte, som Dit."

„O, Massa, der er flere, end jeg, der elsker Dem; den velsignede Herre Jesus elsker Dem."

„Hvoraf ved Du det, Tom?" spurgte St. Clare.

„Jeg føler det i min Sjæl. O Massa, „Kristi Kærlighed overgaar al Kundskab."

„Besynderligt," sagde St. Clare, idet han vendte sig bort, „at Beretningen om et Menneske, der levede og døde for atten-hundrede Aar siden, endnu kan røre Folk saaledes. Men han var intet Menneske," tilføjede han pludseligt. „Intet Menneske har nogen Sinde havt en saa langvarig og levende Magt! O, at jeg kunde tro, hvad min Moder lærte mig, og bede som da jeg var Dreng!"

„Ifald Massa tillader det," sagde Tom, „saa plejede Miss Eva at oplæse dette saa smukt. Gid Massa vilde være saa god at læse det. Jeg faar næsten aldrig noget læst for mig nu, da Miss Eva er borte."

Det var det ellevte Kapitel i Johannes's Evangelium, den rørende Fortælling om Lazarus's Opvækkelse fra de døde. St. Clare læste den højt, men standsede ofte for at undertrykke Følelser, der vaktes af Beretningens gribende Indhold. Tom knælede foran ham med foldede Hænder og et henrykt Udtryk af Kærlighed, Tillid og Tilbedelse i sit fromme Ansigt.

„Tom," sagde hans Herre, „er alt dette virkeligt for Dig?"

„Jeg kan jo se det ganske tydeligt, Massa," svarede Tom.

„Gid jeg havde Dine Øjne, Tom."

„Ja, give den kære Herre, at Massa havde!"

„Men, Tom, Du ved, at jeg har mange flere Kundskaber, end Du; hvad om jeg sagde Dig, at jeg ikke tror paa denne Bibel?"

„O Massa!" sagde Tom og rakte med en afværgende Bevægelse Hænderne i Vejret.

„Vilde det ikke rokke Din Tro, Tom?"

„Ikke det mindste," svarede Tom.

„Men, Tom, Du maa dog vide, at jeg ved mest?"

„O Massa, læste De ikke nyligt, hvorledes han skjuler for de vise og de kloge og aabenbarer for de umyndige? Men det var sikkert ikke Massas Alvor?" sagde Tom bekymret.

„Nej, Tom, det var det ikke. Jeg er ikke vantro, og jeg tror, at der er Grund til at tro, men dog tror jeg ikke. Det er en slem, ulykkelig Vane, hvori jeg er kommen, Tom."

„Ifald Massa blot vilde bede!"

„Hvoraf ved Du, at jeg ikke gør det, Tom?"

„Beder Massa virkeligt?"

„Jeg vilde gerne, Tom, naar der kun var nogen til Stede, naar jeg beder; men det forekommer mig stedse, som om jeg taler til et Intet, naar jeg gør det. Dog bed Du nu, Tom, og vis mig, hvorledes?"

Toms Hjerte var fuldt; han udøste det i Bønner ligesom Vande, der længe have været opstemmede. Eet var tydeligt nok; Tom troede, at nogen hørte ham, hvad enten der var nogen til Stede eller ikke. Og St. Clare følte sig baaren paa hans Tros og Følelses Vover næsten lige til Portene for den Himmel, som han syntes at forestille sig saa levende. De syntes at bringe ham nærmere til Eva.

„Tak, min Dreng," sagde St. Clare, da Tom rejste sig. „Jeg synes godt om at høre Dig, Tom; men gaa nu og lad mig være ene; en anden Gang vil jeg tale mere med Dig."

Tom gik stiltiende ud af Værelset.

Otteogtyvende Kapitel.

Genforening.

Den ene Uge gik efter den anden i St. Clares Hus, og Livets Bølger sank atter ned til deres sædvanlige Flodmaal der, hvor hin lille Baad var gaaet under. Thi hvor bydende, hvor koldt, hvor ligegyldigt for alle ens Følelser bevæger de daglige Virkeligheders haarde, kolde, uinteressante Gang sig ikke! Og dog maa vi spise og drikke og sove og atter vaagne, dog maa vi handle, købe, sælge, spørge, svare, kort sagt! forfølge tusinde Skygger, skønt de have tabt alt tiltrækkende, idet den kolde, mekaniske Vane at leve er bleven tilbage, efter at al Livsinteresse for den er flygtet.

Alle Interesser og Forhaabninger i St. Clares Liv havde ubevidst snoet sig om dette Barn. Det var for Evas Skyld, at han bestyrede sin Formue; for Evas Skyld havde han lagt Planen til Ordningen af sin Tid, og at gøre dette eller hint for Eva, og købe, forbedre, forandre, foranstalte et eller andet for hendes Skyld havde saa længe været hans Vane, at der nu, da hun var borte, ikke syntes at være noget at tænke paa eller foretage.

Sandt nok, der var et andet Liv — et Liv, som, naar man først tror paa det, staar som en højtidelig, betydningsfuld Skikkelse foran Tidens ellers betydningsløse Tal og forvandler dem til Størrelser af en gaadefuld, ubeskrivelig Værd. Det vidste St. Clare meget godt, og ofte i mangen en mødig Time hørte han hin spæde Barnestemme kalde paa ham fra Himmelen, og saa han hin lille Haand vise ham Livets Vej; men en tung Døsighed af Sorg hvilede over ham; han kunde ikke rejse sig. Han var en af hine Naturer, som bedre og tydeligere fatte religiøse Genstande efter deres egne Forestillinger og Instinkter, end mangen praktisk, rettroende Kristen. Den Gave at kunne bedømme og den Sands at kunne føle de finere Afskygninger og Forskelligheder ved de moralske Forhold synes ofte at være en Egenskab hos dem, hvis hele Liv vidner om en letsindig Ligegyldighed for dem. Derfor udtale Moore, Byron, Goethe ofte Ord, som udtrykke den sande religiøse Følelse langt rigtigere, end et andet Menneske, hvis hele Liv styres af den. Af saa-

danne Sjæle er Ligegyldighed for Religionen et frygteligere Forræderi, en langt dødeligere Synd.

St. Clare havde aldrig givet sig Udseende af, at han lod sig lede af nogen religiøs Forpligtelse, og en vis medfødt Finhed gav ham et saadant instinktmæssigt Begreb om Omfanget af Kristendommens Fordringer, at han af en Forudfølelse gyste tilbage for, hvad han fornam at ville være hans egen Samvittigheds Krav, naar han først besluttede sig til at underkaste sig dem. Thi saa inkonsekvent er den menneskelige Natur, navnligen hvad det ideelle angaar, at den finder det at være bedre slet ikke at begynde paa en Ting, end at begynde paa den og ikke føre den til Ende.

Men dog var St. Clare i mange Henseender blevet et andet Menneske. Han læste alvorligt og ærligt i sin lille Evas Bibel; han tænkte mere sindigt og praktisk over sit Forhold til sine Tjenestefolk — nok til at gøre ham yderst misfornøjet med sin tidligere og nuværende Fremgangsmaade, og een Ting gjorde han kort efter sin Tilbagekomst til New Orleans, og det var at indlede de fornødne juridiske Skridt til Toms Frigivelse, som skulde fuldbyrdes, naar han kunde blive færdig med de nødvendige Formaliteter. Imidlertid knyttede han sig med hver Dag mere og mere til Tom. I hele den vide Verden var der intet, som syntes at minde ham saa meget om Eva; han vilde bestandig have ham om sig, og hvor kræsen og utilgængelig han ogsaa var med Hensyn til sine dybere Følelser, tænkte han dog næsten højt i Toms Nærværelse. Og heller ikke vilde nogen have undret sig derover, som havde set det Udtryk af Hengivenhed og Kærlighed, hvormed Tom stedse fulgte sin unge Herre.

„Nu, Tom," sagde St. Clare Dagen efter at han havde indledet de juridiske Formaliteter til hans Frigivelse, „jeg er i Begreb med at gøre Dig til en fri Mand; pak derfor Din Kuffert og hold Dig færdig til at rejse til Kentucky."

Den pludselige Glæde, som straalede i Toms Ansigt, da han rakte sine Hænder op mod Himlen, hans udtryksfulde: „Gud være lovet!" fortørnede næsten St. Clare; han syntes ikke om, at Tom kunde have saa let ved at forlade ham.

„Du har dog ikke havt det saa overmaade slemt her, at Du behøver at blive saa henrykt, Tom," sagde han tørt.

„Nej, nej, Massa, det er ikke det — det er det at blive en fri Mand! Det er det, hvorover jeg glæder mig."

„Men, Tom, synes Du ikke, at Du for Din egen Del har været bedre faren, end om Du havde været fri?“

„Nej i Sandhed, Massa St. Clare,“ svarede Tom med et Lynglimt af Kraft. „Nej i Sandhed!“

„Men, Tom, Du kunde dog umuligt ved Dit eget Arbejde have fortjent Dig saadanne Klæder og en saadan Kost, som jeg har givet Dig.“

„Ved det altsammen, Massa St. Clare; Massa været altfor god; men, Massa, jeg vil hellere have daarlige Klæder, et daarligt Hus, alting daarligt og have det som mit, end have det bedste og have det som en anden Mands; det vil jeg, Massa, og jeg tror, at det er Natur, Massa.“

„Det tror jeg med, Tom, og Du rejser og forlader mig om en Maanedstid eller saa,“ sagde han, noget misfornøjet. „Og hvorfor skulde Du ikke ogsaa gøre det?“ tilføjede han i en noget muntrere Tone, idet han rejste sig og begyndte at gaa op og ned ad Gulvet.

„Ikke saa længe Massa har Sorg!“ sagde Tom. „Jeg vil blive hos Massa saa længe han behøver mig — saa længe jeg kan være til nogen Nytte.“

„Ikke saa længe jeg har Sorg, Tom?“ sagde St. Clare og saa nedslaaet ud af Vinduet. „Naar vil vel min Sorg være forbi?“

„Naar Massa er bleven en Kristen,“ svarede Tom.

„Og Du agter virkelig at blive, til den Dag kommer?“ sagde St. Clare halvt smilende, idet han vendte sig bort fra Vinduet og lagde sin Haand paa Toms Skulder. „Ak, Tom, Du enfoldige, taabelige Dreng! Saa længe vil jeg ikke beholde Dig. Rejs Du hjem til Din Kone og Dine Børn og hils dem fra mig.“

„Jeg er vis paa, at den Dag nok kommer,“ sagde Tom alvorligt og med Taarer i Øjnene, „Herren har et Arbejde til Massa.“

„Et Arbejde, hvad?“ sagde St. Clare; „Naa, Tom, saa lad mig da høre, hvad Du tror at det er for et Arbejde. Lad mig engang høre det.“

„Selv et stakkels Menneske som jeg har et Arbejde fra Herren; og Massa St. Clare, som har Lærdom og Rigdom og Venner, hvor meget kunde han ikke arbejde for Herren!“

„Du synes at tro, Tom, at Herren trænger til, at der bliver arbejdet en hel Del for ham,“ sagde St. Clare smilende.

„Vi arbejde for Herren, naar vi arbejde for hans Skabninger," svarede Tom.

„En god Theologi, Tom; bedre, end den, Dr. . . . prædiker, tør jeg sværge paa," sagde St. Clare.

Her afbrødes Samtalen ved, at nogle fremmede bleve meldte.

Marie St. Clare tog sig Evas Tab saa nært, som hun kunde tage sig noget, og da hun var et Fruentimmer med ualmindelige Gaver til at gøre sine Omgivelser ulykkelige, naar hun selv var det, havde hendes Folk saa meget større Grund til at beklage Tabet af deres unge Frøken, hvis indtagende Væsen og blide Forbøuner saa ofte havde tjent dem til Skjold mod hendes Moders tyranniske og egenkærlige Fordringer. Navnlig var den stakkels gamle Mammy, hvis Hjerte, som var løsrevet fra alle naturlige og huslige Baand, havde trøstet sig ved dette ene skønne Væsen, næsten ganske fortvivlet. Hun græd Dag og Nat og var paa Grund af sin Sorg mindre rask og behændig, end ellers, til at opvarte sin Frue, hvilket stedse nedkaldte et Uvejr af Skældsord over hendes værgeløse Hoved.

Miss Ophelia følte ogsaa Tabet; men i hendes gode, ærlige Hjerte bar det Frugter for det evige Liv. Hun blev blødere og mildere, og skønt hun opfyldte enhver af sin Pligter med den samme Omhyggelighed, skete det dog paa en sagtmodigere, roligere Maade, som om hun ikke forgæves tog sit Hjerte paa Raad med. Hun var flittigere til at undervise Topsy og underviste hende fornemmelig i Religion, var ikke længere bange for at røre ved hende og røbede ingen slet dulgt Modbydelighed, fordi hun ingen følte. Hun betragtede hende nu i det mildere Lys, som Evas Haand først havde holdt hende for Øje, og saa i hende kun en udødelig Skabning, som Gud havde sendt hende, for at hun skulde føre hende til Dyd og Lyksalighed. Topsy blev ikke paa een Gang en Helgen, men Evas Liv og Død frembragte en mærkelig Forandring hos hende. Den forhærdede Ligegyldighed var forsvunden; i Stedet for den var kommet Følelse, Haab, Attraa og Stræben efter det gode — en uregelmæssig Kamp, som ofte standsedes og afbrødes, men dog stedse fornyedes igen.

En Dag, da Miss Ophelia havde sendt Bud efter Topsy, kom hun og gemte hastigt noget paa sit Bryst.

„Hvad har Du der, Du Djævleunge? Du har bestemt stjaalet noget!" sagde den bydende lille Rosa, som var bleven

sendt ud efter hende, og greb hende med det samme haardt i Armen.

„Gaa Din Vej, Miss Rosa," sagde Topsy, idet hun rev sig løs fra hende, „det kommer ikke Dig ved."

„Ikke næsvis!" sagde Rosa. „Jeg saa, at Du skjulte noget; jeg kender godt Dine Streger;" og Rosa greb igen hendes Arm og vilde stikke sin Haand ned paa hends Bryst, medens den forbitrede Topsy sparkede og kæmpede modigt for hvad hun ansaa for sin Ret. Larmen og Støjen af denne Strid lokkede Miss Ophelia og St. Clare til Valpladsen.

„Hun har stjaalet!" sagde Rosa.

„Nej jeg har ikke!" raabte Topsy, hulkende af Ivrighed.

„Lad mig se det, hvad det saa er," sagde Miss Ophelia i en bestemt Tone.

Topsy tøvede, men da Befalingen gentoges, tog hun en lille Pakke, der var svøbt ind i Foden af en af hendes egne gamle Strømper, op fra sit Bryst.

Miss Ophelia løste den op. Det var en lille Bog, som Eva havde foræret Topsy og som indeholdt et Bibelsted for hver Dag i Aaret, og i et Stykke Papir den Haarlok, hun havde givet hende hin uforglemmelige Dag, da hun havde sagt sit sidste Farvel.

St. Clare blev meget rørt ved dette Syn; den lille Bog havde været indsvøbt i en lang Strimmel sort Flor, som var reven af Sørgedragten.

„Hvorfor svøbte Du dette om Bogen?" spurgte St. Clare, idet han holdt Floret hen mod hende.

„Fordi — fordi — fordi den var fra Miss Eva. O, tag den dog ikke fra mig!" sagde hun og begyndte at hulke stærkt, idet hun satte sig plat ned paa Gulvet og tilhyllede sit Hoved med sit Forklæde.

Det var en underlig Blanding af det rørende og latterlige; en lille gammel Strømpe, det sorte Stykke Flor, Bogen, den lysegule, bløde Haarlok og Topsys fortvivlede Sorg.

St. Clare smilede, men der stod Taarer i hans Øjne, da han sagde:

„Naa, naa, græd ikke; Du skal have Lov til at beholde det alt sammen!" hvorpaa han pakkede det hele ind igen og kastede det i hendes Skød og tog derefter Miss Ophelia med sig ind i Dagligstuen.

„Jeg tror virkelig, at De kan gøre noget af denne Skab-

ning," sagde han, idet han med Tommelfingeren pegede tilbage over sin Skulder. „Enhver Sjæl, der er modtagelig for virkelig Sorg, er ogsaa modtagelig for det gode. De maa søge at bringe det til noget med hende."

„Barnet har forbedret sig meget," sagde Miss Ophelia. „Jeg nærer store Forhaabninger om hende, men Augustin," tilføjede hun, idet hun lagde sin Haand paa hans Arm, „een Ting maa jeg dog spørge Dem om; hvem skal dette Barn tilhøre, Dem eller mig?"

„Jeg har foræret hende til Dem," svarede Augustin.

„Men ikke i lovlig Form; jeg ønsker, at hun skal høre mig lovmæssigen til," sagde Miss Ophelia.

„Men, Kusine," sagde Augustin, „hvad vil Abolitionsselskabet sige? Det vil udskrive en Fastedag i Anledning af dette Frafald, ifald De bliver Slaveejer."

„O Snak! Jeg ønsker, at hun maa høre mig til, for at jeg kan være berettiget til at føre hende til de frie Stater og give hende Friheden, paa det at mine Bestræbelser med hende ikke skulle være gjorte forgæves."

„Ak, Kusine, det er jo et skrækkeligt Eksempel paa at gøre ondt, for at der kan komme noget godt ud af det! Nej, det kan jeg ikke opmuntre."

„De skal ikke spøge, men tale fornuftigt," sagde Miss Ophelia. „Det nytter ikke, at jeg bestræber mig for at opdrage dette Barn til et kristeligt Barn, naar jeg ikke kan frelse hende fra Slaveriets Omskiftelser og Genvordigheder, og er det virkelig Deres Alvor, at jeg skal beholde hende, maa de udstede et Gavebrev eller andet juridisk Dokument til mig."

„Godt, godt," sagde St. Clare, „det skal jeg," og dermed satte han sig ned og tog en Avis for at læse i den.

„Men jeg ønsker det gjort straks," sagde Miss Ophelia.

„Hvorfor har De saadan en Hast dermed?"

„Fordi Nuet er den eneste Tid, hvorpaa en Ting nogen Sinde bør gøres," svarede Miss Ophelia. „Kom, her er Papir, Pen og Blæk; skriv nu Dokumentet."

Som de fleste Mennesker af hans Aandsretning afskyede St. Clare enhver ufortøvet Handlen og ærgrede sig derfor ikke lidet over Miss Ophelias Raskhed.

„Men hvad gaar der af Dem?" sagde han. „Kan De ikke tro mig paa mit Ord? Man skulde tro, at De havde

gaaet i Lære hos Jøderne, siden De kan være saa mistroisk mod et Menneske."

„Jeg vil være vis i min Sag," svarede Miss Ophelia. „De kunde dø eller gaa fallit, og saa vilde Topsy, trods alle mine Indvendinger, blive sat til Auktion."

„De er i Sandhed saare omsigtig. Nu vel da, siden jeg engang er kommen i Hænderne paa en Yankee, er der intet andet for, end at give efter," og dermed skrev St. Clare i en Fart et Gavebrev, hvilket han, som velbekendt med Lovgivningens Former, havde let ved at gøre, og tegnede sit Navn under det med vældige Bogstaver, der endte med et forfærdeligt Sving.

„Saa, er det nu ikke sort paa hvidt, Miss Vermont?" sagde han, idet han rakte hende Dokumentet.

„Gode Menneske," sagde Miss Ophelia smilende. „Men skal det ikke tillige underskrives af et Vidne?"

„O for Pokker — jo, Hør Marie," sagde han, idet han aabnede Døren til sin Kones Værelse, „Kusine skal have Din Underskrift; sæt Dit Navn der."

„Hvad er dette?" sagde Marie, idet hun løb Dokumentet igennem. „Hvor latterligt! Jeg troede, at Kusine var altfor gudsfrygtig til at indlade sig paa saadanne skrækkelige Ting," tilføjede hun, idet hun ligegyldigt skrev sit Navn. „Men har hun faaet Lyst til denne Vare, er den hende sandelig vel undt."

„Se saa, nu er hun Deres med Hud og Haar," sagde St. Clare, rækkende hende Dokumentet.

„Ikke mere min, end hun var før!" sagde Miss Ophelia. „Ingen anden end Gud har Ret til at skænke mig hende; men nu kan jeg beskytte hende."

„Ja ja, saa tilhører hun Dem da ifølge en Retsfiktion," sagde St. Clare, idet han gik ind i Dagligstuen igen og satte sig til at læse sin Avis.

Miss Ophelia, som sjældent opholdt sig længe i Maries Selskab, fulgte efter ham, efter først omhyggeligt at have gemt Dokumentet.

„Augustin," sagde hun pludselig, medens hun sad og strikkede, „har De truffet nogen Bestemmelse til Fordel for Deres Folk for det Tilfælde, at De skulde dø?"

„Nej," svarede St. Clare og vedblev at læse.

„Saa kan al Deres Overbærenhed maaske engang i Tiden blive til en stor Grusomhed."

St. Clare havde ofte selv tænkt det samme, men svarede i en ligegyldig Tone:

„Jeg vil ogsaa med det første træffe en saadan Bestemmelse."

„Naar?" spurgte Miss Ophelia..

„Aa, en af Dagene."

„Hvad om De døde forinden?"

„Hvad gaar der ad Dem, Kusine?" sagde St. Clare, idet han lagde Avisen fra sig og saa paa hende. „Finder De, at jeg ser ud til at faa den gule Feber eller Kolera, siden De driver saa ivrigt paa testamentariske Foranstaltninger?"

„Midt i Livet ere vi Døden nær," svarede Miss Ophelia.

St. Clare stod op og gik, efter at have lagt Avisen ligegyldigt fra sig, hen til den ud til Verandaen aaben staaende Dør for at gøre Ende paa en Samtale, der var ham ubehagelig. Mekanisk gentog han Ordet „Døden!" og idet han lænede sig til Rækværket og betragtede Vandets Tindren, alt som det steg og faldt i Springvandet, og medens han saa Blomsterne og Træerne og Vaserne nede i Gaarden ligesom i en dunkel, tæt Taage, gentog han atter det gaadefulde Ord, der er saa almindeligt i enhver Mund og dog har en saa frygtelig Klang — „Døden!" „Det er sælsomt at der kan gives et saadant Ord og en saadan Ting," sagde han, „og at vi dog stedse glemme det; at et Menneske den ene Dag kan være levende, varmt og skønt, fuldt af Forhaabninger, Ønsker og Attraar, og den næste borte, aldeles og for stedse borte!"

Det var en varm, guldglødende Aften, og idet han gik hen til den anden Ende af Verandaen, saa han Tom ivrigt fordybet i sin Bibel, pegende med Fingeren paa det ene Ord efter det andet og hviskende dem til sig selv med en alvorlig Mine.

„Skal jeg læse for Dig, Tom?" spurgte St. Clare og satte sig skødesløst ved Siden af ham.

„Ifald Massa vil være saa god," sagde Tom taknemligt; „Massa gør det saa meget desto tydeligere for mig."

St. Clare tog Bogen og kastede et Blik paa den og begyndte at oplæse et af de Steder, som Tom havde betegnet med sine plumpe Mærker. Det lød saaledes:

„Men naar Menneskets Søn kommer i sin Herlighed og alle hellige Engle med ham, da skal han sidde paa sin Herligheds Trone. Og alle Folkeslag skulle forsamles for ham, og han skal skille dem fra hverandre, ligesom Hyrden skiller Faarene

fra Bukkene." St. Clare blev ved at læse, indtil han kom til de sidste Vers.

„Da vil Kongen sige til dem ved hans venstre Side: Gaar bort fra mig, I forbandede, til den evige Ild; thi jeg var hungrig, og I gave mig ikke at æde; jeg var tørstig, og I gave mig ikke at drikke; jeg var fremmed, og I toge mig ikke til Eder; jeg var nøgen, og I klædte mig ikke; jeg var syg og i Fængsel, og I besøgte mig ikke. Da skulle de ogsaa svare ham og sige: Herre, naar have vi set Dig hungrig, eller tørstig, eller fremmed, eller nøgen, eller syg, eller i Fængsel, og have ikke tjent Dig? Da skal han svare dem og sige: Sandeligt siger jeg Eder, hvad I ikke have gjort imod en af disse mindste, have I heller ikke gjort imod mig."

Dette sidste Afsnit syntes at gøre Judtryk paa St. Clare; thi han læste det to Gange, den sidste Gang langsomt og som om han ved sig selv overvejede Ordenes Betydning.

„Tom," sagde han, „disse Folk, som blive saa haardt tiltalte, synes at have baaret sig ad akkurat ligesom jeg — levet godt, mageligt og anstændigt, uden at have bekymret sig om, hvor mange af deres Brødre, der vare hungrige eller tørstige, syge eller i Fængsel."

Tom svarede ikke.

St. Clare rejste sig og gik langsomt frem og tilbage i Verandaen og syntes at glemme alt over sine egne Tanker; saa fordybet var han i dem, at Tom to Gange maatte erindre ham om, at det havde ringet til Te, førend han kunde vække hans Opmærksomhed.

Ved Tebordet var St. Clare aandsfraværende og tankefuld, og da Teen var drukken, begave han, Marie og Miss Ophelia sig stiltiende ind i Dagligstuen.

Marie lagde sig paa en Sofa under et Silke Moskitonet og faldt snart i en dyb Søvn. Miss Ophelia beskæftigede sig tavs med sit Strikketøj, og St. Clare satte sig ved Fortepianoet og begyndte at spille en blid, tungsindig Melodi og syntes at tabe sig i Drømmerier og tale med sig selv gennem Musiken. Lidt efter aabnede han en af Skufferne, tog en gammel Nodebog frem, hvis Blade vare gule af Alder, og begyndte at se den igennem.

„Denne Bog," sagde han til Miss Ophelia, „har tilhørt min Moder, og her staar hendes Haandskrift; kom engang her-

og jeg er bleven ganske greben deraf. Man skulde have ventet at finde dem, som udelukkes fra Himlen, beskyldte for afskylige Forbrydelser som Grunden dertil, men nej; de fordømmes, fordi de have undladt at gøre positivt godt, som om dette indbefattede alt muligt ondt."

„Det er maaske umuligt," sagde Miss Ophelia, „for den, der ikke gør godt, ikke at gøre ondt."

„Og hvad," sagde St. Clare tankefuldt, men med dyb Følelse, „skal man sige om den, hvem hans eget Hjerte, hans Opdragelse og Samfundets Mangler forgæves have opfordret til at stræbe efter et eller andet ædelt Formaal; der har drevet med Strømmen som en drømmende, neutral Betragter af Menneskets Kampe, Lidelser og Krænkelser, i Stedet for at han burde været en ivrig Arbejder?"

„Jeg vilde sige," svarede Miss Ophelia, „at han burde angre og ufortøvet begynde."

„Stedse praktisk og lige løs paa Sagen," sagde St. Clare, idet hans Ansigt brød ud i et Smil. „De lader mig aldrig faa Tid til almindelige Betragtninger, Kusine; De foreholder mig stedse det nærværende Øjeblik og har stedse et evigt Nu i Tankerne."

„Nuet er den eneste Tid, hvormed jeg har noget at gøre," sagde Miss Ophelia.

„Kære lille Eva — stakkels Barn!" sagde St. Clare; „Hun higede med hele sin Sjæl efter en god Gerning for mig."

Det var første Gang efter Evas Død, at han havde sagt saa mange Ord om hende og han talte nu, idet han aabenbart undertrykte en stærk Bevægelse.

„Min Anskuelse om Kristendommen er den," tilføjede han, „at jeg tror, at ingen med Konsekvens kan bekende sig til den, uden at sætte den hele Vægt af sin Tilværelse imod det afskylige System af Uretfærdighed, der ligger paa Bunden af hele vort Samfund, og, om det behøves, opofre sig selv i Kampen. Det vil sige, at jeg, efter min Formening, ikke paa anden Maade kunde være en Kristen, uagtet jeg vistnok har kendt mange oplyste og kristelige Mennesker, som ikke have gjort det, og jeg tilstaar, at religiøse Menneskers Ligegyldighed i saa Henseende, deres Mangel paa Følelse for Uretfærdigheder, som opfyldte mig med Afsky, mere end alt andet har avlet Tvivlesyge hos mig."

„Naar De vidste alt dette," sagde Miss Ophelia, „hvorfor indrettede De da ikke Deres Handlinger derefter?"

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„O, fordi jeg kun har det Hang til det gode, som bestaar i at ligge paa en Sofa og forbande Kirken og Præsterne, fordi de ikke ere Martyrer og Bekendere. Man kan meget let se, ved De nok, hvorledes andre burde være Martyrer.“

„Men vil De da nu handle anderledes?“ spurgte Miss Ophelia.

„Kun Gud kender Fremtiden,“ svarede St. Clare. „Jeg er modigere, end jeg var, fordi jeg har mistet alt, og den, som intet har at miste, kan roligt udsætte sig for enhver Fare.“

„Hvad vil De da nu gøre?“

„Min Pligt, haaber jeg, imod de fattige og ringe, saasnart jeg kan komme paa det rene med den,“ svarede St. Clare; „jeg vil begynde med mine egne Tjenestefolk, for hvem jeg endnu ikke har gjort noget, og maaske vil det engang i Fremtiden vise sig, om jeg kan udrette noget for en hel Klasse, bidrage noget til at befri mit Fædreland for Skammen af den falske Stilling, hvori det nu staar overfor alle civiliserede Folkeslag.“

„Anser De det for muligt, at en Nation nogensinde frivilligt vil skænke sine Slaver Friheden?“ spurgte Miss Ophelia.

„Det ved jeg ikke,“ svarede St. Clare. „Vor Tid er rig paa store Gerninger. Heltemod og Uegennyttighed vise sig hist og her paa Jorden. De ungarske Adelsmænd frigave med umaadelige Pengetab Millioner livegne, og der vil maaske ogsaa blandt os findes ædelmodige Sjæle, som ikke vurdere Ære og Retfærdighed efter Dollars og Cents.“

„Det tror jeg næppe,“ sagde Miss Ophelia.

„Men sæt nu ogsaa, at vi i Morgen traadte frem og skænkede vore Slaver Friheden, hvo vilde da opdrage disse Millioner og lære dem at bruge deres Frihed? De vilde aldrig hæve sig op paa noget synderligt højt Standpunkt iblandt os. Tingen er, at vi selv ere for dovne og upraktiske, endog til blot at give dem en Forestilling om den Flid og Kraft, som udfordres til at gøre dem til Mennesker. De vilde komme til at drage Nord paa, hvor Arbejde er en Mode, en almindelig Vane; og sig mig da, om der findes kristelig Menneskekærlighed nok i de nordlige Stater til at paatage sig deres Opdragelse og Uddannelse? I sende tusinder af Dollars til fremmede Missionærer; men vilde I finde Eder i, at Hedningerne sendtes til Eders Stæder og Landsbyer, og anvende Eders Tid og Tanker og Penge til at hæve dem op til det kristelige Standpunkt? Det er det, jeg ønsker at vide. Naar vi frigive, ere I da

villige til at opdrage? Hvor mange Familier i Deres egen Landsby vilde vel modtage et Par gifte Negere, undervise dem, bære over med dem og søge at gøre dem til Kristne? Hvor mange Købmænd vilde vel tage imod Adolph, ifald jeg vilde sætte ham paa et Kontor, eller med hvor mange Haandværkere vilde det være Tilfældet, ifald jeg vilde sætte ham i Lære hos en af dem? Ifald jeg vilde sætte Rosa og Jane i en Skole, hvor mange Skoler i de nordlige Stater mon der da vilde optage dem? Hos hvor mange Familier vilde de kunne faa Kost og Logis? De ser, Kusine, jeg fordrer Retfærdighed imod os. Vi befinde os i en slem Stilling. Vi ere Negerens mere iøjnefaldende Undertrykkere; men de nordlige Staters ukristelige Fordomme ere en næsten ligesaa haard Undertrykker."

„Ja, Fætter, jeg ved, at det forholder sig saaledes," sagde Miss Ophelia; „jeg ved, at det forholdt sig saaledes med mig, indtil jeg indsaa, at det var min Pligt at overvinde det; og jeg ved, at der gives mange gode Mennesker i det nordlige, som kun behøve at lære, hvad der i denne Henseende er deres Pligt, for at opfylde den. Det vilde vistnok være en større Selvfornægtelse at optage Hedninger iblandt os, end at udsende Missionærer iblandt dem; men jeg tror, at vi vilde gøre det."

„De vilde, det ved jeg," sagde St. Clare. „Jeg gad se det, De ikke vilde gøre, naar De ansaa det for at være Deres Pligt!"

„Jeg er ikke saa ualmindelig god," sagde Miss Ophelia. „Andre vilde handle ligesom jeg, naar de saa Tingene i det samme Lys. Jeg agter at tage Topsy hjem med, naar jeg rejser. Mine Bysbørn ville sagtens i Begyndelsen undre sig; men jeg tror nok, at de ville bringes til at se Sagen fra samme Side som jeg. Desuden ved jeg, at der i det nordlige gives mange, som handle netop saaledes, som De har sagt."

„Ja, men de udgøre kun Mindretallet, og begyndte vi at frigive vore Slaver i noget betydeligt Omfang, vilde vi snart høre fra Eder."

Miss Ophelia svarede ikke. Der opstod en Pavse, som varede nogle Øjeblikke, og St. Clares Ansigt overskyggedes af et nedslaaet, drømmerisk Udtryk.

„Jeg ved ikke, hvad der i Aften saa hyppigt bringer mig til at tænke paa min Moder," sagde han. „Jeg har en sælsom Fornemmelse, som om hun var mig nær. Jeg kan ikke lade være at tænke paa saa mange Ting, som hun plejede at sige.

Sælsomt, hvad kan det være, som undertiden kan fremstille saadanne forbigangne Ting saa levende for os?"

St. Clare gik nogle Minuter frem og tilbage i Værelset og sagde derpaa:

„Jeg tror, jeg vil gaa lidt ud for at høre, hvad nyt der er i Aften."

Han tog sin Hat og gik.

Tom fulgte ham til Udgangen af Gaarden og spurgte, om han skulde gaa med.

„Nej min Dreng; jeg kommer tilbage om en Time."

Tom satte sig i Verandaen. Det var en smuk, maaneklar Aften, og han sad og betragtede det stigende og faldende Skum af Springvandet og lyttede til dets Plasken. Tom tænkte paa sit Hjem og paa, at han snart skulde være en fri Mand og i Stand til at vende tilbage til det, naar han selv vilde. Han følte med et Slags Glæde paa sine kraftige Armes Muskler, idet han tænkte paa, at de nu skulde tilhøre ham selv, og paa hvor meget de kunde bidrage til at fortjene hans Families Frihed. Derpaa tænkte han paa sin ædle unge Herre og næst derefter kom den sædvanlige Bøn, han stedse opsendte for ham; derpaa gik hans Tanker over til den skønne Eva, hvem han nu tænkte sig blandt Englene, og han tænkte saa længe, at han næsten indbildte sig, at hint straalende Aasyn med de gyldne Lokker skuede ned paa ham imellem Springvandets Skum. Og under disse Grublerier faldt han i Søvn og drømte, at han saa hende komme springende hen imod ham, netop saaledes som hun plejede at komme, med en Krans af Jasminer i Haaret, med rødmende Kinder og Øjnene straalende af Fryd; men da han saa nøjere til, syntes hun at hæve sig op fra Jorden, hendes Kinder fik en blegere Farve, hendes Øjne et inderligt, guddommeligt Straaleskær, og en gylden Glorie syntes at omgive hendes Hoved — og hun forsvandt for hans Blik, og Tom vaktes af en lydelig Banken og Lyden af mange Stemmer udenfor Porten.

Han skyndte sig af Sted for at lukke op, og med kvalte Stemmer og tunge Trin kom flere Mænd bærende med et i en Kappe indhyllet menneskeligt Legeme, som laa paa et Vinduesskod. Lyset af Lygten faldt helt paa Ansigtet, og Tom udstødte et vildt Skrig af Forbavselse og Fortvivlelse, som rungede gennem alle Gallerierne, da Mændene med deres Byrde nærmede sig

den aaben staaende Dør til Dagligstuen, hvor Miss Ophelia endnu sad og strikkede.

St. Clare var gaaet ind paa et Kaffehus for at læse et Aftenblad, og imidlertid opstod der i samme Værelse et Slagsmaal imellem to Herrer, der bægge vare noget berusede. St. Clare og et Par andre søgte at skille dem ad, og St. Clare fik et dødeligt Stik i Siden af en Bowiekniv, som han havde villet fravriste den ene af dem.

Huset var fuldt af Graad og Jammer, Skrig og Klager, og Tjenestefolkene reve sig som vanvittige i Haaret, kastede sig ned paa Jorden, eller løb omkring imellem hinanden i vild Forvirring. Kun Tom og Miss Ophelia syntes at have beholdt nogen Aandsnærværelse; thi Marie havde faaet et heftigt Anfald af Krampe. Efter Miss Ophelias Anvisning blev en af Sofaerne i Dagligstuen i en Hast gjort i Stand, og den blødende Skikkelse lagt paa den. St. Clare var besvimet af Smerte og Blodtab, men da Miss Ophelia havde anvendt nogle oplivende Midler, kom han til sig selv igen, slog Øjnene op og saa vist paa de til Stede værende og alle i Stuen værende Genstande, indtil han tilsidst fæstede dem paa sin Moders Portræt.

Nu kom Lægen og anstillede sin Undersøgelse. Af Udtrykket i hans Ansigt var det klart, at der intet Haab var, men han begyndte at forbinde Saaret, og han, Miss Ophelia og Tom fortsatte roligt denne Gerning under Skrigene, Raabene og Graaden af Tjenestefolkene, der vare stimlede sammen ved Dørene og Vinduerne til Verandaen.

„Nu maa vi jage disse Skabninger bort," sagde Lægen; „alt afhænger af, at han faar Ro."

St. Clare aabnede Øjnene og saa vist paa de ulykkelige Væsener, som Miss Ophelia og Lægen søgte at faa ud af Stuen. „Stakkels Skabninger!" sagde han, og et Udtryk af bitter Selvbebrejdelse for over hans Ansigt. Adolph nægtede bestemt at gaa. Skrækken havde berøvet ham al Aandsnærværelse; han kastede sig ned paa Gulvet, og ingen kunde formaa ham til at staa op. De øvrige gave efter for Miss Ophelias indstændige Forestillinger om, at Deres Herres Redning beroede paa deres Stilhed og Lydighed.

St. Clare talte kun lidt; han laa med lukkede Øjne, men det var klart, at han kæmpede med bitre Tanker. Efter en liden Stunds Forløb lagde han sin Haand paa Toms, som knælede ved Siden af ham, og sagde: „Du stakkels Tom!"

„Hvad er det Masſa?“ ſpurgte Tom alvorligt.

„Jeg dør!“ ſagde St. Clare; „Bed!“

„Ifald De vil have Bud efter en Præſt —“ ſagde Lægen.

St. Clare ryſtede haſtigt paa Hovedet og ſagde endnu alvorligere til Tom: „Bed!“

Og Tom bad af ſit ganſke Hjerte og med ſin hele Styrke for den Sjæl, der var i Begreb med at drage bort, den Sjæl, der ſyntes at ſkue ſaa roligt og ſørgmodigt ud fra disſe ſtore, tungſindige, blaa Øjne. Det var bogſtavelig en Bøn, ſom opſendtes under ſtærk Graad og Jamren.

Da Tom tav, greb St. Clare hans Haand og ſaa alvorligt paa ham, men ſagde intet. Han lukkede Øjnene, men holdt endnu ſtedſe faſt paa Toms Haand; thi ved Evighedens Porte trykke den ſorte og hvide Haand hinanden lige inderligt. Han mumlede ſagte ved ſig ſelv med afbrudte Mellemrum:

»Recordare Jesu pie —
— — — — — — — —
Ne me perdas — illa die
Quærens me — sedisti lassus.«

Det var tydeligt, at de Ord, han havde ſunget om Aftenen, fore gennem hans Hoved — bedende Ord, ſom henvendtes til den uendelige Barmhjertighed. Hans Læber bevægede ſig imellem Stunder, altſom de udtalte enkelte Dele af Salmen.

„Hans Aand er forvirret,“ ſagde Lægen.

„Nej, nu faar den endelig **Fred!**“ ſagde St. Clare med Kraft; „Endelig! Endelig!“

Anſtrengelſen ved at tale udtømte hans Kræfter. Dødens tiltagende Bleghed udbredte ſig over ham, men med den tillige, ligeſom fra en eller anden medlidende Engels Vinger, et ſkønt Udtryk af Ro, ligeſom hos et træt Barn, der ſover.

Saaledes laa han nogle Øjeblikke. De ſaa, at den mægtige Haand hvilede paa ham. Umiddelbart førend han opgav ſin Aand, aabnede han Øjnene med en pludſelig Glans, ligeſom af Glæde og Genkendelſe og ſagde: „Moder!“ og dermed var han henſovet!

Niogtyvende Kapitel.

De værgeløse.

Vi høre ofte tale om Negerhyendets Sorg ved Tabet af en god Herre, og det med god Grund; thi ingen Skabning paa Guds vide Jord er mere værgeløs og forladt, end Slaven i et saadant Tilfælde.

Barnet, som har mistet sin Fader, nyder endnu Beskyttelse af Slægtninge og af Loven; det er noget og kan foretage sig noget; det har anerkendte Rettigheder og en Stilling i Samfundet; Slaven har intet af dette. Loven betragter ham i enhver Henseende som ligesaa blottet for Rettigheder som en Vareballe. Den eneste mulige Anerkendelse af et menneskeligt og udødeligt Væsens Længsler og Savn, der bliver ham til Del, udgaar fra hans Herres uindskrænkede og uansvarlige Vilje, og naar denne Herre rives bort, er der intet tilbage.

Antallet af dem, der forstaa at bruge en aldeles uansvarlig Magt paa en menneskelig og ædel Maade, er ringe; det ved enhver og Slaven allerbedst, idet han føler, at der er ti Muligheder imod een for, at han faar en grusom og tyrannisk, i Stedet for en overbærende og mild Herre. Derfor er det, at Sorgen over en god Herre er saa lydelig og langvarig, som den vel kan være.

Da St. Clare var henslumret, grebes alt hans Tyende af Rædsel og Forfærdelse. Han var reven saa pludselig bort, midt i sin Ungdoms Kraft! Alle Værelser og Gange i Huset genlød af Fortvivlelsens Graad og Hulken.

Marie, hvis Nervesystem var blevet svækket ved en idelig Given efter for egne Luner, havde intet, hvormed hun kunde modstaa sin rædsomme Rystelse, og da hendes Mand drog sit sidste Suk, faldt hun fra den ene Besvimelse i den anden, og han, med hvem hun var bleven forenet ved Ægteskabets hemmelighedsfulde Baand, forlod hende for stedse, uden at hun havde kunnet sige ham et Ord til Afsked.

Miss Ophelia var med betegnende Kraft og Selvbeherskelse forbleven hos sin Slægtning til det sidste — lutter Øren, lutter Opmærksomhed; havde gjort det lidet, der kunde gøres, og med sin hele Sjæl deltaget i de ømme og brændende Bønner, som den fattige Slave havde opsendt for sin døende Herres Sjæl.

Da de lagde ham til Rette til hans sidste Hvile, fandt de paa hans Bryst et lille simpelt Futteral, som aabnedes med en Fjer. Det indeholdt et Miniaturportræt af et ædelt og skønt Kvindeansigt og paa Bagsiden under et Glas en Lok sorte Haar. De lagde det igen paa det livløse Bryst, Støv til Støv, sørgelige Levninger af tidlige Drømme, som engang havde faaet dette kolde Hjerte til at slaa saa varmt.

Toms hele Sjæl var opfyldt af Tanken om Evigheden, og medens han var beskæftiget i Nærheden af det livløse Ler, tænkte han ikke een Gang paa, at det pludselige Slag havde efterladt ham i haabløst Slaveri. Han følte sig rolig med Hensyn til sin Herre, thi i den Time, da han havde udøst sin Bøn i sin Faders Barm, havde han fornummet et Svar af Sikkerhed og Fred opstaa i hans Indre. I sin egen kærlige Naturs Dybde følte han sig i Stand til at bemærke noget af den guddommelige Kærligheds Fylde; thi et gammelt Orakel har skrevet saaledes: „Den, som bor i Kærlighed, bor i Gud, og Gud i ham." Tom haabede tillidsfuldt og havde Fred.

Men Ligbegængelsen fandt Sted med hele sit Optog af sort Flor, Bønner og højtidelige Ansigter, og atter rullede Hverdagslivets kolde, mudrede Bølger tilbage, og atter fremstod det evindelige, haarde Spørgsmaal: „Hvad skal der nu ske?"

Det fremstod for Marie, medens hun, iført en vid Sørgekjole og omgiven af ængstelige Tjenestefolk, sad i en stor Lænestol og besaa Prøver af Flor og Bombasin. Det fremstod for Miss Ophelia, som begyndte at vende sine Tanker mod sit Hjem i det nordlige. Det fremstod i tavs Rædsel for Tjenestefolkene, som altfor vel kendte den Beherskerindes ufølsomme, tyranniske Karakter, i hvis Hænder de vare faldne. Alle vidste meget godt, at den Overbærenhed, der var bleven vist dem, ikke hidrørte fra deres Frue, men fra deres Herre, og at der nu, da han var borte, ikke vilde være nogen Skranke imellem dem og enhver som helst tyrannisk Revselse, som et af Sorg opirret Sind kunde finde paa.

En fjorten Dages Tid efter Begravelsen hørte Miss Ophelia, medens hun var beskæftiget inde i sit Værelse, en sagte Banken paa Døren. Hun lukkede op, og der stod Rosa, det smukke, unge Kvadronfruentimmer, som vi oftere have omtalt, med Haaret i Uorden og Øjnene opsvulmede af Graad.

„O, Miss Feely," sagde hun, idet hun faldt paa Knæ og greb Sømmen af hendes Kjole, „gaa, gaa endelig til Miss

Marie og bed for mig!“ Hun vil sende mig hen og lade mig piske, se engang!“ Og dermed rakte hun Miss Ophelia et Papir.

Det var en med Maries egen sirlige Haand skreven Anmodning til Forstanderen for en Straffeanstalt om at give Overbringeren femten Slag.

„Hvad har Du gjort?“ spurgte Miss Ophelia.

„De ved nok, Miss Feely, at jeg har saadant et slemt Sind; det er meget slet af mig. Jeg prøvede Miss Maries Kjole paa hende, og hun slog mig i Ansigtet, og jeg talte, førend jeg tænkte, og var uartig; men saa sagde hun, at huu nok skulde ave mig og lære mig ikke at være saa rask paa det, som jeg havde været; og dermed skrev hun dette og sagde, at jeg skulde gaa med det. Hun maatte hellere tage Livet af mig.“

Miss Ophelia stod og betænkte sig lidt med Papiret i Haanden.

„Ser De, Miss Feely,“ sagde Rosa, „jeg vilde endda ikke bryde mig saa meget om at faa Pisk, naar det var Miss Marie eller Dem, som gav mig dem; men at blive sendt hen til en Mand, og saadan en afskylig Mand, det er det, der er Skammen ved det, Miss Feely!“

Miss Ophelia vidste vel, at det var en almindelig Skik at sende Koner og unge Piger til Straffeanstalter, hvor de af de laveste Mænd, Mænd, der vare nedrige nok til at gøre dette til deres Næringsvej, maatte taale den raaeste Blottelse og skammeligste Tugtelse. Hun havde nok vidst det før, men ikke dannet sig nogen egentlig Forestilling derom, førend hun nu saa Rosas smækre Skikkelse næsten faa Krampe af Fortvivlelse. Alt det ærlige Kvindeblod, Ny Englands kraftige Frihedsblod for op i hendes Kinder og bankede bittert i hendes harmfulde Hjerte, men hun tvang sig med sin vanlige Forsigtighed og Selvbeherskelse og sagde kun, idet hun klemte Papiret fast sammen i Haanden, til Rosa:

„Sid ned, Barn, medens jeg gaar ind til Din Frue.“

„Skammeligt, afskyligt, oprørende!“ sagde hun ved sig selv, medens hun gik over i Dagligstuen.

Hun fandt Marie siddende i sin Lænestol, Mammy stod ved Siden af hende og redte hendes Haar, og Jane sad paa Gulvet foran hende og havde travlt med at gnide hendes Fødder.

„Hvorledes befinder De Dem i Dag?“ spurgte Miss Ophelia.

Et dybt Suk og Øjnenes Lukning vare først det eneste Svar, og derpaa sagde Marie: „O, jeg ved det ikke, Kusine;

jeg er sagtens saa vel, som jeg nogen Sinde bliver!" og derpaa tørrede Marie sine Øjne med et Cambrics Lommetørklæde med en een Tomme bred sort Søm.

„Jeg kommer," sagde Miss Ophelia med den korte, tørre Hosten, hvormed en kilden Sag hyppigt indledes, „jeg kommer for at tale med Dem om stakkels Rosa."

Nu slog Marie Øjnene vidt nok op, og hendes gustne Kinder farvedes, da hun i en skarp Tone svarede:

„Naa, hvad hun?"

„Hun er meget bedrøvet over sin Fejl."

„Saa, er hun det? Da vil hun blive endnu mere bedrøvet, førend jeg er færdig med hende. Jeg har taalt det Barns Uforskammethed længe nok og nu vil jeg kue hende; hun skal krybe i Støvet for mig."

„Men kunde De ikke straffe hende paa en anden Maade, paa en Maade, der vilde være mindre beskæmmende?"

„Jeg vil beskæmme hende; det er netop det, jeg vil. Hun har altid gjort sig saa meget til af sin Finhed, sit smukke Udvortes og sit dannede Væsen, saa at hun har glemt, hvem hun er; men jeg vil give hende en Lære, som nok skal kue hende, tænker jeg."

„Men betænk, Kusine, at naar De tilintetgør den fine Følelse og Indseelsen hos en ung Pige, fordærver De hende meget snart."

„Fin Følelse!" sagde Marie med et haanligt Smil; „Et smukt Ord for saadan en Skabning som hun! Jeg skal lære hende, at hun trods al sit fornemme Væsen, ikke er bedre, end den mest lasede sorte Tøjte, der strøjfer om paa Gaden! Hun skal ikke ostere spille Dame mod mig!"

„De vil komme til at staa Gud til Ansvar for en saadan Grusomhed!" sagde Miss Ophelia med Kraft.

„Grusomhed? Jeg gad vide, hvori den Grusomhed bestaar! Jeg bestilte kun femten Slag og paalagde ham ikke at slaa haardt. Deri er sandelig ingen Grusomhed!"

„Ingen Grusomhed!" sagde Miss Ophelia. „Jeg er overbevist om, at enhver ung Pige hellere vilde lade sit Liv!"

„Saaledes kan det maaske forekomme en Person med Deres Følelser, men alle disse Skabninger vænne sig til det; det er den eneste Maade, hvorpaa de kunne holdes i Orden. Lad dem blot mærke, at de kunne give sig Mine af at besidde sin Følelse, saa ville de snart gøre sig ud til Bens, saaledes som mine Folk

altid have gjort. Men nu har jeg begyndt at tage dem i Skole, og jeg vil lade dem alle sammen vide, at den ene ligesaa vel som den anden vil blive sendt hen og faa sine Pisk, ifald de ikke vogte sig!" sagde Marie og saa sig om med en bestemt Mine.

Jane hang med Hovedet og krøb sammen ved disse Ord; thi hun ligesom følte, at de i Særdeleshed vare henvendte til hende. Miss Ophelia blev siddende et Øjeblik, som om hun havde sunket en eksploderende Mikstur og var i Begreb med at sprænges; men snart huskede hun paa, hvor aldeles unyttigt det vilde være at tvistes med en saadan Natur, hvorfor hun klemte Munden fast sammen, stod op og gik ud af Stuen.

Det var tungt at maatte gaa tilbage og sige Rosa, at hun intet havde kunnet udrette for hende; og kort efter kom en af det mandlige Tyende for at sige, at hans Frue havde befalet ham at tage Rosa med til Straffeanstalten, hvorhen hun da ogsaa, uagtet alle sine Taarer og Bønner, blev ført.

Faa Dage efter kom Adolph, der siden sin Herres Død havde været aldeles mistrøstig og modfalden, hen til Tom, som stod i dybe Tanker under Altanen. Adolph vidste, at han stedse havde været Genstand for Maries Mishag, men medens hans Herre levede, havde han kun lidet ænset dette. Nu, da han var borte, var han gaaet i bestandig Frygt og Bævelse, da han ikke vidste, hvad der vilde vederfares ham. Marie havde haft flere Samtaler med sin Retskonsulent, og efter at hun havde brevvekslet med St. Clares Broder, var det blevet besluttet, at Ejendommen og alle Slaverne skulde sælges, undtagen de, der tilhørte hende selv personlig, hvilke hun vilde beholde og tage med til sin Faders Plantage.

„Ved Du, Tom, at vi alle skulle sælges?" sagde Adolph.

„Hvor har Du hørt det?" spurgte Tom.

„Jeg skjulte mig bag Gardinerne, da Missis talte med Prokuratoren. Om faa Dage blive vi alle satte til Auktion, Tom."

„Herrens Vilje ske!" svarede Tom, idet han med et dybt Suk lagde Armene over Kors.

„Vi faa aldrig Mage til Herre," sagde Adolph bekymret; „men jeg vil dog hellere sælges, end prøve min Lykke under Missis."

Tom vendte sig bort; hans Hjerte var fuldt. Haabet om Frihed, Tanken om hans fjerne Kone og Børn viste sig for hans taalmodige Sjæl, ligesom Synet af Kirkespiret og Tagene i den elskede Landsby vise sig for den næsten i Havnen skib-

brudne Sømand ovenover Kammen af en sort Bølge, kun til et sidste Farvel. Han trak Armene tættere sammen over Brystet, standsede de bitre Taarer og forsøgte at bede. Den stakkels gamle Sjæl nærede saadan en sælsom, uforklarlig Fordom til Fordel for Friheden, at det var en haard Kamp for ham, og jo oftere han sagde: „Din Vilje ske!“ desto vemodigere blev han.

Han opsøgte Miss Ophelia, der stedse siden Evas Død havde behandlet ham med særlig og agtelsesfuld Godhed.

„Miss Feely,“ sagde han, „Massa St. Clare lovede mig min Frihed. Han fortalte mig, at han havde begyndt at bringe det i Stand for mig, og ifald Miss Feely nu vilde være saa god at tale derom til Missis, vilde hun maaske nok lade det gaa i Opfyldelse, da det var Massa St. Clares Ønske.“

„Jeg skal tale Din Sag, Tom, og gøre mit bedste,“ svarede Miss Ophelia; „men beror det paa Mrs. St. Clare, har jeg ikke noget stort Haab for Dig; ikke desto mindre skal jeg forsøge det.“

Dette indtraf nogle Dage efter Begivenheden med Rosa, medens Miss Ophelia var beskæftiget med sine Forberedelser til at vende tilbage til det nordlige.

Efter modent Overlæg med sig selv fandt hun, at hun maaske havde brugt et noget vel varmt Sprog under sin forrige Samtale med Marie, og hun besluttede derfor nu at dæmpe sin Iver og være saa forsonlig som mulig. Den gode Sjæl tog derfor sit Strikketøj og besluttede at begive sig til Maries Værelse, gøre sig saa behagelig som muligt og føre Toms Sag med al den diplomatiske Dygtighed, hvoraf hun var i Besiddelse.

Hun fandt Marie liggende paa en Sofa og støttende sin ene Albu paa nogle Puder, medens Jane, der havde været ude i Butikkerne, udbredte nogle Prøver af tynde, sorte Tøjer foran hende.

„Det staar mig an,“ sagde Marie, tagende en Prøve; „kun er jeg ikke vis paa, at det er rigtigt Sørgetøj.“

„Gud, Missis,“ sagde Jane med megen Tungefærdighed, „Generalinde Derbennon gik akkurat med det selvsamme i Fjor Sommer efter Generalens Død; det klæder nydeligt!“

„Hvad er Deres Mening?“ sagde Marie til Miss Ophelia.

„Det er sagtens en Modesag,“ svarede Miss Ophelia. „Det forstaar De Dem bedre paa, end jeg.“

„Tingen er,“ sagde Marie, „at jeg ikke har een eneste

Kjole, jeg kan gaa med, og da jeg agter at hæve Husholdningen og rejse bort i næste Uge, maa jeg bestemme mig for noget."

„Rejser De saa snart?"

„Ja, St. Clares Broder har skrevet, at han og Prokuratoren mene, at det er bedst at sætte Bohavet og Folkene til Auktion, men overlade Prokuratoren at sælge Huset."

„Der er een Ting, jeg gerne vilde tale med Dem om," sagde Miss Ophelia. „Augustin lovede Tom hans Frihed og indledede de dertil fornødne juridiske Formaliteter, og nu haaber jeg, at De vil bruge Deres Indflydelse for at faa den Sag i Orden."

„Nej, det vil jeg paa ingen Maade!" sagde Marie skarpt. „Tom er en af de bedste Folk her paa Stedet; det er der aldeles ikke Raad til. Og desuden, hvad vil han med sin Frihed? Han er jo langt bedre faren saaledes som han har det nu."

„Men han attraar den meget levende, og hans Herre lovede ham den," sagde Miss Ophelia.

„Ja, jeg tror gerne, at han har Lyst til at faa den," sagde Marie; „det have de alle Lyst til, fordi de ere en misfornøjet Klasse og altid attraa, hvad de ikke have. Det strider nu engang mod mine Grundsætninger at frigive en Slave. Holdes en Neger under en Herres Tugt, kan han føre sig ganske skikkeligt og anstændigt op; men faar han sin Frihed, da bliver han doven, vil ikke arbejde, forfalder til Drik og bliver til en usel, jammerlig Karl. Det har jeg set hundre Gange. Det er ingen Godhed at give dem fri."

„Men Tom er saa ordentlig, flittig og gudsfrygtig."

„Det behøver De ikke at fortælle mig! Jeg har set hundrede som han. Han vil opføre sig godt, saa længe der bliver passet paa ham; det er det hele."

„Men betænk," vedblev Miss Ophelia, „at naar De sætter ham til Auktion, kan han let faa en slem Herre."

„O, det er ikke andet, end Snak," svarede Marie; „det sker dog ikke een Gang af hundrede, at en dygtig Karl faar en slem Herre; de fleste Herrer ere gode, trods alt, hvad Folk snakke. Jeg er vokset op her i det sydlige og har endnu ikke kendt nogen Herre, som ikke behandlede sine Folk godt, fuldkomment saa godt, som de fortjene det. Nej, i den Henseende er jeg slet ikke bange."

„Nu vel da," sagde Miss Ophelia med Kraft, „jeg ved, at det var en af Deres Mands sidste Ønsker, at Tom skulde

faa sin Frihed; det var et af de Løfter, han gav vor dyrebare lille Eva paa hendes Dødsleje, og jeg havde ikke troet, at De vilde anse Dem berettiget til at lade det uænset."

Ved denne Tiltale skjulte Marie sit Ansigt med sit Lommetørklæde og begyndte med stor Heftighed at hulke og bruge sin Lugteflaske.

„Enhver er mig imod!" sagde hun. „Enhver er saa hensynsløs! Jeg havde ikke ventet, at De vilde have genkaldt alle disse Erindringer om mine Ulykker; det er saa ubetænksomt! Men ingen tager noget Hensyn til mig; mine Prøvelser ere saa ejendommelige! Det er saa tungt, at skønt jeg kun havde een eneste Datter, skulde hun blive mig berøvet, og at jeg ligeledes skulde berøves den Mand, som netop passede for mig, skønt det er saa vanskeligt at gøre mig tilpas! Ogsaa De synes kun at have liden Følelse for mig, siden De saa ligegyldigt kan foreholde mig det, skønt De dog ved, hvorledes det overvælder mig! Jeg tror gerne, at De mener det godt, men det er saa højst ubetænksomt af Dem!" Og Marie hulkede og snappede efter Vejret og raabte til Mammy, at hun skulde aabne Vinduet, hente hendes Flaske med Kamferdraaber, bade hendes Hoved og hægte hendes Kjole op. Og under den almindelige Forvirring, som nu opstod, flygtede Miss Ophelia ind paa sit Værelse.

Hun indsaa straks, at det intet vilde nytte at tale mere om den Sag, da Marie havde et sjældent Anlæg til at faa Krampe, og hver Gang der siden hentydedes til hendes Mands eller Evas Ønsker med Hensyn til Tjenestefolkene, fandt hun det stedse hensigtsmæssigt at gribe til denne Udvej. Miss Ophelia gjorde derfor det næstbedste, hun kunde, for Tom, idet hun skrev et Brev for ham til Mrs. Shelby, hvori hun skildrede hans ulykkelige Stilling og opfordrede hende til at sende Pengene til hans Indløsning.

Næste Dag bleve Tom og Adolph tilligemed en halv Snes andre Tjenestefolk sendte til et Slavemagasin for der at blive afhændede af Handelsmanden, der var i Begreb med at samle et Kobbel, som han vilde sætte til Auktion.

Tredivte Kapitel.

Slavemagasinet.

Et Slavemagasin! Maaske fremmane nogle af mine Læsere frygtelige Billeder af et saadant Sted. De forestille sig en eller anden væmmelig, mørk Hule, et Slags skrækkeligt Tartarus »ingens, informis, cui lumen ademptum.« Dog nej, min enfoldige Ven; i vore Dage have Menneskene lært den Kunst at synde med Anstand for ikke at forarge et agtbart Samfunds Øjne og Sanser. Den menneskelige Varesort staar i høj Pris paa Markedet og bliver derfor godt næret, holdt ren, plejet og passet, for at den kan stilles fed og kraftig og glinsende til Salg. Et Slavemagasin i New Orleans er et Hus, som i sit Udvortes ikke er forskelligt fra saa mange andre og holdes i en pyntelig Stand, og der kan man hver Dag se Rækker af Mandfolk og Fruentimmer opstillede under et Slags Skur, hvor de staa som Skilt for den Vare, der sælges indenfor.

Man opfordres høfligt til at træde indenfor og tage Oplaget i Øjesyn, og man forefinder da en Mangfoldighed af Mænd, Hustruer, Brødre, Søstre, Fædre, Mødre og yngre Børn, der blive „solgte enkeltvis eller i Partier, alt efter Køberens Lejlighed," og hin udødelige Sjæl, som genløstes med Guds Søns Blod og Kvide, da Jorden rystede og Klipperne revnede og Gravene aabnede sig, kan blive solgt, bortlejet, pantsat eller borttusket for Urtekræmmervarer eller Alenkram, saaledes som Konjunkturerne paa Markedet, eller Købernes Lune maatte føre det med sig.

Et Par Dage efter hin Samtale mellem Marie og Miss Ophelia bleve Tom, Adolph og en halv Snes andre af Tyendet i St. Clares Hus overgivne til den menneskekærlige Mr. Skeggs, Ejeren af et Oplagssted i *** Gaden, for at oppebie Auktionen næste Dag.

Tom medbragte, ligesom de fleste andre, en temmelig rummelig Kuffert, der var fuld af Klæder. Natten skulde de tilbringe i en laug Sal, hvor mange andre Mandfolk af enhver Alder, Størrelse og Afskygning i Hudfarve vare forsamlede og hvorfra der lød en stormende Latter og letsindig Lystighed.

„Aha! Det var Ret! Muntert, Gutter, muntert!" sagde Opsynsmanden, Mr. Skeggs. „Mine Folk ere stedse saa lystige!

Jeg ser Dig nok, Sambo!“ sagde han i en bifaldende Tone til en firskaaren Neger, der gjorde alle Slags Abekatteſtreger, ſom foranledigede de Raab, Tom havde hørt.

Som man kan tænke ſig, var Tom ikke oplagt til at deltage i disſe Adſpredelſer, hvorfor han ſatte ſig paa ſin Kuffert, ſom han havde ſat ſaa langt borte ſom muligt fra den ſtøjende Gruppe, og ſtøttede Anſigtet op mod Væggen.

Menneſkehandlerne beſtræbe ſig omhyggeligt og ſyſtematiſk for at befordre en ſtøjende Lyſtighed blandt deres Varer ſom et Middel til at kvæle Eftertanken og gøre dem ufølſomme for deres Stilling. Hele Formaalet for den Behandling, ſom Negeren underkaſtes ligefra den Tid, han er bleven ſolgt paa Markedet i det nordlige, til han kommer Syd paa, gaar ſyſtematiſk ud paa at gøre ham forhærdet, tankeløs og dyriſk. Slavehandleren ſamler ſit Kobbel Slaver i Virginien eller Kentucky og driver dem til et bekvemt beliggende, ſundt Sted — meget ofte et Badeſted — for at fedes. Her faa de hver Dag rundelig Koſt, og da altid nogle af dem ere tilbøjelige til at græmme ſig, bliver der hyppigt ſpillet paa Violin for dem, og de maa hver Dag danſe; men den, ſom vægrer ſig ved at være lyſtig, den, hos hvem Tanken om Huſtru, Børn og Hjem er for ſtærk til, at han kan være munter, betegnes ſom tvær og farlig og udſættes for alle de Mishandlinger, ſom et aldeles uanſvarligt og haardhjertet Menneſkes Uvilje kan tilføje ham. Livlighed, Raſkhed og et muntert Væſen, navnlig naar der er Tilſkuere til Stede, indſkærpes dem beſtandigt, baade af Haabet om at faa en god Herre og af Frygten for alt det, ſom Driveren kan lade gaa ud over dem.

„Hvad beſtiller den Neger der?“ ſagde Sambo, idet han gik hen til Tom, efter at Mr. Skeggs havde forladt Salen. Sambo var en kulſort Neger, meget ſtor, meget livlig og ſnakſom og fuld af Spilopper og Grimacer.

„Hvad beſtiller Du der?“ ſagde Sambo, idet han nærmede ſig Tom og puffede ham ſpøgefuldt i Siden. „Tænker Du, hvad?“

„Jeg ſkal ſælges ved Auktionen i Morgen,“ ſvarede Tom roligt.

„Sælges ved Auktion? Ha, ha, ha! Er det ikke morſomt, Gutter? Gid jeg ogſaa ſkulde det; hvor jeg ſaa ſkulde faa dem til at le! Men ſig mig engang, ſkal hele dette Hold ſælges i

Morgen?“ spurgte Sambo, idet han uden Omstændigheder lagde sin Haand paa Adolps Skulder.

„Bliv mig fra Livet!“ sagde Adolph heftigt, idet han rettede sig med den største Grad af Modbydelighed.

„Nej, se engang, Gutter, det er en af disse hersens hvide Negere — et Slags Flødefarve, ved I nok, og saa lugter han saa dejligt!“ sagde han, idet han atter nærmede sig Adolph og snusede til ham. „O Gud, hvor han vilde være god i en Tobaksbutik; man kunde bruge ham til at gøre Snustobak vellugtende med; han kunde saamænd forslaa til en hel Butik, det kunde han!“

„Bliv mig fra Livet, siger jeg! Kan Du ikke høre?“ sagde Adolph rasende.

„Herre Gud, hvor vi hvide Negere ere kildne! Se engang paa os!“ sagde Sambo, idet han paa en latterlig Maade efterlignede Adolphs Væsen; „Se, hvor pænt vi kunne skabe os! Vi have sagtens været i en god Familie?“

„Ja,“ sagde Adolph, „jeg havde en Herre, som kunde have købt Jer alle sammen som noget gammelt Skramleri!“

„Nej, tænk engang,“ sagde Sambo, „hvilken Gentleman vi er!“

„Jeg tilhørte Familien St. Clare,“ sagde Adolph stolt.

„Er det muligt! Jeg vil lade mig hænge, om den ikke er glad ved at blive af med Dig. Du skal sagtens sælges tilligemed en Hob sprukne Tepotter og saadant noget,“ sagde Sambo med et drillende Grin.

Forbitret over denne Spydighed, for Adolph rasende og bandende løs paa sin Modstander og slog om sig til alle Sider. De øvrige lo og raabte, og Larmen bragte Opsynsmanden til Døren.

„Hvad er der paafærde, Drenge? Stille, stille!“ sagde han, idet han traadte ind og svang en stor Pisk.

Alle flygtede bort i forskellige Retninger, undtagen Sambo, der, stolende paa den Yndest, Opsynsmanden viste ham som en privilegeret Spasmager, blev staaende og dukkede med Hovedet med et naragtigt Grin, hvergang Herren bukkede sig efter ham.

„Gud, Massa, det er ikke os; vi ere alle Tider stille; det er de nye Folk, som ere saa urolige; de søge bestandigt Klammeri med os!“

Ved disse Ord vendte Opsynsmanden sig om mod Tom og Adolph, hvem han uden nogen synderlig nærmere Undersøgelse

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

tildelte nogle Spark og Puf, og forlod Salen, efter at have givet dem alle den almindelige Befaling, at de skulde være rolige og lægge sig til at sove.

Medens dette Optrin foregik paa Mandfolkenes Sovesal, er Læseren maaske nysgerrig efter at titte ind i den tilsvarende Sal, der var anvist Fruentimmerne. Henstrakte paa Gulvet i forskellige Stillinger kan han se utallige sovende Skikkelser af enhver Farveskygning fra det sorteste Ibenholt til hvidt og af enhver Alder, fra Barndommen til den sildigste Alderdom. Hist ligger et smukt, lyst Pigebarn paa ti Aar, hvis Moder blev solgt fra hende i Gaar, og i Aften har hun grædt sig i Søvn, uden at nogen har bekymret sig om hende. Her venter en gammel udslidt Negerinde, hvis magre Arme og barkede Fingre vidne om strengt Arbejde, paa at blive solgt i Morgen som et Udskud for hvad der kan faas for hende, og rundt omkring hende ligge en syrrethve til halvhundrede andre med Hovederne indhyllede i Tæpper eller Klædningsstykker. Men i en Krog affides fra de øvrige sidde to Fruentimmer af et mere, end almindeligt interessant Udvortes. Den ene af dem er en anstændig klædt Mulatinde paa syrrethve til halvhundrede Aar med blide Øjne og venlige og behagelige Ansigtstræk. Paa Hovedet har hun en Turban af et rødbroget Madras Tørklæde af første Kvalitet, og hendes Kjole sidder pynteligt paa hende og er af godt Tøj, saa at man kan se, at hun er bleven udstyret af en omhyggelig Haand. Ved Siden af og klynget tæt op til hende sidder en femtenaarig Pige, hendes Datter. Hun er en Qvadron, som hendes lysere Hudfarve viser, men hendes Lighed med hendes Moder er umiskendelig. Hun har det samme blide, sorte Øje med længere Øjenhaar, og hendes krøllede Haar er af en yppig, brun Farve. Hun er ligeledes klædt med megen Pyntelighed, og hendes fine, hvide Haand røber kun meget lidet Bekendtskab med Trællearbejde. Disse to skulle sælges i Morgen i samme Hold som St. Clares Tjenestefolk, og den Gentleman, hvem de tilhøre og hvem Købesummen for dem skal tilstilles, er Medlem af en kristelig Kirke i New York og vil modtage Pengene og derpaa gaa til sin og deres Herres Nadver, uden at tænke mere derpaa.

Disse to, som vi ville kalde Susan og Emmeline, havde været Husthende hos en elskværdig og from Dame i New Orleans, af hvem de vare blevne omhyggeligt og gudsfrygtigt underviste og oplærte. De havde lært at læse og skrive og vare

blevne gjorte bekendte med Religionens Sandheder, og deres Lod havde været saa lykkelig, som den i deres Stilling kunde være. Men deres Beskytterindes eneste Søn havde bestyret hendes Formue, som han ved sin Letsindighed og Ødselhed havde paadraget betydelige Pengeforpligtelser, og tilsidst var han gaaet fallit. En af Hovedkreditorerne var det ansete Firma B. & Comp. i New York. B. & Comp. skreve til deres Sagfører i New Orleans, som gjorde Arrest i Boet, hvoraf disse to Vareartikler og nogle Plantageslaver udgjorde den værdifuldeste Del, og sendte den fornødne Underretning derom til New York, i hvilken Anledning Broder B., der, som sagt, var en kristelig Mand og Indbygger i en fri Stat, følte en vis Uro. Han holdt ikke af at handle med Slaver og Menneskesjæle, nej naturligvis! men paa den anden Side stode tredivetusinde Dollars paa Spil, og det var dog for mange Penge at tabe for en Grundsætnings Skyld, og efter lang Betænkning og efter at have raadført sig med dem, hvis Raad han vidste vilde være ham tilpas, skrev Broder B. til sin Sagfører, at han skulde afgøre Sagen paa den Maade, som han maatte finde hensigtsmæssigst, og remittere ham Udbyttet.

Dagen efter at Brevet var kommet til New Orleans, bleve Susan og Emmeline afhentede og sendte til Slavemagasinet for der at afvente en almindelig Auktion den følgende Morgen, og medens vi kunne skimte et svag Glimt af dem i Maaneskinnet, der lister sig ind ad det tilgitrede Vindu, ville vi lytte til deres Samtale. Bægge græde, men sagte, for at den ene ikke skal høre den anden.

„Læg Dit Hoved i mit Skød, Moder, og se om Du ikke kan sove lidt," siger den unge Pige, idet hun bestræber sig for at synes rolig.

„Jeg har ikke Mod til at sove, Em, jeg kan ikke; det er maaske den sidste Nat, vi ere sammen?"

„O, sig ikke det, Moder! Vi blive maaske solgte under et; hvo ved?"

„Var Talen om en anden, vilde jeg maaske sige det samme, Em," svarede Konen; „men jeg er saa bange for at miste Dig, at jeg ikke kan se andet, end Fare."

„Men, Moder, Manden sagde jo, at vi bægge saa godt ud og vilde blive højt betalte."

Susanne huskede godt Mandens Blikke og Ord. Med Dødsangst i Hjertet erindrede hun, hvorledes han havde betragtet

Emmelines Hænder, løftet hendes Lokker op og havde erklæret hende for en Vare af prima Sort. Susan var bleven opdragen som en Kristen, holdt til hver Dag at bede og nærede den samme Rædsel for, at hendes Barn skulde blive solgt til et Skænselens Levnet, som enhver anden kristelig Moder vilde have næret; men hun havde intet Haab, ingen Beskyttelse.

„Vi vilde vist komme prægtigt ud af det, Moder, ifald Du kunde faa en Plads som Kokkepige og jeg som Stue- eller Sypige i en eller anden Familie. Og det sker ogsaa nok. Lad os bægge se saa livlige og muntre ud som vi kunne og fortælle om alt, hvad vi forstaa os paa, saa gaar det maaske," sagde Emmeline.

„Jeg saa gerne, at Du børstede Dit Haar helt tilbage i Morgen," sagde Susan.

„Hvorfor det, Moder? Jeg ser ikke nær saa godt ud saaledes."

„Ja, men desto lettere bliver Du solgt."

„Det kan jeg ikke begribe!" sagde den unge Pige.

„Anstændige Familier købe Dig hellere, naar de se, at Du ser simpel og ærbar ud, end naar Du gør Dig Umage for at se godt ud. Jeg kender deres Tænkemaade bedre, end Du," sagde Susan.

„Ja, ja, Moder, saa skal jeg da."

„Og, Emmeline, skulde vi, efter i Morgen, aldrig mere faa hinanden at se — skulde jeg komme paa en Plantage og Du et andet Sted hen — saa husk stedse paa, hvorledes Du er bleven opdragen, og paa Alt, hvad Missis har sagt Dig; tag Din Bibel og Din Salmebog med; og er Du trofast mod Herren, vil han ogsaa være trofast mod Dig."

Saaledes taler den arme Sjæl i sin sorgfulde Modløshed; thi hun ved, at i Morgen kan hvilken som helst Mand, han være nok saa nedrig og dyrisk, nok saa ugudelig og ubarmhjertig, naar han kun har Penge at betale med, blive Ejer af hendes Datter med Legeme og Sjæl; og hvorledes skal dette Barn da vedblive at være trofast? Hun tænker paa alt dette, medens hun holder sin Datter i sine Arme, og ønsker, at hun ikke var smuk og tillokkende. Det synes næsten at være en Forøgelse af hendes Smerte at huske paa, hvor rent og fromt, hvor langt bedre, end den almindelige Hob, hun var bleven opdragen. Men hun har ingen anden Tilflugt, end Bønnen; og mange saadanne Bønner ere blevne opsendte til Gud fra

disse pynteligt indrettede, anstændige Slavefængsler, Bønner, som Gud ikke har glemt, hvilket en kommende Dag skal vise; thi der staar skrevet: „Hvo, som forarger en af disse smaa, ham var det bedre, at en Mølleſten blev hængt om hans Hals, og han blev druknet i Havet, hvor det er dybest."

Det blide, rolige, alvorlige Maaneskin lyser ind og aftegner skarpt Jærnstængerne i Vinduet paa de sovende Skikkelser. Moderen og Datteren synge i Forening nogle vilde og tungsindige Strofer, der bruges som en almindelig Ligsalme blandt Slaverne:

„O, hvor er grædende Mary?
O, hvor er grædende Mary?
Kommen til det hellige Land.
Hun er død og kommen i Himlen,
Hun er død og kommen i Himlen,
Kommen til det hellige Land."

Disse Ord, som bleve sungne med ualmindeligt velklingende, tungsindige Stemmer efter en Melodi, der syntes at ligne jordisk Fortvivlelses Sukken efter himmelsk Haab, svævede gennem de skumle Fængselssale, idet det ene Vers afløste det andet:

„O, hvor ere Paul og Silas?
O, hvor ere Paul og Silas?
Gangne til det hellige Land.
Døde de ere og komne i Himlen,
Døde de ere og komne i Himlen,
Gangne til det hellige Land."

Synger, I arme Sjæle! Natten er kort, og Morgenen vil adskille Eder for stedse!

Men nu er det Morgen, og alle ere komne paa Benene, og den værdige Mr. Skeggs er livlig og munter; thi en Slump Varer skulle gøres i Stand til Auktionen. Der føres skarpt Tilsyn med Toilettet; enhver formanes til at tage sit bedste Ansigt paa og vise sig flink, og derpaa blive de alle stillede op i en Kreds til den sidste Mønstring, førend de skulle føres op paa Børsen.

Mr. Skeggs gaar med sin Palmehat paa Hovedet og sin Cigar i Munden omkring for at give sine Varer den sidste Politur.

„Hvad er det?" sagde han, idet han blev staaende foran Susan og Emmeline, „hvor er Dine Lokker, Pige?"

Den unge Pige saa frygtsomt paa sin Moder, som med den blandt hendes Klasse saa almindelige smidige Behændighed svarede:

„Jeg sagde hende i Gaar Aftes, at hun skulde sætte sit Haar pænt glat og ikke lade det hænge saaledes ned i Lokker; det ser mere ærbart ud saaledes."

„Vaas!" sagde Manden i en bydende Tone og vendte sig om mod den unge Pige; „Afsted med Dig og sæt Dine Lokker rigtigt fejende, men bliv ikke for længe borte! Og Du," tilføjede han, henvendende sig til Moderen og svang en Rotting, han havde i Haanden, „følg Du med og hjælp hende. Disse Lokker kunne gøre en Forskel af hundrede Dollars ved Salget af hende."

* * *

Under en pragtfuld Kuppel bevægede Mennesker af alle Folkefærd sig frem og tilbage hen over Marmorfliserne. Paa alle Sider af den runde Plads var der anbragt smaa Tribuner eller ophøjede Stillads for Talere og Auktionsholdere. To af disse vare nu, hver paa sin Side af Pladsen, besatte af glimrende og talentfulde Gentlemen, som paa engelsk og fransk imellem hinanden med Begejstring dreve Kendernes Bud op paa deres Varer. En tredje, endnu ikke besat Tribune paa den anden Side omgaves af en Gruppe, som oppebiede det Øjeblik, da Salget skulde begynde. Og der kunne vi genkende Folkene fra St. Clares Hus: Tom, Adolph og flere andre, og endvidere Susan og Emmeline, som med bekymrede og modfaldne Ansigter afventede deres Skæbne. Flere Tilskuere forsamlede sig, hvad enten de nu vilde købe eller ikke, omkring Gruppen, befølte, undersøgte og omtalte deres Lemmer og Ansigter ligesaa frit, som en Hob Prangere tale om en Hests Egenskaber.

„Holla, Alf, hvad fører Dig herhen?" sagde en ung Modeherre, idet han slog en anden pyntet ung Mand, der betragtede Adolph gennem et Øjeglas, paa Skulderen.

„Aa, jeg trænger til en Kammertjener og hørte, at St. Clares Numre skulde sælges. Jeg syntes, at jeg sagtens kunde se paa hans —"

„Da skulde Pokker købe nogle af St. Clares Slaver! De ere fordærvede i Bund og Grund, hver eneste een af dem, og saa uforskammede som bare Fanden!" sagde den anden.

„Bryd Du Dig bare aldrig om det!" sagde den første. „Lad mig først faa Fingre i ham, saa skal jeg nok pille Nykkerne ud af ham; han skal snart mærke, at han har faaet med

en anden Herre at bestille, end Monsieur St. Clare. Paa Ære, jeg køber den Karl; han staar mig an."

„Du kommer til at føle, at hans Underhold vil koste Dig alt, hvad Du ejer. Han er saa umaadelig ødsel."

„Kan være; men Mylord skal føle, at han ikke kan være ødsel hos mig. Lad ham bare blive sendt nogle Gange til Fængslet og faa sin ordentlige Bekomst, saa skal han nok blive bragt til Fornuft, kan jeg forsikre Dig! O, Du skal se, hvor grundig jeg skal reformere ham. Jeg køber ham; den Ting er afgjort!"

Tom havde med ængstelige Blikke staaet og spejdet blandt den Mængde Ansigter, der omgave ham, efter en Mand, som han ønskede at kalde Herre. Og skulde De, Sir, nogen Sinde komme i den Nødvendighed at skulle blandt totusinde Mennesker vælge Dem een til Deres uindskrænkede Herre og Hersker, vilde De maaske, netop ligesom Tom, indse, hvor faa der var, som De vilde føle Dem tilfredsstillet ved at blive overdragen til. Tom saa mangfoldige Slags Mennesker, store, firskaarne Mennesker; smaa, pibende, vindtørre Mennesker; magre, knoklede Mennesker med lange Ansigter og enhver Afart af sløve, dagligdags Mennesker, der samle deres Medmennesker op, som om de vare Huggespaaner, og med samme Sorgløshed enten kaste dem paa Ilden eller komme dem i en Kurv, alt efter som det falder dem bekvemmest; men han saa ingen St. Clare.

Kort førend Auktionen begyndte, puffede en undersætsig, bredskuldret muskuløs Mand i en broget Skjorte, som stod betydeligt aaben i Brystet, og et Par af Smuds og Slid stærkt medtagne vide Benklæder sig gennem Trængslen med en Forretningsmands hele Ivrighed. Fra det Øjeblik, Tom saa ham nærme sig, grebes han af en oprørende Rædsel for ham, der tiltog jo nærmere han kom. Skønt lav af Vækst, havde han aabenbart Kæmpekræfter. Hans kuglerunde Hoved, store, lysegraa Øjne med deres buskede, røde Øjenbryn, og hans stive, strittende, solbrændte Haar vare unægteligt ingenlunde tiltalende Træk; hans store, plumpe Mund udspiledes af Tobak, hvis Saft han fra Tid til anden udsprøjtede med stor Sikkerhed og Sprængkraft; hans Hænder vare umaadeligt store, laadne, solbrændte, fregnede og meget smudsige, samt forsynede med lange Negle i en højst maadelig Tilstand. Denne Mand foretog en meget utvungen Undersøgelse af Nummerne. Han greb Tom om Hagen, spærrede Munden op paa ham for at efterse hans

Tænder; lod ham smøge Kjoleærmet op for at vise sine Muskler, vendte og drejede ham og lod ham hoppe og springe, for at se, hvad hans Ben duede til.

„Hvor blev Du opfødt?“ føjede han kort til efter denne Inspektion.

„I Kentucky, Massa,“ sagde Tom og saa sig om ligesom efter Frelse.

„Hvad har Du bestilt?“

„Haft Opsyn med Massas Gaard,“ svarede Tom.

„En sandfærdig Historie,“ sagde den anden kort og gik videre. Han blev et Øjeblik staaende foran Dolph, men spyttede kun en Salve af Tobakssaft paa hans omhyggeligt blankede Støvler, hvorpaa han gik sin Vej med et haanligt Hm! og blev igen staaende ved Susan og Emmeline. Han udstrakte sin tunge, smudsige Haand og trak den unge Pige hen til sig; for med den hen over hendes Hals og Bryst, betragtede hendes Tænder og skød hende derpaa igen over til hendes Moder, hvis taalmodige Ansigt røbede de Lidelser, hun havde udstaaet ved enhver af den hæslige fremmedes Bevægelser.

Den unge Pige var bleven bange og begyndte at græde.

„Lad det være, Du Tøjte!“ sagde Auktionsholderen; „Ingen Flæben her, Auktionen skal til at begynde,“ og dermed aabnedes den.

Adolph blev for en betydelig Sum tilstaaet den unge Gentleman, der tidligere havde ytret, at han vilde købe ham, og St. Clares øvrige Nummere tilfaldt andre Bydere.

„Nu op med Dig, Dreng, hører Du?“ sagde Auktionsholderen til Tom.

Tom steg op paa Blokken og saa sig ængsteligt om; alt syntes at tabe sig i en almindelig, uthydelig Larm; Auktionsholderens flydende Tunge holdt paa fransk og engelsk glimrende Lovtaler over hans Varer; de Lysthavende overbød hinanden i de samme Tungemaal; tilsidst hørtes Hammerens afgørende Slag og det skingrende Eftertryk paa den sidste Stavelse af Ordet „Dollars“, da Auktionsholderen nævnede Købesummen. Tom var solgt; han havde faaet en Herre!

Han blev skudt ned fra Blokken; den undersætsige Mand med det kuglerunde Hoved greb ham haardt i Skulderen og sagde, idet han stødte ham hen til en Side, med barsk Stemme: „Bliv staaende der, Du!“

Tom fattede næppe nogen Ting; men endnu fortsattes

Budene snart paa engelsk, snart paa fransk. Atter falder Hammeren — Susan er solgt! Hun stiger ned fra Blokken, standser, ser sig ængsteligt tilbage — hendes Datter strækker sine Hænder ud imod hende. Hun betragter med Sjælekval den Mands Ansigt, der har købt hende; det er en agtbar, midelaldrende Mand med velvillige Træk.

„O Massa, køb min Datter!"

„Jeg vilde gerne, men jeg er bange for, at jeg ikke har Raad dertil," svarede Manden og iagttog med pinlig Deltagelse den unge Pige, idet hun steg op paa Blokken og med et forskrækket og frygtsomt Blik saa sig om.

Blodet strømmer smerteligt op i hendes ellers farveløse Kind; hendes Øje brænder af en feberagtig Ild, og hendes Moder sukker ved at bemærke, at hun er smukkere, end hun nogen Sinde har set hende. Auktionsholderen erkender sin Fordel og udbreder sig vidtløftigt paa frausk og engelsk, og Budene følge rask efter hinanden.

„Jeg vil gøre, hvad jeg formaar," siger Manden med det velvillige Ansigt, idet han trænger sig frem og byder med. Snart overstige Budene hans Evne; han tier; Auktionsholderen bliver varmere, men Bydningen tager efterhaanden af. Den fortsættes kun endnu imellem en aristokratisk gammel Borger og vor Bekendt med det kuglerunde Hoved. Borgeren byder nogle faa Gange, idet han maaler sin Modstander med et haanligt Blik; men det kuglerunde Hoved er hans Overmand baade i Halsstarrighed og hvad en lang, skjult Pengekat angaar, og Striden varer kun et Øjeblik; Hammeren falder, han har faaet Pigen med Legeme og Sjæl, saafremt Gud ikke hjælper hende.

Hendes Herre er Mr. Legree, Ejer af en Bomuldsplantage ved den røde Flod. Hun skydes ind i samme Hob som Tom og to andre Mænd og gaar grædende bort.

Den velvillige Gentleman er bedrøvet, men det er paa den anden Side en Ting, som sker hver Dag! Man ser jo altid Piger og Mødre græde ved disse Auktioner; det kan ikke være anderledes, o. s. v., og han gaar bort i en modsat Retning med sin nys erhvervede Ejendom.

To Dage efter sender vedkommende Sagfører det kristelige Firma B. & Comp. i New York deres Penge. Lad dem bag paa den saaledes erhvervede Anvisning skrive hine Ord af den store Regnskabsfører, for hvem de paa en kommende Dag skulle

aflægge deres Regnskab: „Naar han spørger efter Blod, glemmer han ikke de ringes Nødskrig!“

Etogtredivte Kapitel.

Overrejsen.

„Du har rene Øjne, saa Du ikke ser paa det onde; Du kan ikke betragte Fortræd; hvorfor vil Du da betragte de ugudelige og tie stille, naar den ugudelige opsluger den, som er retfærdigere end han?“ Habakuk 1. 13.

Forude i en lille, daarlig Dampbaad paa den røde Flod sad Tom med Lænker om Haandledene og Anklerne, og en tungere Byrde, end af Lænker, laa paa hans Hjerte. Alt var blegnet paa hans Himmel — Maane og Stjerner, alt var faret ham forbi, saaledes som Træerne og Flodbredderne nu fore ham forbi, for aldrig mere at vende tilbage. Hans Hjem i Kentucky med hans Kone og Børn og et mildt Herskab; hans Hjem hos St. Clare med dets Glans og Herligheder; Evas guldlokkede Hoved med Helgenøjnene; den stolte, muntre, smukke, tilsyneladende letsindige, men stedse godhjertede St. Clare; magelige Dage og velvilligt tilstaaede Fritimer — alt borte! Og i Stedet derfor, hvad er der blevet tilbage?

Det er en af Slaveriets bitreste Tilskikkelser, at den deltagende og til andre sig saa let sluttende Neger, efter i en dannet Familie at have tilegnet sig de Tilbøjeligheder og Følelser, der udgøre et saadant Steds Dunstkreds, ikke desto mindre er udsat for at blive det raaeste og mest dyriske Menneskes livegne Træl, netop ligesom et Bord eller en Stol, efter at have smykket en Pragtsal, tilsidst vandrer, slidt og ødelagt, hen i Skænkestuen i et eller andet smudsigt Værtshus, eller til et Smuthul for gemen Last. Den store Forskel bestaar deri, at Bordet og Stolen ikke kunne føle, men at derimod Mennesket kan det; thi ikke engang Lovbestemmelsen om, at han skal „tages, behandles og efter Loven betragtes som rørligt Gods“, kan udslette hans Sjæl med dens egen lille Verden af Erindringer, Forhaabninger, Kærlighed, Frygt og Attraar.

Toms Herre, Mr. Simon Legree, havde paa forskellige Steder i New Orleans købt i alt otte Slaver og drevet dem, lænkede to og to, ned til det gode Dampskib „Sørøveren", der laa ved Bolværket, klar til at gøre en Rejse op ad den røde Flod.

Efter at have faaet dem vel om Bord og da Baaden var kommen i Gang, gik han med den hovmodige Mine, som stedse udmærkede ham, hen for at mønstre dem. Idet han blev staaende foran Tom, der til Auktionen var bleven ført sin bedste, fine Klædes Kjole med omhyggeligt stivet Linned og blanke Støvler, ytrede han sig kortelig som følger:

„Rejs Dig!"

Tom stod op.

„Tag det Halsbind af!" og da Tom, besværet af sine Lænker, vilde til at gøre det, hjalp han ham, idet han med en just ikke blid Haand rev det af hans Hals og gemte det i sin Lomme.

Legree vendte sig nu om mod Toms Kuffert, som han forinden havde ransaget, og efter at have taget et Par gamle Benklæder og en daarlig Frakke, som Tom havde plejet at gaa med, naar han arbejdede i Stalden, op af den, sagde han, idet han befriede Toms Hænder for Feltjærnene og pegede paa en Fordybning mellem Kasserne:

„Gaa derind og tag disse Klæder paa."

Tom adlød og kom straks efter tilbage.

„Træk Dine Støvler af," sagde Mr. Legree.

Tom gjorde det.

„Der," sagde hans Herre og kastede et Par tykbaalede, plumpe Sko af det Slags, som Slaverne i Almindelighed gaa med, hen til ham, „tag disse paa".

Uagtet sin ilsomme Omklædning havde Tom dog ikke glemt at gemme sin elskede Bibel i sin Lomme, og det var godt, at han gjorde det; thi da Mr. Legree atter havde givet ham Feltjærnene paa, begyndte han omhyggeligt at undersøge Indholdet af hans Lommer. Han tog et Silketørklæde frem og stak det i sin egen Lomme. Forskellige Smaating, som Tom havde opbevaret som Helligdomme, fornemmeligt fordi de havde moret Eva, saa han paa med en haanlig Grynten og kastede dem over sin Skulder ud i Floden.

Derpaa tog han Toms Salmebog, som Tom i sit Hastværk havde glemt, og bladede i den.

„Hm! Gudsfrygtig altsaa! Saa — naa, hvad er det nu Du hedder? — Du hører altsaa til Kirken, hvad?“

„Ja, Massa,“ svarede Tom med Fasthed.

„Det skal jeg snart faa pillet ud af Dig. Jeg vil ikke vide noget af brægende, bedende, syngende Negere at sige paa min Ejendom; husk vel paa det. Og hør nu vel efter,“ sagde han med en Stampen og idet han tilkastede Tom et glubsk Blik fra sit graa Øje, „nu er jeg Din Kirke! Forstaar Du mig? Nu skal Du være, hvad jeg vil have Dig til at være.“

Noget indeni den tavse, sorte Mand svarede nej! og som gentagne af en usynlig Røst lød disse Ord af et gammelt profetisk Skriftsted, som Eva ofte havde læst for ham: „Frygt ikke; thi jeg har genløst Dig. Jeg har kaldt Dig med mit Navn. Du er min!“

Men Simon Legree hørte ingen Røst. Det var en Røst, som han aldrig skulde høre. Han stirrede kun et Øjeblik paa Toms nedad vendte Ansigt og gik. Toms Kuffert, som indeholdt en meget pyntelig, rigelig Garderobe, bar han forud paa Bakken, hvor den snart omringedes af flere af Baadens Mandskab. Under megen Latter paa de Negeres Bekostning, som vilde give sig Udseende af at være Gentlemen, bleve Genstandene snart solgte til den ene og anden, og tilsidst sattes den tomme Kuffert til Auktion. Det var en ypperlig Spas, navnlig at lægge Mærke til, hvorledes Tom saa efter sine Ting, naar de afhændedes til denne eller hin, og saa Auktionen over Kufferten, den var endnu morsommere, end alt det andet, og fremkaldte mangfoldige Vittigheder.

Da denne lille Sag var tilendebragt, nærmede Simon sig atter sin Ejendom.

„Nu har jeg befriet Dig for alt overflødigt Gods, Tom, som Du ser. Vær nu omhyggelig med Dine Klæder, for det vil vare længe inden Du faar andre. Jeg gør mig Umage for at vænne mine Negere til Sparsommelighed. Et Sæt Klæder om Aaret, det er Reglen paa min Plantage.“

Simon gik derpaa hen til det Sted, hvor Emmeline sad, lænket til et andet Fruentimmer.

„Naa, min Snut,“ sagde han, idet han tog hende under Hagen, „nu maa Du være ved godt Mod.“

Det uvilkaarlige Udtryk af Rædsel, Frygt og Afsky, hvormed den unge Pige betragtede ham, undgik ikke hans Blik. Han trak nogle barske Rynker i sin Pande.

„Ikke saa snerpet, Tøs! Du skal sætte et mildt Ansigt op, naar jeg taler til Dig, hører Du? Og Du, Du gamle Maaneskinsfjæs," sagde han, idet han skubbede til den Mulatinde, til hvem Emmeline var lænket, „hæng ikke saaledes med Næbet! Du skal se glad ud, siger jeg Dig!"

„Hør, alle sammen," sagde han og traadte et Par Skridt tilbage, „se paa mig — se paa mig — se mig lige ind i Øjet!" sagde han og stampede ved hver Pavse i Dækket.

Som ved Trylleri vendtes alles Blikke nu mod Simons stirrende, grønlige Øje.

„Hør, alle sammen," sagde han, idet han knyttede sin store, tunge Haand, saa at den fik en vis Lighed med en Forhammer, „ser I denne Næve? Tag paa den!" sagde han, idet han lagde den i Toms Haand. „Se paa disse Knokler! Nu vel, jeg kan fortælle Jer, at denne Næve er bleven saa haard som Jærn af at slaa Negere fordærvet. Jeg har endnu ikke set den Neger, som jeg ikke kunde fælde med eet Dask," sagde han, idet han lod sin Haand fare saa tæt forbi Toms Ansigt, at denne blinkede og traadte tilbage. „Jeg holder ingen af disse fordømte Forvaltere; jeg er min egen Forvalter, og jeg kan forsikre Jer, at I blive sete ordentligt efter i Sømmene. Enhver af Jer maa forrette sin Gerning paa en Prik, siger jeg Jer; rask — villigt — i samme Øjeblik, jeg taler. Det er Maaden at komme ud af det med mig paa. I finde ikke noget Steds nogen blød Plet paa mig. Tag Jer derfor i Agt; thi jeg skaaner ingen!"

Fruentimmerne holdt uvilkaarligt deres Aande, og hele Kobbelet sad der med forknytte, modfaldne Ansigter. Imidlertid drejede Simon sig om paa Hælen og gik ind i Restaurationen for at drikke sig et Glas Brændevin.

„Saaledes begynder jeg altid med mine Negere," sagde han til en Mand med et dannet Ydre, der havde staaet ved Siden af ham under hans Tale. „Det er mit System at begynde skarpt, blot for at de kunne se, hvad jeg forlanger af dem."

„Virkelig!" sagde den fremmede og saa paa ham med samme Nysgerrighed som en Naturforsker, der undersøger et eller andet sjældent Eksemplar.

„Ja, virkelig. Jeg hører ikke til disse gentile Plantere med Jomfrufingre, der lade sig snyde og tage ved Næsen af en gammel Slyngel af Forvalter. .Føl blot paa mine Knokler; betragt min Næve. Jeg kan forsikre Dem, Sir, at Kødet paa

den er blevet som Sten af at øve den paa Negere — føl engang paa den."

Den fremmede lagde Fingrene paa det omhandlede Redskab og sagde kun:

„Den er dygtig haard, og Øvelsen," tillføjede han, „har sagtens gjort Deres Hjerte ligesaa haardt?"

„Ja, det kunde nok hænde sig," svarede Simon med en hjertelig Latter. „Jeg tør nok sige, at der ikke er mere blødt i mig, end i noget andet Menneske. Mig narrer ingen, kan jeg forsikre Dem! Negerne kunne ingen Knapper dreje mig enten med Hylen eller gode Ord; det er en Sandhed."

„Det er et smukt Kobbel, De har her."

„Det er det," svarede Simon. „Der er nu denne Tom; det hed sig, at han skulde være noget ualmindeligt. Jeg betalte ham lidt dyrt, da det er min Hensigt at bruge ham til Driver og Opsynsmand; og naar jeg faar pillet de Nykker ud af ham, som han har faaet i Hovedet ved at blive behandlet som Negere aldrig burde behandles, bliver han nok god! Men med det gule Kvindfolk blev jeg bestubbet. Jeg tror næsten, at hun er sygelig; men jeg skal dog nok faa mine Penge ud af hende igen; hun kan dog vel sagtens holde ud et Par Aars Tid. Jeg er ikke for at skaane mine Negere. At slide dem op og købe andre i Stedet, det er min Maade; man har mindre Bryderi deraf, og jeg er vis paa, at det tilsidst dog er billigere;" og dermed tømte Simon sit Glas.

„Hvor længe kunne de da vel i Almindelighed holde ud?" spurgte den fremmede.

„Det er saa forskelligt; det beror paa, hvorledes de ere byggede. En stærk Karl kan holde ud i en seks, syv Aar; en Pjalt slides derimod op i to eller tre. I Begyndelsen gjorde jeg mig forfærdeligt megen Umage med dem, for at de skulde holde ud; jeg hentede Doktor til dem, naar de bleve syge, og gav dem Klæder og Tæpper og hvad ved jeg alt, for at de skulde have det godt og anstændigt. Men hvad Nytte var det til? Jeg mistede mine Penge og havde kun Ulejlighed ovenikøbet. Nu derimod holder jeg dem til Arbejde, enten de saa ere syge eller friske. Dør en Neger for mig, køber jeg mig en anden, og det staar jeg mig bedre ved, da det baade er billigere og mageligere."

Den fremmede vendte sig bort og satte sig ved Siden

af en Gentleman, der med undertrykt Harme havde hørt paa denne Samtale.

„De maa ikke tro, at alle Plantere i det sydlige ligne denne Karl," sagde han.

„Det vil jeg haabe," sagde den unge Mand med Eftertryk.

„Det er lav, gemen, brutal Karl," sagde den anden.

„Og dog tillade Eders Love ham at holde saa mange menneskelige Væsener, han lyster, under sin uindskrænkede Vilje, uden mindste Skygge af Beskyttelse; og han være saa lav, han vil, kan De dog ikke nægte, at der gives mange saadanne."

„Ja," svarede den anden; „men der gives ogsaa mange forstandige og menneskekærlige Mænd blandt Planterne."

„Indrømmet," sagde den unge Mand; „men efter min Formening er det disse forstandige, menneskekærlige Mænd, der ere ansvarlige for de Skændigheder, som hine Uslinge tillade sig, da Systemet ikke vilde holde sig en Time, naar de første ikke understøttede det med deres Billigelse og Indflydelse. Var der ikke andre Plantere, end saadanne som denne," sagde han og pegede paa Legree, der stod med Ryggen til dem, „vilde det hele gaa til Bunds som en Møllesten. Det er denne Agtværdighed og Menneskekærlighed, som værne om hans Raahed."

„De har unægtelig høje Tanker om min Godmodighed," sagde Planteren smilende; „men jeg raader Dem dog til ikke at tale fuldt saa højt; thi der er Folk her ombord, som maaske ikke vilde være slet saa tolerante i Meningssager som jeg. Vent hellere til De kommer til min Plantage; der kan De bruge Mund paa os allesammen saa meget De lyster."

Den unge Mand rødmede og smilede og de to fordybede sig snart i et Parti Trictrac. Imidlertid fandt en anden Samtale Sted forude i Baaden imellem Emmeline og Mulatinden, med hvem hun var lænket sammen. Det var naturligt, at de meddelte hinanden nogle Træk af deres Historie.

„Hvem tilhørte Du?" spurgte Emmeline.

„Min Massa var Mr. Ellis i Levee Street. Maaske har Du set hans Hus?"

„Var han god imod Dig?" spurgte Emmeline.

„For det meste, indtil han blev syg. Han laa syg over seks Maaneder og var skrækkeligt urolig. Det var næsten, som han ikke undte noget Menneske Ro Dag eller Nat, og han blev saa kuriøs, at ingen kunde gøre ham tilpas. Han blev hver Dag mere og mere gnaven og lod mig sidde oppe om Natten,

til jeg blev ganske udmattet og ikke kunde vaage længere, og fordi jeg een Nat faldt i Søvn, Gud, saa talte han skrækkeligt til mig og sagde, at han vilde sælge mig til den værste Herre, han kunde finde; og dog havde han lovet mig min Frihed efter sin Død."

„Havde Du ingen Venner?" spurgte Emmeline.

„Jo, min Mand; han er Grovsmed. Massa lejede ham i Almindelighed ud, og jeg kom saa hastigt af Sted, at jeg ikke fik Tid til at se ham. Ak Gud hjælpe ham!" sagde Konen og bedækkede sit Ansigt med sine Hænder.

Det er en naturlig Drift hos enhver, der hører en sørgelig Fortælling, at tænke paa et Trøstens Ord til den lidende. Emmeline vilde sagt noget, men kunde intet finde paa. Hvad var der at sige? Som efter fælles Overenskomst undgik de bægge med Frygt og Bæven endog blot at nævne den skrækkelige Mand, som nu var deres Herre.

Vel er Religionen en Støttestav, selv i de mørkeste Timer. Mulatinden hørte til den methodistiske Sekt og besad en uoplyst, men højst oprigtig Fromhed. Emmeline havde faaet en omhyggeligere Opdragelse, havde lært at læse og skrive og var ved et troende og gudsfrygtigt Herskabs Omhu bleven flittigt undervist i Religion; men vilde det dog ikke have været en Prøvelse for selv den standhaftigste Kristen at se sig tilsyneladende forladt af Gud og given den vilkaarligste Magt i Vold? Hvor meget mere maatte det da ikke ryste Troen hos Kristi smaa Børn, der ere svage i Kundskab og spæde i Aar!

Baaden skred frem, lastet med sin Byrde af Sorg, op ad den røde, muddrede, rivende Strøm, gennem den røde Flods korte, krumme Bugter, og modfaldne Øjne stirrede mat paa de stejle, røde Lerbanker, som de glede forbi i kedsommelig Ensformighed. Omsider stoppede Baaden ved en lille By, og Legree og hans Varer kom i Land.

Toogtredivte Kapitel.

Mørke Steder.

„Jordens mørke Steder ere Grusomhedens Boliger."

Vandrende tæt bag en plump Vogn og henad en ubanet Vej, skrede Tom og hans Stalbrødre deres Maal i Møde.

I Vognen sad Simon Legree, og de to Fruentimmer, der endnu stedse vare lænkede sammen, vare tilligemed noget Rejsegods stuvede væk i den bageste Ende af den, og hele Selskabet drog til Legrees Plantage, der laa et godt Stykke borte.

Det var en vild, ensom Vej, der snart gik hen over øde, med Fyrrekrat bevoksede Hedestrækninger, hvor Vinden hviskede med tungsindige Toner, og snart hen over Dæmninger af Træstammer gennem vidtløftige Cypresmoser, hvor dette sørgelige Træ, behængt med lange Ligkranse af sort Mos, hæver sig op fra den slimede, svampede Bund, medens af og til Mokkasinslangens væmmelige Skikkelse ses at bugte sig hen mellem afbrækkede Træstød og nedfaldende Grene, som ligge hist og her og raadne i Vandet.

En saadan Rejse er bedrøvelig nok for den fremmede, som med en god spækket Pung og paa en kraftig Hest færdes paa denne ensomme Maade i et eller andet Forretningsærinde; men vildere, ødere er den for det trælbundne Menneske, som hvert mødigt Skridt bringer længere bort fra alt, hvad Mennesket elsker og attraar.

Det vilde enhver have tænkt, som havde kunnet se det modfaldne, forknytte Udtryk i disse sorte Ansigter; den ængstelige, taalmodige Mathed, hvormed disse sorgfulde Øjne hvilede paa den ene Genstand efter den anden, som de kom forbi paa deres sørgelige Vandring.

Simon førte imidlertid i det bedste Humør, som det lod, og tyede af og til til en Brændevinsflaske, som han havde i Lommen.

„Hejdå der!" sagde han, idet han vendte sig om og saa et Glimt af de modfaldne Ansigter bagved sig. „Syng en Vise, Drenge, hører I!"

Slaverne saa paa hinanden, og deres Herre gentog sit

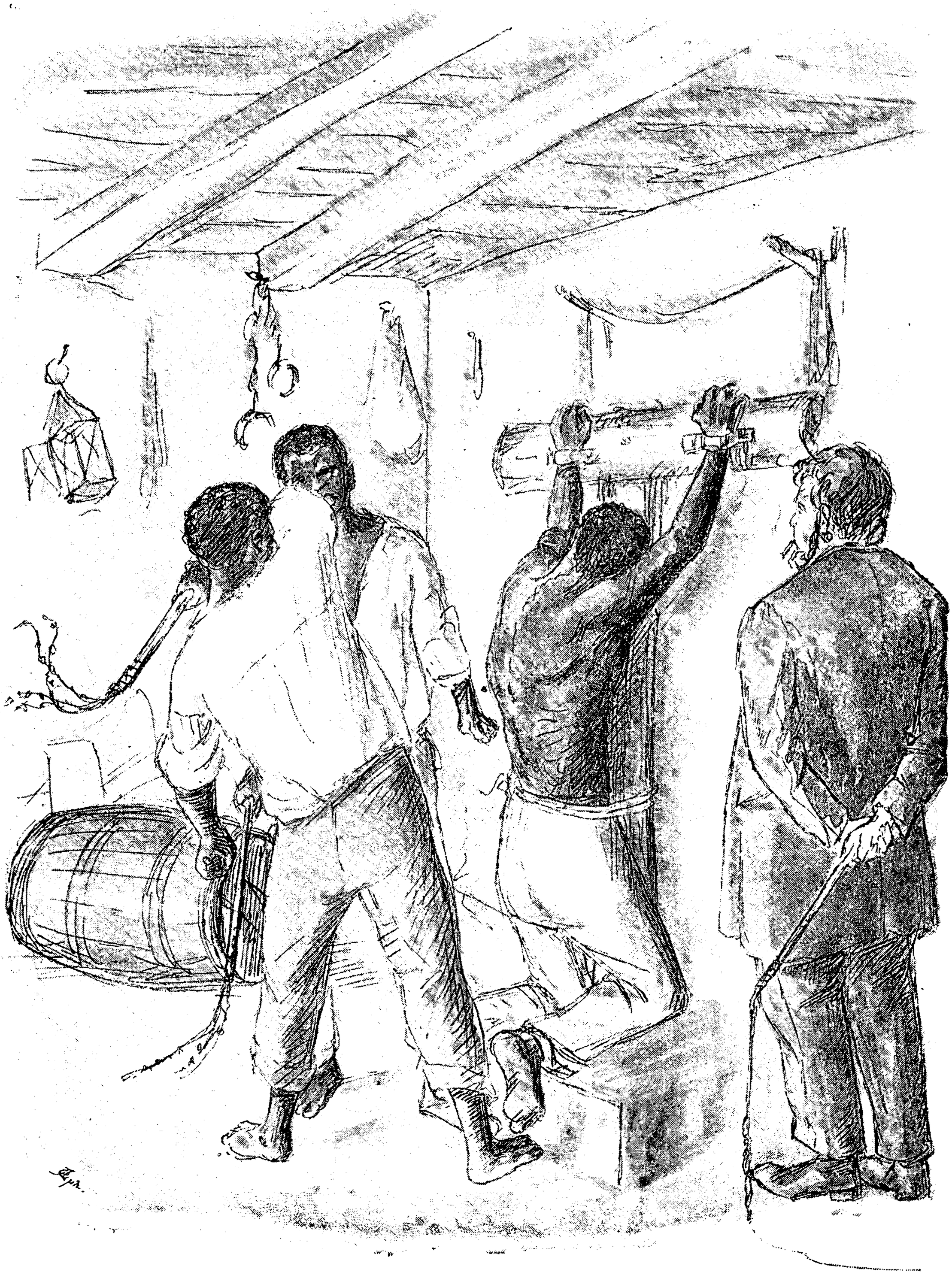

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„Hører I!“ med et stærkt Smæld med Piſken, ſom han havde i Haanden. Tom iſtemte en Salme:

„Jeruſalem, de ſaliges Hjem,
Dit Navn jeg elſker ſaa ſaare!
Naar ſkal min Sorg vel Ende faa,
Naar ſkal Din Glæde — —“

„Hold Mund, fordømte Morian!“ brølede Legree; „Tror Du, at jeg vil høre noget af Dit afſkylige gamle Methodiſteri? Nej, I ſkulle ſynge en rigtigt lyſtig Viſe og det ſtraks!“

En af de andre Slaver iſtemte en af hine meningsløſe Sange, der ere ſaa almindelige blandt Negerne.

„Vaſkebjørn i Træet ſprang,
Hurra, Gutter, Hurra!“
Maſſa lo den Dag ſaa lang,
Ho, ho; ho, Gutter, ho!
Ho! Jo! Hej! oh!

Sangeren ſyntes at digte Viſen lige paa Stedet, ſaaledes ſom det bedſt faldt ham ind, uden at tage ſynderligt Henſyn til Meningen, naar Ordene kun rimede ſig, og hele Selſkabet iſtemte med viſſe Mellemrum Koret:

„Ho, ho, ho, Gutter, ho!
Ho! Jo! Hej! oh!“

Det blev ſunget meget larmende og med et tvungent Forſøg paa Lyſtighed, men ingen fortvivlet Klagen, ingen lidenſkabelig Bøn kunde udtrykt en ſaa dyb Kummer, ſom Korets vilde Toner. Som om det ſtakkels ſtumme, truede og fængslede Hjerte ſøgte et Tilflugtsſted i denne Muſikens uartikulerede Helligdom og der fandt et Sprog, hvori det kunde udaande ſin Bøn i det, ſom Simon ikke kunde høre. Han hørte kun, at hans Slaver ſang højt, og han var fornøjet; han holdt dem jo i en munter Stemning!

„Nu, min Snut,“ ſagde han til Emmeline, idet han lagde ſin Haand paa hendes Skulder, „nu ere vi næſten hjemme.“

Da Legree havde ſkældt og raſet, var Emmeline bleven forſkrækket; men da han lagde ſin Haand paa hende og talte, ſom han nu talte, blev hun til Mode, ſom om han hellere havde maattet ſlaa hende; Udtrykket i hans Øjne forfærdede hende, og hun gyſte. Uvilkaarligt klyngede hun ſig tættere til Mulatinden ved hendes Side, ſom om hun var hendes Moder.

„Har Du aldrig baaret Ørenringe?“ ſpurgte han, idet han berørte hendes lille Øre med ſine plumpe Fingre.

„Nej, Massa," svarede Emmeline skælvende og med ned: slaaede Øjne.

„Naa, saa skal jeg forære Dig et Par, naar vi komme hjem, ifald Du vil være en god Pige. Du behøver ikke at være saa bange; jeg vil ikke give Dig noget strengt Arbejde. Du skal faa gode Dage hos mig og leve som en Dame, naar Du kun vil være en god Pige."

Legree havde drukket i den Grad, at han var tilbøjelig til at vise sig højst naadig, og netop i dette Øjeblik begyndte Ind: hegningerne paa Plantagen at dukke frem. Ejendommen havde tidligere tilhørt en Mand med Formue og Smag, der havde anvendt betydelige Summer paa dens Forskønnelse. Da hans Bo efter hans Død befandtes insolvent, havde Legree købt den for en billig Penge og benyttede den nu, som han benyttede enhver Ting, kun som et Redskab til at fortjene Penge med. Ejendommen havde det forsaldne, uordentlige Udseende, som stedse viser sig, hvor den tidligere Ejers Omhu er bleven aldeles tilsidesat.

Hvad der tilforn havde været en glat, hist og her med Zirplanter besat Grønning udenfor Huset, var nu tilgroet med sygeligt og vildt Græs; paa nogle Steder var der gravet Pæle ned til at binde Heste ved, og der var Grønsværet trampet bort, og forøvrigt var den hele Plet fuld af Potteskaar, tomme Majsaks og andre uhyggelige Levninger. Hist og her hang en af Meldug angreben Jasmin eller Caprifolium ned fra en pyntelig Stok, som var bleven bøjet til Siden ved at bruges som Hestepæl. Hvad der engang havde været en stor Have, var nu helt tilgroet med Ukrudt, hvoriblandt en og anden exotisk Plante hist og her hævede sit forsømte Hoved. Det forrige Drivhus manglede nu Vindusrammer, og paa de raadnende Hylder stode nogle tørre, forladte Urtepotter med visne Pinde i, hvis tørre Blade viste, at de engang havde været Planter.

Vognen rullede op ad en med Græs bevokset Grusgang under en herlig Alle af Kinatræer, hvis yndige Former og evigt grønne Løv syntes at være de eneste Genstande der paa Stedet, som Forsømmelsen hverken kunde forknytte eller forandre, lig ædle Sjæle, der ere saa dybt rodfæstede i det gode, at de blomstre og vokse saa meget desto kraftigere under uhyggelige og ubehagelige Omgivelser.

Huset havde været stort og smukt. Det var opført i den i det sydlige almindelige Stil, idet det omgaves af en bred

Veranda paa to Stokværker, imod hvilken enhver Udgangsdør vendte ud og hvis nederste Stokværk havde murede Piller.

Men Stedet havde et øde og uhyggeligt Udseende; nogle Vinduer vare tilspigrede med Bræder, i andre vare Ruderne i Stykker og mange af Skodderne hang kun paa eet Hængsel, hvilket altsammen vidnede om den groveste Forsømmelse og Ligegyldighed.

Brædestumper, Halm, gamle ubrugelige Tønder og Kasser laa strøede omkring i alle Retninger, og tre eller fire glubske Hunde, som vare blevne vakte ved Lyden af Vognhjulene, kom farende ud og bleve kun med Møje af de pjaltede Tjenestefolk, som kom ud bagefter dem, afholdte fra at gribe fat i Tom og hans Stalbrødre.

„Der ser I, hvad der venter Eder," sagde Legree, idet han med barsk Tilfredshed kærtegnede Hundene og henvendte sig til Tom og hans Kammerater. „Der ser I, hvad der venter Eder, hvis I prøve paa at løbe bort. Disse Hunde ere blevne dresserede til at spore Negrene, og de vilde ligesaa gerne sønderrive en af Eder, som æde deres Aftensfoder. Tag Jer derfor i Agt! Naa, Sambo," sagde han til en pjaltet Karl med en skyggeløs Hat, der var meget ivrig i sine Opmærksomheder. „Hvorledes er alting gaaet?"

„Ypperligt, Massa."

„Quimbo," sagde Legree til en anden, der viste sig ligesaa begærlig efter at tiltrække sig hans Opmærksomhed, „har Du huskет, hvad jeg sagde Dig?"

„Om jeg har? Det skulde jeg tro!"

Disse to farvede vare de to første Slaver paa Plantagen. Legree havde opdraget dem ligesaa systematisk til Vildhed og Raahed, som han havde dresseret sine Bulbidere, og ved lang Øvelse i Haardhed og Grusomhed bragt deres hele Natur ned til omtrent den samme Grad af aandelig Lavhed. Det er en almindelig Bemærkning, som ogsaa anføres som et stærkt Bevis imod denne Folkestammes Karakter, at den sorte Opsynsmand stedse er mere tyrannisk, end den hvide. Men dette vil ikke sige andet, end at Negerens Sjæl er bleven mere nedtrykt og forkuet, end den hvides. Bemærkningen er ikke gyldigere for denne Folkestamme, end om enhver undertrykt Folkestamme overalt i Verden. Slaven bliver stedse Tyran, naar han ser en Mulighed dertil.

Ligesom visse Potentater, hvorom man læser i Historien,

regerede Legree sin Plantage ved Hjælp af et Slags Opløsning af Kræfterne. Sambo og Quimbo hadede hinanden af deres ganske Hjerte; samtlige Slaver paa Plantagen hadede igen dem ligesaa hjerteligt, og ved at bruge dem indbyrdes imod hinanden var han temmelig sikker paa gennem den ene eller den anden af disse tre Parter at blive underrettet om alt, hvad der var i Gære paa Plantagen.

Ingen kan ganske undvære selskabelig Omgang, og Legree opmuntrede sine sorte Drabanter til et Slags plump Fortrolighed mod sig, men en Fortrolighed, som hvert Øjeblik kunde volde enten den ene eller den anden af dem Ubehageligheder; thi ved mindste Opfordring var den ene stedse rede til paa mindste Vink at gøre sig til Redskab for hans Hævn paa den anden.

Saaledes som de nu stode ved Siden af Legree, syntes de at afgive et anskueligt Eksempel paa den Kendsgerning, at raa Mennesker staa endnu lavere, end Dyrene. Deres grove, mørke, sløve Anslgtstræk; de store Øjne, hvormed de skulede misundeligt til hinanden; deres barbariske, halvt dyriske Strubetoner, deres sønderrevne Klædningsstykker, der flagrede for Vinden, svarede beundringsværdigt til det Præg af Usselhed og Usundhed, der udmærkede alt der paa Stedet.

„Hør nu, Sambo," sagde Legree, „før disse Drenge ned til Hytterne, og her er et Fruentimmer, jeg har købt til Dig," tilføjede han, idet han løsnede Mulatinden fra Emmeline og skød hende over til ham, „jeg lovede Dig jo at bringe Dig et, ved Du nok."

Konen for sammen og sagde, idet hun traadte tilbage, pludseligt:

„O Massa, min gamle Mand er bleven i New Orleans."

„Hvad kommer det mig ved, Du —? Vil Du ingen Mand have her? Ingen Vrøvl — af Sted!" sagde Legree og løftede Pisken.

„Kom, Mistress," sagde han til Emmeline, „Du følger med mig."

Et mørkt, vildt Ansigt viste sig et Øjeblik ved Vinduet i Huset, og da Legree aabnede Døren, sagde en Fruentimmerstemme noget i en hurtig, bydende Tone. Tom, som med ængstelig Deltagelse saa efter Emmeline, idet hun gik ind, bemærkede dette og hørte Legree forbittret svare; „Hold Din Mund! Jeg gør hvad jeg vil, trods Jer alle:"

Tom hørte ikke mere; thi kort efter fulgte han med Sambo ned til Hytterne, der dannede ligesom en lille Gade af raa Skure, som laa i en Række ude paa Plantagen langt borte fra Huset. De havde et øde, forsømt, kummerligt Udseende; Tom's Mod forlod ham, da han saa dem. Han havde trøstet sig ved Tanken om en Hytte, som han, om den end kun var daarlig, dog kunde pynte lidt paa og hvor han kunde have en Hylde til sin Bibel og et Sted til at være ene med sig selv udenfor Arbejdstiden. Han saa ind i flere; de vare ikke andet end nøgne Brædeskure, blottede for ethvert Slags Bohave, med Undtagelse af en Bunke Halm, der stank af Snavs og laa spredt uordentligt omkring paa Gulvet, som kun bestod af den blotte Jord, der var bleven trampet fast af utallige Fødder.

„Hvilken af disse er min?" spurgte han underdanigt Sambo.

„Ved ikke; kan sagtens gerne gaa derind," svarede Sambo; „der er rimeligvis endnu Plads til en i den; men der er ellers mere end nok til hver af dem; ved ikke, hvad jeg skal gøre med flere."

* * *

Det var sildigt om Aftenen, da Skurenes trætte Beboere kom flokkevis hjem — Mænd og Kvinder i smudsige og pjaltede Klæder, surmulende og trættekære, og aldeles ikke oplagte til at vise Venlighed mod de nys ankomne. Den lille Landsby oplivedes ikke af nogen indbydende Lyd; hæse Gutturalstemmer kivedes ved Haandmøllerne, hvor deres Mundfulde haard Majs først skulde males til Mel, førend de kunde bruges til det Brød, som skulde udgøre deres eneste Aftensmaaltid. Fra det tidligste Daggry havde de været ude paa Marken og vare blevne holdte til Arbejde af Opsynsmændenes drivende Svøbe; thi det var nu midt i den hede og travle Tid af Aaret, og intet Middel lodes uforsøgt for at anstrenge enhver til det yderste. „Men," siger den ligegyldige Dagdriver, „at samle Bomuld er dog ikke noget strengt Arbejde." Er det ikke? Og det er heller ikke nogen stor Ulempe, at en Draabe Vand falder paa ens Hoved, og dog frembringes Inkvisitionens værste Marter ved, at den ene Draabe efter den anden det ene Øjeblik efter det andet falder med uforanderlig Ensformighed paa det samme Sted; og et Arbejde, der i og for sig ikke er strengt, bliver det, naar det

fortsættes den ene Time efter den anden med uforanderlig, ubarmhjertig Ensformighed, uden at engang Bevidstheden om en fri Vilje kan betage det dets Kedsomhed. Tom saa sig forgæves blandt Hoben om efter omgængelige Ansigter. Han saa kun tvære, skulende, raa Mænd og udmattede, modfaldne Kvinder, eller Kvinder, der ikke vare Kvinder, idet de stærke stødte de svage bort, den grove, utæmmede, dyriske Egenkærlighed hos menneskelige Væsener, af hvem intet godt ventedes og forlangtes og som, idet de i enhver Henseende behandledes som umælende, vare sunkne saa langt ned til Dyrets Standpunkt, som det var muligt for menneskelige Væsener. Indtil langt ud paa Natten hørtes Lyden af Melmalingen; thi Møllerne vare kun faa i Forhold til Antallet af de malende, og de trætte og svage bleve stødte bort af dc stærke, saa at Raden sidst kom til dem.

„Hejda!“ sagde Sambo, idet han nærmede sig Mulatinden og kastede en Sæk Majs ned foran hende; hvad er Dit fordømte Navn?“

„Lucy,“ svarede Konen.

„Godt, Lucy, nu er Du min Kone. Mal derfor dette Korn og lav mig min Aftensmad, hører Du?“

„Jeg er ikke Din Kone og vil ikke være det,“ svarede Konen med Fortvivlelsens skarpe, pludselige Mod; „gaa Din Vej!“

„Saa sparker jeg Dig!“ sagde Sambo og løftede truende Foden.

„Du kan slaa mig ihjel, om Du vil — jo før, desto bedre! Gid jeg var død!“ sagde hun.

„Du ødelægger jo rent Slaverne, Sambo; jeg skal sige det til Massa,“ sagde Quimbo, der havde travlt ved Møllen, hvorfra han ondskabsfuldt havde fordrevet to eller tre trætte Fruentimmer, som stode og ventede paa at faa deres Korn malet.

„Og jeg skal fortælle ham, at Du ikke vil lade Fruentimmerne komme til Møllen, Du gamle Neger,“ svarede Sambo. „Pas Du blot Dig selv.“

Tom var sulten efter Rejsen og nær ved at besvime af Mangel paa Føde.

„Der Du!“ sagde Quimbo, idet han kastede en grov Sæk, der indeholdt omtrent en Skæppe Majs, hen til ham, „der, Du Neger! Tag det og pas vel paa det; for Du faar ikke mere i denne Uge.“

Tom ventede længe for at faa en Plads ved Møllen; men

da vortes han over to aldeles udmattede Fruentimmer, som han saa anstrenge sig for at male deres Korn; og han malede det nu for dem, lagde de halvt udgaaede Brande af den Ild, hvorved mange, førend dem, havde bagt deres Brød, til Rette for dem, og begyndte derpaa at tilberede sit eget Aftensmaaltd. Det var et ganske nyt Slags Arbejde der paa Stedet — en Kærlighedsgerning, saa ubetydelig den ogsaa var; men den anslog en tilsvarende Streng i deres Hjerter — deres haarde Ansigter antoge et Udtryk af kvindelig Venlighed; de ældede hans Dejg for ham og besørgede den bagt; og Tom satte sig ved Skinnet af Ilden og tog sin Bibel frem; thi han trængte til Trøst.

„Hvad er det?" spugte et af Fruentimmerne.

„En Bibel," svarede Tom.

„Gode Gud, jeg har ikke set nogen Bibel, siden jeg var i Kentucky."

„Blev Du opfødt i Kentucky?" spurgte Tom med Interesse.

„Ja, og havde det godt der; havde aldrig troet, at det skulde gaa mig, som det gik!" sagde Konen sukkende.

„Men sig mig dog, hvad det er for en Bog," sagde det andet Fruentimmer.

„Det er jo Bibelen."

„Det er nu godt nok, men hvad vil det sige?" vedblev det andet Fruentimmer.

„Hvad? Har Du aldrig hørt tale om Bibelen?" sagde Konen. Jeg hørte tidt Missis læse i den for os i Kentucky; men her, af Gud! høre vi ikke andet, end Piskeslag og Forbandelser."

„Læs et Stykke for os!" sagde det andet Fruentimmer nysgerrigt, da hun saa, hvor opmærksomt Tom stirrede i Bogen.

Tom læste: „Kommer til mig alle I, som arbejde møjsommeligt og ere tungt belæssede, jeg skal give Eder Hvile."

„Det er gode Ord," sagde Konen; „hvem siger dem?"

„Herren," svarede Tom.

„Gid jeg vidste, hvor jeg skulde finde Ham," sagde Konen, „saa vilde jeg gaa hen til ham; det er som om jeg aldrig mere skulde finde Hvile. Min Hud er i det blodige Kød og jeg skælver hver Dag over hele min Krop, og Sambo skælder bestandigt paa mig, fordi jeg ikke samler hurtigere; og det bliver næsten Midnat, førend jeg kan faa min Aftensmad, og derpaa har jeg næppe vendt mig og lukket Øjnene, førend jeg hører,

at der bliver blæst i Hornet til at staa op igen, og det er igen Morgen. Vidste jeg, hvor Herren var, vilde jeg sige ham det."

„Han er her, han er overalt," sagde Tom.

„Aa, det vil Du da ikke, at jeg skal tro! Jeg ved nok, at Herren ikke er her," sagde Konen; „dog det nytter ikke at tale mere derom. Nu maa jeg hen og lægge mig og sove, medens jeg kan."

Fruentimmerne gik til deres Hytter, og Tom sad alene ved den ulmende Ild, som undertiden blussede op og kastede et rødt Skær paa hans Ansigt.

Den sølvklare, blanke Maane steg op paa den purpurfarvede Himmel og skuede ned, rolig og tavs, ligesom Gud skuer ned paa Undertrykkelsens og Elendighedens Skueplads, skuede roligt ned paa den forladte sorte Mand, medens han sad med korslagte Arme og Bibelen paa Skødet.

„Er Gud her?" Ak, hvor er det muligt for det uvidende Hjerte urokkeligt at bevare sin Tro ligeoverfor det skammeligste Tyranni og haandgribelig, ustraffet Uretfærdighed? I hint enfoldige Hjerte foregik en vild Kamp, den knusende Bevidsthed om Forurettelse, Anelsen om et helt Liv fuldt af fremtidig Elendighed, Vraget af alle tidligere Forhaabninger, der omtumledes for Sjælens Øje i Skikkelse af Lig af Hustru, Børn og Venner, der hævede sig op fra mørke Vover og opslugtes i den druknende Sømands Paasyn! Ak, var det let at tro her og at holde fast paa den kristne Tros store Feltraab, „at Gud er til og gjengælder dem, der flittigen søge ham?„

Tom rejste sig mistrøstig og sneg sig ind i den Hytte, der var bleven ham anvist. Gulvet var allerede fuldt af trætte sovende, og den slette Luft havde nær drevet ham ud igen; men den tunge Nattedug var kold og hans Lemmer mødige, og han svøbte sig derfor ind i et pjaltet Tæppe, der udgjorde alle hans Sengklæder, strakte sig ud paa Halmen og faldt i Søvn.

I Drømme lød en blid Stemme for hans Øren; han sad paa Mosbænken i Haven ved Pontchartrain Søen og Eva læste med alvorlige, nedadvendte Øjne for ham i Bibelen, og han hørte hende sige:

„Gaar Du igennem Vandet, vil jeg være hos Dig, og Strømmene skulle ikke opsluge Dig; og gaar Du gennem Ilden, skal Du ikke brænde, og Luerne skulle ikke antænde Dig; thi jeg er Herren Din Gud, den Hellige i Israel, Din Frelser!"

Efterhaanden syntes Ordene at smelte bort og ligesom at

tabe sig i en guddommelig Musik; Barnet opløftede sine sjælfulde Øjne og fæstede dem kærligen paa ham, og varme og trøstende Straaler syntes fra dem at trænge sig ind i hans Hjerte, og, ligesom baaren af Tonerne, syntes hun at svinge sig i Vejret paa straalende Vinger, hvorfra gyldne Fnokker faldt ned ligesom Stjerner, og hun var borte.

Tom vaagnede. Var det en Drøm? Lad saa være. Men hvo kan sige, at det af Gud var denne blide unge Sjæl, der i Liget higede saa inderligt efter at styrke og trøste de sorgfulde, forbudt efter Døden at varetage dette Hverv?

Treogtredivte Kapitel.

Casy.

„Jeg saa fremdeles alle de undertrykte, som bleve ilde behandlede under Solen, og se, de undertrykte udgøde Taarer, uden at de havde nogen Trøster, og de maatte taale Vold af deres Undertrykkere, men der var ikke nogen Trøster."
Sal. Præd. 4. 1.

Det varede ikke længe, førend Tom var fortrolig med alt, hvad han havde at haabe eller frygte under sine nye Livsforhold. Han var erfaren og dygtig til sin Gerning og saavel af Vane som af Grundsætning flittig og tro. Stille og fredelig af Naturen, haabede han ved rastløs Flid at kunne afvende i det mindste en Del af de med hans Stilling forbundne Ulemper. Han saa nok af Mishandlinger og Elendighed, til at det kunde gjort ham modfalden og ked af Livet; men han besluttede at vedblive at arbejde med gudsfrygtig Taalmodighed og at stole paa Ham, der dømmer retfærdigen, ikke uden Haab om, at der maaske endnu kunde aabne sig en Udvej for ham til Frelse.

Legree lagde stiltiende Mærke til Toms Brugbarhed. Han betragtede ham som en Arbejder af første Rang, men dog nærede han en hemmelig Modbydelighed for ham — det medfødte Fjendskab mellem det gode og det onde. Han saa tydeligt, at naar, som det saa ofte var Tilfældet, hans Voldsomhed og

Raahed ramte de værgeløse, undgik det ikke Toms Opmærksomhed; thi saa fin er Meningens Dunstkres, at den, endog uden Ord, lader sig spore, og selv en Slaves Mening kan ærgre en Herre. Tom lagde paa mange Maader en Blidhed i Følelsen, en for hans Lidelsesbrødre ny og paafaldende Medlidenhed for Dagen, som af Legree iagttoges med skinsyge Øjne. Han havde købt Tom i den Hensigt muligen at gøre ham til et Slags Opsynsmand, hvem han undertiden under kortvarige Fraværelser kunde anbetro sine Anliggender; men efter hans Anskuelser var Haardhed den første, anden og tredje nødvendige Egenskab til en saadan Bestilling. Legree havde besluttet, at da Tom endnu ikke var haard nok, vilde han ufortøvet hærde ham, og da Tom havde været et Par Uger der paa Stedet, besluttede han at skride til Værket.

En Morgen, da Slaverne mønstredes til Markarbejdet, bemærkede Tom med Forundring en ubekendt iblandt dem, hvis Ydre vakte hans Opmærksomhed. Det var en Kvinde, høj og rank, med sjældent fine Hænder og Fødder, og iført pyntelige og anstændige Klæder. Efter hendes Ansigt at dømme kunde hun være mellem femogtredive og fyrgetyve Aar, og hun havde et Ansigt, som man aldrig kunde glemme, naar man blot havde set det een Gang — et af hine Ansigter, som straks ved første Øjekast vække Forestillingen om en vild, smertelig og romantisk Historie. Hendes Pande var høj og hendes Øjenbryn smukt og klart tegnede. Hendes lige, veldannede Næse, hendes fint formede Mund og de zirlige Omrids af hendes Hoved og Hals røbede, at hun engang maatte have været smuk; men hendes Ansigt var dybt furet af Sorg og stolt og bittert Taalmod. Hendes Hudfarve var gusten og usund, hendes Kinder indfaldne, hendes Træk skarpe, og hele hendes Skikkelse udtæret. Men hendes Øje var det mærkeligste af hendes Træk; det var stort, saa kulsort, overskygget af lange, ligesaa sorte Øjenhaar, og saa vildt og tungsindigt fortvivlet. Hver Linie i hendes Ansigt, hver Krumning af den bøjelige Læbe, hver Bevægelse af hendes Legeme røbede en opbrusende Stolthed og Trods; men i hendes Øje laa en dyb, rolig Nat af Smerte, et saa haabløst og uforanderligt Udtryk, at det dannede en frygtelig Modsætning til den Haan og det Hovmod, der ytrede sig i hendes hele Væsen.

Hvor hun kom fra, eller hvem hun var, vidste Tom ikke. Det første, han bemærkede, var, at hun gik ved Siden af ham, rank og stolt, i det uklare Daggry. De andre Slaver kendte

hende imidlertid; thi mange Blikke og mange Hoveder vendtes mod hende, og en dulgt og dog lydelig Hoveren sporedes blandt de elendige, pjaltede og forsultne Skabninger, der omgave hende.

„Endeligt maa hun da ogsaa til det; det fornøjer mig," sagde en.

„Hi, hi, hi!" sagde en anden; Nu faar Du at vide, hvor godt det er, Misse!"

„Vi skulle se hende arbejde!"

„Gud vide, om hun faar sit Skind garvet i Aften, ligesom vi andre?"

„Det skulde rigtigt more mig at se hende smage Piften!" sagde en tredje.

Fruentimmeret ænsede ikke disse Drillerier, men blev ved at gaa med det samme Udtryk af forbittret Haan, som om hun intet havde hørt. Tom havde stedse levet blandt civiliserede og dannede Mennesker og følte instinktmæssigt, at hun hørte til denne Klasse; men hvorledes eller hvorfor hun var kommen i disse fornedrende Forhold, vidste han ikke. Fruentimmeret hverken saa eller talte til ham, skønt hun bestandigt, medens de gik ud i Marken, holdt sig tæt ved Siden af ham.

Tom gav sig snart iværd med sit Arbejde, men da Fruentimmeret ikke befandt sig ret langt fra ham, kastede han ofte et Blik over til hende, medens hun arbejdede. Han saa straks, at en medfødt Behændighed og Fingernemhed gjorde dette Arbejde lettere for hende, end det havde vist sig at være for saa mange. Hun samlede meget hurtigt og meret rent, men med en haanlig Mine, som om hun foragtede baade Gerningen og det fornedrende og ydmygende Forhold, hvori hun var kommen.

I Løbet af Dagen kom Tom til at arbejde i Nærheden af den Mulatinde, der var bleven solgt i det samme Parti, som han selv. Hun led aabenbart meget, og Tom hørte hende ofte bede, idet hun vaklede og skælvede og syntes at være nær ved at segne til Jorden. Tom lagde stiltiende, da han var kommen hen i Nærheden af hende, flere Haandfulde Bomuld fra sin Sæk over i hendes.

„O, lad være, lad være!" sagde Konen med et forbavset Blik; „Du kommer kun i Fortræd derfor."

I samme Øjeblik kom Sambo til. Han syntes at nære et særligt Nag til dette Fruentimmer, og svingende sin Pisk, sagde han i dyriske Gutturaltoner: „Hvad for noget, Luce, staar Du her og fjaser?" med hvilke Ord han, idet han sparkede Konen

med sin tunge Sko, slog Tom over Ansigtet med sin Pisk.

Tom tog atter fat paa sit Arbejde, uden at sige et Ord; men Konen, som allerede havde været nær ved at daane, faldt nu i Afmagt.

„Jeg skal nok bringe Liv i hende igen!“ sagde Driveren med et raat Grin. „Jeg vil give hende noget, der er bedre end Kamfer!“ og dermed tog han en Knappenaal ud af sit Trøjeærme og begravede den lige til Hovedet i hendes Kød. Konen stønnede og rejste sig halvt op. „Staa op, Du Dyr, og arbejd, eller jeg skal vise Dig noget andet!“

Konen syntes nogle Øjeblikke at faa overnaturlige Kræfter og arbejdede med fortvivlet Iver.

„Se til, at Du bliver saaledes ved,“ sagde Manden. „hvis Du ikke vil ønske i Aften, at Du var død!“

„Det ønsker jeg allerede!“ hørte Tom hende sige; og atter hørte han hende sige: „O Gud, hvor længe! O Herre, hvi hjælper Du os ikke?“

Udsættende sig for alt, hvad han kunde komme til at lide, gik Tom atter hen til hende og lagde al Bomulden i sin Sæk over i hendes.

„O nej, lad det være! Du ved ikke, hvad de ville gøre ved Dig!“ sagde Konen.

„Jeg kan taale det bedre end Du,“ sagde Tom, og atter stod han paa sin Plads. Det foregik i et Øjeblik!

Pludselig opløftede det fremmede Fruentimmer, som vi have beskrevet og som under sit Arbejde var kommet nær nok hen til at kunne høre Toms sidste Ord, sine kulsorte Øjne og fæstede dem en Sekund paa ham, hvorpaa hun tog en Del af sin Bomuld og lagde det i hans Sæk.

„Du kender ikke dette Sted,“ sagde hun; ellers vilde Du ikke have baaret Dig saaledes ad. Naar Du først har været her en Maaned, hjælper Du ingen mere; Du vil finde det vanskeligt nok at hytte Dit eget Skind.“

„Det forbyde Herren, Missis!“ sagde Tom, idet han instinktmæssigt tiltalte sin Arbejdskammerat i den høflige Form, som bruges af de dannede Mennesker, blandt hvilke han havde levet.

„Herren besøger aldrig disse Egne,“ sagde Fruentimmeret bittert, idet hun med behændige Fingre fortsatte sit Arbejde; og atter spillede det haanlige Smil paa hendes Læber.

Men Driveren havde fra den anden Side af Marken set,

hvad Fruentimmeret havde gjort, og han gik nu hen til hende, idet han svang sin Pisk.

„Hvad, hvad!“ sagde han til Fruentimmeret med en triumferende Mine, „Staar ogsaa Du og fjaser? Afsted med Dig! Nu staar Du under mig — pas paa, hvad Du gør, eller det gaar Dig ilde.“

Et Blik som en Lynstraale for pludseligt fra disse sorte Øjne; med dirrende Læber og opspilede Næsebor vendte hun sig om, rettede sig og fæstede et af Harme og Haan glødende Blik paa Driveren.

„Hund,“ sagde hun, „rør mig, om Du tør! Endnu har jeg Magt nok til at faa Dig sønderslidt af Hundene, levende brændt, eller flænget i Stumper af Pisken. Jeg behøver kun at sige et Ord.“

„Hvorfor, for Fanden, er Du da her?“ spurgte Karlen, idet han øjensynligt forknyttet, traadte et Skridt tilbage. „Jeg mente ikke noget ondt dermed, Misse Cassy.“

„Saa bliv mig fra Livet!“ sagde Fruentimmeret. Og Karlen syntes virkeligt ogsaa at faa en heftig Lyst til at se efter noget i den anden Ende af Marken og skyndte sig bort med lange Skridt.

Fruentimmeret tog straks atter fat paa sin Gerning og arbejdede med en Flinkhed, der var højst overraskende for Tom. Hun syntes at arbejde ligesom ved Trylleri. Førend Dagen var forbi, var hendes Kurv topfuld, og hun havde dog flere Gange lagt ikke saa lidt i Toms. Længe efterat det var blevet mørkt vandrede de trætte Slaver, med deres Kurve paa Hovedet, hen til den Bygning, hvor Bomulden blev opbevaret og vejet.

„Denne hersens Tom har gjort en hel Del Optøjer; han blev bestandigt ved at lægge i Lucys Kurv. Det er en af dem, der faa Negerne til at bilde sig ind, at der sker dem Uret, ifald Massa ikke holder Øje med ham,“ sagde Sambo.

„Saa — aa? Den sorte Slubbert!“ sagde Legree. „Han trænger sagtens til at blive dresseret, hvad, Drenge?“

Bægge Negerne grinede afskyligt ved denne Yttring.

„Ja, ja, lad Massa Legree om det, han forstaar sig paa at dressere! Fanden selv forstaar det ikke saa godt som han,“ sagde Quimbo.

„Naa, Drenge, det bedste er at give ham Svøben at føle, til at glemme sine Meninger. Dresser ham!“

„Gud, Massa vil have ondt ved at pille dem ud af ham.“

„Aa, de skulle nok komme ud af ham!“ sagde Legree, idet han vendte sin Skraa.

„Naa, der kommer Lucy, den ondskabsfuldeste Tøjte paa hele Plantagen:“ vedblev Sambo.

„Tag Dig i Agt, Sambo; jeg kunde let falde paa at undersøge Grunden til Dit Had til Lucy.“

„Massa ved, jo nok, at hun satte sig op imod Massa og ikke vilde tage mig, da han befalede hende det!“

„Jeg vilde have pisket hende til det,“ sagde Legree og spyttede, „naar det ikke havde været saa travl en Tid, at det ikke gik an at gjøre hende udygtig til at arbejde, idet mindste for Øjeblikket. Hun er rigtignok kun svag; men disse svagelige Tøse lade sig gerne slaa halvt fordærvet for at faa deres Vilje!“

„Ja, Lucy var virkelig ondskabsfuld og doven og stod og drev; hun vilde ingenting bestille — og Tom hjalp hende at plukke.“

„Gjorde han det? Naa, saa skal Tom ogsaa have den Fornøjelse at piske hende. Det vil være en god Øvelse for ham, og han vil heller ikke slaa saa ubarmhjertigt løs paa Tøsen som en af Jer Sataner.“

„Ho, ho, ho!“ lo bægge de sodbrune Uslinger, og den djævelske Lyd syntes i Sandhed ikke at være et upassende Udtryk for den Benævnelse, Legree tillagde dem.

„Ja, Massa, men Tom og Misse Cassy, de fyldte Lucys Kurv. Jeg tror bestemt, at der er Stene i den, Massa!“

„Jeg skal nok besørge Vejningen,“ sagde Legree med Eftertryk.

Bægge Driverne opsloge atter deres djævelske Latter.

„Saa, Misse Cassy,“ tilføjede han, „forrettede sit Dagværk?“

„Hun plukker som Fanden selv og alle hans Engle!“

„Hun har dem ogsaa alle i Livet paa sig, er jeg nær ved at tro!“ sagde Legree og begav sig med en raa Ed til Vejerboden.

* * *

Langsomt snege de trætte, forknytte Skabninger sig ind i Boden og satte med krybende Tøven deres Kurve fra sig for at faa dem vejede.

Paa en Tavle, hvorpaa en Række Navne stode opskrevne, anførte Legree Vægten.

Toms Kurv blev vejet og befunden rigtig, og med et bekymret Blik ventede han paa, hvorledes det vilde gaa det Fruentimmer, han havde hjulpet.

Vaklende af Mathed traadte hun frem og afleverede sin Kurv. Den var fuldvægtig, som Legree godt bemærkede, men han lod, som om han var vred, og sagde:

„Hvad, Du Dovendyr, atter for lidt? Træd til Side, Du skal ret straks faa Din Bekomst.“

Fruentimmeret udstødte en Fortvivlelsens Stønnen og satte sig paa en Planke.

Den Person, som var bleven kaldt Misse Cassy, traadte nu frem og afleverede med en hovmodig, ligegyldig Mine sin Kurv. Idet hun afleverede den, saa Legree hende i Øjnene med et haanligt, men dog spørgende Blik.

Hun fæstede sine sorte Øjne stift paa ham, hendes Læber bevægede sig lidt, og hun sagde noget paa Fransk. Hvad det var, vidste Ingen; men Legrees Ansigt blev aldeles dæmonisk i dets Udtryk, medens hun talte; han løftede halvvejs sin Haand, ligesom for at slaa — en Bevægelse, som hun betragtede med stolt Ringeagt, idet hun vendte sig og gik.

„Og nu, Tom,“ sagde Legree, „kom Du nu engang herhen. Du ved, jeg sagde Dig, at jeg ikke købte Dig alene til det simple Arbejde; jeg agter at forfremme Dig og gøre Dig til Driver, og Du kan ligesaa gerne i Aften begynde at øve Dig. Tag nu denne hersens Tøs og pisk hende; Du har set nok deraf til at vide, hvorledes Du skal bære Dig ad med det.“

„Jeg beder Massa undskylde,“ sagde Tom; „jeg haaber Massa ikke vil sætte mig dertil. Det er noget, jeg ikke er vant til — som jeg aldrig har gjort — og som jeg paa ingen mulig Maade kan gøre.“

„Du kommer til at lære en hel Del, førend jeg bliver færdig med Dig!“ sagde Legree, idet han tog en Svøbe, hvormed han gav Tom et haardt Rap over Kinden, og lod derefter en Regn af Slag følge ovenpaa denne Tugtelse.

„Saa!“ sagde han, idet han standsede for at puste; „Siger Du endnu, at Du ikke kan gøre det?“

„Ja, Massa,“ svarede Tom og holdt Haanden op for at afværge det Blod, der randt ned ad hans Kind. „Jeg vil gerne arbejde Nat og Dag saa længe der er Liv og Aande i mig,

men dette kan jeg ikke anse for rigtigt at gøre, og, Massa, jeg gør det aldrig — aldrig!“

Tom havde en sjældent blød, blid Røst og et af Naturen ærbødigt Væsen, der havde fremkaldt den Forestilling hos Legree om ham, at han var fejg og let at kue. Da han havde udtalt disse Ord, gennemfores enhver af en forbavset Gysen; det stakkels Fruentimmer slog Hænderne sammen og sagde: „O Gud!“ og den ene saa uvilkaarligt paa den anden og holdt sin Aande, ligesom for at forberede sig paa det Uvejr, der var i Begreb med at bryde løs.

Legree blev forbløffet og bedøvet, men udbrød omsider:

„Hvad, Du fordømte sorte Dyr! Siger Du til mig, at Du ikke anser det for rigtigt at gøre det, som jeg befaler Dig? Hvor tør I fordømte Kvæghoveder anstille Betragtninger over, hvad der er rigtigt eller ikke? Det skal jeg sætte en Pind for! Hvad tror Du vel, Du er? Bilder Du Dig maaske ind, at Du er en Gentlemann, Master Tom, og kan sige Din Herre, hvad der er Ret og hvad ikke? Saa Du mener altsaa, at det er Uret at piske denne Tøs?“

„Ja, det tror jeg, Massa,“ sagde Tom; „den stakkels Skabning er syg og mat; det vilde være ligefrem grusomt, og det er noget, som jeg aldrig vilde gøre eller begynde paa. Er det Massas Agt at dræbe mig, saa dræb mig; men at jeg skulde opløfte min Haand imod nogen her — nej, det gør jeg aldrig; før vil jeg dø!“

Tom talte i en blid Tone, men med en Bestemthed, som ikke kunde misforstaas. Legree skælvede af Raseri; hans grønlige Øjne gloede vildt, og selv hans Kindskæg syntes at kruse sig af Forbittrelse; men ligesom nogle Rovdyr først lege med deres Offere, førend de fortære dem, saaledes betvang han sin heftige Lyst til straks at skride til Voldsomheder og brød ud i bitter Spot.

„Naa, endelig er dog en from Hund sluppen ind blandt Syndere — en Helgen, en Gentleman, der taler til os Syndere om vore Synder! Et umaadeligt helligt Kreatur maa han være! Hør, Du Slubbert, Du, som lader som Du var saa gudsfrygtig, har Du aldrig hørt, at der staar i Bibelen: „Tjenere, adlyder Eders Herre?“ Og er jeg ikke Din Herre? Har jeg ikke betalt tolvhundrede Dollars kontant for alt, hvad der er indenfor Dit gamle, fordømte sorte Skind? Er Du nu ikke

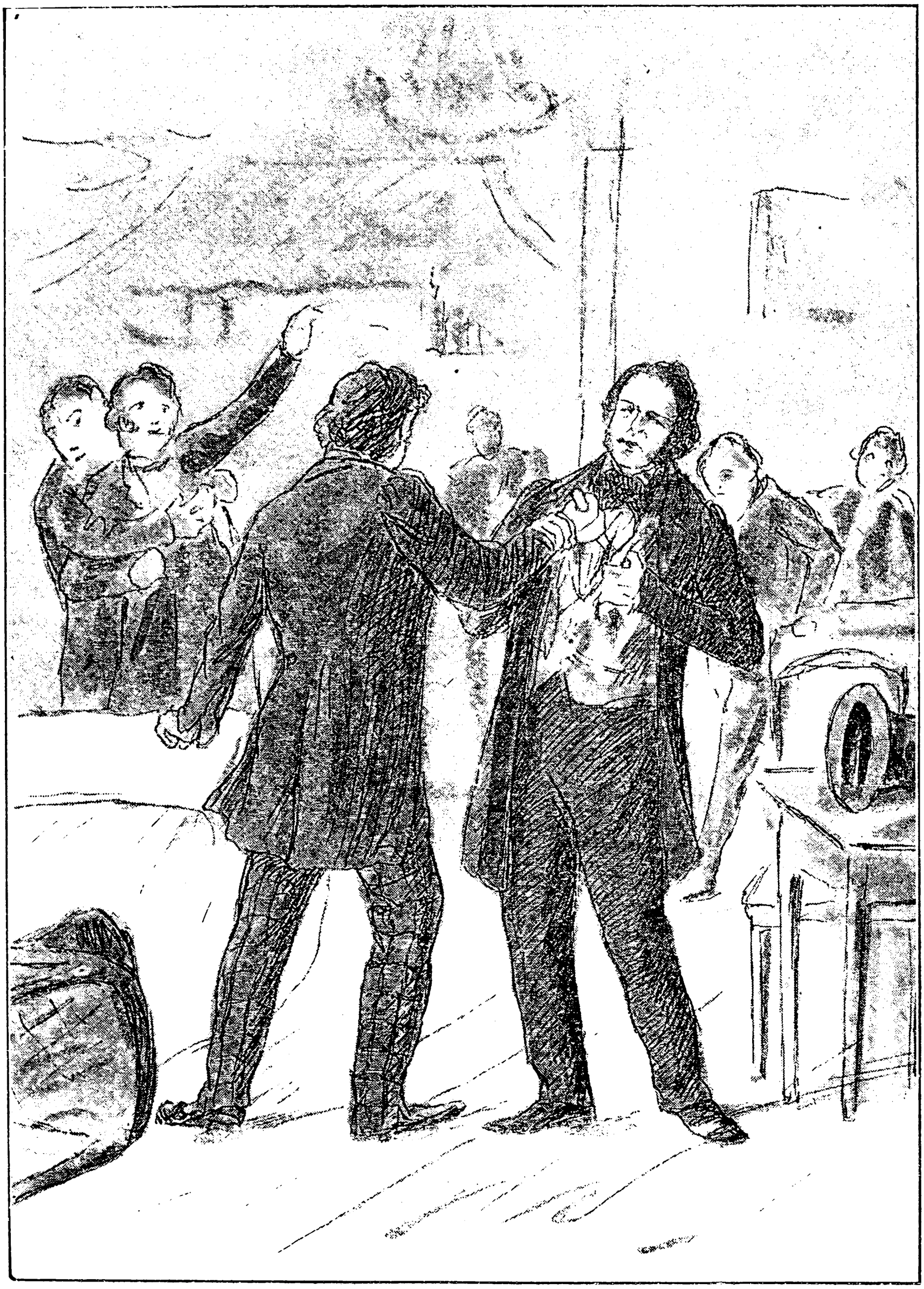

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

min med Krop og Sjæl?“ sagde han, idet han gav Tom et voldsomt Spark med sin svære Støvle; „Svar mig paa det!“

Midt under hans legemlige Lidelser og Byrden af raa Undertrykkelse udbredte dette Spørgsmaal en Straale af Glæde og Triumf i Toms Sjæl. Han rettede sig pludseligt og med et Blik op mod Himlen, medens Taarer og Blod blandede sig i hans Ansigt, udbrød han:

„Nej, nej, nej! Min Sjæl er ikke Deres, Massa! Den har De ikke købt — den kan De ikke købe! Den er købt og betalt af En, som formaar at bevare den; — lige meget, lige meget, De kan intet ondt tilføje mig!“

„Ikke det?“ sagde Legree med et Haansmil; „Det skulle vi faa at se, det skulle vi faa at se! Hejda, Sambo, Quimbo, giv den Hund saadan en Lektion, at han ikke forvinder den i denne Maaned!“

De to kæmpestore Negere, som nu med djævelsk Hoveren i deres Ansigter bemægtigede sig Tom, vilde ikke været noget upassende Billede af Mørkets Magter. Det ulykkelige Fruentimmer skreg af Skræk, og alle rejste sig, ligesom drevne af en fælles Tilskyndelse, da de uden Modstand slæbte ham bort fra Stedet.

Fireogtredivte Kapitel.

Quadron Fruentimmerets Historie.

Og se, de undertrykte udgøde Taarer — — og de maatte taale Vold af deres Undertrykkere — —. Og jeg priste de døde, som forhen vare døde, fremfor de levende, som levede indtil da.

Sal. Prædiken 4. 1, 2.

Det var langt ud paa Natten, og Tom laa, stønnende og blødende, alene i et gammelt, forladt Aflukke i Maskinhuset imellem Brudstykker af Maskiner, Bunker af beskadiget Bomuld og andet Skrimmelskrammel, som var blevet dynget sammen der.

Natten var fugtig og beklumret, og den tykke Luft vrimlede af Moskitoer, som forøgede de uophørlige Pinsler af hans

Saar, medens en brændende Tørst, en Kval, der overgik alle andre, fyldte de legemlige Lidelsers Maal lige til Randen.

„O, gode Herre! Se herned — skænk mig Sejren! Skænk mig Sejren over alt!“ bad stakkels Tom i sin Nød.

Fodtrin løde bagved ham inde i Aflukket, og Lyset af en Lygte skar ham i Øjnene.

„Hvem er det? O, for Guds Barmhjertigheds Skyld, giv mig en Draabe Vand!“

Fruentimmeret Cassy — thi det var hende — satte Lygten fra sig, løftede hans Hoved op og skænkede noget Vand af en Flaske, som hun gav ham at drikke.

„Drik saa meget, Du lyster,“ sagde hun; „jeg vidste nok, hvorledes det vilde gaa. Det er ikke første Gang, at jeg har været ude om Natten og bragt saadanne som Du Vand.“

„Tak, Missis,“ sagde Tom, da han havde drukket.

„Kald mig ikke Missis; jeg er en elendig Slave ligesom Du, endnu lavere, end Du nogensinde kan blive!“ sagde hun bittert; „Men prøv nu paa,“ sagde hun, idet hun gik hen til Døren og hentede en lille Madrats, over hvilken hun havde udbredt nogle med koldt Vand vædede Stykker Linned, „prøv nu paa, Din Stakkel, at rulle Dig over paa denne.“

Stiv af Saar og Stød, var Tom længe om at faa denne Bevægelse gjort; men da den var lykkedes ham, følte han stor Lindring i sine Saar af de kolde Omslag.

Fruentimmeret, hvem lang Omgang med Raahedens Offere havde lært mange Lægekonster, vedblev med de kolde Omslag paa Toms Saar, hvorved han snart blev noget lindret.

„Saa,“ sagde Fruentimmeret, da hun havde lagt hans Hoved paa en Bunke beskadiget Bomuld, der tjente til Pude, „det er det bedste, jeg kan gøre for Dig.“

Tom takkede hende, og Fruentimmeret, som satte sig paa Gulvet, trak sine Knæ op til sig, omfattede dem med sine Arme og stirrede vist ud for sig med et bittert og sørgeligt Udtryk i sit Ansigt. Hendes Hat faldt tilbage og lange, bølgende Lokker af sort Haar faldt ned om hendes sælsomme, tungsindige Ansigt.

„Det nytter ikke, Du Stakkel,“ udbrød hun omsider, „det nytter ikke, det, Du har forsøgt at gøre. Du var en brav Karl og havde Retten paa Din Side; men det er forgæves, at Du vil kæmpe. Du er i Djævelens Hænder; han er den stærkeste, og Du maa give efter!“

Give efter! Og havde menneskelig Svaghed og legemlig

Lidelse ikke tilhvisket ham det samme før? Tom for sammen; thi den bittre Kvinde med sine vilde Øjne og sin tungsindige Røst forekom ham som en Legemliggørelse af den Fristelse, med hvilken han havde kæmpet.

„O Gud, o Gud!“ stønnede han, „Hvorledes kan jeg give efter?“

„Det nytter ikke at paakalde Gud — han hører aldrig,“ sagde Fruentimmeret roligt; „der gives ingen Gud, tror jeg; eller gives der nogen, har han taget Parti imod os. Alt er os imod, Himmel og Jord. Alt driver os hen mod Helvede; hvi skulle vi ikke gaa derned?“

Tom lukkede sine Øjne og gyste ved disse mørke, gudsfornægtende Ord.

„Ser Du,“ sagde Fruentimmeret, „Du kender ikke noget til det, men det gør jeg. I fem Aar har jeg været paa dette Sted med Krop og Sjæl under denne Mands Fod, og jeg hader ham, som jeg hader Djævelen! Her er Du nu, paa en ensomt liggende Plantage, ti Mile fra alle andre, ude i Moserne; ingen hvid Person er her til Stede, som kunde aflægge Vidnesbyrd, ifald Du blev levende brændt, skoldet fordærvet, skaaren i smaa Stykker, kastet for Hundene for at sønderrives, eller hængt op og pisket ihjel. Der gives ingen enten guddommelig eller menneskelig Lov her, som kan være Dig eller nogen af os til mindste Gavn, og denne Mand! Der er intet paa Jorden, som han er for god til at gøre. Jeg kunde faa Haaret til at rejse sig paa Hovedet af enhver og Tænderne til at klappre i hans Mund, naar jeg blot vilde fortælle, hvad jeg har set og oplevet her — og det nytter ikke at gøre Modstand! Vilde jeg maaske leve med ham? Var jeg ikke en Kvinde af god Opdragelse, og han — Gud i Himlen! Hvad var han og hvad er han? Og dog har jeg levet med ham i disse fem Aar og forbandet hvert eneste Øjeblik af mit Liv, Nat og Dag! Og nu har han faaet sig en ny — et ungt Barn, kun femten Aar gammel, og hun er opdragen i Gudsfrygt, siger hun. Hendes gode Frue lærte hende at læse i Bibelen, og hun har taget sin Bibel med hertil — med til Helvede!“ — Og Fruentimmeret opslog en vild og ynkelig Latter, der rungede med en sælsom, overnaturlig Lyd gennem det gamle, forfaldne Skur.

Tom foldede sine Hænder; alt var Mørke og Forfærdelse.

„O Jesus, Herre Jesus! Har Du da ganske glemt os

stakkels Skabninger?" udbrød han omsider; „Hjælp, Herre, jeg omkommer!"

Fruentimmeret vedblev barsk:

„Og hvad ere disse usle, gemene Hunde, at Du skulde lide for deres Skyld? Enhver af dem vilde vende sig imod Dig den første Gang, han saa Lejlighed dertil. De ere alle saa nedrige og grusomme imod hinanden, som de kunne være; det nytter ikke, at Du lider for at forskaane dem for Pinsler."

„De Stakler!" sagde Tom, „Hvad har gjort dem grusomme? — Og giver jeg efter, saa vænnes jeg til det og bliver lidt efter lidt ligesom de! Nej, nej, Missis; jeg har mistet alt — Kone, Børn, Hjem og en god Herre — og han havde givet mig min Frihed, ifald han havde levet otte Dage længere; jeg har mistet alt i denne Verden, og det er borte for stedse, og nu kan jeg ikke ogsaa miste Himlen; nej, jeg kan ikke blive syndig ovenikøbet.

„Men det kan ikke være saaledes, at Herren vil skrive Synden paa vor Regning," sagde Fruentimmeret; „han vil ikke lægge os den til Last, naar vi blive tvungne til den; han vil lægge dem den til Last, som drive os til den."

„Ja," svarede Tom, „men det vil ikke bevare os fra at blive syndige. Bliver jeg ligesaa haardhjertet og ond, som Sambo her, vil det ikke gøre stort til Sagen, hvorledes jeg er bleven det; det er det at være det — det er det, jeg frygter for."

Fruentimmeret fæstede et vildt og forbavset Blik paa Tom, som om en ny Tanke var opstaaet hos hende, og sagde derpaa med en dyb Stønnen:

„O barmhjertige Gud, Du taler Sandhed! O — o — o!" Og hulkende og stønnende faldt hun om paa Gulvet, som et Menneske, der knuses og vaander sig i den højeste Sjælekvide.

Der opstod en Pavse, under hvilken bægges Aandedræt kunde høres, indtil Tom omsider sagde: „O gode Missis!"

Fruentimmeret rejste sig pludselig op, og hendes Ansigt havde atter antaget dets sædvanlige alvorlige, tungsindige Udtryk.

„Gode Missis, jeg saa dem kaste min Trøje derhen i Krogen, og i Lommen af den ligger min Bibel; vil Missis være saa god at hente den til mig?"

Cassy gik og hentede den. Tom opslog straks et med tykke Streger betegnet Sted, om de sidste Optrin i Hans Liv, ved hvis Saar vi ere blevne lægte.

„Vil Missis være saa god at læse dette for mig? Det er bedre end Vand.“

Cassy tog Bogen med en kold, stolt Mine og løb Stedet igennem. Hun læste derpaa højt med en blød Stemme og en ejendommelig smuk Betoning hin rørende Skildring af Smerte og Herlighed. Ofte, medens hun læste, rystede hendes Stemme og undertiden svigtede den hende ganske, saa at hun standsede med et Udtryk af kold Ro, indtil hun havde fattet sig. Da hun kom til de rørende Ord: „Fader tilgiv dem; thi de vide ikke, hvad de gøre,“ kastede hun Bogen fra sig, begravede sit Ansigt i sit tykke Haar og hulkede lydeligt med krampagtig Heftighed.

Tom græd ligeledes og gav sig undertiden Luft i et halvkvalt Udraab.

„Kunde vi kun naa det!“ sagde Tom; „Det synes at være saa naturligt for Ham, og vi maa stride saa haardt for det! O Herre, hjælp os! O velsignede Herre Jesus, hjælp os!“

„Missis,“ sagde Tom efter en liden Stund, „jeg kan godt se, at De staar langt over mig i alting; men en Ting kan Missis lære, endog af stakkels Tom. De sagde, at Herren tog Parti imod os, fordi han lod os blive mishandlede og plagede; men De ser, hvorledes det gik hans egen Søn — Herlighedens velsignede Herre — var han ikke altid fattig? Og er nogen af os endnu bleven fornedret saa dybt som han? Herren har ikke glemt os; det er jeg vis paa. Naar vi lide med ham, skulle ogsaa vi regere, siger Skriften; men fornægte vi Ham, vil Han ogsaa fornægte os. Lede de ikke alle, Herren og alle hans? Der fortælles os, hvorledes de bleve stenede og gennemsavede og vandrede omkring i Faareskind og i Gedeskind og vare nødlidende og sorgfulde og forpinte. Lidelser ere ingen Grund, hvorfor vi skulle tro, at Herren har vendt sig imod os, men netop det modsatte, naar vi kun holde fast ved ham og ikke overgive os til Synden.“

„Men hvorfor sætter han os, hvor vi ikke kunne lade være at synde?“ spurgte Fruentimmeret.

„Jeg tror, at vi kunne lade det være,“ svarede Tom.

„Det faar Du nok at se,“ sagde Cassy; „hvad vil Du gøre? I Morgen ville de falde over Dig igen. Jeg kender dem; jeg har set, hvorledes de bære sig ad; jeg kan ikke holde ud at tænke paa alt det, de ville gøre ved Dig — og tilsidst faa de Dig dog til at give efter.“

„Herre Jesus!“ sagde Tom, „Tag min Sjæl i Din Varetægt! O Herre gør det! Lad mig ikke give efter!“

„Ak,“ sagde Cassy, „saadanne Bønner og Klager har jeg før hørt, og dog ere de blevne tæmmede og kuede. Der er nu Emmeline; hun stræber at holde ud, og Du stræber ligeledes derefter; dog hvad nytter det? I maa bægge give efter, eller ogsaa lade Eder dræbe Tomme for Tomme.“

„Nu vel da, saa vil jeg dø!“ sagde Tom. Lad dem trække det ud saa længe, de kunne; de kunne dog ikke forhindre, at jeg dør engang! Og derefter kunne de intet mere gøre. Jeg er rolig; jeg er bestemt; jeg ved, at Herren vil staa mig bi og hjælpe mig igennem.“

Fruentimmeret svarede ikke, men blev siddende, med sine store, sorte Øjne stift fæstede paa Gulvet.

„Maaske er dette den rette Vej,“ mumlede hun ved sig selv; „men for dem, som have givet efter, er der intet Haab, nej intet! Vi leve i Skarnet og blive væmmelige, indtil vi væmmes ved os selv. Og vi længes efter at dø, men vove dog ikke at dræbe os selv! Intet Haab, intet Haab, intet Haab! Og nu denne unge Pige — netop paa samme Alder, som jeg var!“

„Du ser mig nu,“ sagde hun til Tom og talte meget hurtigt; „se, hvad jeg er! Jeg opdroges i Overflod; det første, jeg kan huske, er, at jeg som Barn legede i glimrende Sale, gik klædt som en Dukke og overøstes med Kærtegn og Lovprisninger. Salsvinduerne vendte ud til en Have, og i den plejede jeg at lege Skjul med mine Søskende under Orangetræerne. Jeg sattes i et Kloster, og der lærte jeg Musik, Fransk og Brodering og hvad ved jeg alt; men da jeg var fjorten Aar, hentedes jeg hjem til min Faders Begravelse. Han døde meget pludseligt, og da Boet blev opgivet, befandtes det næppe tilstrækkeligt til at dække Gælden, og da Kreditorerne lode Effekterne registrere, optoges ogsaa jeg blandt disse. Min Moder var en Slavinde, og det havde stedse været min Faders Hensigt at give hende fri, men han havde ikke gjort det, og følgelig kom jeg med paa Listen. Jeg havde nok vidst, hvad jeg var, men aldrig bekymret mig videre derom. Man tænker jo ikke paa, at en sund, kraftig Mand kan dø. Min Fader var endnu frisk og rask fire Timer forinden han døde; det var et af de første Koleratilfælde i New Orleans. Dagen efter min Faders Begravelse begav hans Kone sig med sine Børn til sin Faders

Plantage. Jeg syntes, at de behandlede mig noget koldt, men ellers anede jeg ikke noget. De overdroge en ung Sagfører at bringe det hele i Orden, og han kom hver Dag i Huset og talte meget høfligt til mig. En Dag havde han taget en ung Mand med, som jeg syntes var den smukkeste, jeg nogen Sinde havde set. Jeg skal aldrig glemme den Aften. Jeg spadserede i Haven med ham. Jeg var nedslaaet og fuld af Sorg, og han var saa blid og venlig imod mig; han sagde, at han havde set mig, førend jeg kom i Klosteret, og havde elsket mig i lang Tid og vilde være min Ven og Beskytter; kort sagt, skønt han ikke sagde mig, at han havde købt mig for totusinde Dollars, og at jeg var hans Ejendom, blev jeg det dog gerne; thi jeg elskede ham. Elskede!" sagde Fruentimmeret og standsede. „O hvor jeg elskede denne Mand! Hvor jeg elsker ham endnu — jeg vil stedse elske ham saa længe jeg aander! Han var saa højhjertet, saa ædel! Han førte mig ind i et smukt Hus med Tjenestefolk, Heste, Ekvipager, Møbler og prægtige Klæder. Alt, hvad der kunde købes for Penge, gav han mig. Men jeg satte ingen Pris paa noget af alt dette; jeg brød mig kun om ham. Jeg elskede ham højere, end min Gud og min egen Sjæl, og det havde ikke været mig muligt at handle anderledes, end han vilde."

„Kun een Ting ønskede jeg — at han skulde gifte sig med mig. Jeg syntes, at naar han elskede mig saa højt, som han sagde, og jeg var, hvad han syntes at anse mig for, maatte det være ham en Glæde at gifte sig med mig og give mig fri. Men han overtydede mig om, at dette vilde være umuligt, og sagde, at naar vi kun vare hinanden tro, var det et Ægteskab for Gud. Er dette sandt, var jeg da ikke denne Mands Kone? I syv Aar studerede jeg jo ethvert af hans Blikke, enhver af hans Bevægelser og levede og aandede kun for at behage ham. Han fik den gule Feber, og i tyve Dage og Nætter vaagede jeg hos ham, gav ham hans Medicin og gjorde alt for ham, og da kaldte han mig sin gode Engel og sagde, at jeg havde frelst hans Liv. Vi havde to smukke Børn. Det første var en Dreng, som vi kaldte Henry. Han var sin Faders udtrykte Billede; han havde de samme smukke Øjne, den samme smukke Pande, og hans Haar hang i tykke Lokker ned omkring den, og han besad sin Faders hele Livlighed og tillige hans Naturgaver. Lille Elise lignede mig, sagde han. Han sagde saa tidt, at jeg var det smukkeste Fruentimmer i Louisiana; han var stolt af

mig og af Børnene. Han holdt meget af, at jeg pyntede dem, førte ofte ud i en aaben Vogn med dem og mig og glædede sig over Folks Bemærkninger om os; ja han fyldte mine Øren bestandigt med de smukke Ting, der bleve sagte til Ros for mig og Børnene. O, det var lykkelige Dage! Jeg syntes, at jeg var saa lykkelig, som nogen kunde være; men saa kom Modgangens Tid. Han lod en Fætter af sig, der var hans særdeles gode Ven, komme til New Orleans og vidste ikke alt det gode, han vilde gøre ham; men ligefra det første Øjeblik, jeg saa ham, var jeg, jeg vidste ikke hvorfor, bange for ham; thi jeg var overbevist om, at han vilde styrte os i Ulykke. Han fik Henry til at gaa ud med sig, og ofte kom han ikke hjem, førend Klokken to, tre om Natten. Jeg vovede ikke at sige et Ord; thi Henry var saa heftig. Han lokkede ham til Spillehusene, og han var af det Slags Mennesker, at naar han først havde faaet Smag paa noget, kunde ingen holde ham tilbage derfra. Og derpaa gjorde han ham bekendt med en anden Dame, og snart mærkede jeg, at jeg havde mistet hans Hjerte. Vel sagde han mig det ikke, men jeg saa det; jeg mærkede det mere og mere med hver Dag; mit Hjerte var bristefærdigt, men jeg kunde ikke sige et Ord! Da tilbød hin Usling at købe mig og Børnene, for at Henry kunde betale sin Spillegæld, som var til Hinder for det Giftermaal, han attraaede — og han *fulgte* os! Han sagde mig en Dag, at han havde Forretninger ude paa Landet og ikke kom tilbage, førend om to eller tre Uger. Han talte i en venligere Tone, end ellers, og lovede at komme tilbage; men det skuffede mig ikke. Jeg vidste, at Tiden var kommen; jeg var ligesom forstenet; jeg kunde ikke tale, eller fælde en Taare. Han kyssede mig og Børnene mange Gange og gik. Jeg saa ham stige til Hest og fulgte ham med mine Øjne, indtil jeg ikke mere kunde se ham, og da sank jeg til Jorden og besvimede.

„Da kom *han*, den fordømte Usling! kom for at bemægtige sig os. Han underrettede mig om, at han havde købt mig og mine Børn, og viste mig Papirerne. Jeg forbandede ham for Gud og svarede, at jeg før vilde dø, end leve med ham.

„Som Du vil," svarede han, „men opfører Du Dig ikke fornuftigt, sælger jeg bægge Børnene, saa at Du aldrig mere skal faa dem at se." Han sagde mig, at han ligefra det første Øjeblik, han havde set mig, havde sat sig for at komme i Besiddelse af mig; derfor havde han lokket Henry med sig og styrtet

ham i Gæld for saaledes at formaa ham til at sælge mig, ligesom han af samme Grund havde maget det saaledes, at han var bleven forelsket i et andet Fruentimmer, og jeg kunde derfor være overbevist om, at han ikke lod sig bøje af et Par Taarer og Sukke.

„Jeg gav efter; thi mine Hænder vare bundne. Han havde mine Børn; vovede jeg nogen Sinde at modsætte mig hans Vilje, talte han om at sælge dem og gjorde mig derved saa føjelig, som han kunde ønske det. O, hvilket Liv det var! At leve med et bristefærdigt Hjerte, at hykle Kærlighed, hvor der kun var idel Elendighed, og at være bunden med Legeme og Sjæl til et Menneske, som jeg hadede! Det havde været min Glæde at læse for Henry, spille for ham, valse med ham og synge for ham; men alt, hvad jeg gjorde for denne, var kun en Plage, og dog var jeg bange for at nægte ham noget. Han var meget bydende og barsk mod Børnene. Elise var en lille, frygtsom Skabning; men Henry var kæk og højsindet som hans Fader og havde aldrig ladet sig kue af nogen. Han fik bestandig Skænd og Utak af ham, og jeg levede i daglig Frygt og Bæven. Jeg bestræbte mig for at vænne Drengen til Lydighed, søgte saavidt muligt at holde dem borte fra hinanden; thi jeg hang ved disse Børn som ved mit Liv; men det nyttede ikke. Han solgte dem bægge. Han førte en Dag ud med mig, og da jeg kom tilbage, vare de intet Steds at finde! Han fortalte mig, at han havde solgt dem, og viste mig Pengene for dem, Prisen for deres Blod. Da syntes det, som om alt godt veg fra mig. Jeg rasede og forbandede — forbandede Gud og Mennesker, og en lang Tid troede jeg, at han var bange for mig. Men han gav ikke saa let efter. Han sagde mig, at mine Børn vare solgte, men om jeg nogen Sinde skulde faa dem at se igen, beroede paa ham; forholdt jeg mig ikke rolig, skulde de komme til at bøde for det. Nu vel, man kan jo gøre hvad man vil med en Kvinde, naar man har bemægtiget sig hendes Børn. Han kuede mig, fik mig til at være stille og smigrede mig med det Haab, at han maaske vilde købe dem igen, og saaledes gik det et Par Ugers Tid. En Dag, da jeg var ude at spadsere, kom jeg forbi Fængslet; jeg saa en Trængsel af Mennesker ved Portene og hørte en Barnestemme — og pludselig rev min Henry sig løs fra nogle Mænd, som holdt ham, og løb skrigende hen og tog sat i min Kjole. De indhentede ham og bandede frygteligt, og en Mand, hvis Ansigt jeg aldrig skal glemme, sagde til ham,

at saaledes skulde han ikke slippe; han skulde følge ind i Fængslet med ham og faa en Tugtelse, som han aldrig vilde glemme. Jeg søgte at bede og tigge ham fri, men de lo mig kun ud; den stakkels Dreng skreg og saa mig i Ansigtet og klyngede sig fast til mig, indtil de ved at slide ham fra mig rev min Kjole halvt i Stykker, og de slæbte ham bort, medens han skreg: „Moder, Moder, Moder!“ Der var een Mand til Stede, som syntes at have Medlidenhed med mig. Jeg bød ham alle de Penge, jeg havde, naar han blot vilde lægge sig derimellem. Han rystede paa Hovedet og svarede, at Manden havde sagt, at Drengen havde været ulydig og uforskammet lige siden han havde købt ham; men nu vilde han engang for alle knække hans Stivsind. Jeg vendte mig om og løb bort, men ved hvert Skridt syntes jeg at høre min Drengs Skrig. Jeg kom hjem og løb aandeløs ind i Dagligstuen, hvor jeg traf Butler. Jeg fortalte ham, hvad der var hændet, og bad ham gaa hen og tage sig af Sagen, men han lo kun og svarede, at Drengen ikke havde faaet andet, end hvad han havde fortjent. Han maatte dresseres, jo før, desto bedre; „hvad kunde jeg vente andet?“ spurgte han.

Det forekom mig, som om der i dette Øjeblik sprang noget indeni mit Hoved. Jeg svimlede og blev rasende. Jeg erindrede, at jeg havde set en stor, skarp Bowieknib ligge paa Bordet; det bæres mig for, som om jeg snappede den og for løs paa ham med den, men da blev det mørkt, og jeg vidste af intet mere — i mange, mange Dage.

„Da jeg kom til mig selv igen, befandt jeg mig i et pynteligt Værelse, men det var ikke mit. En gammel Negerinde vartede mig op, og en Læge kom for at se til mig, og der vistes mig i det hele taget megen Opmærksomhed. Efter nogen Tids Forløb erfarede jeg, at han var rejst bort og havde efterladt mig i dette Hus, for at jeg skulde sælges, og at det var derfor, at man tog sig saaledes af mig.

„Jeg længtes ikke efter at blive frisk og haabede, at jeg ikke maatte blive det; men desuagtet forlod Feberen mig; jeg bedredes og kom op. Da lode de mig hver Dag pynte mig, og der indfandt sig flere Herrer, som bleve staaende og røgte Cigarer og betragtede mig og gjorde mig Spørgsmaal og underhandlede om Prisen for mig. Jeg var saa mørk og tavs, at ingen af dem fik Lyst til mig. De truede mig med Pisk, ifald jeg ikke blev muntrere og gjorde mig Umage for at vise mig fra en

fordelagtigere Side. Endelig kom en Dag en Gentleman ved Navn Stuart. Han syntes at føle en vis Deltagelse for mig; han saa, at noget skrækkeligt tyngede paa mit Hjerte, og kom hyppigt for at se mig i Enrum, og overtalte mig omsider til at betro mig til ham. Tilsidst købte han mig og lovede at gøre alt, hvad der stod i hans Magt for at opspørge mine Børn og købe dem tilbage. Han gik hen til det Hotel, hvor min Henry havde været, og fik der at vide, at han var bleven solgt til en Planter oppe ved Perle Floden, og det var det sidste, jeg har hørt om ham. Derpaa opdagede han, hvor min Datter var; en gammel Kone passede paa hende. Han bød en umaadelig Sum for hende, men de vilde ikke sælge hende. Butler opdagede, at det var til mig, han vilde købe hende, og han lod mig vide, at jeg aldrig skulde faa hende. Kaptajn Stuart var meget god imod mig og førte mig ud til en herlig Plantage, som han ejede. I Løbet af et Aar fødte jeg en Søn. O, hvor jeg elskede dette Barn! Hvor den lille Skabning lignede min Henry! Men jeg havde taget min Beslutning — ja jeg havde. Jeg vilde aldrig mere lade et Barn vokse op! Jeg tog den lille Stakkel i mine Arme, da han var fjorten Dage gammel, og kyssede ham og græd over ham, og derpaa gav jeg ham Opium og trykkede ham tæt til mit Bryst, indtil han var sovet ind. Hvor jeg sørgede og græd over det Barn, og ingen drømte om, at det ikke var af en Fejltagelse, at jeg havde givet det Opium. Men det er en af de faa Ting, hvorover jeg nu glæder mig. Endnu den Dag i Dag volder det mig ingen Sorg; han i det mindste er fri for Smerter. Kunde jeg give det stakkels Barn noget bedre, end Døden? Noget efter udbrød Koleraen, og Kaptajn Stuart døde; de, som gerne vilde levet, døde — men jeg, jeg levede, skønt jeg saa ofte gik Døden under Øjnene! Derpaa blev jeg solgt og gik fra Haand til Haand, indtil jeg blev gusten og rynket og fik Feberen, og derpaa købte denne Usling mig og førte mig herhid — og her er jeg!"

Fruentimmeret tav. Hun havde ilsomt fortalt sin Historie i en vild, lidenskabelig Tone, snart som om hun henvendte sig til Tom, og snart ligesom i en Enetale. Saa heftig og overvældende var den Kraft, hvormed hun talte, at Tom for en Tid endog glemte Smerten af sine Saar og støttede sig paa sin Albu og iagttog hende, medens hun skred rastløs op og ned ad

Gulvet og hendes lange, sorte Haar bølgede sig tungt ned omkring hende.

„Du siger," sagde hun efter en Pavse, „at der er en Gud, en Gud, som skuer herned og ser alle Ting. Maaske er det saaledes. Søstrene i Klosteret talte ofte til mig om en Dommens Dag, da alt skal komme for Lyset; vil der da ikke blive taget Hævn?

„De tro, at det er intet, hvad vi lide, intet hvad vore Børn lide! Det er alt sammen kun Smaating; og dog er det, naar jeg strejfede om i Gaderne, forekommet mig, som om der var Elendighed nok i mit Hjerte til at sænke Staden i Afgrunden. Jeg har ønsket, at Husene vilde styrte sammen over mig, eller Stenene synke under mig. Ja, og paa Dommedag vil jeg træde frem for Gud som et Vidne mod dem, der have styrtet mig og mine Børrn i Fordærvelse paa Legeme og Sjæl!

„Medens jeg var en ung Pige, troede jeg, at jeg var gudsfrygtig; jeg elskede Gud og Bønnen. Nu er jeg en fortabt Sjæl, som forfølges af Djævle, der pine mig Dag og Nat; de drive bestandig paa mig, og jeg gør det ogsaa med det første!" sagde hun og knyttede sin Haand, idet et vanvittigt Skær spillede i hendes kulsorte Øine. „Jeg vil sende ham derhen, hvor han har hjemme — Vejen er kun kort — om en føje Tid, om de ogsaa brænde mig levende for det!" En vild, langtrukken Latter rungede gennem det øde Aflukke og endte med en krampagtig Hulken; hun kastede sig paa Gulvet under en heftig Graad og voldsomme Trækninger.

Efter nogle Øjeblikke syntes dette Vanvid at tabe sig; hun rejste sig langsomt og syntes at fatte sig.

„Kan jeg intet mere gøre for Dig, stakkels Mand?" sagde hun, idet hun nærmede sig det Sted, hvor Tom laa; „Skal jeg give Dig noget mere Vand?"

Der laa en venlig og medlidende Blidhed i hendes Stemme og Væsen, da hun sagde dette, som dannede en sælsom Modsætning til hendes forrige Vildhed.

Tom drak Vandet og saa hende alvorligt og deltagende i Ansigtet.

„O Missis, gid De vilde gaa til ham, der kan give Dem Livsens Vand!"

„Gaa til ham! Hvor er han? Hvem er han?" spurgte Cassy.

„Han, om hvem De læste for mig — Herren."

„Som ung Pige saa jeg ofte hans Billede ovenover Alteret," sagde Cassy, idet hendes sorte Øjne antoge et Udtryk af sørgmodig Drømmen; „men han er ikke her! Her er ikke andet, end lang, lang, lang Fortvivlelse! O!" Hun lagde Haanden paa Brystet og traf sit Vejr, som om hun skulde løfte en tung Byrde.

Det lod, som om Tom atter vilde til at tale; men hun standsede ham med en bestemt Bevægelse.

„Tal ikke, stakkels Mand. Se til at falde i Søvn, om Du kan." Og efter at have sat Vandet saaledes, at han kunde naa det, og truffet de smaa Foranstaltninger, hun kunde, for at skaffe ham nogen Lindring, forlod Cassy Skuret.

Femogtredivte Kapitel.

Varslerne.

Dagligstuen i Legrees Hus var et stort, langt Værelse med en vid, rummelig Kamin. Det havde i sin Tid været betrukket med broget, kostbart Papir, som nu hang muggent og sønderrevet ned fra de fugtige Vægge. Værelset var gennemtrængt af den ejendommelige, modbydelige, usunde Lugt, en Blanding af Fugtighed, Urenlighed og Forfaldenhed, som man saa ofte kan bemærke i beklumrede, gamle Huse. Tapetpapiret er fuldt af Øl og Vinpletter, eller bedækket med Kridtoptegnelser og lange Opsummeringer, som om en eller anden havde øvet sig i Regnekunsten paa det. I Kaminen stod en Pande med glødende Trækul; thi skønt det ikke var koldt i Vejret, syntes det dog altid at være raat og fugtigt om Aftenen der i denne store Stue, og desuden behøvede Legree Ild til at tænde sine Cigarer og koge Vandet til sin Punch ved. Det røde Skær af Kullene viste, hvor uordentligt og uhyggeligt der saa ud i Stuen; Sadler, Tømmer, forskelligt Slags Hestetøj, Ridepiske, Overfrakker og andre Klædningsstykker laa spredte omkring i Værelset i forvirret Mangfoldighed og midt imellem alt dette havde de tidligere omtalte Hunde lejret sig efter deres egen Lyst og Bekvemmelighed.

Legree var netop beskæftiget med at lave sig et stort Glas Punch, hvortil han skænkede Vandet af et sprukket Krus uden Tud, medens han brummede:

„Pokker tage den Sambo, at han saaledes skulde faa mig til at fare løs paa de nye Slaver! Karlen duer nu ikke til at arbejde i en hel Uge, og det i den allertravleste Tid!“

„Ja, det ligner Dem,“ sagde en Stemme bagved hans Stol. Det var Fruentimmeret Cassy, som havde listet sig ind og hørt paa hans Enetale.

„Ha, Du Djævels Kvinde! Du er altsaa kommen tilbage?“

„Ja,“ svarede hun, „og det for at gøre som jeg lyster.“

„Det er Løgn, Du Tøjte. Jeg holder mit Ord. Enten fører Du Dig ordentlig op, eller ogsaa bliver Du nede i Hytterne og arbejder som de andre.“

„Jeg vil titusinde Gange hellere bo i det smudsigste Hul i Hytterne,“ sagde Fruentimmeret, „end være i Deres Vold.“

„Men Du er jo alligevel i min Vold,“ sagde han, idet han med et vildt Grin vendte sig om mod hende. „Det er dog altid een Trøst. Sæt Dig nu derfor her paa mit Knæ og tag mod Fornuft, min Snut,“ sagde han, idet han greb hende om Haandledet.

„Vogt Dem, Simon Legree!“ sagde Fruentimmeret med et skarpt Lynglimt i sit Øje, et Blik, der var saa vildt og vanvittigt i dets Tindren, at det næsten forfærdede. „De er bange for mig, Simon,“ sagde hun roligt, „og De har Grund til at være det. Men vogt Dem; thi Djævelen er faret i mig!“

Disse sidste Ord hviskede hun i en hvislende Tone tæt ved hans Øre.

„Bort! Jeg tror paa min Sjæl, Du har Ret!“ sagde Legree, idet han stødte hende fra sig og saa uroligt paa hende. „Men alligevel, Cassy,“ sagde han, „hvorfor kan Du ikke være gode Venner med mig saaledes som Du før var?“

„Som jeg før var!“ sagde hun bittert. Hun tav pludselig; en Verden af kvælende Følelser, der rørte sig i hendes Hjerte, bandt hendes Tunge.

Cassy havde stedse beholdt det Slags Indflydelse paa Legree, som en kraftig, lidenskabelig Kvinde bestandig kan bevare over den raaeste Mand; men i den sidste Tid var hun bleven mere og mere pirrelig under sit afskylige Trældomsaag, og stundom brød hendes Pirrelighed ud i et rasende Vanvid, hvilken Tilbøjelighed gjorde det til et Slags Genstand for Frygt hos

Legree, der følte den overtroiske Rædsel for affindige Personer, som er saa almindelig hos raa og udannede Sjæle. Da Legree havde bragt Emmeline til Huset, vare alle de ulmende Emner af kvindelig Følelse blussede op i Cassys udbrændte Hjerte, og hun havde taget den unge Pige under sin Varetægt, hvorover der var opstaaet en heftig Strid mellem hende og Legree. Legree havde i Raseri svoret paa, at hun skulde blive sat til Markarbejde, ifald hun ikke holdt Fred, og Cassy havde med stolt Haan erklæret, at hun vilde forrette Markarbejde. Og hun havde, som vi have beskrevet, arbejdet een Dag for at vise, hvor fuldkomment hun foragtede hin Trusel.

Legree havde hele Dagen følt en hemmelig Uro; thi Cassy havde en Indflydelse paa ham, for hvilken han ikke kunde frigøre sig. Da hun mødte ved Vægten med sin Kurv, havde han haabet at finde hende noget mere eftergivende, og havde tiltalt hende i en halvt forsonlig, halvt haanlig Tone; men hun havde svaret med den bitreste Foragt.

Stakkels Toms skammelige Behandling havde opirret hende endnu mere, og hun var kun fulgt bagefter Legree til Huset med det faste Forsæt at bebrejde ham hans Raahed.

„Gid Du dog vilde opføre Dig anstændigt, Cassy," sagde Legree.

„Taler De om at opføre sig anstændigt? Hvad har De da ikke gjort? De, som for Deres djævelske Sinds Skyld ikke har Forstand nok til at lade være at slaa en af Deres bedste Arbejdere fordærvet midt i den travleste Tid!"

„Sandt nok, det var dumt af mig at lade et saadant Klammeri opstaa," sagde Legree; „men da Karlen var saa egensindig, maatte han kues."

„Jeg tror ikke, at De kuer ham."

„Ikke det?" sagde Legree og rejste sig heftigt op. „Det gad jeg dog nok se paa. Han vilde være den første Neger, der havde faaet Bugt med mig. Jeg vil knække hvert eneste Ben i hans Krop, til han giver efter."

I det samme gik Døren op, og Sambo traadte ind. Han nærmede sig bukkende og rakte noget frem i et Stykke Papir.

„Hvad er det, Du Hund?" spurgte Legree.

„Det er noget Hekseri, Massa."

„Hvad for noget?"

„Noget, som Negerne faa af Heksene for ikke at mærke, naar de blive piskede. Han havde det om Halsen i en sort Snor."

Legree var overtroisk, som de fleste ugudelige og grusomme Mennesker. Han tog Papiret og aabnede det uroligt.

Ud af det faldt en Sølv Dollar og en lang, glinsende Lok lyst Haar, en Lok, der, som om den havde haft Liv, snoede sig om Legrees Fingre.

„Død og Fordømmelse!“ skreg han i pludselig Lidenskab, idet han stampede i Gulvet og traf i Haarlokken, som om den brændte ham. „Hvor er dette kommet fra? Tag det bort! Brænd det, brænd det!“ skreg han, idet han rev Haarlokken af og kastede den paa Kullene. „Hvorfor bringer Du mig det?“

Sambo stod med sin brede Mund vidt aaben og spilede Øjnene op af Forskrækkelse, og Cassy, som havde været i Begreb med at gaa, standsede og betragtede ham med største Forbavselse.

„Bring mig ikke mere saadant Djævelskab,“ sagde han og truede med den knyttede Næve ad Sambo, der i en Fart traf sig tilbage hen mod Døren; derpaa tog han Sølv Dollaren op og kastede den klirrende gennem Vinduesruden ud i Mørket.

Sambo var glad ved at slippe bort. Da han var gaaet, syntes Legree ligesom at skamme sig lidt ved sin Forskrækkelse; han satte sig tvært paa sin Stol og begyndte gnavent at nippe til sin Punch.

Cassy lavede sig til at gaa ubemærket af ham og listede sig bort for at hjælpe stakkels Tom, saaledes som vi allerede have fortalt.

Men hvad gik der af Legree? Og hvad var der ved en simpel Lok lyst Haar, som saaledes kunde forfærde denne raa Mand, der var fortrolig med Grusomhed i enhver Skikkelse? For at besvare dette, maa vi føre Læseren tilbage i hans Historie. Saa haard og forstokket som den ugudelige Mand nu syntes at være, havde der dog været en Tid, da han var bleven vugget med en Moders Barm, dysset i Søvn med Bønner og fromme Salmer, og hans nu furede Pande bedugget af den hellige Daabs Vand! I hans tidlige Barndom havde en lyshaaret Kvinde under Sabbatklokkens Klang ført ham hen til Bøn og Andagt. Højt oppe i Ny England havde hin Moder opdraget sin Søn med utrættelig Kærlighed og taalmodige Bønner. Som Søn af en haardhjertet Fader, paa hvem hin blide Kvinde havde bortødslet en Verden af upaaskønnet Kærlighed, var Legree traadt i sin Faders Fodspor. Vild, utænmelig og tyrannisk, foragtede han hendes Raad og vilde ikke vide af

hendes Fretteſættelſer, men rev ſig i en ung Alder løs fra hende for at prøve ſin Lykke til Søs. Efter den Tid havde han kun een Gang været hjemme, og da havde hans Moder med et Hjertes Attraa, ſom maa have noget at elſke og ikke har andet at elſke, klynget ſig til ham og ſøgt ved lidenſkabelige Bønner og Foreſtillinger at vinde ham tilbage fra et ſyndigt Levnet til hans Sjæls evige Frelſe.

Det havde været Naadens Dag for Legree; da havde gode Engle kaldt paa ham; da var han næſten bleven overtalt, og Barmhjertigheden holdt ham ved Haanden. Hans Hjerte blødgjordes — der opſtod en Kamp — men Synden vandt Sejr, og han ſatte ſin raa Naturs hele Kraft imod ſin Samvittigheds Overbevisning. Han drak og bandede og var vildere og raaere, end nogenſinde før. Og en Aften, da hans Moder i ſin Fortvivlelſes ſidſte Dødsangeſt knælede ved hans Fod, ſparkede han hende fra ſig, kaſtede hende om paa Gulvet og flygtede med brutale Eder til ſit Skib. Den næſte Gang Legree hørte fra ſin Moder, var en Aften, da et Brev blev ſtukket ham i Haanden, medens han ſad og ſvirede med nogle drukne Kammerater. Han aabnede det, og en lang Haarlok faldt ud af det og ſnoede ſig om hans Fingre. Brevet underrettede ham om, at hans Moder var død og i ſin Dødsſtund havde velſignet og tilgivet ham.

Der er en ſkrækkelig, vanhellig Troldom ved det onde, ſom forvandler de blideſte og helligſte Ting til rædſomme, frygtelige Spøgelſer. Hin blege, kærlige Moder, hendes døende Bønner, hendes tilgivende Kærlighed borede ſig kun ſom en Fordømmelſesdom ind i hin Synders dæmoniſke Hjerte og vakte deri en bange Forventning om Straf og Vrede. Legree brændte Haarlokken og Brevet, og da han hørte dem knittre i Luen, gøs han indvendigt ligeſom ved Tanken om den evige Ild. Han forſøgte at drikke og ſvire og bande Erindringen bort; men ofte havde han i den dybe Nat, naar den højtidelige Stilhed tvinger den onde Sjæl til at gaa i Rette med ſig ſelv, ſet hin blege Moder ſtaa foran ham ved hans Leje og følt det bløde Tryk af hin Lok om ſin Finger, indtil den kolde Sved var runden ned ad hans Kind, og han i Forfærdelſe var ſprungen om af ſin Seng. I, ſom have undret Eder over i det ſamme Evangelium at høre, at Gud er Kærlighed, og at Gud er en fortærende Ild, ſe I ikke, at for den i det onde opløſte Sjæl er fuldkommen

Kærlighed den frygteligſte Pinſel, den rædſomſte Fortvivlelſes Segl og Dom?

„Fordømt!“ ſagde Legree ved ſig ſelv, idet han nippede til ſin Punch, „Hvor kan han have faaet det? Det ſaa akkurat ud ſom — ve! Jeg troede at have glemt det. Jeg vil være forbandet, om jeg tror, at der gives noget Middel til at glemme noget. — Pokker i Vold dermed! Jeg keder mig.. Jeg tror jeg vil kalde paa Em. Hun hader mig, den Abekat! Det bryder jeg mig ikke om, jeg ſkal nok faa hende til at komme.“

Legree gik ud i en ſtor Forſtue, hvorfra en i tidligere Dage pragtfuld Vindeltrappe førte ovenpaa; men Forſtuen var ſmudſig og uordentlig og fuld af Kaſſer og gammelt Skramleri. Trappen, hvorfra Tæppet forlængſt var forſvundet, ſyntes at ſno ſig op i Mørket, Ingen kunde ſige, hvorhen. Det blege Maanelys trængte ind gennem en ſønderbrudt Rude over Døren; Luften var uſund og kølig, ligeſom i en Gravhvælving.

Legree ſtandſede ved den nederſte Ende af Trappen og hørte en Stemme ſynge. Den klang ſælſomt og ſpøgelſeagtigt i det øde, gamle Hus, maaſke paa Grund af den ſkælvende Tilſtand, hvori hans Nerver befandt ſig. Tys, hvad er det?

En vild, patetiſk Røſt ſynger en blandt Slaverne almindelig Salme:

„O, der vil blive Sorrig, Sorrig, Sorrig,
O, der vil blive Sorrig ved Kriſti Dommerſtol!“

„Pokker tage Tøſen!“ ſagde Legree. Jeg vil kvæle hende. Em, Em!“ raabte han barſk; men kun et ſpottende Genlyd fra Væggene ſvarede ham. Den blide Stemme ſang fremdeles:

„Forældre og Børn ſkulle ſkilles!
Forældre og Børn ſkulle ſkilles!
For aldrig at mødes igen!“

Og klart og lydeligt klang derpaa Omkvædet gennem de tomme Sale:

„O, der vil blive Sorrig, Sorrig. Sorrig,
O, der vil blive Sorrig ved Kriſti Dommerſtol!“

Legree ſtandſede. Han vilde have undſet ſig ved at fortælle det, men ſtore Sveddraaber ſtode paa hans Pande; hans Hjerte bankede tungt og ſtærkt af Frygt; han ſyntes endog, at han ſaa noget Hvidt rejſe og glimte i Mørket foran ham, og han gøs ved Tanken om, at hans afdøde Moders Skikkelſe pludſeligt ſkulde viſe ſig for ham.

„En Ting ved jeg," sagde han ved sig selv, idet han tumlede tilbage til Dagligsten og satte sig ned, „for Fremtiden vil jeg lade den Karl være i Fred! Hvad skulde jeg med hans fordømte Papir? Jeg tror bestemt, jeg er forhekset! Jeg har hele Tiden siden frosset og svedt! Hvor fik han den Haarlok fra? Det kan dog ikke have været den! Den brændte jeg; det ved jeg! Det vilde være morsomt, om Haar kunde staa op fra de døde!"

Ja, Legree! Hin guldgule Fletning var fortryllet; hvert Haar i den havde en Troldom af Rædsel og Samvittighedskvaler for Dig og brugtes af en mægtigere Haand til at binde Dine grusomme Hænder, saa at de ikke kunde tilføje de hjælpeløse den højeste Grad af ondt!

„Hejda!" sagde Legree, stampende og fløjtende ad nogle af Hundene, „Vaagn op, nogle af Jer og hold mig med Selskab!" Men de søvnige Hunde aabnede kun eet Øje ad ham og lukkede det igen.

„Jeg vil lade Sambo og Quimbo komme herop og synge og danse en af deres Djævledanse for mig og saaledes fordrive disse rædsomme Tanker," sagde Legree og gik, efterat have sat sin Hat paa, ud i Verandaen, hvor han blæste i et Horn, med hvilket han plejede at kalde sine to sorte Drivere til sig.

Naar Legree var i godt Humør, lod han ofte disse to Hædersmænd komme ind i Dagligstuen til sig, trakterede dem med Whisky og morede sig med at faa dem til at synge, danse eller slaas, ligesom nu Hovedet stod paa ham.

Da Cassy mellem Klokken et og to om Natten kom tilbage fra sit Kærlighedsbesøg hos stakkels Tom, hørte hun Lyden af vild Skrigen, Hujen og Syngen inde fra Dagligstuen, blandet med Hundenes Gøen og andre Kendetegn paa et almindeligt Bachanal.

Hun gik op ad Verandatrappen og saa ind i Stuen, hvor Legree og de to Drivere befandt sig i en rasende Rus og sang, hujede, væltede Stole og skare allehaande latterlige og afskylige Ansigter ad hinanden.

Hun lagde sin lille, magre Haand paa Vinduesjalousiet og saa paa dem, og der laa en Verden af Smerte, Haan og Bitterhed i hendes sorte Øjne, da hun gjorde dette. „Vilde det være Synd at befri Verden fra en saadan Usling?" sagde hun ved sig selv.

Hun vendte sig hurtigt om og gik gennem en Bagdør op ad Trappen og bankede paa Emmelines Dør.

Seksogtredivte Kapitel.

Emmeline og Cassy.

Cassy gik ind i Værelset og fandt Emmeline siddende bleg af Frygt i den længst bortliggende Krog af det. Da hun kom ind, for den unge Pige forskrækket op, men ved at se, hvem det var, løb hun hende i Møde og sagde, idet hun greb hendes Arm: „O Cassy, er det dig? Jeg er saa glad over, at Du er kommen! Jeg var saa bange for, at det var —. O, Du ved ikke, hvilken rædsom Tummel der har været neden under hele Aftenen!“

„Jeg burde vide det,“ sagde Cassy kort. „Jeg har hørt det tidt nok.“

„O, sig mig, Cassy, kunne vi ikke komme bort fra dette Sted? Jeg bryder mig ikke om, hvorhen vi gaa — ud i Mosen mellem Slangerne — hvor det skal være! Kunne vi ikke komme et eller andet Sted hen langt borte herfra?“

„Intet Sted hen, undtagen i vor Grav,“ svarede Cassy.

„Har Du nogen Sinde forsøgt derpaa?“

„Jeg har set nok af saadanne Forsøg og af Følgerne af dem,“ svarede Cassy.

„Jeg vilde gerne leve ude i Mosen og gnave Barken af Træerne. Jeg er ikke bange for Slanger. Jeg vil hellere have en af dem, end ham, i min Nærhed,“ sagde Emmeline ivrigt.

„Her har været mange, som have været af samme Mening som Du,“ sagde Cassy; „men Du vilde ikke blive ret længe ude i Mosen; Hundene vilde opspore Dig, og Du vilde blive ført tilbage, og saa — saa —“

„Hvad vilde han da gøre?“ spurgte den unge Pige og saa hende med aandeløs Spænding i Ansigtet.

„Du skulde før spørge om, hvad han ikke vilde gøre,“

svarede Cassy. Han har lært sit Haandværk til Gavns blandt Sørøverne i Vestindien. Du vilde ikke faa megen Søvn, ifald jeg fortalte Dig de Ting, jeg har set, Ting, som han undertiden selv taler om for Morskabs Skyld. Jeg har hørt Skrig her, som jeg i mange Uger ikke har været i Stand til at faa ud af mit Hoved. Nede ved Hytterne er der et afsides Sted, hvor Du ser et sort, udgaaet Træ og hvor Jorden er bedækket med sort Aske. Spørg, hvem Du vil om, hvad der er sket, og se, om nogen vil vove at sige Dig det."

„O, hvad mener Du?"

„Jeg siger det ikke. Jeg afskyer at tænke derpaa. Og jeg siger Dig, at kun Herren ved, hvad vi ville faa at se, ifald den stakkels Karl bliver ved, som han har begyndt."

„O Rædsel!" sagde Emmeline, idet hver Blodsdraabe veg tilbage fra hendes Kinder. „Men sig mig, hvad skal jeg gøre?"

„Hvad jeg har gjort. Gør Dit bedste, gør, hvad Du ikke kan undgaa, og gengæld det med Had og Forbandelser."

„Han vilde have mig til at drikke noget af hans afskylige Brændevin," sagde Emmeline, „men det er mig saa modbydeligt —"

„Du gør bedst i at drikke det," sagde Cassy. „Mig var det ogsaa modbydeligt, men nu kan jeg ikke undvære det. Man maa styrke sig med noget. Tingene tage sig ikke saa gyseligt ud, naar man drikker deraf."

„Moder sagde mig saa tidt, at jeg aldrig maatte smage paa noget sligt," sagde Emmeline.

„Moder sagde Dig!" gentog Cassy med et skarpt og bittert Eftertryk paa Ordet Moder. „Hvad nytter det, hvad Mødre sige? Vi ere alle bestemte til at købes og sælges, og vor Sjæl tilhører den, der bliver vor Ejermand. Saaledes gaar det til. Jeg siger: drik Brændevin, drik saa meget, Du kan faa; saa finder Du Dig lettere i Din Skæbne."

„O Cassy, hav Medlidenhed med mig!"

„Medlidenhed med Dig! — Har jeg ikke det? Har jeg ikke en Datter — Herren maa vide, hvor og hvis hun nu er — som sagtens gaar den Vej, som hendes Moder gik før hende, og som hendes Børn maa gaa efter hende? Der er ingen Ende paa Forbandelsen, den varer evigt!"

„Gid jeg aldrig var bleven født!" sagde Emmeline og vred sine Hænder.

„Det er gammelt Ønske hos mig," sagde Cassy. „Jeg er bleven vant til at ønske det. Jeg vilde dø, ifald jeg turde," sagde hun og saa ud i Mørket med den rolige, stive Fortvivlelse, der var det staaende Udtryk i hendes Ansigt, naar hun ikke var bevæget.

„Det vilde være syndigt at berøve sig selv Livet," sagde Emmeline.

„Det indser jeg ikke; ikke syndigere, end mange af de Ting, som vi opleve og selv gøre den ene Dag efter den anden. Men medens jeg var i Klosteret, talte Søstrene til mig om Ting, som gøre mig bange for at dø. Naar det dermed var forbi med os, saa —"

Emmeline vendte sig bort og skjulte sit Ansigt i sine Hænder.

Medens denne Samtale fandt Sted oppe paa Kammeret, var Legree, overvældet af sin Svir, falden i Søvn nede i Stuen. Legree var ikke nogen egentlig Dranker. Hans plumpe, kraftige Natur krævede og kunde taale en vedvarende Pirring, som aldeles vilde have ødelagt en finere. Men en dybt liggende Varsomhed forhindrede, at han ofte gav efter for sin Lyst i en saadan Grad, at han derved mistede Herredømmet over sig selv.

Denne Aften havde han imidlertid i sin feberagtige Bestræbelse for at banlyse hine frygtelige Spirer til Jammer og Samvittighedsnag, der vaagnede inden i ham, fra sit Sind, taget mere til sig, end sædvanligt, saa at han, da han havde ladet sine sorte Drabanter gaa, sank tungt ned paa en Stol og faldt i en dyb Søvn.

O, hvor tør dog den onde Sjæl vove at træde ind i Søvnens skyfulde Verden — ind i hint Land, hvis uklare Grænser ligge saa frygteligt nær ved Gengældelsens hemmelighedsfulde Skueplads? Legree drømte. I hans tunge, feberagtige Søvn stod en tilsløret Skikkelse ved hans Side og lagde en kold, blød Haand paa ham. Han syntes, at han vidste, hvem den var, og gyste med isnende Rædsel, skønt Ansigtet var tilsløret. Da forekom det ham, som om han mærkede, at hin Haarlok snoede sig om hans Fingre og slyngede sig glat om hans Hals, stedse strammere og strammere, saa at han tilsidst ikke kunde trække sit Vejr, og da syntes han, at Stemmer hviskede til ham — en Hvisken, der opfyldte ham med Forfærdelse. Derpaa var det for ham, som om han stod paa Randen af en frygtelig Afgrund og holdt sig fast og kæmpede i

Dødsangest, medens sorte Hænder rakte sig op efter ham og vilde trække ham ned, og Cassy stod leende bagved ham og stødte til ham. Og da hævede hin højtidelige, tilslørede Skikkelse sig og slog Sløret til Side. Det var hans Moder, og hun vendte sig bort fra ham, og han faldt ned, dybt ned under en forvirret Larm af Skrig og Stønnen og dæmonisk Latter — og Legree vaagnede.

Daggryets Rosenskær tittede roligt ind i Stuen. Paa den klarnende Himmel stod Morgenstjernen og skuede med sit højtidelige, hellige Lysøje ned paa Syndens Mand. O, med hvilken Friskhed, hvilken Højtidelighed og Skønhed fødes ikke enhver ny Dag, ret ligesom for at sige til det ubetænksomme Menneske: „Se, Du har endnu een Udvej! Stræb efter udødelig Herlighed!“ Der gives intet Sprog, eller Tungemaal, hvori denne Røst ikke høres; men den frække, slette Mand hørte den ikke. Han vaagnede med en Ed og en Forbandelse. Hvad var Morgenens Guld og Purpur, dette daglige Mirakel, for ham! Hvad var hin Stjernes Hellighed, den Guds Søn har helliget som sit Sindbillede, for ham? Som et umælende Dyr saa han, uden at fatte; han ravede hen og skænkede sig et stort Glas Brændevin og drak Halvdelen af det.

„Jeg har haft en Helvedes Nat!“ sagde han til Cassy, som i samme Øjeblik traadte ind.

„De vil efterhaanden faa mange af det Slags,“ svarede hun tørt.

„Hvad vil Du sige dermed, Du Heks?“

„Det vil De snart erfare,“ svarede Cassy i samme Tone. „Men nu, Simon, vil jeg dog give Dem eet Raad.“

„Du vil Pokker heller!“

„Mit Raad er,“ sagde Cassy roligt, idet hun gav sig til at gøre ryddeligt i Stuen, „at De lader Tom være i Fred.“

„Hvad kommer det Dig ved?“

„Hvad det kommer mig ved? Aa nej saamænd, i Grunden slet intet. Har De Lyst til at betale tolvhundrede Dollars for en Karl og ødelægge ham midt i den travleste Tid, bare for at tilfredsstille Deres Had til ham, saa for mig gerne. Jeg har gjort, hvad jeg kunde, for ham.“

„Har Du? Hvad rage mine Anliggender Dig?“

„Slet intet. Jeg har flere Gange sparet Dem nogle tusinde Dollars ved at bære Omsorg for Deres Slaver; det er al den Tak, jeg faar derfor. Bringer De en ringere Høst paa

Markedet, end Deres Naboer, saa taber De dog nok Deres Væddemaal? Tompkins vil maaske ikke spotte Dem, og De vil vel sagtens betale Deres Penge saa fromt, som om De var en Dame? Jeg synes, jeg kan se Dem gøre det!"

Legree havde, som saa mange andre Plantere, kun een Ærgerrighed, den at kunne fremvise den rigeste Høst, og i den nærmeste By havde han indgaaet flere Væddemaal om dette Aars Afgrøde. Cassy havde derfor med kvindelig Takt berørt den eneste Streng, som kunde bringes til at dirre.

„Nu vel, jeg vil lade ham slippe med hvad han har faaet," sagde Legree, „men han skal bede mig om Forladelse og love at opføre sig bedre i Fremtiden."

Det gør han ikke," sagde Cassy.

„Ikke — hvad?"

„Nej han gør ikke," sagde Cassy.

„Da gad jeg nok vide, hvorfor, Mistress," sagde Legree med den højeste Grad af Haan.

„Fordi han har handlet rigtigt og ved det og vil ikke sige, at han har handlet Uret.

„Hvem Pokker bryder sig om, hvad han ved? Negeren skal sige, hvad jeg vil have, eller —"

„Eller ogsaa taber De Deres Væddemaal om Bomuldshøsten, idet De gør ham uduelig til at arbejde, naar det behøves allermest."

„Aa, han giver nok efter; det gør han naturligvis; kender jeg maaske ikke til Negerne? Han vil tigge som en Hund i Dag."

„Nej han gør ikke, Simon; De kender ikke Folk af det Slags. De kan tage Livet af ham Tomme for Tomme, men De faar ikke eet undskyldende Ord ud af ham."

„Det skulle vi saa at se; hvor er han?" spurgte Legree, idet han gik ud.

„I det tomme Aflukke i Maskinhuset," svarede Cassy.

Skønt Legree havde været saa sikker i sin Sag medens han talte med Cassy, forlod han dog Huset med en vis Tvivl, der var ualmindelig hos ham. Hans Drømme fra den foregaaende Nat satte, i Forbindelse med Cassys kloge Raad, hans Sind i en temmelig stærk Bevægelse. Han besluttede, at ingen skulde være til Stede ved hans Samtale med Tom, og at udsætte sin Hævn til en belejligere Tid, ifald det ikke lykkedes at kue ham ved Trusler.

Dagens højtidelige Lys, Morgenstjernens englelige Herlighed havde set ind gennem det plumpe Vindue i det Skur, hvor Tom laa, og ligesom nedstigende paa hin Stjernestraale kom de højtidelige Ord: „Jeg er Roden til Davids Slægt, en klar Morgenstjerne.“ Det var saa langt fra, at Cassys hemmelighedsfulde Advarsler og Ytringer havde berøvet hans Sjæl Modet, at de tværtimod tilsidst havde opmuntret den ligesom med en himmelsk Kaldelse. Han vidste ikke andet, end at hans Dødsdag dæmrede paa Himlen, og hans Hjerte bankede med højtidelige Slag af Glæde og Længsel ved Tanken om, at hint vidunderlige alt, hvorover han saa ofte havde grublet — den store, hvide Trone med dens evigt straalende Regnbue, den hvidklædte Skare med Stemmer som lige saa mange Vande, Kronerne, Palmerne — muligen skulde aabenbare sig for hans Blik, førend hin Sol gik ned igen. Og derfor hørte han uden Gysen eller Skælven sin Forfølgers Stemme, da han nærmede sig.

„Naa, min Dreng,“ sagde Legree med et haanligt Spark, „hvorledes befinder Du Dig? Sagde jeg Dig ikke, at jeg kunde lære Dig noget? Hvorledes har Turen bekommet Dig, Tom? Du er ikke slet saa frisk paa det, som Du var i Gaar Aftes. Du skulde vel ikke nu kunne traktere en stakkels Synder med en Smule Prædiken, hvad?“

Tom svarede ikke.

„Herop med Dig, Du Dyr!“ sagde Legree og sparkede atter til ham.

Det var en vanskelig Sag for Tom, saa mat og forslaaet som han var, og medens han anstrengte sig for at komme paa Benene, opslog Legree en raa Latter.

„Hvorfor er Du saa stiv i Dag, Tom? Du har maaske forkølet Dig i Aftes?“

Tom havde imidlertid rejst sig op og betragtede sin Herre med et roligt, uforfærdet Aasyn.

„Naa, for Pokker, Du kan dog røre Dig, ser jeg,“ sagde Legree og maalte ham med Øjnene. „Jeg tror næsten ikke, at Du har faaet nok endnu. Ned paa Knæ med Dig, Tom, og bed mig om Forladelse for Dine Optøjer i Gaar Aftes.“

Tom rørte sig ikke.

„Knæl, Hund!“ sage Legree og slog ham med sin Ridepisk.

„Massa Legree,“ sagde Tom, „jeg kan ikke gøre det. Jeg gjorde kun, hvad jeg ansaa for Ret. Og jeg vil gøre det

samme igen, hvergang der er Aarsag til det. Jeg begaar aldrig en Grusomhed, der maa følge deraf, hvad der vil."

„Ja, men Du ved ikke, hvad der kan følge deraf, Master Tom. Du tror, at det, Du har faaet, er noget. Nej, gode Ven, det har ingenting at betyde. Hvad vilde Du sige om at blive bunden til et Træ og se en langsom Ild blive antændt rundt omkring Dig — vilde det ikke være morsomt, hvad, Tom?"

„Massa," svarede Tom, „jeg ved, De kan begaa skrækkelige Ting, men" — her strakte han sig i Vejret og foldede Hænderne — „men, naar De har dræbt Legemet, kan De ikke gøre mere. Og o, derefter kommer Evigheden!"

Evigheden! Dette Ord for med Lys og Kraft gennem den sorte Mands Sjæl medens han talte, og det for ogsaa gennem Synderens Sjæl, men som et Skorpionstik. Legree skar Tænder ad ham, men Forbitrelsen gjorde ham tavs, og Tom talte som et frigjort Menneske med klar og glad Røst:

„Massa Legree, da De har købt mig, vil jeg være Dem en tro og redelig Tjener. Jeg vil give Dem alt mine Hænders Arbejde, hele min Tid, alle mine Kræfter; men min Sjæl overgiver jeg ikke til noget dødeligt Menneske. Jeg vil holde fast ved Herren og sætte hans Bud over alt, hvad enten jeg skal dø eller leve; det kan De være vis paa, Massa Legree; jeg er ikke det mindste bange for at dø. Jeg vil ligesaa gerne dø som leve. De kan piske mig, sulte mig, brænde mig — det vil kun saa meget desto før sende mig derhen, hvorhen jeg længes efter at komme."

„Jeg skal dog faa Dig til at give efter, førend jeg holder op," sagde Legree rasende.

„Jeg faar Hjælp," sagde Tom; „De vil aldrig kunne gøre det."

„Hvem Fanden vil vel hjælpe Dig?" spurgte Legree haanligt.

„Gud den Almægtige," sagde Tom.

„Jeg vil se Dig fordømt!" sagde Legree, idet han med eet Slag af sin Næve strakte Tom til Jorden.

I dette Øjeblik berørte en kold, blød Haand Legrees. Han vendte sig om — det var Cassys; men den kolde, bløde Berøring mindede ham om hans Drøm fra den foregaaende Nat, og alle de frygtelige Billeder fra vaagne Nætter og en Del af

den Rædsel, der ledsagede dem, fore som et Lyn gennem hans Hjerte.

„Hvorfor vil De være saa taabelig?“ sagde Cassy paa Fransk. „Lad ham i Fred. Lad mig sørge for at gøre ham skikket til at arbejde igen. Gik det ikke ganske, som jeg sagde?“

Man siger, at baade Alligatoren og Næshornet, skønt omgivne af en skudfri Rustning, dog have et Sted, hvor de kunne saares; og hos vilde, frække, vantro Syndere bestaar dette Sted i en overtroisk Frygt.

Legree vendte sig bort med den Beslutning at lade det bero indtil videre.

„Nu vel da, gør som Du vil,“ sagde han i en tvær Tone til Cassy.

„Hør Du!“ sagde han til Tom, „Jeg vil ikke snakke mere med Dig nu, da det haster med Høsten, og jeg har Brug for alle mine Arbejdere; men jeg glemmer aldrig. Jeg skriver Dig det paa Karvestokken, og ved Lejlighed skal jeg nok gøre mig betalt i Dit gamle sorte Skind — husk vel paa det!“

Legree vendte sig om og gik.

„Der gaar Du,“ sagde Cassy og saa med et mørkt Blik efter ham, „men Din Regnskabstime kommer nok! — Stakkels Mand, hvorledes har Du det?“

„Gud Herren har sendt sin Engel og lukket Løvens Gab for denne Gang,“ svarede Tom.

„Ja, for denne Gang,“ sagde Cassy; „men nu har Du paadraget Dig hans Uvilje, og den vil forfølge Dig Dag ind og Dag ud og hænge sig ved Din Strube som en Hund og suge Dit Blod Draabe for Draabe, indtil Du har forblødt Dig. Jeg kender denne Mand.“

Syvogtredivte Kapitel.

Frihed.

„Uanset med hvilke Højtideligheder han er bleven offret paa Slaveriets Alter, i det Øjeblik, han betræder Britanniens hellige Jordbund, synke Alteret og Guden i Støvet, og han staar genløst, genfødt og løsladt af Trælleſtand ved den almindelige Frigivelses uimodstaaelige Aand."

Curran.

For en liden Stund maa vi forlade Tom i hans Forfølgeres Hænder, medens vi vende os om for at se, hvorledes det er gaaet George og hans Kone, som vi forlode i kærlige Hænder paa en Alvsgaard ved Landevejen.

Tom Loker forlode vi, medens han laa og vaandede sig i den renligste, pletfrieste Kvæker Seng med moderligt Tilsyn af Tante Dorcas, der i ham fandt en ligesaa omgængelig Patient, som en syg Bøffelokse vilde have været.

Man tænke sig en høj, værdig, gudsfrygtig Kone, hvis klare Musselins Kappe beskygger Bølger af snehvidt Haar, der er skilt ad ovenover en høj, aaben Pande, som buer sig over et Par tankefulde, graa Øjne. Et snehvidt Flors Tørklæde ligger i pyntelige Folder over hendes Bryst; hendes blanke, brune Silkekjole rasler sagte, medens hun svæver frem og tilbage i Værelset.

„For Fanden!" siger Tom Loker og sparker i Sengeklæderne.

„Jeg maa bede Dig, Thomas, ikke at føre saadan Tale," siger Tante Dorcas, idet hun roligt atter lægger Dynerne til Rette.

„Det skal jeg, Bedstemoder, naar jeg blot kan," svarer Tom; men det kan nok faa et Menneske til at bande, saa fordømt varmt som det er!"

Dorcas tog et Tæppe af Sengen, glattede atter Dynerne op og stoppede dem saaledes ned, at Tom fik en vis Lighed med en Puppe, idet hun bemærkede:

„Jeg vilde ønske, Ven, at Du vilde lade være at bande og sværge, men tænke paa det Levnet, Du har ført."

„Hvorfor i Djævels Skind og Ben skulde jeg tænke paa det?" sagde Tom. Det er det, som jeg mindst af alt har Lyst

til at tænke paa!“ Og Tom tumlede sig atter omkring i en frygtelig Uorden.

„Fyren og Tøsen ere sagtens her?“ sagde han i en tvær Tone og efter en Pavse.

„Ja de ere,“ svarede Dorcas.

„De gøre bedst i at skynde sig op til Søen,“ vedblev Tom; „jo før, desto bedre.“

„Det ville de rimeligvis ogsaa,“ sagde Tante Dorcas og strikkede roligt.

„Og hør engang,“ sagde Tom, „vi have Korrespondenter i Sandusky, som passe paa Dampbaadene for os; men nu bryder jeg mig ikke om at sige det. Jeg ønsker, at de maa komme bort, om ikke for andet, saa for at ærgre Marks, den fordømte Hund, gid Pokker havde ham!“

„Thomas!“ sagde Dorcas.

„Ja, Bedstemoder, propper De mig for stærkt til, saa sprænges jeg; sagde Tom. „Men hvad nu Tøsen angaar, saa lad hende forklæde sig paa en eller anden Maade. Hendes Signalement er allerede sendt til Sandusky.“

„Det skulle vi nok sørge for,“ sagde Dorcas med ejendommelig Fatning.

Da vi her tage Afsked med Tom Loker, ville vi endnu tilføje, at han, efterat have ligget tre Uger til Sengs i Kvæker Boligen af en Forkølelsesfeber, der slog sig til hans andre Lidelser, stod op som et noget ydmygere og klogere Menneske og drog, i Stedet for fremdeles at drive Slavefangst, til en af de sidst anlagte Nybygder, hvor han paa en gavnligere Maade brugte sine Talenter til at fange Bjørne, Ulve og andre af Skovens Beboere og gjorde sig helt navnkundig i Landet. Tom talte stedse med Ærbødighed om Kvækerne. „Pæne Folk,“ sagde han om dem; „de vilde gerne have omvendt mig, men kunde ikke komme rigtigt af Sted med det. Men det maa jeg sige, fremmede, de pleje et sygt Menneske paa det bedste; det er baade vist og sandt. Lave den dejligste Suppe og andre gode Sager.“

Da Tom havde underrettet dem om, at de rejsende vilde blive eftersporede i Sandusky, ansaas det klogest, at de skilte sig ad. Jim og hans gamle Moder befordredes særskilt, og et Par Nætter senere bleve George og Eliza med deres Barn hemmeligt førte til Sandusky og indkvarterede under et gæstfrit Tag, forinden de gjorde Overrejsen over Søen.

Natten var næsten forbi og Frihedens Morgenstjerne stod smukt op for dem. Frihed! Elektriske Ord! Hvad er det? Er det andet, end et Navn, en retorisk Talemaade? Amerikas Kvinder, banker Eders Hjerteblod ikke ved dette Ord, for hvilket Eders Fædre blødte, og Eders endnu heltemodigere Mødre beredvilligt saa deres ædleste og bedste dø?

Har det noget herligt og dyrebart for en Nation, som ikke ogsaa er herligt og dyrebart for det enkelte Menneske? Hvad er en Nations Frihed andet, end de Individers Frihed, af hvilke den bestaar? Hvad er Friheden for hin unge Mand, som sidder der med Armene korslagte over det brede Bryst, Skæret af afrikansk Blod i sine Kinder, dets mørke Ild i sine Øjne — hvad er Friheden for George Harris? For Eders Fædre var Friheden en Nations Ret til at være en Nation. For ham er den et Menneskes Ret til at være et Menneske og ikke et Dyr; Ret til at kalde hans Hjertes Hustru hans Hustru og at beskytte hende mod ulovlig Vold; Ret til at have et Hjem, en Religion, der er hans, en Karakter, der er hans og ikke er nogen fremmed Vilje underkastet. Alle disse Tanker rørte sig og sydede i Georges Bryst, medens han grublende støttede sit Hoved paa sin Haand og betragtede sin Kone, der tildannede de Mandsklæder, hvori det ansaas sikkrest, at hun i Værk satte sin Flugt, efter sin smækkre, smukke Skikkelse.

„Nu til det," sagde hun, idet hun stillede sig hen for Spejlet og rystede sin silkebløde Fylde af sorte Lokker ud. „Det er næsten Synd, George," sagde hun, idet hun spøgende holdt nogle af dem op i Vejret, „det er næsten Synd, at de alle skulle bort."

George smilede nedslaaet og svarede ikke.

Eliza vendte sig om mod Spejlet, og Solen glimtede, idet den ene lange Lok efter den anden løsnedes fra hendes Hoved.

„Saa, nu er det nok," sagde hun og tog en Haarbørste; „kun endnu nogle Snit for at sætte Facon paa dem."

„Saa, er jeg nu ikke et smukt ungt Menneske?" sagde hun, idet hun rødmende og smilende vendte sig om mod sin Mand.

„Du vil altid være smuk, hvad Du saa gør," sagde George.

„Hvad gør Dig saa alvorlig?" spurgte Elisa, idet hun knælede og lagde sin Haand paa hans. „Nu ere vi jo kun fire og tyve Timers Rejse fra Kanada, efter hvad man siger. Kun et Døgn paa Søen, og da — o da!"

„O Eliza," sagde George og trak hende tættere ind til sig, „det er det! Nu trænger hele min Skæbne sig sammen mod eet Punkt. At komme det saa nær, næsten at have det i Sigte, og da maaske at miste alt. Jeg vilde ikke kunne overleve det, Eliza."

„Frygt ikke," sagde hans Kone, fuld af Haab. „Den gode Gud vilde ikke have bragt os saa langt, naar det ikke havde været hans Hensigt at føre os helt igennem. Jeg synes, at jeg føler ham at være med os, George!"

„Du er en velsignet Kvinde, Elisa;" sagde George, trykkende hende krampagtigt i sin Favn. „Men, o sig mig, kan denne Naade være os beskaaren? Ville disse tunge Aar af Elendighed saa Ende? Skulle vi blive frie?"

„Det er jeg vis paa, George," sagde Eliza og saa i Vejret, medens Taarer af Haab og Begejstring glinsede paa hendes lange, sorte Øjenhaar. „Jeg føler det, Gud er i Begreb med endnu i Dag at fri os ud af Trældommen."

„Jeg vil tro Dig, Eliza," sagde George, idet han pludseligt stod op. Jeg vil tro Dig; kom, lad os gaa. Ja, i Sandhed," sagde han, idet han holdt hende i Arms Længde ud fra sig og betragtede hende beundrende, „Du er virkelig en smuk lille Fyr. Den Busk af smaa, korte Lokker klæder Dig nydeligt. Sæt Din Hue paa. Saaledes — lidt mere paa Snur. Jeg synes, at Du aldrig har set saa smuk ud. Men nu maa Vognen snart være her; mon Mrs. Smyth har faaet Harry i Stand?"

Døren gik op, og en anstændig, midaldrende Kone traadte ind med den lille Harry i Pigeklæder.

„Hvilken sød lille Pige han er bleven til!" sagde Eliza og drejede ham rundt. „Vi kalde ham Harriet; passer Navnet ikke ypperligt?"

Barnet stod og betragtede alvorligt sin Moder i hendes nye og fremmede Dragt, iagttagende en dyb Tavshed, og skottede undertiden med et dybt Suk hen til hende under sine sorte Lokker.

„Kender Harry Moder?" sagde Eliza og strakte sine Hænder ud mod ham.

Barnet klyngede sig bange op til Konen.

„Nej, lad være Eliza; hvorfor vil Du lokke ham til Dig, da Du dog ved, at han skal holdes fra Dig?"

„Ja, jeg ved nok, at det er taabeligt af mig; men jeg

kan ikke taale at se ham vende sig bort fra mig. Dog lad os skynde os — hvor er min Kappe? Her — naa, men hvorledes tage Mandfolkene deres Kapper paa, George?"

„Saaledes," svarede hendes Mand og kastede Kappen om sine Skuldre.

„Altsaa saaledes," sagde Eliza, efterlignende Kastet, „og jeg maa vel sagtens træde haardt i Gulvet, tage lange Skridt og sætte et næsvist Ansigt op?"

„Gør Dig ingen Ulejlghed," svarede George, „Engang imellem træffer man dog ogsaa et beskedent ungt Menneske, og jeg antager, at Du vil have lettere ved at spille den Rolle."

„Men disse Handsker! Himlen se i Naade til os," sagde Eliza, „mine Hænder blive jo rent borte i dem!"

„Behold Du dem bare stedse paa," sagde George. „Din lille, fine Pote kunde røbe os alle. De rejser altsaa under vor Beskyttelse, Mrs. Smyth, og gaar for vor Tante, husker De vel?"

„Jeg har hørt," sagde Mrs. Smyth, „at der har været Folk nede og advaret Paketkapitajnerne mod en Mand og en Kone med en lille Dreng."

„Ja saa," sagde George. „Naa, skulde vi faa de Mennesker at se, kunne vi jo sige dem det."

En Vogn kørte nu op for Døren, og den venlige Familie, som havde modtaget Flygtningene, flokkede sig nu om dem for at sige dem Farvel.

Den Forklædning, de rejsende havde antaget, stemmede overens med de Vink, Tom Loker havde ladet falde. Mrs. Smyth, en brav Kone fra den Nybygd i Kanada, hvorhen de vilde flygte, havde heldigvis været i Begreb med at tage over Søen for at vende tilbage dertil og havde samtykket i at give sig ud for Tante til lille Harry, og for at kunde vænne sig til hende, havde han i de sidste to Dage været anbetroet til hendes Omsorg alene, i hvilken Tid en Masse Kærtegn og en Ekstraration af Kage og Sukkergodt havde befæstet en meget inderlig Hengivenhed hos den unge Gentleman.

Vognen kørte ned til Bolværket. De to unge Mænd, som de lode til at være, gik over Landgangsbrædtet ombord i Dampbaaden, idet Eliza galant gav Mrs. Smyth Armen og George passede paa Rejsetøjet.

Medens George stod ved Kapitainens Lukaf og betalte for sig og sine Ledsagere, hørte han to Mænd tale ved Siden af sig.

„Jeg har holdt Øje med enhver, der er kommen om Bord," sagde den ene, „og jeg ved, at de ikke ere her."

Stemmen tilhørte Billettøren paa Dampbaaden, og den, som han havde tiltalt, var vor fordums Ven Marks, der med den prisværdige Udholdenhed, som udmærkede ham, havde begivet sig til Sandusky for at se, hvem han kunde opsluge.

„De vilde næppe kunne skelne Fruentimmeret fra en hvid Dame," sagde Marks. „Mandfolket er en meget lys Mulat og har et Brændemærke i sin ene Haand."

Den Haand, hvormed George tog imod Billetterne og de Smaapenge, han fik tilbage, rystede lidt; men han vendte sig koldblodigt om, fæstede et ubekymret Blik paa den talende og gik langsomt over i den anden Side af Baaden, hvor Eliza stod og ventede paa ham.

Mrs. Smyth tyede ned i Damekahytten, hvor den formentlige lille Piges mørkladne Skønhed aflokkede Passagererne mange smigrende Bemærkninger.

Da Klokken ringede sidste Gang, høyde George den Fornøjelse at se Marks gaa i Land paa Landgangsbrædtet, og drog et dybt, lettende Suk, da Dampbaaden havde lagt en uoverstigelig Afstand imellem dem.

Det var en herlig Dag. Erie Søens blaa Vover dansede og krusede sig, tindrende i Solskinnet. En frisk Luftning blæste fra Land, og den stolte Baad skar rask gennem Vandet.

O, hvilken Verden ligger ikke skjult i eet menneskeligt Hjerte! Hvo anede vel, medens George gik roligt op og ned ad Dampskibets Dæk med sin frygtsomme Rejsefælle ved sin Side, noget om alt det, der brændte i hans Barm? Det store gode, der syntes at nærme sig, syntes at være altfor godt, altfor smukt til at være en Virkelighed, og hvert Øjeblik paa Dagen følte han en ængstelig Frygt for, at der skulde vise sig et eller andet, som vilde rive det fra ham.

Men Baaden ilede fremad; Timerne gik, og tilsidst viste den velsignede engelske Kyst sig klart og tydeligt for dem, den med en vældig Trolddom fortryllede Kyst, som ved en Berøring skulde løse enhver af Slaveriets Besværgelsesformularer, lige meget i hvilket Sprog den var bleven udtalt, eller af hvilken national Magt den var bleven stadfæstet

George og hans Kone stode Arm i Arm, da Baaden nærmede sig den lille By Amherstberg i Kanada. Hans Aandedræt blev kort og tykt; en Taage viste sig for hans Øine; han tryk-

kede tavs den lille Haand, som laa skælvende paa hans Arm. Klokken ringede; Baaden stoppede. Næppe i Stand til at se, hvad han gjorde, opsøgte han sit Rejsegods og samlede sit lille Selskab. De gik i Land og bleve staaende, til Baaden igen havde lagt fra, og da kastede Mand og Hustru med deres forundrede lille Barn i deres Arme sig under Taarer og Omfavnelser paa Knæ og opløftede deres Hjerter til Gud.

„Det var en Overgang fra Død til Liv,
Fra Gravens skumle Dragt til Himlens Klædning;
Fra Syndens Vold og Lidenskabens Kiv
Til Aandens Salighed og Sjælens Redning.
Hvor Døds og Helveds Lænker sønderbrydes
Og dødelige evigt Liv husvaler,
Naar Naadens Haand af gyldne Laas adlydes,
Og Naadens Røst sit Frihedsbud udtaler."

Det lille Selskab førtes snart af Mrs. Smyth ind under et gæstfrit Tag hos en god Missionair, hvem kristelig Kærlighed havde sat her som en Hyrde for de forstødte og husvilde, der bestandigt finde et Tilflugtsted paa denne Kyst.

Hvo kan beskrive Saligheden ved denne Frihedens første Dag? Er Frihedssansen ikke højere og ædlere, end nogen af de andre fem? At bevæge sig, tale og aande — gaa og komme, ubevogtet og fri for Farer! Hvo kan beskrive Saligheden af den Hvile, som den frie Mand finder paa sit Leje under Love, der sikkre ham de Rettigheder, som Gud har givet Mennesket? Hvor skønt og dyrebart for hin Moder var ikke hint slumrende Barneaasyn, som Mindet om tusinde Farer gjorde endnu dyrebarere for hende! Hvor umuligt var det ikke at sove i Besiddelsen af en saadan Fylde af Salighed! Og dog havde disse to ikke nogen Plet Jord, intet Tag, som de kunde kalde deres; de havde brugt alt, hvad de havde ejet, lige til den sidste Dollar. De ejede ikke mere, end Fuglene i Luften og Blomsterne paa Marken, og dog kunde de ikke sove for Glæde. „O I, som berøve Mennesket dets Frihed, med hvilke Ord ville I forsvare det for Gud?"

Otteogtredivte Kapitel.

Sejren.

„Takket være Gud, som giver os Sejren."

Have ikke mange af os paa vor mødige Livsbane undertiden følt, at det er langt lettere at dø, end at leve?

Selv om Martyren trues med en Død fuld af legemlige Pinsler og Rædsler, finder han netop i det skrækkelige ved sin Dom en kraftig Spore og Styrkelse. Der gives en levende Spænding, en Begejstring og Varme, der kunne overvinde enhver Lidelse, naar den er den evige Herligheds og Hviles Fødselstime.

Men at leve, Dag for Dag at bære paa en lav, bitter, fornedrende, plagefuld Trældom, som slapper og sløver hver Nerve og efterhaanden kvæler hver Evne til at føle — denne langvarige og fortærende Hjerte-Martyrdom, denne langsomme, daglige Forblødning af det indre Liv, Draabe for Draabe, Time for Time — den er den sande Prøvesten for hvad der bor i en Mand eller en Kvinde.

Medens Tom stod Ansigt til Ansigt med sin Forfølger, hørte hans Trusler og troede, at hans Time var kommen, da svulmede Hjertet modigt i hans Bryst, og han troede at kunne udholde Baal og Pinsler, udholde hvad det skulde være med Synet af Jesus og Himlen kun et Skridt fra sig; men da han var gaaet, vendte Smerten i hans forslaaede, trætte Lemmer tilbage, vendte Bevidstheden om hans elendige, haabløse, fortabte Tilstand tilbage, og Dagen sneg sig møjsommeligt af Sted.

Længe førend hans Saar vare lægte, fordrede Legree, at han skulde sættes til Markarbejdet, og da kom den ene Dag efter den anden med Smerter og Møjsommeligheder, som forøgedes med alle de Uretfærdigheder, som et lavt og ondskabsfuldt Sinds Uvilje kunde optænke. Enhver af os, der i vore Forhold har prøvet, hvad Smerter ville sige, selv under alle de Lettelser, som i Almindelighed ydes os, maa vide, hvilken Pirrelighed, der følger med dem. Tom undrede sig ikke længere over sine Kammeraters vanlige Tværhed; ja han mærkede, at den rolige, solklare Sindsstemning, der havde fulgt ham hele hans

Liv igennem, paavirkedes og afbrødes af en lignende Fornemmelse. Han havde glædet sig til at kunne læse i sin Bibel i sine Fritimer; men her kendte man ikke til Fritimer. I den travle Høsttid tog Legree ikke i Betænkning at drive sine Slaver til Arbejde baade om Søndagen og de Søgnedage. Og hvorfor skulde han ikke ogsaa det? Han fik jo mere Bomuld derved og vandt sit Væddemaal, og gik ogsaa et Par Slaver til Grunde derved, kunde han jo købe sig andre og bedre i deres Sted. I Begyndelsen havde Tom, naar han var kommen tilbage fra sin daglige Trællegerning, plejet at læse et Par Vers i sin Bibel ved Skinnet af Ilden; men efter den grusomme Behandling, der var bleven ham til Del, var han som oftest saa udmattet, naar han kom hjem, at hans Hoved svimlede og hans Øjne svigtede ham, naar han vilde læse, og han var glad ved at kunne, ligesom de andre, kaste sig, opløst af Mathed, paa sit Leje.

Var det at undres over, at den Fredens og Tillidens Religion, som hidtil havde holdt ham oppe, vag for Sjælekvaler og mørk Forstemthed? Den dunkleste Gaade i dette hemmelighedsfulde Liv: at Sjæle knustes og tilintetgjordes, det onde sejrede og Gud tav, stod ham bestandigt i Tankerne. Det varede Uger og Maaneder, at Tom kæmpede med Sorg og Mørke i sin egen Sjæl. Han tænkte paa Miss Ophelias Brev til hans Venner i Kentucky og bad inderligt Gud at sende ham Befrielse. Og da ventede han den ene Dag efter den anden i det ubestemte Haab om at se nogen, der var bleven sendt for at indløse ham, og naar saa ingen kom, trængte han sine bittre Tanker om, at det var forgæves at tjene Gud, at Gud havde glemt ham, tilbage i sin Sjæl. Undertiden saa han Cassy og undertiden ogsaa et Glimt af Emmelines sorgfulde Skikkelse, men havde kun liden Omgang med nogen af dem; thi han havde ikke Tid til at omgaas nogen.

En Aften sad han aldeles modløs og nedtrykt i Sindet ved nogle udgaaende Brande, hvorved hans kummerlige Brød bagtes. Han lagde en Haandfuld Kvas paa Ilden og pustede den i Lue, og tog derpaa den forslidte Bibel op af Lommen. Der stode alle de indstregede Steder, som saa ofte havde bevæget hans Sjæl — Udsagn af Patriarker og Seere, Digtere og Vismænd, som fra Tid til anden havde talt opmuntrende Ord til Menneskет; Stemmer fra den store Skarer af Vidner, som stedse omgive os paa Livets Væddeløbsbane. Havde Ordet tabt sin Magt, eller kunde det svigtende Øje eller de udmattede

Sanser ikke længere svare ved Berøringen af denne mægtige Inspiration? Med et dybt Suk gemte han atter Bogen i sin Lomme. En raa Latter vakte atter hans Opmærksomhed; han saa sig om — Legree stod lige over for ham.

„Naa, gamle Dreng, det lader til, at Du begynder at mærke, at Din Gudsfrygtighed ikke kan hjælpe Dig! Jeg tænkte nok, at jeg tilsidst skulde faa det ind i Din uldne Paryk!"

Dette grusomme Drilleri var værre, end Sult, Kulde og Nøgenhed. Tom tav.

„Du var en Tosse," sagre Legree; „thi jeg havde i Sinde at gøre vel imod dig, da jeg købte Dig. Du kunde faaet det bedre, end enten Sambo eller Quimbo, og havt magelige Dage; i Stedet for hver Dag eller hver anden Dag at faa Skrub, kunde Du være gaaet nok saa stolt omkring og have garvet de andre Negeres Skind og engang imellem faaet Dig en god, kvægende Whisky Punch. Naa Tom, synes Du nu ikke, at Du gør klogest i at være fornuftig? Kast denne gamle Pakke Makulatur paa Ilden og gaa over til min Kirke!"

„Det forbyde Gud!" sagde Tom ivrigt.

„Du ser dog selv, at Gud ikke har i Sinde at hjælpe Dig; havde det været hans Mening, havde han ikke ladet mig faa Dig! Denne hersens Religion er ikke andet, end noget Vrøvl af Løgn og Bedrageri, Tom. Jeg ved nok, hvorledes det er bevendt dermed. Du gør bedre i at holde Dig til mig; jeg er noget og kan gøre noget."

„Nej, Massa," sagde Tom, „jeg vil holde ud. Hvad enten Herren hjælper mig, eller ikke, jeg vil holde fast ved ham og tro paa ham til det sidste."

„Desto større Tosse er Du," sagde Legree, idet han spyttede foragteligt paa ham og sparkede til ham med sin Fod. „Men det er det samme; jeg skal nok alligevel faa Bugt med Dig; det skal Du faa at se!" Og dermed gik Legree.

Naar en tung Byrde nedtrykker Sjælen saa dybt, som det er den muligt at udholde, gør hver legemlig og aandelig Nerve en pludselig og fortvivlet Anstrengelse for at vælte Byrden bort, og derfor gaar den tungeste Kval ofte forud for en tilbagevendende Strømning af Glæde og Mod. Saaledes gik det nu ogsaa Tom. Hans grusomme Herres gudsfornægtende Bespottelser sænkede hans alt forud modfaldne Sjæl ned til den laveste Ebbe, og skønt Troens Haand endnu stedse holdt fast ved den evige Klippe, var det dog kun med et slapt, fortvivlet Tag.

Tom sad ligesom bedøvet ved Ilden. Pludseligt syntes enhver af hans Omgivelser at svinde bort, og der viste sig et Syn for ham af en hudflettet, blødende Skikkelse med en Tornekrone paa Hovedet. Tom stirrede forfærdet og forbavset over den majestætiske Taalmodighed i dette Aasyn; de dybe, rørende Øjne trængte ind i hans Hjertes inderste; hans Sjæl vaagnede, idet han med en Strøm af Taarer udstrakte sine Hænder og sank paa Knæ; da forvandledes Synet lidt efter lidt; de skarpe Torne bleve til Straaler i en Glorie, og han saa det samme Aasyn, omgivet af en usattetig Glans, bøje sig medlidende ned til ham, og en Røst sagde: „Den, som overvinder, skal sætte sig hos mig paa min Trone, ligesom ogsaa jeg overvandt og sidder hos min Fader paa hans Trone."

Hvor længe Tom blev liggende saaledes, vidste han ikke. Da han kom til sig selv igen, var Ilden gaaet ud; haus Klæder vare vaade af den kolde, gennemtrængende Nattedug; men den frygtelige Sjælekamp var forbi, og over den Glæde, der opfyldte ham, mærkede han ikke længere til Sult, Kulde, Fornedrelse, Skuffelse, Elendighed. I sin inderste Sjæl tog han Afsked med ethvert Haab for dette Liv og bragte den Evige sin egen Vilje som et ubetinget Offer. Tom saa op til de tavse, udødelige Stjerner, Sindbillederne paa de Engleskarer, som stedse skue ned paa Mennesket, og den stille Nat genlød af de triumferende Ord af en Salme, som han ofte havde havde sunget i lykkeligere Dage, men aldrig med en saadan Følelse som nu.

„O Herre, skulde Død og Grav
Mig Skræk og Frygt indgive?
Den Sjæl, som Du mit Legem gav,
Ej Dødens Rov kan blive.
Om Jorden rokkes af sit Sted,
Om Himlens Hvælving styrter ned,
Jeg bliver ved og lever.

„Jeg bliver ved! O disse Ord
Min Sjæl til Andagt tænde.
Jeg bliver ved, naar denne Jord,
Naar Tiden selv faar Ende.
O Lyst, o Fryd, o Salighed!
At være og at blive ved
Igennem Evigheder."

De, som kende Slavernes religiøse Sagn, vide, at Fortællinger som den, vi ovenfor have meddelt, ere meget almindelige

iblandt dem. Vi have af deres egen Mund hørt nogle, som ere af et saare rørende og gribende Indhold. Fysiologen fortæller os om en Tilstand, hvori Sjælens Stemninger og Forestillinger blive saa mægtige og overvældende, at de gøre de ydre Sanser til deres Tjenere og tvinge dem til at give Indbildningskraftens Billeder legemlige Skikkelser. Hvo kan udmaale, hvad en alt gennemtrængende Gud kan udrette med disse vor Dødeligheds Evner, eller de Maader, hvorpaa han kan opmuntre de forladtes mistvivlende Sjæle? Naar den stakkels forglemte Slave tror, at Jesus har vist sig for ham og talt til ham, hvo vil da modsige ham? Sagde Han ikke, at det var hans Kald til alle Tider at opretholde de modfaldne og frigøre de forstødte?

Da den graa Morgendæmring vakte de slumrende til at gaa ud paa Marken, var der blandt disse pjaltede og forfrosne Skabninger een, som gik med triumferende Skridt; thi fastere, end den Jord, hvorpaa han traadte, var hans stærke Tro paa en almægtig, evig Kærlighed. Ja, Legree, prøv nu alle Dine Kræfter! Selv den højeste Grad af Smerte, Jammer, Fornedrelse, Mangel og Tab af alt, vil kun fremskynde den Overgang, hvorved han skal blive en Konge og en Præst for Gud.

Fra dette Øjeblik omgav en ukrænkelig Sfære af Fred den undertryktes ydmyge Hjerte; en til Stede værende Frelser helligede det som et Tempel. Svunden var nu de jordiske Længslers Bløden; svundne deres Bølgeslag af Haab og Frygt og Attraa; den menneskelige Vilje, der saa længe havde blødt og kæmpet, var nu aldeles gaaet op i den guddommelige. Saa kort syntes den tilbagestaaende Rest af Livets Reise, saa nær, saa levende den evige Salighed, at Livets største Lidelser ikke mere ramte ham.

Alle bemærkede Forandringen i hans Ydre. Munterhed og Friskhed syntes at vende tilbage til ham, og en Ro, som ingen Forhaanelse eller Forurettelse kunde forstyrre, at have bemestret sig ham.

„Hvad Fanden gaar der ad Tom?“ sagde Legree til Sambo. „For kort siden hang han med Næbet, men nu er han saa lystig som en Græshoppe.“

„Ved ikke, Massa; tænker maaske paa at løbe bort.“

„Det gad jeg se ham probere paa,“ sagde Legree med et vildt Grin; „hvad, Sambo?“

„Ja vel, ja vel! Ha, ha, ha!“ svarede den sodbrune

Trold og lo underdanigt. „Gud, hvilke Løjer! At se ham blive stikkende i Mudderet! Gud, jeg lo, saa jeg var nær ved at sprække, dengang vi fangede Molly. Jeg troede, de havde revet hende i Stykker, førend jeg kunde faa dem fra hende. Hun bærer endnu Arrene efter det Indfald.“

„Dem tager hun sagtens med sig i sin Grav,“ sagde Legree. „Men hold nu skarpt Udkig, Sambo. Har den Neger sat sig saadant noget i Hovedet, saa spænd Ben for ham.“

„Lad mig om det, Massa,“ svarede Sambo. „Jeg skal nok pudse Vadskebjørnen. Ho, ho, ho!“

Dette sagdes, da Legree satte sig op paa sin Hest for at ride til den nærmeste By; og da han om Natten red hjem igen, fik han det Indfald at lægge Vejen om ad Hytterne for at se, om alt var i Orden.

Det var en herlig Maaneskinsaften, og Skyggerne af de yndige Kinatræer aftegnede sig skarpt paa Grønsværen, og Luften havde den gennemsigtige Stilhed, som det næsten er en Vanhelligelse at forstyrre. Et lille Stykke fra Hytterne hørte Legree en Stemme, som sang. Det var ikke nogen sædvanlig Lyd der, og han blev holdende for at lytte. En velklingende Tenorstemme sang:

„Dog stundom denne Tanke mig
En Rædsels Tanke bliver;
Naar Tvivl og Angest rejser sig,
Og Mismod mig henriver;
Jeg gruer for at blive ved,
Jeg skælver for min Evighed;
Thi ak, jeg er en Synder.

„Men Du Dig gav i Døden hen,
O Jesu, Livsens Herre!
Da aabnede Du Himmelen,
Dit Navn højlovet være!
Du efterlod os Livets Ord,
Giv, jeg det altid stadigt tror
Og lydigt efterfølger.

„Da til min Evighed igen
Jeg ser med henrykt Øje;
Jeg faar et Sted i Himmelen
Hos Dig, Du Evighøje!
Der skal jeg nyde al den Fred
Og al den Himmelsalighed,
Som Du mig har forhvervet.“

„Ja saa," sagde Legree ved sig selv, „saa det tror han? Hvor jeg hader disse fordømte Salmer! Hejda, Du Neger," sagde han, idet han pludseligt for ind paa Tom og løftede sin Ridepisk i Vejret, „hvor tør Du understaa Dig at gøre saadan en Støj paa en Tid, da Du skulde være i Seng? Luk Dit gamle sorte Gab, og herind med Dig!"

„Ja, Massa," sagde Tom beredvilligt og muntert, idet han rejste sig for at gaa ind.

Legree ærgrede sig over al Maade over Toms øjensynlige Tilfredshed i Sindet og red hen til ham og gav sig til at piske ham i Hovedet og over Skuldrene.

„Der, Du Hund, se nu, om Du er saa vel til Mode ovenpaa dette," sagde han.

Men Slagene ramte nu kun det ydre Menneske, og ikke, som før, Hjertet. Tom stod aldeles hengiven i sin Skæbne, og dog kunde Legree ikke skjule for sig selv, at hans Magt over denne hans livegne Træl paa en eller anden Maade var brudt. Og idet Tom forsvandt inde i sin Hytte, og han selv pludseligt drejede sin Hest rundt, for der et af hine klare Glimt gennem hans Aand, der ofte sende Samvittighedens Lyn gennem den sorte, syndige Sjæl. Han fattede helt vel, at det var Gud, som stod imellem ham og hans Offer, og han bespottede ham. Hint ydmyge og tavse Menneske, hvem hverken Forhaanelser eller Trusler, hverken Slag eller Grusomheder kunde rokke, vakte en Stemme i ham lig den, som hans Herre fordum vakte i den besatte, og som sagde: „Hvad have vi at skaffe med Dig, Du Jesus af Nazareth? Er Du kommen for at pine os før Tiden?"

Toms hele Sjæl strømmede over af Medlidenhed og Medynk med de ulykkelige, af hvilke han omgaves. For ham var det, som om hans Livssorger nu vare forbi, og som han higede efter at uddele noget af den sælsomme Skat af Fred og Glæde, hvormed han var bleven begavet fra oven, til Lindring af deres Lidelser. Vel vare Lejlighederne dertil kun faa, men paa Vejen ud til og tilbage fra Marken og i Arbejdstiden blev det ham dog muligt paa sin Vis at række de modløse og fortvivlende en hjælpsom Haand. I Begyndelsen kunde de ulykkelige, udslidte, næsten til Dyr forvandlede Skabninger ikke fatte dette, men da det var blevet fortsat den ene Uge, den ene Maaned efter den anden, begyndte det at anslaa forlængst forstummede Strenge i deres sløvede Hjerter. Efterhaanden og umærkeligt begyndte den

sælsomme, tavse, taalmodige Mand, der stedse var villig til at bære enhvers Byrde og aldrig søgte Hjælp hos nogen; der traadte tilside for alle og kom sidst og tog mindst, men stedse var den første til at dele sit lidet med enhver som trængte; den Mand, som i de kolde Nætter gav Slip paa sit pjaltede Tæppe for at varme en eller anden af Feber gysende Kvinde og som fyldte de svageres Kurve ude paa Marken med den frygtelige Fare for selv at bringe for lidt hjem, og som, skønt han med ubarmhjertig Grusomhed forfulgtes af deres sælles Tyran, aldrig istemmede haanende eller forbandende Ord, denne Mand begyndte omsider at faa en sælsom Magt over dem, og da den travleste Tid var overstaaet, og de atter fik Lov til at beholde Søndagen til deres eget Brug, flokkede mange sig om ham for at høre ham tale om Jesus. De vilde gerne været komne sammen et eller andet Sted for at høre og bede og synge; men Legre vilde ikke tillade det og forstyrrede flere Gange saadanne Forsøg med Eder og raa Forbandelser, saa at det glade Budskab maatte gaa fra den ene til den anden. Men hvo kan beskrive den enfoldige Glæde, hvormed nogle af disse stakkels forstødte, for hvem Livet var en glædesløs Rejse til et mørkt, ubestemt Land, hørte Tale om en medlidende Frelser og et himmelsk Hjem? Missionærer have forsikret, at af alle Jordens Folkestammer har ingen modtaget Evangeliet med en saa begærlig Lærvillighed som den afrikanske. Tillidens og den urokkelige Tros Princip er et Element, som er denne Folkestamme mere medfødt, end nogen anden; og det har ofte vist sig iblandt den, at et tilfældigt Frøkorn til Sandhed, som en eller anden Lystning har baaret ind i de mest uvidendes Hjerter, er spiret frem og har baaret Frugter, hvis Overflødighed har beskæmmet den højere og omhyggeligere Dannelse.

Den stakkels Mulatinde, hvis enfoldige Tro næsten var bleven knust og overvældet af det Bjærgfred af Grusomhed og Uret, der var styrtet ned over hende, følte sin Sjæl opløftet af de Salmer og Bibelsteder, som denne ydmyge Missionær imellem Stunder indaandede i hendes Øre, naar de gik til og fra deres Arbejde, og selv Cassys halvt vanvittige Sind beroligedes og trøstedes af hans enfoldige og beskedne Indflydelse.

Bragt til Afsindighed og Fortvivlelse ved et helt Livs sønderknusende Pinsler, havde Cassy ofte i sin Sjæl fattet Beslutningen om en Gengældelsens Time, da hendes Haand skulde hævne al den Uretfærdighed og Grusomhed paa hendes Under-

trykker, hvortil hun havde været Vidne, eller som hun selv havde lidt.

En Nat, efterat alle i Toms Hytte vare faldne i Søvn, vaktes han pludseligt ved at se hendes Ansigt ved det Hul mellem Bjælkerne, som tjente til Vindue. Hun gav ham stiltiende et Vink om at komme ud.

Tom gik udenfor. Det var mellem Klokken et og to om Natten; Maanen skinnede klart, og alt var roligt og stille. Tom bemærkede, idet Maanens Lys faldt paa Cassys store, sorte Øjne, at der blussede en vild og besynderlig Ild i dem, som ingen Lighed havde med deres sædvanlige stive Fortvivlelse,

„Kom herhen, Fader Tom," sagde hun, idet hun lagde sin lille Haand paa hans Haandled, øg trak ham af Sted med en Styrke, som om Haanden havde været af Staal; „kom herhen; jeg har nyt til Dig."

„Hvad er det, Misse Cassy?" spurgte Tom ængsteligt.

„Vilde Du ikke gerne have Din Frihed, Tom?"

„Den faar jeg, naar Guds Time slaar, Misse," svarede Tom.

„Ja, men Du kan faa den i Nat," sagde Cassy med et Lyn af pludselig Kraft. „Følg med!"

Tom tøvede.

„Kom!" sagde hun hviskende og fæstede sine store, sorte Øjne paa ham. „Følg med! Han sover — haardt. Jeg gav ham saa meget i hans Brændevin, at han længe vil blive liggende saaledes. Gid jeg havde havt mere, da havde jeg ikke behøvet Dig. Men følg med; Bagdøren er ikke lukket i Laas; der finder Du en Økse, som jeg har gemt der; Døren til hans Stue staar aaben; jeg skal vise Dig Vejen. Jeg havde gjort det selv, naar mine Arme ikke havde været for svage. Følg med!"

„Ikke for titusinde Verdener, Misse!" svarede Tom med Fasthed, idet han standsede hende og holdt hende tilbage, da hun vilde ile bort.

„Men tænk paa alle disse stakkels Skabninger," sagde Cassy. „Vi kunde sætte dem alle i Frihed og ty et eller andet Sted hen ud i Mosen og finde en Ø og leve for sig selv; jeg har hørt, at sligt er sket før. Ethvert Liv er bedre, end dette..

„Nej," sagde Tom bestemt. „Nej, der kommer aldrig godt af ondt. Før vil jeg hugge min højre Haand af!"

„Saa vil jeg gøre det," sagde Cassy og vendte sig bort.

„O, Misse Cassy," sagde Tom og kastede sig paa Knæ foran hende, „for den kære Herres Skyld, der lod sit Liv for Dem, sælg ikke Deres kostelige Sjæl til Djævelen paa den Maade! Der vil kun komme ondt deraf. Herren har ikke kaldet os til Forbittrelse. Vi maa lide og vente, til hans Tid kommer."

„Vente!" sagde Cassy. „Har jeg ikke ventet, ventet, til mit Hoved er blevet svimmelt og mit Hjerte sygt? Hvad har han ikke ladet mig lide? Hvad har han ikke ladet hundrede stakkels Skabninger lide? Presser han ikke Hjerteblodet ud af os? Der kaldes paa mig; de kalde paa mig! Hans Time er kommen, og jeg vil have hans Hjerteblod!"

„Nej, nej, nej!" sagde Tom og holdt fast paa hendes smaa Hænder, som hun knyttede med krampagtig Heftighed. „Nej, Du arme, fortabte Sjæl, det maa Du ikke gøre. Den dyrebare, velsignede Herre udgød aldrig andet Blod, end sit eget, og det udgød han for os, da vi vare Fjender. Herre, hjælp os at træde i Dine Fodspor og at elske vore Fjender."

„Elske," sagde Cassy med et vildt Blik, „elske saadanne Fjender; Det formaa Kød og Blod ikke."

„Nej, Misse, det er sandt," svarede Tom og saa op; „men Han sætter os i Stand dertil, og det er Sejren. Naar vi kunne elske og bede over alt og gennem alt, er Kampen overstaaet og Sejren kommen — Ære være Gud!" Og med taarevædede Øjne og kvalt Stemme skuede den sorte Mand op mod Himlen.

Og dette, o Afrika, Du den sidst kaldede blandt Nationerne — kaldet til Tornekronen, Svøben, den blodige Sved, Smertens Kors — dette skal være Din Sejr; derved skal Du herske med Kristus.

Den inderlige Varme i Toms Følelser, hans bløde Stemme, hans Taarer faldt som Dug paa den stakkels Kvindes vilde, urolige Sjæl. Den brændende Glans i hendes Øjne blidnedes; hun saa ned, og Tom kunde mærke, at Musklerne i hendes Hænder slappedes, da hun sagde:

„Sagde jeg Dig ikke, at onde Aander forfulgte mig? O, Fader Tom, jeg kan ikke bede; gid jeg kunde. Jeg har ikke bedet, siden mine Børn bleve solgte! Det, Du siger, maa være rigtigt; jeg ved det; men naar jeg forsøger paa at bede, kan jeg kun hade og forbande. Jeg kan ikke bede!"

„Arme Sjæl!" sagde Tom medlidende. „Satan higer

efter at faa Dig og sigte Dig som Hvede. Jeg beder til Herren for Dem. O, Misse Cassy, vend Dem til den kære Herre Jesus. Han kom for at opretholde de nedbrudte og trøste dem, som sørge."

Cassy stod tavs, medens store, tunge Taarer faldt fra hendes nedad vendte Øjne.

„Misse Cassy," sagde Tom i en tøvende Tone, efter et Øjeblik at have betragtet hende uden at sige noget, „kunde De blot komme bort herfra — naar det kun var muligt — vilde jeg raade Dem og Emmeline at forsøge derpaa; det vil sige, ifald De kan komme bort uden Blodskyld, ellers ikke."

„Vil Du forsøge det med os, Fader Tom?"

„Nej," svarede Tom; „der var en Tid, da jeg nok vilde have gjort det; men Herren har givet mig en Gerning at udføre blandt disse arme Sjæle, og jeg vil blive iblandt dem og bære mit Kors med dem, indtil Enden. Det er anderledes med Dem; det er en Snare for Dem; det er mere, end De kan bære — og De maa derfor helst se at komme bort, ifald De kan."

„Jeg ved ingen anden Vej, end gennem Graven," sagde Cassy. „Der gives ingen Fugl, intet Dyr, som ikke et eller andet Sted finder et Hjem; selv Slangerne og Alligatorerne have deres Smuthuller, hvori de kunne ligge og hvile sig; men for os gives der intet Hvilested. Ude i de forteste Moser ville deres Hunde støve os op og finde os. Alt og alle ere imod os; selv Dyrene tage Parti imod os — og hvorhen skulle vi vende os?"

Tom tav, omsider sagde han:

„Han, som frelste Daniel i Løvekulen, som frelste Børnene i den gloende Ovn, Han, som vandrede paa Havet og bød Vindene tie, Han lever endnu, og jeg har den Tro, at Han kan frelse Dem. Forsøg derpaa, og med hele min Kraft vil jeg bede for Dem."

I Følge hvilken sælsom aandelig Lov er det, at en Tanke, der længe er bleven overset og traadt under Fødder som en unyttig Sten, pludseligt blusser op med et nyt Lys, lig en funden Diamant?

Cassy havde ofte i hele Timer grublet over alle mulige eller sandsynlige Planer til Flugt og forkastet dem alle som haabløse og umulige; men i dette Øjeblik for en Plan

gennem hendes Hoved, saa simpel og let i alle dens Enkeltheder, at den vakte et fjernt Haab.

„Fader Tom, jeg vil forsøge paa det!“ sagde hun pludseligt.

„Amen!“ sagde Tom; „Herren staa Dig bi!“

Niogtredivte Kapitel.

Listen.

„Den ondes Veje ere som Mørke; han ved ikke, hvorover han snubler.“

Kvistetagen i det Hus, Legree beboede, var, ligesom de fleste andre Kvistetager, et stort, øde Rum, fuldt af Støv, Spindelvæv og gammelt Skramleri. Den formuende Familie, som havde beboet Huset i dets glimrende Dage, havde medbragt en hel Del pragtfuldt Bohave, hvoraf den havde taget noget med sig, medens andet var blevet staaende i mugne, uafbenyttede Værelser, eller blevet gemt paa dette Sted. En eller to umaadelige Pakkasser, hvori dette Bohave var blevet hidbragt, stode op til Væggen paa Kvisten, som havde et lille Vindu, gennem hvis smudsige Ruder et sparsomt, usikkert Lys faldt ind paa de højryggede Stole og støvede Borde, som engang havde set bedre Dage. Det var i det hele taget et uhyggeligt, spøgelseagtigt Sted; men hvor spøgelseagtigt det ogsaa var, manglede der dog ikke Sagn blandt de overtroiske Negere, som forøgede dets Rædsler. For nogle faa Aar siden havde en Negerinde, der havde paadraget sig Legrees Mishag, været indespærret der. Hvad der foregik der, sige vi ikke. Negerne plejede at hviske mørkt til hinanden derom; men det var bekendt, at en Dag blev den ulykkelige Skabnings Lig baaret ned derfra og begravet, og efter den Tid hed det sig, at Eder og Forbandelser og Lyden af voldsomme Slag hyppigt rungede gennem den gamle Kvist og blandede sig med Fortvivlelsens Stønnen og Jamren. Engang, da Legree tilfældigvis kom til at høre noget om disse Fortællinger, blev han rasende og svor, at den første, som igen

fortalte Historier om Kvisten, skulde faa Lejlighed til at erfare, hvorledes der var; thi han vilde lade ham lænke deroppe i otte Dage. Dette Vink var nok til at undertrykke al Snak, skønt den naturligvis ikke i mindste Maade svækkede Beretningens Troværdighed.

Efterhaanden blev Trappen, som førte op til Kvisten, og selv Gangen ud til denne Trappe skyet af alle i Huset, idet enhver var bange for at tale derom, og efterhaanden gik Sagnet næsten i Glemme. Det var pludseligt faldet Cassy ind at gøre Brug af den overtroiske Pirrelighed, der var saa stor hos Legree, som et Middel til hendes og hendes Ulykkessøsters Befrielse.

Cassys Soveværelse laa lige under Kvisten. En Dag foretog hun sig, uden iforvejen at have spurgt Legre derom, pludseligt med mange Ophævelser at flytte Bohavet fra dette Værelse til et andet, der laa laugt længere borte. De underordnede Tjenestefolk, som vare blevne satte til denne Flytning, løb frem og tilbage i den største Travlhed og Forvirring da Legree kom tilbage fra en Ridetur.

„Holla, Cassy!“ sagde Legree, „Hvad er der nu paa Færde?“

„Ingenting; jeg vil kun flytte ind i et andet Værelse,“ svarede Cassy tvært.

„Og hvorfor det, om jeg maa spørge?“ sagde Legree.

„Fordi jeg vil det,“ svarede Cassy.

„Fanden heller! Men hvorfor?“

„Aa, jeg kan nok lide at sove engaug imellem.“

„Sove! Hvad forhindrer Dig da fra at sove?“

„Det kunde jeg nok sige, hvis De vil høre det,“ svarede Cassy tørt.

„Tal ud, Du Tøjte!“

„Aa, det er intet. Det vil vist ikke forurolige Dem! Det er ikke andet, end en Stønnen og en Larmen som af Folk, der slaas og tumle sig omkring paa Gulvet oppe paa Kvisten fra Midnat til Daggry.“

„Folk oppe paa Kvisten!“ sagde Legree uroligt, men med en tvungen Latter; „Hvad skulde det være for Folk, Cassy?“

Cassy opløste sine skarpe, sorte Øjne og saa Legree i Ansigtet med et Udtryk, der gik ham til Marv og Ben, idet hun sagde: „Ja, Simon, hvem skulde de vel være? Gid De vilde sige mig det; thi De ved det sagtens!“

Med en Ed slog Legree efter hende med sin Ridepisk; men hun smuttede til Side, gik ud ad Døren og sagde, idet hun vendte sig om: „Vil De sove i det Værelse, kan De faa det altsammen at vide. De gør maaske bedst i at forsøge det!“ Og dermed lukkede hun øjeblikkeligt Døren i Laas.

Legree støjede og bandte og truede med at sprænge Døren, men betænkte sig dog og gik ind i Dagligstuen. Cassy saa, at Pilen havde truffet, og fra dette Øjeblik fortsatte hun ubønhørligt med største Behændighed de Konstgreb, hun havde begyndt paa.

I et Knastsul oppe paa Kvisten havde hun anbragt Halsen af en gammel Flaske saaledes, at der, naar det blæste det allermindste, kom den ynkeligste, klagende Lyd ud fra den, som i stærk Blæst blev til et formeligt Skrig, der for lettroende og overtroiske Øren let kunde synes at hidrøre fra Rædsel og Fortvivlelse.

Denne Lyd hørtes fra Tid til anden af Tjenestefolkene og genoplivede Erindringen om den gamle Spøgelsehistorie i dens fulde Kraft. En overtroisk, gysende Skræk syntes at opfylde Huset, og skønt ingen vovede at lade sig forlyde dermed for Legree, fandt han sig dog omgivet af den, som af en Dunstkres.

Ingen er saa overtroisk, som den ugudelige. Den Kristne beroliges ved Troen paa en vis, alt styrende Fader, hvis Nærværelse opfylder det ubestemte Rum med Lys og Orden; men for det Menneske, der har stødt Gud fra hans Trone, er Aandelandet i Sandhed med den hebræiske Digters Ord „et Mørkets Land og Dødens Skygge,“ uden nogen Orden, hvor Lyset er Mørke. For ham ere Liv og Død Enemærker for Gensærd og opfyldte af spøgelseagtige Skikkelser af ubestemt og skyggeagtig Frygt.

Det i Legree slumrende moralske Element var bleven vakt ved hans Sammenstød med Tom, vakt, men kun for at møde en bestemt Modstand af det ondes Magt; men alligevel var der en Efterklang og Rystelse af den mørke, indre Verden, som frembragtes ved hvert Ord, hver Bøn, hver Salme og virkede tilbage med overtroisk Frygt.

Cassys Indflydelse paa ham var af en sælsom og ejendommelig Natur. Han var hendes Herre, Tyran og Plageaand. Hun befandt sig, som hun helt vel vidste, aldeles og uden Mulighed af at slippe løs i hans Vold; og dog forholder det sig saaledes, at selv den raaeste Mand ikke kan leve i bestandig Omgang med en kraftig kvindelig Indflydelse, uden for en stor

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Del at blive beherſket af den. Da han købte hende, var hun, ſom hun havde ſagt, en kælent omdragen Kvinde, og da havde han uden Betænkelighed knuſt hende under ſin Raaheds Fod. Men da Tiden, nedværdigende Forhold og Fortvivlelſe havde forhærdet Kvindeligheden i hende og antændt de heftigere Lidenſkabers Ild, var hun til en vis Grad bleven hans Beherſkerinde, ſaa at han vekſelvis tyranniſerede og frygtede hende.

Denne Indflydelſe var bleven endnu mere trykkende og afgjort, efterat et delvis Vanvid havde givet hendes Ord og Færd et ſælſomt, troldomsagtigt, uroligt Præg.

Et Par Aftener efter hin Samtale ſad Legree i den gamle Dagligſtue ved et blusſende Baal, ſom udbredte et uſikkert Lys omkring i Værelſet. Det var en urolig, ſtormfuld Aften af det Slags, ſom fremkalder hele Hærſkarer af ubeſkrivelige Lyd i forfaldne, gamle Huſe. Vinduer klirrede, Skodder klapprede, Blæſten hylede, brummede og tudede i Kaminen og puſtede nu og da Røg og Aſke ud af den, ſom om en Legion af Aander ſkulde komme bagefter. Legree havde i flere Timer opgjort Beregninger og læſt Aviſer, medens Caſſy havde ſiddet i en Krog og gnavent betragtet Ilden. Legree lagde Aviſen fra ſig og da han ſaa en gammel Bog ligge paa Bordet, hvori han havde bemærket at Caſſy først paa Aftenen havde læſt, tog han den og begyndte at blade i den. Det var en af hine Samlinger af Fortællinger om blodige Mord, Spøgelſehiſtorier og overnaturlige Syner, der, ſkønt plumpt forfattede og udſtyrede med ſlette Billeder, have en ſælſom Tillokkelſe for den, der først begynder at læſe i dem.

Legree ſmilede og rømmede ſig haanligt, men læſte dog den ene Side efter den anden, indtil han tilſidſt med en Ed kaſtede Bogen fra ſig.

„Tror Du paa Spøgelſer, Caſſy?“ ſagde han, idet han tog Ildtangen og lagde Brændet i Kaminen til Rette. „Jeg troede, at Du havde en bedre Forſtand, end at en tom Lyd kunde ſkræmme Dig.“

„Det kan jo være det ſamme, hvad jeg tror,“ ſagde Caſſy tvært.

„Medens jeg for tilſøes, plejede mine Kammerater at prøve paa at gøre mig bange med deres Hiſtorier,“ ſage Legree; „men de kom ingen Vej dermed. Jeg er for ſejg, til at ſaadant Vrøvl ſkulde bide paa mig, figer jeg Dig.“

Caſſy ſad i Skyggen af ſin Krog og ſaa viſt paa ham.

Der var et sælsomt Lys i hendes Øjne, som stedse opfyldte Legree med Uro.

„Den Larm var ikke andet, end Rotterne og Blæsten," sagde Legree. „Rotter kunne gøre en Fandens Støj. Under: tiden kunde jeg høre dem nede i Lasten; og Blæsten, ja af Blæsten kan man gøre, hvad det skal være."

Cassy vidste, at Legree følte sig forurolliget af hendes Blik, og hun svarede derfor ikke, men sad og fæstede det paa ham med det samme, overnaturlige Udtryk, som før.

„Saa tal dog, Kvinde! Tror Du ikke ogsaa det?" sagde Legree.

„Kunne Rotter spadsere ned ad Trappen, gaa gennem Gangen og aabne en Dør, naar man har lukket den i Laas og sat en Stol for den," sagde Cassy, „og gaa lige hen til ens Seng og strække Haanden ud, saaledes?"

Cassy holdt sine tindrende Øjne fæstede paa Legree, medens hun talte, og han stirrede paa hende som et Menneske, der plages af Mareridt, indtil han, da hun sluttede med at lægge sin iskolde Haand paa hans, sprang op med en Ed.

„Kvinde, hvad mener Du? Har nogen gjort det?"

„O nej, naturligvis — har jeg sagt, at de gjorde det?" sagde Cassy med et Smil af isnende Haan.

„Men — har — har Du virkeligt set det? — Naa, Cassy, hvad er det? Tal ud!"

„De kan jo selv lægge Dem der," sagde Cassy, „ifald De vil have det at vide."

„Kom det fra Kvisten, Cassy?"

„Det — hvilket?" sagde Cassy.

„Jh, det, Du før fortalte om —."

„Jeg fortalte Dem ikke noget," sagde Cassy med tvær Gnavenhed.

Legree gik uroligt op og ned ad Gulvet.

„Jeg vil have denne Ting undersøgt. Endnu i Aften vil jeg se efter. Jeg vil tage mine Pistoler —"

„Ja," sagde Cassy, „sov i det Værelse; det kunde jeg have Lyst til at se Dem gøre. Skyd Deres Pistoler af — gør det!"

Legree stampede i Gulvet og bandede heftigt.

„Band ikke," sagde Cassy; „De kan ikke vide, hvem der hører Dem. Tys! Hvad var det?"

„Hvilket?" sagde Legree og for sammen.

Et gammelt, plumpt Nyrnberger Ur, som stod i et Hjørne af Stuen, begyndte langsomt at slaa Tolv. Af en eller anden Grund talte eller rørte Legree sig ikke; en uforklarlig Skræk bemægtigede sig ham, medens Cassy, med en skarp, spottende Glans i sine Øjne, stod og saa paa ham og talte Slagene.

„Tolv; nu vel, nu faa vi at se," sagde hun, idet hun vendte sig om og lukkede Døren op til Gangen, og blev staaende, som om hun lyttede.

„Tys! Hvad er det?" sagde hun, opløftende sin Finger.

„Det er kun Blæsten," sagde Legree; „hører Du ikke, hvor fordømt den tuder?"

„Kom herhen, Simon," sagde Cassy, hviskende, idet hun lagde sin Haand paa hans og førte ham hen til Trappen; „ved De, hvad det er? Tys!"

Et vildt Skrig buldrede ned ad Trappen. Det kom fra Kvisten. Legrees Knæ sloge imod hinanden; hans Ansigt blev blegt af Skræk.

„Er det ikke bedst, at De henter Deres Pistoler?" sagde Cassy med et Haansmil, som bragte Legrees Blod til at stivne. „Det er paa Tiden, at den Ting bliver undersøgt. Gid De vilde gaa derop; de ere ved det."

„Jeg gaar ikke!" sagde Legree med en Ed.

„Hvorfor ikke? Der gives jo ingen Spøgelser; kom!" Og Cassy hoppede leende op ad Vindeltrappen og saa sig tilbage efter ham. „Kom med!"

„Jeg tror, Du er den skinbarlige Satan!" sagde Legree. „Kom tilbage, Du Heks — kom tilbage, Cass. Du maa ikke gaa."

Men Cassy lo vildt og skyndte sig bort. Han hørte hende aabne de Døre, som førte op paa Kvisten. Et heftigt Vindstød strømmede ned og slukkede Lyset, han havde i Haanden, og med Vindstødet fulgte nogle frygtelige, overnaturlige Skrig; de syntes at blive ham raabte lige ind i Øret.

Legree flygtede som en affindig ind i Dagligstuen, og kort efter kom ogsaa Cassy derind, bleg, rolig og kold som en Hævnens Aand og med den samme frygtelige Ild i sine Øjne som før.

„Nu er Du vel bleven overbevist, haaber jeg?" sagde hun.

„Gid Du faa en Ulykke, Cassy!" sagde Legree.

„Hvorfor det?" spurgte Cassy. „Jeg gik kun op og luk-

kede Dørene. Hvad tror De vel, Simon, at der kan være i Vejen med den Kvist?“ sagde hun.

„Det kommer ikke Dig ved,“ svarede Legree.

„Naa, ikke det? Godt,“ svarede Cassy; „i alt Fald er jeg glad ved, at jeg ikke sover underneden den.“

I Forventning om, at det vilde blæse op den Aften, havde Cassy været ovenpaa og aabnet Kvistvinduet, og i det Øjeblik Dørene bleve lukkede op, var der naturligvis opstaaet Træk, hvorved Lyset pustedes ud.

Dette kan tjene som en Prøve paa det Spil, Cassy blev ved at drive med Legree, indtil han tilsidst hellere vilde have stukket sit Hoved ind i Gabet paa en Løve, end undersøgt Kvisten. Men imidlertid samlede Cassy der om Natten, medens alle andre sov, langsomt og omhyggeligt et Forraad af Levnetsmidler, som kunde vare i nogen Tid, ligesom hun ogsaa flyttede det ene af sine og Emmelines Klædningsstykker derop efter det andet. Da alt var kommet i Stand, ventede de kun paa en gunstig Lejlighed til at udføre deres Plan.

Ved at lokke for Legree og benytte sig af et Anfald af Godmodighed hos ham havde Cassy faaet ham til at tage hende med til en nærliggende By, som laa lige ved den røde Flod. Med en til næsten overnaturlig Klarhed skærpet Hukommelse indprægede hun sig enhver Bøjning af Vejen og beregnede i Tankerne, hvor lang Tid der vilde behøves til at tilbagelægge den.

Vore Læsere kunne maaske have Lyst til at kaste et Blik bag Kulisserne i det Øjeblik, da alle Forberedelserne vare trufne, og være Vidner til Udførelsen af det endelige Skridt.

Det var snart Aften. Legree havde været fraværende i et Besøg paa en Naboplantage. I mange Dage havde Cassy været usædvanligt mild og føjelig af sig, og Legree og hun havde tilsyneladende staaet paa den bedste Fod med hinanden. For Tiden kunne vi se hende og Emmeline inde i den sidstnævntes Værelse, ivrigt beskæftigede med at pakke to smaa Bylter sammen.

„Saa, nu ere de store nok,“ sagde Cassy. „Tag nu Din Hat paa, og lad os komme af Sted; nu er det netop den rette Tid.“

„Men man kan jo endnu se os,“ indvendte Emmeline.

„Det skal man ogsaa,“ svarede Cassy koldblodigt. „Indser Du ikke, at det bliver nødvendigt, at vi lade dem gøre Jagt

paa os? Til den Ende ville vi liſte os ud ad Bagdøren og løbe forbi Hytterne, hvor Sambo og Quimbo nok ville faa Øje paa os. De forfølge os da, og vi ſkynde os ud i Moſen; thi da kunne de ikke gaa videre, førend de have været tilbage og ſluppet Hundene løſe og taget andre Forholdsregler, og medens de ſaa løbe om i Taaget og falde over hinanden, ſom de altid gøre, ſnige Du og jeg os hen til Bækken, ſom løber bag om Huſet, og vade hen ad den, indtil vi komme ligeoverfor Bagdøren. Derved ville Hundene tabe Sporet, da Færten ikke holder ſig i Vandet. Enhver vil ile ud af Huſet for at ſøge efter os, og imidlertid ſmutte vi ind ad Bagdøren og op paa Kviſten, hvor jeg har redt en god Seng i en af de ſtore Kaſſer. Vi maa holde os ſkjulte i længere Tid oppe paa Kviſten; thi jeg kan forſikkre Dig, han vil ſætte Himmel og Jord i Bevægelſe for at faa fat paa os. Han vil forſamle en Del af de gamle Opſynsmænd fra de andre Plantager og foranſtalte en ſtor Jagt, og de ville gennemſtrøjfe hver Tomme af Moſen. Han praler jo af, at ingen endnu er ſluppen fra ham, og lad ham derfor jage ſaa meget, han lyſter."

„Hvor Du dog har udtænkt alting godt, Caſſy!" ſagde Emmeline. „Hvem andre, end Du, vilde vel have fundet paa ſligt?"

Der laa hverken Glæde, eller Overmod i Caſſys Øjne; kun en fortvivlet Beſtemthed.

„Kom," ſagde hun, idet hun rakte Emmeline ſin Haand.

De to Flygtninge ſmuttede lydløſt ud fra Huſet og ſkyndte ſig gennem Aftenens tættere blivende Skygger forbi Hytterne. Den opgaaende Maane, der ſtod ſom et Segl af Sølv paa den veſtlige Himmel, forhalede Nattens Komme en Smule. Da de vare ganſke tæt ved Udkanten af de Moſer, ſom omringede Plantagen, hørte de, aldeles ſom Caſſy havde ventet det, en Stemme, der raabte til dem, at de ſkulde blive ſtaaende. Det var imidlertid ikke Sambo, men Legree, der forfulgte dem med heftige Forbandelſer. Ved Lyden af hans Røſt veg Emmelines ſvagere Mod, og idet hun greb Caſſys Arm ſagde hun: „O Caſſy, jeg er nærved at beſvime!"

„Gør Du det, dræber jeg Dig!" ſagde Caſſy og trak en lille, blank Dolk, ſom hun ſvang for den unge Piges Øjne.

Denne Bevægelſe opfyldte ſin Henſigt. Emmeline beſvimede ikke, og det lykkedes hende og Caſſy at komme ud i en Del af

Moselabyrinten, der var saa tyk og mørk, at Legree maatte opgive ethvert Haab om at forfølge, indtil han fik Hjælp.

„Naa," sagde han med en raa Fnisen, „i alt Fald have de da nu selv hildet sig i en Snare — det Pak! De ere mig sikre nok og de skulle komme til at bøde for det! — Holla der! Sambo, Quimbo, alle Mand!" raabte Legree, da han kom hen til Hytterne, hvorhen Mandfolkene og Fruentimmerne vare i Begreb med at vende tilbage fra deres Arbejde. „Der er to Flygtninge ude i Mosen. Den Neger, der fanger dem, skal faa fem Dollars. Slip Hundene løse! Slip Tiger og Fury og de andre løse!"

Denne Efterretning fremkaldte en øjeblikkelig Bevægelse. Mange af Mandfolkene sprang ivrige frem for at tilbyde deres Tjeneste, enten i Haab om Belønningen, eller drevne af den krybende Underdanighed, der er en af Slaveriets fordærveligste Følger. Nogle løbe een, andre en anden Vej, nogle hentede Fakler af Fyrretræ, andre løsnede Hundene, hvis hæse, vilde Gøen ikke lidet forøgede Tummelen.

„Skulle vi skyde dem, Massa, ifald vi ikke kunne fange dem?" spurgte Sambo, hvem hans Herre rakte en Riffel.

„Du maa gerne skyde efter Cass, hvis Du har Lyst; det er paa Tiden, at hun gaar Fanden i Vold, hvor hun hører hjemme; men ikke efter Pigen," svarede Legree. „Men rap Jer nu, Drenge. Fem Dollars til den, der fanger dem, og et Glas Brændevin til hver af Jer, hvorledes det saa gaar."

Ved Skinnet af de blussende Fakler og under Hujen og Skrigen og vild Gøen af Mennesker og Dyr drog hele Banden ned til Mosen, fulgt i nogen Afstand af samtlige Tjenestefolk oppe fra Huset, der følgeligt var aldeles forladt, da Cassy og Emmeline igen smuttede ind i det ad Bagdøren. Deres Forfølgeres Raaben og Hujen opfyldte endnu stedse Luften, og fra Dagligstuevinduerne kunde Cassy og Emmeline se dem sprede sig med deres Fakler langs med Udkanten af Mosen.

„Se der," sagde Emmeline til Cassy, „Jagten begynder! Se, hvor Lysene hoppe omkring! Hør! Hundene! Hører Du ikke? Vare vi derude, vilde vore Udsigter til Flugt ikke være en Øre værd. O, lad os for Guds Skyld skjule os hurtigt!"

„Vi behøve ikke at skynde os," sagde Cassy roligt; „de ere alle ude for at deltage i Jagten; den er Aftenens Morskab. Naar Tid er, skulle vi nok gaa ovenpaa. Men først," tilføjede hun, idet hun ganske koldblodigt tog en Nøgle ud af Lommen

paa en Frakke, som Legree i sit Hastværk havde slængt fra sig, „først vil jeg tage noget til at betale vor Rejse med.“

Hun aabnede Pulten og tog en Pakke Banknoter, som hun i en Hast talte.

„O nej, lad os ikke gøre det!“ sagde Emmeline.

„Ikke?“ svarede Cassy, „Hvorfor ikke? Vil Du, at vi for skulle sulte ihjel i Moserne, end have saa meget, at vi kunne betale vor Rejse til de frie Stater? Penge gøre alt, mit Barn!“ Og med disse Ord stak hun Pengene ned paa sit Bryst.

„Det er jo at stjæle,“ sagde Emmeline med en bedrøvet Hvisken.

„Stjæle!“ svarede Cassy med en haanlig Latter. „De, som stjæle Legemer og Sjæle, have ikke noget at lade os høre. Enhver af disse Banknoter er stjaalen, stjaalen fra ulykkelige, forsultne, svedende Skabninger, der tilsidst maa fare til Helvede for hans Skyld. Jo, han skulde tale om at stjæle! Men kom, nu er det bedst, at vi gaa op paa Kvisten; jeg har et Forraad af Lys deroppe og nogle Bøger til at fordrive Tiden med. Du kan være ganske rolig for, at de ikke ville søge efter os der. Men gøre de det alligevel, skal jeg lege Spøgelse med dem.“

Da Emmeline var kommen op paa Kvisten, saa hun, at en umaadeligt stor Kasse, hvori nogle svære Stykker Bohave i sin Tid vare blevne førte herhid, var bleven vendt om paa Siden, saa at Aabningen vendte ind mod Væggen, eller rettere sagt mod Skraaningen af Taget. Cassy tændte en lille Lampe, og derpaa krøbe de ind under Taget og toge Plads inde i Kassen; den var belagt med et Par smaa Madratser og nogle Puder, og tæt ved den stod en anden mindre Kasse, der var fuld af Lys, Levnetsmidler og alle de til deres Rejse nødvendige Klædningsstykker, som Cassy havde pakket sammen i Bylter af et forbavsende lille Omfang.

„Se,“ sagde Cassy, idet hun hængte Lampen paa en lille Krog, som hun til den Ende havde banket ind i Siden af Kassen, „dette skal for Øjeblikket være vort Hjem. Hvorledes synes Du om det?“

„Er Du vis paa, at de ikke ville komme og ransage Kvisten?“

„Det gad jeg se Simon Legree gøre,“ svarede Cassy. „Nej, han vil sandelig være glad ved at kunne holde sin Næse

herfra. Og hvad Tjenestefolkene angaar, da ville de før lade sig skyde, end vise deres Ansigter her."

Noget beroliget, lænede Emmeline sig op til sin Pude og spurgte uskyldigt:

„Hvad mente Du, Cassy, da Du sagde, at Du vilde dræbe mig?"

„Jeg vilde forhindre Dig fra at besvime," svarede Cassy, „og det lykkedes mig. Og nu siger jeg Dig, Emmeline, at Du maa fatte den faste Beslutning ikke at besvime, der maa saa komme, hvad der vil; det behøves aldeles ikke. Havde jeg ikke forebygget det, vilde Du maaske nu have befundet Dig i denne Uslings Vold."

Emmeline gøs.

De forbleve bægge tavse i nogen Tid. Cassy beskæftigede sig med en fransk Bog, medens Emmeline, overvældet af Mathed, faldt i en Slummer og sov en Tid lang, indtil hun vaktes af høje Skrig og Raab, Hovslag og Hundegøen. Hun for op med et dæmpet Skrig.

„Det er kun Jagten, der kommer tilbage," sagde Cassy koldblodigt. „Se ud gennem dette Knasthul. Ser Du dem ikke alle dernede? Simon har opgivet det for i Aften. Se, hvor hans Hest er fuld af Dynd af at have stampet omkring ude i Mosen, og Hundene se ogsaa temmelig forknytte ud. Aa, min gode Herre, Du kommer til at prøve den Spas mere, end en Gang; Vildtet er der ikke!"

„O, sig ikke et Ord!" sagde Emmeline; „Hvad om de hørte Dig?"

„Høre de noget, ville de kun blive saa meget desto begærligere efter at holde sig borte herfra," svarede Cassy. „Det har ingen Fare; vi kunne gøre saa megen Støj, vi lyste; det vil kun forhøje Effekten."

Omsider tilvejebragte Midnattens Stilhed Rolighed i Huset. Forbandende sit Uheld og sværgende at tage en grusom Hævn den næste Dag, gik Legree til Sengs.

Fyrretyvende Kapitel.

Martyren.

Den længste Vej faar Ende, den sørgeligste Nat varer kun til Morgenens Komme. En evig, ubønhørlig Flugt af Øjeblikke driver uophørligt de ondes Dag en evig Nat og de retfærdiges Nat en evig Dag i Møde. Vi have vandret saa langt med vor Ven i Slaveriets Dal, først over blomsterklædte Marker af Fred og gode Dage og derpaa gennem hjerteskærende Skilsmisser fra alt, hvad der er Menneskет dyrebart. Vi have dvælet med ham paa en solklar Ø, hvor ædelmodige Hænder skjulte hans Lænker med Blomster; og endeligt have vi fulgt ham derhen, hvor den sidste Straale af jordisk Haab forvandledes til Nat, og set, hvorledes den usynliges Himmelhvælving blussede af Stjerner af en ny og betydningsfuld Glans over det jordiske Mørke.

Morgenstjernen staar nu over Bjærgenes Toppe, og Vindpust og Luftninger, ikke fra Jorden, forkynde, at Dagens Porte ere ved at aabne sig.

Cassys og Emmelines Undvigelse havde i højeste Grad opirret Legrees alt iforvejen harmfulde Siud, og hans Raseri ramte, som det var at vente, Toms værgeløse Hoved. Da han ilfærdigt forkyndte sine Slaver hint Budskab, havde der vist sig en pludselig Tindren i Toms Øjne, hans Hænder havde pludseligt hævet sig mod Himlen, og dette var ikke undgaaet hans Opmærksomhed. Han saa, at han ikke indfandt sig ved Forfølgernes Stævne, og tænkte et Øjeblik paa at tvinge ham dertil, men da han af Erfaring kjendte hans Ubøjelighed, naar det blev ham befalet at deltage i en eller anden Unemneskelighed, vilde han i sit Hastværk ikke standse for at indlade sig i en Strid med ham.

Tom blev derfor tilbage med nogle faa, der af ham havde lært at bede, og opsendte Bønner for Flygtningenes Frelse.

Da Legree kom skuffet og opbragt tilbage, begyndte hele hans Sjæls længe nærede Had til hans Slave at antage en dræbende og fortvivlet Skikkelse. Havde dette Menneske ikke trodset ham — stadigt, kraftigt, uimodstaaeligt — lige siden han havde købt ham? Var der ikke en Aand i ham, der, saa tavs den ogsaa var, brændte ham som Fordærvelsens Ild?

„Jeg hader ham?“ sagde Legree den Nat, medens han sad overende i sin Seng. „Jeg hader ham! Og er han ikke min Ejendom? Kan jeg ikke gøre med ham, hvad jeg vil? Hvo skulde vel forhindre det, gad jeg vide?“ Og Legree knyttede sin Næve og rystede den, som om han holdt noget i den, han kunde rive i Stykker.

Men paa den anden Side var Tom en tro, værdifuld Tjener, og skønt han kun hadede ham saa meget desto mere derfor, var dette Hensyn dog ligesom et Slags Baand paa ham.

Den næste Morgen besluttede han endnu ikke at sige noget, men at samle et Jagtselskab fra Naboplantagerne med Bøsser og Hunde, omringe Mosen og drive Jagten systematisk. Lykkedes den, godt; hvis ikke, vilde han kalde Tom for sig og — han bed Tænderne sammen, og hans Blod kogte — da vilde han kue denne Karl, eller — der lød en rædsom Hvisken i hans Indre, hvortil hans Sjæl gav sit Ja.

Man siger, at Herrens Interesse er et tilstrækkeligt Værn for Slaven. I sin affindige Viljes Raseri sælger Mennesket med fuld Bevidsthed og aabne Øjne sin egen Sjæl til Djævelen for at naa sine Formaal; vil det da være mere omhyggeligt for sin Næstes Legeme?

„Naa,“ sagde Cassy den næste Dag oppe paa Kvisten, idet hun spejdede gennem Knasthullet. „Jagten skal i Dag atter gaa for sig!“

Tre eller fire Ryttere tumlede deres Heste paa Pladsen udenfor Huset, og et Par Kobler fremmede Hunde kæmpede med Negere, der holdt dem, og gøede og snærrede ad hinanden.

To af Mændene ere Opsynsmænd fra Plantager i Nabolaget, og de andre nogle af Legrees Værtshuskammerater fra en nærliggende By, der vare komne af Interesse for Jagten. En Samling af styggere Ansigter kunde man ikke let tænke sig. Legree skænkede rigeligt Brændevin rundt iblandt dem, ligesom ogsaa blandt de Negere, som fra de forskellige Plantager vare blevne kommanderede til denne Tjeneste; thi det var en Regel at gøre ethvert saadant Pligtarbejde saa meget som muligt til en Fest for Negerne.

Cassy lagde Øret til Knasthullet, og da Morgenblæsten stod lige paa Huset, kunde hun høre en hel Del af Samtalen. Et alvorligt, spottende Smil udbredte sig over hendes mørke, strenge Ansigt, medens hun lyttede og hørte dem inddele Reviret, tale om Hundenes større og mindre Dygtighed, give Befalinger

om at skyde og om hvorledes Desertørerne skulde behandles, naar de fangedes.

Cassy trak sig tilbage, foldede med opad vendte Øjne sine Hænder og sagde: „O, store almægtige Gud! Vi ere alle Syndere, men hvad have vi gjort mere, end alle andre i Verden, at vi skulle behandles saaledes?“

Der laa et frygteligt Alvor i hendes Ansigt og Stemme, medens hun talte.

„Var det ikke for Din Skyld, Barn,“ sagde hun, idet hun saa paa Emmeline, „vilde jeg gaa ud til dem og takke den af dem, som vilde skyde mig ned; thi hvad vil Friheden gavne mig? Kan den give mig mine Børn tilbage, eller gøre mig til, hvad jeg før var?“

I sin barnlige Enfold blev Emmeline halvt bange for Cassys mørke Stemning. Hun saa forskrækket ud, men svarede ikke. Hun tog kun hendes Haand med en venlig, kærtegnende Bevægelse.

„Lad være!“ sagde Cassy og søgte at trække sin Haand til sig; „Du faar mig til at elske Dig, og jeg vil ikke mere elske noget!“

„Stakkels Cassy,“ sagde Emmeline, „vær ikke saaledes til Mode! Giver Herren os Friheden, vil han maaske ogsaa give Dig Din Datter tilbage; i alt Fald vil jeg være Dig i Datters Sted! Jeg ved, at jeg aldrig mere faar min stakkels gamle Moder at se! Jeg vil elske Dig, Cassy, hvad enten Du elsker mig eller ikke.“

Den blide, barnlige Aand sejrede. Cassy satte sig ved Siden af hende, lagde sin Arm om hendes Hals og strøg hendes bløde, brune Haar; og da undrede Emmeline sig over den pragtfulde Skønhed af hendes Øjne, der nu formildedes af Taarer.

„O, Em,“ sagde Cassy, „jeg har hungret, jeg har tørstet efter mine Børn, og mine Øjne svigte mig af Længsel efter dem! Her, her,“ sagde hun og slog sig for Brystet, „er alt øde, alt tomt! Vilde Gud give mig mine Børn tilbage, da kunde jeg bede!“

„Du maa stole paa ham, Cassy,“ sagde Emmeline; „han er vor Fader!“

„Hans Vrede er over os,“ svarede Cassy; „han har vendt sig bort i Fortørnelse.“

„Nej, Cassy, han vil være god imod os! Lad os haabe paa ham," sagde Emmeline. „Jeg har stedse haft Haab."

* * *

Jagten var langvarig, livlig og grundig, men uheldig, og med en alvorlig, spydig Hoveren saa Cassy ned paa Legree, da han, træt og modfalden, steg af sin Hest.

„Hør, Quimbo," sagde han, idet han kastede sig paa en Sofa i Dagligsten, „gaa nu og hent mig denne Tom herop! Det gamle Dyr ligger paa Bunden af det hele, og jeg vil have det ud af hans gamle sorte Skind, eller ogsaa vil jeg vide hvorfor!"

Skønt Sambo og Quimbo hadede hinanden indbyrdes, vare de dog enige om ikke at hade Tom mindre oprigtigt. Legree havde straks fortalt dem, at han havde købt ham for at bruge ham som et Slags Overopsynsmand, naar han selv var fraværende; og dette havde avlet en Uvilje fra deres Side, der var tiltagen hos deres nedværdigende og slaviske Naturer, da de bemærkede, at han havde paadraget sig deres Herres Mishag. Quimbo gik derfor beredvilligt for at udføre den ham givne Befaling.

Tom hørte Budskabet med et anelsesfuldt Hjerte; thi han kendte hele Planen til Flygtningenes Undvigelse og vidste, hvor de nu holdt sig skjulte; han kendte den Mands ubarmhjertige Sind, med hvem han havde at gøre, og hans despotiske Magt. Men han følte sig stærk nok i Gud til hellere at gaa Døden i Møde, end at forraade de hjælpeløse.

Han satte sin Kurv hen i Rækken og sagde, idet han vendte sine Øje mod Himlen: „I dine Hænder befaler jeg min Aand! Du har genløst mig, o Du Sandhedens Herre og Gud!" og gav derpaa roligt efter for det raa, dyriske Tag, hvormed Quimbo greb ham.

„Ja, ja!" sagde Kæmpen, idet han slæbte ham af Sted, „Nu vil Du faa Kærligheden at finde! Massa er rigtigt opsat paa Dig, kan jeg fortælle Dig! Denne Gang hjælper der ingen Udflugter? Nu vil Du faa at se, hvor godt det er at hjælpe Massas Negere til at løbe bort! Pas kun paa, hvor det vil gaa Dig!"

Af disse vilde Ord naaede intet dette Øre; en højere Stemme sagde der: „Frygt ikke for dem, der ihjelslaa Legemet,

og intet mere kunne gøre." Nerverne og Benene i denne ulykkelige Mands Legeme dirrede ved disse Ord, ligesom berørte af Guds Finger, og han følte tusinde Sjæles Styrke i een. Undervejs syntes Træerne og Hytternne, hans Trældoms Hytter, hele Skuepladsen for hans Fornedrelse at hvirvle forbi ham, ligesom Landskabet forbi den kørende Vogn. Hans Sjæl bævede, hans Hjem var i Sigte, og Befrielsens Time syntes at være forhaanden.

„Naa, Tom," sagde Legree, idet han gik hen og tog ham barsk ved Kraven og talte gennem Tænderne i et Anfald af heftigt Raseri, „ved Du, at jeg har besluttet at slaa Dig ihjel?"

„Det er meget sandsynligt, Massa," svarede Tom roligt.

„Jeg har," sagde Legree med barsk, frygteligt Alvor, „fast besluttet det, med mindre Du vil sige mig, hvad Du ved om disse Tøse."

Tom tav.

„Kan Du ikke høre?" sagde Legree og stampede i Jorden med en Brølen som en opbragt Løve. „Tal!"

„Jeg har intet at sige, Massa," svarede Tom med en langsom, fast, sindig Udtale.

„Vover Du at sige mig, Du sorte Kristen, at Du intet ved?" spurgte Legree.

Tom tav.

„Tal!" tordnede Legree og slog rasende til ham. „Ved Du intet?"

„Jo, Massa, men jeg kan ikke sige noget. Jeg kan dø!"

Legree trak Vejret dybt og tog, idet han undertrykte sit Raseri, Tom ved Armen, holdt sit Ansigt næsten lige hen til hans og sagde med frygtelig Stemme: „Hør, Tom, Du tror, at fordi jeg tidligere har ladet Dig slippe, mener jeg ikke, hvad jeg siger; men denne Gang har jeg taget min Beslutning og beregnet Omkostningerne. Du har bestandigt budt mig Trods; men nu vil jeg enten overvinde Dig, eller slaa Dig ihjel, en af Delene. Jeg vil tælle hver Blodsdraabe, der er i Dig, og tappe dem ud af Dig, een for een, indtil Du giver efter!"

Tom saa op paa sin Herre og svarede: „Massa, var De syg, eller ulykkelig, eller nær ved at dø, vilde jeg *give* Dem mit Hjerteblod, og kunde alle de Blodsdraaber, der ere i dette usle gamle Legeme, frelse Deres kostbare Sjæl, vilde jeg give dem ligesaa beredvilligt hen, som Herren hengav sit Blod for mig. O, Massa, bring ikke denne store Synd over Deres

Sjæl! Den vil blive til større Skade for Dem, end for mig! Gør det værste, De kan gøre; min Nød vil snart være forbi; men gør De ikke Bod, vil Deres aldrig faa Ende!"

Ligesom en sælsom Klang af himmelsk Musik, som høres under Mellemrummene mellem Stormens Vindstød, foranledigede dette Udbrud af Følelse en øjeblikkelig, dyb Pavse. Legree forfærdedes og blev staaende og saa paa Tom, og Stilheden var saa stor, at det gamle Urs Dikken kunde høres medens det med tavse Slag ligesom afmaalte de sidste Øjeblikke til Naade og Omvendelse for dette forhærdede Hjerte.

Det varede kun nogle Sekunder; kun en tøvende Pavse — kun een ubestemt, angrende Spænding — og det ondes Aand vendte tilbage med syvfoldig Heftighed, og skummende af Raseri, strakte Legree sit Offer til Jorden.

* * *

Grusomme og blodige Optrin oprøre vort Øre og Hjerte. Hvad Mennesket har Kraft til at gøre, har Mennesket ikke Kraft til at høre. Hvad den menneskelige, den kristelige Broder maa lide, kan ikke fortælles os i vort Lønkammer, saaledes sønderriver det Sjælen! Og dog, o mit Fødeland, ske disse Ting i Skyggen af Dine Love! O, Kristus, Du ser dem og tier:

Men i gamle Dage var der Een, hvis Lidelser forvandlede et Redskab for Pinsler, Fornedrelse og Skændsel til et Sindbillede paa Herlighed, Ære og udødeligt Liv, og hvor hans Aand er til Stede, kunne hverken vanærende Slag, Blod eller Forhaanelser gøre den Kristnes sidste Kamp mindre herlig.

Var han alene hin lange Nat, medens hans modige, kærlige Aand holdt ud imod Kvaler og raa Hudflettelser i hint gamle Skur?

Nej! Ved hans Side stod Een, set alene af ham, „lignende Guds Søn."

Ogsaa Fristeren stod ved hans Side, forblindet af en rasende, egenmægtig Vilje, og opfordrede ham hvert Øjeblik til at undgaa denne Kvide ved at forraade de uskyldige. Men det modige, trofaste Hjerte stolede trygt paa den evige Klippe. Som sin Herre vidste han, at naar han forraadte andre, kunde han ikke frelse sig selv; ej heller kunde den yderste Nød afpresse ham andre Ord, end Bønnens og hellig Tillids.

„Det er næsten forbi med ham, Massa," sagde Sambo, der mod sin Viljes rørtes af sit Slagtoffers Taalmodighed.

„Bliv ved, til han giver sig! Slaa løs paa ham, slaa løs paa ham!" raabte Legree. „Jeg vil have hver eneste Draabe Blod ud af hans Krop, med mindre han tilstaar!"

Tom slog Øjnene op og saa paa sin Herre: „I arme, ulykkelige Skabninger," sagde han, „nu kunne I ikke tilføje mig mere ondt; jeg tilgiver Eder af min ganske Sjæl!" og han faldt i en dyb Besvimelse.

„Nu tror jeg, min Sjæl, at han omsider har faaet nok," sagde Legree, idet han traadte hen for at se paa ham. „Ja han har! Endeligt er da Munden bleven lukket paa ham; det er dog i det mindste een Trøst!"

Ja, Legree; men hvo skal bringe hin Stemme i Din Sjæl til Tavshed, denne Sjæl, for hvilken Anger, Bønner, Haab ere forgæves, den Sjæl, i hvilken den Ild, som aldrig skal slukkes, allerede brænder?"

Men det var dog endnu ikke ganske forbi med Tom. Hans forunderlige Ord og fromme Bønner havde gjort et dybt Indtryk paa de raa Negere, der havde ladet sig bruge som Grusomhedens Redskaber imod ham, og saasnart Legree var gaaet, løftede de ham ned og søgte i deres Uvidenhed at kalde ham til Live igen, som om dette var en Tjeneste, de viste ham.

„Vi have vist begaaet en skrækkelig Synd," sagde Sambo; „haaber, at Massa, og ikke vi, kommer til at svare for den."

De vaskede hans Saar, skaffede et tarveligt Leje af Bomuldsaffald tilveje, som han kunde ligge paa, og en af dem listede sig op til Husel og bad Legree om noget Brændevin under Paaskud af, at han var træt og selv trængte til det. Han kom tilbage med det og hældte det i Munden paa Tom.

„O, Tom," sagde Quimbo, „vi have været skrækkeligt onde imod Dig!"

„Jeg tilgiver Eder af mit ganske Hjerte!" svarede Tom mat.

„O, Tom, sig os, hvem Jesus er," sagde Sambo, „den Jesus, som saaledes har staaet Dig bi hele Natten. Hvem er han?"

Dette Ord vakte den bortvigende, daanende Aand. Han udtalte nogle kraftige Sætninger om hint vidunderlige Væsen, hans Liv, hans Død, hans evige Nærværelse og Magt til at frelse.

De græd, bægge disse to vilde Mennesker.

„Hvorfor hørte jeg aldrig før dette?“ sagde Sambo; „Men jeg tror! Jeg kan ikke andet! Herre Jesus, forbarm Dig over os!“

„Arme Skabninger!“ sagde Tom, „Jeg vil gerne bære alt, hvad jeg har lidt, naar det blot kan føre Eder til Kristus! O, Herre, jeg beder Dig, skænk mig endnu disse to Sjæle!“

Denne Bøn blev hørt!

Etogfyrretyvende Kapitel.

Den unge Herre.

To Dage senere kørte en ung Mand i en let Vogn op gennem Alleen af Kina Træerne og sprang, idet han hastigt lagde Tømmen paa Hestens Hals ned og spurgte om Stedets Ejermand.

Denne unge Mand var George Shelby, og for at vise, hvorledes det gik til, at han kom her, maa vi gaa noget tilbage i vor Fortælling.

Miss Ophelias Brev til Mrs. Shelby var ved et eller andet Uheld blevet opholdt et Par Maaneders Tid paa et afsides Posthus, førend det naaede sit Bestemmelsessted, og førend det modtoges, var Tom naturligvis forsvunden i de fjerne Moser ved den røde Flod.

Mrs. Shelby læste Efterretningen med den dybeste Bekymring, men at foretage noget som helst Skridt umiddelbart efter dens Modtagelse var hende en Umulighed. Hun maatte dengang pleje sin syge Mand, som laa og fantaserede i en Feberkrisis, og Master George Shelby, som i den forløbne Tid var fra en Dreng vokset op til et højt ungt Menneske, var hendes Medhjælper og eneste Støtte med Hensyn til hendes Mands Anliggender. Miss Ophelia havde brugt den Forsigtighed at meddele dem Navnet paa den Sagfører, der havde med St. Clares Bo at gøre, og det eneste, som under disse Forhold var muligt, var at skrive til ham for at erholde yderligere Oplysninger. Mrs. Shelbys pludselige Død nogle faa Dage efter udelukkede naturligvis for en Tid enhver anden Interesse.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

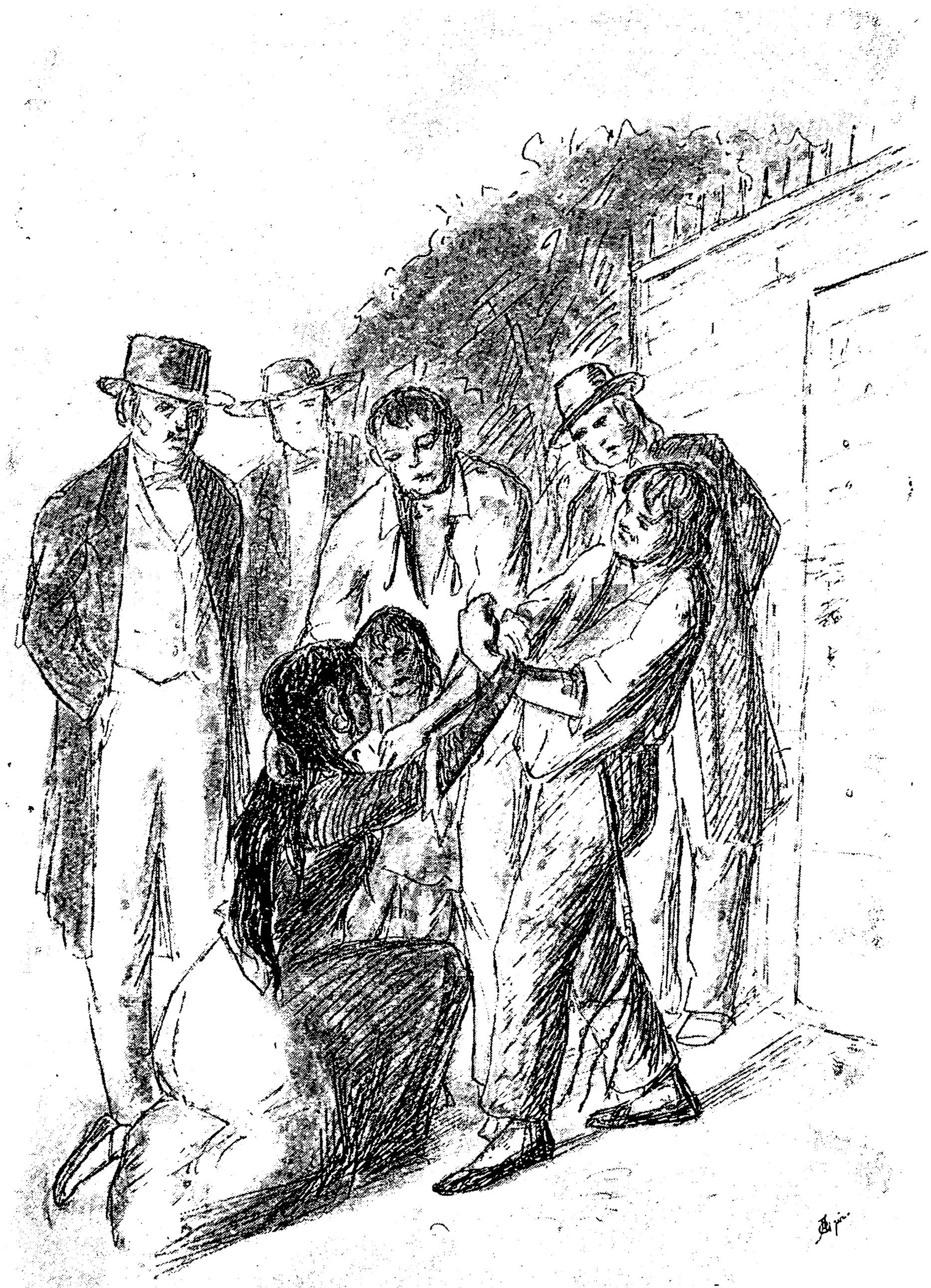

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Mr. Shelby havde vist sin Tillid til sin Kone ved at indsætte hende til eneste Eksekutor i sit Bo, hvorved hun fik en Mængde forviklede Forretninger at udføre.

Med ejendommelig Kraft gav Mrs. Shelby sig i Færd med at bringe alle disse mange uklare Sager paa det rene, og hun og George vare i nogen Tid beskæftigede med at indsamle og undersøge Regninger, sælge Effekter og betale Gæld; thi Mrs. Shelby havde besluttet, at alt skulde bringes i en klar og tydelig Skikkelse; Følgerne maatte saa blive for hende hvilke de vilde. Imidlertid fik de et Brev fra den Sagfører, til hvem Miss Ophelia havde henvist dem og som skrev, at han ingen Besked vidste; Manden var bleven solgt ved offentlig Auktion og med Undtagelse af, at han havde faaet Pengene for ham, kendte han intet til Sagen.

Hverken George eller Mrs. Shelby kunde lade sig nøje med dette Udfald, og George besluttede derfor, da han et halvt Aars Tid derefter havde nogle Forretninger at besørge for sin Moder længere nede ad Floden, selv at rejse til New Orleans og fortsætte sine Undersøgelser i Haab om at opdage Toms Opholdssted og befri ham.

Efter nogle Maaneders frugtesløs Søgen traf George i New Orleans ganske tilfældigt paa en Mand, som var i Besiddelse af de attraaede Oplysninger, og med sine Penge i Lommen tog vor Helt nu med en Dampbaad til den røde Flod, fast besluttet paa at opspørge sin gamle Ven og købe ham tilbage.

Han blev snart ført ind i Huset, hvor han fandt Legree i Dagligstuen.

Legree modtog den fremmede med et Slags gnaven Gæstfrihed.

„Jeg hører," sagde den unge Mand, „at De i New Orleans har købt en Slave ved Navn Tom. Han har tidligere været paa min Faders Gaard, og jeg kommer for at spørge, om jeg ikke kan købe ham tilbage."

Legrees Pande formørkedes og han udbrød med Heftighed: „Jo, jeg har rigtignok købt en saadan Karl, men det var Fanden til Handel, jeg gjorde dengang! Det er den genstridigste, ulydigste, mest uforskammede Hund! Han forførte mine Negere til at løbe bort og hjalp to Tøse væk, som hver vare deres ottehundrede til tusinde Dollars værd. Det tilstod han, og da jeg befalede ham at sige, hvor de vare, svarede han, at han nok vidste det, men ikke vilde sige det, og blev ved

dermed, uagtet jeg gav ham de mest ubarmhjertige Piſk, jeg endnu har givet nogen Neger. Jeg tror, han prøver paa at dø, men jeg ved ikke, om det lykkes ham."

„Hvor er han?" ſpurgte George i en bydende Tone. „Lad mig faa ham at ſe." Den unge Mands Kinder vare purpurrøde, og hans Øjne lynede; men endnu ſagde han klogelig intet mere.

„Han er nede i det Skur," ſagde en lille Fyr, ſom ſtod og holdt Georges Heſt.

Legree ſparkede til Drengen og ſkældte ham ud; men George vendte ſig om, uden at ſige et Ord, og gik hen til Skuret.

Tom havde ligget der i to Dage ſiden hin ſkrækkelige Aften, dog uden at lide; thi hver Nerve var ſløvet og tilintetgjort. Han laa for det meſte i en ſtille Døs; det kraftige, velbyggede Legemes Love vilde ikke ſtraks løslade den fængslede Aand. I Nattens Mørke havde han havt Beſøg af ulykkelige, forladte Skabninger, ſom afknappede deres faa Hviletimer for at gengælde ham de Kærlighedstjeneſter, hvormed han ſtedſe havde været ſaa ødſel. Vel havde diſſe fattige Diſciple kun lidet at give — kun et Bæger koldt Vand; men det gaves af fulde Hjerter.

Taarer vare faldne paa dette ærlige Anſigt, Taarer af Anger hos de arme, uvidende Hedninger, hvem hans døende Kærlighed og Taalmodighed havde vækket til Ruelſe og ſønderknuſte Bønner, der opſendtes over ham til en ſildigt funden Frelſer, af hvem de neppe kendte mere, end Navnet, men ſom Menneſkets higende, uvidende Hjerte aldrig bønfalder forgæves.

Caſſy havde liſtet ſig ud af ſit Smuthul og ved at lytte erfaret hvilket Offer der var blevet bragt for hendes og Emmelines Skyld, havde trodſet Faren for at opdages og været der den foregaaende Nat, og bevæget af de ſidſte faa Ord, ſom den kærlige Sjæl endnu havde Kraft til at udaande, var Fortvivlelſens lange Vinter, Aarenes Is ſvunden, og den mørke, fortvivlende Kvinde havde grædt og bedet.

Da George traadte ind i Skuret, følte han ſit Hoved ſvimle og ſit Hjerte oprøres.

„Er det muligt, er det muligt?" ſagde han, idet han knælede ved hans Side. „Onkel Tom, min ſtakkels, gamle Ven!"

Der var noget i denne Røſt, ſom trængte ind i den

døendes Øre. Han bevægede sagte sit Hoved, smilede og sagde:

„Ved Jesu Magt Dødslejet haardt
Til Edderdun forvandles."

Taarer, som gjorde hans mandige Hjerte Ære, faldt fra den unge Mands Øjne, idet han bøjede sig over sin ulykkelige Ven.

„O, kære Onkel Tom, vaagn op! Tal engang endnu! Se op! Det er Massa George!" Han saa forstyrret ud.

Langsomt syntes denne Forestilling at opfylde hans Sjæl; det tomt stirrende Øje fik Bevidsthed og Lys; hele Ansigtet opklaredes; de haarde Hænder foldede sig og Taarer randt ned ad Kinderne.

„Herren være lovet! Det er — det er — det er alt, hvad jeg ønskede! De have ikke glemt mig! Det kvæger min Sjæl, det gør mit gamle Hjerte godt! Nu kan jeg dø tilfreds! Herren være lovet, o min Sjæl!"

„Du skal ikke dø, du maa ikke dø, ikke tænke derpaa! Jeg er kommen for at købe Dig og tage Dig hjem med," sagde George med stormende Heftighed.

„O, Massa George, De kommer for sildigt. Herren har købt mig og vil tage mig hjem til sig — og jeg længes efter at gaa. Himlen er bedre, end Kentucky."

„O, dø ikke! Det vil dræbe mig — det vil knuse mit Hjerte at tænke paa, hvad du har lidt, og at Du skal ligge her i dette gamle Skur. Ulykkelige, ulykkelige Mand!"

„Kald mig ikke ulykkelige Mand!" sagde Tom højtideligt. „Jeg har været en ulykkelig Mand; men det er alt sammen glemt nu. Jeg staar lige ved Døren og er ved at gaa ind i Herligheden! O, Massa George, Himlen er kommen! Jeg har vundet Sejren! Den Herre Jesus har givet mig den! Ære være hans Navn!"

George opfyldtes af Ærefrygt ved den Kraft, den Styrke, den Inderlighed, hvormed disse afbrudte Sætninger udtaltes. Han sad og stirrede tavs ud for sig.

Tom greb hans Haand og vedblev: „Nu maa De ikke fortælle Chloe, hvorledes De har fundet mig, det vilde være saa skrækkeligt for hende, den Stakkel! Sig hende blot, at De fandt mig, da jeg var ved at gaa ind i Herligheden, og at jeg ikke kunde vente efter nogen. Og sig hende, at Herren overalt og altid stod mig bi og gjorde alt for mig. Og o, de stakkels

Drenge og det lille Barn! Mit gamle Hjerte har mange Gange været nær ved at briste for deres Skyld! Sig dem alle, at de skulle følge mig — følge mig! Hils Massa og den kære, gode Missis og dem alle sammen der hjemme! De ved det ikke! Det er ligesom jeg elskede dem alle! Jeg elsker enhver Skabning, hvo det saa er! Det er intet uden Kærlighed! O, Massa George, hvor herligt det dog er at være en Kristen!"

I dette Øjeblik kom Legree hen til Døren paa Skuret, saa ind ad den med et tvært Udtryk af paataget Ligegyldighed og vendte sig bort.

„Den gamle Satan!" sagde George i sin Harme. „Det er en Trøst at tænke sig, at Djævelen engang vil betale ham for dette!"

„O nej! Tal ikke saaledes!" sagde Tom og greb hans Haand. „Han er en stakkels, elendig Skabning! Det er skrækkeligt at tænke derpaa! O, naar han blot vil omvende sig, vilde Herren endnu tilgive ham, men det frygter jeg for, at han aldrig gør!"

„Det vil jeg haabe," sagde George; „jeg ønsker ikke at se ham i Himlen!"

„Stille, Massa George; det bedrøver mig; saaledes maa De ikke tænke! Hau har ikke gjort mig noget virkeligt ondt; kun aabnet Himmerigets Porte for mig; det er det hele!"

I dette Øjeblik forsvandt det pludselige Glimt af Kraft, som Glæden over Mødet med hans unge Herre havde fremkaldt hos den døende Mand. Han sank pludselig sammen og lukkede sine Øjne, og hin gaadefulde, ophøjede Forandring, som varsler om andre Verdeners Komme, for hen over hans Ansigt.

Han begyndte at trække sit Vejr med lange, dybe Aandedræt, og hans Bryst steg og faldt tungt. Udtrykket i hans Ansigt var en Sejrvinders.

„Hvo — hvo — hvo kan skille os fra Kristi Kærlighed?" sagde han med en Stemme, der kæmpede med dødelig Mathed, og med et Smil slumrede han ind.

George sad som fastnaglet af højtidelig Ærefrygt. Det forekom ham, som om Stedet var helligt, og da han lukkede de livløse Øjne og rejste sig op fra den døde, besjæledes han kun af een Tanke, den, som hans ydmyge gamle Ven havde udtalt: „Hvor herligt det dog er at være en Kristen;"

Han vendte sig om; Legree stod surmulende bagved ham.

Noget ved denne Dødsscene havde tæmmet den ungdommelige Lidenskabs naturlige Heftighed. Denne Mands Nærværelse var blot modbydelig for George, og han følte kun en Tilbøjelighed til at komme bort fra ham med saa faa Ord som muligt.

Fæstende sine skarpe, sorte Øjne paa Legree sagde han blot, idet han pegede paa den døde: „De har nu gjort alt, hvad De kunde, ved ham. Hvad skal jeg betale Dem for Liget? Jeg vil tage det med og begrave det anstændigt."

„Jeg sælger ikke døde Negere!" sagde Legree haanligt. „De kan for mig begrave ham hvor og naar De vil."

„Drenge," sagde George i en myndig Tone til to eller tre Negere, som stode og saa paa Liget, „hjælp mig at løfte ham op og bære ham ud paa min Vogn, og laan mig en Spade."

Den ene af dem løb hen efter en Spade, og de to andre hjalp George med at bære Liget ud paa Vognen.

George hverken talte til eller saa paa Legree, der ikke modsatte sig hans Befalinger, men stod og fløjtede med et Udtryk af tvungen Sorgløshed. Han fulgte dem tvært hen til det Sted, hvor Vognen holdt.

George bredte sin Kappe ud i Vognen og fik Liget lagt omhyggeligt paa den, idet han flyttede Sædet saaledes, at der blev Plads til det. Derpaa vendte han sig om, fæstede sine Øjne paa Legree og sagde med tvungen Fatning:

„Jeg har endnu ikke sagt Dem min Mening om denne højst skændige Sag; her er hverken Sted eller Tid dertil. Men, Sir, dette uskyldige Blod skal vederfares Retfærdighed. Jeg vil angive dette Mord. Jeg gaar til den første, den bedste Fredsdommer og anklager Dem."

„Gør kun det!" sagde Legree og knipsede haanligt med Fingrene. „Det skulde more mig. Hvor vilde De faa Vidner fra? Hvorledes vil De bevise det? Prøv kun paa det!"

George indsaa straks det grundede i denne Trods. Der var ikke een eneste hvid Person paa Stedet, og ved alle Domstole i det sydlige har et Vidnesbyrd af farvet Blod ingen Gyldighed. Han var i dette Øjeblik til Mode, som om han kunde have sprængt Himlen med sit Hjertes harmfulde Raab om Retfærdighed; men forgæves.

„Og hvad er det overhovedet for Ophævelser over en død Neger?" sagde Legree.

Disse Ord vare som en Gnist i en Krudttønde. Besindighed havde aldrig været nogen Kardinaldyd hos Ynglingen fra

Kentucky. George vendte sig om og strakte med et harmfuldt Slag Legree næsegrus til Jorden og medens han bøjede sig over ham, blussende af Forbittrelse og Trods, vilde han ikke have afgivet noget daarligt Billede af sin store Navne, der triumferer over Dragen.

Nogle Mennesker have imidlertid ubetinget godt af at blive strakte til Jorden. Naar en Mand kaster dem rigtig ned i Støvet, synes de straks at faa Agtelse for ham, og til dette Slags hørte Legree. Da han derfor stod op og børstede Støvet af sine Klæder, betragtede han den langsomt bortkørende Vogn med en vis øjensynlig Ærbødighed, men lukkede ikke Munden op, førend den var kommen ham af Syne.

Udenfor Plantagens Enemærker havde George bemærket en tør, sandet Høj, som beskyggedes af nogle Træer; der gravede de Graven.

Skulle vi tage Kappen af, Massa?" spurgte Negerne, da Graven var færdig.

„Nej, nej, begrav den med ham! Den er alt, hvad jeg nu kan give Dig, stakkels Tom, og Du skal have den."

De lagde ham i Graven; Negerne fyldte den stiltiende med Jord, klappede den til og lagde Græstørv ovenpaa den.

„Nu kunne I gaa, Drenge," sagde George, idet han stak hver en kvart Dollars i Haanden. Men de nølede alligevel.

„Ifald unge Massa vilde købe os —" sagde den ene.

„Skulde vi tjene ham saa tro," sagde den anden.

„Vi har det saa strengt her, Massa," sagde den første. „O, køb os dog, Massa!"

„Jeg kan ikke, jeg kan ikke!" sagde George med Møje, idet han vinkede dem bort. „Det er umuligt!"

De Stakler satte et ynkeligt Ansigt op og gik stiltiende deres Vej.

„Vær mit Vidne, evige Gud," sagde George, idet han knælede ved sin ulykkelige Vens Grav, „vær mit Vidne, at jeg fra denne Time vil gøre, hvad en Mand formaar for at fordrive denne Slaveriets Forbandelse fra mit Fædreland;"

Intet Mindesmærke betegner vor Vens sidste Hvilested. Han behøver intet! Hans Herre ved, hvor han ligger, og vil opvække ham til Udødelighed, for at han kan møde ham, naar han kommer i sin Herlighed.

Beklag ham ikke; Et saadant Liv, en saadan Død ere ikke at beklage! Guds største Herlighed bestaar ikke i Rigdomme,

men i selvfornægtende, lidende Kærlighed! Og salige ere de Mennesker, som han kalder til Fællesskab med sig, idet de bære deres Kors efter ham med Taalmodighed. Om saadanne staar der skrevet: „Salige ere de, som sørge; thi de skulle blive trøstede!“

Toogfyrretyvende Kapitel.

En sandfærdig Spøgelsehistorie.

Af en eller anden Grund vare Fortællinger om Spøgelser paa den Tid meget hyppige blandt Tjenestefolkene paa Legrees Plantage.

Det forsikredes hviskende, at man midt i Nattens Stilhed havde hørt Fodtrin gaa ned ad Trappen fra Kvisten og snige sig omkring i Huset. Forgæves vare Dørene til den øverste Indgang blevne lukkede i Laas; thi enten havde Spøgelset Mage til Nøglen i Lommen, eller ogsaa benyttede det sig af Spøgelsers ældgamle Privilegium at gaa igennem Nøglehuller, og spadserede med en foruroligende Utvungenhed ligesom før.

Autoriteterne vare noget uenige med Hensyn til Spøgelsets ydre Skikkelse, hvilket havde sin Grund i den blandt Negere — og, saavidt vi vide, ogsaa blandt hvide almindelige Sædvane ved saadanne Lejligheder at lukke Øjnene og stikke Hovedet ind under Tæpper, Skørter, eller hvad der ellers kan bruges som et Skjul. Naar de legemlige Øjne saaledes ere udenfor Skrankerne, ere de aandelige naturligvis, som enhver ved, usædvanligt livlige og klart seende, og derfor gaves der en Mængde beedigede og af Vidner bekræftede Portræter i Legemsstørrelse af Spøgelset, der, som det saa ofte er Tilfældet med Portræter, ikke stemmede indbyrdes overens i nogen anden Henseende, end i den for Spøgelseslægten fælles Familiejendommelighed, at de alle vare iførte et hvidt Ligklæde. De stakkels Sjæle vare ikke bevandrede i den gamle Historie og vidste ikke, at Shakespeare har hjemlet denne Dragt ved at tale om, hvorledes

„I hvide Ligskrud
Dødninger i Romas Gader gispe,“

hvorfor deres Enighed i dette Punkt er en i Aandelæren paafaldende Kendsgerning, som vi anbefale til alle Spøgelseteoretikeres Opmærksomhed.

Det være nu, som det vil, saa have vi vore private Grunde til at holde os overbeviste om, at en høj Skikkelse i et hvidt Ligklæde vandrede omkring paa Legrees Enemærker i de almindeligt vedtagne Spøgelsetimer, gik ud ad Dørene, svævede igennem Huset, snart forsvandt og snart igen kom til Syne, gik op ad den tavse Trappe og ind paa den skæbnesvangre Kvist, og at Indgangsdørene om Morgenen fandtes lukkede og laasede saa fast som nogen Sinde.

Legree kunde ikke undgaa at høre al denne Hvisken, der satte ham i en saa meget desto stærkere Spænding, som man gjorde sig Umage for at skjule den for ham, Han drak mere Brændevin, end ellers, holdt Hovedet kækt i Vejret og bandede lydeligere, end nogen Sinde, naar det var Dag; men han havde stygge Drømme, og de Syner, han saa, naar han laa i sin Seng, vare intet mindre, end behagelige. Aftenen efterat Toms Lig var blevet ført bort, red han til den nærmeste By og gjorde jeg til gode med en overordentlig Svir, kom sildigt og udmattet hjem, lukkede sin Dør i Laas, tog Nøglen af og gik til Sengs.

Men hvilken Umage et Menneske end gør sig for at dysse sin Sjæl i Søvn, er den dog en skrækkelig og urolig Besiddelse for det slette Menneske. Hvo kender dens Maal og Grænser? Hvo kender alle dens rædsomme Muligheder, hine Gysninger og Rystelser, som den ligesaa lidt kan undertrykke, som den kan overleve sin egen Evighed! Hvilken Daare er ikke den, som aflaaser sin Dør for at lukke Spøgelser ude, naar han i sin egen Barm huser et Spøgelse, hvis Røst, skønt kvalt og overlæsset med Bjærge af Jordiskhed, dog klinger som Dommedags varslende Trompet.

Men Legree lukkede sin Dør i Laas og satte en Stol imod den, satte en Natlampe ved sit Hovedgærde og lagde sine Pistoler der. Han undersøgte Hasperne og Krogene i Vinduerne og svor paa, at han „ikke brød sig om Djævelen og alle hans Engle," og lagde sig til at sove.

Ja, han sov; thi han var træt; sov fast. Men tilsidst kom der en Skygge, en Rædsel, en bange Anelse om, at noget skrækkeligt rugede over ham, over hans Søvn. Det var hans Moders Ligklæde, syntes han; men Cassy holdt det i sin Haand

og viste ham det. Han hørte en forvirret Lyd af Skrig og Stønnen, og med alt dette vidste han, at han sov, og han arbejdede for at blive vaagen. Han var halvt vaagen. Han var overbevist om, at noget var kommet ind i hans Værelse. Han vidste, at Døren var gaaet op, men han kunde hverken røre Haand eller Fod. Omsider vendte han sig om med et Sæt; Døren stod aaben, og han saa en Haand slukke hans Lys.

Det var et skyfuldt, taaget Maaneskin, og ved dette saa han det — noget hvidt! — svæve ind. Han hørte den sagte Raslen af dets Spøgelseklæder. Det blev staaende ved hans Seng; en kold Haand berørte hans; en Stemme sagde tre Gange med dæmpet, frygtelig Hvisken: „Kom! Kom! Kom!“ Og medens han laa og svedte Angestens Sved, var, han vidste ikke, naar eller hvorledes, Synet forsvundet. Han sprang ud af Sengen og trak i Døren. Den var lukket og laaset, og Manden faldt besvimet om paa Gulvet.

Efter den Tid drak Legree stærkere, end nogen Sinde, ikke som før, sindigt og forsigtigt, men hensynsløst og umaadeligt.

Snart sagde Rygtet, at han var syg og Døden nær. Umaadeligheden havde fremkaldt den frygtelige Sygdom, der synes at kaste de glødende Skygger af et tilkommende Liv tilbage paa det nærværende. Ingen kunde udholde Rædslerne i dette Sygeværelse, naar han skreg og rasede og talte om Syner, som næsten bragte Blodet i Tilhørernes Aarer til at standse, og ved hans Dødsleje stod en alvorlig, hvidklædt, ubønhørlig Skikkelse og sagde: „Kom! Kom!“

Ved et mærkeligt Sammenstød fandtes netop efter den Nat, da hint Syn havde vist sig for Legree, Husdøren aaben om Morgenen, og nogle af Negerne havde set to hvide Skikkelser svæve ned ad Alleen henad Landevejen til.

Solen var ved at staa op, da Cassy og Emmeline for et Øjeblik gjorde Holdt i en lille Lund tæt ved Byen.

Cassy var klædt som de spanske Kreolerinder, aldeles i Sort. En lille sort Hat med tæt broderet Slør skjulte hendes Ansigt. De vare blevne enige om, at hun paa deres Flugt skulde forestille en Kreolerinde og Emmeline hendes Kammerjomfru.

Da Cassy fra sin tidligste Barndom havde bevæget sig i de mest dannede Krese, stemmede hendes Sprog, Holdning og Udseende ganske med denne Plan, og hun besad endnu Levninger

nok af en i sin Tid glimrende Garderobe og af Juveler til at spille denne Rolle med Fordel.

Hun standsede i Udkanten af Byen, hvor hun havde bemærket, at der var Rejsekufferter til Salg, og købte sig en af de smukkeste, som hun bad Manden sende af Sted med hende. Og saaledes ledsaget af en Dreng, der trillede hendes Kuffert paa en Trillebør, og med Emmeline, der bar hendes Vadsæk og nogle smaa Pakker, bagefter sig, viste hun sig i den lille Gæstgivergaard som en Dame af Stand.

Den første Person, som efter hendes Ankomst tildrog sig hendes Opmærksomhed, var George Shelby, der opholdt sig her for at vente paa det næste Dampskib.

Cassy havde fra sit Kighul oppe paa Kvisten opdaget den unge Mand, set ham bære Toms Lig bort og med hemmelig Glæde lagt Mærke til hans Strid med Legree. Senere havde hun af de Samtaler mellem Negerne, som hun havde beluret, naar hun, efterat det var blevet mørkt, svævede omkring forklædt som Spøgelse, erfaret, hvem han var, og i hvilket Forhold han stod til Tom. Hun følte sig derfor straks opfyldt af Tillid til ham, da hun erfarede, at han, ligesom hun selv, ventede paa næste Dampbaad.

Cassys Væsen og Udseende, Sprog og øjensynlige Formuenhed forebyggede, at nogen Tilbøjelighed til Mistanke opstod i Hotellet. Folk forespørge sig aldrig synderligt nøje om dem, der ere paa det rene i Hovedsagen, at kunne betale godt for sig, en Ting, Cassy havde forudset, da hun forsynede sig med Penge.

I Tusmørket hørtes en Baad komme, og med den for enhver Kentuckyer saa naturlige Høflighed hjalp George Shelby Cassy om Bord og bestræbte sig for at forskaffe hende et godt Lukaf.

Under Paaskud af Ildebefindende holdt Cassy sig i sin Køje saa længe de befandt sig paa den røde Flod og plejedes med den største Omhu af sin Kammerjomfru.

Da de kom til Missisippi Floden, tilbød George, der havde erfaret, at den fremmede Dames Rejse, ligesom hans egen, gik op ad denne, af godmodig Medlidenhed for hendes svage Helbred og af Ønsket om at gøre, hvad han formaaede for hende, at bestille et Lukaf til hende om Bord i den samme Dampbaad, som han selv rejste med, og vi se derfor hele Sel-

skabet i god Behold om Bord i det gode Dampskib Cincinnati, strygende op ad Floden under Dampens kraftige Tryk.

Cassys Helbred var blevet langt bedre. Hun sad paa Dækket, spiste ved Bordet og blev paa Dampskibet omtalt som en Dame, der maatte have været meget smuk.

Fra det Øjeblik, George havde set det første Glimt af hendes Ansigt, plagedes han af en af hine ubestemte, uklare Ligheder, som næsten enhver kan erindre og undertiden er bleven foruroliget af. Han kunde ikke lade være at se paa hende og endeligt at iagttage hende. Ved Bordet eller naar hun sad i Døren til sit Lukaf, mødte hun stedse den unge Mands forskende Blikke, som han dog høfligen fjernede, naar hendes Ansigt røbede, at hun lagde Mærke til denne Spejden.

Cassy blev urolig. Hun begyndte at tro, at han anede noget, og besluttede tilsidst ganske at betro sig til hans Ædelmodighed og aabenbare ham sin hele Historie.

George var hjerteligt tilbøjelig til at føle Deltagelse for enhver, der var undsluppen fra Legrees Plantage, et Sted, som han kun med Utaalmodighed kunde tale om eller tænke paa — og med den for hans Alvor og Stilling ejendommelige Hensynsløshed for alle Følger forsikrede han hende, at han vilde gøre alt, hvad der stod i hans Magt, for at beskytte og bringe dem i Sikkerhed.

Det Lukaf, der laa ved Siden af Cassys, benyttedes af en fransk Dame ved Navn de Thoux, som ledsagedes af en smuk lille Datter, der kunde være en tolv Somre gammel.

Da denne Dame havde af Georges Yttringer erfaret, at han var fra Kentucky, syntes hun at faa Lyst til at gøre hans nærmere Bekendtskab, hvilken Plan befordredes af hendes yndige lille Pige, der var saa smukt et Legetøj, som noget, der har adspredt Kedsommeligheden ved en fjorten Dages Dampskibsrejse.

Georges Stol stod ofte ved Døren til hendes Lukaf, og naar Cassy sad paa Dækket, kunde hun høre, hvad de talte om.

Madame de Thoux var meget omstændelig i sine Forespørgsler om Kentucky, hvor hun sagde, at hun havde boet i en tidligere Tid af sit Liv. Til sin Forundring opdagede George, at hendes tidligere Opholdssted maatte have været i hans egen Egn, og hendes Forespørgsler røbede et Kendskab til Mennesker og Ting der, som aldeles forbavsede ham.

„Kender De," spurgte Madame de Thoux ham en Dag, „noget til en Mand i Deres Egn, ved Navn Harris?"

„En gammel Krabat af dette Navn bor ikke langt fra min Faders Gaard," svarede George, „men vi have aldrig holdt synderlig Omgang med ham."

„Han ejer nok mange Slaver?" sagde Madame de Thour i en Tone, der syntes at røbe en større Interesse, end hun egentligt syntes at ville lægge for Dagen.

„Ja han gør," svarede George noget forbavset over hendes Tone.

„Ved De, om han ejer — De har maaske hørt, om han ejer en Mulat ved Navn George?"

„O, ganske vist — George Harris — jeg kender ham godt; han blev gift med en af min Moders Tjenestepiger, men er senere flygtet til Kanada."

„Er han?" sagde Madame de Thoux hurtigt; „Gud være lovet!"

George saa forundret og spørgende paa hende, men sagde intet.

„Han er min Broder," sagde hun.

„Madame!" sagde George med en stærk Betoning af Forbavselse.

„Ja," svarede Madame de Thoux, idet hun stolt løftede sit Hoved i Vejret og aftørrede sine Taarer; „Mr. Shelby George Harris er min Broder!"

„Jeg er ganske forbavset!" sagde George, idet han skød sin Stol et Par Skridt tilbage og saa paa Madame de Thour.

„Jeg blev solgt til det sydlige, medens han endnu var Dreng, og købt af en god og ædelmodig Mand," sagde hun. Han tog mig med til Vestindien, gav mig fri og giftede sig med mig. Han døde for ikke længe siden, og jeg vil nu rejse op til Kentucky for at se, om jeg kan finde og løskøbe min Broder."

„Jeg har hørt ham tale om en Søster Emilie, der blev solgt Syd paa," sagde George.

„Ja i Sandhed, det er mig!" sagde Madame de Thoux. „Sig mig, hvorledes er —"

„En meget smuk ung Mand," svarede George, „trods den Slaveriets Forbandelse, som hvilede over ham. Han havde det allerbedste Rygte baade hvad Forstand og gode Grundsætninger angaar. Jeg kender ham, maa De vide," tilføjede han, „da han fik sin Kone fra vort Hus."

„Hvad var det for en Pige, han fik?“ spurgte Madame de Thoux ivrigt.

„En sand Perle,“ svarede George, „en smuk, opvakt, elskværdig Pige, og meget gudsfrygtig. Min Moder havde opdraget hende og undervist hende næsten ligesaa omhyggeligt, som om hun kunde have været hendes Datter. Hun kunde læse og skrive, syede og broderede smukt og sang dejligt.“

„Var hun født i Deres Hus?“ spurgte Madame de Thoux videre.

„Nej. Fader købte hende engang paa en af sine Rejser til New Orleans og bragte hende hjem med som en Foræring til Moder. Fader vilde aldrig sige Moder, hvad han havde givet for hende, men ved forleden Dag at gennemse hans gamle Papirer fandt vi Købekontrakten. Han havde rigtignok betalt en overdreven høj Sum for hende, sagtens paa Grund af hendes sjældne Skønhed.“

George sad med Ryggen mod Cassy og kunde ikke se det spændte Udtryk i hendes Ansigt, medens han meddelte disse Enkeltheder.

Paa dette Punkt i hans Fortælling berørte hun hans Arm og sagde med et Ansigt, der var ganske blegt af Interesse; „Ved De, hvad de Folk hed, som han købte hende af?“

„En Mand ved Navn Simmons var nok Hovedpersonen ved denne Handet. I det mindste staar, saa vidt jeg husker, dette Navn under Købekontrakten.“

„O min Gud!“ sagde Cassy og sank bevidstløs om paa Kahytsgulvet.

Nu kom der Liv i George ligesom ogsaa i Madame de Thoux. Skønt ingen af dem kunde gætte, hvorfor Cassy var besvimet, gjorde dog al den Støj, der udfordres i saadanne Tilfælde; George væltede en Vandkande og slog et Par Glas i Stykker i sin menneskekærlige Varme, og forskellige Damer, der vare nede i Kahytten og hørte, at nogen var besvimet, trængte sig sammen i Døren til Lukafet og lukkede al den Luft ude, som de blot kunde, saa at der i det Hele taget blev gjort alt, hvad man kunde forlange.

Stakkels Cassy! Da hun kom til sig selv igen, vendte hun sit Ansigt ind mod Væggen og græd og hulkede som et Barn — maaske kan Du, Moder, sige, hvad hun tænkte paa, maaske kan Du det ikke — men hun var i denne Time ligesaa overbevist om, at Gud havde haft Barmhjertighed med hende,

og at hun vilde faa sin Datter at se, som hun var det flere Maaneder efter, da — dog vi foregribe vor Fortælling i dens Gang.

Treogfyrretyvende Kapitel.

Resultater.

Resten af vor Historie er snart fortalt. George Shelby, der, ligesom det vilde gaaet enhver ung Mand, følte sin Interesse vakt ved det romantiske ved Begivenheden og drevet af menneskekærlige Følelser, ilede med at sende Cassy den om Eliza oprettede Købekontrakt, hvis Datum og Underskrifter ganske stemmede overens med hendes egen Erindring af Omstændighederne og ikke efterlod nogen Tvivl hos hende om hendes Barns Identitet. Det stod nu kun tilbage for hende at opspore Flygtningene.

Madame de Thoux og hun, der saaledes vare blevne førte sammen ved den mærkelige Overensstemmelse mellem deres Skæbner, begave sig straks til Kanada og begyndte en Undersøgelsesrejse mellem de Stationer, hvor de talrige Flygtninge fra Slaveriet toge hen. I Amherstberg traf de den Missionair, hos hvem George og Eliza ved deres Ankomst til Kanada havde fundet Ly, og sattes ved hans Hjælp i Stand til at forfølge Familiens Spor til Montreal.

George og Eliza havde nu været frie i fem Aar. George havde faaet stadigt Arbejde i en anset Maskinbyggers Værksted, hvor han havde erhvervet tilstrækkeligt Udkomme for sin Familie, der imidlertid var bleven forøget med en Datter.

Lille Harry, en sund, opvakt Dreng, var bleven sat i en god Skole og gjorde hurtige Fremskridt.

Den værdige Præst i Amherstberg, hvor George først var kommen i Land, følte en saa levende Deltagelse for Madame de Thours og Cassys Forklaringer, at han gav efter for den førstnævntes Anmodninger om at ledsage dem til Montreal, for at de kunde fortsætte deres Søgen, paa hvilken Rejse hun vilde bære alle Omkostningerne.

Skuepladsen forvandler sig nu til en lille pyntelig Beboelseslejlighed i Udkanten af Montreal; Tiden er Aften. Et lystigt Baal blusser paa Arnestedet; et med en snehvid Dug bedækket Tebord staar færdigt til Aftensmaaltidet. I det ene Hjørne af Stuen stod et med et grønt Klædes Tæppe belagt Bord, hvorpaa der fandtes en aabentstaaende Skrivepult, Penne og Papir, og ovenover det en Hylde med et godt Udvalg af Bøger.

Dette var Georges Arbejdshjørne. Den samme Lærelyst, som midt under hans tidligere Livs Mødsommeligheder og trykkende Forhold havde tilskyndet ham til hemmeligen at tilegne sig de saa stærkt eftertragtede Kunster at læse og skrive, foranledigede ham ogsaa nu til at anvende alle sine Fritimer til Selvundervisning.

For Tiden sidder han ved Bordet og udskriver Noticer af en Bog fra Familiebiblioteket, hvori han har læst.

„Naa, George," siger Eliza, „Du har været ude hele Dagen. Læg nu den Bog fra Dig og lad os tale lidt sammen, medens jeg skænker Te."

Og lille Eliza understøtter Begæringen ved at vakle hen til sin Fader og prøve paa at trække Bogen fra ham og i Stedet for denne at sætte sig paa hans Skød.

„O, Du lille Heks," siger George og giver, som Manden under saadanne Omstændigheder altid maa, efter.

„Det var Ret," siger Eliza, idet hun begynder at skære Brød. Hun ser lidt ældre ud; hendes Skikkelse er bleven lidt fyldigere; hendes Væsen er mere matroneagtigt, end før; men hun er aabenbart saa glad og tilfreds, som en Kone kan være.

„Naa, Harry, hvorledes kom Du ud af det med det Regnestykke i Dag, min Dreng?" spørger George, idet han lægger sin Haand paa sin Søns Hoved.

Harry har mistet sine lange Lokker, men han kan aldrig miste hine Øjne, hine Øjenhaar og den smukke, kække Pande, der blusser af Stolthed, idet han svarer: „Jeg regnede det alt sammen selv, Fader, uden at nogen hjalp mig med det."

„Det var Ret, siger hans Fader; „stol paa Dig selv, min Søn. Du har bedre Udsigter, end Din stakkels Fader nogen Sinde havde."

I dette Øjeblik bankes der paa Døren, og Eliza gaar hen og lukker op. Hendes glade: „Hvad, er det Dem?" gør hendes Mand opmærksom, og den gode Præst fra Amherstberg bydes

velkommen. Han har to Fruentimmer med, og Eliza beder Dem sidde ned.

Sandt at sige havde den gode Præst udtænkt sig et lille Program, i Overensstemmelse med hvilket Sagen skulde udvikle sig, og paa Henvejen havde de alle højst forsigtigt og omhyggeligt formanet hinanden til ikke at aabenbare, noget undtagen efter den foregaaende Aftale.

Hvor stor blev derfor ikke den gode Mands Forskrækkelse, da Madame de Thoux, ligesom han havde opfordret Damerne til at sætte sig, og var i Begreb med at tage sit Lommetørklæde frem og tørre sig om Munden, for i god Orden at skride til sin Indledningstale, kuldkastede den hele Plan ved at slynge sine Arme om Georges Hals og pludseligt at råbe det hele, idet hun sagde: „O, George, kender Du mig ikke? Jeg er Din Søster Emilie!“

Cassy havde sat sig ned med større Fatning og havde sikkert spillet sin Rolle overmaade godt, naar ikke lille Eliza pludseligt havde vist sig for hende i den selvsamme Skikkelse, med de samme Ansigtstræk og Lokker som hendes Datter, da hun sidste Gang saa hende. Den lille Pusling stirrede hende i Ansigtet, og Cassy tog hende i sine Arme, trykkede hende til sit Bryst og sagde, hvad hun i dette Øjeblik virkeligt troede: „Søde Barn, jeg er Din Moder!“

Det var i Sandhed en vanskelig Sag at bringe alt i den behørige Orden; men omsider lykkedes det den gode Præst at bringe alle til Rolighed og holde den Tale, hvormed han havde villet indlede Optrinet; og det lykkedes ham ogsaa tilsidst saa godt, at samtlige hans Tilhørere hulkede omkring ham paa en Maade, der burde have tilfredsstillet enhver Taler baade fra den ældre og den nyere Tid.

De knælede til Hobe og den gode Præst bad — thi visse Følelser ere saa bevægede og stormende, at de alene kunde finde Ro ved at udgydes i den Almægtiges Barm — og derpaa omfavnede alle de genfundne Medlemmer af Familien hinanden med hellig Tillid til Ham, der havde ført dem sammen fra saadanne Farer og ad saa ubekendte Veje.

En Missionairs Optegnelser blandt de kanadiske Flygtninge indeholde Virkeligheder, som ere sælsommere, end opdigtede Begivenheder. Hvor kan det være anderledes, naar der hersker et System, som tumler Familier omkring og adsplitter deres Medlemmer, ligesom Blæsten adsplitter Efteraarets Løv. Hine

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Frelsens Kyster genforene ofte, ligesom Evighedens, i et glad Samkvem Hjerter, der i lange Aar have begrædt hinanden som tabte. Og over al Beskrivelse rørende er den Inderlighed, hvormed enhver nys ankommen optages iblandt dem, naar han tilfældigvis medbringer Tidender om Mødre, Søstre, Børn eller Hustruer, der endnu skjules af Slaveriets Skygger.

Her udføres Heltegerninger, større end i Romaner, naar Flygtningen, trodsende Pinsler og Døden selv, frivilligt vender tilbage til hint skumle Lands Rædsler og Farer for at hente sin Søster, Moder eller Hustru.

En ung Mand, om hvem en Missionær har meddelt os nogle Oplysninger, er to Gange bleven fangen og har maattet udstaa skændige Slag for sit Heltemod, men er atter flygtet, og i et Brev, som vi have hørt oplæse, underretter han sine Venner om, at han vil vende tilbage tredje Gang for dog tilsidst at bortføre sin Søster. Gode Herre, er denne Mand en Helt, eller en Forbryder? Vilde De ikke gøre det samme for Deres Søster? Og kan De dadle ham?

Men vi ville vende tilbage til vore Venner, som vi forlode, idet de tørrede deres Øjne og søgte at fatte sig efter en altfor stor og pludselig Glæde. De sidde nu omkring det selskabelige Bord og blive mere og mere snaksomme, kun at Cassy, der sidder med lille Eliza paa Skødet, undertiden uvilkaarligt kryster den lille Skabning og til hendes store Forbavselse paa det bestemteste nægter at lade sin Mund proppe saa fuld af Kage, som den lille vil have det, idet hun til Barnets Forundring anfører, at hun har faaet noget, der er bedre, end Kage, og ikke har Lyst dertil.

Og efter to eller tre Dages Forløb er der foregaaet en saadan Forandring med Cassy, at vore Læsere næppe vilde kende hende igen. Det fortvivlede, udtærede Udtryk i hendes Ansigt var veget for en blid Tillid. Hun syntes pludseligt at synke ned i Familiens Skød og at indeslutte de smaa i sit Hjerte som noget, hvorefter det i lang Tid havde længtes. Ja hendes Kærlighed syntes at strømme naturligere hen mod den lille Eliza, end mod hendes egen Datter; thi hun var det udtrykte Billede af det Barn, hun havde mistet. Den lille var et Blomsterbaand mellem Moder og Datter, gennem hvilket der opvoksede Fortrolighed og Kærlighed. Elizas faste, standhaftige Gudsfrygt, der uddannedes ved stadig Læsning i den hellige Skrift, gjorde hende til en passende Vejlederinde for hendes

Moders urolige, udmattede Aand. Cassy gav straks med sin ganske Sjæl efter for enhver god Indskydelse og blev en from og god Kristen.

Efter et Par Dages Forløb meddelte Madame Thoux sin Broder nærmere Underretning om sine Forhold. Hendes Mands Død havde sat hende i Besiddelse af en betydelig Formue, som hun ædelmodigeu tilbød at ville dele med Familien. Da hun spurgte George, hvorledes hun bedst kunde anvende den for ham, svarede han: „Skaf mig Kundskaber, Emilie; de have stedse været mit Hjertes Attraa; saa skal jeg nok selv gøre Resten.“

Efter modent Overlæg blev det bestemt, at hele Familien skulde rejse til Frankrig paa nogle Aar; de sejlede altsaa alle derhen og toge Emmeline med sig.

Den sidstnævntes smukke Ydre vandt hende undervejs Overstyrmandens Kærlighed, og kort efterat de vare komne i Havn, blev hun hans Kone.

George opholdt sig fire Aar ved en fransk Undervisningsanstalt, hvor han ved at studere med en aldrig kølende Iver forskaffede sig de grundigste Kundskaber.

Politiske Uroligheder i Frankrig nødsagede omsider atter Familien til at søge et Tilflagtssted i Amerika.

Georges Følelser og Anskuelser som dannet Mand erfares bedst af et Brev fra ham til en af hans Venner.

„Jeg befinder mig i en vis Forlegenhed med Hensyn til min fremtidige Virksomhed. Vistnok kunde jeg, som De har sagt mig, bevæge mig i de hvides Krese her i Landet, da det afstikkende ved min Hudfarve er saa ubetydeligt, og min Kones og mine Børns næppe er forskellig fra vore Omgivelsers. Og man vilde maaske ogsaa nok taale mig; men, rent ud sagt, jeg ønsker ikke at blive her.

„Jeg har ingen Sympatier for min Faders Stamme, men vel for min Moders. For ham var jeg ikke niere, end hvad en smuk Hund eller Hest kunde være; for min stakkels Moders knuste Hjerte var jeg et Barn, og skønt jeg ikke saa hende mere, efterat det grusomme Salg havde skilt os ad, ved jeg dog, at hun stedse elskede mig inderligt. Jeg ved det af mit eget Hjerte. Naar jeg tænker paa alt det. hun led, paa mine egne tidlige Lidelser, paa min heltemodige Kones Sorger og Trængsler, paa min Søster, der blev solgt paa Slavemarkedet i New Orleans, tror jeg dog, skønt jeg vil haabe ikke at nære ukristelige Følelser, at man vil undskyld mig, naar jeg siger, at jeg

ikke ønske at gælde for en Amerikaner eller at smelte mig sammen med dem.

„Det er den undertrykte, trælbundne afrikanske Stamme, som jeg kaster i min Lod, og skulde jeg ønske mig noget, vilde det snarere være, at jeg var to Afskygninger mørkere, end en lysere, end jeg er.

„Min Sjæls Higen og Attraa staar til en afrikansk Nationalitet. Jeg ønsker et Folk med en virkelig, særskilt, selvstændig Tilværelse; men hvor skal jeg søge det? Ikke paa Hayti; thi paa Hayti havde de intet at begynde med. En Flod kan ikke stige op over sin Kilde. Den Folkestamme, der dannede Haytiernes Karakter, var udslidt og blødagtig; og den underkuede Folkestamme vil naturligvis behøve Aarhundreder til at hæve sig op til noget.

„Hvorhen skal jeg da vende mit Blik? Paa Afrikas Kyster ser jeg en Republik, en Republik, der bestaar af udvalgte Mænd, som ved Energi og Selvstudium have i mange Tilfælde enkeltvis hævet sig op over Slaveriets Kaar. Efterat have gennemgaaet en forberedende Svaghedstilstand, er denne Republik omsider bleven en anerkendt Stat paa Jordens Overflade, anerkendt baade af Frankrig og England. Didhen vil jeg gaa og søge mig et Folk.

„Vel ved jeg, at jeg vil faa Eder alle imod mig, men hører mig, førend I slaa. Under mit Ophold i Frankrig har jeg med den dybeste Interesse fulgt mit Folks Historie i Amerika. Jeg har lagt Mærke til Kampen mellem Abolitionister og Kolonisationister*) og som fjern Tilskuer modtaget nogle Indtryk, der vilde være undgaaet mig som Deltager.

„Jeg indrømmer, at dette Liberia kan have tjent til at fremme alle Haande Formaal, idet det i vore Undertrykkeres Hænder er blevet benyttet imod os. Vistnok kan Planen være bleven brugt paa en uforsvarlig Maade som et Middel til at forsinke vor Emancipation. Men for mig er Spørgsmaalet: Gives der ikke en Gud, som staar over alle menneskelige Planer? Kan han ikke have tilintetgjort deres Planer og ved dem stiftet en Nation for os?

„Nuomstunder fødes en Nation paa en Dag. En Nation

---

*) Det Parti i Amerika, som vel vil have Negerne frigivne, men tillige de frigivne Negere sendte over til Afrika.

træder nu frem med alle det republikanske Livs og Civilisationens store Opgaver liggende bearbejdede for den; den behøver ikke at opdage; kun at anvende. Lader os da alle til Hobe med alle vore Kræfter tage fat med hinanden og forsøge paa, hvad vi kunne udrette med dette nye Foretagende, og hele Afrikas glimrende Fastland aabner sig for os og vore Børn. Vor Nation skal rulle Civilisationens og Kristendommens Strøm langs dets Kyster, og der oprette mægtige Republiker, som, idet de voxe med den tropiske Plantevækst Hurtighed, skulle bestaa i alle tilkommende Aarhundreder.

De vil maaske sige, at jeg forlader mine trælbundne Brødre? Jeg tror det ikke. Glemmer jeg dem een Time, eet Øjeblik af mit Liv, saa maa Gud glemme mig! Men hvad kan jeg udrette for dem her! Kan jeg bryde deres Lænker? Nej, ikke som enkelt Mand, men lad mig gaa hen og blive Medlem af en Nation, som faar en Stemme med i Folkenes Raadsforsamling, da kunne vi tale med. En Nation har en Ret til at udvikle, forklare og fremstille sin Stammes Sag, som det enkelte Menneske ikke har.

„Bliver Europa nogen Sinde en stor Raadsforsamling af frie Nationer, som jeg haaber til Gud, at det vil blive, ifald Livegenskab og alle trykkende og uretfærdige Uligheder i Samfundet blive afskaffede der, og ifald det, saaledes som Frankrig og England alt have gjort, anerkender vor Stilling, da ville vi appellere til denne store Folkekongres og tale vor trælbundne og lidende Stammes Sag, og det kan ikke være andet, end at det frie og oplyste Amerika vil ønske at udslette den Skraabjælke af sit Vaabenskjold, der beskæmmer det blandt Nationerne og sandeligt ligesaa vel er en Forbandelse for det selv, som for de trælbundne.

„Men, vil De indvende, vor Stamme har den samme Ret til at udbrede sig i den amerikanske Republik, som den irske, tydske eller svenske. Det indrømmer jeg. Det burde staa os frit at udbrede og udvikle os, at stige ved vort individuelle Værd, uden Hensyn til Kaste eller Farve, og de, som nægte os disse Rettigheder, svige de af dem selv udtalte Grundsætninger om menneskelig Lighed. Vi navnligen burde have Frihed til at bevæge os her. Vi besidde mere, end de sædvanlige Menneskerettigheder, vi besidde en krænket Stammes Krav paa Fyldestgørelse. Men derom bekymrer jeg mig ikke; hvad jeg attraar, er et Fædreland, en Nation, der hører mig til. Jeg tror, at

den afrikanske Stamme besidder Ejendommeligheder, som endnu først skulle udfoldes ved Kristendommens og Civilisationens Lys og som, om de end ikke ere de samme som den angelsaxiske Stammes, maaske i moralsk Henseende ville vise sig at være af en endog højere Natur.

„Til den angelsaxiske Stamme ere Verdens Skæbner blevne betroede under dens Overgangsperiode af Kampe og Trængsler. Til hint Hverv vare dens alvorlige, ubøjelige, kraftige Bestanddele vel skikkede; men som Kristen haaber jeg, at et nyt Tidsaffnit vil komme. Paa Randen af den haaber jeg, at vi staa, og de Pulsslag, som nu ryste Nationerne, ere, haaber jeg, kun Veerne af en almindelig Freds og Broderligheds Fødselsstund.

„Jeg haaber, at Afrikas Udvikling væsentligen vil blive kristelig. Er den afrikanske Stamme ikke herskesyg og bydende, er den i det mindste kærlig, højsindet og tilgivende. Kastet i Uretfærdighedens og Undertrykkelsens gloende Ovn, maa den knytte hin Kærlighedens og Tilgivelsens ophøjede Lære fastere til sit Hjerte, ved hvilken den alene kan erobre, hvad der vil blive dens Hverv at udbrede over Afrikas Fastland.

„Selv, tilstaar jeg, er jeg svag hertil; over Halvdelen af Blodet i mine Aarer er af det hede og hastige angelsaxiske; men i min smukke Hustrus Person har jeg stedse en Evangeliets veltalende Forkynder ved min Side. Naar jeg vakler, opretholder hendes blidere Aand mig og viser mig vor Stammes kristelige Kald og Opgave. Som en kristelig Fædrelandsven, som en Kristendommens Lærer gaar jeg til mit Fædreland, til mit udvalgte, mit herlige Afrika, og paa dette anvender jeg stundom i mit Hjerte Profetens herlige Ord: „Og i Stedet for at Du var forladt og forhadt, saa at ingen gik der igennem vil jeg gøre Dig til en evig Herlighed, til en Fryd fra Slægt til Slægt.

„De vil kalde mig en Sværmer; De vil sige, at jeg ikke har vel overvejet, hvad jeg har i Sinde. Men jeg har overvejet og beregnet Omkomstningerne. Jeg gaar til Liberia, ikke som til et romantisk Elysium, men som til en Mark for Arbejde. Jeg agter at arbejde med bægge Hænder; at arbejde strengt; at arbejde med alle Slags Vanskeligheder og Afskrækkelser, og at arbejde til jeg dør. I dette Øjemed gaar jeg, og deri er jeg sikker paa ikke at blive skuffet.

„Hvad De end tænker om min Beslutning, saa berøv mig

ikke Deres Tillid, men tro om mig, at hvad jeg saa foretager mig, handler jeg af et Hjerte, som helt tilhører mit Folk."

„George Harris."

Nogle Uger derefter sejlede George med Kone, Børn, Søster og Moder til Afrika. Tage vi ikke fejl, ville vi endnu høre fra ham der.

Om vore øvrige Personer have vi intet særligt at meddele, undtagen et Par Ord om Miss Ophelia og Topsy og et Afskedskapitel, som vi ville hellige George Shelby.

Miss Ophelia tog Topsy hjem med til Vermont til stor Forbavselse for hint alvorlige, raadslaaende Samfund, som en Ny Englænder genkender under Benævnelsen „vore Folk". I Begyndelsen fandt „vore Folk", at det var en sær og unødvendig Forøgelse af deres vel ordnede Husvæsen; men saa heldig var Miss Ophelia i sine samvittighedsfulde Bestræbelser for at opfylde sin Pligt mod sin Lærling, at Barnet meget snart vandt Familiens og Naboernes Ynde st. Da hun havde naaet den voksne Alder, blev hun efter sit eget Ønske døbt og Medlem af den kristelige Kirke der paa Stedet, og lagde saa megen Forstandighed, Virksomhed og Iver og Lyst til at opføre sig godt her i Verden for Dagen, at hun omsider blev anbefalet og antagen til Lærerinde paa en af Stationerne i Afrika, og vi have hørt, at den samme Virksomhed og Sindrighed, der havde gjort hende saa mangfoldig og rastløs i sine Udviklinger medens hun var Barn, nu paa en gavnligere Maade anvendes ved Undervisningen af hendes Fædrelands Børn.

E. Sk. Det vil være en Tilfredsstillelse for en og anden Moder at erfare, at Madame de Thoux anstillede Undersøgelser, der nyligt have endt med, at Cassys Søn er bleven funden. Da han var en ung Mand med en kraftig Vilje, var han undvegen nogle Aar før sin Moder og bleven modtaget og opdraget af de undertryktes Venner i det nordlige. Han vil snart følge efter sin Familie til Afrika.

Fireogfyrretyvende Kapitel.

Befrieren.

George Shelby havde kun sendt sin Moder en Linie for at underrette hende om Dagen, da hun kunde vente ham. Om sin gamle Vens Dødskamp havde han ikke havt Hjerte til at skrive. Han havde oftere forsøgt derpaa, men hver Gang været nær ved at kvæles, og bestandigt sluttet med at rive Papiret i Stykker, tørre sine Øjne og da ile et eller andet Sted hen for at finde Ro.

Paa den Shelbyske Ejendom herskede den Dag en glad Travlhed i Forventningen om den unge Massa Georges Komme.

Mrs. Shelby sad i sin hyggelige Dagligstue, hvor en lystig Ild af Valnøddebrænde fordrev den sildige Efteraarsaftens Kølighed. Et af Sølvtøj og slebne Glas straalende Aftensbord stod dækket, og vor gamle Veninde Chloe havde forestaaet dets Ordning.

Iført en ny Kattuns Kjole, et rent, hvidt Forklæde og en høj, dygtigt stivet Turban, under hvilket hendes glinsende sorte Ansigt glødede af Tilfredshed, dvælede hun med overflødig Omhyggelighed ved Ordningen af Bordet, blot for at have et Paaskud til at snakke lidt med sin Frue.

„Saa! Mon han nu ikke vil synes godt om det?“ sagde hun. „Jeg har sat hans Tallerken, hvor han helst vil have den til at staa — henne ved Kaminen. Massa George holder altid saa meget af den varme Plads. O, gaa væk! Hvorfor har Sally ikke taget den bedste Tepotte frem — den lille ny, som Massa George forærede Missis til Jul? Jeg vil tage den frem. Og Missis har hørt fra Massa George?“ sagde hun spørgende.

„Ja, Chloe; men kun en Linie, blot for at sige, at han vil komme i Aften, hvis han kunde; det var alt.“

„Skrev han ikke noget om min gamle Mand?“ sagde Chloe endnu stedse syslende med Tekopperne.

„Nej, Chloe. Han har ikke skrevet om noget. Han skriver kun, at han vil fortælle os alt, naar han kommer hjem.“

„Det ligner Massa George; han er altid opsat paa at fortælle alting selv. Det har jeg bestandigt lagt Mærke til hos Massa Goerge. Jeg for min Del kan ikke begribe, hvorledes

de hvide Folk kunne komme afsted med at skrive saa mange Ting, som de i Almindelighed gøre, da det er et saa besværligt og langsomt Arbejde at skrive."

Mrs. Shelby smilede.

„Jeg tror knap, at min gamle Mand vil kende Drengene og Pigebarnet. Aa, hvor hun er bleven stor nu! Og god er hun, og klog, er Polly. Nu er hun ude i Huset og passer Majskagen! Den er netop af det Slags, som min gamle Mand holdt saa meget af; Mage til den, jeg gav ham den Morgen, da han kom bort. Gud hjælpe mig! Hvor jeg var til Mode den Morgen!"

Mrs. Shelby sukkede og følte en tung Byrde paa sit Bryst ved denne Hentydning. Siden hun havde modtaget sin Søns Brev, havde hun været saa urolig for, at noget skulde være skjult bag det Tavshedens Slør, han havde trukket for.

„Missis har jo Banknoterne?" sagde Chloe ivrigt.

„Ja, Chloe."

„Ja, for jeg vil saa gerne vise min gamle Mand de samme Banknoter, som Canditteren gav mig. „Og," sagde han, „jeg vilde ønske, Chloe, at Du vilde blive noget endnu hos mig." — „Mange Tak, Massa," sagde jeg, „det vilde jeg ogsaa nok, naar det ikke var fordi, at min gamle Mand nu kommer hjem, og Missis, hun kan heller ikke undvære mig længere. Det sagde jeg til ham. Det var ellers en meget pæn Mand, den samme Massa Jones."

Chloe havde haardnakket forlangt, at de selvsamme Banknoter, hvormed hendes Løn var bleven betalt, skulde opbevares, for at hun kunde vise sin Mand dem som en Erindring om hendes Dygtighed. Og Mrs. Shelby havde beredvilligt lovet at føje hende i dette Forlangende.

„Han vil ikke kende Polly, vil min gamle Mand ikke. Gud, det er nu fem Aar siden de toge ham fra mig! Dengang var hun kun et lille Barn, kunde netop staa. Jeg husker godt, hvor han lo, naar hun tumlede overende, hver Gang hun prøvede paa at gaa. Ak Gud ja!"

Nu hørtes en Vogn komme rullende.

„Massa George!" sagde Tante Chloe og for hen til Vinduet.

Mrs. Shelby løb hen til Gangdøren og omslyngedes af sin Søns Arme. Tante Chloe stod og anstrengte sine Øjne for at stirre ud i Mørket.

„O, stakkels Tante Chloe!“ sagde George, idet han medlidende blev staaende og tog hendes haarde, sorte Haand imellem bægge sine. „Jeg vilde give alt, hvad jeg ejer, for at have kunnet bringe ham med mig; men han er gaaet til et bedre Land.“

Der hørtes et lidenskabeligt Udraab af Mrs. Shelby, men Tante Chloe sagde intet.

De gik nu alle ind i Spisehuset. Pengene, hvoraf Chloe havde været saa stolt, laa endnu stedse paa Bordet.

„Der,“ sagde hun, idet hun skrabede dem sammen og med skælvende Haand rakte sin Frue dem, „nu gider jeg ikke se eller høre mere til dem. Akkurat som jeg tænkte, at det vilde gaa; solgt og myrdet paa en af disse sæle Plantager!“

Chloe vendte sig om og var i Begreb med at gaa ud af Stuen med stolte Skridt. Mrs. Shelby fulgte venligt bagefter hende og tog hendes Hænder, trak hende ned paa en Stol og satte sig ved Siden af hende.

„Min stakkels, gode Chloe!“ sagde hun

Chloe lagde sit Hoved paa sin Frues Skulder og hulkede: „O, Missis, undskyld mig! Mit Hjerte er knust; det er det hele!“

„Jeg ved det,“ svarede Mrs. Shelby under en Strøm af Taarer, „og jeg kan ikke lægge det, men det kan Jesus. Han læger de sønderknuste Hjerter og forbinder deres Saar.“

Der opstod en Pavse, og de græd alle med hinanden. Omsider satte George sig hos den sørgende, tog hendes Haand og beskrev med simple, dybt bevægede Ord det triumferende Optrin ved hendes Mands Dødsleje og hans sidste Kærlighedshilsener.

En Maaneds Tid senere bleve samtlige Tjenestefolk en Formiddag kaldte ind i den store Forstue, som gik helt igennem Huset, for at høre nogle Ord af deres unge Herre.

Til alles Forbavselse traadte han frem iblandt dem med en Bunke Papirer i Haanden, indeholdende Fribreve for hver især paa Gaarden, hvilke han oplæste det ene efter det andet og derpaa afleverede under de til Stede værendes Hulken, Taarer og Jubelraab.

Mange flokkede sig imidlertid omkring ham og bade ham indstændigt ikke at sende dem bort, idet de med bekymrede Ansigter gave ham deres Fribreve tilbage.

„Vi ville ikke være mere frie, end vi ere. Vi have alt,

hvad vi behøve. Vi ville ikke forlade den gamle Gaard og Massa og Missis og det hele!"

„Mine kære Venner," sagde George, saasnart han havde tilvejebragt Tavshed, „I behøve heller ikke at forlade mig. Gaarden har ligesaa mange Hænder nødig nu, som den før havde, og inde i Huset behøve vi det samme Antal Folk som før. Men nu ere I frie Mænd og Kvinder. Jeg vil give Eder Løn for Eders Arbejde, saaledes som vi enes om det. Fordelen derved er, at ifald jeg skulde komme i Gæld eller dø — hvilket jo kan ske — kunne I nu ikke blive førte bort og solgte. Jeg agter at drive Gaarden og lære Eder — hvad I maaske ville behøve nogen Tid til at lære — hvorledes I skulle bruge de Rettigheder, jeg skænker Eder som frie Mænd og Kvinder. Jeg venter, at I ville være gode og lærvillige, og ieg haaber til Gud, at jeg skal vise mig trofast og redebon til at undervise Eder. Og nu, mine Venner, se nu op til Gud og takker ham for Frihedens Velsignelse."

En bedaget, patriarkalsk Neger, der var bleven graa og blind paa Gaarden, stod nu op og sagde, idet han rakte sin skælvende Haand i Vejret: „Lader os bringe Herren vor Tak!" Idet alle knælede, ligesom drevne af een Følelse, er aldrig et mere rørende og hjerteligt Tedeum, om det end ledsagedes af Orgeltoner, Klokkeklang og Kanontorden, opsteget til Himlen, end det, der kom fra hint ærlige, gamle Hjerte.

Da de rejste sig, istemmede en anden en Salme med det Omkvæd:

„Se, Jubelaaret er kommen,
O vender, I genløste, hjem!"

„Endnu et Ord," sagde George, idet han afbrød Skarens Taksigelser; „I huske jo alle vor gode, gamle Onkel Tom?"

George meddelte dem nu kortelig Optrinet ved hans Død og hans kærlige Afskedshilsener til alle paa Gaarden og tilføjede derpaa:

„Det var ved hans Grav, mine Venner, at jeg tog den Beslutning for Gud aldrig mere at eje nogen Slave, naar jeg kunde give ham fri; at ingen ved mig skulde udsættes for den Fare at løsrives fra Hjem og Venner og dø paa en ensom Plantage, som han døde. Naar I derfor glæde Eder over Eders Frihed, maa I huske paa, at I skylde denne gode gamle Sjæl den, og gengælde den med Kærlighed mod hans Kone og Børn. Tænker paa Eders Frihed, hvergang I se **Onkel Toms Hytte,**

og lad den stedse minde Eder om at træde i hans Fodspor og være ligesaa redelige, tro og kristelige, som han var."

Femogfyrretyvende Kapitel.

Slutningsbemærkninger.

Korrespondenter fra forskellige Egne af Landet have hyppigt henvendt sig til Forfatterinden med det Spørgsmaal, om denne Fortælling var sand, og paa disse Forespørgsler vil hun nu give et almindeligt Svar.

De enkelte Begivenheder, hvoraf Fortællingen bestaar, ere for en stor Del laante fra Virkeligheden, idet mange af dem ere foregaaede for hendes egne eller hendes personlige Venners Øjne. Hun eller hendes Venner have kendt Mage til næsten alle de Karakterer, som ere skildrede her, og mange af Ytringerne ere ordlydende de samme, som hun enten selv har hørt, eller som ere blevne hende meddelte.

Elizas Ydre og den hende tillagte Karakter ere Skizzer, tegnede efter Livet. Af Onkel Toms ubestikkelige Troskab, Fromhed og Redelighed har hun personligen kendt mere end en Udvikling. Nogle af de mest tragiske og romantiske ligesom ogsaa af de rædsomste Begivenheder have ligeledes deres Sidestykker i Virkeligheden. Den Begivenhed, at Moderen gik over Isen paa Ohio Floden, er en velbekendt Kendsgerning. Historien om „gamle Prue" var en Tildragelse, hvortil en Broder af Forfatterinden selv var Vidne, medens han opholdt sig i New Orleans som Handelsrejsende for et stort Købmandshus. Fra den samme Kilde hidrører Planteren Legrees Karakter. Om ham skrev hendes Broder, idet han omtalte et Besøg paa hans Plantage under en Indkassationsrejse: „Han lod mig føle paa sin Næve, der lignede en Smedehammer eller en Jærnklump, og fortalte mig, at den var bleven hærdet af at strække Negere til Jorden. Da jeg forlod Plantagen, traf jeg Vejret dybt og var til Mode, som om jeg var sluppen ud af en Varulvs Hule."

At Toms tragiske Skæbne har havt kun altfor mange Sidestykker, det kunne levende Vidner trindt om i Landet godtgøre. Man maa ikke glemme, at det i alle de sydlige Stater er en Retsgrundsætning, at ingen Person af farvet Herkomst kan aflægge Vidnesbyrd i en Sag imod eu hvid, og man vil let indse, at der kan opstaa Tilfælde, hvori en Mand lader sine Lidenskaber overvinde hans Egennytte, og at en Slave har Mod og Retsfølelse nok til at modsætte sig haus Vilje. Der gives i Virkeligheden intet andet Værn for Slavens Liv, end Herrens Karakter. Kendsgerninger, der ere for oprørende til nærmere at beskrives, bane sig undertiden Vej til Almenhedens Øre, og de Betragtninger, man da ofte hører anstilles over dem, ere mere oprørende, end Tingen selv. Det hedder f. Eks.: „Det er meget muligt, at saadanne Tilfælde nu og da kunne indtræffe, men de ere ikke Beviser paa en almindelig Skik." Vare Ny Englands Love af en saadan Beskaffenhed, at en Læremester nu og da kunde pine en Lærling ihjel, uden at der var nogen Mulighed i at drage ham til Ansvar derfor, vilde man da vel finde sig heri med samme Rolighed? Vilde man da sige: „Saadanne Tilfælde ere sjældne og ikke Beviser paa en almindelig Skik?" Denne Uretfærdighed er uadskillelig fra Slavesystemet; det kan ikke bestaa uden den.

Det offentlige og skamløse Salg af smukke Mulatinder og Kvadron Fruentimmer er blevet almindeligt bekendt paa Grund af de med Opbringelsen af „Perlen" forbundne Omstændigheder. Vi uddrage nedenstaaende af en Tale af Hr. Horace Mann, der havde været Defensor for de indstævnte i hin Sag. Han siger: „Blandt de 76 Personer, der i Aaret 1848 forsøgte at undvige fra Distriktet Columbia med Skonnerten „Perlen", hvis Officierer jeg var med at forsvare; fandtes der flere unge og sunde Piger, som besadde hine særegne Tillokkelser i Skabning og Ansigtstræk, hvorpaa Kendere sætte saa stor Pris. Elizabeth Russel var en af dem. Hun faldt straks i Slavehandlerens Kløer og blev fordømt til Markedet i New Orleans. De, som saa hende, rørtes i deres Hjerter af Medlidenhed med hendes Skæbne. De bøde 1800 Dollars for at indløse hende, og nogle af dem tilbøde at give saa meget, at de ikke vilde have beholdt synderligt tilbage; men hin Djævel af en Slavehandler var ubøjelig. Hun blev sendt til New Orleans, men omtrent paa Halvvejen dertil havde Gud Barmhjertighed med hende og ramte hende med Døden. I samme Selskab befandt

sig to unge Piger ved Navn Edmundson. Da de vare i Begreb med at blive sendte til det samme Marked, begav en ældre Søster sig hen til Stilladset og bønfaldt den Usling, der ejede dem, om for Guds Skyld at skaane sine Offere. Han haanede hende, idet han talte til hende om de smukke Klæder og det smukke Bohave, de vilde faa. „Ja," svarede hun, „det kan være meget godt i dette Liv, men hvad vil der blive af dem i det tilkommende?" Ogsaa de bleve sendte til New Orleans, men siden efter løskøbte for en uhyre Løsepenge og bragte tilbage." Er det ikke heraf klart, at der kan være mange Sidestykker til Emmelines og Cassys Historie?

Retfærdighed gør det derhos til en Pligt for Forfatterinden at erklære, at den Ædelmodighed og Højsindethed, som tillægges St. Clare, ligeledes have deres Sidestykke, hvilket følgende Anekdote viser. For faa Aar siden opholdt en ung Gentleman fra det sydlige sig i Cincinnati med en Yndlingsslave, der fra hans Barndom havde været hans personlige Tjener. Den unge Mand benyttede sig af denne Lejlighed til at sikre sig sin Frihed og flygtede til en Kvæker, som var velbekendt for det Slags Sager. Herren blev yderst forbittret. Han havde stedse behandlet sin Slave med den største Overbærenhed og stolede saa fast paa hans Hengivenhed for ham at han troede, at han maatte være bleven lokket til at forlade ham. Højst opbragt begav han sig til Kvækeren, men da han var i høj Grad retfærdig og oprigtig, lod han sig snart berolige af dennes Grunde og Forestillinger. Det var en Side af Sagen, som han aldrig havde hørt, aldrig havde tænkt paa, og han lovede straks Kvækeren, at naar hans Slave vilde sige ham lige i Øjnene, at han ønskede sin Frihed, vilde han skænke ham den. En Sammenkomst bragtes ufortøvet i Stand, og Nathan blev af sin unge Herre spurgt, om han havde Grund til i nogen Henseende at beklage sig over den Maade, hvorpaa han var bleven behandlet.

„Nej, Massa," svarede Nathan, „De har stedse været god imod mig."

„Naa, hvorfor vilde Du da forlade mig?"

„Massa kunde dø, og hvem vilde saa faa mig? Jeg vil helst være en fri Mand."

Efter nogen Overvejelse svarede den unge Herre: „I Dit Sted, Nathan, tror jeg, at jeg vilde tænke omtrent ligesaadan, Du er fri."

Han udfærdigede straks et Fribrev til ham og betroede

Kvækeren en Sum Penge, som skulde anvendes paa en fornuftig Maade til at hjælpe ham frem i Livet, hvorhos han efterlod sig et meget forstandigt og kærligt Brev med gode Raad til den unge Mand. Dette Brev har i nogeu Tid været i Forfatterindens Hænder.

Hun haaber, at hun har ladet det Ædelsind, den Højmodighed og Menneskekærlighed, der i mange Tilfælde udmærke enkelte Personer i det sydlige, vederfares Retfærdighed. Saadanne Eksempler frelse os fra ganske at fortvivle om vor Slægt. Men hun spørger enhver, som kender Verden, ere saadanne Personligheder almindelige nogensteds?

I mange Aar af sit Liv undgik Forfatterinden enhver Forelæsning om, eller Hentydning til Slaveriet, da hun betragtede det som et Emne, som det vilde være altfor smerteligt at undersøge og som den fremadskridende Oplysning og Civilisation sikkert vilde give Banesaaret. Men da hun efter Lovgivningen af 1850 med største Forbavselse og Forfærdelse hørte kristelige og menneskekærlige Mennesker formeligt indskærpe det som en alle gode Borgere paahvilende Pligt at sende undvegne Flygtninge tilbage i Slaveri; da hun paa alle Kanter i det nordlige hørte kærlige, medlidende og agtværdige Folk overveje og raadslaa om, hvad en Kristens Pligt kunde være i denne Henseende, da kunde hun kun tro, at disse Mennesker og Kristne ikke vidste, hvad Slaveriet er; thi vidste de det, kunde de aldrig have op kastet et saadant Spørgsmaal. Og heraf fremstod Ønsket om at skildre det i en levende, dramatisk Virkelighed. Hun bestræbte sig for at skildre det med Upartiskhed i dets bedste og dets værste Skikkelser. Med Hensyn til dets bedste har hun maaske været heldig; men ak! Hvo kan sige, hvad der endnu er uomtalt i hin Dødens Dal og Skygge paa den anden Side?

Forfatterinden har kun fremstillet en svag Skygge, et dunkelt Maleri af den Smerte og Fortvivlelse, som i dette Øjeblik knuse tusinde Hjerter, adsplitte tusinde Familier og drive en hjælpeløs og blød Stamme til Vanvid og Fortvivlelse. Der lever de, som kende Mødre, hvem denne afskylige Handel har drevet til at myrde deres Børn og til selv at søge et Værn i Døden mod Elendigheder, der ere frygteligere, end denne. Intet saa tragisk kan nedskrives, udtales eller tænkes, som ligner den skrækkelige Virkelighed af Optrin, som hver Dag og hver Time foregaa paa vore Kyster.

Dog endnu mere. Paa vore frie Staters Kyster vise sig

de ulykkelige, adsplittede, nedbrudte Medlemmer af Familier — Mænd og Kvinder, som ved vidunderlige Tilskikkelser af Forsynet ere undslupne fra Slaveriets Brændinger — svage i Kundskab og i mange Tilfælde ogsaa svage i sædelig Henseende paa Grund af et System, som opløser og forstyrrer enhver af Kristendommens og Moralens Grundsætninger. De komme for at søge et Tilflugtsted blandt Eder; de komme for at søge Kundskab, Oplysning, Kristendom.

Hvad skylde I disse ulykkelige, o Kristne! Skylder ikke enhver amerikansk Kristen den afrikanske Stamme nogen Bestræbelse for at afhjælpe de Forurettelser, som den amerikanske Nation har tilføjet den? Skulle Kirkernes og Skolernes Døre være lukkede for den? Skulde Stater rejse sig og fordrive den? Maa det være saaledes, vil det være et sørgeligt Syn. Maa det være saaledes, maa Landet have Grund til at skælve, naar det husker paa, at Nationernes Skæbne er voldgiven til Een, som er saare barmhjertig og opfyldt af øm Medlidenhed.

Sige I: „Vi ville ikke have dem her; lad dem gaa til Afrika?“

At opfylde Liberia med en uerfaren, uvidende, halvt barbarisk Befolkning, som nylig er undsluppen fra Slaveriets Lænker, vilde kun være at forlænge de Kampe og Trængsler, som følge med Begyndelsen af ethvert nyt Foretagende, i Aarhundreder. Lad Kirken i det nordlige modtage disse arme, lidende i Kristi Aand, modtage dem til Opdragelse i det kristelige republikanske Samfund og dets Skoler, indtil de have opnaaet en vis sædelig og aandelig Modenhed, og da hjælpe dem over til hine Kyster, hvor de kunne anvende, hvad de have lært i Amerika.

Der gives i det nordlige et forholdsvis lidet Samfund af Mænd, der have gjort dette, og som Flugter heraf har Landet allerede set, at Mænd, der tidligere have været Slaver, hurtigt have erhvervet sig Formue, Anseelse og Kundskaber. Talenter ere blevne udviklede, som i Betragtning af Omstændighederne visseligen ere mærkelige, og med Hensyn til moralske Træk af Retskaffenhed, Velvilje og Ømhed i Følelsen, med Hensyn til heltemodige Bestræbelser og Selvfornægtelser for at udløse Brødre, der endnu vansmægtede i Slaveri, have de udmærket sig i en Grad, som, naar der ses hen til den Indflydelse, hvorunder de fødtes, i Sandhed er forbavsende.

Forfatterinden har i mange Aar levet paa Grænsen af

Slaveſtaterne og havt god Lejlighed til at iagttage ſaadanne, ſom tidligere have været Slaver. De have opholdt ſig i hendes Familie ſom Tjeneſtefolk, og hun har i Mangel af en anden Skole, der kunde modtage dem, ladet dem undervise i en Familieſkole tilligemed ſine egne Børn. Hun er ligeledes i Beſiddelſe af Vidnesbyrd fra Misſionærer blandt Flygtningene i Kanada, der ſtemme overens med hendes egne Erfaringer; og de Slutninger, hvortil hun er kommen med Hensyn til denne Folkeſtammes Evner, ere i højeſte Grad opmuntrende.

Den frigivne Slaves førſte Attraa er i Almindelighed Kundſkab; der er intet ſom de ikke ville give eller gøre for at faa deres Børn undervisſte, og ſaa vidt Forfatterinden enten i egne Jagttagelſer eller af deres Læreres Vidnesbyrd har kunnet erfare, ere de mærkværdigt opvakte og lærenemme. Reſultaterne af de Skoler, ſom velgørende Perſoner have ſtiftet for dem i Cincinnati, godtgøre tilfulde dette.

Forfatterinden ſkal endnu anføre følgende, hende af den tidligere ved Seminariet i Lane i Staten Ohio anſatte, nu i Cincinnati boende Profeſſor C. E. Stowe meddelte Kendsgerninger om frigivne Slaver, ſom kunne tjene til Oplysning om denne Stammes Evner, ſelv hvor de ikke have nydt nogen ſærlig Hjælp eller Opmuntring.

Kun Begyndelſesbogſtaver anføres. De bo alle i Cincinnati.

„B—. Snedker; tyve Aar i Staten; ejer 10,000 Dollars, ſom han ſelv har erhvervet ſig.

„L.—. Fuldblods Neger; ſtjaaleu i Afrika; ſolgt i New Orleans; været fri i femten Aar; betalte 600 Dollars i Løſepenge for ſig; Landmand; ejer flere Avlsgaarde i Indiana; ejer ſandſynligvis 15,000 til 20,000 Dollars, ſom han ſelv har erhvervet ſig.

„K—. Fuldblods Neger; handler med faſte Ejendomme; ejer 30,000 Dollars; fyrretyve Aar gammel; været fri i ſeks Aar; betalt 1800 Dollars for ſin Familie; fik et Legat efter ſin Herre, ſom han har beſtyret klogt og forøget.

„G—. Fuldblods Neger; Kulhandler; omtrent tredive Aar gammel; ejer 18,000 Dollars; betalte to Gange Løſepenge for ſig, idet han een Gang bedroges for 1600 Dollars; har erhvervet alle ſine Penge ved egen Flid og mange af dem ſom Slave ved at leje ſin Tid af ſin Herre og gøre Forretninger for egen Regning; en ſmuk, dannet Mand.

„W—. Trekvartblods Neger; Barber og Opvarter; fra Kentucky; været fri i nitten Aar; betalt over 3,000 Dollars for sig og sin Familie; ejer 20,000 Dollars, som han selv har erhvervet sig.

„G. D—. Trekvartblods Neger; Murer; fra Kentucky; fri i ni Aar; betalt 1,500 Dollars for sig og sin Familie; døde nyligt tredsindstyve Aar gammel; ejede 6000 Dollars."

Professor Stowe siger: „Med Undtagelse af G—, har jeg kendt alle disse personligt i flere Aar og meddeler disse Oplysninger af egen Erfaring."

Forfatterinden husker meget godt en gammel farvet Kone, der brugtes som Vaskerkone i hendes Faders Familie. Datteren af denne Kone blev gift med en Slave. Hun var en mærkelig dygtig og virksom ung Kone og tilvejebragte ved egen Flid og Vindskibelighed og den standhaftigste Selvfornægtelse 900 Dollars i Løsepenge for sin Mand, hvis Herre hun betalte dem, altsom hun havde fortjent dem. Hun manglede endnu 100 Dollars i den betingede Sum, da Manden døde; men hun fik ikke en Øre af Pengene tilbage.

Dette er kun nogle faa Kendsgerninger blandt mangfoldige, som kunde anføres til Bevis paa den Selvfornægtelse, Kraft, Taalmodighed og Retskaffenhed, som Slaver have lagt for Dagen i fri Tilstand.

Og man maa vel huske paa, at det er lykkedes disse enkelte Personer at erhverve sig Formue og en Stilling i Samfundet, trods alle mulige Ulemper og ugunstige Forhold. Den farvede Mand er ifølge Ohios Love ikke stemmeberettiget og kunde, indtil for faa Aar siden, ikke engang aflægge Vidnesbyrd i Retstrætter med den hvide. Heller ikke indskrænke disse Eksempler sig til Staten Ohio alene. I alle Unionens Stater kan man se Mænd, som først i Gaar have sprængt Slaveriets Lænker og derpaa ved en anstrengt Selvundervisning, der ikke kan beundres for meget, hævet sig op til højst ansete Stillinger i Samfundet. Pennington blandt Gejstligheden og Douglas og Ward i den literære Verden ere velbekendte Eksempler.

Naar denne forfulgte Stamme har, trods alle Hindringer og Genvordigheder, kunnet udrette saa meget, hvad vilde den da ikke kunne udrette, naar den var fri!

Dette er en Tidsalder, da Nationer skælve og ryste. En mægtig Indflydelse gærer og bringer Verden til at bølge ligesom

i et Jordskælv. Og er Amerika da sikkert? Enhver Nation, som gemmer en stor, usonet Uretfærdighed i sin Barm, bærer ogsaa Elementerne til denne sidste Rystelse i sig.

Hvorfor fremkalder denne mægtige Indflydelse hos alle Folkefærd og i alle Tungemaal hin ubeskrivelige Stønnen efter Menneskenes Frihed og Lighed?

Oct. 73